

קובץ כל ספרי כשרות

חלק י"א

שער כללי

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הקדושים זי"ע
הק' שלום יהודה גראס, אבדק"ק האלמין יצ"ו

חלק י"א

5 ספרים - 400 עמודים

ספר א': שחיטת ואכילת בשר כהלכתה חלק ב'.

ספר ב': מפתח לספר שחיטת ואכילת בשר
כהלכתה חלק ב'.

ספר ג': קול השחיטה "במו עיני ראיתי..... את
הנעשה שם.... תחת מערכות הכשרות "הטובים
ביותר", עדות מפורט מהמצב הכשרות בכל רחבי
ארה"ב. - בלשון הקודש - 111 עמודים, תשמ"ז.

ספר ד': קול השחיטה (אידיש).

**ספר ד': ספר הרידב"ז והכשרות - המחבר
מזהיר "אי אפשר בעולם לתקן מצב הכשרות
בארה"ב – מצב הכשרות בשנת תר"ס. 32 עמודים.**

ספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

חלק ב'

● הספר הזה קובץ גדול מספרי ראשונים עד אחרון שבאחרונים תמצית דבריהם בכל הנוגע למעשה בסדר שחיטה — שוחטים ואכילת בשר למהדרין.

● בו ימצאו רבנים שוחטים ונותני קבלה לשוחטים הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשון להיות נכון לבם בטוח שלא תצא תקלה מתחת ידם ח"ו.

● בו ימצאו מפקחים ומשגיחים על השחיטה ובדיקת הריאה הדרכה לפקח ולהשגיח שתעשה הכל באופן היותר נעלה על פי ההלכה ועל נתיבת המסורה.

● בו ימצאו כל בני אדם מקטן ועד גדול הדרכה נפלאה האיך להנהיג את ביתם ושלחנם הטהור באופן שיהי להם מזבח כפרה.

באכילת בשר גלאט כשר — באמת

אשר רבתה הזנחתה בעונותינו הרבים והוא הנוטל חלק בראש בכל שארי מאכלים ומעדנים המוכנסין לבתי ישראל.

הר"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הק' זי"ע

הק' שלום יודא גראס

רב רקהל „מגן שאול“ ד„האלמין“ ור"מ בישיבה וכולל „בית ישעיה“ „מכון להוראה בשחיטות ובדיקות“

עיה"ק ירושלים תוכבי"א תשמ"ג לפ"ק

● הוצאה שלישית ●

מעבר לשער

א. ללמד דעת לדורות אולי יזדמן עוד למעשה כזה ידעו איך להתנהג ולקיים החכמה תחי' בעליה בשני עולמות. "והלואי כד שכיבנא יפוק לקדמנא זכות זה מה שביערתי הרעה הזה מן העולם" וכן יאבדו כל אויבך ד'. ועלינו יערה רוח ממרום (דברים הללו ככתבם וכלשונם נעתקו משו"ת טוטו"ד ח"א בפתחי שערים שכ' הגאון שר התורה מהרש"ק זצ"ל אודות השוחט רע מעללים מק"ק בארדיטשוב שזכה להרחיקו ולהעבירו).

ב) מאכ"א מכניסין טומאה ממש בלבו וכנפשו של אדם... ומאכ"א יתירים בזה על כל האיסורים כיון שהם נכנסים בגופו של אדם ממש ונעשים בשר מבשרו... והנה כל בר ישראל שיש לו מח בקדקרו יחשוב איסורי המאכל כמאכלים הארסיים או כמאכל שנתערב בו איזה דבר ארסי... (לשון מסלת ישרים פי"א).

ג) מי שאכל מאכל איסור בלא הודע ולשם שמים לעבוד ד' בכח אכילה ההוא וגם עשה כן וקרא והתפלל בכח אכילה ההוא אין החיות שבה עולה ומתלבשת בתיבות התורה והתפלה, ואפי' הוא איסור מדרבנן וכו' עכ"ל התניא (בסה"ק ליקוטי אמרים פ"ח, וע"ע בבאמ"ח פ' שמיני, ובצמח דוד שם).

ד) כל העונשים שאדם עובר בעולם הנשמות הוא בעבור מאכ"א נו"ט, ונבלת הפה (זוה"ק שמיני עה"כ כל עמל האדם, צרור המור פ' שמיני עה"כ זאת החי').

ה) הכופרים בדחז"ל ש"מ שלא נזהרו ממאכ"א והשכל והדעת נעשה מהדמים של טריפות ואיסורים שנמשך להטומאה כי ממנו נעשה. (תשובת הרמב"ם מובא בצפנת פענח פ' יתרו בשם מורו בעש"ט הק' ד"ה ונר' דשמעתי, ובדגמ"א פ' עקב בשם בעש"ט הק').

ו) הקב"ה מתקנא בעריות ומאכ"א יותר מכל העבירות (ר"ח שעה"ק פט"ז, של"ה שער אותיות או' ק').

התוכן

פרק

עמוד

ב	מעבר לשער	-----
ד	פתח השער	-----
ו	הסכמות	-----
ה	מבוא	-----
ט	פתח דבר	-----
יא	מפתח	-----
יט	הקדמה	-----
לז	תקנות שונות בשחיטה, פתיחה	-----
לט	ב ענף ב' שנים שוחטים	-----
מד	השגחה על השחיטה ובדיקה — העמדת משגיחים	-----
סג	ד גם יר"ש בהול על ממונו	-----
ע	ה כח השוכים	-----
עג	ו לא כדורות הראשונים — האחרונים	-----
פ	ז שחיטה במתינות עיוה"כ וכל השנה	-----
צג	ח בעל נפש יחוש לנפשו ונשמתו	-----
צה	ט עונש מאכלות אסורות — שו"ב שאינו הגון — ועונשו	-----
צז	י הוראות השו"ב	-----
צט	יא חומרא בטריפות	-----
ק	יב שיעור בדיקת הסכין בשחיטה	-----
קא	יג מקור לשם חליף	-----
קה	יד השנת גבול לשוחטים	-----
קו	טו עד אחד לפסול השוחט	-----
קח	טז אכל בשר ונמצא טריפה	-----
קט	יז טעה הרב בתקנת שנים שוחטים	-----
קט	יח טעמים לשחיטה ובדיקת הסכין	-----
קיד	יט בדיקת הסכין, הרגשה, יר"ש וישוב הדעת לבדיקת סכין — קיד	-----
קכב	כ בדיקת הסכין (השמטה מחלק א)	-----
קכה	כא נתינת קבלה — ועוד כמה נחיצות (השמטה מחלק א)	-----
קכח	כב קבלה לשו"ב	-----
קלב	כג לעקוב אחר השו"ב (השמטה מחלק א)	-----
קמ	כד זהירות לשוחטים והאוכלין משחיטתן (השמטה מחלק א)	-----
קנא	כה גודל השכר לנזהרין וכו' (השמטה מחלק א)	-----
קנד	כו מכשולות בשחיטה (השמטה מחלק א)	-----
קנה	כז זהירות יתירה בקטנים ממאכלות אסורות	-----

פתח השער

רעיוני על ראשו סליקו הרבה פעמים ראולי נכח למנוע עצמי מלהדפיס ולהפיץ דברים הנוגעים להלכה כי כבר הורינו חז"ל במתק לשונם במקום גדולים אל תעמד והגם שהאמת כי אינני נמנה עם הגדולים מחברי ספרים חקרי לב ובעלי תריסין אשר קטנם עבה ממתני, עכ"ז הרשות נתונה לפעוטים כמוני להשמיע דעתם ברבים בפרט כי מורה עלה על ראשי לעבור על דברי אדוני החסידים רבינו יהודה החסיד זצ"ל אשר דעת שפתיו ברור מללו בספר חסידים סי' ת"ק בזה"ל: שנגזר על האדם כמה ספרים יעשה וכו', וכל מי שגלה לו הקב"ה דבר ואינו כותבה ויכול לכתוב הרי גזול מי שגלה לו כי לא גלו לו אלא לכתוב וכו' עכ"ל. וזמנין באפרקסתא דענייא חשכח מרגניתא, ועכ"פ יהי לחועלת לבני גילי.

וכאן אני רואה חובה לעצמי להודיע בשער בת רבים שכל המעיין בספרי לא יסמוך להורות הלכה למעשה עפ"י דברי טרם שיעיין בספרים המובאים בספרי ובשערי ספרים העוסקים במקצוע זה וישקול במאזני שכלו מה לקרב ומה לרחק. ומיני ומיני יתקלס עילאה, ופוק חזי מני גברי רבה דקא מסהדי על עצמם מגדל ענוותנותן שלא יסמכו על דבריהם אף שהאירו כל הגולה בדבריהם המאירים כספירים בכל פנה ומקצוע של תורה וא"כ מה יענו אנו יחמי דחמי אבתרייהו.

וזה לשון הפרמ"ג (באשל אברהם סו"ס ל"ב) לא יסמוך עלי שום אדם בשום דין, וח"ו אל יעלה על לב כך, רק לעורר לב המעיינים באתי והמעייין לאחר העיון יבחר כפי מה שנראה לו כו' עכ"ל הק', וכן כתב הגאון בעל בית מאיר בהקדמה על צלעות הבית חז"ל כבר מסרתי מדעה שלא כתבתי דברי להורות ועתה שונה עלי הכותב לעכב שחלילה לא ירום איש את לבו בשום הוראה עלי כו' עכ"ל הק'.

וע"ע בפרמ"ג בהקדמתו לאו"ח המליץ בעד המחברים שאפילו רק איזה גורגרים טובים מציל על כל הספר. ועוד כ' הפרמ"ג כי לפעמים ימצא בספר קטן מה שלא נמצא בראשונים, כאשר הניחו לו מקום להתגדר וכו' עיי"ש. וכן כ' הגאון בעל חו"ד זצ"ל בהקדמתו לספר תורת גיטין בשם מאמר החכם שדבר אחר טוב אשר ימצא בספר כדאי שיגין על כל הספר ע"כ.

והגאון בעל שו"ת מאיר נתיבים ז"ל בספרו סוד יכין ובוועז פרק ח' כ' (כצוואה לבניו) בזה"ל להתאמץ לחדש במשנה דבר קטן או גדול ולרשום במכתב כסדר, כצייד השולה דגים מן הים משכח רברבי שקיל משכח זוטרי שקיל עכ"ל. ואף כי בעוה"ר אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ובמה יתרצה עבר אל אדוניו מכל מה שעבר עליו מעודו במחשבה דיבור ומעשה כי אין לנו

לא ביהמ"ק ולא קרבן שיכפר בעדנו ואין לנו כהן ונביא שיתפלל בעדנו, וע"כ אין לנו שיור רק התורה הזאת המגין ומכפר על כל חטאות עוונות ופשעים כידוע דברי הוזה"ק באדרא: שבזמן שביהמ"ק הי' קיים כשארם הי' מקריב קרבן הי' מתכפר לו, וכשארם כותב מה שלמר איזו חידוש הכתיבה הזו עולות לו במקום קרבן עכ"ל. וכבר מובא בשם הוזה"ק בס' ברית עולם על הס"ח ובספר פלא יועץ באות חידוש.

ועל אותן המלעיוזין ומלעיגים ומאריכין לשונם ברברי לעג וקלס על מחברי ספרים חדשים אעתיק מדברי הגדולים מה שכתבו לסתום פי המסתנינים והמקטרגים, וכידוע מאמר החכם היו זנב למחברים ואל תהא ראש למדברים. וז"ל הפרמ"ג בהקדמתו שאלו המליוזין ומדברים על מחברים ספרים והם אינם בני תורה הוא „מקנאת איש מרעהו“ עיי"ש.

ועיין בס' ליקוטי עצות בערך תלמוד תורה אות מ"ו וז"ל, יש כמה ספרים עכשיו וכן עתידין להיות עוד ספרים וכולם צריכים להעולם ואסור להלעיג על שום אחד מהם מאחר שכל יסודו ובנינו הוא עפ"י תורתנו הק' וכו' אבל הספרים שהולכים עפ"י תורה הק' שקבלנו מסיני כולם יקרים מאוד וכולם צריכים להעולם ולכל המלעיג על שום אחד מהם ח"ו הוא נידון בצואה רותחת וכו', עד שישוב ע"ז בתשובה שלימה ויתקן זאת ויהי נחשבים בעיניו כל הספרים הק' ההולכים עפ"י יסודות התוה"ק עיי"ש. וידוע מה שכ' הרא"ה בהקדמתו לס' החינוך וז"ל, אך אמרתי מי יתן ותהי מחשבתי נטרדת בזה כל הימים ולא תפסול ולא תפגום במזומות עמל ועול. עיי"ש בדבריו הק' כי נעמו. ונמאת ה' אשאל עזר שלא אטה מדרך האמת ולא אכשל בדבר הלכה ח"ו.

וכפי פרושות לשמים בהודאה על העבר על חיבורי הראשונים שיצאו כבר לאור ה"ה ספרי „נפש ישעיי“ על מאכלות אסורות כמה חלקים, וס' „מנחת יהודה“ על חומר איסור „חלב עכו"ם“ ו„סימילאק“, גידולי יהודה על ה' ציצית, דבר משה על מכשולות שונות, חינוך ישראל סבא על עניני חינוך, מדריך לצניעות על עניני צניעות, מנוחת שלום הדרכה לכשרות, קדושת בנות ישראל על עניני איסור הליכות נשים לרופאים והמסתעף, שלום חסידי הערות על ספר חסידים, מזוהת שלום על הלכות מזוהה, שמאד מצאו חן בעולם התורני ובעיני כל רואי למעלה מדרך הטבע ותפלתי על העתיד שגם הקונטרס הלזה ושאר כ"י המוכנים לרפוס בקרוב ימצאו חן בעיני אלוקים וארם, ויתגלגל זכות הרבים ע"י, ואחת שאלתי מאת ר' שאזכה לישב באהלה של תורה מתוך נחת והרחבת הדעת ויתקיים בנו מקרא שכ' לא ימיש ספר התורה הזה מפין ומפי זרע ורעך מעתה ועד עולם, ונוכה לראות כל יו"ח עוסקים בתורה ובמצות ובמעשים טובים מתוך נחת עביג"צ בב"א.

הק' שלו יהודה גראס

בלאאמו"ר הרה"ג הצ' מוהר"ר

ישעיי זאב גראס זצ"ל

שחימת ואכילת בשר כהלכתה

ו

הסכמות ומכתבי עידוד שנדפסו בשו"ת „זבחו זבחי צדק" ובספר „נפש ישעי" ב' חלקים ובקונטרס „מנחת יהודה" ח"ו מספרי „נפש ישעי" על מאכלות אסורות, ועוד.

מגאוני וצדיקו וקדושי הדור, אנשי כנסת הגדולה, בישיבה של מעלה, עמודי העולם, ראשי סנהדראות, אשר כל בית ישראל נשען עליהם, וכגחלו אש דבריהם, ואלה שמותיהם:

(ע"פ א"ב)

הרב אליהו זלאטניק זצוקללה"ה

רב וחבר הביד"צ של העדה החרדית בירושלים עיה"ק

הרב דוד הלוי יונגרייז זצוקללה"ה

רב וחבר הביד"צ של העדה החרדית בירושלים עיה"ק

הרב ישעי' ישי הכהן גרינפעלד זצוקללה"ה

רב ומח"ס מלונדון

הרב ישראל יצחק הלוי הייזמאן זצוקללה"ה

רב וחבר הביד"צ של העדה החרדית בירושלים עיה"ק

הרב שמחה בונם גרינבערגער זצוקללה"ה

ראב"ד דק"ק פרעשבורג יע"א. ברוקלין נוא יארק

הרב שמעון ישראל פאזען זצוקלה"ה

כ"ק אדמו"ר משאפראן, ברוקלין נוא יארק

הרב אברהם יצחק קאהן שליט"א

כ"ק אדמו"ר שליט"א משומר אמונים בירושלים עיה"ק

הרב אברהם מאיר איזרעאל שליט"א

אבדק"ק חוניאד

הרב אפרים אליעזר הכהן יאלעס שליט"א

אב"ד דפילאדעלפיא רבתי

הרב אברהם מ. ברייטשטיין שליט"א

ספרא דדיינא בעדה החרדית בירושלים עיה"ק

הרב חיים אלי שטערנבערג שליט"א

רב ור"מ ביהכ"ס וישיבת „מחזיקי תורה" חיפה

שחימת ואכילת בשר כהלכתה

הרב יוסף גרינוואלד שליט"א

כ"ק אדמו"ר שליט"א מפאפא ברוקלין נוא יארק

הרב יחזקאל גרובנר שליט"א

רב בדעטרויט

הרב לוי יצחק גרינוואלד שליט"א

אב"ד דקהל ערוגת הבושם ברוקלין נ"י

הרב משה פיינשטיין שליט"א

ר"מ תפארת ירושלים, נוא יארק

הרב משה שטערן שליט"א

אבדק"ק דעברעצין ברוקלין נוא יארק

הרב נפתלי הירצקא העניג שליט"א

אבדק"ק שארמאש, ברוקלין נוא יארק

הרב רפאל זילבער שליט"א

אבדק"ק פריימאן, ברוקלין נוא יארק

הרב שלום הכהן ווייס שליט"א

אבדק"ק אוהעל, ברוקלין נוא יארק

הרב שלמה האלבערשטאם שליט"א

כ"ק אדמו"ר שליט"א מבאבוב, ברוקלין נוא יארק

הרב שמואל יודא פאנעט שליט"א

אבדק"ק דעעש, ברוקלין נוא יארק

הרב שמעון זאב מיללער שליט"א

אבדק"ק אראד, ברוקלין נוא יארק

ופה מקום אתי להביע תודתי וברכתי לאנשי קהלתי קהל „מגן שאול“ ד„האלמין“,
 ובפרט לאברכי הכולל „בית ישעיה“ המיוחד להוראה בשחיטות ובדיקות בברוקלין,
 כולם אהובים שומרי תורה ואוהבי חסד, שעזרו לי הרבה להרפסת הספר הזה וכן
 שאר הספרים, וכן לכל המצטרפים עמהם במלאכת הקודש – יברכם ה' בכל
 משאלות לבם לטובה.

מבוא

(א) עבודה גדולה עבדתי וכמה יגיעות יגעתי לחפש חפש מחופש למצוא המרגליות הנפזרין בספרים וקונטרסין שונים במקצוע השחיטה וכל המסתעף לה. וב"ה זכיתי לסייעתא דשמיא ויגעתי ומצאתי חאמין וב"ה הגיעו לידי חוץ לדרך הטבע פנינים יקרים וחשובים שנאמרו ונשנו ועד מקום שידי ויד שכלי מגעת לא מצאתי עדיין דבריהם הק' מובאים בשום ספר ליקוט בלתי מה שהבאתים פה.

לא יאומן כי יסופר הרבה ממה שנקבצו אצלי במשך הרבה שנים ובהם קונטרסים הרבה שצלמתי מספרים ישנים שמצאתי שאינם נמצאין בשוק הספרים כלל. ומהם סדרתי מה שסדרתי שעות על שעות בלתי לסדר הכל על מקומם ומכונם. וב"ה שעזר לי במלאכתי שכוונתי אך ורק לזכות הרבים בלבד.

בימי החו"י מצינו עד כמה הצטער על גורל השחיטה שנפלה בידי מקלקלים, וזה מ"ש בשו"ת חו"י סי' קע"ח: ומ"מ לבי מהסס להתיר דבר כזה ברורות הללו (והיינו להתיר לת"ח היודע היטב ה' שחיטה לשחוט בלי קבלה) שכבר גדלה המכשלה בארץ אשכנז ביושבי כפרים שנמסר דבר הגדול הזה לע"ה ובורים ונער קטן נוהג בם וע"ז אנו בושים ודווים ואיך נקל עוד שישחוט ויבדוק בלי קבלה. עכ"ל. וע"ע ביאור ארוך במדור "צרות ומצוקות בכל דור ודור- בשחיטה" (נדפס בח"א) בפרט בהקדמה לשם.

ופוק חזי דברים בווערים כאש לפידות היוצאין מפום ממלל רברכן בעל לב העברי זצ"ל שכי' בספרו הלזה וז"ל: מכשול גדול בעוה"ר אשר הרבה רבנים סומכין על עצמן להורות הוראה גדולה מה שלא למדו ומה שלא שמשו כלל ועי"כ עצומים כל הרוגי". והוא הענין אשר סומכים ידי שוחטים וכי יש הוראה גדולה מזו, הוראה אחת מכרעת אלפים הוראות אחרות, דאם נכשל בה מאכילים נבילות וטריפות לישראל אלף אלפי פעמים וכו' עכ"ל.

אחד מהדברים הייתר מחזקים ומאמצים אותי הן הדברים שכי' הגאון הנורא מהרש"ק מבראדי זצ"ל שהי' יחיד מומחה ומפורסם

במקצוע הגדרת גדרים וסייגים לפירצת השוכי"ם ששרה בימיו ונודמן לעיירות אחרות לסדר הדברים, וידוע הפולמוס הנורא מענין שחיטה שהי' בק"ק בארדיטשוב אשר בשבילה כ' כמה תקנות, וקודם לזה כ' אלו הדברים אות באות:

וגם ללמד דעת לדורות אולי יזדמן עוד מעשה כזה ידעו איך להתנהג ולקיים החכמה תחי' בעליה בשני עולמות, והלואי כד שכיבנא יפוק לקדמנא זכיה זה מה שביערתי הרע הזה מן העולם... עכ"ל.

פתח דבר

לזכות הרבים אמרתי אלקטה נא כפי מה שתשיג ידי מחז"ל בזה"ק ומדרשים ומד' הראשונים והאחרונים וספה"ק מה שכ' הזהירו והחמירו להתרחק מספק מאכלות אסורות ושכל המרבה להתרחק הרי זה משובח בעוה"ז ובעוה"ב, וזוכה לדורות ישרים. זרע בירך ד', פרי קודש הילולים, לעד ולנצח נצחים.

פוק חזי מ"ש בס' יסוד ושורש העבודה שער ז' פ"ד וז"ל: ואין די להפקיע א"ע בלבד בזהירות ההשגחי על עצמו, אלא על הכלל כולו יצא להזהיר אחרים ג"כ, ואשרי חלקו למי שמשתדל לזכות הרבים בזה. עכ"ל.

ובס' חובת הלבבות שער אהבת ד' פ"ו וז"ל: וכן מי שאינו מתקן אלא נפשו בלבד תהי' זכותו מעוטה ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכיות מי שמתקן לאלקים, עכ"ל.

ועי' בדר"ת בהקדמה בשם ס' כנפי נשרים פ' קדושים עה"כ. הוכח תוכיח דאם הרב אומר דברים שאינם כתובים בתורה ולא הוכיח כן בראיות רק מדעתו לבד בלי סברא מוכרחת או נחוץ שיהי' דומה למלאך ד', אבל באינו אומר דבר מלבו רק המפנה ש, או בראיות נכונות יש לקבלו אף דאינו דומה למלאך ר', ע"כ.

מפתח לספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

חלק ב'

פרק א'

תקנות שונות

א פתיחה (אות א' - י"ג).

פרק ב' ענף א'

- א שנים שוחטים (אות א').
- ב שו"כ בל יורה (אות ב' - ג').
- ג לא יעמוד בעל השור על שורו (אות ד').
- ד תקנות שתיקן הגרש"ק וצ"ל (אות ה' - י"ד).
- ה שוחט חרדי — או רעפארם (אות טו - ט"ז).
- ו שוחט ואינו מכיר סימנין (אות ח"י).
- ז לא ישחוט רק הממונה מקהל (אות י"ט).
- ח נתינת קבלה לשחיטה (אות כ').
- ט קבלה לבדיקת הראיה (אות כ"א - כ"ב).

פרק ג'

השגחה על השחיטה ובדיקה

העמדת משניחים (אות א' - כ"ג).

אב - ובנו (אות כ"ג).

השגחה סתמית (אות כ"ד - כ"ז).

השגחה (אות כ"ח - ל').

א
ב
ג
ד

פרק ד'

גם יר"ש בהול על ממונו

פתיחה

לא יעמוד בעל השור על שורו (אות א' - ג').

גם יר"ש בהול על ממונו (אות ד' - י"ג).

תוס' שכר מכשרות (אות ט"ז - כ"ז).

א
ב
ג
ד

פרק ה'

כח השובי"ם

כח השובי"ם (אות א' - ח).

גם להשיג מינוי שו"ב - השתמשו באלימות (אות ט' - י').

א
ב

פרק ו'

לא כדורות הראשונים - האחרונים

לא כדורות הראשונים - האחרונים (אות א' - ט').

א

פרק ז'

שחיטה במתינות עיוה"כ וכל השנה

שחיטה במתינות עיוה"כ וכל השנה (אות א' - ח').

תוכחת מוסר על השחיטות הגדולות (אות ט' - י"ב).

עוד טעמים נכונים לבטל שחיטות הגדולות ומהירות (אות י"ג - כ"ג).

א
ב
ג

פרק ח'

בעל נפש יחוש לנפשו ונשמתו

א בעל נפש יחוש לנפשו ונשמתו (אות א' - י"ד).

פרק ט'

עונש מאכלות אמורות

א שו"ב שאינו הגון ועונשו (אות א' - י").

פרק י'

הרואות השו"ב

א אסור להשו"ב להורות בשום שאלה המתרחש והעוברים ע"ז

שחיטתם נבילה, ואסור להרב לוותר ע"ז (אות א' - ב').

ב כל הנ"ל אפילו הורה כדין — ומשמתינן להשו"ב (אות ג').

פרק י"א

חומרא בטריפות

א חומרא בטריפות (אות א' - ב').

ב אסור לת"ח להראות ע"ע שחיטה וטריפות (אות ג' - ד').

ג קצב אינו נאמן (אות ה').

ד דרכי הרפואה לא מעלה ולא מוריד (אות ו').

פרק י"ב

שיעור בדיקת סכין בשחיטה

א שיעור בדיקת סכין בשחיטה (אות א').

פרק י"ג

מקור לשם חליף

א מקור לשם חליף (אות א' - ל').

פרק י"ד

השגת גבול לשוחטים

א השגת הגבול לשוחטים (אות א' — ט).

פרק ט"ו

עד אחד לפסול השוחט

א עד אחד לפסול השוחט (אות א' — ט"ו).

פרק ט"ז

אכל בשר ונמצא טריפה

א אכל בשר ונמצא טריפה (אות א' — כ').

פרק י"ז

טעה הרב בתקנת שני שוחטים

א טעה הרב בשחיטת שני שוחטים (אות א').

פרק י"ח

טעמים לשחיטה ובדיקת הסכין

א טעמים לשחיטה ובדיקת הסכין (אות א' — כ"ד).

פרק י"ט

בדיקת הסכין

א הרגשה, יר"ש, וישוב הדעת לבדיקת סכין — מבוא.

סה שהעירו מאורי הדורות בזה (אות א' ז).

ג להרבות בודקי סכין (אות ח' — כ"ג).

פרק כ'

בדיקת סכין

א בדיקת סכין, (השמטה מחלק א'), (אות נ"ו — ס"ד).

ב מזלזל בתפלה (אות ס"ה).

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

- ג נחשד על איסור אות ס"ו).
 ד מועד על עבירה (אות ס"ז).
 ה שוחט נודע לרא ד' (אות ס"ח).

פרק כ"א

נתינת קבלה — ועוד כמה נחיצות

- א נתינת קבלה — ועוד כמה נחיצות (השמטה מחלק א').
 ב הרבנים מפקחים הלימוד (אות ס"א).
 ג הרבנים יזהירו השוכי"ם (אות ס"ב).
 ד נתינת קבלה על בדיקת הריאה (אות ס"ג).
 ה קבלה לפני (אות ס"ד — ס"ז).
 ו קבלה לצעיר מי"ח (אות ס"ח).
 ז שתה רביעית יין (אות ע' — ע"ד).
 ח שוחט שנאסר (אות ע"ה).
 ט תנאי בתוך הקבלה (אות ע"ו).
 י חזקה העשו' להשתנות (אות ע"ז).

פרק כ"ב

קבלה לשו"ב

- א הגדולים מאורי דור ודור מצטערים על נתיבת קבלה לכל, והדרכה ממה ליזהר (אות א' — כ"ב).

פרק כ"ג

לעקוב אחר השו"ב

- א לעקוב אחר השו"ב (השמטה מחלק א').
 ב שו"ב שלא הרגיש פגמיה (אות ס"א).
 ג שו"ב צריך מורא שמים, ושל בשר ודם (אות ס"ב — ס"ג).
 ד ביאור החוב על הרב לפשפש אחרי מעשה השו"ב (אות ס"ד).
 ה קבלה בלי רשות האב"ד לא מהני (אות ס"ה).
 ו הכנת הרב להליכת המטבחיים (אות ס"ו — ס"ח).
 ז לאו כל רב בקי בהרגשת סכין, ועצה (אות ס"ט).

- ח לא יהנה השוחט מהכשרות דוקא (אות ע' - ע"א).
 ט מצאו פגימה שלא הרגיש השוחט (אות ע' - ע"א).
 י עצה להכיר אומנות השו"ב (אות ע"ח - ע"ט).
 יא מומחיות בהשגחה (אות פ').
 יב פיקוח פתאומי (אות פ"א).
 יג שו"ב שראו בו קלות (אות פ"ב - פ"ג).
 יד שו"ב הממונה על הציבור, חמור (אות פ"ד).
 טו על הרב לעמוד על המשמר עיוה"כ (אות פ"ה).
 טז החכמה תחי' את בעליה (אות פ"ט).

פרק כ"ד

זהירות לשוחטים והאוכלין משחיטתן

- א זהירות לשוחטים והאוכלין משחיטתן (השמטה מחלק א).
 ב דיבורי ניוול פה משוחט (אות ק"ו).
 ג בדיקת הסכין במקום קר (אות ק"ז).
 ד מתינות בשחיטה (אות ק"ח).
 ה שוחט שהיה ער בלילה (אות ק"ט).
 ו שוחט העייף (אות ק"י - קיא).
 ז מקוה לשוחט (אות קי"ב - קי"ג).
 ח בתי עינים (אות קי"ד).
 ט איסור דרבנן (אות קט"ו).
 י ידיו מרותתין (אות קט"ז).
 יא ראשו מירתת (אות קי"ז).
 יב דברים בטלים (אות קי"ח).
 יג קדש במותר לך (אות קי"ט).
 יד מדקדק בכל המצות (אות ק"כ).
 טו שמירת היסוד (אות קכ"א).
 טז הערה נחוצה (אות קכ"ב).
 יז שוחט ימנע ממלאכות אחרות (אות קכ"ג - קכ"ד).
 יח שו"ב שעבר אלכתחילה (אות קכ"ז).
 יט שו"ב בל יקל בדבר המותר לדעתו (אות קכ"ז).
 כ שו"ב המקיל בתפילה (אות קכ"ח).

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

- כא** שוחט ואונאה (אות קכ"ט).
- כב** גאות לשוחט פוגם (אות ק"ל).
- כג** גאות לבודק פוסל (אות קל"א).
- כד** לא יבוש מהמלעינים (אות קל"ב).
- כה** שוחט מסור (אות קל"ג).
- כו** אודמנא שהשוחט קל (אות קל"ד).
- כז** שוחט משתכר (אות קל"ה).
- כח** שוחטים עמי הארץ (אות קל"ו).
- כט** יר"ש ביתר שאת ועז (אות קל"ז).
- ל** שוחט מלא רחמים (אות קל"ח).
- לא** הגדרת יר"ש לשו"ב (אות קל"ט).

פרק כ"ה

גודל שכר לנזהרין וכו'

- א** גודל שכר לנזהרין וכו' (השמטה מחלק א' - אות קל"ו - קל"ז).
- ב** תמצית מהות השו"ב לפי הפוסקים, יראת שמים שלו (אות א' - ו').

פרק כ"ו

מכשולות בשחיטה

- א** מכשולות בשחיטה (השמטה מחלק א' - אות מ').

פרק כ"ז

זהירות יתירה בקטנים ממאכלות אסורות

- א** היוזק מעכו"ם מוליד לו אכזריות ועזות כמותן (אות א').
- ב** חלב נכרית מטמטם הלב ומוליד לו טבע רע (אות ב').
- ג** אפילו אם התינוק בשעה שאוכלת איסור לרפואה לא תניק הילד (אות ד').
- ד** לפי שבזה"ז אין זהירין במה שאוכלים הקטנים רובן יוצאין לתרבות רעה, אין יראת ד' נוגעת ללבן, לאו בר קבולי מוסר הן. והן עזי פנים שבדור (אות ה' - ו').

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

יח

ה בנים שבקטנותם ראו בהם סימן טהרה, ומתגדלין ומתהפכין במדות גרועות, ביטול תורה ותפלה וכו' (אות ז').
ו מוטב להיות שוטה אמיתי — מלאכול נבילות וטריפות להתרפא (אות ח' ט').

הקדמה לשחיטה, ולמאכ"א

המעייין בסגנון לשון הפוסקים והרגיל בהם יראה כמה הצטערו כל אחד בימיו על מצב שטח השחיטה ובדיקה ועד כמה התרעמו על פריצות הדור ומכשולותיה, עד שניכר מלשונם כי עם כל גודל זהירותם היו מתייראין ומפחדין אימת מות שלא יהי ח"ו מכשול אצל עסק השחיטה והוסיפו בכל דור גדרים וסייגים, ועכ"ז הזהירו וחזרו להזהיר להעמיד משגיחים ומפקחים, שישגיחו בשבעים ושבע עינים ולהטות השכם לסבול עול אחריות הגדול של מכשול הרבים בחקירות ודרישות עד לאין חקר וכולא האי ואולי שלא יצא מכשול.

הרגיל בספרי החיים הן השיו"ת וספרי גדולי הפוסקים שמפיהן אנו חיים יראה כי ענין השחיטה הוא היחידי אשר לא דיגלה אף ספר אחד לבלי להכתב שם איזה פירצה ומכשול או שאר שערורי שפלה בענין השחיטה שהיתה מכשול לרבים בימים ההם.

הרואה בספרי הקדושים יראה שקרה הרבה מאד מדנים וקטטות בין השוחטים וחברי הקהלות וכן בין הרבנים והשוחטים, קרה ג"כ שהריבות הללו הביאו פירוד לבבות. ידידים נתרחקו ואוהבים נתפרדו. ולא פעם אחת או שתים נולדו בגלל מריבות הללו, קהלות חדשות, כן לא פעם עזב הרב את קהלתו כשלא עזרו לו ידידיו כשיצא לריב עם השוחט, או כשהוכרח להכריז איסור על הבשר, ולא פעם קרה שבני קהלתו מיאנו לשלם לו משכרות, וכן גם לא לשוחט והיו רעבים ללחם.

קרה גם כן שגדולי ישראל לא היו בעצה אחת כשפרצו מדנים בין קהל ושוחט, או בין רב ושוחט, אז גדלה המהומה עד מאד, ראה להלן, כן גם לא פעם אחת נתחלל שם שמים כשאחדים מסרו משפטם לפני שרי העיר, והמה פסקו כשר או טרפה ושם שמים נתחלל, אוי לאותה בושה, ומכל שכן שהשוחט היה גם כן חזן, אז רבו ידידיו שהגינו עליו, גם קרה שהשוחט-חזן לא שמע לדברי הרב כשהרגיש כי רבים עמו.

ומשם אנו רואין עד היכן כחא של הסט"א לרכוב דוקא על העוסקים במלאכה זו ולסמות העינים שמחוץ יתראה הכל בכי טוב

רוק בחדרים אימה חשיכה גדולה נופלת על עין החודרת ורואה מה נעשית.

וכאשר נדייק היטב נראה כי המכשלה הזאת גם בימי חז"ל לא נבצר לדוגמא: בירושלמי תרומות פ"ח ה"ג מעשה בטבח אחד בציפורין שהי' מאכיל לישראל נבילות וטריפות פע"א שתי יין בער"ש ונפל מן הגג ומת והיו כלבים מלקקין דמו, שאלו לר' חנינא כדת מה לעשות, והשיב להון כתיב "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו", וזה הי' גוזל את הכלבים ומאכיל לישראל וע"כ לא תבריחו הכלבים דמשלהן אוכלין, ע"כ.

ועי' בהגי אשרי פי גה"נ סי' ט"ס שפסק (עפ"י הירושלמי) דהמוכר טריפות בחזקת כשר ומת קודם שעשה תשובה שאסור להתעסק בקבורתו ואפי' כלבים לוקקין דמו ואוכלין בשרו אסור להבריחם מעליו, ע"כ.

ועי' בקידושין פרק בתרא במשנה "כשר שבטבחים שותפו של עמלק" ופירש"י ספיקי טריפות באות לידו וחש על ממונו ומאכילן, ע"כ. רואין אנן מזה עד היכן העריכו חז"ל מכשולות הבאים ע"י הטבחים עד שלא נמנעו לכנותם בביטוי היותר חריפה שמצינו באיזה מקום שותפו של עמלק, הדברים מסמרין שערות ראש פוק חזי עד היכן הדברים מגיעין! הלא מספק טריפות לבד אנו חוששין ואעפ"כ לא חששו חז"ל לגנותן בלשון מדקרות חרב. ולא נח דעת רבותינו ז"ל עד שכתבו "כשר שבטבחים" להורות לדורות הבאים לבל יבטח שום אדם לומר שלום עלי נפשי מאחר שהעמדתי טבח כשר וישר בודאי לא יצא מכשול מתחת ידו, וחזקה לחבר שלא יוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן, ובפרט אם הטבח ת"ח שבו נאמר ניחא לי לחבר ליעביד איסורא זוטא ולא יעשה ע"ה איסורא רבה.

דע כי לא מחשבות אדם מחשבות חכז"ל אשר כל דבריהם ברוח הקודש נאמרו ולא זו שכינה מבית מדרשם, וכל מהשנשנה במשנה או בגמרא קדוש בכל מיני קדושות, ולא רפרף אדם מעולם עליהם, רק המינים והאפיקורסים שיצאו מדת ישראל הי', פוק חזי כמה טרחו הגאונים וראשונים ליישב חיסור או יתר תיבה ובנו עליה תילי תילין של הלכות, וגם כשאמרו האי מימרא של "כשר

שבטבחים" וכו' מלין מפי עילאה ימלל מתוך גרונם, ושליחי דרחמנא ניהו, ואם אנו אנשים אבל הראשונים כמלאכים ושרפים, וכל דבריהם גחלי אש ואל ישיאך יצרך לומר כי חז"ל כוונו לטבחים מוכרי וסוחרי הבשר, ואין בכללו השוחט, פוק חזי מ"ש ברא"ש חולין דף ח"י, בהוכחה מש"ס שם, וכ"כ במ"מ ה' שחיטה פ"א ה' כ"ו שסתם טבח שבזמן השי"ס ה"י גם השוי"ב, ע"ש.

ואחר הקדמה זו תדעו עם לבבכם כי לא כאשר יצייר האדם קושטא הוא, ואפילו יה"י ברור לו בכל מיני הוכחות שבעולם אשר כל רוחות שבעולם לא יזיזו אותו כי **טבח זה** אפשר לסמוך עליו מבלי לחקור ולדרוש אחר מעשיהו, כולן בטלין ומבוטלין לעומת עדותן של חז"ל שאמרו בטוחות כי **הכשר שבטבחים שותמו של עמלק**, וזה ידע כל בר דעת כי בעוה"ר לא אכשור דרא והיותר כשר שבטבחים בזה"ז ודאי לא יגיע לקרסולי הבינוני בימים ההם כ"ש להיותר כשר.

וע"כ כל הרוצה ללכת בנתיב תורה"ק ובשבילי הוראותיה ודרכיה הנעימים צריך לבטל דעתו ומחשבתו נגד דחז"ל ולהתלבש באימה וחרדה ורתת וזיעה טרם יקרב להכניס לביתו בשר מן הבא בידו, ופוק חזי מ"ש השלי"ה (שער האותיות או' ק') שראה פרושים שלא אכלו בשר רק ממה ששחטו הם, ומתמה שם האי צדיקיא מנין התחילה לפרוץ לאכול מכל שוחט מבלי לידע ידיעה ברורה כחו דהיתירא.

וגם בענין עונש מאכיל איסור מצינו לחז"ל שהחמירו באופן יוצא מן הכלל במאכלות אסורות שלא מצינו דוגמתו בע"א, בחולין דף צ"ג ע"ב טבח שמצאו חלב אחריו בכשעורה מעבירין אותו, ואם מצאו אחריו כזית מלקין אותו.

ודחז"ל הללו בלי הערות והארות כבר מדברין לעצמן, עמדו והתבוננו קצת בקדושת דבריהם, הלשון מוכיח וכ"נ בהפוסקים דמירי בשוגג וכל קנסן של חכמים היתה על התרשלות המנקר לעשות מלאכתו באמונה, וזה ידוע ג"כ כי הרבה לימודי זכות היינו יכולין למצוא על האי מנקר, לדוגמא: "לא ניתנה תורה למלאכי השרת" "שגיאות מי יבין" "אונס רחמנא פטריה" וכיוצא, ואע"ג שאמתלאות הללו מתקבלין הן בשאר מקום, אבל במאכלות

כב שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

אסורות תפסו חז"ל בחומר הדין כיון שכח היצר כ"כ גדול להכשיל אחבי"י באכילת איסור, לעומת זה הוצרכו חז"ל להגביר כח הקדושה ולחזק ידי העוסקים לעשות מלאכתם בהתאמצות ודיקדוק יותר מהרגיל להחליש כחו של הסי"ם וסיטרא זילי העומדים ככיסלא לאוגיא בין הטבחים.

ומה"ט העלימו עין כל צד זכות שיש ללמד על אותו טבח ולא חיסו ולא חמלו לא על הטבח ולא על נפשות ביתו שעניניהם תלויות לאב ביתם לכלכלם ודנו אותו בהעברה, ועל מה? על כל שהוא של חלב לא גדול משעורה שכמעט אינה נראית לעין, ולמה? כי במקום אכילת איסור של בית ישראל הכל נדחין ואין חסין ומרחמין על שום אדם.

פוק חזי מה שאמרו חז"ל במחלוקת קרח, טל למה נענשו להראות שקשה המחלוקת, ובני"ד גם הטף נענשים, הרי שלהאכיל ישראל איסור נמנה בין היותר קשות.

וכאשר תדקדקו היטב תראו עוד יותר מזה כי הענישו חז"ל כ"כ קשות ואע"ג שעדיין לא נכשל שום אדם ועדיין לא אכל שום אדם אותה משהו של חלב שהשאיר הטבח, ורק על השארת הטבח באופן שהי אפשר לבא לאכילת איסור אע"ג שאי"ז ברור דעדיין יש כמה ספיקות דלמא יסרח הבשר ולא תבא לידי אכילה, דלמא ירגיש הלוקח בהחלב (וכמו שנראה בדחז"ל דמזה מיירי) וישליכנו, ודלמא יתבשל באופן שיתבטלו בששים וביותר.

וכל הני ספיקי אין עומדין לאותו הטבח לזכותו בדינו בו בפרק שאנו עוסקין מחשש מכשול לרבים, במקום שהציבור והכלל עומדים על המשקל להכשל ח"ו במאכלות אסורות אין רחמים בדין, אע"ג שבזקי ממון והגוף הי' פטור מצד גרמא בניזיקין אבל נפשות ישראל עומדין למעלה מהכל ובמדה אחרת נמדדין, משקלן עזינה ממשקל הגוף והממון.

ודע לך כי מה שהבאנו מדחז"ל עד היכל החמירו, בחשש כשלון להכלל כשנוגע למאכלות אסורות כאשר תעיין בדברי הראשונים תתפלא הפלא ופלא שלא נח דעתם בחומרת חז"ל והוסיפו עליה כהנה וכהנה לדוגמא:

ברא"ש חולין פ"ז או' ט"ז בסופו בהג"ה (על טבח שהניח אחריו כשעורה חלב) וז"ל: ונראה שיש להכריז עליו בבית הכנסת שני וחמישי ושני: "פלוני הטבח העבירוהו מאומנתו מפני שנמצא אחריו חלב כשעורה ויהי חודש ימים שלא יעסוק באומנתו, ולאחר חדש ימים יבא אל ת"ח שבעירו או עיר הסמוך לעירו ויאמר כך וכך עשיתי וחטאתי ותוהא אני על הראשונות ויתנו לו הדיין לפי ראות עיניהן, ואח"כ יכריזו בביהכ"נ פלוני הטבח שהעבירוהו מפני שנמצא אחריו חלב כשעורה כבר תהא ונתחרט על מעשה הרע הזה וקבל עליו מה שצוהו ת"ח" וכו' וקודם שישמעו הכרזה זו בביהכ"נ אין לסמוך עליו ואסור ליקח ממנו בשר, עכ"ל.

וכשמצאו אחריו כזית חלב, עוד הוסיפו להחמיר על הטבח ביתר שאת, וז"ל הרא"ש שם:

ואם נמצא אחריו כזית היו מלקין אותו ברבים בביהכ"נ ואחר המלקות אומר בעצמו בקו"ר "אני פלוני לקיתי מפני שנמצא אחרי כזית חלב" וכו' עכ"ל.

ולא די זה בלבד אלא החמירו עוד גם לענין מזיד, כמבואר בסנהדרין כ"ה ע"ב בההוא טבח שהוציא טריפה מתחת ידו ועשה פעולות המורים ששב, ולא רצה רבא להכשירו דלמא קא מערים, ואיפסיק שא"ל תקנה עד שילך למקום שאין מכירין אותו ילבש שחורים ויתכסה שחורים ויחזיר אבידה בדבר חשוב, או יוציא טריפה מתחת ידו בדבר חשוב משלו ע"כ.

והרמב"ם העתיק דין זה כמ"פ (ה' עדות פ"ב, ה' שחיטה פ"י, ה' מאכלות אסורות פ"ח ה"ט, ה' ת"ת פ"ו הי"ד).

ועין לבישה וכיסוי בשחורים שמבואר בחז"ל העתיק ב' עמודי העולם, הרי"ף והרא"ש, והרמב"ם, והוא דבר שלא מצינו שיחמירו במקו"א זולת מה שאמרו בהרואה שיצרו מתגבר עליו ילבש שחורים ויתעטף שחורים וילך וכו', וכבר עמד על מדוכה זו הסמ"ע בחו"מ סי' ל"ד סעי' ל"ד וכו' דהטעם שהחמירו כ"כ בטבח דבשביל שהכשיל הרבים צריך שיכנע לבו כי השחרות משפיל הגאווה והזדון שבלב, ע"כ. וע"ע בע"ז בכה"ג הגה"ט כ"ח, וברכ"י סי' ל"ד שם.

וכן תמצא עוד ביור"ד סי' קי"ט סי"א דהחשוד לאכול דבר האסור אין לסמוך עליו, וחידוש הדבר הוא דלפ"מ שנתבאר בבית

שלמה (למהרי"ש חסון יור"ד סי' י"ז, ובשו"ת חקרי לב ח"א יור"ד קס"ז בשם הרשב"א, הרשב"ש, ריב"ש, מהרשד"ים) "חשוד" המובא בש"ס ופוסקים גבי איסור אינו ר"ל שידוע בודאי אלא גם בחשש וספק שעבר איסור הוא בכלל חשוד (וכ"כ בערוה"ש שם כ"י) דבר שלא ראינו במקו"א.

וכמו"כ המעיין בפנים החיבור ימצא חומרות לרוב אצל מאכלות אסורות וספיקן שלא מצינו בשאר מקום, ולקושטא דמילתא כאשר תפקחנה עיני הרואה, יראה בספרן של צדיקים גודל הזיקן של הנכשל בהם, עד כי יחדל לתמוה ע"מ ולמה החמירו כ"כ במאכלות אסורות כי לגודל הפגם והנוק ראוי לחזק הגדר, ובחזוק הגדר יתרחק הנוק.

והנה לא אאריך כאן העתקת דברי קדושים בגודל הפגם הנעשית ע"י מאכלות אסורות שהלא הם כתובים בפנים תחת הכותרת "גודל עונש המתרשל, ושכר הזהיר במאכלות אסורות וספיקן", ומשם תדרשנו, וכן מ"ש לעיל כי מבואר בספרי הפוסקים שבכל דור ודור המכשולות העצומות בלי הרף על שחיטה ובדיקה לא אאריך כאן כי כבר מבואר בפנים במדור "רוב מצויין אצל שחיטה", ומ"מ מעצור לא אוכל מלהעיר מ"ש בסי שמרו משפט שהעיד הקדוש רע"י שלעזינגער זצ"ל משמי דגברא רבה מעשרת השבטים שדר אצל חמיו הגה"ק מהר"ה מקאלאמייע זצ"ל בימי הפסח, וגילה כמה מטמוניות, ומהם שמה שסבל הגה"ק מהר"נ אדלער זצ"ל מרורות בעיר פראנקפורט עד שהוכרח לברוח היתה מטעם שרצהל הכניע כחו של הס"ס שרבץ על השוחטים ולקרב הגאולה בביאת המשיח וגברו עליו כלבים עזי נפש שלוחים של הס"מ עד שהוצרך לברוח, ויחד עמו תלמידו החת"ס זצ"ל.

רואין אנו משם כי אפילו אצל קדושים כמו אלו לא בניקל עלתה להם לזכות קהל ועדה מישראל שיהי השוחטים וקצבים מכינים בשר כשר כראוי, וא"כ מה נעני אגן יתמי דיתמי אשר נתקיים בנו בעוה"ר במלוא המובן יתומים היינו ואין אב, וגברי בעלי זרוע ובעלי שקר, ואין דורש ומבקש, נשארנו גלמודים אפילו מזכותן של צדיקים חיים שיגינו עלינו להנצל מכל מכשול, עמ"ש בתפא"י סנהדרין פ"ח במשנה "מיתת צדיקים רע להם ורע לעולם"

כי טובת הצדיקים אינה פעולתן לבד אולם גם זכותן וכח קדושה שלהן מגין על הדור.

וכע"ז בס' זאת זכרון להגה"ק מלובלין זי"ע, כי צדיק היושב באהלו ועובד את בוראו בכל לבו ונפשו כח קדושתו בוקעת ומתפשטת לחלל העולם ומשם שואבין העולם, וגם מזה כבר נתרוקנו כמעט בעוה"ר ואי"ל ע"מ להשען אלא על אבינו שבשמים שיקיים מה שהבטחתנו למעני למעני אעשה.

וכדי להראות איזה דוגמאות עד היכן כחן של הסטי"א כשהדין בענין שחיטת בשר, או שאר מידי דאכילה שאז מתגברין בכל כחן ולא בניקל להנצל מהן אפילו לבעלי מדריגה אמיתיים פוק חזי מה שהעיד אחד המיוחד מקדושי עליון ושרפי מעלה שהי' מב"ד הגדול שלמעלה בדורו, ומוכר אצל כל גאוני וקדושי דורו כענק שבחבורה הי"ג השרף הנורא מרן רשכבה"ג בעל שו"ת דברי חיים זצ"ל, וזי"ע, וכ' בשו"ת ד"ח יור"ד ח"א סי' ו' וז"ל: **"ועיני ראו כמה יראי השם לומדי תורה שהי' אצל צדיקים, ולאחר שנתחנכו באומנות הלזו נהפכו לאיש אחר אשר אם לא ראיתי בעיני לא האמנתי"** עכ"ל.

וד"ת עניים במקו"א ועשירים במקו"א, וכבר גילה לן מרן רשכבה"ג בעל חת"ס זצ"ל פתרון הדברים שקיבל כן מגדול אחד וכי בשו"ת חת"ס או"ח סי' ר"ה כי המלך זקן וכסיל יושב על כסא של ג' רגלים חזנים **שוחטים** וסופרים, וכ"כ בתולדות יעקב יוסף פ' נשא ד"ה והעולה.

וכוונת המלך הכסיל ידוע שהלא מאכלות אסורות **מטמטם הלב והמוח ומכניס מחשבות מינות וכפירה ואפיקורסות** וכמ"ש הרמב"ם באגרת הידוע מובא בדגמ"א פ' עקב משמו, ובפר"ח ובברכ"י בס"י פ"א, ובחת"ס פ' שמיני שרוב אפיקורסות בא ממאכלות אסורות.

אבל סוד כל הדברים ומטרה המרכזית הוא העברת הדת רח"ל וכמ"ש בשו"ת ד"ח ח"א יור"ד סי' ז' **שע"י השוחטים קלים יצאו מדינות שלמות מדת ישראל ואבד זכרם**.

ועמ"ש בטיול בפרדס מער' שחיטה כי כח הציונות נוהוה גם ע"י השוחטים הקלים ובשר טמא שנתפטו שלומי אמוני ישראל.

ולסיום הענין אעתיק דיבור נפלא שראיתי בסי קרן ישראל סו"פ שמיני ובאשר שלעני"ד יש בו הרבה תועלת לענינינו אעתיקנו בשימות.

כי שם בדייה אל תשקצו וז"ל: הנה הדיקדוקים בפרשה זו של שיקוף ותיעוב ע"י מאכלות אסורות רבו כמו רבו הלא הם מבוארים במפרשי התורה ולא אאריך בהם, אולם עוד לאלקי מילין בכמה ענינים הנוגעין לנושא זה, דחז"ל בב"מ מובא גם ברש"י על אתר דאלמלי לא העלה הקב"ה ישראל ממצרים אלא בשביל שאין מטמאין בשרצים כשאר אומות דיים, וקשה הכי מאכלות אסורות כולל כה"ת כולה, שנית מצינו ביורי"ד סי' פ"א, וכ"ה באוה"ח סו"פ שמיני דמאכלות אסורות גם בשוגג מטמטם הנפש, וצ"ע למה, שלישית מצינו לחז"ל שדרשו בכמ"ק שאין הקב"ה מביא תקלה ע"י צדיקים, ופי' תוס' דדוקא במאכל איסור ולא שאר דבר וצ"ע למה, ידוע דרשת חז"ל מובא ברש"י עה"כ ואנשי קדש תהיון לי אם אתם נבדלים ממאכלות אסורות אתם שלי ואם לאו אתם של נבוכדנצר וחביריו, ועוד יש לדקדק וכו'.

וליישב כל הנ"ל נעמיק קצת בסדר הבריאה, ויהי"ר שלא יאמר פינו דבר שלא כרצונו, ודי הטוב יכפר, מבואר במדרשי חז"ל עה"כ בראשית שכל העולם נברא בשביל ישראל שנקראו ראשית וישראל נבראו לשמירת התורה וקיום המצות, וא"כ מצד הדין הי' נותן שיתאפשר לכל איש מזרע ישראל לקיים מצות בוראו בכל עת ורגע דאל"כ מטיל גרעון במעשי בראשית דכיון שבריאת העולם למען ישראל, וישראל למען המצות, אם יתבטלו ממצות אפילו שעה אחת נמצא אותה שעה יצאה לבטלה, וזה א"א כללי והרבה קולמסים כבר נשברו ליישב תמיה הלזו.

ולענינינו נאמר הנה ידוע דבאכילה יש עבודה גדולה של העלאת ניצוצי הקדושה שהוא היתה מעיקרי מטרת הבריאה כמבואר בכל ספרי קודש, וכח העלאתן ע"י שהזרעים נזרעין בקרקע וצומחין נמצא שכבר נגמר חלק ראשון של העלאה מדומם לצומח (דד' מינים נבראו זו למעלה מזו דומם, צומח, חי, מדבר) דהקרקע שהוא הדומם מעלה הצמחים, ואח"כ כאשר שור אוכל עשב וחמור באבוס בעליו אז נתעלים הצמחים לחי, וכאשר שוחטים בהמות והחיות ואוכלין בשרם מתעלין מחי למדבר (ועוד יש בו נסתרות, ואכ"מ).

אבל חילוק גדול יש בין אופני ההעלאה דמדומם לצומח וכן מצומח לחי לעולם נעשה בסדר אחד, אבל באכילת אדם יש מין ממיינס שונים, הצדיקים ובעלי מדריגה המופשטין מתאות עוה"ז ויודעין לייחד יחודים מעלין באכילתן העלאה היותר גבוה השייך, הבינונים מכוונין באכילתן שיהי להם כח לעבוד את בוראם, ואעיג שמרגישין עריבות מתיקות גשמים מ"מ הו"ל כהטאת הגוף בהדי מצוה, דלדעת הרשב"א והרבה ראשונים אינו מזיק.

והכת האחרונה שלבם אטומים לכוון גם זאת, מ"מ מקפידין עכ"פ שיהי כל אכילתן בתכלית הכשרות ויבחרו יותר לרעב מלהכניס לפיהם בשר אסור ח"ו, וקורא הדורות מראש הבוחן כליות ולב אשר לפניו נגלו כל תעלומות בחר במצוה זו של אכילה שיתאפשר לכל יהודי בלי יוצא מן הכלל (אם רק ירצה) לקיימו בכל עת ועידן באופן שלא יבצר רגע מחייו שיתערטל ממצוה גבוה הלזו.

ביאור הדברים כאשר האדם אוכל אכילתו אז בלי ספק מקיים מצוה של זהירות ממאכלות אסורות ודיקדוק בכשרות, כאשר קם מאכילתו אז כל זמן שלא נתעכל המאכל, עדיין עוסק במצוה הלזו, ואין המצוה נקראת אלא על מי שגומרה, וכ"ז שאכילתו בתוך האיציטומכא הלא בידו להקיא כל מאכלו, וכאשר כבר נגמר העיכול אז נתהפך מאכלו ומשתיו לבשר מבשרו ודם מדמו ורק מכח זה חיו יחי' כמו שאנו מברכין כמ"פ בכל יום "ומפליא לעשות" שהקב"ה קושר נשמתו של האדם שהוא רוחני באכילתו שהוא גשמי והוא פלאי פלאות, וא"א לאדם בער ונבער להשיג אחד מני אלפי אלפים כוונת היוצר למה עשה כן, אבל עפ"י דברינו יתחדש לן טעם אחד המושג גם לקיצורי מוח כמוני, שעשה הקב"ה כן כדי שתהי כל חיותנו נוצר ונברא ממקור מצוה דוקא ולא זולת.

וכאשר יתענה האדם יותר משיעור האפשרי יצא רוחו וישוב לאדמתו, נמצא שכל חיותו אך ורק במצותו שקיים באכילת כשר דוקא, נמצא לפ"ז באם ח"ו יתפטם האדם במאכל האסור א"א שיחשב בין זרע ישראל שבשבילם נברא העולם שהרי לא נברא רק בשביל ישראל המקיימים מצותיו ית' וא"א למצוא מצוה שיהי קשור ומדובק בה בכל רגע של חייו רק האכילה כמו שביארנו ואם אוכל איסור א"א חסר לו הרבה זמן רצון הקב"ה שיהי הבריאה בשביל ישראל, וע"כ שע"י אכילתו נתבטל ממנו שם ישראל.

ומוכן במושכל פשוט לפי"ז למה ד' שומר נפשות חסידיו שלא יכשלו במאכלות אסורות אפילו בשוגג, שאם בריאת העולם לא בשבילם יהי" אז ע"כ שיחרב, שהלא הצדיקים הם יסודי העולם, ומובנים ג"כ דחז"ל שדוקא אם נוהרין ישראל ממאכלות אסורות נחשבין לגיונו של ממה"מ ואם לאו הם של נבוכדנצר וחבריו, פי' שלא תקשה דאם אין העולם מתקיים בשבילן א"כ האיך עדיין חיים אותן ישראלים שאין נוהרין באכילתן, ועי"ז אמר שאינם גרועין מנבוכדנצר וחבריו שג"כ נבראו, ודו"ק.

ומה שדרשו חז"ל שכדאי היתה יצי"מ בשביל מאכלות אסורות לבד ג"כ יתבאר היטב, דידוע מ"ש הרמב"ן ואחריו נמשך החינוך ועוד קדמונים בענין יצי"מ אשר כוונת ורצון הבוי"ת היתה לאמת מעשי בראשית ולחזקה בידי המאמינים כי הבריאה לא נתברר בראייה ממשית רק באמונה לבד, ועי"י הנסים ונפלאות שעשה הקב"ה לפרעה ולכל עמו ששידד המערכות ושינה סדרי בראשית ע"י הפיכת הטבע כמה מאות פעמים (כמבואר בהגדה של פסח שנילקו המצריים במצרים ועל היס למאות) עד שנתאמת בבירור גמור כי לדי המלוכה ומושל בעליונים ותחתונים כרצונו וע"כ בידו להטות הטבע כפי רצונו.

וכי"ז הוצרך רק אם מקיימין ישראל מצותיו ית' שבשביל זה נברא העולם, אבל בלא"ה למה הוצרך יצי"מ לאמת הבריאה, הלא אם לא יקיימו ח"ו המצות אז יתבטל כל הבריאה ומה"ט ברגע ראשונה כאשר פקד הקב"ה למשה רע"ה על עצמו אמר לו בהוציאך העם ממצרים תעבדון את האלקים בהר הזה, דהא בהא תליא דכל נסי יצי"מ ופלאותי לא נצרך רק לזהכנ"ל.

וע"כ קאמר המדרש שאם לא העלה הקב"ה ישראל ממצרים רק בשביל מאכלות אסורות דיו, פי' דמאכלות אסורות הוא מצוה תדיריות לא יזוז מנפש הישראלי רגע אחד וע"כיש לבריאת העולם שנברא בשביל ישראל המקיימים המצות על מה לתמוך, דכל רגע ורגע של הבריאה מתקיים ע"י האכילה הכשרה, אבל אלמלא לא הי' מצוה זו רק אחרת שאפשר להסיח ממנו יום או שעה ואפילו רגע, כבר לא הי' להבריאה האיך להתקיים, וגם נסי יצי"מ היו אז בכדי.

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

כט

ובאופן פשוט י"ל במה זכתה מאכלות אסורות להתעלות כ"כ מעלות יתירות על שאר מצות עד שלא מצינו מצוה שנשנו בו כ"כ גזירות קשות ועונשין חמורין להגוף והנפש של המבטלן לו ולזרע זרעו, כמו שמצינו כאן (אמר המו"ל: עיי' בפנים חיבורינו ויתבאר לך הכל באר היטב) אצל האוכל מאכלות אסורות, ונראה דזה פשוט שכל תכלית האי עלמא לבא על ידיה לעלמא דעתיד, והאי עלמא כפרוזדור לפני הטרקלין כמשלת חז"ל ולפי המצות ומעש"ט שעושה בעוה"ז לעומתו יקבל שכרו לעוה"ב.

וע"כ כ"ז שגופו של האדם מתפסם במאכלים הכשרים בלי פקפוק אז כל המצות ומעשים טובים הנעשין ע"י הכח שקיבל מאותו האכילה נחשבין לו לטובה ולברכה, ומתברך בשבילן בהצלחה, לא כן כאשר מתפסם במאכלות אסורות ובכח ההוא עוסק במצות ומעש"ט לתהו נחשבו כולם הבל ורעות רוח ישאם הרוח, דקשר רשעים אינה מן המנין וקוב"ה שונא גזל בעולה, ומצוה הבאה בעבירה שנאוי אצל הקב"ה וללא נחשבין.

ומיושב היטב למה לא נחשב "ישראל" ע"י מאכלות אסורות דכמו שישראל המבטל כל המצות שבתורה פשיטא שלא נחשב מעמו סגולתו של הקב"ה ה"ה האוכל מאכלות אסורות ומקיים מצות באותו הכח דהו"ל כלא עשה כלל וכלל עטיפת קדושת ישראל נפשל ממנו.

ומה"ט נבצר מצדיקים להכשל ח"ו במאכלות אסורות אפילו בשוגג דאע"ג דגוף האכילה נעשה בשוגג מ"מ הלא כל המצות שיעשה אח"כ בכח האכילה ההוא בטלין ומבטולין וכלא נחשבו והוא כשלון עצום עד למאוד, ושומר ישראל ישמרם מכל כי האי, ומיושב ג"כ למה הפגם כ"כ גדול גם בשוגג, ומטעם זה גופא אמר הקב"ה שאם נשמרין ממאכלות אסורות אנו שלו דבלא"ה א"א לעשות פעולה קטנה שיתעלס ויתקלס עילאה דכולן כאין נחשבו, אבל באם נשמר וזהיר בכל כחו שלא יכשל אפי" בשוגג ואונס בסרך מאכל של איסור אז ילך לבטח דרכו.

ומה"ט מבואר בהפוסקים כמ"פ דהכנה למצוה עוד יותר גדולה מגוף המצוה, דברים שקשין להולמן, ואחד מן הראיות מאכילת עיוה"כ שנחשב כתענית ב' ימים ואינו יותר מהכנה שיוכלו להתענות ביוה"כ ואכמ"ל.

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

אבל לדרכינו הדברים מתקבלין על הלב מאד כי ענין הכנה שדיברו בו היינו הכנה לאפשר שעשיית המצוה יחשב לו למצוה, ולא ח"ו להיפוך, לברר ולנקות כל סוג ופסולת מנופה בייג נפה, שלא יהא מצוה בעבירה, ושיהא בכוונה ועוד, דברים המעכבין המצוה, ומה"ט נחשב יותר מגוף המצוה דהוי"ל כעין מה דאחז"ל גדול המעשה יותר מן העושה, וה"ה בזה.

וכבר כתבתי במקו"א להוסיף תבלין להנאמר, דמה"ט הכנה חשובה יותר מגוף המצוה, דהלא בהכנה מתקיים שני דברים, הראשון ההכנה שהנהו מצוה מצד עצמה, לדוגמא חוב הכוונה לפני העשייה, הוא מצוה בפ"ע אלא דפליגי רבוותא אי מה"ט או מדרבנן (מבואר באורך בשערי תורה, ושו"ת מחנ"ח, ודפ"ק ועוד ואכמ"ל) וא"כ כאשר יכוון בכוונה הנצרכת לפני עשיית המצות כבר קיים שתי מצות, חדא המצוה לכוון, ושנית, שעייז יתקיים המצוה בעצמה, וזהו ממש מצוה גוררת מצוה.

ועכשיו בינו והתבוננו אם הכנה למצוה יחידית יעלה לו כפליים מגוף המצוה **הזהיר ממאכלות אסורות** שמאפשר לו לקיים כל התורה כולה עם כל פרטי ענפי ודקדוקי, עאכו"כ שנוטל שכר כנגד כל מה שעושה כל ימיו.

ועתה בואו חשבון הנכשל במאכלות אסורות מתעכב מלקיים כל התורה כולה ונענש בכפליים על ביטול כל התורה, וגם על אי זהירותו במאכלות אסורות וכמה נואלו אלו אשר מדקדקין בקלה כבחמורה לקיים כל מצוה בהידורה ויפי' ושוכח העיקר שבאם אינו בטוח במה שנכנס לתוך פיו אז לשוא כל עמלו, וכל יגיעו לריק ח"ו.

ולו חכמו ישכילו יבינו אחרית דבר מראשיתו, ויחשוב עם לבבו אם כ"כ ימים ושעות אני מבלה בעד מצות שמורים, ואתרוג מהודר, וטלית נאה, וכיוצא, עאכו"כ הרבה מאד יותר מזה חייב אני לבלות לתקן ביתי שבל יכנס בו רק דברים הכשרים ומהודרים בכשרותם בכל מיני יופי והידור שהלא הוא היתד והפינה אשר בו הכל תלוי ולא לחנם התאמץ נחש הקדמוני להכשיל יציר כפיו של הקב"ה במידי דאכילה, דאם האכילה שהוא ביסוד מרופרף אז כל הבנין יסתר.

וזה לעומת זה ישים ללבו עד כמה ירוויח בהתאמצותו יותר ויותר מכפי יכלתו להשמר ולהזהר ולעשות גדר לפנים מגדר סיג לפנים מסיג ולברוח מצ"ט שערי היתר לבלי להלכד בשער א' של איסור ח"ו, שהרי בו תלוי כל תורתו מצותיו ומעשיו כל ימי חייו, ואשר מה"ט יקבל שכר עבור התרחקות ממאכלות אסורות נגד כל תורתו וכו' כנ"ל, ולמסקנא ימצא כי שכרו בזה הוא כפליים מכל שאר שכרו יחד, חדא, עבור התרחקותו ממאכלות אסורות שהוא מצוה חשובה כשלעצמה, והשנית, כי היא הנהו הגורם שיתקיימו כל שאר המצות דאלמא אכל האסור היו חוטפין ומשליכין כל טיבותא אחיזרא, והשלישית, כי ע"י האכילה ניתן בו גם כח גשמי וחיות לקיים המצוה, שג"כ ליתא באוכל האסור דאז לא שייך שנתן בו חיות כיון שאין המצוה נחשבל מצוה.

ובזה תבין דבר נפלא במשנה סוף מכות ר' חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות וכו' ופירש"י שאסר להם שרצים ונבילה ושבלא"ה נפש האדם קץ בהן וכו' והנה בפשטות כוונת רש"י שנפש הישראלי קץ בשרצים ונבילה, והוא פליאה קצת דבשלמא שרצים מובן אבל נבילות נפש ישראל קץ בהן מטעם שאסרן תורה בלי שחיטה אבל אלמלי לא הי' מצות שחיטה למה יקוץ נפש ישראל בנבילה יותר משחווטה, ופוק חזי בדגים וחגבים דליכא חיוב שחיטה אוכלין אותן מתים, ובשלמא אבר מן החי יש בהם שיקוץ וכמבואר במס' שבת שלא לתת לתינוק חגב חי להשתעשע בה שמא יאכלנו, ויעבור משום בל תשקצו.

אבל לקושטא דמילתא אפשר לפרש כוונת רש"י גם בע"א ואקדים ליישב תמיה אחרת שמצינו רק במאכלות אסורות, בחו"מ סי' רל"ד ד' קי"ל במי שקנה בשר ונמצאת אח"כ אסורה מה"ית אע"ג שכבר אכלו הקונה, יחזיר מוכר הדמים, וביאר הכוונה בסמ"ע שם דאע"ג שבעת האכילה כבר נהנה הישראל במלואו דהלא לא ידע שהוא טריפה מ"מ הנאה זו אינה חשובה הנאה לאחר שנודע לו שאסורה מה"ית, והביאו ג"כ השי"ך ביור"ד סי' קי"ט כ"ז, והדברים מרפסין איגרא מה איכפת לן מה שקוץ עכשיו בהו סוכ"ס הנהה מהן.

אבל עפ"י הנ"ל הכל על מקומו יבא בשלום, דאע"ג שנהנה מעצם האכילה אבל הזיק לו יותר מדאי במהשכל מעשיו הטובים שנעשו מכחו ההוא לריק הן, ועוד יותר מזה דמבואר במפרשים (עי' בסמוך) דעבור הכנה למצוה משלמין שכר גם בהאי עלמא וא"כ אילו הי' אוכל כשר ודאי הי' מקבל שכר בעוה"ז על הכנה למצוה כנ"ל, וגם בזה ניזק.

ועפ"יז י"ל דגם כוונת רש"י כן דלא הוצרכה תורה לעשות מצוה נפרדת מאכילת איסור, אלא מוטב הי"ל לכתוב דהמצות הנעשים בכח אכילת איסור מתעובין ניהו, וע"כ יצטרך כ"א מישראל למנוע ממנו, אלא מה"ט עשאו הקב"ה למצוה בפ"ע כדי שיקבלו שכר גם על קיום מצוה זו לבד ממה שמקבל עבור שנתאפשר לו לקיים ע"יז שאר מצות.

ובזה יובן ג"כ מ"ש בזה"ק ח"ג מ"ב דהאוכל איסור כאילו עובד ע"ז, דכיון שאוכל איסור הלא כל מצותיו אין מתקבלין לעילא, והולכת לסט"א, וע"יז נראה עבודתו כאילו עובד לאחרים רח"ל.

ובזה יתפרש ג"כ מ"ש בדגמ"א פ' עקב בשם הרמב"ם דע"י מאכלות אסורות נכנס בלב האדם מינות וכפירה, דע"י אכילתו מצותיו ועבודתו אין מתקבלין ונכנסין לסט"א כידוע דליכא בינים רקן או סטרא דקדושה, ובלא"ה הכל הולך לסט"א רח"ל, וכ"כ להדיא בזה"ק שם דיוצא מרשות הקדושה ונכנס לרשות הסט"א, וכיון שהוא ברשותו ועובד להם כבר נלכד במצודתם וגוברין עליו כחות הטומאה המינות והכפירה.

וע"יז תבינו מ"ש התב"ש דשוחט צריך להיות יר"ש מרבים דאלי"כ יורד השוחט מטה מטה ונתקלקל, ומקלקל גם אחרים האוכלים משחיטתו (אמר המו"ל: דברי תב"ש הללו מובאין גם בטיול בפרדס מע' "שחיטה") ודבריו אומרים דרשינו דע"כ מיירי ששחיטת האי שוחט היתה כשרה דאלי"כ למה איצטריך לתת טעם שיתקלקלו האוכלים מסיבת קטנות יר"ש של השוחט בלא"ה יתקלקלו ע"י אכילת נבילות וטריפות, אע"כ דמיירי שהשחיטה היתה הוגנת אלא כיון שהשוחט קל גורם קלקול להאוכלין ממעשי ידיו, ודא ודאי טעמא בעי.

אבל עפ"י הנ"ל הכל מובן דאם אין השוחט יר"ש מובהק ע"כ אינו נזהר כדבעי באכילתו ובאופן זה ודאי יתקלקל בקרוב כיון שאין מצותיו הולכין להקדושה כנ"ל דיוצא מסטרא דקדושה לסט"א, ובכה"ג גם מה ששחט כאילו לא שחט כיון שכחו לאו מקדושה ניוזנת ומצותיו בטלין, וא"כ האוכלין משחיטתו אוכלי נבילות ניהו.

ונתקרב לן להבין מ"ש באדר"נ דבאים לעבירות חמורות רח"ל דאחז"ל רשעים הן ברשות לבן פי שאין שולטין בעצמן אלא כעבד נרצע לתאותו, וכ"ש האוכל מאכלות אסורות שלדעת הזה"ק נכנס לרשות הסט"א ודאי שמחטיאין אותו בהיותו חמורות רח"ל (אמר המו"ל: בענין המשכה לעבירות חמורות עמ"ש בדברי יואל שמיני עמ' ר"נ ד"ה ועוד).

ומובן ג"כ מ"ש בסי' יסושייה (שער הבכורות פ"ד ד"ה הגידה לי) דאומץ עונשם חמור מכל עבירות שבעולם, דהלא עבירה זו שקול נגד כל מצות ועבירות שבתורה שהלא ע"י אכילת האיסור כל מעשיו אין נחשבין לו.

ויתיישב ג"כ באופן נפלא דברי המדרש (בקהלת רבה פ"א סי' כ"ח) דלע"ל הקב"ה מוציא כרוז ומכריז ואומר "כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו יבא ויטול שכרו", ואח"כ הקב"ה מוציא כרוז פעם שני ומכריז ואומר "כל מי שלא אכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים יבא ויטול שכרו", ע"כ. והדברים תמוהין ומתמיהין ומה עם שאר כל המצות ושכרן וכי ליכא רק שני מצות הללו של מניעה מאכילת חזיר ונבילות וטריפות (וראיתי להחת"ס זצ"ל שטרח ליישב הדברים בתורת משה פ' קדושים, ע"כ מהמו"ל).

ועפ"י הנ"ל יתיישבו כל התמיהות כי כן הוא האמת שכל השכר מכל המצות תלוי התנהגות במאכלות אסורות וע"כ מכריז הקב"ה דכל הנזהר יבא ויטול שכרו, ואין הכוונה לשכר מניעת אכילה לבד, אלא הכוונה לשכר של קיום כל המצות.

וכמה יאירו לנגד עינינו דברי זוה"ק ח"ג מ"ב, שכי' דכל מה שהאדם סובל בעוה"ז הכל מפני שלא נזהר במאכלות אסורות, וצ"ע הכי עבירה זו חמורה מכל העבירות להיענש עליה גם בעוה"ז, אבל דבה"ק מאירים עפ"י הקדמה הנ"ל ונקדים עוד מבואר בש"ס סוטה

כ"א. כי התורה והמצות הן המגינין ומצילין ואחז"ל שם דחילוק בין תורה ומצות דתורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגנא ומצלא פי' מגין מן היסורין ומציל מיצה"ר שלא יכשילנו לחטא, ובמצות דוקא בעידנא דעסיק בה אבל בדלא עסיק אגונו מגנא מן הפורעניות ולא מצלא מיצה"ר.

ועכשיו אם קיום המצות נעשה ע"י מאכלות אסורות שאכל דבכה"ג אין נחשבין לכלום נשאר בלי מחסה ומסתור מפני הפורעניות ומוצאין הפורעניות אצלו מקום לחול, והוא ג"כ כוונת בעל אוה"ח פ' שמיני שכי' דע"ז באים מכות נוראות רח"ל ע"ש.

וירוח לן ג"כ מ"ש באגד"פ אוי' קכ"ו דע"ז הבנים יוצאין לתרבות רעה רח"ל, וכן מ"ש במאור ושמש שמיני ד"ה אל תשקצו דאפילו רק מקיל בחומרא נטמא נפשו ואינו יכול להשיג השגת התורה, דא"י בשבת פ' ב"מ דהרגיל בנר זוכה לבנים תלמידי חכמים שנאמר "כי נר מצוה ותורה או"י ע"י נר של מצוה זוכה לאור התורה, ומכלל הן את שומע לאו דהאינו זהיר בשום מצוה לא בנר של מצוה ולא בשאר מצוה לא יזכה לבנים ת"ח וכו' וכ"ש אם בנו בעצמו אינו זהיר, וכיון שע"י מאכלות אסורות א"א לקיים מצות שיחשב לו כקיים כבר מובן הכל.

ומובן ג"כ מ"ש בזה"ק דעיקר משפט האדם ברי"ה על אכילת מצות שבפסח (מובא ג"כ בשו"ת אבני נזר סי' שצ"ב, המו"ל) דאכילת המצות הוא ראש וראשון לכל עניני אכילה שבה החמירה תורה בבל יראה ובל ימצא בגבול ישראל מה שלא מצינו במקו"א וה"ה שדינן גם על שאר אכילותיו ומטעם דבו הכל תלוי דאם האכילה לא היתה הוגנת גם מצותיו לא נחשבין.

ומה"ט עולה מעלת הזהירות ממאכלות אסורות יותר מאותן מצות החמורות השקולין נגד כה"ת, כמו ציצית, ועוד דבהם נאמר רק ששקול, אבל מאכלות אסורות הנהו יסוד ושורש הכל, ובו תלוי הכל, דאם אינו מקיימו כדבעי מה תועלת בשאר מצותיו.

ונמנה ג"כ בין המצות שמקבל שכר גם בהאי עלמא וכמ"ש בכתב סופר פ' בחוקתי דעל טירחת הכנה למצוה גם בהאי עלמא איכא שכר, וגם מאכלות אסורות בכלל זה כמבואר לעיל, ועוד דא"י במדרש שאין ישראל נוזנין בעוה"ז אלא בזכות האמונה (ע"י יש"מ

ר"י מטות, המו"ל) וכיון שכי הרמב"ם דמאכלות אסורות מביא מינות וכפירה, מרובה מדה טובה האוכל כשר שנשפע באמונה, וע"כ עומד לן זכות הזהירות במאכלות אסורות להיטיב לן בעוה"ז ובעוה"ב, עכ"ל.

עוד מצאתי דבר פלא בסי קרן ישראל פי אמור בד"ה בזאת יבא באמצע הדברים וז"ל: ועפ"ז יתבארו היטב דחז"ל שאמרו כי ביוה"כ לית רשות לשטן לאסטוני דלא מצינו יום אחר שתיאסר מה"ת לאכול רק ביוה"כ והוא הכח הגדול להשתיק כחו של שטן שכל גבורתו לקטרג על בני קל חי במה שנכנס לתוך מעיהם וכיון שכל העם מתענין שוב אי"ל מה לקטרג, ובוה תבינו טעם האומר בסוף יומא שעיצומו של יוה"כ מכפר בלי תשובה, והוא לכאורה פלא במקום שהכל יודעין כי אין כפרה בלי תשובה, אבל הדברים מובנים מטעם שאף האינו שב כדבעי מ"מ עכ"פ מתענה וזה כשלעצמו זכות אדיר לזכות בשבילו בדינא, עכ"ל.

עו"ש עה"כ וזבחת כאשר צויתך, כי שוחט דלית ב"י יר"ש כשיעור הנרצה נעשה אח וריע של השטן דמעשיהם דמי לגמרי ומה"ט שט"ן בגימט' ל"ז שוח"ט, כי השוחט השווה עצמו לו, ובמה דאחז"ל ב"ב פ"א, טכסיסו של השטן יורד ומסית, ועולה ומקטרג, ורד ונוטל נשמה, וכ"ה בשוחט קל וריק, קודם מסית העם לחטוא באכילת בשר פיגולו, ואח"כ מקטרג, פי שאח"כ כשכבר נתפס בעונו אז מקטרג מקבץ קרוביו ידידיו ורעיו לעשות מחלוקת עם הקמים נגדו, ואח"כ נוטל נשמה, פי כשכבר עלה בידו להשתיק כל מפריעיו ועושה מלאכתו הרמיה בלי מפריע נוטל נשמת הקהל ומורידם לשאול תחת"י רח"ל.

ומצאתי בסי חלקת חיים אוי ש' ערך "שחיטה" כי השם חל"יף שקוראין לסכין השחיטה לדעתו נקרא כן על כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל כמבואר בתב"ש ובשו"ת ד"ח יור"ד ח"א סי' ז' – ועוד שמחליף אכסניותו של אליהו הנביא ז"ל"ט עם להבדיל מלאך המות, כמבואר באמרי צדיקים, דברי גאונים עמוד ה' דכשהשוחט כשר אז השחיטה טוב ואליהו בעיר, אבל כשמאכיל ח"ו נוי"ט גורם שיהי מה"מ בעיר, ועוד שמחליף נשמת האדם ממאמין בדי' ותורתו לאפיקורסת

שחיטת ואכילת בשר בהלכותה

כמבואר בדגמ"א פ' עקב בשם הרמב"ם, ועוד כי מחליף טי"ת תחת דלי"ת פ"י שגורסין "כי השוח"ט יעור עיני חכמים" עכ"ל.

בהקדמה לסי' פינת יקרת דף ז' כי רבאם השוחט מקלקל בשחיטתו אז מחליש ומחריב ג' עמודי העולם תורה, עבודה, וגמ"ח, תורה, דעושה תורת ד' פלסתר עי"י שמזלזל ומקיל בדיניה, וגם גורם קטיגוריא בין ת"ח. עבודה, על פי מה שאמרו חז"ל (סוף חגיגה) בזמן שבית המקדש הי' קיים קרבנו של אדם מכפר, עכשיו שלחנו של אדם מכפר, וא"כ אם שלחנו מלא קיא צואה במרק פיגולים בטלה גם עבודה. גמ"ח, כי הכנס"א הוא עיקרן של מדת החסד וכדחז"ל בתענית אצל אבא חלקיהו דמקרבא הנייתא, ואם מכבד אורחו בנו"ט תקנתו קלקלתו. ועוד כי על הרוב נעשין מחלוקת ושנאת חנם ולשה"ר ועוד, שהוא היפוכו של חסד. בסי' שו"ת מראה יחזקאל האחרון (להגאון הצדיק מהרי"ח אבדק"ק גלינא זצ"ל) סי' מ"ג כי וז"ל: **כי בעינינו ראינו את כל הגזירות קשות ורעות המתרגשות לבא בעולם הוא בעו"ה רק למען העון הזאת, עכ"ל.**

ואם תרצה אחי לדעת עד היכן גדלה כח הכשלון בענין השחיטה אצטט לך מ"ש בעל אור החיים זצ"ל אשר גאונותו צדקתו ופרישותו מי ימלל וכפי עדותו של בעש"ט הקי' הי' חלק רוח האצילות של דהמע"ה, דברים שאין לנו השגה בהם, גרי' בסי' פרי תואר בסי' ח"י או' ל"א וז"ל: ולדידי חזי לי דכל בן אדם המזלזל קצת במצוה אחת ממצות התורה קים לי בגוי' דלא רמי נפשי למעבד בדיקה הצריכה לסכין כאשר צונו ד', בין והתבונן חומר הענין שהמזלזל במצוה אחת בלבד כבר א"א לו לבדוק הסכין כדבעי.

ודבר חידוש נמצא במ"מ הי' שחיטה פ"א הי' כ"ו בשם הראב"ד דמה"ט הצריכו חז"ל ראיית הסכין לחכם לפני שחיטה מה שלא מצינו במצות אחרות כציצית ותפילין, ותמצית דבריו דבדיקת הסכין צריכה פניית המחשבה היטב בעת הבדיקה להרגיש בפגימה ואין כמוהו (של החכם) מי שיוכל להזהר בדבר, ע"כ.

ועי' בפנים מדור "זהירות לשוחטים" או' ק"ה דברים נפלאים מהספרים להרבות אומץ להחמיר בזה"ז בגדרים וסייגים ככל האפשר ועוד יותר, ע"ש.

ספר

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

חלק ב'

תקנות שונות בשחיטה

פרק א'

פתיחה

מאז נצטוו משרע"ה על השחיטה עמדו ועומדים גדולי ישראל על המשמר לפי המקום, הזמן, והצורך לחקוק חקים, לתקן תקנות, לשמור על משמרת השחיטה.

ואעתיק כמה דברים שמצאתי בענין תקנות — בדברי הפוסקים:

(א) בפסקי תוס' ברכות י"א דכל סייג שהוסיפו חז"ל ותיקנו על כל מצוה אף אם קיים עיקר המצוה בלא התוס' כאילו לא קיים כלל. ע"ש ועי' חסל"א סי' ב'.

(ב) היכא דמתקנין תקנה לתקן איזה חשש אם לא ניתקן הדבר לגמרי אין לתקן כלל, דאין תקנה לחצאין (שלטי גבורים ב"ק פ"ו גבי תקנת הרשאה לשי' הרמב"ם, עין הרועים דף רל"ג).

(ג) התקנות הם כתקנות רבותינו הראשונים ואין ביד שום כ"ד לכטל תקנתם (נחלת דוד סי' ג').

(ד) כשם שב"ד הגדול וסנהדרין היו גזרתן ותקנתן על כל ישראל, כן כל ב"ד או חכם שבכל עיר ועיר לבני עירם כב"ד הגדול, (דע"ת, ומובא בקוני' כבוד חכמים כ"א שבס' באר משה).

(ה) דיינא דלא עביד סייג לתורה אי"ל סייג בעוה"ז ובעוה"ב שמעבירין ממנו מעשים טובים שהם סייג לעוה"ב לאדם (ריקאנטי פ' משפטים בשם מדרש הנעלם-רות, ועי' שיטה מקור' ב"ק צ"ו ע"ב).

(ו) גדולי הדור שבכל דור ודור שאין דוגמתם בדור ההוא לכו"ע. יכולין לתקן כפי מה שיראה להם שהדור או השעה צריכה לכך כדי לחזק הדת ולתקן העולם, אם הי' רוב הצבור יכולין לעמוד בה, וכל העובר על דבריהם בין אותם שקבלו בין אותם שלא קבלו, בין אותם שהיו שם ובין אותם שלא היו שם נקרא עבריין (שו"ת דברי נועם חו"מ ל"ח דכן דעת הרא"ם).

(ז) מופלג בתורה יכול לגזור אפילו מי שאינו מתלמידיו ואפילו לא למד ממנו (שו"ת רמ"א סי' נ"ג בשם הרשב"א תר"ט, ורד"ק סי' כ"ב, ושו"ת חת"ס חו"מ סי' ע"ט).

(ח) מה שהנהיגו גדולי ישראל שרואין שיש תקנה לעולם יכולין לעשות תקנות לכלל ישראל (שו"ת הרשב"א ח"ג תי"א).

(ט) גדולי הדור הרבה שעושין איזה תיקון או גזירה במדינה אחת גזירתן חל אף דלא פשטה בכל העולם, מ"מ יכולין לגזור על מדינה זה ביכולין לעמוד בה. וכ"כ בחת"ס סי' קכ"ב (שבילי דוד הקדמה לחאו"ח כלל מנהגי הקהילות או' כ"ג).

(י) אין לומר (על תקנה) דאולי לא היתה התקנה עולמית שכבר נודע שכל תקנה שתיקנו גאוני הדור על כל הדורות תיקנו... דאטו אכשור דרי ואדרבה בזמנינו ודאי ראוי לגדור (שו"ת שו"מ קמ"א ח"ב סי' מ"ח).

תקנות שונות בשחיטה פרק ב' ענף א'

שנים שוחטים:

(א) תקנה היותר חשובה, היותר נחוצה, והיותר מורגלת כפי הפוסקים הוא "תקנת שחיטת שני שובי"ם" שיעמדו שני שוחטים לבדוק הסכין ובעת השחיטה ישחוט אחד ויסתכל השני וכן לענין בדיקת הריאה, ושבח להכורא יתברך אשר עזרנו לבאר כל הנאמר ונשנה בע"ז עד מקום שיד שכלי מגעת ונועדתי לה מדור מיוחד אשר שמו יקבנו "השגחה על השחיטה ובדיקה" ושם תמצא הכל.

שו"ב ב"ב יורה:

(ב) "אסור לשוחטים להורות הוראה אפילו כביעתא ככותחא" גם בזה הארכתי קצת ותמצאנו במדור "הוראת השו"ב".

בדיקת חויך דוקא — שוחט מראה סכיניו וידיעתו פע"א
בחדש לפחות — שוחט מחויב להראות הסכין —
שוחט שרואה דבר שאינו הגון יגיד לב"ד מיד

(ג) בפרעשבורג שנת תקט"ו תקנו הני תרי אריוותא תקנות חזקות קבועות וקיימות ה"ה הגאון ר' משה חריף זצ"ל — והגאון ר' עקיבא איגר (בעל משנת דרע"ק) ואלו התקנות:

(1) שנים שוחטים (עי' לעיל או' א.).

(2) השובי"ם לא יסמכו לבדוק חריאה כדיקת פנים לכד כ"א דוקא בהוצאת הריאה חוצה ולמראה עיניו יבדוק יפה יפה.

(3) מחוייבים השוחטים לפחות פע"א כחודש בכל חרשי השנה לבא לפני בר"צ להראות סכינם לחכם, והחכמים יסתכלו ג"כ בקנקנם שלא שכתו דבר אחר ממשנתם.

(4) שוחט שמצא לחכירו ששחט שום דבר הצריך שחיטה בכית או ברחוב ואומר לו הראיני סכינך מחויב השוחט להראות לו סכיניו ואל יסרב באותו שעה.

(5) באם יראה שוחט בחבירו דבר שאינו הגון בעיניו שו"ב שיצא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן יהי' זהיר ברוחו מלדבר בו סרה ולגלות קלונו לעיני העם, רק שמחויב לבא מיד לפני הבר"צ ויאמר אנכי הרואה כזאת וכזאת עשה חבירי בלי נשיאת פנים והעלם דבר ואם לא יגיד ויודע הדבר ע"י אחרים ענוש יענוש השוחט ההוא המעלים.

לא יעמוד בעל השור על שורו

(ד) תקנו לפני מאה שנה בערך בכל מדינת גאליציע ועליה חתמו כל גדולי הדור שבעת שהשו"ב מוציא הריאה לחוץ לא יעמוד בעל השור על שורו כי יש לחוש שהשו"ב ישא פנים להקל שלא כדת (שו"ת בית אפרים יור"ד ח', ושו"ת שו"מ ח"א ספר ב' מ"ח) ואצטט כמה קטעים מלשונות הפוסקים בע"ז:

(1) בס' עולת יצחק (דף כ"ה ע"ד סוף או' י') וז"ל: ואשרי לקהלות שיש בית מטבחים לשחיטה ואיש מיוחד להפשטה שג"כ מנפח הריאה ואין בעל השור יודע מאומה הגם שישראל קדושים הם אעפ"כ לבם בכיסא תליא מחמת הפסד והיוק ממון פן ישגה ח"ו וכו' עכ"ל

וע"י במדור "גם יר"ש בהול על ממונו" ותמצא הכל בענין תקנה זו מאו' א' ולהלן.

תקנות שתיקן הגרש"ק זצ"ל (נרפס בטוטו"ד קמא בפת"ש)

(ה) להיות משגיח מתחילת השחיטה עד אחר הבריקה על שאר ריעותות, ורואה אחד על הסירכות לבדה, ולהיות שני שלחנות אחד לשאר ריעותות ואחד לסרכות.

(ו) הכודק סירכות יהי' יושב ולא עומד.

(ז) קליפות הסירכות ח"ו בוריזות רק בנחת ולא לקורעה. קולף סירכות לא יהי' מוהל וכו'.

(ח) גם סירכא קטנה יהי' דרך קליפה.

(ט) הבריקה בפושרין דוקא ולא ברוק, וחלילה לתפוס האונא בידו

וכו'.

(י) בדיקות הסירכות לא יהיו במהירות רק יהיו עשרים בהמות לשעה אחת כדי שיהי' הכל במתינות וביר"ש ותאמינו לי כי פה"ק יש שו"ב אחד ושמו ר' צבי ואומן בבדיקות יותר מחבריו ושוה בעשרים בהמות ב' שעות.

(יא) לפני יו"ט חלילה לשחוט הרבה כלילות ולא ישחוט. ויבדוק יותר משלשים בהמות ולא יותר.

(יב) חלילה לשחוט לכ"א בסכין יותר מעשרה בהמות, ואף בב' סכינין יתרחק מזה כמה שאפשר כי הידים נעשות חלושות, וגם יראה כ"א סכין בין בהמה לבהמה.

(יג) הבודק חייב לומר לפושט, כאן יש סירכא וכאן יש סירכא.

(יד) יראו השוחטים למעט בהליכה בשוק כמה שאפשר ודבר לא יהי' להם עם אדם רק יהיו שונה הלכות בכל יום. ההלכות השייכים לו שיהיו שגורים בפיו.

שוחט חרדי — או רעפארם

(טו) שוחטים שעברו על תקנת הגאונים מיום שנחלקו היהודים באונגארן לשתי מפלגות ליראים שנקראו — אורתודוקסים, או רעפארמיים, ושטאטוס-קווא, מאז עמדו גדולי הדור על המשמר לאסור השוחטים שעזבו היראים ודבקו ברעפארם וכו', הגם שאחרי כן התחרטו על מעשיהם לא נתקבלו להשתמש בקהלות של היראים, כמעט בכל ספרי שו"ת של חכמי אונגריא שנתחברו אחר שנת תר"ל עד היום הזה תמצא פסקים בזה, והשתמשו בדחז"ל (מנחות כט.) "כהנים ששמשו בית חוניו לא ישתמשו במקדש שבירושלים" ונאסרו בכל מיני איסורים (עי' שו"ת מהר"מ שי"ק חיר"ד ושו"ת מחנה חיים ביר"ד כמה תשובות, ושו"ת בית הלל. שו"ת כתב סופר. ובשו"ת בית יצחק ח"ב יור"ד נג, יד יצחק ח"ב כח אפרקסתא דעניא יט, עא, לבש"מ יור"ד ג, שו"ת ערוגה"ב כמה תשו'. שו"ת מהר"מ בריסק סי' ד', שו"ת פרהש"ד).

(טז) כל שוחט בעת שנשכר לנעלאגים נתבטלה הקבלה שלו והו"ל כשוחט בלי קבלה ושחיטתו נבילה כדעת השמ"ח סי' א' סעי' כ"ד (ממכתבו של הרב מרדכי אליעזר מוואראנוב, נדפס בס' כתבי קודש) וכששמע הרב מנחם סג"ל פאלאק שהשו"ב שקיבל ממנו קבלה

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

מב

הלך לקהלה אחת שעזבה את אגודת האורתודוקסים הודיע כי הקבלה שנתן לו מכבר בטלה ומבוטלת (שם דף נ"ג).

שוחט ואינו מכיר סימניו

(יז) בקרא ושחטתם בזה מצינו רמז לשיעור אורך הסכין י"ד אצבעות, שכן "בזה" בגימ' י"ד (רמ"א יור"ד ח.) וכי בכית הלל (נדפס בגליון שם) והנה בימי חורפי ה' שו"ב דמתא ק"ק בריסק דליטא ולא ה' יודע הסימן והרמז על שיעור אורך הסכין י"ד אצבעות והעבירו הרב הגדול מוהר"ר יעקב ז"ל אב"ד עד שלשים יום שלא ישחוט שום עוף או בהמה מאחר שלא ה' יודע הרמז הזה בע"פ. ע"ש בבאה"ט ובגבול בנימין. וע"ע בפר"ח בקו"א.

תקנה שלא ישחוט הקצב

(חי) כל הענין שהקצב מוכר הבשר ושוחט הבשר הם שתי ענינים נפרדין. אבל במשך הזמן שנעשו חורבנות התפרדו, והילך לשון הרא"ש חולין פ"א או' כ"ד: "והאידנא נהגו שאין מראין סכין לחכם כי בימיהם היו הקצבים שוחטין בעצמם כדאמרי'... והשתא נהוג בכל גלות ישראל שאין מאמינים לקצבים וממנים אנשים ידועים על השחיטה והבדיקה ולהם מחלו חכמים כבודם כי הן זריזין וזהירין ומתוך כך נתבטל בדיקת החכם לגמרי ואף אדם השוחט בכיתו.

לא ישחוט רק הממונה מקהל

(ט) השתמשו בחרמים וגזירות קשות שלא ישחוט שום אדם רק הממונה מקהל, כדי שלא יקפוץ כל אדם וישחט אף שאינו מומחה (שו"ת הרא"ש כלל ז'. סי' א.).

ובענין תקנה זו עי' גם שו"ת הרשב"א תקצ"ד, שו"ת הריב"ש תצ"ז ת"ק, מהר"מ ב"ב צ'. וכן מרמז העיטור ברי' ה' טריפות.

נתינת קבלה לשחיטה

(כ) אין מקורות נאמנים מאימת נתחדש המנהג שכל שוחט הגם שלמד כל הדינים יודע ומרגיש אסור לו לשחוט טרם שיעמוד לפני רב גדול והרב יבחנו יראה סכיניו יקלקלם והשוחט יתקנם לעיני הרב פעמים רבות, ואחר שיראה הרב התעודה שקיבל משו"ב מפורסם ששם מעיד שהלה למד די צרכו והרב הבחינו ויחתום בחתימתו על הקבלה

או על הסמיכה רק אז מותר לו לשחוט. ורק אז יקבלו אותו לשחוט באיזה קהלה ואי"ז פחיתות הכבוד לשו"ב ת"ח. מיהו נמצא כבר בראשונים.

באגודה — כבר הביא דנהגו ליתן קבלות לשוחטים. (מוכא ברמ"א סי' א' סעי' א.).

באגור — דנהגו באשכנז שלא לסמוך על שחיטת אדם אא"כ י"ל רשות מחכם שבדקו וחקרו בדיני שחיטות (ב"י סי' א.).

בא"ז — כ' דבזה"ז נוהגין דאין אדם שוחט אא"כ נטל קבלה (ד"מ או' ה').

בהג' רמ"א — נוהגין שאין אדם שוחט אא"כ נטל קבלה לפני חכם, וכ"כ כל הפוסקים אחריו.

בשו"ת שארית יוסף סי' כ"ב — דנוהגין שלא לשחוט עד שישמעו שמוחזק לשחוט ג"פ ואז נותנין לו רשות לשחוט ע"י איזה חכם וע"ע בכו"פ סי' ח"י, כרתי או' כ"ו. וע"ע ברמב"ם ה' שמיטה פ"ד ה"ג, ובט"ז סק"ד, ע"י דברי שאול יור"ד סי' ב' סעי' טו ת"ח בק' צט: ד"ה זיל אייתי.

קבלה לבדיקת הריאה

(כא) אע"ג שלא מצינו בראשונים להדיא אודות קבלה לבדיקת הריאה, אבל מוזכר באחרונים לעיכובא.

בבית אפרים (בפרת"ב סי' ל"ט סעי' ח"י) שכמו שהמנהג שאין אדם שוחט אא"כ נטל קבלה לשחוט, כן המנהג שכל בודק צריך ליטול קבלה על בדיקת הריאה מקודם, ובלעדה לא ירום איש ידו לבדוק. ע"כ ומוזכר גם בש"ע הגר"ז ס"ק ט"ו.

ואם בדיקת הריאה מי שאי"ל קבלה על בדיקה יש לאסור כל הכלים, ודינו כדין בודק צדוקי ואפיקורס שאינו מאמין בדחז"ל (רו"ח הספרדי סי' א. או. ג.).

בענין המאורעות במשך הדורות שפגעו עם ישראל בנושא הקבלות תמצא בהרווחה במדור "נתינת קבלה לשו"ב" ושם תמצא ג"כ התנאים שהותנו עם לוקחי קבלה. וע"ע בשו"ת תשובה מאהבה תניינא יור"ד א.

(כב) קבלת שוחט על מעמדו בלי זמן קבלתו היא על כל ימי חייו, כ"ז שלא יפסל לשחיטה (שו"ת ד"ח ח"ב יור"ד ב' וז').

פרק ג

השגחה על השחיטה ובדיקה

העמדת משגיחים:

(א) ברוב קהלות ממנין ת"ח ויר"ש להשגיח על בדיקת סכין והריאה שיהא נעשה ע"ד ההכשר (פרי תבואה סי' ל"ט סעי' קכ"ט) וגם בירושלים ובקושט"א נוהגין כן מתקנות מהרי"ט ז"ל (שו"ת קול אליהו ח"א יור"ד סי' א' דף כ"ג). וכן באיזמיר ואגפיה (רו"ח סי' א' או' ד').

(*א) עמידת אב ובנו לא מהני (ס' הילולא רבני להגה"צ מניזונוב זצ"ל שליטת תשובות כמעט כל גדולי הזמן).

(ב) ובהרבה מקומות מדקדקין שיהי' השוחט מושגח משוחט אחר בבדיקת הסכין, סימנים והריאה ומוזהרין באזהרה חמורה בזה מפי מנהיג. העיר וחכמיה (יד אפרים קוני' יפה לבדיקה ו').

והגאון מהר"ש קלוגער זצ"ל ג"כ מזהיר שימנו הקהלה רואה נאמן ת"ח מופלג וירא אלקים להיות גודר גדר ועומד בפרץ ויראה שיהא הכל על נכון. ואם לא ימצאו איש ת"ח שיהא ראוי לזה יקבלו איזה שו"ב מפורסם ביראה שיהא לנאמן רואה. וזהו יותר טוב. כי הוא מבין ביותר כדת מה לעשות ותשלומי זה הרואה יהי' דוקא מן הקהלה לכל יהא עליו מורא בשר ודם (תורת זבח או' א').

(ג) במקומות שאין נוהגין לחק ולא יעבור שיהיו שנים שוחטים ואחד משגיח על חכירו על כל הנעשה עוברין בשאט נפש על פסק גאוני וחקיפי קדמאי שהתקינו כן. ובעוה"ר לא אכשור דרא. ואיני רואה שום צד סמך להקל לאכול מהשחיטה אם לא הי' עכ"פ איש ירא אלקים הבקי היטב באומנות ומלאכת שחיטה, ובדיקת סכין והריאה אשר יעמוד שם להשגיח בכל זמן השחיטה והבדיקה ומבלעדו בל ישחט או יבדק אף בהמה אחד כלל וכלל. ואותו המשגיח לא יהי' לו שום עבודה אחרת רק לעמוד ולפקח, ויקבל שכרו מאת הרב המפקח וכל מה שרואה אליו יביא. (בס' בשר צדק סי' ח"י או' ו' האריך מאד בבקיות נפלאה בזה ותוכ"ד דלדעת כל הפוסקים אשר אנו נמשכין

אחריהן חובה גמורה להקפיד שיהיו שנים בודקין הסכין וגם הריאה, ובקצת מקומות היו נוהגין כן גם בעופות, ובעוה"ר נשתנה הדור לגריעותא אלף מעלות ומה שהיו מקפידין עליה בימים ההם שהי' קצת שנים כתיקונם. קהלות הקודש על מכוונם. הרבנים במעמדם ואימת הרבנים על אנשי קהלתו בכלל ועל הטבחים בפרט. עאכו"כ שבימינו אלה א"א לזוז זיז כ"ש ממנו רק בהוספת אומץ להחמיר ולא להקל וכד' החת"ס ב"ור"ד. וח"ו לסמוך על סתם ת"ח ויר"א. כי המעיין בספרי הפוסקים שהבאתי יראה שהקפידו שיהיו שנים שוחטים. פי' דבלא"ה לא ידעו מימינו לשמאלו ופשיטא שלא יוכל לחדור למחשבת השוחטים וטבחים ולהבין ערמומתם, וכמו שכבר צעקו ככרוכיא בעל בית אפרים, והפליתי ואחרון חביב מוהר"ר הלל מקאלאמייע זצ"ל על הרבנים הנותנים הכשרים ואין יודעין בין ימינם לשמאלם מה זה סכין שלימה בלי פגימה ואכמ"ל.

וע"כ ההכרח שיהי' דוקא הבקי היטב בכל מלאכת ואומנות השחיטה, ועי' שו"ת בית דוד להגאב"ד סטאניסלאב כי הרבה רבנים ודיינים לא בקיאים בסכיני דשחיטה ולא ידעו ולא יבינו בבדיקת הריאה, ע"ש.

ד) אלו הם הפוסקים גאוני ותקיפי קדמאי רבותינו האחרונים שמהם יוצא דצריך השגחה ע"י שוחט הבקי בכל מלאכת ואומנות השחיטה וגם יר"א בעת שחיטת בהמות הן על הסכין והן על הריאה, בלי שום דיחוי שבעולם.

1. שו"ת חת"ס יור"ד סי' י"ג. ודעתו נוטה דגם בדקות יש צורך לזה.

2. הגאון הצדיק מהר"מ בנעט אבדק"ק ניקלשבורג יע"א. והנהיג גם בדקות, מובא בשו"ת חת"ס שם.

3. הגאון הצדיק בעל הפלא"ה זצ"ל. ותיקן כן בעיר ואם בישראל אפילו בשחיטת עופות וכ"ש בהמות בין גסה ודקה. מובא בשו"ת חת"ס זצ"ל שם.

4. בשו"ת ד"ח ח"א יור"ד סי' י"ב למרן הגה"ק מצאנז זצ"ל, והעיד שכן המנהג כמעט כל תפוצות ישראל הגם שהשוחטים מומחים ויראי השם, ויותר החמירו שאם אחד טרוד ילך אחד מהבי"ד עמו לשחיטה.

5. כמעשה רב מנהגי הגר"א צ"י. שדעת הגאון החסיד גר"א זצ"ל לאכול מאכלי חלב בשבת מלאכול מבהמה הנשחטה בלי משגיח עומד ע"ג.
6. הגאון הגדול מוהר"ר אפרים זלמן מרגליות זצ"ל בעל בית אפרים, ומט"א, בספרו יד אפרים בקוני יפה לבדיקה אות ו', וכ' בתוך הדברים שכבר נמצא כמ"פ שעי"ז נמלטו ממכשול, ובפרט שעל הרוב אינן שניהם שווין בחכמה ובאומנות ואיש את רעהו יעזורו והוא נכון מאד.
7. הגאון מהר"ר שלמה קלוגער זצ"ל. בשו"ת טוטו"ד מהד"ק סי' קי"א — וכ' בס"י קט"ו שבמהדו"ת דאפי' בעיר שיש בה רק עשרה בעלי בתים הוי בזמנינו ב' שוחטים, כי לפי פירצת הדור ראוי להיות כן. ובתורת זבח א' כ' בשמו דחשלומי המשגיח יהי' מן הקהלה ולא מבעה"ב לבל יהא עליו מורא בשר ודם, ומובא בדר"ת סי' א' ס"ק ע"ד.
8. שו"ת הרי בשמים, מהדו"ת סי' קצ"ח, וכ' דיש חששות הרבה אם השני שוחטים הן אב ובנו. ושכבר הורה זקן מהרש"ק דלא ישחטו אב ובנו בעיר אחת.
9. פמ"ג בשפ"ד סי' ח"י ס"ק כ"ט. וכ' דבעוה"ר רבו המתפרצים ביותר ודאי טוב הי' להחזיר הדבר ליושנה שלא ישחוט השוחט עד שיראה סכינו לחכם בעיר. גם שיהיו שנים אצל השחיטה כי טובים השנים מהאחד.
10. שו"ת קול אליהו ח"א יור"ד סי' א' דף כ"ג. ומעיד שכן המנהג בירושלים ובקושטא ג"כ.
11. ברו"ח סי' ח' אות ד'. שכן המנהג באיזמיר ואגפיה.
12. בפרי תבואה סי' ל"ט ס"ק קכ"ט. וכ' דברוב קהלות ממנין ת"ח ויר"ש להשגיח על כדיקת הסכין והריאה שיהא נעשה ע"צ ההכשר.
13. בתבואת שור סי' ח"י סעי' כ' דהחרדים על דבר ד' ממנין ב' שוחטים דוקא.
14. שו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד סי' ה'. אחר שהעתיק דברי תב"ש פמ"ג וחת"ס (הג"ל) סיים דמי שיש לו כח והממשלה לאשר

ולהקים מוסדי התורה (כמו תקנה הלזו) הוא מושבע ועומד. ואפי' צדיק גמור ואינו מאשר ומקיים התורה ביד המבטלים עובר בקרא ד"ארור אשר לא יקום". וכו' ואי עברו וביטלו לא מהני וכו' וסיים בזה"ל: וא"כ תקנת ב' שוחטים לבדיקת הסכין שכבר כתבו הפוסקים דלא אכשור דרא, וכן כ"ז שיש לחוש גם בבדיקת הריאה ואיכא סייג שתהא הבדיקה דוקא ע"י ב' שוחטים אז אפילו גדול אינו יכול לבטל, עכ"ל.

15. הגאון מהרש"ם זצ"ל בדע"ת סי' ח"י אות ל"ח, וסיים בזה"ל: והעיד לפני רב אחד שראה קלף ישן ועליו חתומים מאה רבנים ובראשם הב"י ז"ל שתקנו שיבדקו תמיד שני שו"ב את הסכין וגם הריאה, ופורץ גדר ישכנו נחש. עכ"ל.

16. בשו"ת דברי מלכיאל ח"ה סי' רס"ה. וכי דכתבו הפוסקים שטוב לתקן בכ"מ שיהי' עוד שו"ב בשעת שחיטה ובדיקה. וכל מי שיש בו יראת חטא אינו אוכל ממה שנשחט בלי עומד על גביו. ולדעתי השו"ב שרוצה לשחוט לבדו צריך בבדיקה ביר"ש וכו' עכ"ל.

17. הגה"ק בעל התניא (מליובאוויטש) זצ"ל בשו"ע שלו סי' ח"י קו"א סק"ט שצריך לדקדק עכשיו מאד שיהיו השו"ב הממונים זהירים וזריזים וידועים ביראת ד' יותר מהשו"ב שהי' בזמן התלמיד, או שיהי' איש יר"ש ביותר ממונה עליהם לבדוק סכינים לפני השחיטה אבל אם אינם זהירין וזריזין ויראת ד' על פניהם אין להאמינם על בדיקת הסכין יותר מבימי חכמי התלמוד שלא היו רשאים לשחוט אלא אף החכם בודק הסכין עכ"ל, והעיר בס' אור שמים יור"ד סי' כ"א דעפ"י דברי הגר"ז יוצא לחלוטין ולעיכובא להצריך משגיח דלא די שאין אתנו יודע עד מה להעריך מעלת השוחטים שבזמן הש"ס כדי למצוא טובים מהם ואם הראשונים כבני אדם אנו כחמורים, אלא אף גם זאת שאין ספק כי בעוה"ר ירדנו פלאים וגם בעסק השחיטה ומצבה לא שפרנו רק להיפוץ ירד ירדנו עד ירכתני בור ודי במה שהעיד לן השל"ה על השוחטים שבימיו (בשער האותיות או' ק') כי רבים מהמומחים רחקו לבם מיראת חטא. וע"ע במהרי"ל שהי' עוד לפני השל"ה (בשו"ת מהרי"ל סי' ס"ז) שכו' בענין השחיטה וז"ל: דעתה בדור יתום הלזה שאי"ב יודע בין ימינו לשמאל וצפרניהם של ראשונים ושיחתן עדיפא מכריסן ותורתן של אחרונים כלום יש בדור הזה וכו', וע"ע במ"ש הפמ"ג בשפ"ד סי' ח"י ס"ק

כ"ט דרבו המתפרצים בשחיטה. וכן תמצא הרבה, וע"כ לדעת הגר"ז אין שום מבוא להקל בזה"ז בלי השגחה מעולה, עכ"ל.

18. ס' בית אברהם סי' ח"י בשפ"ז ס"ק ל"ג. וכ' דעתה צריך החכם להיות ג"כ אצל מיעוץ הסירכות כי בזה"ז רבו המתפרצים גם בזה. ע"ש.

19. בשו"ת עומק הדעת יור"ד ח"א סי' י"ט. כי בזאת יבחן השוחט אם הוא יר"ש, אם יסכים ועוד ידרוש שיהי' איש יר"ש עומד עליו בעת מלאכתו שתיעשה כדבעי, כידוע דאפי' היותר זהיר מתאמץ עוד יותר ויותר כאשר עומדין עליו ורואין ומסתכלין במלאכתו. ודבר זה רכינו הגדול בשו"ע (יור"ד סי' ח"י סעי' י"ז) הורה לן בשתי תיבות שכ' כי הם (השוחטים) זהירים וזריזים וכו' ועי' בשל"ה (שער האותיות אות ז') שכ' דזהירות נקרא הנוהר בשעת מעשה לשמרה לעשותה כדת שלא יעבור שום דבר מה שמוטל עליו, וזריזות נקרא שזריז קודם מעשה להקדים עצמו בסייגים ובשמירה יתירה שלא יבא לידי שום איסור הן חמור הן קל. ע"כ. והנה כי כן יבורך גבר אשר יחדיו יהיו תמים על ראשו שני תנאים הללו, והעצה הנבחרת לצאת ידי שניהם כאחת הנהו למצוא איש תמים יר"א אשר יטה שכמו לפקח על כל מעשה השחיטה בעין חודרת על כל פרט ופרט עכ"ל. וע"ע שו"ת דובב מישרים קל"א ג.

20. בס' חותך חיים ה' שחיטה סי' ח"י ענף ד' כי ג"כ להצריך עומד ע"ג ולבד מנימוקיו שם כי דדי לן בהני חרי עדים מהרש"ל ושל"ה שהעידו על העובדא שבא לידם ולא הרגיש השוחט בהפגימה על אף שהי' ת"ח ויר"ש גדול וגם אומן יד וכמבואר ביש"ש חולין סי' ל"ט, ושל"ה שער האותיות אות ק' וכיש"ש אחר העובדא סיים שלא לחנם כי הרא"ש דהרבה צריך ישוב הדעת ויראת ד' בבדיקת הסכין. ובשל"ה אחר העובדא כי דלא לחנם הי' המנהג של חכמי החלמוד לבדוק הסכין דוקא בעצמם ובכבודם ולא להאמין לשום טבח אף שהוא יר"ש. וסיים ששמח לראות בירושלים וכל סביבותי' עדיין נוהגין במנהג הלזה להראות לחכמי העיר, ע"ש.

21. בשו"ת מגינת ראש סי' פ"א מצריך שנים. וטעמו עפמ"ש בשו"ע סי' ח"י סעיף טו"ב דצריך הרבה ישוב הדעת לבדיקת הסכין שיארע כי יבדוק אדם פעמיים ושלש ולא ירגיש בפגימה, ורק אח"כ

ימצאנה כי הכין לבו באחרונה, רבחינת חוש המישוש כפי כונת הלב, והפוסקים האריכו והזהירו עד מאד בגודל המתינות והנחת רוח הנצרכת לבדיקת סכין, ותמצאנו בשמ"ח סי' ח"י סעיף ז' ובפלא יועץ אות ש' ובשל"ה אות ז', ובדברים אחדים להגר"חיד"א ז"ל דרוש י"ד דף ס"ט, ובס' נפש חיים להגמ"ה"פ אות ז' ערך זריזין מקדימין, וש"ת עונג יו"ט סי' ס"ג ועוד, וידוע ג"כ מדרכי הרפואה ותכונת האדם כי לאו כל העיתים שוות ואין הדבר תלוי ביד האדם להטות לבו והרגשיו כפי שרצה, וע"כ כמעט מן החיוב שיהיו לפחות שנים בודקין הסכין בתדירות, דאו אם אחד מרגיש כוכר יעזרוהו חבירו, עכ"ד.

22. בס' הנתיבות נתיב ל"ג בד"ה וכן בשחיטה, כי דלפ"מ שהעיד עלן ראש גולת אריאל עיר וקדיש מלגך אלקים מרן ר' חיים ן' עטר בעל אוה"ח בס' פרי תואר סי' ח"י אות ל"א כי מי שמקיל באיזה מצוה כבר א"א שיעלה לו בדיקת הסכין כראוי, ודבריו הלא מרפסין הרים וגבעות וכל הרואה כזאת רעדה יאחזמו כי מי גבר חי יוכל לומר שלום עלי נפשי, והלא אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. והאיך יקל למצוא אפילו אחד בדרגה זו שלא יקל בשום מצוה, ומי יוכל לבחון כליות ולב לידע מה בלבו של אדם, וע"כ טוב לבחור בשנים שיהי' שנים בודקין הסכין ושניהם יהיו מוחזקין למופלגין ביראת קל חי.

23. בס' שו"ת מראה יחזקאל (החדש) סי' מ"ג העלה ה' תקנות שחיקן בעירו גלינא יע"א ותקנה ראשונה דטרם התחלת השחיטה חובה על השו"ב להראות סכיניו לשו"ב חבירו ומבלעדי זאת אסור לו לשחוט גסות, דקות, או עופות, וכאות ב' שם דאסור לבדוק הריאה או המסס בלי חבירו שיעמוד ע"ג, וכאות ד' שם דכל ריעותא הנעשה בעת השחיטה חובה על השוכי"ם לשאול להבד"צ ואסור להשוכי"ם להורות בעצמם, ע"ש.

24. שו"ת בית דוד להגאב"ד סטאניסלאב. וכי' דהשני צריך שיהי' לו הסכמות כי הוא בקי בענינים אלו, כי מחמת שיש הרבה רבנים או דיינים דלא בקיאי בסכיני דשחיטה ולא יבינו בבדיקת הריאה ולא מהני עמידתן בזה.

25. בס' הילולא דרבי להגה"צ אבדק"ק ניזנוב בעהמ"ח הדרת ישראל, קיבץ תשובות מכמעט כל גדולי זמנו בחובת בדיקה ע"י שנים דוקא, ושלא יהיה הבדיקה ע"י אב ובנו ע"ש.

26. בס' ברית מטה משה (על הגדה של פסח, פיוט חד גדיא) כ' שיראו לתקן כי יהיה כדיקה על אתר ע"י חכם לפני ולאחר השחיטה. וגם מי שאין בידו למחות עכ"פ בידו שלא לאכול בשר רק בתנאי זה, ואף שלא ימצא בשר לאכול אפילו בשבתות וימים טובים אל יקל בעבור זה ח"ו דקרוב לודאי הוא שיאכל דבר איסור לפעמים.

27. ובשו"ת חיצו שוונים סי' צ"א הרעיש עבור תקנת שנים עונזים ולדעתו אילו הי' סנהדרין בימינו בלתי ספק שהיו גוזרין כן בגזירה חמורה אחר שהחוש המעיד יותר מאלף ראיות, מעיד לן ריבוי הכשלונות בשטח השחיטה לא יאומן כי חדלו לספור, וידוע פי' מרן החת"ס זצ"ל דאיזהו חכם הרואה את הנולד (מחדש) מהנולד (לשעבר). והרב אשר ירים יד להכשיר בלתי זה, בדור הזה, עתיד ליתן הדין ואשמת קהלו כראשו תלוי, וכו' עכ"ל.

28. בס' פעמי צדק יור"ד סי' ח"י החמיר בתשובת קהל שנכשלו במקום שלא הי' עומד ע"ג השוחט (הבאתי דבריו במדור "ענינים שונים").

29. בפנקס הגדול דק"ק פרעשבורג נכתבו תקנות בענין השחיטה שחתמו עליה הגה"ק מוהר"ר משה חריף זצ"ל, והגה"ק מוהר"ר עקיבא איגר זצ"ל (בעל משנת דרע"ק) וז"ל: בגזירת עירין וכמאמר קדישין פתגמא פתגם המלך מלכותו של עולם וכו' השוחטים אל ירים איש את ידו לשחוט או לבדוק שום עגל וכבש בהיותו לבדו. כי אם אחד מחכיריו השוחטים עומד על גבו ורואה כמעשו שהוכשרו מעיקרו עד סופו וכו' עכ"ל.

30. בס' זוכחי הזבח סי' ח"י כלל ה' אות ו' להעמיד ב' וגם בעופות, יע"ש, וע"ע לק' אות ה' או"ק ט"ו כשם מלבי"ם.

31. וע"ע לקמן אות ה' או"ק ט"ו. ובאו"ק כ"ג תוספת טעמים מרובים להחמיר כזה"ז יותר משנים קדמוניות.

ואחר הצעת כל הני דיעות אין גם אחד שיוכל להסס ח"ו בדבריהם. כי מי בדורינו אנו אשר לא נחשב מתלמידי תלמידיו לאחד מהני גאונים הנ"ל אשר נגרר גם בשאר הוראותיו אחריו, וכ"ש בדבר הגדול הזה שחיטה וכדיקה אשר עוסקיה מרובין ויודעיה מועטין והמכשלה עצומה. ולא נשאר לן עצה אחרת לצאת ידי שמים רק בהעמדת שני שיעמוד ע"ג השוחט בכדיקת סכינן והריאה.

זכרו נא מ"ש במשב"ז סי' ח"י סק"ח דאם עבר ושחט וחיסר דבר שתיקנו חז"ל אע"ג שלא נכשל בהדבר שבשבילו חששו חז"ל מ"מ מקרי "עובר על דחז"ל" ע"ש.

32. בשו"ת חירוש ויצהר (סי' כ"ה) אר' ב' וז"ל: כל אחד מהשוביים מחויב להראות סכיניו לחבירו קודם ולאחר שחיטה ויהי לכ"א מהשוביים איזה חלפים כשרים מוכנים קודם השחיטה... עכ"ל.

33. בשו"ת בית הלל (סי' מ"ט) וז"ל: ומה טוב לתקן שבכל שחיטת גסות יראו שני שוחטים סכיניו של כל אחד ואחד, עכ"ל.

34. ותקנה זו נתקבלה כמעט בכל הקהלות והיתה לחק עולם (השוחט והשחיטות דף צ"ה).

ה) ועכשיו בענין השגחה בשחיטת העופות — מצינו גם בשחיטת העופות שהידרו גאוני עולם להצריך שנים לבדוק הסכין לפני השחיטה ולאחריה.

א) בשו"ת חת"ס יור"ד י"ג העיר שתיקן בעל הפלא"ה ז"ל בק"ק פפד"מ דאפי' שום עוף לא ישחטו בלי שנים בודקין הסכין לפני שחיטה.

ב) ומרן החת"ס זצ"ל העיר שבק"ק פרעשבורג מחמירין בשחיטת הכפרות שבין ר"ה ליוה"כ (וקצת פוסקים העירו על דבריו דמשמע שאז החמירו מטעם שמרבים העם להביא והשעה מכריח לזה, ודקדקו מזה דבמקומות שנתפשט לשחוט הרבה בזה אחר זה ודאי צריכין להעמיד שנים גם לעופות, לדעת מרן זצ"ל. עיי' בסמוך).

ג) מרן החת"ס זצ"ל כ' עוד שם דעכ"פ גם בעופות במקומו שלא תיקנו להעמיד שנים מ"מ רגילין הב"ד של ג' לבא פתאום לבית המטבחים ולבדוק סכיניהם ולחטט אחרי כל מעשיהם באופן שבכל עת יהיו בגדיהם לבנים, ובכל זאת בכל ער"ח מחויבים להראות סכיניהם לחכם. ע"כ.

ופוק חזי באותה תשובה גופא כמה אישר כחו וחילו להגה"צ מהר"מ בנעט זצ"ל על שהנהיג בעירו להחמיר בע"ז יותר ממה שלפניו והוסיף ע"ז דאם כבר נתפשט כמה שנים הו"ל כפשט איסורו בכל ישראל ושום ב"ד אינו יכול לבטלו. ע"ש.

שחיטת ואכילת בשר בהלכותה

ג*) בשו"ת ד"ח יור"ד סי' י"ב לשונו סתום וחתום ואפשר לפרשו גם על שחיטת עופות שכי' דכן המנהג כמעט בכל תפוצות ישראל ששני שוחטים אין שוחט אחד בלתי חבירו שרואה סכינו ע"ש.

ד) גם מדברי הכו"פ סי' ח"י או' טו"ב יוצא כן במקומות ששוחטין הרבה העתקתי הדברים לקמן או' כ"ח.

ד*) מדברי הגאון בעל בית אפרים זצ"ל (בקוני' יפה לבדיקה או' ו') יוצא כי גם בעופות במקום שהשחיטה מרובה ורחופה כמו שנתפשט בזמן האחרון מן הצורך לתקן שיהיו דוקא שנים להנצל מכל מכשול (בשר צדק סי' ח"י ענף ז').

ה) בשו"ת עומק הדעת סי' כ' כי לפ"מ שנראה עוד בדברי הקדמונים כי הרגשת הסכין הוא מלאכה היותר קשה בשחיטה וכבר אירע אצל היותר גדולים וטובים שלא הרגישו בפגימה דקה מאד ומה נעני' אנו בתרייהו, וע"כ הרוצה לצאת דין שמים בכל וכל יהדר אחר שחיטת שנים דוקא גם בעופות, ע"כ.

ו) בשל"ה שער האותיות או' ק' התאונן מאד מאד על מצב השחיטה הרעועה ודעתו שם מאד בהחזרת מנהג הישן שבודקין הסכין לפני שחיטת השוחט וכי' וז"ל: ולא לחנם הי' המנהג של חכמי התלמוד לברוק הסכין דוקא הם בעצמם ובכבודם ולא להאמין לשום טבח אף שהוא יר"ש כי הרבה צריך ישוב הדעת ויר"ש לבדיקת הסכין וכי' וסיים שם דכאשר בא לירושלים עיה"ק וראה הנהגת בדיקת הסכין באימה יתירה ובהראותו לחכמי העיר וכן בכל מלכות א"י שמח לבו, ובדבריו שם ניכר שכן נהגו שם בין בבהמות ובין בעופות, וכן העידו זקני ירושלים שהמנהג שם מעולם במקום ששוחטין הרבה עופות ששנים בודקין הסכין.

ז) בפמ"ג שפ"ד ס"ק ב"ט שכ' דרבו המתפרצים וטוב להחזיר הדבר ליושנה שיהיו שנים אצל השחיטה ושיראה החכם את הסכין וכי' ע"ש ומיירי בכל מיני שחיטות דבהמות ודעופות.

ח) בשמ"ח סי' ח"י סעי' כ' דבמקומות החרדים לדבר ד' ממנים שנים על השחיטה, וטובים השנים מן האחד. ומיירי גם בעופות דדבריו סובבין על תקנת חז"ל (חולין ח"י) דמיירי גם בעופות.

ט) עפי"ד הרא"ש, וטור ושו"ע סי' ח"י סעי' טו"ב צריכין שנים לברוק גם בעופות בזה"ז, כי עפ"י דינא דגמרא (חולין ח"י) טבח צריך להראות סכינו לחכם, והטעם שנתבטל מבואר ברא"ש וטושו"ע שם דממנין אנשים חכמים וידועים בזה"ז הזהירים — וזריזין ולהם מחלו חכמים כבודם, נמצא דהתקנה לא נתבטלה רק במקום שהשוחטים זהירים וזריזין, ופירושו של זהירין וזריזין כבר ביאר בשל"ה (שער האותיות א' ז') דהיינו שמקדים עצמו בגדרים וסייגים ושמירה יתירה שלא לבא לידי שום איסור חמור או קל. וגם בשעת מעשה נזהר מאד שלא לעבור על שום דבר ועי' מסלת ישרים מפרק ב' עד פרק י'. גרדי זהירות וזריזות וא"כ בהיות שבעוה"ר נתמעטו הדרות ונחלשו הלכות ונמצאם כח היראה עד למאד, מאן מפייס מי גדול ממי, ופוק חזי מ"ש רש"י ז"ל עה"כ וידעים לשבטיכם דאמר משרע"ה אם בא לפני א' מעוטף בטליתו איני יודע מי הוא ומאיזה שבט הוא ואם הגון הוא וכו', התכוונו עד היכן הדברים מגיעין כי משרע"ה מבחר מין האנושי אדון הנביאים לא האמין בעצמו להעיד על יראת זולתו. ומה נעני און אבתי, והזמן גרמא להחזיר עטרה ליושנה ולהעמיד משגיח ירא שמים מרבים הבקי במלאכת השחיטה לברוק הסכין ולעמוד אצל השחיטה גם בעופות (זוכחי הזבח סי' ח"י).

י) הרמב"ם בה' שחיטה פ"א ה' כ"ו מורה כדינא דגמרא דטבח צריך להראות סכינו לחכם לפני השחיטה ובאם לאו מנדין אותו, ומסתימת לשונו ג' שאינו מחלק בין זמן התלמוד לזמנינו כמו שחילק הטור בשם הרא"ש, וכ"נ דעת הראב"ד מובא במ"מ שם שכ' הטעם דהצריכו חז"ל חכם לבדיקה ולא הצריכו כן בשאר מצות כתפלין וציצית מפני שצריך לפנות המחשבה היטב בשעת הבדיקה כדי שירגיש בפגימה, שאנו רואין שפעמים יברוק האדם הסכין ולא ימצאנה פגומה ויחזור אח"כ ויברוק וימצאנה פגומה אי"ז כי אם רוע לב שפנה לדברים אחרים וכו'.

ולכך ממה שלפ"ז יוצא דגם בזה"ז כן, לפי הטעם שנתן דיש לחוש שהטבח לא יזהר ככל הצורך והחכם נזהר ביותר, עוד יש להוסיף מ"ש הש"ך בסי' ח"י סעי' טו"ב בשם מהרש"ל פ"ק דחולין שקרא תגר על השוחטים בזה"ז שבודקין הסכין במהירות ובלי כוונת הלב, וכנ"ל גם הש"ך הסכים עמרו, הרי שכבר בימיו בטלה חזקת הזהירות אצל השוחטים כ"ש בזה"ז.

ומכל זה מסתבר היטב לומר דדעת הרמב"ם והראב"ד להצריך בכ"מ ובכל זמן משגיחים יר"ש מאד לבדוק הסכין ולעמוד אצל השחיטה בכל המינים בהמות חיות ועופות, ובכל זמן, ובכל מקום. (שו"ת חרוותא דשמעתא סי' פ"ד).

(יא) בס' ב"י מטבחי' סי' ח"י על סעי' י"ז כ' בזה"ל: לענ"ד איני רואה שום צד היתר להקל בזה"ז בשחיטה בלי שנים בודקין הסכין תחת (ושלוחו) של החכם שבזמן חכמי התלמוד כמבואר בחולין דף ח"י. והלא עיקר פנים להקל בזה"ז הוא חידושי של הרא"ש כי נשתנו העיתים והשוחטים שבזמן הזה זהירין וזריזין יותר מהטבחים שבימי חכמי התלמוד ולהם מחלו חכמים כבודם. ע"ש ומובא בטור יור"ד סי' ח"י ואחריו במחבר סעי' י"ז. והלא הרא"ש בעצמו בתוך דבריו התאונן על שנתבטלה התקנה לגמרי כי אינו נכון דהרכה צריך ישוב הדעת ויר"ש לבדיקת הסכין. וזה כשלעצמו די להבין כי דברי הרא"ש הם יותר לימוד זכות מפסק הלכה, וכ"נ מרמב"ם וראב"ד. (אמר המו"ל עי' לעיל או' י' ותבין הכוונה) וכן יוצא מחמשה חומשי עמודי ההוראה — של"ה (או' ק'). מהרש"ל (ביש"ש פ"ק דחולין סי' ל"ט). ש"ך (בס"י ח"י סעי' י"ז), פמ"ג (שפ"ד ס"ק כ"ט) שמ"ח (סי' ח"י סעי' כ') שהצטערו עד למאד למה נתבטלה תקנה הראשונה בדיקת הסכין לפני השחיטה, והעידו על גודל המכשלה בכל עידן ועידן אשר עפ"יז באמת בטלה שפתי צדק שהצדיק הרא"ש המנהג מטעם שהם זהירין וזריזין ועכשיו לא מיני' ולא מקצתי'.

וע"כ כל מן דין איני רואה היתר בשחיטת בהמה להקל בזה. וגם בעופות קשה להקל במקומות ששוחטין הרבה. דיש בהו ביטול ישוב הדעת, עכ"ל.

(יב) בשו"ת קב ונקי סי' מ' וז"ל: ועל דברתו בענין העמדת שנים בשחיטת העופות במקומות שהעסק בהם מרובה, לית דין צריך בושש כי עפ"י שנים עדים דוקא יקום דבר, והכי זוטרא לכו דברי מאור הגולה בשו"ע הגר"ז סי' ח"י בקו"א סק"ט: דכעת שאין החכם בודק סכין שלפני השחיטה צריך לדקדק עכשיו מאד שיהיו שו"ב הממונים זהירים וזריזים וידועים ביראת ד' יותר משו"ב שה"י בזמן התלמוד. או שיהי' איש יר"ש ביותר ממונה עליהם לבדוק סכינם לפני השחיטה, אבל באינם זהירין וזריזין ויראת ד' על פניהם כ"כ אין להאמינם על בדיקת הסכין יותר מבימי חכמי התלמוד שלא היו רשאים לשחוט אלא אם החכם בודק הסכין. ע"כ.

והנה למצוא איש די רוח אלקין ב' להבחין ולהפלות בין שוחט לשוחט איזה לקרב ואיזה לרחק. וברוח קדשו להצביע כי זה האיש ירא שמים יותר מטבחי חכמי הש"ס, מילתא דלא שכיחא. ולהמתין ע"ז ולמנוע מבשר עד אז הוא גזירה שאין רוב הצבור יכולין לעמוד בה. והעצה היחידה להרבות בודקין אשר בצירופן אולי יגיעו לשיעור יר"ש יותר מטבח יחידי שכימי הש"ס. ועוד כעין סרך ספיק ספיקא והיינו ספק דלמא השוחט עולה למעלה משוחטי זמן הש"ס, ואפילו לא, אולי מגיע השני המשגיח לדרגא זו. ואולי לא, דלמא גם בל"ז לא יקלקל. ובצירוף כל הני ספיקי כבר יש ע"מ לסמוך בשעהד"ח ולצורך.

ובזה ירווח לן טעמא חדתא להמבואר בשו"ת טוטו"ד מהר"ג סי' ל"ה שהעביר הגאון מהרש"ק ז"ל שו"ב עבור שאינו רוצה להראות סכינו לשו"ב השני כי מי שהוא יר"ש אדרכה רוצה להראות סכינו להנצל ממשגה וכו' ע"ש ולפמ"ש לעיל יש להוסיף עלה דבאמת כל מה שמוטיפין בבדיקות י"ל מקור גדול מעיקרא דדינא וכמ"ש לעיל דכולי האי ואולי שיגיעו למעלת בודקים זהירין וזריזין שיראת ד' על פניהם תמיד. הנצרך לדינא כד' הגר"ז הנ"ל, ושוחט הלזה המסרב בבדיקת שו"ב השני לאו מיראת הרוממות יתירה דאי' ב' ושלדעתו די ביראתו לבד, דאדרכה כל שמרבה ביראה יותר נוח לו שיבדקו גם אחרים דומיא דחז"ל דהווי מכנפי לכולהו טבחי כי היכי דלימטי"י שיבא מכשורא, ועקב עונה יראת ד', אלא ע"כ זה מראה היפוכו כי אין בדיקת הסכין דבר גדול כ"כ שיצטרכו לה כמה בודקים ומראה לקלות דעתו. וע"כ ראוי להעבירו, עכ"ד.

(אמר המו"ל: עי' גם בדברי מלכיאל ח"ה רס"ה שגם הוא חרץ משפט שו"ב שרוצה לשחוט לבדו שצריך בדיקה ביר"ש).

(ג) בדע"ת סי' ח"י או' ל"ח דבימי הב"י חתמו מאה רבנים ובראשם הב"י שתמיד יבדקו שני שו"ב את הסכין וכו' ומדבריו שם נ'. דגם בעופות כן שהלא האריך שם בדע"ת לבאר כי עיקר החששות בשחיטה הוא הסכין, וזה שייך גם בעופות.

(ד) בשוחט דברי מלכיאל ח"ה סי' סה"ר נ' ג"כ דבמקומות שיש עסק גדול בשחיטת העופות יש להעמיד דוקא שנים לעמוד על השחיטה, ושו"ב שמסכים לשחוט לבדו צריך בדיקה אחר יר"ש שלו שודאי אינו שלימה, ע"ש.

טו) בס' בית אברהם סי' ח"י בשפ"ז ס"ק ל"ג דעתה צריך החכם להיות ג"כ אצל מיעוך הסירכות כי בזה"ז רבו המתפרצים גם בזה, ע"ש, ועפ"י העלו בשו"ת בתי לוי סי' כ"ד, ובס' עוד חזון. ערך שחיטה, דבימינו שנחרכו הפרצים גם בשחיטת העופות ע"י ששוחטים ביום אחד עופות למאות במקום אחד והמכשול עלולה מאד, גם שם צריך להעמיד חכם ומומחה לבדוק הסכין ולפקח על שאר הענינים, ע"ש.

טו*) המלבי"ם תיקן בעיר בוקארעשט שהשוחטים מחוייבים להראות סכין של שחיטה זה לזה קודם ואחר השחיטה, וכל שיעבור ע"ז שחיטתו פסולה, ונפסל עולמית (שו"ת יד אלעזר ק"ז).

טז) ובס' חמדת לב דף ק"ד כ' אגב אורחא בענין תקנת שנים שוחטים דלפ"מ שעולה מד' הפוסקים דתקנה הוא, א"כ אפילו ירצה להקל על סמך שהשוחט היחידי ידקדק הרבה ויחמיר ביותר לא הועיל, ואסור לעשות כן. ואדרבה, יש בו משום איסור בל תשחית, עי' ברמ"א סי' ח"י סעי' י"א וט"ז ס"ק י"ז, וב"ח שם, וכ"כ בכו"פ, ובשפ"ד ומש"ז שם, ובתורת יקותיאל סק"ד, ושמ"ח סי"א ותב"ש כ"ג, כו.

טז*) וכן מבואר בשו"ת עומק הדעת יור"ד ח"א סי' י"ט להחמיר גם בעופות, מובא לעיל או' ד' מספר 19.

יז) וכ"ה בס' חותך חיים מובא לעיל או' 20, וכ"כ בס' שו"ת נחמד מפו עי' להלן או' כז'.

יח) וכ"נ בשו"ת מגינת ראש סי' פ"א, מובא לעיל או' 21.

יט) ובשו"ת מראה יחזקאל החדש סי' מ"ג מובא לעיל מספר 24, דתיקן בעירו דאסור להשוחט לשחוט גם עופות טרם יראה הסכין לשו"ב חבירו.

כ) לעיל (במספר 26) הבאתי שקיבץ הגה"צ מניזנוב צ"ל תשובות מכמעט כל גדולי זמנו בחובת בדיקה ע"י שנים דוקא, ואין הס' תח"י, אבל כאשר יראה המעיין שם בפנים ימצא כי מנימוקי הרבה הפוסקים ההם יוצא הדין להחמיר גם בעופות, ע"ש.

כא) וכמו"כ הבאתי (במספר 15) אודות חתימת ק' רבנים בתקנה זו ויש לחוש להרבה או לכל שהחמירו גם בעופות כן. ועכ"פ חזי לאיצטרופי להתאמץ ולהחזיק בתקנה זו גם בעופות.

(כב) בס' ברית מטה משה, הכאתיו מספר 27) חידש דגם מי שאין בידו לתקן הרבים, עכ"פ בידו למנוע עצמו מלאכול בלי שנים שוחטים, ע"ש.

(כג) והגיע לידי עוד תשובה כת"י לאחד מח' דורינו וכ' שם כמה ראיות חזקות להצריך בזה"ז השגחת עומד ע"ג השוחט לכרוך הסכינין ולפקח על כל הנעשה גם בעופות. והוסיף דלא מיבעי' לשיתת הפוסקים אשר נדב לבן אותנה לתקן תקנה גם לשחיטת עופות גם לפני מאה וחמישים שנה. (אמר המו"ל: עמ"ש לעיל בכ"ב האותיות, ותכין) ודאי דלא אכשור דרא אולם גם להפוסקים אשר כתבו בפירוש שתיקנו רק לכהמות כאשר מתבוננין בנחת ובהשכל בדבה"ק בקל יכולין למצוא טעם לשבח לתקנה זו בזה"ז גם לעופות.

לדוגמא: הביטו וראו מ"ש בשו"ת חת"ס יור"ד סי' י"ג דבק"ק פרעשבורג אף שאין מדרקין לשנים כל השנה מ"מ בשחיטת כפרות שבין ר"ה ליוה"כ מקפידין, והטעם דאז השחיטה מרובה והשוחט מוטרד בשחיטתו ונחוץ לאחר שיעמוד ויכרוך ג"כ הסכין, וה"ה בזה"ז כל השנה ששוחטין כל שעה עופות למאות והטירדה ודאי יותר גדולה משם, גם דעת מרן החת"ס זצ"ל מסכמת להצריך שנים דוקא.

וכ"נ מלשון הרש"ק שכ' (בשו"ת טוטו"ד מהד"ת קט"ו) אשר לפי פירצת הדור והעזות ראוי להיות כן שיהיו שני שוחטים דוקא ואפי' בעיר דלית בהו יותר מי" בעלי בתים, ומדורו של הרש"ק עד דורינו אנו נתמעטו הלבכות ונתרכה העזות, וגם בשחיטת העופות יש עזות וחוצפה בהרכה ענינים. ופשוט שלדעת הרש"ק נצרך כ' שוביים דוקא, אחד שוחט ואחד עומד ע"ג.

ועוד צריכים לשים לב כי סדרי השחיטה שבוה"ז הוא כמהירות רכה הרכה מאות לשוחט בשעה אחד, וכפי שהעידו לפני כמה שוחטים יראים לדעתן א"א שלא יאכר השוחט הרגשתו כאמצע העבודה פוק חזי מ"ש הגר"ז בס"י ח"י קי"א סק"ה להזהיר לשו"ב דגם הבדיקה שבין השחיטות יהי' לאט לאט ובכוונת הלב ולא כמהירות כלל דבמהירות קצת אינה בדיקה כלל.

ועי' מנחת יוסף ביאורים ס"ק פ"ט שכ' תוכחה לשוחטים המתפארים כמלאכתם שהם אומנים גדולים ושוחטין הרכה בזה אחר זה ובמהירות והסכין יפה. והוא מסיבה הנ"ל על שבדקין כמהירות ואם

ה' בודקין לאחר שחיטה במתינות ובכוונת הלב י"ל שהיו מרגישינ ואינם יודעינ כי בנפשם הוא.

וראה נא מ"ש בדר"ת סי' ח"י או' כ"ב בשם ספרי הש"ב שכל שוחט יבדוק סכיניו מדי יום ביומו בוקר קודם תפלת שחרית כי אז יהי' לו הרגשה מעליא והוסיף דאע"ג שיש שפקפקו ע"ז מטעם שעייז יטרוד תפלתו אח"כ וגם מטעם איסור עשיית חפצים קודם התפלה. מ"מ דעתו מכרעת לדלג על כל חששות הללו כיון שי"ל שינצל עייז מחשש אכילת איסור אם יש לחוש שאחר התפלה לא ירגיש כ"כ להעמיד הסכין בלי חשש פגימה כ"ש, ע"ש.

הדברים מבהילין עד היכן כח של הרגשה מגעת וכמה קל כח הפסדו כי באי עשיית שום דבר רק שהיית הזמן מאז קימתו בבוקר כבר אבד חלק מהרגשה, עאכו"כ העובד כמה שעות שמפסיד יותר מדאי, ואינו חומרא לבד להצריך בודק סכינין. (ובמדור "ענינים שונים בשחיטה וטריפות" או' י' תמצא טעם לשבח שהשוחטים מעניינים שיצא בדיקת סכיניהם חד וחלק. ויש להם נסיון נורא בזה, ומה"ט ג"כ ההכרח שיהי' בודק מן הצד, ע"ש).

ועי' במנחת יוסף ביאורים ס"ק פ"ג לבדוק הסכין אחר כל ה' עופות ולא לשחוט יותר מה' מבלי בדיקה בינתיים והסכים עמדו בדכ"ת סי' ח"י או' ע"ז (ועי' במדור "ענינים שונים בשחיטה וטריפות" די"א דבשחיטה זמנינית לכו"ע דינו כן) ויש חולקין ע"ז והוא השמ"ח סעי' י"ג ושפ"ד ס"ק ח"י שכתבו דבעיה"כ בשחיטת הכפרות וכדומה שיש לפניו לשחוט הרבה ולא יספיק הזמן קרוב הדבר שמסיבת הנחוצה לא יבדוק היטב בכוונת הלב ובמתון ע"כ יש להקל שלא יבדוק בינתיים עד לבסוף. ע"ש.

ועכשיו ממנו נקח ראי' עצומה ומבודרת להצריך בהכרח ומעיקרא דדינא בודק סכיניו לבד מהשוחט, בזה"ז, דזאת ידוע שסדר השחיטה בשחיטות הגדולות לשחוט הרבה מאות בתוך שעה אחד של ס' דקות. ושם לפי דבריהם בודקין הסכין אחר כל כ' עופות, וי"א מה' עופות. ובמקומות שאין העסק גדול כ"כ מ"מ שוחטין לערך ג' וד' מאות לשעה, ופחות מזה קשה למצוא, ובאותן מקומות בודקין ג"כ אחר לערך כל כ' עופות. וא"כ אין יוצאין להלכה לשום דיעה. כי להמחמירין לבדוק אחר כל ה' ודאי דאין יוצאין והמקילין שלא לבדוק

הלא כתבו להדיא שטעמם שמחמת המהירות לא יבדוק היטב בכוונת הלב ובמחון וע"כ יש להקל (עי' שמ"ח סעי"ג ופמ"ג בשפ"ד ס"ק ח"י), וא"כ בימינו שבדוקין אחר כל כ' או מ"ה בדיקה מהירה שהלא טרוד הוא במלאכתו והרבה פועלים ממתינין לו לכו"ע לא טוב עושין. ואפילו אם יצוייר לדקדק לבדוק אחר כל ה' ג"כ דלא כמאן דאף המחמיר לבדוק אחר כל ה' לא כוון להקל בבדיקה מהירה חס מלהזכיר, דבר המבואר בכל הפוסקים ממש שצריך מתינות גדולה וישוב הדעת מרובה, והחוש מעידו, והמעייין היטב בדברי פוסקים הנ"ל בעיניו יראה דבזה כולם מודים רק דהמחמירין כוונתם לסדר בדיקה מתונה יותר.

ומה"ט באמת העצה היחידה להעמיד אצל כל שוחט בודק סכינין שזה כל עבודתו ואי"ל עסק אחרת כלל ויבא בכל בוקר בכמה סכינין חדין וחלקין לתחלת השחיטה ומיד אחר חמש או עשר עופות יתן להשוחט סכין החדש והיפה ויקח ממנו את שלו לאחר שבדקו ויבדקנו גם הוא במתינות, ואחר " עופות יחליף שנית, באופן שגם הבעה"ב יסכים לזה ובכל עת יהיו הסכינין טובים ויפים.

ועוד רווח גדול ירוויח בזה דאי' בפוסקים (עי' שמ"ח י"ד, תב"ש כ"ח, בית אברהם בש"ז סק"ה, מנחה"ב כלל י' עשרון ס"ק כ"ג) דכל מה שכי' להקל כעופות באיזה צד שיהי' לשחוט בלא בדיקה לאחר שחיטה הקודמת זה דוקא כשלא אירע לו שום סיבה בשחיטה שלפניו שלסיבתה יתקלקל הסכין, אבל אם אירע לו איזה סיבה בשחיטה הקודמת שי"ל שנפגם הסכין, מחמתה כגון שזחך הסכין במפרקת, או שנמצא איזה דבר ברושט שנחתך ע"י הסכין שוב אסור לשחוט אח"כ בסכין זה אף בשעה"ח ועיוה"כ בלתי בדיקת הסכין תחילה וירחץ הסכין קודם הבדיקה כדת ואח"כ יבדקנו י"ב בדיקות ע"כ.

ובעוה"ר זהו ג"כ רגיל במקום שהמלאכה מרובה וממהרין השוחטים לבלות מעשיהם נוגעין הרבה במפרקת והנסיון להשוחט להפסיק העבודה ולבדוק אז ג"כ נתגדל כי מעכב הרבה פועלין עבור זה, אולם אם ישתמשו בעצה הנ"ל להעמיד בודק סכינין ויוכל להחליף וליתן סכיניו לבדוק כפי רצון לבו אין חשש.

ועוד חסרון גדול בבדיקת הסכין ע"י השוחט בעצמו שהלא הבדיקה צריך להיות במתינות וישוב הדעת בתכלית כמבואר בשו"ע סי'

חיי סעי' י"ז ובשמ"ח וכל האחרונים וכנ"ל וזה א"א מטעם שכפי המציאות טבע בני אדם אם מעכבין הציבור ועיניהן תלויות בו אז ע"כ דעתו מובלבלת להיות אץ בדרכו וא"א לצמצם כל מוחו למה שעושה כי מקצת ממנו מוטרך בע"כ בשביל הצבול הממתינין לו וכן בני"ד כששוהה השוחט לעשות מלאכתו ועשירות פועלים יושבים ומצפים, ברור כשמש שחשעים ותשע אחוזים מבני אדם יוגזל מהם בכה"ג מנוחם והרחבת דעתם, וזהו מעוות לא יוכל לתקון רק בהעמדת בודק סכינין, מלדעת ההפלא"ה ודעימי' (עי' באות לעיל) דמצרכו שני בודקין יצטרכו בכה"ג שני בודקי סכינין כי בדיקת השוחט אין מצרפין כנ"ל.

ודבר פשוט שכל אלו התיקונים לא יועילו לענין מה שיש לחוש בגוף השחיטה שע"י יגיעת הגוף יבא בקל לידי דרסה מפני כבדות הגוף לאחר מלאכה מרובה.

ועוד נ"ל עפ"מ"ש בתוס' פסחים דף י"ד ד"ה שתי פרות דעיר שמתקבצין שם ממקומות שונות צריכין להחמיר כמנהג כל מקום, א"כ ה"ה בדידן כיון שיש מקומות שנהגו להעמיד עומד ע"ג אפילו בעופות (עי' לעיל) הדין נותן להחמיר בזה בכל מקומות שיש שם קיבוץ מקומות שונות. ולדעתי כמעט רוב עיירות בזה"ז הם מסוג זה לאחר שעלה הכורת על מדינת אייראפע והנשארים נסו לנפשם. בכל קצוות תבל, באופן שבכל עיר ועיר תמצא בזה"ז קיבוץ ממקומות שונות.

ולא אמנע מלכתוב בשם חכם אחד מה שאמר ליתן טעם להצריך משגיח ע"ג השוחט לבודק סכיניו, עפ"י המבואר בשו"ע הגר"ז. סי' ח"י קו"א סק"ט שיש לדקדק בזה"ז שיהי' השוחט יותר יר"ש משוחט שהי' בזמן התלמוד, או שיהי' יר"ש ביותר ממונה עליהם לבודק סכינם, ע"ש.

נמצא שנשאר לן לבחור באחד משתים או שוחט יר"א או ממונה הבודק סכין, איש נאמן ויר"א, שיקול הדעת מכרעת לבחור בממונה שהרי מבואר בשו"ת ד"ח יור"ד ח"א סי' ז' שראה הרבה יראי השם ולומדי תורה שנתקלקלו לאחר שנחרגלו באומנות הלזו של שחיטה, וכעיי"ז בשמ"ח כי אם אין השוחט יר"ש מרבים יורד מטה מטה. וא"כ יותר טוב לבחור בממונה כי השוחט עלול בניקל ליאכד הימנותו כעבור זמן קצר. לא כן העומד ע"ג שאינו שוחט.

ועוד טעם עפמ"ש בח"י מהרא"ל צינץ זצ"ל יור"ד ר"י ס"י ח"י באורך כי הרגשת הפגימות הוא דבר הקשה שבשחיטות כי לפעמים אחר בדיקה יפה ומהוגנת יבא אחד וירגיש בפגימה וע"כ צריכין להזדרז באופן היותר אפשר, וכל המרכה לבדוק הר"ז משובח. ע"ש, ומי יאמר זכיתי לבי לבדוק כדבעי, אולם כאשר יתחזק הדבר בהעמדת עומד ע"ג ודאי יועיל הרבה לשפר המצב.

ועוד עפמ"ש בח"א כלל קמ"ג או' ד' כי עייפות וכיטול שינת הלילה גורמים כיטול כח ההרגש. וכן מבואר במט"א ס"י תר"ה, ופמ"ג שם, ובכו"פ ובישויע"ק ס"י ח"י ועוד, וא"כ מי יוכל לעמוד איתן חזק שכל ימיו ישן כלילה שיעור הנצרך, והלא כידוע אי"ז תלוי ברעת האדם ותלוי לפי מצב האדם ופגיעותיו הבאים עליו וחזוק העצבים וכח העצבים שלו. וע"כ טובים שנים לבדוק מן האחד.

אב — ובנו

אם אב ובנו נחשבים לשנים בע"ז יש מבוכה בהפוסקים (עי' שו"ת טוטר"ד תליתאי ס"י מ"ד. וכן בשו"ת אוריין תליתאי ס"י ל"א ל"ב), והכרעת האחרונים כי תלוי ברצון הרב דשם (שו"ת הרי בשמים קצ"ה ומשמרת שלום ח"ב יור"ד ס"י רמ"ה או' ל"ו).

השגחה פתמית

(כד) כבר נודע בישראל מספרן של רבותינו ז"ל שראוי להשגיח על השוחטים ובודקים בעינא פקחא וכו' (שו"ת מהר"מ שי"ק יור"ד ס"י א').

(כה) השוחט יהי תמיד עיני הרב עליו להשגיח על ידיעותיו והנהגותיו ועל עיני חושיו אם לא אבד כח הרגשתו וידיעת סכין ותיקונו (תקנת כל גדולי הגר שנתקיימו בפאקש שנת תר"ה, מובא בס' השוחט והשחיטות דף 63).

(כו) מצאתי מכתב בספר דברי יואל (מכתבים ח"ב או' ט') ודבריו מוסבים בענין השגחה במרחץ והיות שמדבריו יש ללמוד התנהגות תכסיסי השגחה במקולי בשר דמיא להדדי ממש, ע"כ אעתיק לשונו שבשם וזלה"ק. צר לי מאד שנודעתי מכמה מקורים ברורים שאין שום השגחה... וזה חמור מאד והשגחה מוכרחת יותר מעל עצם המקוה, ראשית חמור יותר שהוא דאורייתא לכו"ע... גם כיון שיש להבלן

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

נגיעת ממון בזה אין לסמוך עליו כלל כי בודאי הוא רוצה שיהי הכל במהירות בשביל רוחא דממונא, ואם יש השגחה כראוי שיהי נעשה הכל כתורה וכהלכה צריך לזה קצת מתינות ובא לידי הפסד וא"כ הוא משוחד מנגיעת ממון, ואף בחכמים אמרה תורה"ק כי השוחד יעור עיני חכמים וק"ו עיני הכלנים, ופשיטא שאין לסמוך עליו בזה... ואם יש לכ"ד השגחה על עצם המקוה ולא על הטבילה אי"ז אלא מכשול כי סוכרים העולם שהוא תחת השגחה ובאמת אם אין השגחה על הטבילה אינו כלום כי נכשלים רבים, ותמה אני על המכשלה הזאת שתחת ידכם וכו' עכלה"ק.

(כז) בשו"ת נחמד מפז יור"ד סי' ה' בתוך הדברים (קטע ד"ה ולא אמנע) וז"ל: ולא אמנע אגב אורחי להעיר כי לדעתי השגחה קפדנית ומדוייקת מאד נצרכת על כשרות הסכין. לכד מטעמים הנ"ל (שכ' לעיל שם דמהזרת הפוסקים ומנהג כמה מקומות להצריך שני להשגיח ולברוק הסכין, וכן מדברי הפוסקים שכתבו דאצל הסכין שכיחא היזיקא ורובא דקלקולא — המו"ל). יש גם להוסיף מ"ש השמ"ח ותכ"ש סי' ח"י דאסור לנבל כחנם משום איסור כל תשחית, ובמחז"כ שם הוסיף משום צעב"ח וכן כיטול תיקון ניצוצי קודש של הבהמה, וגם חששא דברכה לבטלה לפעמים. כל אלו הטעמים הן המשכת שלשלת הארוכה של טבעות הטעמים המכריחים השגחה מעולה וכל התירוצים ואמתלאות וישוכים שונים של הקצבים ובע"כ המקמצים ממון וכל מחשבתם להרבות הון תועפות למו יזכרו שהעושה עושר ולא כמשפט כחצי ימיו יעובנו.

השגחה

ואף אם יהי מאותן שעליהן נאמר ומשלם לשונאיו אל פניו, עור יזכור למו כי לא לעולם יטור לא ירד אחריו כבודו ולא יועיל הון כיום עברה.

חומרות, הידורים, דקדוקים רק הם ילוו אותו לבית עולמו וימליצו טוב בעבורו. כסא, כבודו, ופלטרין שלו לא יועילו לו מאומה רק להרבות הקטרוג וכו' עכ"ל.

(כח) מצאתי לגאון הגאונים מוהר"ר יונתן אייכשיץ זצ"ל שדעתו שצריך לרב לעמוד על המשמר עיוה"כ בעת שחיטת הכפרות כיון שאז

השחיטה מהירה. וה"ה לדידן בכל השנה ששוחטין לאלפים ובוה אחר זה. והא לך לשון הכו"פ סי' ח"י או' טוב.

והנה בעיה"כ ששוחטין כפרות ומרכים העם להביא וממהרים על השוחט... ועכ"פ יש לרב המורה להשגיח ע"ז בשוחטים כיום הנבחר לבל יתפרצו ויקילו ראשם בענין בדיקת סכין ובדיקת סימנים וכדומה לרב טורח המלאכה שלהם... עכ"ל.

(כט) שו"ב שיצא נו"ט מתחת ידו אי"ל תקנה ע"י ששוחט כשר אחר ישגיח עליו (שו"ת חקרי לב ח"א יור"ד קס"ד דחה דעת המקיל, וכי שהעבירו הקהלות במצרים היתר זה מכל וכל, וכ"כ ברכ"ת סי' קי"ט ס"ק צ').

(ל) פוק חזי עד היכן חזקו כחו של המשגיח המפקח ממ"ש בשו"ת בית שלמה (יור"ד סי' א') דאע"ג שעד אחד המעיד על השו"ב שחשוד להאכיל טריפות. יש בו חילוקי דינים, מ"מ אם הנאמן והמשגיח העיד על השו"ב שחשוד להאכיל טריפות יש להעבירו דאע"פ שאינו רק עד אחד מ"מ כיון דהנאמן בודאי בר סמכא הוא דהא שמוהו הרב והקהל נאמן שישגיח בדרכי השחיטה הרי רוב בני העיר דעתן סומכות על עדות הנאמן ואסור להם לאכול משחיטת ובדיקת השו"ב ההוא. ע"כ.

פרק ד'

גם יר"ש בהול' על ממונו

פתיחה: מדור זו מטרתה להוציא טעות מושגר כפי ההמונים כי אדם שהוא יר"ש אמיתי כל הון דעלמא לא יחליפנו ולא ימיר אותו, ולא יעבירוהו מדעתו, האמת ניתן לגלות כי דבר זה בניקל גם לבר בי רב דחד יומא לברר זיל קרי בי' רב הוא ומקרא מלא דיבר הכתוב "השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים" וגם חכז"ל הוסיפו ואימצו דבר זה בהכאת דוגמאות שאירעו אצל גדולי התנאים ואמוראים שנשחדו בלי יודעם ונהפך לבם בהטייה להנותן כמבואר בכזובות קה. לדוגמה נאמר שם "אפילו חכם גדול ולוקח שוחד אינו נפטר מן העולם בלא סמיות הלב" ואפילו צדיק גמור ולוקח שוחד אינו נפטר מן העולם בלא טירוף הדעת" ע"ש.

ועוד, גורמת לו להפך דברי אלקים חיים ממש ואומר על טהור טמא, ועל טמא טהור, על אסור מותר, ועל מותר אסור. (ספרי שופטים קמ"ד).

ועל האחרון אעתיק מ"ש בילקוט ירמ' רצ"ב "משה ושמואל מעלה שני נביאים הללו מכל הנביאים ע"י שלא נטלו שוחד שאלולא כן לא ה' להם כח כנגד ישראל להוכיחן". (וע"ע סוטה מז: דברים רבה ה, סה, תנחומא תולדות חי ושופטים ח' מכילתא משפטים כג, שוח"ט תהלים י"ז, ילקוט תולדות קי"ד).

וכל הנ"ל הם דברים פשוטים בלי שום פקפוק בעולם כלל, ודבר אלקינו יקום לעולם. אולם רעיון חדש רצוני להעיר:

בש"ס שם המדובר בשני מיני שוחד, אחד — הוא נתינת ממון מיד ליד ממש ע"מ להצדיק הנותן בריבו. והשני — הוא נתינה בעקיפין דהיינו בהיות הנותן מכיר בהמקבל שלא יסכים לעבור ציווי תורה"ק לקבל שוחד מערים בהערמות שונות שיהנה ממנו המקבל מבלי יודעים, בהבינו כי אך יהנה פורתא ממנו כבר יטה לבו אצלו.

אבל עדיין יש מין שוחד שלישי המבואר הרבה בדברי הפוסקים והיינו שאינו מקבל שום ממון או שאר טובת הנאה לא להדיא ולא בעקיפין כדי לעקם את הישר, ברם ענין אחר יש דהיינו שמשעובד להשני בפרנסתו וכיוצא ואע"ג שעובד ביגיעת ידים וזיעת אפים עבור משכירתו מ"מ כל שכירו להנות בעה"ב שלו, כבר י"ל נטייה לזה, וכ"ש כשע"י זה יקבל בעצמו הנאה ובן בנו של ק"ו כשנגרם הפסד לבעה"ב על ידו וחש עתידות למו שבעה"ב ירגיש עליו ואולי עוד יפטרנו ממשמרתו וישבור מטה לחמו, כי אז ודאי יצמצם כל הרגשיו שלא יבא לידי כך.

והנמשל בכ"ז מוכן, וננקוט לדוגמא "שוחט" שאנו בו עסיקין והאופן שיש בו הני ג' מינים: ענין הראשון — השוחט שוחט בע"ח בתדירות וכל מה שמרבה להוציא כשרות יש בו טובה לבעה"ב, ובימים קדמונים לא ה' מה לחוש כי השוחט לא קיבל משכורת מבעה"ב רק הרב ה' בעה"ב שלו ולא ה' כל חשש של הטיית השוחט לטובת בעה"ב.

הדורות נתקלקלו הגלגל נתהפך אחרנית וענין השחיטה נסתבב להיות ככל שאר מסחרים שבעולם אשר בעה"ב הוא המשכיר והמשפיע

והשוחט עבד שלו ואליו עיניו תלויות ליתן לו לחמו מימו פשתו וצמרו.

ומהפכה זו גרמה כמובן חורבן עצום כשטח הכשרות שהרי עכשיו מעשי השוחט נמדדין עפ"י רצון בעה"ב.

והצרה גדולה עוד יותר כאשר בעה"ב או שלוחו (המחזיר כל תהלוך העסק לבעה"ב) מסתכבין אנה ואנה בעת העבודה ומבחינין היטב מי הוא המחמיר ומאריך בבדיקת סכיניו (שנקרא כפי הבעה"ב — פארשלעפט"ע קרענ"ק) ומי המקצר שאינו מבטל כ"כ ממלאכתו והבדיקה אצלו טפל. ועוד מכיר מי הוא המטריף ברגילות מזמן לזמן, ומי הוא שרחוק אצלו הזדמנות להטריף, וכן בשאר כל הדברים שעל הרוב חלק הרוחני מנוגד לחלק הגשמי. וכל מה שהשו"ב מתקרב ביותר להרחני המורה על תוס' יראתו את קונו, מרבה לאבד חינו בעיני בעה"ב ומשרתיו, כיון שמפסידו לכיסו.

ואז כבר עברה הנסיון כל גדותיה כי השו"ב אשר עיני שכל לו ירגיש מיד כי "מעשיך יקרוך ומעשיך ירחקוך" עליו נאמר אבל לא כמובן האמיתי שמעשיו הכשרים יקרבוהו רק להיפוך. ואעתיק מ"ש בעולת יצחק (דף כ"ה ע"ד או י') בכגון דא, בזה"ל: "ועיקר גדול בדבר שלא יבא בעל השור ויעמוד על שורו בעת נפיחת הריאה כי אפילו אם הוא אדם שיש בו יר"ש הוא כהול על ממונו ויצרו תוקפו להיות מתהפך בתחבולות למעט בעסק הבדיקה כדי שיצא בהיתר, ואצ"ל אלו הקצבים אשר לא אמון בהם וממונם חביב עליהם מגופם ונשמחם וככפירים שואגים לטרף לפני להבים פניהם... עכ"ל.

וע"ע בסמוך בהעתקת שאר הפוסקים ותמצא כולם מעידין כן.

וזאת לדעת כי אין הדבר תלוי בבעה"ב עצמו או שליחו אלא ה"ה אם נמצאים שם אחרים שהם הולכי רכיל ומגלי סוד עד שמגיע לאזני בעה"ב, וכ"ש כשמגלים לבעה"ב ולגודל החרפה נמצאים גם שוחטים המשמיצין חבריהם. (ומבואר בשו"ת שו"מ כרך ב' ח"א מ"ח).

ועכשיו הגעתי למטרת מדור הלזה המכוונת להציע דיעות הפוסקים מעניקי חמה שכולם הודו ואמרו דכל כה"ג אין לסמוך על מדת יראת השו"ב אפילו אם כגובה ארזים גבהו, דאין חכמה עצה ותבונה במקום נסיון ממון, הוא טבע המוטבע במין האנושי להטוח דעתו לצד כספו.

לא יעמוד בעל השור על שורו

(א) בס' באר משה (להרמ"נ ירושלימסקי) פח. מכתב הגאון ממניסק בזה"ל: "שהשו"ב המוכרח אף שהוא ירא וחרד עכ"ז קשה לו לעמוד בהנסיונות שיש לו בכל שעה אם בעל השור עומד על שורו, וכשיוצא טריפה, מתחת ידו הוא תולה הקלקול בהשו"ב שאינו אומן טוב, וכיוצא".

(ב) בס' עולת יצחק (דף כ"ה ע"ד סוף א' י') "ואשרי להם לאותן קהלות... הגם שישראל קדושים הן אעפ"כ לכם ככיסם תליא מחמת הפסד והיזק ממון פן ישגה ח"ו וכו' עכ"ל".

(ג) ועיקר גדול בדבר שלא יבא בעל השור ויעמוד על שורו בעת נפחת הריאה כי אפי' אם הוא אדם שיש בו יר"ש הוא כהול על ממונו ויצרו תוקפו להיות מתהפך בתחבולות למעט בעסק הבדיקה כדי שיצא בהיתר, ואצ"ל אלו הקצבים אשר לא אמון כם וממונם חביב עליהם מגופם ונשמחם וככפירים שואגים לטרף (עכ"ל פרת"ב סי' ל"ט קכט).

גם יר"ש בהול על ממונו

(ד) גם נעשה תקנות ציבור מכל חכמי זמנינו ואני הקטן עמהם שלא יעמוד הליווארנ"ט (הסוחר) מבשר בעת בדיקת הריאה שלא ישא הכורך פניו חלילה (עכ"ל ישועות יעקב ה' שחיטה סי' א' כפי' הקצר סק"ד).

(ה) וע"ע בשו"ת בית אפרים יור"ד סי' ח' כסופו שמזהיר ג"כ מאד ע"ז, וכן בראש אפרים ס"ק קנ"ד.

(ו) בשו"ת שו"מ (קמא ח"ב סי' מ"ח) שחכם א' קיבץ חתימת גאוני הדור המפורסמים שבעת שהשו"ב מוציא הריאה לחוץ לא יעמוד בעל השור על שורו, היינו כל מי שיש לו מגע יד באותו שור כי יש לחוש שהכורך ישא פנים לזוכחי זבח להקל שלא כדת, והעלה שם שכן הוא מעיקר הדין דיש חשש לנשיאת פנים אם הבעל שור שם. ובפרט בשו"ב שבעל השור הוא אדון שלו לפעמים ונותן לו מחייתו כודאי יש חשש גדול. ובפרט בדברים התלויים בסכרא ומחלוקת הפוסקים... ובקל יוכל להטות הדין ולהאכיל טריפות לישראל. ע"כ היא תקנה מבוארת ומאושרת ואין לעבור על תקנתם. עכ"ל.

(ז) עוד הוסיף שם בזה"ל: ואין מקום לומר דאולי לא היתה התקנה עולמית שכבר נודע שכל תקנה שתקנו גאוני הדור על כל הדורות תקנו, וכפרט דהטעם שתיקנו לא נחבטל דאטו אכשור דרי עכ"ל.

(ח) ובשו"ת טוטו"ד תנינא סי' ק"ז, ע"ד שנתעורר איש אחד ואסף איש טהור הסכמות וחתימות וכולם באו בכרית חותמיהן וחקנו תקנות קבועות לבלתי תת לזובחי הזבח המה ומשרתיהן אשר לו יד ונגיעה בהזביחה לבלתי עמוד בכדיקת הריאה, אך לבעבור כי נפרץ הדבר בהמשך הזמן ע"כ ראוי לחזק הדבר ולקיים מה שקבלו כבר, ושכן היא מעיקר הדין, ע"כ.

(ט) עו"ש דבר חדש שגם בשעה שהשו"ב נושאים ונותנים בדבר בינם לבין עצמם לא יהי' שם אצלם מי שיש לו צד נגיעה בזה, ואם אחד מהזובחים אינו רוצה לצאת לא יתחיל השו"ב לכדוק הריאה בשום אופן, ואם השו"ב יעבור ע"ז שחיטתו אסורה כדין חשוד לאותו דבר, ע"כ.

וע"ע בקוני' פרט ועוללות שבס' שו"ת סת"ם שלו סי' ה. ובהנהגת מהרש"ק שבס' תורת זבח או' י"ח, בד"ה עוד אזכור. ובתורת זבח הספרדי מערכת ד' סי' נ' סעי' ט, י.

(י) בקוני' התעוררות שהתקין הרה"ק מוהר"ר יצחק מווארקיי צוק"ל שלא יעמוד בעל השור אצל הבדיקה. ובס' ראש יוסף בהג' סי' ל"ט סעי' ח"י כ' ע"ז אשרי הדור ששמעו לו.

(יא) ובדע"ת (להגאון מהרש"ם סי' ל"ט ס"ק ע"א) כ' שהוא מצא כתב שהוא בין כתבי הגרא"ז מרגליות זצ"ל והיו חתומים עליו גדולי הדור, הישועות יעקב — בעל תשו' גור ארי' יהודה, בעל בית אפרים — בעל משנ"ח — הגאון ר' יוזפא מזאלקעווע — הגה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זצ"ל — הגה"ק בעל עט"צ מזידיטשוב זצ"ל — הגה"ק מהר"ש מבעלזא, ועוד כמה וכמה גאונים וצדיקים. ע"ש. (מובא בדכ"ת סי' ל"ט ס"ק כ"ו).

(יב) ובמנחת יוסף ענף י"ב בלק"י סוף ס"ק נ"ג בשם הרכנים הגאונים דק"ק בריסק שחיזקו ואימצו תקנה זו שאם הקצב לא רצה לצאת מחוייב השו"ב לעזוב הריאה עד שיצא, ע"ש.

(יג) וכמנח"י שם בפנים סעי' י"ב כ' דברבר הנופח צריך זהירות גדול כי עפ"י הרוב פרנסתו מהקצבים ונפל פחד הקצבים עליו ע"כ עושה רמיה ואינו נופח כראוי בעת הבדיקה ומראה לפני הבודק כמי שהדבר כבד עליו בנפיתו ועושה צורתו אדומה ומראה פניו צהובין ומלא לוגמיו בקרבו ישים ארבו ומושך הרוח לתוכו... עכ"ל.

תוס' ש"כ מכשרות

(טז) שוחט שנשמע עליו שמץ דופי אע"ג דכשר לשחיטה מחמת קול ההוא, מ"מ נאבדה לו חזקת כשרות לענין זה דהיכא שיש לו צד נגיעה כמה שנוטל דבר מה מהכשרות אינו נאמן כלל (שו"ת יריעות שלמה בקונ' בית יד שלו סוף הלכה ה').

(יז) הוציא פע"א טריפות מתח"י אף דלא העבירו אותו כי הי' באופן שמדינא לא להעבירו עכ"פ יצא מחזקתו דשו"ב חשדינן ל"י אפי' בדבר מועט שיכשיר משום חימוד ממון, ואסור לקבל אפי' דבר מועט מהכשרות (שו"ת רשמי שאלה יור"ד כ"ו, וכע"ז בכת"ס יור"ד סי' ד' ה').

(ח) הטבח צריך שיטול ש"כ מן הטריות כמו מן הכשרות שלא יבא להקל להכשיר כדי לקבל ש"כ מן הכשרות (יור"ד סי' ח"י סעי' ח"י).

(יט) מ"ש הפוסקים דכדי לברר הוראתו רשאי ליקח דבר מועט דוקא בנוטל שלא בתורת ש"כ ומתנה אבל בתורת ש"כ ומתנה אפי' דבר מועט אסור דאיכא חשדא (ש"ע הגר"ז סי' ח"י בכיאוורו ס"ק כ"ח).

(כ) רב המקבל הנאה ממה שמכשיר נכון הדבר שלא יצא הוראה מפי הרב ואפילו מצרף עמו ב' שוחטים שיהיו ג' לא מהני (שו"ת שם ארי' יור"ד סי' ר').

(כא) בחי' מהרא"ל צינץ יור"ד סי' ח"י מתלונן על הרבנים שנוטלין ש"כ מהוראת שאלה.

(כב) אע"ג דמדינא אין כל חשש להשוחט לקנות העורות מהקצבים מבהמות ששוחט הוא, מ"מ מכוער הדבר ובעל נפש ראוי להתרחק מזה (ש"ע הגר"ז ח"י קו"א סק"י וכע"ז בשפ"ד ס"ק לא').

וע"ע בשו"ת ד"ח ח"ב יור"ד ט"ו, ובשו"ת טוטו"ד קמא ל"ב וסו"ס פ"ט שהחמירו בע"ז. וע"ע בשו"ת שערי צדק יור"ד סי' יג', ושו"ת מהר"י הלוי אחי הט"ז סי' י"ז. ובשו"מ תנינא ח"ג סי' פ"ה. ובשו"ת טוטו"ד תליתא. סי' כ"ה ומ"ט. ותורת יקותיאל סק"י, ושו"ת צפתיית בדבש סי' מ"ב. דע"ת מ"ב, ומנחה"ב דיני טריפות הריאה כלל ל"ט קומץ סעי' ב', ועשרון סק"ג, גור ארי' יהודא יור"ד ס"ז, טוטו"ד תנינא בהשמטות סי' א, וכת"ס יור"ד סי' ו'. ועיקרי הד"ט סי' א' סעי' ל"ו. בנחפה בכסף קוני' פרי מפרי. דע"ק סק"ה.

(ג) אפי' חכם גדול חסיד ויר"ש ומומחה כאילא ביבנה. ואפילו אינו נוטל תיכף שכר יותר מכשרות רק שיסתעף ל' יותר אפילו לאחר הימים, ואפי' אין השכר ברור בכ"ז אסור (שמ"ח סי' ח"י סעי' כ"א, ותב"ש סקט"ו. וגליון מהרש"א מש"ס בכורות כ"ט).

(ד) אם נודע שאכיו או אחיו של השו"ב הוא שותף בכהמות אף דמדינא אין לאסור. מ"מ אם רואין שהעם חושדין אותו ומרננין אחריו יש לזהר בדבר (דע"ת ס"ק מ"ב).

(ה) בן השו"ב נעשה קצב וסמוך על שלחן אביו השו"ב ומשו"ז מרננין על השו"ב, יש בה איסור דאורייתא דקי"ל אסור מה"ת להכניס א"ע לדבר שיחשדו אותו וה"נ בזה דאחר שמחזיק בנו על שלחנו נוהגן אצבע בין שיניהם לרנן עליו דיש לו שותפות בגוי' ויש לאסור, ואם ירצה הבן דוקא להיות טבח יפרד מבית אביו ומשלחנו ועי"ז יתפרסם כי אין נוגע בדבר (שו"ת שע"צ יור"ד ו').

(ו) בשו"ת כת"ס יור"ד סי' י"א וז"ל: "ואנחנו החזקנו הדבר פעמים באיסור חמור לאסור על נפשם אפי' לקנות בדמים בבית המטבחים, ואפי' בשר לא יקחו בעצמם כדי שיהא לבם פנוי רק למלאכתם שהוא מלאכת שמים כ"ז היותם בבית המטבחים" עכ"ל.

פרק ה'

בח השובי"ם

מדור זה הקדשתי למטרה יחידית להוציא טעות משוגר כפי ההמונים החושבים כי כללא של "מדשתקו רבנן ש"מ דניחא להו" נוהג גם כשהדיון מענין שובי"ם קלים. לא ולא. ספרי הפוסקים הן לנו לעינים ונאמנים בעדותן המבוררת כי אלפי אלפים פעמים התכוננו והתעמקו גם גדולי הדור טרם החליטו להעביר השו"ב ולא מחמת טפלי דתלוי" ב"י (ע"י מדור "דברים נפלאים" מאו"מ' ולהלן, ובהרחבה במדור "נפשות ישראל") רק מטעם היחידי שחששו לתבערה הגדולה שתחלהב לאש מתלקחת ע"י קרובי וידידי השו"ב, ושונאי הרב ותהי" כל העיר אש בוערת, וע"כ עברו על הרבה דברים בשתיקה.

וכ"ז כשהי' המדובר מרב בעיר שהי' אחראי על כל הנעשה בעירו. וע"ז קיבל שכרו לנהל עדת ישראל בעיקבי הצאן, אבל שיתעבר רב על ריב לא לו פשיטא דפשיטא שהי' מילתא דלא שכיחא במקום שחש על תוצאותיו, ורק גדולי הדור כבעל שו"מ, ומהרש"ק זצ"ל, ובעל ד"ח, וכיוצא הכניסו ראשם בפולמסים גדולים. שבמקום גאונותם אתה מוצא יראתם שהרבה חששו על כבוד שמים וקיום בית ישראל. אבל על הרוב התחבאו בכליהם מטעם הנ"ל.

מוכן בפשיטות שלא אאריך במקצוע זו כי הדברים כשלעצמן מכילין חיבור שלם בפ"ע, ורק אציין איזה מראה מקומות ומשם אתה דן אל השאר.

(א) בס' באר משה (להגר"מ ירושלמיסקי בקו' כבוד חכמים י"ב), וז"ל: "וכל קרוביהם המה בעל אגרופין וכידוע בכ"מ השובי"ם קלי הדעת יודעין איך לנקר עיני ההמון וכפרט ראשי הבריונים להיות בעזרתם בכל עת מצוא בעוה"ד. ואם נמתח עליהם דק מדה"ד, לא ישמע מאומה, ויהי' בעיד מהומה. כידוע המספחת הזאת שנכרה בכל מושבות בני ישראל" עכ"ל.

(ב) בשו"ת טוטו"ד (תליתאי ל"ג) וז"ל: לא כן עתה, פשעה הארץ וכל שוחט קל שבקלים מוצא לו עוזרים הוא ומשפחתו ושאר אנשים ידועים לו ורבו אוהבי שקר ומחזיקים ידי שקר. לכן בימים הללו אין לשו"ב שום מורא בשר ודם כי בטוח בעוזריו וכמה דרכים ימצאו לו לעזרה... עכ"ל.

(ג) בשו"ת מהר"ש ענגעל ח"י סי' ל"ט או' ד', וז"ל: וכבר כ' מהרש"ל מובא בט"ז קי"ט דבזה"ז א"א להעמיד הדת על תלה, ע"ש.

(ד) בס' שמרי משפט מהגה"צ ר' עקיבא יוסף זצ"ל (בעל לב העברי) וז"ל: הגהצה"ק מוהר"ר נתן אדלער זצ"ל רצה לפסול השו"ב דפפ"ד ולהכניע חותם הסט"א השורה על השו"ב"ס הפסולים בסוד "על חרבך תחי" ואלמלי השיג כל רצונו הי' בא משיח צדקינו, אך הס"מ העמיד עליו רודפים קצבים והוצרך לברוח מפפ"ד. ותלמידו החת"ס זצ"ל רץ אחריו כמה פרסאות. עכ"ל.

(ה) בשו"ת חת"ס יור"ד ח' ברמז טמיר וסתים כ' בזה"ל: אמנם מה נעשה לאחותינו יש ביניהם בעוה"ר שורים שחורים אשר השטן מרקד בין קרניהם וכל הישרה יעקשו. אומרים למר מתוק שמים אור לחושך ואינם חסים על נפשם ונפש עולליהם וטף ונשים. עכ"ל.

(ו) הגה"צ מוהר"ר יצחק צבי יונגרייז (אבדק"ק קאשו) זצ"ל וז"ל: בעוה"ר מעת שנתרבו דעות המתחדשות הרוצים לשוט באפילת הזמן בחרו לנפשם מדת הרחמנות, וגם אם נודע להם שהשו"ב או החזן הוא קל שבקלים ומטמא ומטמטם לבבות ישראל רח"ל עכ"ז יערב לנפשם אם יוכלו להורות באצבע כמה קשה הרב ומתאכזר על בר ישראל אשר טפלי תלויי בני וכדומה ועושים חילול השם רח"ל ותומכים ידי השו"ב קלי הדעת, ועי"ז חוצפה יסגי בעיקבא דמשיחא (כתב יושר ודברי אמת).

(ז) ביש"ש חולין פ"ז סי' ט"ז וז"ל: כי ראה (ר"מ ווירזבורק) שבעוה"ר הדור פרוץ ואין כח ביד חכמים להוריד האדם מחזקתו ולהכלימו ובדבר שיש עליו פתחון פה לאמר "שוגג הייתי". אי אפשר שלא ימצא צירוף אליו ממשפחתו או מרעיו להחזיקו שלא יכנע לבו לשמוע כפרט כל דבר שהוא תמוה בעיני ההמון להכלים האדם ולביישו בפע"א בלי אזהרה. עכ"ל.

(ח) בס' יסוד ושורש העבודה (שער ד', שער הבכורות פ"ד) מתבלט מלשונו שגם הוא ראה גודל העיכובים להעביר רעת שוחט (שוחט רע) לעת הצורך. והתבטא שיעשו כהשכל וכדעת לבער הרע וז"ל: "גם בידעך ברור באיזה שוחט שמעשיו אין מתוקנין כל כך הוה זהיר מאד מלאכול משחיטתו... ובתחבולות תעשה דרך העברתו מלשוחט עוד" עכ"ל.

גם להשיג מינוי שו"ב — השתמשו באלימות

(ט) עיי' יסו"ה (שער ד', שער הבכורות פ"ד) ששפך מרירתו על שו"ב עמי הארץ העוסקין בשחיטה וכי בתוך הדברים בזה"ל: וכל הפושט ידו ליטול חרב פיפיות בכח גברא נעשה מומחה לרבים בשחיטתו, אוי לעינים שכך רואות... עכ"ל.

(י) בס' השוחט והשחיטות דף פ"ג, כ' בזה"ל: פרצה מחלוקת נוראה בעיר סיגעט בשנת תקצ"ח בשוחט אחד... והראב"ד דעיר סיגעט הגה"ק ר' אלעזר ניסן ועמו גדולי הדור מהר"ם א"ש, ובעל מראה יחזקאל אסרו השוחט, אולם מצא עוזרים ותומכים ושחט ולבסוף גבר צד השוחט והרב עזב את העיר. עכ"ל.

פרק ו'

לא כדורות הראשונים — האחרונים

(א) בימי חכמי התלמוד הי' לחוק קבוע וקיימא לכל יהין שום איש אפילו אם כגובה ארוזים גבהו להרים יד לשחוט עד שיראה הסכין להחכם לפני כל שחיטה, אבל כבר נתבטלה מנהג זה (עי' חולין ח"י, וברא"ש שם, וברשב"א שם). וע"כ כעת שאין החכם בודק הסכין כלל קודם שחיטה צריך לדקדק עכשיו מאד שיהיו השו"ב הממונים זהירין וזריזין וידועים ביראת ד' יותר מהשו"ב שהי' בזמן התלמוד, או שיהי' איש יר"ש ביותר ממונה עליהם לבדוק סכינם לפני השחיטה, אבל אם אינם זהירין וזריזין ויראת ד' על פניהם כ"כ אין להאמינם על בדיקת הסכין יותר מבימי חכמי התלמוד שלא היו רשאים לשחוט אלא אם החכם בודק הסכין (שו"ע הגר"ז סי' א' בקו"א סק"ט).

(ב) בימים הללו אין לשו"ב שום מורא בשר ודם כי בטוח בעוזריו וכמה דרכיו ימצאו לו לעזרה. לכן בזה"ז צריך לראות שיהי' השו"ב ירא ד' מרכים יותר מכל אשר הי'. לפנינו ובאיזה דבר קל יהי' מה שיהי' ראוי לדחותו מאומנתו (שו"ת טוטו"ד תליתאי ל"ג).

(ג) בזה"ז שנתרבה הפירצה בודאי צריך לעשות משמרת ושו"ב שנמצא בו קלות כל דהו ראוי להעבירו, (שם ל"ב, ובסי' כ"ז, ובסי' קט"ו, ע"ש).

(ד) בזה"ז עינינו רואות וכלות על גודל הפירצות וקלקולים הנוראים המתהווים ע"י השו"בי"ם גרועים ומושחתים ואין בידינו להעמיד הדת על תלה כמבואר בט"ז סי' קי"ט בשם מהרש"ל דבזה"ז א"א להעמיד הדת על תלה, ולא עוד אלא גם הרב המפקח שהי' צריך מן הדין להטיל אימתה ופחד על השו"בי"ם כמבואר בשו"ת חת"ס יור"ד י"ג. רפו ידיו ואדרכה אימת בעה"ב על הרב שלא יעמיד עליו כל העיר להתקוטט עמו, ודי לן כמה שהעידו הני תרי צדיקיא בשו"ת באר משה (יהושלימסקי) קונטרס כבוד חכמים י"ב, בזה"ל: "וכל קרוביהם המה בעלי אגרופים, וכידוע בכ"מ השו"בי"ם קלי הדעת יודעים איך לנקר עיני ההמון ובפרט ראשי הבריונים להיות בעזרתם בכל עת מצוא בעוה"ר... כידוע המספחת הזאת שגברה בכל מושבות בני ישראל" עכ"ל.

וכן במכתב הגרי"צ יונגרייז (אכר"ק קאשוי) שכ' בזה"ל: וגם אם נודע להם שהשו"ב או החזן הוא קל שבקלים ומטמא ומטמטם לכבות ישראל רח"ל, עכ"ז יערב לנפשם אם יוכלו להורות כאצבע כמה קשה הרב ומתאכזר על בר ישראל אשר טפלי' תלוי' ביי וכדומה ועושים חילול השם רח"ל ותומכים ידי השו"ב קלי הדעת, ועי"ז חוצפה יסגי בעיקבתא דמשיחא, עכ"ל (נרפס בס' כתב יושר ודברי אמת). כל הדין מחייבת דורינו אנו להיות זהירין בתכלית הזהירות יותר מימי קדם בעת קבלת שו"ב כי אז הכל ביד הרב תלוי אבל כאשר כבר הודגל באומנתו קשה כקרי"ס לעשות קטנה או גדולה, וע"כ לא די ביר"ש שבחרו בימי חז"ל כי אז אף אם לא דקדקו יפה עדיין היתה בידם לתקן משא"כ בזה"ז כמעט מעוות לא יוכל לתקן הוא, וכסברא זו מצינו ביבמות פ' האשה לענין התרת האשה לינשא שהקילו חכמים בעד אחד דמתוך חומרא שהחמירו עליה בסופה שאם יתגלה והבעל חי או תצא מזה ומזה, וכו' הקילו עליה בתחלתה.

וסרך ראי' ברמיזא בעלמא, עפמ"ש בשל"ה או' ק' כי הזהירו רבו לפני נישואיו בענין אכילה ועריות, ששני דברים הללו הם יסוד הכל, וכ"כ בר"ח שעה"ק. ומצינו בדין ערוה, דאע"ג שאסור ביחוד עמה יש היתר יחוד עם אשתו גם בזמן שאסורה אם כבר היתה מותרת לו פע"א, וגם להלאה תהי' מותרת לו, אבל בחסר חד מהני חרי לא, והי"ה בשוחט אופן הלכתחילה שיהי' אומנתו תלוי' ביד הרב בין לפני שנתקבל בין לאח"כ אם יהי' צורך בה כגון לקנסו או להעבירו, אבל בלא"ה לא. וכיון שדבר זה קשה מאד לקיימו בזה"ז חיובא רמיא להזהר בכפילא בתחלת התקבלות השוחט שלא יהי' ח"ו מאותן העושין מעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס. (חסדי ישראל יור"ד א').

ה) לפי גודל ההיזק של שוחט דלא מעלי, אשר אלפי כזיתי נו"ט נאכלין על ידו וממש מסית ומדיח אלפי נשמות ממקור הקדושה בפשעו, וכן בגודל מעלת המזכה העם בשוחט טוב ונעלה אשר יראת אלקים לנגד עיניו, הי' מן הצורך שיקוב דין הקשה את ההר. ויהמירו עליו על דבר קטן מאד להעבירו מאומנתו כיון שאין אתנו יודע עד היכן כח יצרו הדע. וברמז קל כבר די לסלקו, וכן מצינו אצל תקיפא קדמאי שנהגו כן עי' שו"ת טוטו"ד תליתאי סי' ל"ג, וד"ח יור"ד י"ג, שו"ת אוריין תליתאי סי' פ"ג, רו"ח יור"ד א, ה, ועוד, מ"מ מצינו קצת פוסקים המהפכין בזכות מטעם טפלי תלוי' ביי, וכ"ז הי' בימים ההם

דאז הי' גורל של שוחט שהועבר לרפוק על פתחי נדיבים עם מקלו ותרמילו בעד ככר לחם שאינה מספקת אפילו להשביע רעבון משפתחו המדובין, אבל כעת שהפרנסת מצויות בריווח יותר והרבה דרכים לפניו להמציא טרף לביתו, ורק בושה לו להצניע סכין של שחיטה, או לירד מאומנות כבודה לכזו" אל לו להרב לחוש על כבודו של השוחט הבזוי והשפילה, ובמקום חילול ד' אין חולקין כבוד לשום ילוד אשה, מוטב לו שיכוש בעוה"ז ולא יצטרך ליכוש בעוה"ב.

פוק חזי מ"ש הגה"ק מוהר"ר הלל מקאלאמייע זצוק"ל (במשכיל אל הל ח"ג כ"ב פ"ה) כהאי לישנא: יש מהמנהיגים אשר עבור רך לבכם מחזיקים לעמוד לימין השוחטים הגם שאינם ראויים משום דטפלי תלוי בהו, ואוי לרחמנות כזה... וגם הוא בעצמו (השוחט) ישוב אמריו לו כשיעברו עליו ימי הרעה בכף הקלע או בצער גלגול איזה בעל חי, אז כמר נפשו יבכה ויאמר, הלא טוב טוב הי' לי עתה אם לא הי' מרחם עלי להחזיקני וגם הייתי ממהדורי פתח. כי רחמנות נהפך לי לאכזריות וכו' עכ"ל.

וזה כתב בנידון שוחט שיצטרך לחזור על הפתחים אחר שהעבירוהו, כ"ש לדלג על האמת ולעשות שתיקה דרבנן בו כפרק שהזמן גרמא להרים קול כשופר ולהתריע בקרית חוצות. פלוני אלמוני מקלקל בשחיטה ובשרו פיגול והכל משום טירחא קלה של השוחט להדר בתר פרנסה אחרת, וכבוד המדומה שלו, היו לו תהי' (שו"ת מגינת ראש יור"ד סי' כ"ד).

(ו) מצאתי בס' חלקת חכמה סי' ל"ב בזה"ל: ואודות מה שנשאלתי מכ"ת האיך להתנהג עם שוחט שנתפס מקלקל ושורת הדין להעבירו, אולם רבים קמו למולו כי הוא מגודל היחוס נוצר מגזע צדיקים וקדושים. וגם יש בו כבוד עצמו שידוע ומפורסם לת"ח ומנכבדי העיר, והרבה חששו חז"ל לכבוד בני אדם עד שהקילו לרחות איסור דרבנן בשבילו ואמרו "גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה" וכו' ואחר כ"ז ברצונו לידע דיני' דהאי גברא במאי.

הנה הקשה לשאול מעמדי דבר שאני משתמט להורות בו לכתחילה כפרט שקשה לי לדון מרחוק וכ"ת יושב בפנים וחכמתו בחוץ תרונה ודאי ישכיל יותר ממנו לשית עצות בנפשו כדת מה לעשות. ברם כיון שכבר דפק על פתח רש לא אמנע מלחו"ד אלמלי בא לידי דין

כזה כפי שאני מבין משורות מכתבו מבוכתו. בשגם שכל ישראל ערכין זה בזה (שבועות לט. סוטה לו, ר"ה כט. ברש"י) א"א להסתלק לגמרי נפשי מזה.

מצד ענין כבוד אין מקום להקל כלל כי אפילו במקום בזיון גדול אשר התיירו גם לרחות איסור תורה כמבואר בתוס' שבועות, ובמ"א ה' ציצית סי' י"ג באורך. מ"מ כ"ז בנידון שוא"ת אבל לא בקום ועשה להחזיק שוחט באומנתו על אף שהוא בכלל שוטה ואינו מרגיש, וגם לרבות שאר קלקוליו.

ומה שכ' שחומר מגזע תרשישים תמהני עליו מה זה צידוד להקל דא"כ לא תמצא כלל שוחט שיהא מותר להעבירו. דמבואר בש"ס ב"מ (ר"פ השוכר את הפועלים) דמי ששכר פועלי ישראל והתנה עמהן להאכילן סתם אפילו מאכילן מהיותר טוב ויפה לא יצא כיון שהן בני אברהם יצחק ויעקב, ע"ש א"כ כולם מיוחסין, ועוד מצינו הרבה תנאים בש"ס דס"ל כל ישראל בני מלכים הן. (שבת סז, ב"מ קיג: זוה"ק ח"ג כח רכג. רנה. תדכא"ז ט"ז). וע"ע בש"ס (הוריות יג.) כל ישראל ראויין למלכות. ועוד (חולין צא:) חביבין ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת. ועוד (בתנחומא ויחי ה') כל העוזר את ישראל כעוזר את השכינה.

ואם כוונתו שהשוחט הזה מתבלט בו יחוס אבותיו כיון שעדיין לא הרחיק מהם רק דור או שנים והבושה ניכרת יותר, אי"ז טענה כלל, כי כבר קדמוהו קרא "אין חכמה ואין תבונה לנגד ד'", ועוד תאמין לי כי אלו הצדיקים הקדושים ודאי יקבלו יותר נחת אם יעבירו שוחט הלזה כי בלי ספק מצטערין ומתביישין בעולם העליון על מעשי נכדם ובודאי יחזיקו לו טובה כי שם עולם האמת, והם צדיקי אמת. וכע"ז מצינו לחז"ל שאמרו (בשבת פט:): דלע"ל כאשר ירצה הקב"ה להעניש ישראל על שעברו על מצותיו ית"ש או יענו אברהם אע"ה ויעקב אע"ה שימחו על קדושת שמו ית', ואע"ג שיצחק אע"ה ימליץ בעבורם להקל דינם. מ"מ זהו כשאנו דנין לענין עונש נצחי, אבל כאן שהכוונה לסגור דלת בעד עובר עבירה ולתת מחסום למכשיל רבים ולמעט ממנו עונו ודאי דכולם יסכימו ויחזיקו לו מלא חפניים טיבותא.

ופשוט שגם כבוד עצמו לא שייך בזה (לכר ממה שביארתי דאפילו אם הי' שייך צריכין לדלג עליה ולרחותה במקום כבוד ד')

דאע"ג שלפי שעה מיצר לו אבל יהי שמח לאח"ז כאשר יביאו אלקים כמשפט. ואצל ישראל שהאי עלמא כפרוזדור לטרקלין לבד צריכין להביט גם אל העיקר, ולתפוס העיקר ולעזוב הטפל, וזכרי נא עוד מ"ש בשו"ת חת"ס לענין כפרה לת"ח שעוול ורגיל לישב כתענית שכ' דא"א לו שיתכפר כתעניתים כיון שזו היתה גרמת חטאו וה"ה כזה אחר שכבודו גרם לו שיתעלה למעלת שוחט אסור לן לחוש לכבודו כיון שזו היתה יסודת חטאו. ואם לא חש על כבודו וכבוד בית אבותיו ותיעב העם במרק פיגולו אנן נחוש לכבודו אתמהה. אלא פשוט דיש להעבירו, וכושחו יהי לו לכפרה קצת כמו שדרשו חז"ל בכרכות העושה עבירה ומתכייש בה מוחלין לו על כל עונותיו. עכ"ל.

(ז) כזה"ז יש מקום גדול להחמיר חומרות ע"ג חומרות הרבה והרבה יותר מימי קדם כי בימים הראשונים אף שתגבורת הסט"א על מעשי השוחטים היתה כתוקפה, ומכשול הכי קטן למד על הכלל כולו היתה, מ"מ אי"ז דמיון כלל לשוחטי זמנינו הבה ננקוט איזה דוגמאות שבהם מתבלט שינוי הדור והמצב שלנו.

בימים הראשונים מדת הרצינית לכל דבר שבקדושה היתה שפוכה על כל בשר וכ"א לפי מדריגתו הי' מתכוין לרצות את כוראו עמי הארץ בתפלות ובקשות, ת"ח בתורה ותפלה, תשכ"ר בעבודתן, ועיני כל היתה צופי' לתהליך השוחט והתנהגותו ודבר קל שראו בו כאופן התנהגותו, ותהום כל העיר, וכ"ז ידוע. אבל כעת כאשר נתהפך תכונת כל העולם כולו, וכל סגנון נפש חי' כרחילא בתר רחילא אזיל, כ"א מוטרד ביגיע כפו ושאר טירדותיו, מי משים לבו כלל למעשי השוחט ויראתו, וכתוצאה מזה מסתובבין שוחטים גרועים קלי הדעת כלי פוצה פה. הגע בעצמך בשו"ת בית הלל פוסל שוחט המכית כנשים כמה שוחטים יוכלו להתפאר כמדה זו כזה"ז. ולהתהלל שאינו מזלזל בשום מצוה אפילו קצת כדברי הפר"ת מאן דכר שמיה.

בימים הראשונים הרעישו מזמן לזמן עובדות עולמית כשוחט מקולקל ונתעוררו הרבנים ושוחטים כ"א בעירו להתאמץ בפיקוחם ג"ז כבר נשכח זכרו.

גדולי הדור יצאו מזמן לזמן במכתב תוכחה לעורר לבב חכמי זמן שכל יקילו בנתינת סמיכת וקבלות, ושילמדו הם עצמם אומנות השחיטה לאפשר להם לפקח כרבעי — וג"ז בטלה.

פרנסה לבעה"ב לא היתה מצויה ושכיחה כ"כ ודכירנא כאשר נתרוקן כסא השוחט בעיר פ. ע"י פטירת שוחט הזקן כבר קפצו עליה לערך כארבעים איש להיות נבחרין לשוחט, וכיון שלא היתה כל קושי למצוא שוחט וגם היתה ברירה איזה לבחור מבין עשירות מתעניינים, הי בניקל קבלת שוחט מובחר שבמובחרים במעלות ומדות הנצרכין.

אבל כעת שמצב השוחטים נתרועע למאד ומעטים הרוצין להתעסק בה, ושאר פרנסות מצויות, וכאשר בעה"ב דוחק שחסרים לו שוחטים והוא בעל כיסו של הרב המכשיר פשיטא דפשיטא שכאשר יעמדו ב' או ג' המעוניינים לפני הרב לנסותם לא יניחו לכו להחמיר בהן בכל חומר הדין אחר שלכו בכיסא תלי' ושם במורשי לכו קול בעה"ב דופק ויבך ויתחנן לו לבלי להוציא אותם ריקם ולהקל במשפט המנוסים. כי איככה יוכל לראות בצער נותן לחמו ומימו צמררו ופשתו.

בימי קדם שכר השוחט היתה מקופת הקהל ולא הי' השוחט מרגיש צד הנאה במישרים מן הקצב כיון שאי"ל יד ושארית במשכורתו, ואימת הרב היתה על העליונה כיון שהוא הנהו ראש על הקהל המשלמין להשוחט משכורת, משא"כ בזה"ז ששכירות השוחט משתלמת מבעה"ב ידו על העליונה, ונטיות לב השוחט אחריו להיטיב לבו במה דאפשר וכ"ש שלא להפסידו.

בימי קדם הזהירו הרבה ונזהרו המדקדקים לקיים תקנה שבכמה ק"ק שלא יעמוד בעל המטבחיים עת התעסקות השוכי"ם (ע"י שו"ת בית אפרים יור"ד סי' ח', שו"מ מהד"ק ח"ב מ"ח, טוטו"ד ק"ז, דעת ס"ק ע"א) וגם זה נתבטל במשך הזמן. וכמו"כ הרבה (טירת מלכים שערי מזון, דלת ד').

(ח) תדע ידידי נ"י כי בדורינו אנו יש להתאמץ ביותר ויותר בענין חלקת הסכין, ואבאר שיחתי, הא ודאי כו"ע מודו שבטלה טעם יראת חטא וכל שהדורות מתרחקין ירא חטא מתולדלדין וכבר עומדין אנו בעיקבתא דמשיחא שעליה העידו חז"ל (סוף סוטה) דיראי חטא ימאסו, ועכשיו אם בדורות הראשונים הי' עיקר הקלקול אצל הסכין כמו שכירא מהר"ש אבוהב זצ"ל בס' הזכרונות שלו, וכ"כ בדע"ת סי' ח"י (אמר המו"ל. ע"י מדור בדיקת סכין ותמצא הכל בהרחבה) אע"ג שהיו מעוטפין ביראת שמים מה נעני אנן אבחריהו.

ובואו חשבון — בענין השחיטה בסכין פגימה, לכר מהמכשול הגדול לתעב נפשות ישראל בזכחי פיגול עוד יש בו משום צעב"ח כמבואר בחינוך וש"פ (אמר המו"ל: ע"י כמבואר לבריקת הסכין). וגם מה שמרחיק ניצוצין הנטמנין בהני בע"ח לבא לתיקונם (ע"י מחז"ב סי' ח"י), וא"כ בימי קדם הי' לפני השוחט הני ג' צדדין וכאשר בא להרים סכינו הי' לבו מלא אימת בוראו פן ואולי יפגע בג' עיקרין במחתא חדא.

אבל בימינו שירדנו פלאים וגם כמצות צעב"ח, ותיקון נפשות נתקדר ההרגש הי' מן הצורך לכפול ולשלש כל הדברים שהזהירו חז"ל בימים קדמונים, בימינו אלה כיון שבכל ג' האיסורים נחלשו הדורות (חותך חיים סי' ח"י א' טו"ב).

ט) בזה"ז שנתחדשו מסילות חדשים לנסיעת מסעי השחיטה וכל תהלוקתיה כעין תהלכות שאר בתי חרושת של מצרכי מזון צריכין דקרוק יתר בהבחנת השוחטים הראויין לאיצטלת השחיטה כי הרבה נסיונות שטיין על ראשי השוכי"ם משך עבודתן, נסיון הראשי להתהדר לפני בעה"ב שלו כאיש מופלא ומזורז במלאכתו. ולא עצלני, וזה ע"י היבוי הנשחטים בקצירת זמן לפחות כשאר השוכי"ם, והמרבה משובח כמובן. אבל ממנו ודאי לא יגרע. נסיון אחר המאריך קצת במלאכתו מעכב עשיריות פועלים שגורם עי"ז היוזקא דמינכר לבעה"ב, ועוד ועוד.

וע"י בס' יריעות שלמה אות ח' ובקונ' בית יד שלו סוף הלכה ה' שהעלה דכל שנשמע על השו"ב שום שמץ דופי אע"ג דכשר לשחיטה מחמת קול ההוא מ"מ כיון דנשמע עליו דופי ושם רע נאבדה לו חזקת כשרות לענין זה עכ"פ דהיכא שיש לו איזה צד נגיעה בעולם אינו נאמן כלל. ע"כ.

ומעטין בדור הזה שיכולין לומר שאין עליהם שום שמץ דופי כלל, והלא קלות כ"ש באיזה מצוה שיהי' כבר נחשב לשמץ דופי, כמ"ש בפר"ת סי' ח"י, וכן הבטה בנשים כמבואר בבית אברהם ובשו"ת בית הלל. ועוד אשר לפי מעלת שוחט שצריך להיות שכס אחד על שאר העם דבר קטן נחשב לדופי (קרן הצבי סי' כ"א).

אמר המו"ל: כע"ז בשו"ת רשמי שאלה יור"ד סי' כ"ו, ע"ש.

פרק ז'

שחיטה במתינות עיוה"כ וכל השנה

השחיטה צריכה להיות במתינות דוקא וכאם לאו עלולין להתגלגל הרבה מכשולות וקלקולים עצומים. ואעתיק מד' הפוסקים בע"ז:

(א) בכו"פ סי' ח"י ס"ק י"ז צועק ככרוכיא על שמרכים העם להביא כפרות לשחוט בעיה"כ וממהרים על השוחט לומר כלה מעשיך ומחמת זה אין פנאי להשוחט לבדוק כראוי בין שחיטה לשחיטה וכו' ובעוה"ר התקלה לפניך ביום צום הקדוש ויצא שכרם בהפסדם, ויותר טוב שלא לשחוט הכפרות כלל עד שיהא פנאי להשוחט לשחוט במתון. ואף שהאריז"ל מזהיר למהר לשחוט הכפרות לא דיבר במקום שיש ספק איסור ח"ו. ורחמנא לבא בעי. וכל העומד לשחוט כשחוט דמי ועושה פעולתו למעלה למתק הגבורות כאלו שחט, ובפרט אחר אשר הסוונה לש"ש. ע"כ.

(ב) בפמ"ג או"ח תר"ה א"א סק"א דבמקום הדחק דיש לחוש שא"א לשוחט ליהזר ויש לחוש לשחיטה שאינה הגונה יש למנוע מהמנהג לשחוט בעיה"כ דוקא ויותר טוב לשחוט יום או יומים קודם עיוה"כ.

(ג) בס' תואר משה פי"ז או' ו' נשאל משו"ב יר"ש האיך לנהוג שמתירא מחמת רוב מלאכתו בעיה"כ פן יכשל וכ' שינוח אחר כל כ"ט עופות וישחוט אחר ואחר מנוחה כשיעור יחזור וישחוט דכל שאינו שוחט שלשים בב"א לא נקרא שוחט הרבה, ואין לחוש לתקלה. ע"כ.

(ד) בשמ"ח סעי' י"ג וכן בפמ"ג ס"ק ח"י דבעיוה"כ שיש הרבה לשחוט וקרוב הדבר שמחמת הנחיצה לא יבדוק היטב בכונת הלב ובמתון וכו' ע"כ, הרי דמהירות הסדר מבטלת בדיקת הסכין כהלכתה.

(ה) בח"א כלל קמ"ג ד' בתוך הדברים כ' בזה"ל: מה שנשרש בלב ההמון שכל כפרת יוה"כ תולה בזה וכמעט שכפרות ואכילת מצה נחשב להם למצוה אחת וסוברין שאי"ל כפרה ביוה"כ אם לא בתרנגיל ועי"ז באים לאיסור נבילה ח"ו שדוחקין זה את זה בקהלות גדולות והשוחטים נייעורים כל הלילה בפנים זועפים ואינם מרגישיין בסכין וכו' עכ"ל.

(ו) במט"א סי' תר"ה או' ז' וז"ל: והרבה מכשולים באים עי"ז מחמת שכ"א רוצה להיות ראשון לעשות כפרה כי הוא עליו כמשא ורוצה להיות פוטר ראשית, והרצים יצאו דחופים ומקול המונם ראשו נמלא עד שאי"ל כוונה לשחיטה רק על דרך הרגל ומזה יצאו מכשולים גדולים ואין האשמה על השוחט רק על הפוחזים עליו וכו' ולא די שאין עושין כפרה אלא עולה להם לשם חובה, ע"כ כשבא השוחט יקח אותו בסבר פנים יפות ויאמר לו לנוח מעט מרתחתו וטירדת הדרך ויוכל לבדוק סכיניו בדעת מיושבת כדת ועושה מעשה שחיטה בישוב הדעת כראוי ונרצה לו לכפר עליו. עכ"ל.

עו"ש: ואם הוא שעהד"ח שצריך לשחוט כפרות הרבה ואין הזמן מספיק לבדוק בכוונת הלב וקרוב הדבר שמחמת הנחיצה לא ידקדק היטב בבדיקה וכו' עכ"ל.

(ז) בס' אור זרוע לצדיק, כשבא מן הדרך צריך שירגע עצמו קודם שיבדוק כמו חצי שעה.

(ח) הרבה צריך ישוב הדעת ויר"ש לבדיקת הסכין, הלא תראה כי יבדוק אדם פעמיים ושלש ולא ירגיש בפגימה דקה ואח"כ ימצאנה כי הכין בו באחרונה. ובחינת חוש המישוש כפי הבנת הלב (שו"ע יור"ד סי' ח"י סעי' טו"ב).

תוכחת מוסר על שחיטות הגדולות

וכ' ע"ז בשו"ת מגינת לב יור"ד סי' י"ד דמדין זה לבד יש לן די והותר לאסור באיסור גמור שחיטות ההולכין בגדולות ונפלאות בשחיטת עופות למאות כל שעה וקורא אני אותם מאשין עופות. ואפילו הפוסקים להקל במצות מכונות בלתי ספק שהיו נוטין קו להחמיר בזה, דענין בדיקת הסכין וישוב הדעת הוא דבר המסור ללב ורק לבוית"ש שלו נגלו תעלומות נמסר לידע אם השוחט הזה בודק כעת בישוב הדעת במדה הנצרכת לזה, והדעת נותן כי בכה"ג החשש של יצרו תוקפו גדול משאר מקום, וכאזהרת ר' יוחנן "הלואי ויהי מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם" ואם יבא לו נסיון היותר קטן עלול להלכד בפח הרשת בניקל מאד, ומשורת הדין היו להרבנים הגדולים לשים לב גדול לתקן סדר השחיטה שיהי' במתינות גדולה באופן שאם ירצה השוחט לבדוק במתינות אל ימצא מפריע צדדית כלל

עד כדי כך שאם יעשה הבדיקה כמוזירות ובלי התיישבות למומר להכעיס יחשב.

ועכשיו תחת זאת ארובה מהפכין הקערה על פיה ומסדרין סדר זרז ומהיר שופכין שמן על האש להגדיל מדורת אש בוערת של יצה"ר, ונצמח נסיון נורא ועצומה מאד מאד להרוצין לבדוק במתינות, עד כי קצרה המצע מלהשתרע ומה יעשה הבן שלא יחטא אחר שהשטן מחקד לפניו ומראה לו תמונת אשתו ובניו צועקים ללחם, וע"כ הגדולים המסכימין לסדר שחיטה כזאת שבע"כ יצטרך השוחט למסירת הגוף והנפש לעמוד בנסיון לעשות המוטל עליו עפ"י התורה כפי שהורו הפוסקים אשמם בראשיהם, ולא יועיל להם שום אמתלא לעת"ל כאשר מלך במשפט יעמיד ארץ וכו' ע"כ.

(ט) בס' בשר חסיריך (ה' שחיטה) סי' ח"י או' מ"ג כ' בתוך הדברים בזה"ל: לסתור דעת האומרים כי שוחט שנתנסה בתלמודו, מומחיתו, ויראתו, א"צ לחוש כ"כ שיקל לבו לבדוק הסכין במהירות בל' מנוח כראוי, א"צ לפניו כי הדברים מבוארין היטב בספרי החיים הפתוחים לכל. ותקצר היריעה מהכיל כל ספרי הפוסקים המלאים משוחטים שלא התנהגו כהוגן על אף שבתחילתם כשרים היו, ולדוגמא פוק חזי עד כמה שהצטערו גאוני ותקיפי קדמאי כמו החת"ס (עי' שו"ת חת"ס יור"ד סי' י"ג) ובעל כרו"פ זצ"ל (עי' כו"פ סי' ח"י) בעל בית אפרים (עי' מט"א סי' תר"ה), ובעל ח"א (עי' ח"א כלל קמ"ג) ובעל ישועות יעקב (עי' יור"ד סי' ח"י) ובעל פמ"ג (או"ח תר"ה) ושמ"ח (סי' ח"י) ועוד שהיו גאונים וקדושים ולא מצאו מנוח לכף רגלם בשביל מנהג הכפרות והתרעמו על המון העם שאין חוששין כי ע"י דוחקם למנהג זה נכשלין רח"ל בנבילה וחיפשו חיפוש מחופש למצוא עצה לגרור הפירצה על שהשוחט אינו מתנהג אז ע"י דוחקא דציבורא כראוי עפ"י התורה.

נשמע מכל הדין כי הגאונים האמיתים הרועים הנאמנים היורדין להקדיל בין טב לביש הבינו בפשיטות כי בעת כזאת ובדוחק גדול מהציבור, אין כל חידוש שכזאת וכזאת יקרא. ואי"ז מגרע מעלת וטיב השוחט כלל וכלל, וא"כ ה"ה כאשר רואין שוחטים יראים ושלימים (לפ"ן ראות העין) המתנהגים בטכסיס ת"ח ויר"ש ושוחטין במקום שהשחיטה מהירה ובהילה אל יבטיחן לבך לחשוב כי היות שאתה מכיר אותם להיותם יראים ושלימים ע"כ שמתנהגים בעת השחיטה ובדיקת

הסכין כדבעי, בלי פקפוק. חדל לך מהגיון הלזה, כי הוא מופרך מעיקרו מפוסקים הנ"ל שמראין באצבע כי הלחץ זו הדחק מעביר האדם על דעת קונו ודוגמת עיוה"כ בימי קדם נהוג עכשיו כל השנה ע"י דחיקת בעל המטבחיים. ע"כ.

ועי' כע"ז בתב"ש סי' ח"י ס"ק טו"ב שכ' וז"ל: וחלילה לומר כן (מ"ש בבית יעקב) כי מה לי בו שהוא ירא ובעל מעשים כל שמרגישי'ן אחריו פגימה הרי רואין שאי"ל מחשבה והרגשה טובה והוא מאכיל נבילות רק הדבר תלוי בשאר בני אדם שעמו וכו'. ע"כ.

וזכור ואל תשכח! מ"ש בשו"ת ד"ח יו"ד ח"א סי' י"ז שראה הרבה יראי השם ולומדי תורה דבוקים לצדיקי אמת שמיום שנתרגלו לאומנות הלזה נתהפכו לאיש אחר אשר אילו לא ראה בעצמו לא האמין. ע"ש. (וע"ע השייך לכאן לקמן או' יד' טו').

(י) כל מה שהזהירו הפוסקים ליהרהר במתינות בנוגע לבדיקת הסכין גם בעופות צריכין ליהרהר (יש"ש חולין סי' ל"ט, פמ"ג בשפ"ד י"ח ס"ק כ"ט).

(יא) בס' חותך חיים (ה' שחיטה סי' ח"י סעי' י"ז או' ט.) דכמה יש להתאונן ולהצטער על השחיטות הגדולות ומהירות ועד היכן אטומה לבנו מלהבין מדברי פוסקים מפורשי'ן גודל המכשלה אשר תמצא במקומות שאין סדרי השחיטה במתינות וישוב, פוק חזי מ"ש בדע"ק (סי' ח"י ס"ק כ"ג) ששכיח דע"י עייפות החיכך עם הסכין על היד לא ידגיש בפגימה והרגשה הוא רק בישוב הדעת בלא עייפות, וכ"כ ביד אפרים סי' א' ובשו"ת טוטו"ד בכמ"ק, (אמר המו"ל: עי' בע"ז בדכ"ח ס"ק קע"ה שהאריך) וע"ע בתואר משה סי' א' פ"ז עד כמה חש בזה. ועכשיו הגע עצמך הלא מן הנמנע אצל שחיטה ששוחטין למאות בשעה חדא שלא יצטרך השו"ב לבדוק הסכין הרבה פעמים, וכן אצל בהמת הלא בודקין אחר כל בהמה ובהמה והדרך לחכך הסכין על היד לפני הבדיקה, והרבה יארע שמחחכין חיכוך אחר חיכוך לפני הבדיקה אשר מר' פוסקים הנ"ל יוצא דחויב אז על השוחט לרגוע עד שיתחיל לשחוט להבא, ובמקום השחיטות הגדולות הוא דבר אינו במציאות כידוע להיודעים, וכו' ע"ש שהאריך.

(יב) מצאתי דאתא לידי (כשאלה) ספר צידת חי (תשובה ה') שהאריך במעלת השחיטה שהשוחט לבו ברשותו לעשות כרצונו ולא

ברשות מושלים הקצבים המושלים עליו ולבו בכיסם תליא. והתבטא שם בלשון חריף מאד וכו' בתוך הדברים וז"ל: לענ"ד מקום גדול לומר דכל שחיתות הגדולות והמהירות ספק נבילה הם, לכו ודוקו במ"ש בחי' מהרא"ל צינץ רי' סי' ח"י להמליץ בענין הרגשת סכין: דכבר הסכימו כל השוחטים שאין סוף להרגשה כי לפעמים הרבה שוחטים אין מרגישים כלום ואח"כ בא יבוא שו"ב אחר וימצא בו פגימה דקה מן הדקה הכי נאמר שח"ו המכשלה הזאת היא בכל שו"ב וכל עמינו בני"י אוכלים בשר נבילה ח"ו הלא אין לכו בטוח שאף שהוא עושה כל טצדקי והוא טוב ויפה בעיניו שמא ימצא איזה אדם בעולם שיש לו הרגשה מעולה ממנו וירגיש בו עדיין איזה הרגשה, ומסיק: דכיון דלא ניתנה תורה למלאכה"ש אין על השו"ב מוטל לעשות רק כפי הרגשתו. רק שהשו"ב מחויב להיות רזיז וקולע אל השערה ולא יחטא ח"ו וצריך להיות בעל הרגשה טובה. וכל יד המרבה לבדוק הר"ז משובח. וגם צריך להדר שיהא גוף הסכין מברזל טוב ויפה והיא יעשה מה שעליו לעשות, ומה שנעלם מעיני בשר ודם אחר עשיותו כפי האפשרי לצאת ידי שמים אי"ב נדנוד חשש כלל וכו' ע"כ. הרי שמצד הדין יש מקום גדול לחוש בכל שחיטה דלמא לא הרגיש השוחט יפה, אולם אם עשה כל המוטל והאפשרי אז את נפשו הציל, אבל בלא"ה אפילו הרגיש שהסכין חדר וחלק מ"מ אם אחד המצטיין בבדיקת סכינים אילו הי' כאן הי' מוצא בו פגימה וא"כ אין לדבר סוף. אלא רק בזה יהי' סמוך לכו בטוח אם עשה כל המוטל עליו.

ותדעו עוד כי עשיית כל המוטל אינו בבדיקה לחוד דהיינו שיבדוק י"ב בדיקות או שיבדוק בין בבשר בין בצפורן. אולם הכוונה שיעשה כל טצדקי דשייך למיעבד להנצל מהדברים שמנו הפוסקים המפסידין כח ההרגש, כגון — גוף רגוע ולא מטורף מחמת מיעוט שינה — אין לו שום דבר הדוחקו להזדרז לכלות מעשה הבדיקה — בידו אם מרגיש עייפות מחמת כובד המלאכה באיזה זמן שיהי' לילך לנח קצת מתי שירצה — בידו להחליט איזה יום שיהי' לומר שלא יישן ככל הצורך וא"א לו לשחוט היום — אם מרגיש חולשה בכריאת גופו בידו להפסיק באמצע עבודה ולומר, עד כאן. — בידו להגיד כי מחגיש שהרגשו אינו כדבעי ושוב אינו רוצה לשחוט היום.

עוד טעמים נכונים לבטל שחיטות הגדולות ומהירות

יג) בס' פרי תואר סי' ח"י ס"ק ל"א כ' ולדידי חזי לי דכל אדם המזלזל קצת במצות התורה קים לי בגוי' דלא רמי אנפשי' למיעבד בדיקה הצריכה לסכין כאשר צונו השם. ומה גם כי ירבו עליו זבחים (דכ"ת סי' א' סק"ג) הרי דכל מה שהשחיטה יותר מהירה ומבוהל יותר יר"ש נצרך.

וא"כ בואו חשבון: המזלזל במצוה אחת כבר א"א לו לבדוק הסכין כדבעי, ושוחט כזה הזהיר בכל מצוה קלה כחמורה בכל פרטי' מבל' לזלזל, אפי' קצת, קשה למצוא בכלל וכין השוחטים בפרט. ועכשיו כאשר נצרך לזה שחיטה המהירה ובעלת ריבוי העסק, אז כבר לא מצאנו ידינו ורגלינו באכילת בשר כזה"ז לדברי בעל פרי תואר — ואור החיים שחרץ בהחלט מבלי שיור גמגום שא"א מבלעדי זאת להרגיש פגימת הסכין כדבעי.

יד) ועוד טעם לסדר שחיטה מתונה ומהוגנת שהלא זאת ידוע לכל כי מתנאי השוחט להתעלות למעלת שוחט השוחט לרבים צריך מלבד הלימוד בה' שחיטה ואומנות השחיטה והשחזה ובדיקה. לנסות בפועל אם יודע ומבין האיך ליקח עוף ולשחוט כמבואר היטב בס"א א' ובשמ"ח וש"א, ופשוט כי הנסיון הוא במתינות ולאט לאט בלי שום צד וענין של מהירות כלל בעולם. ואע"ג שהרבה מנסין ג"כ בראיית סדר ותהליך השחיטה הגדולה ששוחטין למאות בשעה. מ"מ אין שום בעה"ב שוטה להעמיד שוחט הרוצה לנסות חכמתו ולבלות זמן מרובה בשחיטת איזה עופות שישחוט במקום שתחתיו יוכל לשמש שוחט ישן מהיר וזריז נפלא, ואפילו כשיצוייר שיוכל לנסות חכמתו ואין מפריע. מ"מ פשוט מאד דבעת נסיונו א"א לו לשחוט עדיין הרבה וכמו בשאר מלאכת חול שא"א למתחיל לעבוד בזריזות כה נפלאה כשאר העוסקים במלאכה זו כבר זמן וזמנים.

וכתוצאה מזו כאשר השוחט מקבל עליו שירות שחיטה במקום גדול כזה (שכן הוא הסדר בכל עיירות גדולות כמעט) ואחר כמה שעות או ימים, או שבועות, ולפעמים חדשים לבו דופק לו כי אין ידיו מסוגלין לעבודה כה נמרצה, אז כבר קשה עד למאד להפרד מזה. והדברים ק"ו ומה אם פסקו המחבר בשו"ע סי' ח"י סעי' ח"י ובכל

האחרונים אח"ז, כי נגיעה קטנה כמות שהוא שירוויח השוחט עבור הכשרות יותר מבטריפות עלולה להעביר השוחט מעל דעת תורה האמיתית ולהביאו להקל קולות גדולות. עאכ"כ שישחוט עבור שלא לאבד פרנסתו לחלוטין. (באר החיים — ערך שחיטה).

טו) ועוד חשש גדולה כאשר ידעתי בעצמי כי שיכיר השוחט בעצמו טיב הרגשתו שיוכל להבחין באיזה זמן הרגשתו טובה ובאיזה לא, כמה עבודה יכול לסבול עם הרגשה טובה וכמה לא לוקח זמן וזמנים טובא לעמוד על אמיתות, ורק שוחטים שכבר עוסקים הרבה זמן בשחיטות קלים ונוחים ומתונים יכולים להבחין בין ימין לשמאל ולהכיר ולהבדיל יתרון האור מן החשך עד כמה נפגעים בהרגשן ע"י עבודה הגדולה והמהירה. וכיון שכן ע"כ יצטרך כל שוחט חדש לעבוד הרבה חדשים בשחיטה פשוטה ואח"כ להבחין אם ביכולתו לסבול גם יותר מזה, וגם לשאר מלאכת השחיטה שייך סברא הלזו, אבל בעוה"ר לא ראיתי שיקפידו ע"ז כלל (שם).

טז) ולחיבת הקודש אעתיק דברים הנלהבים בחוצבים להבות אש שנאמרו מפי הקדוש והטהור בעל ס' ברית מטה משה (אצל פיוט חר גדיא) וז"ל אות באות:

הנה הואיל ואתא לידן ענין זה באתי להזכיר מעון הרע הזה שעדיין הבשר בין שנינו שאכלנו נבילות וטריפות עד כה שהי' גודל המכשלה הזאת בישראל שהרבה שוחטים אין להם הרגשה והרבה מהם מקילין בדבר וממהרים לבדוק, ופשיטא לאחר שחיטה אינם בודקין הסכין רק דרך העברה בעלמא בלי כוונת הלב מחמת שמוכן לפניו הרבה לשחוט ואינו בכדי שיעשה בזמן קצר והמלאכה מרובה, ופשיטא מחמת שמייעפים ומיגעים ידם כבדים עליהם מלבדוק סכינים יפה ושוחטים בסכין א' הרבה עד כי חדל לספור כי אין מספר מכל התלאות ומקרה רעות שקרה עד כה וגודל עוונותם ע"י שמחלו חכמים על כבודם והעמידו להם על חזקתם דכל ישראל בחזקת כשרות עומדים מן הסתם (רמב"ם פ"ב מקידוש החדש ועוד) ועכשיו שאיתרע חזקתם, ראינו למפרע שדבר זה החריב את ביתנו אשר עדיין לא נבנה בימינו והשכינה בגלות עדיין בעונינו וכאשר נמצאו כמה קלקולים אשר אין להעלות על הספר כי קצר היריעה מלהשתרע.

ואם יאמר האומר אם אלו יצאו מחזקתן, כל ישראל מי עומדין בחזקת איסור מ"מ למיחש מיהו בעי מחמת שצריך להיות מתון גדול ולדקדק היטב והמלאכה כבירה עליו כאשר מצאנו שכולם אינן מדקדקין בעבור זה, ובפרט בשחיטת הכבשים מחמת צמרן קרוב הדבר לפשוט ולקלקל ומחמת שיש להם לשחוט הרבה אינם מדקדקין כ"ב וממהרים לשחוט וקרוב לוודאי שמאכילין נכילות וטריפות כאשר נתברר, ומי שיהי' מתמה בדבר ולומר מה גבר בגוברין ומה יום מיומים ויקל בדבר הזה בוודאי מנהג ומעשה אבותיהם בידם ששוטחים את דבריהם לאמר מי יתן לנו לאכול בשר וא"ת וישטחו אלא וישחטו שהיו נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה (יומא עה:) על שבקשו לאכול בשר תאוה היינו בשר נחירה ואבותינו חטאו ואינם ואנחנו אם נעשה כמעשיהם לא טובים להיות נלכדים בעונם ח"ו.

ואוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה ואין לנו פה לדבר ומי יוכל להגיד ולספר מה שעבר עלינו עד כה שגרמו לנו השוחטים כמה דעות ולא ידעו ששחטו לעצמם בסכין פגומה כמו כן יהי' מיתתם בכלל נכילה וטריפה, לכלב הוא הקליפה רחמנא ליצלן תשליך אותם ומוכרח להיות מגולגו בכלב, ע"כ ישימו אל לבם עונש גדול הרע הזה ויחשבו שכרם כנגד העבירה ולראות שתמיד יהי' יראתו של מקום ית' על פניהם, ומה' ומישראל יהי' ג"כ נקיים (במדבר לביכב), ולהראות סכינים לחכמים שבדורים לפני השחיטה (חולין יח. ובראשונים וטושי' ע ס"י י"ח ס"ז ובהגה), ואח"כ בכל שבוע ושבוע ואז תבא עליהם ברכת טוב ויזכו לרב טוב הצפון ליראיו, ועכשיו ת"ל שמענו שבכמה קהלות קדושות במדינת אשכנז העמידו כשרים ונאמנים בשעת שחיטה כדי לבדוק תיכף אחר השחיטה ולהראות סכינינו לפני השחיטה לחכם גם פה ק"ק ברלין ראה הרב המופלג הישיש והזקן אב"ד ור"מ נר"ו לגדור גדר לפני צאן קדשים שלא יסתאבו את נפשם ח"ו והסר המכשילה הזאת מישראל עד כי חדל לספור כי אין מספר.

ע"כ הירא וחרד מדבר ה' ויש בידו לתקן יראה שלא יתלה אשמו בראשו ואף כמי שאין בידו למחות עכ"פ הרי בידו שלא לאכול בשר כי אם עפ"י תקנה הנ"ל, ואף שלא ימצא בשר לאכול אפי' בשבתות ובי"ט אל יקל בעבור זה ח"ו דקרוב לוודאי הוא שיאכל דבר איסור לפעמים, ע"כ ישים אל לבו הלא זה תולע ורימה ובתכלית יהי' מרה, ע"כ אל יתבייש מפני אדם כו' ויקדש את עצמו כמותר לו (יבמות ב.)

ואז קדוש יאמרו לו מה קדוש לעולם קיים ויזכה בכיאת ירושלים במהרה בימינו אמן סלה: עכלה"ק.

(יז) שו"ב שיצא מכשול מתחת ידו מצד פחזותו ומהירתו צריך העברה על זמן, וגם קבלות דברי חברות כאלה ובשבועה שיהי מהיום והלאה מתון ולאט (עי' שו"ת אהלי יעקב סי' נ"ד, ובעיקרי הד"ט סי' ד' או' ח', ושו"ת אמרי א"ש יור"ד סי' א', ושו"ת אהל אברהם סי' כ"א). מיהו במקום שכל תהליך וסגנון השחיטה באופן מר ונמהר א"א להאשים השוחט בלבד פ"י דתיקון החטא לא די בסידור כפרה להשוחט בלבד דא"כ תיקנתם את עצמו ואת רבו לא תיקנתם. אלא צריכין לעיין ולחפש אחר בדיק בית המטבחים ולחקן כל המביא לידי מכשול.

בדוגמא: אם שוחט נכשל ושחט בסכין פגומה מחמת צעקות הגדולות והנוראות שהרחיבו פיהם עליו כל הגוים אע"ג שאי"ז מכתב פטורין והתנצלות כושר על מעשי השוחט, אכל מ"מ להעלים עין ודאי אסור. דסוכ"ס מה יועיל קבלות דברי חברות להשוחט אם הנסיון גבר עלי ראשו, וגם להלאה לא יבצר ממנו עשותו המזמתה אם לא ירחקו הנזק (חותך חיים יור"ד סי' א').

(יח) פוק חזי המכשולות אצל השחיטות המהירות.

שא"א לבדוק הסכין כראוי

ולאשר ידוע אשר השו"ב הרבה פעמים בנסיונות המה עומדים הן בעת העמדת הסכין של שחיטה אשר לפעמים אנשים עומדים לו מימינו ומשמאלו וימהרו עליו לאמר כלה מעשיך, וכמה ארכן הוא זה אשר יתמהמה בבדיקתו גם יתנו דופי באומנתו, וצריך סעד גדול בהתחזקות הלב לבל ירך לבבו ויעזו פניו מול העומדים עליו לבל יחת מהמונים ויבדוק בנחת ובמתון רצינו עד שיכורר לו היטב שעברה הפגומה מכל וכל, ומכ"ש בעת בדיקת הריאה אשר עומדים ככפירים עליו ויתנו עליו בקולם אשר מקבל עליו אחריות... (סה"ק מנחת יוסף בהקדמה).

(יט) חורבן עוד ישנם אצל שחיטות המהירות כי באותן מקומות שוחטין הרבה מאד ולפעמים שאלת פגימת סכין עלולה להפסיד ממון רב, והנסיון אשר בה השוחט עומד אז הוא גדולה למאד, כמ"ש בספה"ק מנחת יוסף בהקדמה וז"ל: ולפעמים באמת כן הוא אשר הפסד יעלה לסך רב ויד השו"ב באמצע בהבחנות ואומדנות כהררים

התלויים בשערת הבנת הלב, ואז צריך לשמור נפשו מאד לכיוון דעתו ולבו לכל ינטה ח"ו מדרך האמת... עכ"ל.

(כ) בשו"ת משמחי לב ח"ב יור"ד סי' ז' כ' ראיתי מה שהאריכו גדולי הדורות ברבת הקלקול המסתעף עיוה"כ ע"י שכל הדיוט נעשה לראש להדר (יותר משאר מקומות) שישחטו תרנגלתו בעיוה"כ וע"י שההמון הרבים להביא מעמיסין על השוחט יותר מאשר יוכל שאת וגורמת שא"א לו לבדוק הסכין כדבעי, כמו שכבר האריכו הפוסקים בכו"פ סי' ח"י ס"ק טו"ב, וח"א כלל קמ"ג ד, מט"א תר"ה או' ז, ובשמ"ח ופמ"ג סי' ח"י, ועוד, גם לא באתי לחזק דבריהם כי דבריהם א"צ חיזוק כפרט בנד"ז דלית חולק עליהן, ומצינו בש"ס כמ"פ אצל אב"י כאשר פסק רבו ר' יוסף הלכה כמאן דהו שאל לו תלמידו הלכה מכלל דפליגי, גמרא גמור זמורתא תהא, (ע"י שבת קיג. ועוד) ש"מ דבאתרא דליכא מערערין א"צ למגינין.

אלא דמ"מ אין ביה"מ בלא חידוש ולא אמנע פרי עטי ממה שחננו החונן לאדם דעת, בענין שחיטה המהירה בענין המכשולות שבאין לאכילת נו"ט ע"י האריכו כבר הפוסקים אשר לפני שהרעישו על השחיטות המהירות, וכן הפוסקים דעסקי בדין שחיטת כפרות דעיוה"כ כבר יצאו בקן קולמוסן להמציא תרף למכשול הלזה, אלא ברצוני לחדש מה שלא העירו הפוסקים שלפנינו, דעוד ישנם מכשולות אחרות בהנדון ידוע שיטת החינוך מצוה תנ"א דטעם השחיטה בסכין חלק בשביל צער בעל חיים, וא"י שיטתו העצמאית דגם דעת הרמב"ן נ' כן, והחיד"א במחזיק ברכה יור"ד סי' ח"י נטה אחר שיטתו גם להלכה.

ועכשיו הלא ידוע כי אצל השחיטות המהירות בדיקת הסכין נוטליו מקום אחר שלשים וארבעים עופות, וא"כ אם יתגלה אחר הבדיקה דהסכין פגום ה"י נמצא שציערו ארבעים עופות אילו ה"י הפגם כבר אצל עוף הראשון וכיון צעב"ח דאורייתא א"א לדלג על המכשול הזה, התכוננו נא בשיטת החינוך עד היכן החמירה תורה בצעב"ח דהלא לפי דעתו שכל ענין סכין פגימה מחמת צעב"ח הלא די ה"י לאסור לשחוט לכתחילה בסכין פגום ולהטיל חובה קבוע וקיימא לבדוק הסכין הדק היטב שיעמוד חד וחלק בעת השחיטה שלא יצטער הנשחט אבל למה לן לאסרו באם נמצא פגם אחר השחיטה והלא עשה מה שעליו וכבר נעשה מה שנעשה מבלי שיפשע אדם, אלא נשמע מכ"ז כי ירדה

תורה לסוף דעתו של אדם כי באם לא יפסלו מעשי ידיו גם כדיעבד יתירשל לכתחילה ויתבטל כל ענין סכין חלקה.

היוצא מכ"ז דהרבה שקדה חורתינו הקדושה על צעב"ח, ולא לחנם אמרו חז"ל (ברכות פ"ה) דהאומר "על קן צפור יגיעו רחמיך" משתקין אותו כי עושה מדותיו של הקב"ה רחמים דמדאנו רואין גודל מדת רחמנותו על כל בע"ח כמ"ש ורחמיו על כל מעשיו, הי' מקום לטעות בזה, והוצרכו רבותינו ז"ל להוציאנו מדעת זו, ואל תקשה דא"כ האיך שייך להטעים טעם סכין פגימה משום צעב"ח והלא הוא ממש כאומר על קן צפור, המעיין היטב ברמב"ן פ' תצא עה"כ כי יקרא קן צפור ימצא מרגוע לנפשו, כשפתותיו הנוטפים דבש וצופים. ואכמ"ל.

וגם לענין כפרות של עיוה"כ יש להתאונן הרבה מטעם דברי החינוך (לבד מהנשנה כבר בד' הפוסקים) הלא מבואר בכתבי האריז"ל דכל ענין סיכוב הכפרות ושחיטתן כדי להמתיק הגבורות ולעורר הרחמים, ומקפידין לעשותה באשמורת שאז הרחמים גוברים כמבואר במט"א תר"ד ס"ג, והא לך מ"ש בשעה"כ להאריז"ל דף ק' ע"א וז"ל:

"וזמן שחיטתו הוא בליל עיוה"כ באשמורת קודם עה"ש אחר סליחות וסוד הדבר הוא לכפות הדינים כי הנה זזתרגול... ואפ"ה אינם נמתקים אלא באשמורת הכוקר שהוא עת רצון והרחמים גוברים אז וכו' עכ"ל. וכ"כ בפע"ח שער כ"ז פ"א, וכ"כ השל"ה והב"ד מ"א סי' תר"ה סק"א. ע"ש.

וא"כ אם מעמיסין על השו"ב ומצטרך למהר במלאכת שמים ועי"כ אינו יכול לבדוק הסכין בדיקה הוגנת ואם ח"ו הסכין פגומה אפילו מצאו פגום אחר כמה שחיטות ולא בא לידי מכשול אכילה, הכי מכשול צעב"ח דבר קטן הוא אתמהה, ובפרט אחר שכל עיקר הכוונה במעשה זו להגביר הרחמים, והאיך יתגבר הרחמים אחר שכל שחיטת הכפרות הוא צער אחר צער.

ועוד נ' להוסיף עפ"מ המבואר בספרי חיים טעם לשבח למעשי הכפרות דענין שחיטת עופות ע"י שוחטים יראים וכשרים באופן נכון ומועיל הוא תועלת גדול יום הדין העומד לקראתינו דידוע מס' המקובלים שאם המעשה נעשה באופן המוכשר עולין כל ניצוצין קדישין השרויין בתוך הבע"ח למקומן הראוי וכ' החיד"א במחז"ב סי'

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

צא

ח"י דמה"ט זיהר ג"כ השוחט שלא להטריף עוף בכדי שלא להתאכזר על ניצוצי קודש הממתינין לחיקונם.

ומה"ט המנהג לעשות סדר כפרות כדי לעורר מדה עילאה באותה המדה שאנו נוהגין בה, וכשם שאנו עסיקין לרחם על ניצ"ק שאין אנו מכירין רק בתורת מדת הרחמים שהוא מדת זרע ישראלי כן ירחם הקב"ה עלינו אף אם ח"ו אין אנו כדאין שיתרחם עלינו, מ"מ מתפללין ומבקשין שיגולו רחמיו על מדותיו ויתנהג עמנו במדת החסד ובמדת הרחמים.

וא"כ התינח אם סדר הכפרות נעשין באופן שמכוונין המטרה בהעלאת ניצו"ק, אבל אם ע"י הטירדה העצומה יתבטל עיקר המכוון או לא די שאין מתעסקין במדת הרחמים, אלא אדרבה האוהב נהפך לאויב ונעשה אכזרי תחת רחמן כיון שמוריד הניצוצין תחת להעלות, ובוזה ודאי שההעדר טוב ממנו.

ופירשתי בזה דברי רשכבה"ג בכרתי (סי' ח"י ס"ק טו"ב) שכ' דאם מכין עצמו לעשות הסדר ע"מ שישחוט השוחט, ומונע א"ע שלא להעמיס על השוחט המסובל יותר מאשר יוכל שאת הר"ז עושה פעולתו למעלה למתק הגבורות כאילו שחוט ועומד רחמנא לבא בעי, וכפרט אחר שהכוונה לשם שמים. ע"כ.

ולוא דמסתפינא אמינא דזה ג"כ ישוב נכון להתמיהין ומשיילין למה דוקא במצוה זו של סיבוב הכפרות שא"ל יסוד דברי התלמוד, לחץ זו הדחק כה גדול, וכ"א מדקדק לעיוה"כ דוקא אע"ג שכוונתו רצוי' גם בשאר ימי החשובה, ברם באמת שזה פשוט דהרי מכל הנ"ל יוצא דלפי גודל התיקונים המתהווים אם הכל נעשה באופן נעלה, והזכות והמלצה הניתוסף על ידיה לכלל ישראל בזמן דינס, כן לעומת זה גודל המכשלה ועודם התקלה הנעשה אם ח"ו איננו כהוגן, ומה"ט מתאמץ השטן ביתר שאת בע"ז בכל אופן ואופן להמציא מכשול, ולא נבצר ממנו ג"כ להלהיב המונים ועמי הארצות לעשותן מדקדקין ומחמירין במצוה זו אם עצה זו יסייעו להמטרה. עכ"ל.

כא) ראיתי בס' הנדמ"ח שכ' טעם חדש לערער על שחיטת המהירות דהנה הסדר הנהוג שעומדין כמה שוחטין זה אצל זה בריחוק קצת ואחר גמר שחיטת כל עוף יש אצל כל שוחט עכו"ם מסייע התולה העוף על יתד התלוי בשלשלת המוליכו אח"כ להלאה בכח

עלעקטרי ותחתיה יעמוד אחרת, וכן אצל כל שוחט ושוחט מיד אחר השחיטה ותליית העוף נוסעין העופות להלאה וא"א להכיר איזה עוף נשחט מאיזה שוחט כי הכל בערכוביא אחת ויוצא דאחר ששחטו ג' שוחטים כ"א בערך ל"ה עופות ואחד בדק סכיננו ונמצאת פגומה צריכין לזרוק סך ק"ה עופות. והשוחטים והקצבים מתפארים שאין חסין על הממון ומשליכין בכגון דא הכל לאשפתא.

אבל הקושיא צועקות הכי אפשר לעשות כן בקביעות ואפילו אם לדבריהם חיקנו המכשול של אכילות נו"ט, אבל עדיין נשאר מה לתקן איסור בל תשחית דמבואר בשמ"ח ותב"ש סי' ח"י או' כ"ה שאסור לנבל בחנם מטעם בל תשחית ואע"ג דאפשר למכרו לעכו"ם מ"מ הלא אין מחיר כשרות וטריפות שוה. ועוד דהלא ידוע שמנהג שוחטי זמינו לשוח בין שחיטה לשחיטה (עי' דכ"ת סי' י"ט) ולפעמים ימצא סכיננו פגומה ומשחכ"ח ברכתו לבטלה למפרע, ומה נעשה לאיסור צער בעל חיים אשר גם עליה א"א לדלג שהוא דעת החינוך ונגרר אחריו במחז"ב סי' ח"י.

ועוד אית ב'י משום אכזריות על ניצוצי קודש היושבין ומצפין להתעלות ע"י שחיטה הגונה ואכילת ישראל כשר. והשוחט צריך לשים נגד עיניו מי יודע אם גם הוא לא יצטרך לאותו התיקון ואז ודאי לא יערב לו אם השוחט ינבל על לא דבר.

פוק חזי עד היכן חששו חז"ל לאיסור בל תשחית עד שאמרו (שבת קמ:): האי מאן דאפשר ל' למיכל נהמא דשערי ואכל דחיטי קעבר משום בל תשחית (ע"כ בהספר הנ"ל).

(כב) היותר כואב לי אצל שחיטות המהירות כי בעל הבית מסבב אנה ואנה בעת השחיטה ואם יצטרך שוחט מחמת פגימה שבסכין להשליך עשיריות וגם מאה עופות לאשפתא עומד בנסיין עצום ונורא, ולא לחנם תקנו כל גדולי הדור בימי בעל שו"מ ובית אפרים שלא יעמוד בעל השור על שורו בשעה שהשו"ב עוסק בבדיקת הריאה (עי' מדור תקנות שונות או' ד' — המו"ל). וה"ה אנן בדידן בהשחיטות הגדולות אצל העופות. ולדאבון לב אין איש שם חששא זו על לב. (חמדת לב סי' פ"ד).

(ג) ועוד בו נמצא כי אהבת ואחדות השוחטים ג"כ בשפל המצב ועל הרוב כ"א רוצה במפלתו של חברו ואיש רעהו חיים בלעו, וכל כי

האי גוונא הוא מכשול גדול כמבואר בשו"ת שו"מ (כרך ב' ח"א סי' מ"ח) דדין גרמא שכ"א מוסר לבעה"ב חסרונות על חבירו, ואצל שחיטות המהירות יש חומר נוסף להגיד לבעה"ב כי שו"ב פלוני ירא מלכו יותר מדי ועיי"כ מבלה הזמן בבדיקת הסכין ומחמיר הרבה על חלקת הסכין ועיי"כ מטריף הרבה ואצל שחיטות המהירות מוכרח להטריף סכום עצום (עי' לעיל או' כ"א-המו"ל) וכדאי בזיון וקצף של בעה"ב להטיל אימה ופחד על השו"ב היר"ש שאם ישוב ללימודו או יפטרנו הבעה"ב ממשמתו בעבור שגורם לו כביכול הפסד והיזקא דמינכר (שם).

פרק ח'

בעל נפש יהוש לנפשו ונשמתו

(א) בשו"ת בגדי כהונה (או"ח סי' ז') בשוחט שיצא עליו שם רע "ע"כ מי שאינו רוצה בו וחוששין מלאכול מזבחו תבא עליהם ברכה" וגם שלא יתפלל ברה"ו ויה"כ ולא יהי' שוחט דמתא אף שלא יצא מחזקת כשרותו לפסלו, מ"מ ראוי כל אדם לחוש לעצמו מחשש הספק. עכ"ל.

(ב) הא דקי"ל שאין מעבירין השו"ב רק ע"י עזות ברורה היינו דוקא כשאנו דנין אם החיוב מוטל עלינו לאסור את השו"ב, אבל אנשים יראי ד' ויראים לנפשותם שלא יתפגלו בבשר נבילה אינו בדין שיאמלו משחיטתו בע"כ. ואין אדם מחויב להכניס א"ע בספק איסור בשביל לחוס על אחרים, עכ"ל (בשו"ת בגדי כהונה שם).

(ג) היכא שהקהל אינם חפצים בו כי איתרע חזקת כשרותו ואמונתו אצלם מחמת מעשיו המקולקלים אינם מחוייבים להחזיקו להבא דשו"ב צריך להיות יר"ש מרבים וזהיר וזריז דאדעתא דהכי קבלוהו מתחילה. ואם כעת קלקל מעשיו, אף שמעיקר הדין לא נפסל לשו"ב מ"מ יכולים הקהל לאמר דאדעתא דהכי לא קבלוהו להיות שו"ב קבוע אצלם (שו"ת אוריין תליתאי סי' ג"פ).

(ד) אם יש על השו"ב איזה ריגון מעבירות שבידו אפילו עשה חשובה אין לצבור ליכנס בחשש איסור למנותו שו"ב לעיר לכתחילה כל שמוצאים שו"ב אחר כשר שהוא ת"ח ויר"ש בודאי (רו"ח הספרדי יר"ד א' ה').

ה) מצינו להגאון הקדוש והמפורסם מוהר"ר מרדכי בנעט זצ"ל שנטה קו להחמיר מאד בענין שוחט שנתן עוף מידו בתורת שחוט ונמצא שלא נשחטו הסימנין כהוגן והתנצל שהי' משגה, ועוד הביא כתב מרב וב"ד שהוא אדם כשר. והשיב "דכיון דלא בדק הסימנין לאחר שחיטה הוא פושע וחוטא ושחיטתו נכילה ואפי' אם לא היינו מוציין אח"כ שאינם שחוטין היינו אוסרין אותו... ואין לתלות זאת בשום משגה שהשגיאה גופא הוא עון ופשע, ומוכח שהוא קל ונמהר בדעתו... ויש להטריף גם הכלים למפרע, ואין לתרץ אותו דרך בפעם הזאת הי' משגה... וא"א לצרד בו זכות כלל" ומסיק בזה"ל:

ואף לאחר שיעשה תשובה כהוגן עפ"י המורים אשר יורו לו דרכי תשובה וכמה זמן ימשך בה ויעשנה כהוגן ויהא ניכר שאי"ב רמאות מ"מ אין להתירו רק שיכול להיות ש"ץ וסופר אבל להיות שו"ב אי"ל תקנה בשום אופן. ע"כ.

ו) שו"ב שמוחזק בכשרות ורצה הרב לפסלו כי הולך על קברי צדיקים באמרו שצדיקים אין מטמאין, אין לפסלו על העבר כיון דכונתו למצוה אבל הרשות למחות בידו אלהבא (שו"ת שערי דיעה קמא ל"ז).

ז) בשו"ת טוטו"ד תליתאי סי' כ"ז בזה"ל: וכיון דאין כאן ב' עדים לפסלו ודאי מן הדין אין להעבירו אך בודאי לפי האמת כדי בזיון וקצף לאכול עוד משוחט כזה, ואילו הי' מזדמן לי שחיטתו הייתי טורפו בפניו... עכ"ל.

ח) שו"ב שגבו עליו עדות בכמה דברים עשה שלא כהוגן אע"ג דלא נחשד רק לדבר קל דקי"ל שאינו נחשד עבור זה גם לחמור מ"מ בשו"ב דמתא יש לחוש שיכשיל רבים בדבר הקל שבדיני שחיטות, שיש הרבה מד"ס או מחומרות האחרונים ואין להאמינו כיון דנחשד להקל בדבר הקל (שו"ת חסד לאברהם יור"ד סי' ה', יריעות שלמה בקוני' בית יד הלכה ה' או' ח"י, שו"ת ברית אברהם יור"ד סי' ח', וע"ע שו"ת מהר"י אסאד יור"ד סי' ח', וד"ח ח"א יור"ד סי' ב').

ט) שו"ב שעבר על דבר קל שהוא מחומרא ומנהגא בעלמא יש לפסלו כיון שחשוד להקל עי"ז גם בעניני שו"ב שהוא רק מחומרא ומנהגא. (מאמר מרדכי סי' ט"ז, ועי' בית יצחק יור"ד סי' ח').

שחיטת ואכילת בשר בהלכתה

צה

(י) שו"ב שנתפס שהלך בכגד של ד' כנפות והציצית היו פסולים, אין להכשירו אא"כ מקבל עליו דברי חכירות שמהיום והלאה יזהר במצות ציצית כראוי, כיון דכל שו"ב צריך להיות יר"ש ואם אינו זהיר במצות ציצית כראוי איה מוראו, דהלא עיקר מצות ציצית הוא כדי שעי"ז יבא האדם לידי יר"ש וכמו שהאריך הקדוש בעל חרדים בהקדמת ספרו (דכ"ת סי' ב' ס"ק פ').

(יא) אע"ג דאין עד אחד נאמן להוציא השוחט מחוקת כשרות וכ"ש אשה יחידית, מ"מ המאמין לה כבי תרי, וכן האשה עצמה המעידה לא יאכלו עוד משחיטתו (כתב סופר יור"ד סי' צ').

(יב) שו"ב שהעיד עליו עד אחד ששטה סתם יינם פע"א, אף דמדינא אין לאסור שחיטתו כיון דלא נפסל לעדות עי"ז אפילו בדרכן וכו', וי"ל דגם זה העד מותר לאכול משחיטתו... אך לדידן שקבלנו עלינו לחובה שצריך השו"ב להיות יר"ש ביותר משאר בני אדם ע"כ בודאי חייבים הב"ד לענוש את השו"ב ולהעבירו על זמן מה שלא ישחוט עד שיקבל עליו שלא יזיד עוד, והכל לפי ראות עיני המורה והחכם עיניו בראשו. ע"ש (שו"ת מהר"י אסאד סי' מ"ז).

(יג) שו"ב ששחק בקוביא אף דכשר מדינא דגמ' מ"מ אם הב"ד רוצים לגרור גדר ולהעבירו הרשות בידן (לקט הקמח).

(יד) בס' יסוד ושורש העבודה (שער ד' שער הבכורות פ"ד) וז"ל: גם בידעך ברור באיזה שוחט שמעשיו אינם מתוקנים כ"כ הוה זהיר מאד מלאכול משחיטתו, ואף גם זאת להזהיר גם לאחרים ע"ז ובתחבולות תעשה דרך העברתו מלשחוט עוד. עכ"ל.

פרק ט'

עונש מאכלות אסורות

שו"ב שאינו הגון — ועונשו

(א) שו"ב שאינו נוהג כמדות הראויות לשו"ב הר"ז מאכיל טריפות לישראל ושגגתו עולה זדון, ועונשו מפורש שמגולגל בכלב וחטא הרבים תלוי בו, ואין מספיקין בידו לעשות תשובה. ע"ש (שמ"ח סי' א' סעי' ז).

ב) המאכיל טריפות לישראל מתגלגל בעלי האילן והרוח בא עליו ומגלגלו והוא צער גדול וסוף ענשו הוא שהעלה נופלת על הארץ כי אז נחשב למיתה ממש. ולפעמים חוזר עד כמה פעמים (ס' הגלגולים להאריז"ל בליקוטים שבסופו דף ל"ט ע"א, ועע"ש דף ל"ח).

ג) השוחט בסכין פגום המלאך המות שוחטו בסכין פגום והרי הוא נבילה (דבר המלך על המצות שער כו' סוף פכ"ח בשם זוה"ק, וע"ע בס' חסל"א להק' מהר"א אזולאי מעין ב' נהר מ"ז, מעין ד' נהר כ"ז, ומעין ה' נהר יד', ונהר לב' גודל הפגם והעונש של השוחט שאינו מדיקדק כראוי, ע"ש).

ד) המאכיל טריפות לישראל אין מתעסקין בקבורתו (הג' אשרי חולין פ"א).

ה) בעיר אחד לא רצו אנשי החברה קדישא להתעסק בקבורת שו"ב שהי' נוהג כשמצא סכין פגום לאחר שחיטה הי' מכשיר לפעמים, וטענתם שמקובל מאבותם דשו"ב המאכיל טריפות לישראל אין להתעסק בקבורתו (תואר משה פ"ז או' ח').

ו) אסור לרחם על שו"ב המאכיל טריפות ולהעבירו אף שטפלי תלי ביי. ורחמנות כזה אכזריות הוא דלכסוף הי' גורמת ירידת הדת רח"ל (שו"ת ד"ח ח"א יור"ד סי' ז', ועי' במדור רחמנות על שו"ב קלים שהארכתי).

ז) מעשה בטבח בציפורין שהי' מאכיל לישראל נבילות וטריפות פע"א בער"ש שחה יין עלה לגג ונפל ומת והיו כלבים מלקקין בדמו, שאלו לר' חנינא אי מותר לטלטל המת משם, ענה להם הניחו להם, כי משלהם הכלבים אוכלין דכתיב ובשר בשדה טריפה וגו' לכלב תשליכון אותו. וזה הי' גוזל הכלבים ומאכיל לישראל (ירושלמי תרומות פ"ח ה"ג, מדרש רבה ויקרא פ"ה, ילקוט פ' אמור).

ח) כשיעבר על השוחט המאכיל טריפות לישראל עונשים המרים והמאזררים, כף הקלע וצער הגלגול, אז כמר נפשו יבכה (נגד אותם שהיו בעוזריו להחזיקו באומנותו) ויאמר הלא טוב הי' לי עתה אם לא הי' מרחם עלי להחזיקנו, וגם הייתי ממהדורי פתחי, כי רחמניות נהפך לי לאכזריות תמה, לכלות עון ולהשב פגע מה שפגמתי נפשי בעבודה זו (משכיל אל דל ח"ג כ"ב פ"ה להגה"ק כ"ה מקאלאמייע וצ"ל).

(ט) כבר מפורסם מהצדיק הקדוש והנסתר ר' אייזיק מכפר זשורוויץ הסמוך לעיר פרעמיסלא שבגאליציע שהי' שוחט בעירו, ופע"א בא אליו אברך בבקשה שילמדו מלאכת השחיטה והקדוש הנ"ל הוציא אותו החוצה ויאמר אליו שא עיניך וראה. וירא מחזה מחרידה ומזועזע כזה: על ראש הגג עומד איש אחד וסכין בידו ובה הי' חותך את ורידי צוארו של עצמו, והדם הולך ושותח, כשנתמצה כל דמו נודק האיש במלוא קומתו ונפל ארצה. ואחר רגעים מספר עומד שוב על ראש הגג ושוחט א"ע עוד הפעם, וכן הדבר חוזר חלילה.

רואה אתה מה שלפניך שאל הרה"ק להאברך, דע לך שהאישי הזה הי' שו"ב בחייו ומאחר שנפטר זהו עונשו מפני שקבל עליו עבודת הקודש שלא הי' ראוי לה, האברך העומד בסילודים כאשר שיניו דא לדא נקשן וזיעה קרה מכסה כל גופו, הבין את הכוונה פנה והלך לו. שמעה עמי בינה זאת (מועתק בס' נפש ישעי' דף מט באורך, ע"ש).

(י) נעתיק לשון הס' ברית מטה משה בפזמון "חד גדיא" וז"ל: ומי יוכל להגיד ולספר מה שעבר עלינו עד כה שגרמו לנו השוחטים כמה רעות ולא ידעו ששחטו לעצמם בסכין פגומה כמו"כ יהי' מיתחם בכלל נבילה וטריפה. לכלב הוא הקליפה רח"ל תשליך אותם ומוכרח להיות מגולגל בכלב וכו' עכ"ל.

פרק י'

הוראות השו"ב

אסור להשו"ב להורות בשום שאלה המתרחש והעוברים ע"ז שחיטתם נבילה, ואסור להרב לזוטר ע"ז

(א) הגאון הגדול מוהר"ר שלמה קלוגער זצ"ל כי בענין התנהגות השו"ב:

כקטן כגדול הן בעיר קטנה או גדולה מחויב השו"ב להראות כל ריעותא אשר יקרה בהריאה בשום דרך לפני הרב דמתא ועל פיו יצא ועל פיו יבא הן לאסור והן להתיר, וחלילה להשו"ב להורות בשום דבר בהריאה בלי שאלת פי הרב דרק למעך כסירכא ולבודקה יכול השו"ב לעשות בעצמו בלתי שאלת פי הרב יען כי א"א בלא"ה, אבל בשאר ריעותות אסור להשו"ב להורות מעצמו בין אם השו"ב הוא יחיד, ובין אם הם ב' או ג' שוחטים ביחד אסור להם להורות.

ואין כח ביד הרב למחול על כבודו בזה כי לא משום כבוד נוגע בזה רק משום שהרב בקי יותר בדינים ויודע יותר להבחין בין דין לדין ולדמות מילתא למילתא מן השו"ב. והשוחטים שיעברו ע"ז שחיטתם אסורה כנבילה (חכמת שלמה יור"ד סי' ח"ג, העתקת השובה).

(ב) וכ"כ בשו"ת שאילת שלום מהר"ק סי' ט"ז: בשו"ב שאינו מביא להרב שום שאלת ריאה, דשו"ב העושה כן בודאי מאכיל טריפות וראוי לנדותו ולהעבירו ולא מהני מחילת הרב דמלכוד כבוד הרב יש בזה מכשול ברור דהשוחטים אין יודעין להורות הוראה ולדמות מילתא למילתא, ובע"ז אינם דשאים למחול על כבודם, (וכע"ז במהד"ת סוסי ק"ט).

כ"ג הנ"ל אפילו הורה כדין — ומשמתינן להשו"ב

(ג) בשו"ת נחלת שבעה סי' ט"ו דאם הורה השו"ב בדבר הצריך שאלת חכם אף שהורה כדין אפ"ה אין להחכם למחול הנידוי כלל דשלא יבא להורות פעם אחרת שלא כדין, ע"כ.

(ד) ובשו"ת אהל יוסף (הספרדי) יור"ד סי' ב' דהדין טבח דלא הראה סכיננו לחכם דמשמתינן אותו ל"ד בסכין איתמר, אלא גם לענין בדיקת הריאה ושאר עניני הוראה אם הורה בלי שאלת חכם, ע"כ.

(ה) בשו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד סי' א' אות ד' קורא תגר על ספרי שו"ב שהוציאו וחיבדו שוחטי הזמן בלי רשות והסכמה מגדולי ישראל, דמלכוד רמות רוחא הרי כל מחבר ספר כזה מודה הלכה בעולם, ומי נתן רשות לשוחט להיות מורה הוראה לעלמא, ע"ש.

(ו) אע"ג שהשוחט יודע ה' שחיטה מספרי שו"ב שלפניו, ואף שכל דיני שו"ב מבוארים היטב בספרי שו"ב האחרונים מ"מ השו"ב שבזה"ז עפ"י רוב לא הגיעו להוראה, ע"כ אם אירע איזה שאלה שצריך הוראה באיזה חשש וריעותא יביא הכל לפני המורה הקבוע בעיר (שו"ע הגר"ז סי' א' קו"א סק"ח).

(ז) בס' גבול בנימין (ח"ס) ח"ל: ואני אומר חלילה לשו"ב להורות דבר מחי' דינים אלא שילך אצל ת"ח מורה צדק, והוא יורה דין לאמיתו ע"כ.

ח) בשו"ת תירוש ויצהר (סי' כ"ה) נמצאו תקנות שתיקן בעהמ"ח ספר הנ"ל בהתוועדות ב"ד לעיר פעלצעוויזנא להעמיד מצב השחיטה על כן חזק, ושם באו' י"א בזה"ל: אם יהי' איזה שאלה הצריכה שאלת חכם או אין השוכי"ם דשאים לפסוק הדין בעצמם רק יקדיכו השאלה לפני הרב וכו' עכ"ל.

ט) אסור לשוחטים להורות שום הוראה אפילו ביעתא בכותחא חוץ מדיני שו"ב או בדיקת הושט ואם יתברר עפ"י עדים כשרים שעברו ע"ז והורו איזה שאלה חוץ מדיני שו"ב או בדיקת הושט או גם שחיטתן אסורה (פסק בית דין דף ט"ז בסוף ספר עבודת הקודש).

פרק י"א

חומרא בטריפות

א) המחמיר לעצמו בטריפות אפילו במקום ס"ס קדוש יאמר לו. (פרי תואר ר"י סי' ל"ט).

ב) בכ"מ שהפוסקים רגילין להחמיר אפי' שלא כהלכה אני אומר כך הנהיגו חכמי המקום ואסור לעבור על דבריהם עד שנדע שטעו ממש כהוראה (פר"ח ר"י סי' ל"ט בשם הרשב"א).

אסור לת"ח להראות ע"ע שחיטה וטריפות

ג) אסור לת"ח להראות הלכות שחיטה על עצמו (גיטין נו:): ואך דוקא בסכין אסור, או אפילו בידיו תלוי בפירוש הש"ס שם דלדעת רש"י האיסור "שמא יחתך בגרונו" שרי ביד, אבל המהרש"א כ' שלא יפתח פיו לשטן דוגמת צרעת שאסור להראות בעצמו. (דר"ת סי' כ' סק"א).

ד) ולענין שיראה ת"ח דיני טריפות על עצמו תלוי ג"כ בפלוגתת רש"י ומהרש"א הללו (דרכ"ת סי' כ"ט ה'). וע"ע בשו"ת היכלי שן תניינא סי' ל"ג באורך.

קצב אינו נאמן

ה) אין להאמין לקצבים הבקאים האומרים שאי"ז ריעותא ושכן הוא הרגילות כי אין בדבריהם ממש (שו"ת הרשב"א סי' שפ"ג). ואם

רבים אומרים כמו שאמרו הקצבים י"ל דהוי ספק (דע"ק סי' ל"א סק"ג).

דרכי הרפואה לא מעלה ולא מוריד

(ו) ברמב"ם ה' שחיטה פ"י הי"ב וז"ל: אין להוסיף על טריפות אלו (שמנה שם) כלל שכל שאירע לבהמה או לחי' או לעוף חוץ מאלו שמנו חכמי הדורות הראשונים והסכימו עליהם בבתי דיני ישראל אפשר שתחי' ואפי' נודע לנו מדרך הרפואה שאין סופה לחיות. וכן אלו שמנו ואמרו שהם טריפה אע"פ שנראה בדרכי הרפואה שבידינו שמקצתן אינן ממיחין ואפשר שתחי' מהם, אין לך אלא מה שמנו חכמים שנאמר עפ"י התורה אשר יורוך. עכ"ל.

פרק י"ב

שיעור בדיקת סכין בשחיטה

(א) נכון לידע דלדעת מקצת פוסקים צרי' ין לבדוק הסכין גם בשחיטת העופות בין כל ה' עופות (והוא דעת מנחת יוסף סי' ח"י באורים ס"ק פ"ג, ודר"ת ס"ק ע"ז). ולפי פירצת הדור נ' שגם הפוסקים שהקילו בימים ההם היו מחמירין בזה"ז, דכיון שמדרגת יר"ש יודה הרבה מעלות והחוש מעיד כי כאשר השוחט בודק סכיניו לאחר הרבה עופות י"ל נגיעה גדולה למאד שהסכין יצא כשר, כי יארע הרבה שאם ימצא סכיניו נפגם יצטרך לזרוק כמה מאות עופות לאשפה, ואצל השחיטות הגדולות כן הוא בקביעות, ומאליו מובן כי הנסיון אצלו איום ונורא כי השוחטים שעומדים בצדו במלאכתם מוכרחין להוודע מכל הנעשה (כידוע להבקיאים בסדרי השחיטה) ומבזין אותו ומזלזלין אותו ככטלן וטויגעניכ"ץ על מעשה כזו, וגם הבעה"ב יודע מכל הנעשה, ואם יתרגל הדבר אז בע"כ יצטרך לעקור משם בפחי נפש וככיס של בזיונות בצירוף מחוסר פרנסה, אדרבה פוקו ובדיקו בכל מקומות הגדולות של שחיטה ותראו כי כן הסדר כמה שוחטים שוחטים ביחד וגם בעה"ב או שליחו סובב אנה ואנה.

והגע עצמך והתבונן בדעתך אם בעה"ב יסכים ששוחט ינבל ג' מאות עופות שלו ביום אחד, ברור כשמש שיחם לבבו ולא יעבור עליו בשתיקה, ועכשיו התבונן שוב כי ע"י ג' בדיקות שנמצאו שלא כהוגן ביום אחד יצטרכו לזרוק לאשפה ג' מאות עופות ובודאי יקבל מבעה"ב

שלו מנה אחת אפיים עבור זה. וא"כ שוחט שכבר מצא סכין שלו מקולקל ב' פעמים מה יעשה הבן שלא יחטא או לבדוק הסכין במהירות נפלאה לרמות עצמו, או שיחזיק בשתיקה אפילו ימצא הסכין מקולקל.

וכמו"כ ימצא אם לדוגמא אירע לשוחט ביום אחד שני מעשים, כבר מפחד ומירתת ביום השלישי אפילו על בדיקה הראשונה, תן לחכם ויחכם מאד, ולכך מזה כרוב מקומות אין הבעלים מטפלין בנבילות ואיכא משום כל השחית וגם ההפסד מוגדש יותר מטעם זה כמבואר בכו"פ סי' ח"י סעי' י"א. ובפמ"ג ותב"ש שם, סוף דבר אינו רואה שום מבוא שיהי' השחיטה מתוקנת ולא יעמוד השוחט באימה ופחד אצל כל בדיקה במקום שהדין הוא כי הבדיקה צריכה מתינות וישוב הדעת יותר מכל שאר מלאכת השחיטה כמבואר בשו"ע ובשמ"ח ובכל הפוסקים סי' ח"י (אמר המו"ל: עי' מ"ש במדור בדיקת הסכין ביאור השיטות). זולת אם יבדקו לפחות אחר כל עשרה עופות, וגם זה יעשה ע"י אחר ולא ע"י השוחט.

פרק י"ג

מקור לשם חליף

(א) בעזרא א"ט "מחלפים" וברש"י מחלפים הם סכינים והוא לשון "בית החלפות" לפי שהיו נותנין בה הסכינים היתה נקראת "לשכת בית החלפות".

(ב) באבן עזרא שם — מחלפים, סכינים, והוא מענין כליל יחלף בני חלוף שטעמם כריתה.

(ג) במצודות דוד שם — מחלפים, סכינים והוא מלשון כליל יחלף ע"ש שבהם שוחטים ומחליפים את הבהמה מחיים למיתה, והיינו מחזקת איסור לחזקת היתר.

(ד) הברטנורה (מדות פ"ד מ"ז) כ' שכן בלשון רומי קורין לסכינים הגדולים חלפים.

(ה) בתפא"י (שם) "סכין נקרא בלשון יון חלוף, ובלשון יון שבזמנינו לא נקרא סכין כך.

(ו) בהגהות שחיטות למהר"י ווייל, ע"ש שמחליף הבהמה מחיים למיתה והיינו מחזקת איסור לחזקת היתר (מובא בס' דברי זכרון להר"י שטאטהאגון דף יב ע"ג).

(ז) בס' גבול בנימין (דיני סכין אות י') ע"ש שאנו צריכים לעשות הולכה והובאה נקרא חליף כמ"ש "הגשם חלף הלך לו".

(ח) עו"ש חלף ר"ת "ח"ד ל"א פ"גום".

(ט) בדברי יושר (דף כ') דבסכין חלוי מהות האדם, וככחה להפוך המשתמש בו שלא כהוגן לאיש אחר כמבואר בתב"ש (אמר המו"ל: דברי תב"ש מובאים בטיול בפרדס מע' שחיטה) ובשו"ת ד"ח יור"ד סי' ז' וע"כ נקרא חליף, שיהי' זאת לזכרון נגד עיניו תמיד.

(י) עו"ש לרמז — כי עבודת השוחט להחליף הבהמה מחזקת איסור (אבמה"ח) לחזקת היתר, אבל כמנבל או מטריף הרי היא בחזקת הראשון ולרמז בזה מ"ש הפוסקים בס"י ב' דאסור לנבל בע"ח בכרי, מטעם בל תשחית, צעב"ח, ועוד, ע"ש.

(יא) בשו"ת מגינת ראש (יור"ד כ"ט) עפמ"ש כל הפוסקים דחלוקת הסכין הוא היותר קשה מכולן והרגש הפגימה הוא דקה מן הדקה וצריך סייעתא דלעילא הרבה כמבואר באורך בצוואת מהר"ש אבןהב, ובס' זכרונות שלו. (אמר המו"ל: נושא זה תמצא בהרחבה במדור בדיקת סכין בתחלתו) ור"ת חל"ף הוא: ח'לוקתה ל"א פ'שוט.

(יב) בס' הנתיבות נתיב ט' אחר שהביא דנו"ט גורמים חלאים רעים וצ"יין לשכת לג', אוה"ח הק' שמיני י"א, דרכ"ת ס' ה, ועוד, כ' זהו המכוון בשם חל"ף ר"ת: ח'לאים ל'להנכשלין פ'רושה.

(יג) בס' עור מועד כלל ט' כ' דחלי"ף ר"ת ח"כה ל'רבים פ'רוסה. עפמ"ש בשו"ת חת"ס או"ח ר"ה שמלך זקן וכסיל מולך שוכב את כל הכלל כולו ע"י השוחטים וכו' וזה בא לרמז כי חליף זה עלול להכשיל הכלל כולו.

(יד) בס' אמרות קודש (מאמר גמ"ח) כ' שמקובל אצל צדיקים קדושי עליון כי חד מטעמי ירדת נשמה האצילה והקדושה של בעש"ט הק' לעלמא שפילא הדין לתקן מדת החדש שנתקלקל ברבות הזמן ע"י השוחטים הקלים שהכשילו הרבים בנו"ט ועי"כ גם כשנהגו בני"י חסד להאכיל רעבים לא נחשב להם כיון שהבשר כשר פגול הוא לא ירצה

שחימת ואכילת בשר בהלכותה

קג

בזה לקונו (אמר המו"ל: ע"י בס' דב"ת ח"ג פ"ו בע"ז) וזה ר"ת חלי"ף חיסד ל'פום יראתו פ'וסקין.

(טו) בס' חלקת חן דף ע"א כ' דלפ"מ שמכואר בשו"ת חת"ס יור"ד סי' י"ג דהחכם צריך לשים עינא פקיאח על מעללי השו"ב וכן מכואר במהר"מ שי"ק ושמ"ח וש"א ועפ"ז י"ל דמה"ט נקרא סכין של שו"ב חל"ף לרמז כ"ז כי חל"ף ר"ת ח'כס ל'צדו פ'ונה. עכ"ל.

(טז) ראיתי בקו' לשם השחיטה בפרק כ"ה עפ"מ"ש הגרש"ק בתקנות לברדיטשוב שהשוחט לא יסבב בשוקים ורחובות רק ישב ללמד בעתותיו הפנויות. לפ"ז יש לרמזו בשם חל"ף ר"ת ח'כמת התורה ל'כו פ'ונה. ע"ש.

(יז) בס' דע"ת (סי' א' או' י"ב) בשם שע"ת לר"י שאם רב המכשיר אינו משגיח על השו"ב כדבעי נחשב למאכיל טריפות לישראל ח"ו. וזהו הר"ת בחל"ף ח'כס ל'מכשול פ'רוש. (פנינים נחמדים ערך שחיטה).

(חי) בס' הגלגולים (דפוס פראנקפורט דף לט. ד"ה והמדבר) שהמכשיל ישראל באכילת נו"ט מתגלגל בעלי אילנות וכשהרוח מנשבת בו ומכה עליה הוא צער גדול, ולבסוף נובל והוא צער גדול כמיחה, ואח"כ חוזר חלילה ומתגלגל בתוך עלה אחרת אפילו מאה פעמים בשיעור הכשלוך. ונ' דזהו מרומז בשם חל"ף דר"ל שחולף ועובר מעלה לעלה בתדירות (שם).

(ט) בס' ברית מטה משה (הגדה של פסח פיוט חד גדיא) דע"י שוחטים הקלים זהו עיכוב העיקרי בגלותנו, ונ' לרמזו בשם חל"ף שהוא ר"ת ח'ורבן ל'חשכנו פ'וסקים (שם).

(כ) בשו"ת ד"ח יור"ד סי' ז' דכמה קהלות יצאו מן הדת ע"י שוחטים פסולים וכע"ז בדמ"א בשם תשו' הרמב"ם דע"י אכילת מאכ"א נעשו אפיקורסים וכופרים. וע"כ כינוהו לסכין בשם חל"ף לרמז כי בקל יחליף אמונתו ע"י סכין זה. (חסד עולם פ"ז).

(כא) בשל"ה הק' או' ק' ובר"ח שעה"ק כי מאכ"א חמור מכל כי הוא מעוות לא יוכל לתקן דהאיסור שאכל נתהפך להיות לבשר מבושרו עצם מעצמו ודם מדמו. ואולי מטעם זה כינו חז"ל לסכין שחיטה

בשם חל"ף לרמז ע"ז כי הוא ר"ת בהיפוך התיבות פ'גם ח'קוקה לינשמתו, להראות כי הפגם כמו דבר החקוק שא"א להעבירו (שם).

(כב) עוד י"ל דמבואר בשבת סוף מסכת דהנולד במזל מאדים נעשה רוצח או טבח. וזה מרמזו בחל"ף להראות כי השחיטה הוא חילופיו של רציחת דמים (שם).

(כג) בתורת חסד פ' ראה עה"כ וזכחת כאשר צויתך האריך בענין גמ"ח שהוא חוב כפול על העומדים במשמרת השחיטה כיון שעושיין מעשה אכזרי, חוב להם להתעסק במדת רחמנות (אמר המו"ל: כבר הארכתי בפרט זה בחיבור זה כמ"פ) שלא תקבע מדת אכזריות להיות מדתן, ואפ"ל דמה"ט קבעו לסכין שם חל"ף לרמז כי השוחט צריך לעסוק גם בחליפיו. ע"כ.

(כד) שם עוד כי השוחט כהוגן שורה עליו ועל סכיניו רוח קדושה. ואם לא שורה עליה הסט"א. וחל"ף מרמז דע את מי אתה מחליף במי.

(כה) מבואר במדרש (קהלת רבה פ"א סי' כ"ח, וילקוט שמיני רמז תקל"ו) דלע"ל הקב"ה מכריו דמי שלא נפגם באכילת נו"ט יבא לקבל שכר, ומרמזו בחל"ף שהוא ר"ת ח'לקו ל'קבל פ'ה להראות כי כאן תלוי חלקו דלעתיד (שם).

(כו) מבואר בחת"ס עה"ת (שמיני ד"ה ולא תטמאו) שהאוכל נו"ט נשמתו מסתלקת ונשאר מת בחייו ונקרא רשע, ואפשר דמשו"ז נקרא חל"ף שמחליף מחיים ל... (שם).

(כז) בזה"ק פ' שמיני מב. ר' יצחק אמר כל מאן דאסתאב בהו (במאכ"א) כאילו פלח לע"ז דאיהו תועבת ד'. ע"ש. ואפשר דמה"ט כינה הכתוב בעזרא סכין שחיטה בשם חל"ף לרמז על זוה"ק הלזה הנגרם חלילה ע"י החלף, ואותיות דדין כאותיות דדין, פל"ח לע"ז חל"ף (סוד ליראיו ח"ב).

(כח) ועו"ל עפמ"ש בזה"ק וישב (קצא). דכאשר נכשלין במאכ"א נחלף צלם האדם, וז"ל: כד בר נש לא אזיל בארחוי דאורייתא האי דיוקנא קדישא אתחלף לי, וכדין חיות ברא ועופי דשמיא יכלין לשלטאה עליה, בגין דאתחלף לי. האי דיוקנא קדישא וכו' תא חזי יחזקאל נטר פומי' ממאכלי דאיסורי דכתיב ולא בא כפי בשר פיגול

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה קה

זכה ואקרי בן אדם וכו' ע"כ. ולזה מרמוז החל"ף עפ"י זוה"ק דאתחלף דיוקנא דילי' (שם).

כט) ועוד י"ל עפ"י זוה"ק משפטים (קכ"ה ע"גב) דהאוכל מאכ"א נעשה פניו כפני חי' וצולמא דבר נש איסתלק מיניה. וזהו מרומז בחל"ף כי חל"ף ר"ת פני חייה ליו (שם).

ל) בס' משפטי אמת פרק ל' כי שבענין חל"ף נ"ל דבא לרמוז עמ"ש בסה"ק ליקוטי אמרים (לבעל התניא צוק"ל) פ"ח דמי שאכל מאכ"א אפילו איסור דרכנן ובשווגג, דברי תורה ותפלה שעשה אין עולים למעלה כי החיות שע"י האכילה נתלבש בהקליפה, ע"ש. וחל"ף ר"ת חיותו ליקליפות פ'נתה.

פרק י"ד

השגת גבול לשוחטים

א) כחור"מ סי' רל"ז ס"ב דאסור למלמד להשכיר עצמו לבעה"ב שי"ל מלמד אחר בביתו כ"ז שהמלמד שם. ושפטו הפוסקים דה"ה לענין שוחט דאסור להשכיר עצמו במקום שיש שוחט והעובר ע"ז נקרא רשע ואסור לאכול משחיטתו. ועכשיו מ"ש האחרונים.

ב) בשו"מ תליתאי (ב' — קי"ט) וז"ל: "מה אשיב הדין ברור ופשוט שהוא בכלל ארור מסיג גבול רעהו. וכבר אמרו חז"ל היורד לאומנות חברו נקרא רשע ... והנה דמו ודם זרעיותם של השו"ב הישנים צועקים עליו לומר חמתינו עליך למה באת להשחית נחלת אבותינו.

וישום כנפשו גודל האיסור ואם לא יתחרט וישוב למקומו ידע כי מרה תהי' באחרונה כי נאסר שחיטתו על כל העולם. וע"ז די באזהרה זו מפני שאין עונשין אא"כ מזהירין" עכ"ל. וכע"ז בשו"מ שם ח"א — רכ"ט, ובשו"מ קמא ח"ב — לב, ובח"א תשובה ג'.

וע"ע בענין השגת גבול שו"ת מהר"ש ח"ה סי' ה', עצי הלכנון יור"ד ל-, וע"ע בשו"ת ג' — ל"ז שכ' בזה"ל: וכל שחיטת שו"ב המשיג גבול הר"ז רשע וחמסן והאנשים המחזיקים בידו הרי גם מסייעים לדבר עבירה. עכ"ל.

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

ג) וכרע"ת סי' א' ס"ק צ"ו העתיק מצדיקים קדושי עליון שהחרימו וגזרו קשות להמשיג גבול רעהו.

ד) מכתב הראשון — הוא מהגאון הק' מהר"ר יעקב שמשון משפטיווקע זצ"ל שכי' דכל שוחט שיעבור ע"ז הרי הוא כעובר ע"ז, ומגלה עריות, ושחיטתו נבילה, כמבואר בש"ס ופוסקים ונקרא רשע, ושחיטתו אסורה, עכ"ל.

ה) מכתב שני — להגה"ק הנ"ל שגוזר בתוקף חרם דיהושע בן נון ומטיל חרמי שמים.

ו) מכתב שלישי — להגה"ק מהר"ר משה צבי מסאווראן זצ"ל להזהיר על המסיגין שמשפטן חרוץ בתורה, ע"ש.

ז) מכתב ד' — להגה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זצ"ל, מכתב ארוך, וסיים דבריו בזה"ל: מובטח אני באחכ"י שיכירו האמת וידעו ויבינו שכל כוונתי רק להורותם הדרך אשר ילכו והמעשה אשר יעשו, כראוי לזרע בני א"ל חי, ובאם שהמצא ימצא שורש פורה ויאמר שלוי' יהי' לי כי בשרירות לבי אלך אז כודאי אלביש בגדי נקם לנקום מאותו האיש נקמת ד' צכ"אות ולפרסם אותו ברבים כדרך שעושין לבעלי המחלוקות וכו', עכ"ל.

ח) לא נשמע עוד נבלה כזו בשו"כ להשיג גבול אחרים בלי שום טענה (דברי יואל — מכתבים ח"ב מכתב א').

ט) וזה א"צ למודעי שאם יבא איזה שו"ב אחר להשיג גבול השוכי"ם עבור שלא ירצו לשחוט על הגאכעללע של המסרכים השו"ב הוא משיג גבול ורשע גמור ושחיטתו נבילה וטריפה (מכתבים שם מכתב פ"ה).

פרק ט"ו

עד אחד לפסול השוחט

א) אם יצא כבר שם רע על השוחט והער כר סמכא ואיש מהימן ראוי לו להחמיר ולהרחיק ממנו (יש"ש חולין פ"א סי' ט').

ב) אם לא העיד עליו כ"א עד אחד אינו נאמן עליו אא"כ נראה להמורה שאמת הדבר לפי ענין השוחט כגון שיצא עליו כבר שם רע

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

קז

והעד הוא בר סמכא ואיש מהימן אז יש להעבירו (שמ"ח סי' ב' סכ"א, טוטו"ד תליתאי סי' כ"ז, דב"ח יור"ד ז').

שחיטה, דיסק א, פייל פי

ג) אף כי לפי הנלענ"ד אין לפסול השוחט מעדותו של זה, מ"מ יש לדונו לפ"מ שהוא אדם. ואם הוא אותו שוחט אשר כבר נכשל בענין הבדיקה כאשר כתבתם לי בשכבר אי לדידי צייתי בני קהלכתם ה"י מעבירין אותו לגמרי כיון שיש רגלים לדבר (מהרי"ק שורש ל"ג א). וע"ע דע"ת סי' א' ע"ו עד פ'.

ד) אע"ג דאין עד אחד נאמן להטריף הבהמה שנשחט כבר אבל לפסול השו"ב שלא יהי' עוד שו"ב מכאן ולהבא נאמן (שו"ת רשמי שאלה יור"ד סי' י"ז או"י כ"ד).

ה) בשו"ת טוטו"ד קמא י"ג ושו"ת ד"ח ח"א יור"ד סי' ז' דסגי בע"א לפסול השו"ב (דכ"ת א"יד).

ו) הא פשוט דע"א נאמן לפסול השו"ב. אבל כאין העד יודע שבמזיד עשאו השו"ב יש להסתפק אם אפשר לפסול השו"ב כיון דאיכא תרתי לטיבותא דליכא אלא עד אחד ואינו יודע אם במזיד, וצ"ע לדינא (שו"ת שערי צדק יור"ד סי' ו', וע"ע טוטו"ד תליתאי סי' ח"י, ושו"ת תולדות יצחק דיני שחיטה כלל א' וכו').

ז) גם בשו"ת שבו"י ח"א סי' מ"ג נ' דע"א בכחו לפסול השו"ב.

ח) אם העד אומר ששחט שלא כהוגן והשחט שותק הבהמה אסורה והשוחט אסור לשחוט מכאן ולהבא עד שיחזור בתשובה (בית אברהם ש"ז ס"ק מ"ז, וכ"כ בזית יצחק סי' ל"ט ח"י אות ג').

ט) עד אחד אומר נשחטה כהוגן והשני אומר שלא כהוגן והמשרתת אומרת כחד מהן מצטרפת להעדאת אותו העד (שו"ת מגדל השן סי' י"ז, וע"ע שו"ת מהרי"ט ח"ב יג, ושו"ת מהרש"ל סי' ב', ומהר"ם מינץ כ"ה, ומהרשד"ם יור"ד סי' י"א, וגנוזי חיים מע' או' ה' סי' מ"ו).

י) אם לא העיד רק עד א' אינו נאמן אא"כ נ' להמורה שאמת הדבר לפי ענין השוחט (שמ"ח סי' ב' או"י כ"א).

יא) כל הדיון לענין עד אחד המעיד שראה ששחט שלא כהוגן, אבל אם אומר העד שראהו בעצמו אוכל נכילות ודאי דאסור לאכול

משחיטתו ואפי' עשה תשובה לא מהני עד שיעידו עליו עדים כב"ד שעשה תשובה (חכ"ש למהרש"ק סי' א').

(יב) שני עדים המעידים זה שלא כפני זה בשני ענינים שונים ובמאורעות שונות כגון אחד מעיד שגנב והשני שלוה ברכית מצטרפין לפסלו (שו"ת מהרי"ט ח"א פ"ב, שו"ת בר ליואי תנינא יור"ד א', דע"ת סי' א' עח).

(יג) אם הרב עצמו ראה שהשוחט אינו כהוגן יכול להעבירו (שו"ת מהר"מ שי"ק יור"ד י"א).

(יד) לענין שו"ב הפוסל שו"ב אחר עיי' דכ"ת סי' א' או' רס"ז.

(טו) המשגיח שהעיד על השו"ב שחשוד להאכיל טריפות יש להעבירו אע"ג שאינו רק עד אחד (שו"ת בית שלמה יור"ד סי' א').

פרק ט"ז

אכל בשר ונמצא טריפה

(א) אכל עוף ואח"כ נמצא בו אחד מח"י טריפות א"צ כפרה ע"מ שאכל דהוי אונס (שו"ת פנים מאירות ח"ב סי' מ"א, וח"ג סי' י"ט, מובא בפת"ש או' א') ומ"מ כדאפשר יתענה יום א' או יתן דבר מה לצדקה לכפר על שאינה לו דבר זה (כה"ח שם ג').

(ב) וכ"ז בענין אברים הפנימיים שמדינא א"צ לבדוק כ"ז שלא ידע בהם ריעותא, אבל שוחט שנתפס בקלקול ובעבורו כל העם בשגגה אז שונה הדין לגמרי, כי הרבה פעמים שגגת הרב הוא שלא דקדק הרבה בעת קבלת השוחט כפי שהי' ראוי, או שלא נזהר בכל הזהירות ככית המטבחיים בסדרי השחיטה והבדיקה וע"ז נאמר ואשמם כראשיכם. ועון כל הקהל על פתח הרב רובץ, וע"כ באירע ריעותא כזה והיחיד אשר חש לתיקון נפשו מסתפק ועומד אם חובה עליו לקבל על עצמו דבר לתשובה יפנה אל גדולי הדוד. שלא במקום מגורתו, כי בע"כ רב דעירו יהדר בתר שריותא וקילתא אחר שגם הוא בשגגה (שו"ת פרי חיים סי' ל"ד).

פרק י"ז

טעה הרב בתקנת שנים שוחטים

(א) אם טעה (וכ"ש הזיר) הרב בתקנה שהסכימו עליה גדולים למאות שיהיו שנים עומדין על השחיטה לבדוק הסכין לפני ולאחר השחיטה, וכן לבדיקת הריאה, ואח"כ נתפס השוחט בקלות ראש יש להחמיר בכפרה על העבר וחלילה לחשבו כאונס ולדמותו לדין המובא בשו"ת פנים מאירות מועתק בפת"ש יור"ד כ"ט, דהכא פשיעה הוא כי כל הפוסקים מזה ומזה המה כתובים במכשולות הגדולות השכיחין, ובאתרא דשכיחא היזיקא אפילו בהיזיקא דגופא חוששין כ"ש בדברים הנוגעים אל הנשמה, ואם לא ידע הרב מכל זה מי ביקש זאת מידו לרמוס חצרות בית אלקינו ולעמוד בראש העם, ושגגת תלמיד כזה ודאי עולה זרון, זרון לבו השיאו להגביה לכו לחרוש מחשבת און כי לא ישיגנו כל אלה מטעם לא יאונה לצדיק כל און, אוי לאותה בושה אוי לו לאותה כלימה אוי לו לעיר שזה מנהיגה, ותשובה גדולה וחמורה מתבקש מעמו וכו' עכ"ל (ס' חותך חיים יור"ד סי' ח"י ענף ה').

פרק י"ח

טעמים לשחיטה ובדיקת הסכין

מצאתי לנכון להושיט כאן שיטות ודיעות הפוסקים המדברים בטעם איסור שחיטה בסכין פגומה בהיות שדינו שגור כפי כל אחד ששחיטתו טריפה, אבל זעירין אינון אפילו מבני תורה היורעין טעמיה הנובעת עוד מקדמונינו זצ"ל, וע"כ חשבתי לנכון להציע הדיעות כאן ותרכה הדעת בעזה"י.

טעם א': (א) בס' החינוך מצוה תנ"א וז"ל: ואומר ג"כ ע"ד הפשט כי מצות השחיטה הוא מאותו הטעם לפי שירוע כי מהצואר יצא דם הגוף יותר מבשאר מקומות הגוף ולכן נצטוינו לשחטו משם טרם שנאכלהו כי משם יצא כל דמו ולא נאכל הנפש עם הבשר.

ועוד נאמר בטעם השחיטה מן הצואר ובסכין בדוק כדי שלא נצער בעלי החיים יותר מדאי כי התורה התירן לאדם למעלתו לזון מהם ולכל צרכיו ולא לצערם חנם, וכבר דברו חכמים הרבה באיסור

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

צבע"ח אם הוא איסור דאורייתא והעולה לפי הדומה שאיסור דאורייתא הוא. עכ"ל.

(ב) וכן מרמז הרמב"ן בראשית א' כ"ט וז"ל: כי התיר הגוף בחי שאינו מדבר, אחר מיתה, לא הנפש עצמה, וזה טעם השחיטה, ומה שאמר צעב"ח דאורייתא וזה ברכתנו שנברך אשר קבמ"ו על השחיטה. ע"כ.

(ג) בשו"ת חת"ס או"ח סי' נ"ד העתיק ד' הרמב"ן והוסיף עליה "נ' מדבריו אחר שהרשה ית' לנו לאכול בשר בע"ח רצה שלא נתאכזר ולרחם עליהם למעט צערם ע"כ צוה לשחוט מן הצואר ומברכין אקב"ו על השחיטה, כאילו נאמר אשר קבמצ"ו לרחם על הבריות" עכ"ל.

(ד) ובשו"ת חת"ס ח"ו סי' כ"ד אחר שהעתיק דברי החינוך כי בזה"ל: טעם זה דהחינוך קשה לאמרו דא"כ דגים וחגבים מאי איכא למימר, ולמ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת מא"ל, אע"כ אין לבנות הלכה על דברים כאלו. עכ"ל.

(ה) ובפמ"ג ה' שחיטה בסוף הפתיחה תמצא כעיי"ז שכ' "טעם מצוה זו הביאו הא"ר בשם ס' החינוך דרוב דם יוצא מצואר כדי שיצא הדם, ועוד משום צעב"ח ... וכן בסכין פגום אסור משום צעב"ח ... אמנם כבר כתבו שאין ליתן טעם על שום מצוה אף שבקצת ספרים נמצאים טעמים עליהן אין להשיגח עליהן. עכ"ל. וע"כ לקמן או' כב' כד.

(*) והחיד"א (במחז"ב סי' ח"י ס"ג) מ' דמה"ט אסור לשחוט בלי בדיקת סכין שלפניה.

(ו) וכסברת החינוך דגם בעידן שחיטה למעוטי בצערא עדיף תמצא בר"ן חולין במשנה דהשוחט מן הצדדין שכ' בזה"ל: כיון דשחיטה בסימנין היא כי שחיט מן הצדדין וחותר מן המפרקת איכא צער בע"ח. עכ"ל.

(ז) בס' הנתיבות נתיב כ"ד שביל ט' ג"כ תמה על טעם החינוך דלא מצינו שיעור לחידודו של סכין ואפילו מוליך ומביא כל היום כ"ז שחותך כשר מעיקרא דינא וכי נאמר שזה צעב"ח פחותה מהחותך בסכין מחודדת מאד ופגומה כ"ש עליה, ואפ"ל דהכלל ניתן על הרוב. ע"כ.

קיא שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

ז*) ובענין סברת החינוך ע"ע מה שהאריך בטוטו"ד בס' דבר המלך על המצות שער כ"ו פכ"ח באריכות.

***) בס' אמרת צרופה (פרק קי"א) חידש דל"י החינוך ודעימי מוכנים היטב דברי הש"ס בחולין יז: "אמר רב חסדא מגין לברדיקת סכין מה"ת שנאמר ושחטתם וכו', פשיטא כיון דכי נקב טריפה" עכ"ד הש"ס ויש לתמוה מאי זה קושיא ודלמא קרא משמיענו באם ירצה לוותר על בדיקה שלפני השחיטה באם ימצא טריפה ישליכנו דאינו רשאי וכמבואר בס"י ח"י בהפוסקים, אבל לדעת החינוך יתבאר הכל כמין חומר דהרי לשיטתו איסור הפגימה מטעם צעב"ח וא"כ כוונת הש"ס למאי איצטריך קרא להצריך בדיקה ואפי' לפניו הלא סכין פגום ריעותו מטעם צעב"ח ואם כ"כ הקפידה תורה שגם בדיעבד יאסור השחיטה מטעם זה א"כ דבר פשוט שצריך לבדוק לפניו דמה לן כמה שיותר וישליכנו כנמצא פגומה סוכ"ס הלא מצער בעל חיים ואדרכה אם ישליך הבע"ח גרע עוד יותר דנמצא שציער הבע"ח בכדי, וז"פ.

טעם שני: י' ברש"י חולין י' ע"א ד"ה שמא בעור, "השחיטה נפגמה ונמצא שלא נשחטו הסימנים אלא נקרעו שהפגם קורע, וזכחת כתיב" עכ"ל.

יא) וכ"כ בר"ן חולין פ"ק ד"ה איתמר, "השחיטה שמא בעור הבהמה נפגמה ונמצא שלא נשחטו הסימנים אלא נקרעו שהפגם קורע, וקרא וזכחת כתיב" עכ"ל. וכ"כ בבה"ג ה' שחיטה, וכ"כ הלבוש דאינו חותך אלא קורע ונוקב.

טעם שלישי: יב' בשאלתות (פ' בהעלותך או' קכ"ה) וז"ל: ואי אית ביה פגימותא ושחיט בה איטרפא לה מ"ט כיון דההוא מורשא דפגימותא מיכוע הוא דכוע לה הויא לה דרוסה. עכ"ל. ועי' בהעמק שאלה שהסבירו מאיסור דרסה והאריך להוכיח דשני מיני דרסה איכא. יג) ובדע"ת (סי' ח"י או' ג') רוצה לידחק ולפרש כוונת השאלתות ג"כ כדעת רש"י, ע"ש.

טעם רביעי: יד) בשמ"ח (סי' כ"ד כ) דהטעם משום עיקור, וז"ל: במדינות אלו המנהג להטריף עיקור בין במעוט קמא בין במעוט בתרא בין בקנה בין בוושט ואין לשנות. והיינו נ"ל עיקור דסכין פגום וכו' עכ"ל.

ק"ב שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

טו) בשו"ת חת"ס (יור"ד סי' ט"ו) כ' תרי טעמי לפגימה וחדא מנהון עיקור, ע"ש.

טז) בס' העמק שאלה (שאלתא קכ"ה) בזה"ל: הא מיהא דלא כהגאון תבואת שור סי' כ"ד סק"כ שכי' דהכל מודים דפגימת סכין פסול משום עיקור ואדרבה אין הדבר ברור כלל. ועי' תוס' חולין ב: ד"ה שמא, מוכח דפגימת סכין אינה עיקור. והכי נ' מלשון הר"ף פ"א וכו' עכ"ל.

טעם חמישי: חי) משום שהייה, בשו"ת חת"ס (יור"ד ט"ו) וז"ל: אטו פגימה נאמרה למשה מסיני עיקור ושיהוי נאמר וכל שיש בסכין עכבת מקום שמעכב העברת הצפורן יהי' פגימה מגוף הסכין או פליטה מדבר אחר הנדבק בסכין הכל גורם או עיקור או שיהוי, עכ"ל.

יט) בס' הנתיבות (שם) תמה ע"ז דא"כ למה חמור פגימה לשערור בכל שהוא והלא בפגימה כ"ש עדיין ליכא שיעור שהייה כמבואר בסי' כ"ג סעי' ב', ואע"ג דאנן מחמירינן בשהייה כ"ש כמבואר ברמ"א שם אבל הלא הפגימה אסורה מדינא דגמרא, ומדינא דגמרא איכא שיעור בשהייה, וצ"ע, עכ"ל.

טעם ששי: כ) בדע"ת סי' ח"י או' ג' כ' "דהיכא דהפגם רק במקום אחד כפי הנראה הוי רק חשש נקובת הושט קודם שנשחט רובו ... ומסתימת ד' הפוסקים ל"נ כן" עכ"ל.

טעם שביעי: כא) בס' לחם הפנים סק"ד נתן טעם לפגימה עפ"י סוד "שמעכב הנשמה אשר בו" ע"כ (מובא בכרתי סק"ה, ועמ"ש הוא ע"ז מובא בסמוך או' כ"ב).

כב) בכו"פ (ח"י סק"ה) כ' עליו בזה"ל: ושתיקותו יפה מדיבורו וחו"ו ליתן טעם למצות ד' וכו' עי' בסמוך.

ערעור על נתינת טעם: כג) בס' כו"פ (כרתי סי' ח"י או' ה') "כך הוא הלכה למשה מסיני ואי"ב טעם כי בטעמים נותן מכשול בעוה"ר, כי רבים אשר אין שומעין בקול הסוד ההוא ותפוג תורה להקל בדינים הללו" עכ"ל.

כג) בשו"ת נחמד מפז יור"ד סי' ד' האריך לבאר כוונת הכו"פ וכן שאר הפוסקים שהעירו מול נותני טעם לפגימה (עי' לעיל בדברי

הפמ"ג) וכי דאין כוונתם לערער נגד כל הענין של נתינת טעם דהלא מקורו נובע עוד מהקדמונים ר' משה הדרשן הרמב"ם במורה, הרמב"ן עה"ת, חינוך, שאלתות, טעה"מ להרדב"ז, אלשיך הק' ועוד ועוד שטרחו לתת טעם למצות התורה ובהקדמה לס' דפ"ק דכן חובה על כל האדם להשלים חלקי מחשבה דיבור ומעשה אצל כל מצוה. וגם ידוע ליודעי חן כי לכל מצוה יש טעמים בנגלה ובנסתר.

ורגיל אני להמליץ תיפח רוחן של מחשבי קיצין פי' שנותנין טעם ומחשבין דבטעם זה כבר נתנו קץ לסיבת המצוה, אבל האמת יורה דרכו כי התורה שניתנה אש שחורה ע"ג אש לבנה מאין סוף ואין קץ ברוך הוא הוא סיבה להמסוכב שהוא תורה"ק שיהי' כמסבב דגם לטעמי התורה אין קץ וסוף, כמ"ש לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, ומבואר בזוה"ק אורייתא קוב"ה וישראל חד.

ומובא הרבה בהפוסקים חוב נתינת טעם לכל יחיד לפי שכלו ויש להביא רא"י מפרה אדומה ששם חקק הקב"ה שלא יתגלה טעמה, ואעפ"כ פוק חזי שר' משה הדרשן יצא לתת טעם.

אלא עיקר הכל הוא כמ"ש לעיל שלא יהין אחד לסמוך ח"ו על טעמיו ולפסוק הלכות על פיהם, רק יהיו כמו דברי אגדה דקי"ל בהו דאין למדין הלכה מדברי אגדה, וכמבואר באוה"ח פ' האזינו ע"ש, וכן בשו"ת חת"ס חיוור"ד בדין סחורה במאכ"א בשם חו"י, ע"ש (אמר המו"ל: ע"ע בסמוך או' כ"ד בע"ז).

כד) בתב"ש סי' א' סק"א, דאין לשאול טעם על ההלכות של שחיטה (שהייה, דרסה, חלדה, הגרמה, עיקור) דכולן הלל"מ וגזירות המלך הן, וגם כיון שיש בכל טעם מקום לטעות שיבאו להתיר היכא דלא שייך הטעם בזה ויפיק חורבא ח"ו ע"י נתינת הטעם (עכ"ל, מובא בדכ"ת סי' כ"ג סק"ה) וכ"כ בפמ"ג סי' כ"ג שפ"ד סק"ב, ובסוף פתיחה לה' שחיטה (מובא לעיל או' ה), וכ"כ בכו"פ סי' ח"י (מובא לעיל או' כ"ג) ובמנחת אהרן סי' כ"ג סק"ב, ומעשה רקח (הספרדי על הרמב"ם) ה' שחיטה פ"ג ה"ב, ושו"ת זכרון יצחק סי' ק"ז.

פרק י"ט

בדיקת סכין

הרגשה, יר"ש, וישוב הדעת לבדיקת סכין

מבוא

קשה למצוא אף אחד מהמחברים על נושא שחיטה שלא יזהירו על הרגשה, התיישבות ויר"ש. הני תלחא ריעין דלא מתפרשין המעכבין על השוחט לעשות מלאכתו מלאכת השחיטה באמונה. והיוצא מדברי כולם כי הני ג' תנאים הנצרכין חלוקין זה מזה במהותן.

הרגשה — הוא דבר טבעי ולא כל אדם זוכה למדה זו, יש שמשמיא קא זכו ל"י שמרגיש פגימה קלה ודקה כמות שהיא, ויש שגם אם ירבה כחול ימים ויתעסק בזה ללמדו יהי ללא יועיל, כי אינו מסוגל לכך, ולא כל אדם זוכה לשני שלחנות.

אבל לאורך גיסא ניקל בו לעמוד על המבחן ולידע אמיתת הדברים אצל השוחט אם מומחה לזה או לא ע"י הנסיון הרבה פעמים וזמן רב (ע"ע בסמוך בדברי הפוסקים).

יר"ש — הוא דבר המסור ללב ורק למי שנגלו כל תעלומות לב ג"ז גלוי וצריכין לילך בזה בתר חקירות ודרישות על מהות האי גברא מיום עמדו על דעתו עד עכשיו, ועכ"ז צריכין הרבה סייעתא דשמיא שישאר על מעמדו הראשון ולא יתקלקל (עי' ד"ח סי' ז' ותבין) (עי' בפוסקים בסמוך).

ישוב הדעת — הוא דבר השייך אצל כל אחד ואחד ואינו תלוי במומחיות כלל, אבל הוא כעין תולדה ממדת יר"ש, כי לעצור כח בעת הבהלה והטירדה ליקח הפנאי ולברוק הסכין בהתיישבות תלוי כפי יראתו את בוראו ויראתו העונש הגדול המעותר לו עבור כשלון הרבים באכילת נו"ט, וג"ז אפשר לברר כניקל בראיית העין אם השוחט מדקדק בה.

ועכשיו מה שהעירו מאורי הדורות בזה

(א) רבינו יונה (בשערי תשובה שער ג' אות צ"ו) וז"ל: רבים מן המומחים רחקו לכם מיראת חטא, ואשר איננו ירא לבו לא יבין

לדקדק בבדיקת הסכין, כי צריך לכוין לכו במאד מאד בבדיקתו, הלא תראה כי יבדוק אדם פעמיים ושלש ולא ירגיש בפגימה דקה ואח"כ ימצאנה כי הכין לכו באחרונה, ובחינות חוש המישוש כפי כוונת הלב, מלבד כי יפשע גבר מבלי יראה בבדיקת הסימנים ויתר דרכים וצדדין, עכ"ל (וכלשון זה בצוואת מהר"ש אבוהב בשם מהרי"ק ז"ל. ולשון הרב"י העתיק גם במעדני יו"ט חולין ח"י. ובשו"ע יור"ד סי' ח"י סעי' י"ז, ובשמ"ח סי' ח"י או' ז).

(ב) הרא"ש (חולין ח"י) ז"ל: כי הרבה צריך ישוב דעת ויר"ש לבדיקת סכין. עכ"ל.

(ג) ביש"ש חולין (סי' ל"ט) אחר שהביא דברי רא"ש הללו כי ז"ל: ויפה כי ואני הגבר אשר ראיתי את עניי, בע"א הייתי נועד בקיבוץ חכמים ראשי ישיבות ובא שוחט דמתא וסכינו בידו והי' המעשה בעיניה"כ ושחט בו כפרות ולקחתי הסכין מידו ושאלתי אותו אם בדוק הוא, והשיב לי בדוק, ואני בדקתי בו בעצמי ומצאתי בו חגירת הצפורן ואמרתי לו הסכין פגום, חזר הוא ולקח הסכין מידי ובדקו כהרגלו במהירות ושחק בי ואמר כשר הוא ובדוק, חזרתי ולקחתי הסכין מידו ובדקתי ומצאתי בו פגימה ככראשונה, ומקצת אלופים גערו בי ואמרו מה לך בנסתרות, ואמרתי גלויות הן, כי לא בחנם כי הרא"ש הרבה צריך ישוב הדעת ויראת ד' בבדיקת הסכין, עד שהי' לשם זקן אחד בעל הוראה ולקח הסכין מידינו ובדקו בנחת כמוני ומצא בו פגימה בחגירת צפורן, ואמרתי א"כ משבח אני את המתים שכבר מתו שאמרו הרבה צריך ישוב הדעת ויר"ש בבדיקת הסכין, ולכן ראוי להזהיר השוחטים ולהקפיד עליהם בדבר זה. עכ"ל.

(ד) בשל"ה (שער האותיות או' ק') ז"ל: ואף בעיר גדולה שהיא עיר ואם בישראל ראוי לכל ירא וחרד לחקור ולדרוש איך הוא הסכין של שוחט דמתא אף אם הוא יר"ש יכ נוסף על יר"ש צריך אומנות יתירה, ואני ראיתי אחד מן הפרושים אמיתיים שלא אכל בשר אם לא כששחט הוא בעצמו והי' בא לעיר גדולה לאלקים המתנהגת בחסידות ובקדושה, ודברו עמו חכמי העיר למה לא יאכל הבשר ששחט השוחט המומחה שלהם, ובכן לרוב הפצרתם לקח הסכין מן השוחט ובדק אותו ואמר להשוחט תאמר לי איך אתה מחזיק את הסכין, ואמר השוחט הוא כשר, אמר לו להשוחט בדוק אותו שנית ובדק אותו שנית ואמר שהוא כשר, אח"כ הראה הוא לחכמים ואמר

תראו שבכאן יש פגימה וכדבריו כן הי' ותמהו חכמי העיר, ראו עד היכן הדבר מגיע כי צריך להיות מופלג ביר"ש ומופלג בהבנת הבריקה.

ולא לחנם הי' המנהג של חכמי התלמוד לבדוק הסכין דוקא הם בעצמם ובכבודם ולא להאמין לשום טבח אף שהוא יר"ש כי הרבה צריך ישוב הדעת ויר"ש לבדיקת הסכין.

והנה כשזיכני השי"ת לבא לירושלים עיה"ק תובכ"א ראה ראיתי הנהגת בדיקת הסכין בכאן באימה יתירה ובהראותו לחכמי העיר, וכן המנהג בכל המלכות הזה, ראו עיני ושמח לבי, עכ"ל"ה שלה"ק.

(ה) הגאון רבינו ר"ר יונתן זצ"ל (בעהמ"ח כרתי ופלתי) וז"ל: ובעוה"ר רב המכשלה כי צריך מאד הרגשה ולפעמים המורה בעצמו אי"ל הרגשה בפרט איש אשר בא בימים ובוש לומר לאחר שיבדוק ובין כך בעוה"ר התקלה מצוי' ורבים חללים הפילו ועצומים כל הרוגיה, ומעיד אני עלי אף שתה"ל יש לי הרגשה מ"מ הואיל וזקנתי אין אני סומך על בדיקתי עד שיסכימו שוחטים מומחים עמי (כו"פ סי' אי"י"ב).

(ו) בשו"ת מאיר נתיבים סי' ע"ו, וז"ל: ראוי לתקן שעכ"פ משבעים שנה ואילך לא ישחוט שום אדם אף שמרגיש עדיין והוא בכחו משום לא פלוג, כיון דרובא דרובא באותן השנים כבר בטל כח ההרגש. גם עד שבעים שנה צדיכין מורי הוראות להשגיח על השוחטים הבאים בימים לנסותם לפרקים אם עומדין על חזקתן בהרגשה כי קרוב הוא להתקלקל, ואני מעיד שראיתי שוחטים שהי' סבורים שהם מרגישים והיו ידיהם רותתים והראיתי להם עין בעין ונשבעו שלא הרגישו בעצמם כלל והחזיקו לי טובה ופסקו לשחוט וראוי לגדור פרצה זו. עכ"ל (מובא ביד אפרים סי' א').

(ז) בשמלה חדשה (סי' ח"י או' ז') אחר העתקת דברי רבינו יונה כ' בהאי לישנא: ולכן אין למנות ע"ז כ"א יראי שמים ביותר וחרידים על דבר ד' ואינם נכהלים ונחפזים בדעתם ואינן משתכרין שהמשתכרין אפילו שלא בשעת שכרות אבריהם כבידים עליהם, וצריכין הממונים לחקור אחר כ"ז וגם לבדקם אם יש להם הרגשה טובה כשאר כנ"א השלימים בדעתם וכל המרבה לבדוק אחר השוחטים בענינים אלו הר"ז משובח. עכ"ל.

להרבות בודקי סכין

(ח) בחידושי הרשב"א בשם הראב"ד (חולין דף י') אע"פ שלא אמרו להראות סכין לחכמים אלא משום כבודו כיון שיש תועלת גדולה בדבר שהרי בדיקת סכין צריך דקדוק יותר, ומי כהחכם ומי יודע להזהר אין ראוי לחכמים למחול על כבודם בדבר זה אשר לא כדת שאינם משגיחין על תקנת הדור, וגם העם כולם ראשים וחכמים בעיניהם (חי' בית מאיר סי' ח"י).

(ט) בשו"ת טוטו"ד מהד"ג סי' ל"ה פסק להעביר שו"ב עבור שאינו רוצה להראות סכיניו לשו"ב השני כי מי שהוא יר"ש אדרבה רוצה להראות סכיניו להנצל ממשגה וטובים השנים מן האחד וכיון שזה אינו רוצה להראותו איכא ריעותא גדולה וראוי להעבירו. ע"כ.

(י) מצאתי בקוני' ממנהגי ארץ המערב שנדפס בס' זכ"א וז"ל: תקנת קדמונינו בגזרת נחש שתבדוק הסכין עם עוד אדם אחד בחוש המישוש ובלאו זה אין להתיר לעולם, וכבר ידוע דעיקר השחיטה והטריפות הוא הסכין ומקרא מלא הוא גורו לכם מפני חרב, עכ"ל (דע"ת סי' ח"י ס"ק ל"ח).

(יא) בס' ברית מטה משה (פזמון חד גדיא) כ' בזה"ל: באתי להזכיר מעון הרע הזה שעדיין הכשר בין שנינו שאכלנו נכילות וטריפות עד כה שהי' גודל המכשלה הזאת בישראל שהרבה שוחטים אין להם הרגשה ... ופשיטא מחמת שמעייפים ומייגעים ידם ככדים עליהם מלבדוק סכינן יפה ... ראינו למפרע שדבר זה החריב את ביתנו אשר עדיין לא נבנה בימינו והשכינה בגלות עדיין בעונינו, וכאשר נמצאו כמה קלקולים אשר אין להעלות על הספר כי קצר היריעה מלהשתרע ... ומי יוכל להגיד ולספר מה שעבר עלינו עד כה שגרמו לנו השוחטים כמה רעות ולא ידעו ששחטו לעצמם בסכין פגומה כמו"כ יהי' מיחתם בכלל נכילה וטריפה, לכלב הוא הקליפה רח"ל תשליך אותם ומוכרח להיות מגולגל בכלב ... עכלה"ק.

(יב) בתקנות גדרים וסייגים שנתקנו ע"י הגאונים הגדולים מוהר"ר משה חריף זצ"ל ומוהר"ר עקיבא איגר זצ"ל (שנכתבו בפנקס הגדול דק"ק פרעשבורג) בתוך התקנות בזה"ל: בכך עשו חכמים חיזוק לדברים ותקנתא לתקנתא עבדי' שאם שוחט אחד מצא לחבירו השוחט

שחט שום דבר הצריך שחיטה אם בכית או כרחובות ואומר לו הראיני סכינך אזי מחויב השוחט להראות לו סכינו ואל יסרב באותו שעה וכו' עכ"ל.

(יג) וע"ע מ"ש במדור "השגחה על השחיטה ובדיקה" בשם הרבה פוסקים למאר עינם ומאורן של ישראל לדקדק שיהיו שנים בודקין את הסכין דוקא לפני ולאחר השחיטה מחשש פן לא ירגיש השוחט בלבד וכל העם בשגגה, וכל אותן הפוסקים נעשו כלל מוסיף על הפרטים שהעתיקתי עד הנה להרבות בריבוי הדיקדוקים על בדיקת הסכין וכשרותה, ע"ש.

(יד) ועל האחרון אני בא להעתיק מחתן וחותנו שראו את החדש שנתחדש בעון הדור לפרוץ פירצות מרובות בנושא זה.

בשורת בית הלל סי' מ"ז (להגה"ק מוהר"ר הלל מקאלאמייע צוק"ל) וז"ל: מה שעלה על רעיוני זה כמ"פ שראוי לכתוב לרבנים שהמה יראי ד' שלא יסמכו על הרגשתם להקל לנסות השוחטים, ולא ידעתי מאין נתפשט ובא המכשול וטעות הזה, וכי בשביל שהוא בקי בהיות דאביי ורבא ויורד לעומקו של הלכה ויודע לבנות מגדל הפורח כאויר יודע ומבין ג"כ בבדיקת הסכין אתמהה, וכי מאי ענין זל"ז הלא מתת אלקים הוא יש שיש לו חוש מישוש גדול, והרגשה חזקה, הגם שאי"ל יד ושם בתורה וכן להיפוך.

ואם ת"ח בדורות הראשונים שהי' בלי ספק גם ירא ד' באמת רצה להיות שוחט בודאי הי' מכתת רגליו זמן זמנים לילך מעיר לעיר מאומן לאומן ללמוד ע"צ היותר טוב חכמה זו השחזה והרגשה, משא"כ עתה אמש הי' בחור מה דרכו של בחורים, תפארת בחורים כחם לעייל פילא בקופא דמחטא ולפלפל, למחרת נשא אשה ואח"כ נעשה רב ומיד ישמיע כל תהלתו וכל רז לא אניס לי', דמאחר שנקרא מורה מוריננו בושה היא לו שאי"ל הרגשה ולקרות לאחר שיסייענו לנסות השוחט ... ונותן קבלה וכוחב יאכלו ענוים וישבעו, כמשה מפי הגבורה.

ובעוה"ר עיני ראו ולא זר כמה וכמה רבנים הגורמים להאכיל טריפות הגם שהמה יראי ה' בענינים אחרים, אוי לאותה בושה כמה האמת נעדרת, וכמה וכמה מקלקלת השורה מדת הגאווה הסרוחה המושרשת בלכם ... עכ"ל.

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

ק"ט

טו) בס' לב העברי (חתן הנ"ל ותלמיד בעל חת"ס זצ"ל) וז"ל: ... וכמה פעמים בא רב אשר לא עמד בנסיין לפני שוחטים מומחים מעיר אחרת ולא שמש בידיעת פגימת הסכין ומיד סומך על עצמו לנסות את השוחטים וליתן קבלות. וכמה יש להתאונן על פרצה גדולה הלזו, ראיתי הרבה שוחטים אפי' מקהילות גדולות שאין להם שום ידיעה מסכין חר' וחלק המבואר בשו"ע, ישנו שתחלת העמדת הסכין שלא כהוגן, וישנו שאף אם מעמידין הסכין היטב מחמת הרגל ההשחזה מ"מ כשעושים בסכין פגימות דקות עוברים עליהם תמיד וכו'.

וכמה רבנים שידעו שנפסלו השוחטים במקום אחר על הרגשה אמנם גם לבם בהוראה לומר "בגבולי אני ואפסי" וסומכין על אלו השוחטים הפסולים המאכילים טריפות בידים אוי לרכנות כזו המקברת את בעליה.

ושוחטים הפסולים שאני מרעיש עליהם לא מחמת כזה שראו לעין השמש נקודה לבנה על חוד הסכין וכו' אלא פגימות ממש מצאתי שאוגרת הרבה בצפורן לי ולחביריי ולכל השוחטים אשר ראיתי ואפילו בקהלות גדולות בעוה"ר...

ואם בדורות הראשונים כך (כעדות השל"ה זצוק"ל) בדורות אלו על אחת כמה וכמה, אין להגיד איך רבה המכשלה אפסילו בקהלות גדולות. ומה חידוש אח"כ אם הדור פרוץ אם הם אוכלים תמיד נבילות המושקף את הנפש (עכ"ל בעל לב העברי).

טז) הגיעני מכתב מחד צורבא מרכנן ירא אלקים שהי' שוחט דמתא בקהלה גדולה, וכי' איך עושה חוכא עם הרב המצוה לו להביא סכין לפניו והוא מביא תמיד רק סכין שאינו יפה וכשר אמנם בעיני הרב הכל טוב ויפה, וכי' שם שבוע זו עברו דרך עירו שם ב' רבנים מקהלות גדולות והם הפליגו עצמם שהם בקיאים בכדיקת הסכין והראה לפניהם אחרי מסירת מודעה סכין שאינו יפה וכשר לשחיטה והם הפליגו אותו מאד שישחט בו בעבורם, והוא לא עשה כן בשביל שידע שהסכין פגום וכו', חזי איך רבה המכשלה ואיך עושין דמן של ישראל שחוק (שם).

יז) כמה גדולה המבוכה בדור הזה שסומכים על עצמם ליתן קבלות בשאט נפש ולכתוב "יאכלו עניים וישבעו" כאילו מבטן אמנם נולדו להיות אומנים בהרגשה, ואפילו אם הוא גדול בתורה סיני

ועוקר הרים אפ"ה אין מוכרח שתהי' לו הרגשה, ואיך יוכלו לעשות כ"כ מעשים טובים בשבעים שנה לפי החטאים שנעשים בגללם ביום אחד.

ואני כתבתי זה לעורר על הדבר שהוא איסור דאורייתא והוא מכשול לרבים וגם לעורר הלומדים הלכה למעשה להורות הוראה בישראל שייגעו עצמם לבא לידי מדת סימן הראשון של יור"ד, וללמוד ולשמש בדבר זמן אחד ביום לפני שוחטים מומחים ועי"כ לא יבא מכשול על ידם, וגם יצילו הרבה נפשות מחטוא ולעמוד בפרץ נגד פירצה גדולה הלזו (לב העברי שם).

(ח) בס' הזכרונות למהר"ש אבוהב זצ"ל וז"ל: הנסיון הוכיח שלא כל היד ראוי לבדוק, ולא כל אדם מרגיש הרגשה הצריכה לבדיקת הסכין, ואין הדבר תלוי בלבד בידיעת הדינים והלכות שחיטה בע"פ, כי העיקר הוא בדיקת הסכין, והבדיקה הראוי' והכשרה תלוי' ביראת חטא... ואיה איפוא זו היראה והרעדה בכמה נערים נעורים בעוה"ר וכו' עכ"ל (ס' הזכרונות למהר"ש אבוהב — זכרון שלישי).

(ט) עו"ש בזה"ל: מכל הנזכר לעיל מבואר באר היטב כמה קשין דיקדוקי בדיקת הסכין ושצריך לשית לבו אליו בכל כח הכונה ושלא להסיח דעת ממנו וכולי האי ואולי להשלים בשלימות את חוקה, ומעתה גברו עלינו התמיהות מאד מאד בראותינו ריבוי השוחטים המצויין בכל עיר ועיר כאילו אומנות זו מביאה את האדם לחיי עוה"ב והלואי לא יביאנו ח"ו לידי כמה מכשולות ותקלות רבות הנמצאות בידי ריקניות מן הזהירות ויראת חטא הצריכים לכך וכו' עכ"ל.

(כ) ולהלן שם בזה"ל: והתימא הגדולה מכמה נותני רשות לשחוט ... שלא כל חכם ומנהיג הוי אומן בקי בבדיקת הסכין והרגשות הפגימות כי זה אומנות בפ"ע הוא, ומי שאינו רגיל בה מאד האיך יכול להורות לאחרים שיסמכו עליו וישחטו ויאכלו, וכי יש בזה משום חסרון דעת ותשיגנו חרפה וכלימה אם יודה שאינו מרגיש ואינו רגיל בדבר, והלא אין מתנאי החכם להיות שוחט ובודק. וגדולה מזו מצינו ... עכ"ל.

(כא) עו"ש, הרגשה היא דבר המשתנית ואינה עומדת על דקותה אלא הולכת ומתמעטת בודאי כל מבקש ד' ורודף האמת יתפוס את

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה קכא

הוראי שראה בעצמו שאינו מרגיש ולא יבטח על נטילת רשותו כי מי יודע בדבר יותר ממנו, עכ"ל.

כב) הביטו נא וראו מ"ש רש"ל ז"ל שפע"א בא לפניו שוחט דמתא וסכיננו בידו ולקח רש"ל ז"ל הסכין ושאל אותו אם הוא בדוק, והשיב בדוק הוא, ובדק רש"ל ומצא בה חגירת צפורן ... וכן שמעתי כמעשה זה אירע כמ"פ והנה בקל יוכל לפגוע באיסור חמור, ומבואר בזה"ק שמתמא נפשו ואי"ל חלק בקדושה (שמ"ח סי' א' או"ח ח).

כג) כמעט לא מצינו דבר כה עדיני ורציני בשטח השחיטה כחלקת הסכין, ומעולם היתה זאת לפוקה ולמכשול ומקום מוכן לפורעניות אפילו בזמן שהיו שנים כתיקונן והרבנים וגם השוחטים היו מובחרים שבמובחרים ודי לן עדותו של רש"ל ז"ל ושל"ה ז"ל (אמר המו"ל: עי' לעיל אות ג' ד' ולהן) ק"ו בן ק"ו כששררה קצת רישול בפיקוח מעשי השו"ב כי אז פרצו במילואן (אמר המו"ל: עי' לעיל ותמצא לרוב).

וגם אני הצעיר אמרתי בחפזי טעם לשבח, שהלא ידוע כי מאד מאד מתאמץ השטן הוא מה"מ להכשיל העם באכילת מאכלי איסור בכללות ונבילה וטרפיפה בפרטות, ועלה כוון הפייטן בשיר חד גדיא "ואתא מלאך המות ושחט לשוחט" ורמז עליה מרן רשכבה"ג בשו"ת חת"ס סי' ר"ח ע"ש.

ולא על חנם מצא בעוה"ר ככל דור ודור מקום לחול, אבל עדיין טעמא בעי מהיכן גבר חילו דילי' על הסכין של שחיטה במדה כה עזה וגדושה. ודי להעתיק מ"ש הפליתי בסי' ח"י או' א' בזה"ל: "אמנם חז"ל לעוצם קדושת פרישתם יראו לנפשם אולי אין להם הרגשה נכונה על בוריו כפי הראוי לשוחט ולא מרגישים בכל פגימה לכך בררו בדרכים אחרים לחקור ... עכ"ל.

ודברי הרמב"ן (שמות כ' כ"ב) הן לנו קילורין לעינים ואעתיק קטעים מלשונו הטהור: "והנה עשו אשר שנאו השם הוא היורש החרב שאמר לו ועל חרבך תחי' והחרב הוא כחו בשמים וארץ כי במאדים ובמזלות הדם והחרב יצליחו ובהם תראה גבורתו ... וזה הטעם שהזכיר הכתוב אמר לא תכנה אתהן גזית כי בהניפך עליהם שום כרוז לעשותו כן הנפת עליה חרבך המרצח ומרבה חללים וחללת אותם, ומפני זה לא

הי' במשכן ברזל ... וכן בבית עולמים לא נעשה בו כלי ברזל לבר
הסכינין כי השחיטה אינה עבודה ... עכ"ל.

וכע"ז במט"מ סי' ד"ש דבכהמ"ז שמזכירין ברכת הארץ שהיא
ברכתו של יעקב מכסין הסכין שהיא ברכתו של עשו. ע"כ.

ומצינו עוד דעצם סכין מרמז על מה"מ ברקח סי' שט"ו וחשב"ץ
שט"ו דמכסין הסכין כבהמ"ז לרמזו דכשעת בהמ"ז אין חרבו של
מה"מ שולט (מובא בשכנה"ג אר"ח סי' ק"פ בהגב"י ב').

ועפ"י הנ"ל מובן דחרב וכן ברזל הן הנה כחן של הס"מ וכן
דילי' ושם מצא השטן מקום לרקד בו ובפרט לפ"מ דאחז"ל בשבת
פרק כתרא כי הנולד במזל מאדים נעשה טבח וכח מזלות ההם ג"כ דם
וחרב כמ"ש הרמב"ן.

וני' עפ"ז ללבן כוונת חז"ל שאמרו שילהי קידושין "כשר
שכטבחים שותפו של עמלק" אשר רבים מתמהין על פליאת המאמר,
ולדרכינו יחבאר כי כחו של עמלק חרב והרג ואכדן וגם כחו של טבח
כן להרוג בע"ח, וע"כ נקראין שותפין כי שניהם מלאכת אומנותן שוה
דוגמת שני שותפין בבית חרושת ששניהן שוין בכל מלאכתה ה"ה בזה
שניהן שוין, אבל חילוק יש ביניהן, כי זה כוונתו לרציחה וזה מצותו
בכך להתיר בשר באכילה, וכוונת התנא במאמרו לרמז כי אין ביניהן
לעמלק ולא כלום ורק מחיצה דקה כחוט השערה חוצצת ביניהן והוא
מטרת האימון אם למצוה או ... וכוונה זו לא יתאמת רק באם יתראה
לעין ההכנה לזה דהיינו השחזות והחלקת הסכין כדבעי והזריות וזהירות
יתירה בשעת מעשה ... עכ"ל (קול יצחק על יור"ד סי' ח"י ענף ז').

פרק כ'

בדיקת סכין

(השמטה מחלק א)

(נו) מי שהי"ל כתיבה או תיק סכין בדוק והשאר אין בדוקין (אבל
לא ודאי פגום) ונסתפק באיזה השתמש, אסור (שו"ת בשמים ראש סי'
ק"ז, ווי העמודים על היראים עמוד מאכלות קל"ז סק"א).

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה כג

נז) אפילו בדיש סכין מיוחדת לשחיטה דוקא, מ"מ אסור לשחוט בה לכתחילה בלא בדיקה (רמ"א סי' ח"י סעיף י"ד) והיינו י"ב בדיקות (שפ"ד ס"ק כ"ד).

נח) ובענין השיעור שיהי' נקרא כחזקת בדוק פליגי רבוותא: י"א עד ג' ימים (שמ"ח סעי' ט"ו, שפ"ד ס"ק כ"ג) ויש מתירין רק עד ב' ימים (כו"פ ס"ק כ). וי"א שקשה להקל יותר ממעל"ע או ב' ימים (דע"ת ס"ק כ"ח). ודוקא היכא דהי' הסכין נגוב היטב קודם שהצניעו והי' מונח במקום נגוב. אבל בלא"ה אפי' בדבר מועט מקבל חלודה (דכ"ת ס"ק ק"ו).

וכאמת א"א ליתן כלל בדוק בע"ז דאין כל הזמנים שוין בזה. דזמן החום מהוים חלודות בזמן מועט, ואין כל ברזל של סכינין שוה, והכל לפי הענין ותלוי בראות עיני המורה (דע"ת ס"ק ל"ה).

נח*) השוחט צריך לזוהר שיהא סכינו טוב ויפה אפילו שלא בשעת שחיטה ויהא מונח במקום שלא יקבל פגימה כדי שיהא תמיד כשר ויפה (דכ"ת ס"ק ק"י) ומהר"ם מלובלין (כתשו" סי' ע"ו) החמיר מאד בשוחט שנמצא סכינו פגום אפילו שלא בשעת שחיטה (שמ"ח סי' ב' סעי' ט').

וע"כ צריך השוחט לזוהר תמיד באלו הדברים: בכל יום ויום אפילו אינו יום טבוח יקנח הסכין יפה בסמרטוט דק כ"כ עד שיחום הסכין בקינוח והוא תועלת שלא יקבל פגימה או רו"ך מהתיק (אהל יצחק סי' י"ב בז"ת ס"ק י"ג) ויהא מונח במקום נגוב דוקא ולא במקום שיש רטיבות שלא יחליר (דכ"ת ס"ק ק"י) ויהא מונח בתיק סדינין הרכים שלא יגיע להצדדין ולהחוד שום דבר קשה (שם).

נט) שחט בסכין בדוקה ואחר השחיטה נפלה הסכין ע"ג קרקע קשה על חודה ונמצאת פגומה שחיטתו כשרה (סי' ח"י סעי' ט"ו) ודוקא שראינו שנפלה על חודה אבל בלא"ה אסור (שם. ועי' פרי"ת ס"ק כ"ו. ובשו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד ל"ד).

ס) מה דק"ל אם כדק הסכין אחר שחיטה והצניעה ונמצאת פגומה לית לן בה (בסעי' ט"ז) דוקא בכדקו אחר שחיטה י"ב בדיקות כדת אבל כדקו בהולכה והובאה גרידא פשיטא דלכו"ע לא מקרי יצא בהיתר ואין להקל בזה אפי' בהפס"מ (דע"ק סי' ח"י ס"ק ט"ו בית אברהם בש"ז ס"ק ל"א. זכחי רצון בתמידים סו"ס י').

(סא) הרגשה הוא רק בישוב הדעת כלי עייפות, וע"כ מאד צריך השו"ב לזוהר כשירו עייפה שלא יבדוק הסכין אז ואם בדק הסכין ביד עייפה הר"ז בחזקת שאינו בודק ככל הצורך כי ידוע דכשהיד עייפה אין מרגישין בה כ"כ ולכן פשוט הוא שצריך השו"ב לזוהר במה שיארע כמ"פ שנתקלקל הסכין עד שצריך השו"ב לחכך הרבה בהסכין על ידו עד שמעמידו על תילו כראוי, שלא ישחוט תיכף רק לאחר שימתין קצת להניח ידו עד שירגיש שאינה עייפה ואז יבדוק הסכין וישחוט (דכ"ת סי' ח"י או' קע"ה, ושכ"כ ביד אפרים סי' א' ובדע"ק ס"ק כ"ג).

(סב) רבו כמו רבו המכשולות בהרגשת הסכין כי לא כל חי מרגיש בטבעו מהר דקות הנמצא בהרבה פגימות (מהר"ש אבוהב בצוואתו).

(סג) כל המרבה בבדיקות בישוב הדעת ובכוון הלב הר"ז משוכח ואהוב למעלה (ס' הזכרונות ה' שחיטה פ"ב, למהר"ש אבוהב זצ"ל).

(סד) אהובי ידידי גם בעיני ה' לפלא מעולם מה דקי"ל ביור"ד סי' י"ט סעי' ה' דצריך לזוהר שלא לדבר בין שחיטה לשחיטה, ופסק זו נ' לפום ריהטא משונה משאר כל המקומות שכתורה דקי"ל בהו דמיד שכבר התחיל המצוה ואינו מוכרח לעשות יותר רק ברוצה לא שייך הפסק מטעם שיחה, דוק וחשכה. והאמת יורה דרכו כי אולי הוסיפו חז"ל סייג לפניו מסייג לבל יבא השוחט לשכחת בדיקת הסכין שהוא עיקר גדול בעת השחיטה וע"כ פסקו אומר דזוהר מלדבר דומיא למ"ש באור"ח סי' תל"ב ס"א דזוהר שלא יפסיק וישחוט הבודק עד שיגמור לבדוק הבית שלא ישכח לבדוק בכל המקומות וה"ה בזה ... ע"כ (קול יצחק סי' ח"י).

מזלזל בתפלה

(סה) מזלזל בתפלה דרבנן יש לחוש לבדיקת סכין (שו"ת צ"צ יור"ד י"ג).

נחשד על איסור

(סו) מי שאינו יר"ש ונחשד על איסור אינו נאמן כלל על בדיקת סכין (עי' באר משה דף פ"ח ע"ב).

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה קכה

מועד על עבירה

(ז) מועד לעבור על אחד העבירות הסכמת האחרונים התב"ש
ופמ"ג כהרמב"ם דאינו נאמן על בדיקת סכין ואסור לאכול משחיטתו
(מהר"מ שי"ק יור"ד צ').

שוחט נודע לירא ד'

(ח) לא כאתי אלא לפרסם כרכים שכל מי שנוגע יראת ד' בלבו
לא יתגאל נפשו לאכול משחיטת שוחטים אלא משוחטים המומחים
ונודעים ליראי ד' (שו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד סי' צ').

פרק כ"א

נתינת קבלה — ועוד כמה נחיצות

(השמטה מחלק א')

הרבנים מפקחים הלימוד

(טא) בדכ"ת סי' א' או' פ"ח, שתיקן בעירו שלא יקבלו השוכי"ם
דשם ללמוד דיני שחיטה עם מי שהוא טרם יסכים הרב ועל הרב
לחקור האיש ושיחו ומהותו בתורה, ע"ש.

הרבנים יזהירו השוכי"ם

(טב) צריכין הרבנים להזהיר את השו"ב בעריהם שלא יהי'
מסייעים לדבר עבירה והיינו לכל יתנו כתבי תעודות ובחינות לשו"ב
שהוא תחת דגל רב אחר (כס' כתב יושר דברי אמת, דברי הגאון בעל
דכ"ת).

נתינת קבלה על בדיקת הריאה

(ג) כמו שהמנהג שאין אדם שוחט אא"כ נטל קבלה לשחוט כן
המנהג שכל בודק צריך ליטול קבלה על בדיקת הריאה מקודם ובלעדה
לא ירים איש את ידו להיות בודק (שו"ת בית אפרים בפר"ת סי' ל"ט
סעי' ח"י, ובשו"ע הגר"ז ס"ק ט"ו).

קבלה לפני

(ד) גדול בשנים ולא נשא אשה יש לחוש לשחיטתו דהוי כמומר
לפור' (תואר משה סי' ב' פי"ז ח').

(סה) אין ליתן קבלה לפניו בלא אשה (שו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד א.)

(סו) ובמדינתנו ודאי דאף בידעבד אין להכשירו כי מי שהוא גדול בשנים ולא נסיב איתחא אנו מחזיקין אותו לקל, ואין יראת אלקים על פניו ואינו דחיל חטאין (דכ"ח סי' א' פ"ד).

(סז) ויש תקנה מרבנים קדמונים שלא ליתן קבלה לשום בחור עד שיהי' נשוי אשה (שו"ת דבר משה ח"א יור"ד סי' גף' באמצע בד"ה ולענין).

קבלה לצעיר מי"ח

(סח) יש מחמירין שלא ליתן קבלה למי שהוא פחות מכן י"ח שנה (רמ"א סי' א' סעי' ה'). ורבו המפרצים בעוה"ר וראוי לנהוג כמנהג הישן (פמ"ג מש"ז ס"ק ט"ז). ויש מקילין (כו"פ שם) וי"א לכה"פ ט"ו שנה (תורת זבח הספרדי אר' ב' סי' ר' סעי' ב') וי"א ט"ז שנים (מהר"ם שי"ק יור"ד א') וי"א דוקא עשרים (שו"ת דבר משה ח"א יור"ד סי' ג' בד"ה ולענין הכלים).

שתה רביעית יין

(ע) שתה רביעית יין אסור לכרוק סכין ולשחוט (הג' חת"ס על יור"ד סי' א', פרי תואר ס"ק ט"ו).

ובמנחת יוסף סעי' כ"ב מזהיר לכל שו"ב שיזהר מכל משקה המשכר אף בכ"ש. ויש מקומות שקבלו השו"ב עליהם לבל ישתו שום משקה המשכר אף מעט דמעט בכל ימות החול ומנהג יפה הוא דסחור סחור אמרי לנוזרא ע"כ (מוכא בדכ"ח סי' א' קצ"ב).

(עא) המשתכרים אפילו שלא בשעת שכרות אבריו כבדים (שמ"ח סי' ח"י סעי' טו"ב).

(עב) ודע דבדיקת הריאה חמור (מסתם שחיטה) ואסור כששתה רביעית יין אף בדיעבד ומן התורה (דע"ק סי' א' ס"ק י"ד, ובהג' צבי לצדיק שבגליון יור"ד, הג' חת"ס יור"ד שם נדפס בליקוטי חבר בן חיים ח"ו).

(עג) ובשאר משקה המשכר, השיעור, כשמרגיש חימום באבריו, והכל לפ"מ שהוא אדם (שם). ובעוה"ר השוחטים אין משימין לב ע"ז

(מנחת יוסף במ"מ או' קכ"ג, ועי' שו"ת היכלי שן תניינא כ"ח כ"ט, ופני מבין סנהדרין י"ד ע"ב, ובדכ"ת א' קפ"ז). בפרט שמביא למעשים מכוערים (משיב הלכה יור"ד ב').

ושו"ב הקבוע לרבים צריכין להחמיר עליו ביתר שאת בענינים הללו (מש"ז ח"י, טוט"ד תליחאי ל"ה). בעוה"ר רבה המכשלה בכפרים ששוחטים משתכרים ביין או ביי"ש וצריך שמירה מעולה (כו"פ או' ל"ה, הקדמת גבול בנימין). ונכון להעביר אותם ולגזור עליהם ככל עונשים קשים שלא יתעסקו בעסק שחיטות ובדיקות עד שיקבל עליו שלא ישתכר עוד, וכן נהגתי עצמי בכ"מ שהייתי אב"ד ומו"צ (הקדמה שם).

שוחט שנאסר

(עה) שוחט שכבר נאסר מגדולי ישראל אין להסמיך וליתן קבלה עוד (שו"ת שבו"י סימן טו"ב).

תנאי בתוך הקבלה

(עו) היו כותבין בקבלות (במדינת הגר) שעל מנת כן נסמכין שאי"ל לקבל שום משרה אצל קהלות שנאסרו מגדולי ישראל כמו קהלות רעפאר"ם ושטאטוס-קור"א. ואם לא ישמעו קבלתיהם אינה קבלה (השוחט והשחיטות פ"א דף ל"ח, שכן הנהיגו עפ"י פסקו של הגר"מ שיי"ק זצ"ל בשו"ת שלו יור"ד ב').

חזקה העשוי' להשתנות

(עז) אף שיש קבלה לשו"ב ואפילו אם הוא יר"ש ומוחזק לשו"ב מומחה ואומן בכל הפרטים צריכין לידע כי היא חזקה העשוי' להשתנות ע"י כמה סיבות ומאורעות שעלולים לגרום קלקול ופגם בכל אלו, וגם לאבד חוש ההרגשה ברוב הימים, וקשה לסמוך על "לידע איניש בנפשיה" אף על המדקדק היותר גדול ויר"ש כי כח ההרגשה אפילו בשעה שהולך וחסר אינו שוה בכל פעם כמו שאר כחות שבאדם פעם עולה ופעם יורד, וכיון שעולה הוא חושב ככחי אז כחי עתה ועדיין אני ראוי למלאכת הקודש ע"צ היותר טוב, וגם הלא השטן עומד על ימינו לשטנו ואינו מניחו לעזוב את משמרתו (שמושה של תורה דף צ"ב).

פרק כ"ב

קבלה לשו"ב

**הגדולים מאורי דור ודור מצטערים על נתינת קבלה
לכל, והדרכה ממה ליזהר**

מצינו הרבה בפוסקים שהצטערו והתאוננו לרגל מצב הירוד שרבנים מסמיכין ונותנים קבלה ואין מדקדקין בה כפי הצורך המוכרח: (א) שחיטה והרגשת הסכין שרוב העולם נכשלין בה רבו כמו רבו המכשולות בזה כי לא כל חי מרגיש בטבעו מהר דקות הנמצא בהרבה פגימות ... ועכ"ז רבו המתפרצים בעם ויהי בנקל לכתם אצל אחד מהשוחטים המשחיתים את עם ד' אשר ביתם פתוח לרוחה, ומידם הרשויות נתונות אל כל הבא למלא ידו לשחוט ולכדוק ואע"פ שאינם בקיאים בפרטותיהן ודקדוקיהן, ולא בדקו אחריהן אם יראת ד' על פניהם ולבם נכון עמהם ... ומתירין לכל ישראל אכילת שחיטתם באין שם על לב חומרת מאכלות שחיטות הללו כי הם אינם כשרים כדחז"ל ... עכ"ל (צוואת מהר"ש אבוהב זצ"ל). [נאמר המו"ל: בענין הרגשת פגימת הסכין הארכת בהעתקת דיעות הפוסקים במדור "בדיקת הסכין" ומשם תדרשנו לטובה].

(ב) והתימא הגדולה מכמה נותני רשות לשחוט שכל הרוצה ליטלה יבא ליטול, ויש לתמוה ע"ז ג' דברים, האחד מצד הנותן, והוא שלא כל חכם ומנהיג הוי אומן בקי בבדיקת הסכין והרגשת הפגימות, כי זה אומנות בפ"ע הוא, ומי שאינו רגיל בה מאד האיך יכול להורות לאחרים שיסמכו עליו וישחטו ויאכלו, וכי יש בזה משום חסרון דעת ותשיגנו חרפה וכלימה אם יודה שאינו מרגיש ואינו רגיל בדבר, והלא אין מתנאי החכם להיות שוחט וכדק ... (ס' הזכרונות למהר"ש אבוהב זצ"ל זכרון שלישי).

(ג) מצד הכנת המקבל, הנסיון הוכיח שלא כל היד ראוי לכדוק, ולא כל אדם מרגיש הרגשה הצריכה לבדיקת הסכין, ואין הדבר תלוי בלבד בדיעת הדינים והלכות שחיטה בע"פ כי העיקר הוא בבדיקת הסכין, והבדיקה הראוי והכשרה תלוי ביראת חטא כאשר כתבו כל חכמינו וזקנינו ז"ל, ואיה איפוא זו היראה והרעדה בכמה נערים

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

קכט

נעורים בעוה"ר אשר פשטו את ידם לקבל רשות הנהוגה והשיגוה, ורוכ עסקיהם באכילה ושתי' ובתיקון השערות ובקישוט המלכושים ובהליכת גנות ופרדסים מקומות מוכנים לפורעניות ופתחים פתוחים לשטן. אלו מושכים להם מדות הללו ואלו מושכים להם מדות אחרות, וכולם שוים לרעה, ועל סמך הרשות שבידם נוטלים עוד רשות לעצמם לשחוט בכ"מ בסכין אשר ימצאו שם ויתפארו בכדיקתם (שם).

ד) עיני ראו כחור אחד ולו הבנה מעוטה ולא הי' יודע להבחין אחר רוב השקידה עמו והטורח הגדול בין מותר לאסור בין טמא לטהור, והלך למקום אחר וחפץ לשחוט וחזר אחרי הרשות והשיגה, שבודאי הגמור לא ידע ולא הבין על מתכונם הדינים הצריכין לאל שוחט לידע אותם ... והקולר תלוי בצווארי נותני הרשות רח"ל (שם).

ה) אינו מן הראוי להרחיב ולהחליט את הרשות לכל הימים אשר הוא חי כי לא כל האדם והשעות שוין. וכן ראיתי נוהגין לרבתי המדקדקים במצות ומלאים חכמת ד', וז"ל הרמב"ם ה' סנהדרין פ"ד ... וכ"ש בנדרן דידן בדבר הרגשה וכיוצא שהיא משתנית ואינה עומדת על דקותה אלא הולכת ומתמעטת בודאי כל מבקש ד' ורודף האמת יתפוס את הודאי ... א"כ איפוא רבותינו העומדים לבער כל קוץ ואון מכרם ד' בית ישראל צאו וראו איזהו דרך ישרה שתבואו לפדיון נפשות התלויים על כל הרוצה להיות שו"ב שיהיו מתונים במאר מאד בענין נתינת זאת הרשות הנהוגה, וכל המושך ידו הימנה לבלתי נתון אותה אפילו לכשר שבכשרים כ"א בשעהד"ח ובתנאים שאמרנו הר"ז משובח ושכרו כפול מן השמים (שם, וע"ע או"י י"ג).

ו) בס' דברי זכרון (להגאון הגדול ר' יוסף שלאטהאגן זצ"ל) וז"ל: "גם ראיתי שערורי' אשר יש נותן קבלה לידוע ה' שחיטה ולא חקר ודרש ושאל מתחילה על אותו המקבל, לשכניו ומיודעיו בענין הליכותיו והנהגותיו ובייחוד כשאין לחכם ההוא הנותן קבלה מקל ורצועה וכפייה על המקבל" עכ"ל.

ז) עו"ש בזה"ל: ובאתי כנא לשון בקשה מכס שתשיחו ע"ז בהשגחה פרטית ולגזור אומר בכל פלך ופלך ועיר ועיר, בראשון שלא יתן קבלה כ"א לאותן המוכנעים תחת יד רב אחד, או שמתקשר עצמו בקנסות ועונשין שיהי' זהיר וזריז לעשות כל מה שיצווה עליו הרב המרשה אותו בע"ז. עכ"ל.

(ח) עו"ש: לא יתן קבלה אלא א"כ יש בידו מראשי עם במדינתו ומקום דירתו כתב רמב"ם מיושר הנהגותיו. עכ"ל.

(ט) עו"ש: גם שלא ישחט מי שיבא ממרחקים אף שיש בידו כתב קבלה, א"כ יביא עמו עדות נאמנה שניתן לו בזמן שיצא ממקומו שלא פקר ושעדיין ה' עומד בכשרותו במציאתו בעירו כי יכול להיות שמחמת איזה קלות העבירוהו שמה והכתב קבלה נשאר בידו עכ"ל.

(י) אחסור דרי ומרבים לתת קבלה לכל הרוצה ליטול ואין בודקין אותו כראוי, וגם הנוטל קבלה אינו חוזר על הדינים (ברכ"י יור"ד סי' א', ושיו"ב שם וע"ע או' ה' י"ג).

(יא) במיץ ואגפיה צריכין כל השוחטים תמיד כשיעברו ב' ג' שנים לחזור לנסיון לפני חכם עיר בעת ההוא כי אולי שכח, ומתחלה נהגתי בעצמי כשנתתי קבלה לשוחט שכתבתי בתוכה שלא יועיל רק עד אחר ב' או ג' שנים ואח"כ הקבלה בטילה עד שישוב לעמוד על הנסיון ... עכ"ל (כו"פ סי' א"י"א, וע"ע לעיל או' ה').

(יב) כמה רבנים מתנים עם המקבלים בהכתב, וכן מבטיחים השוכחים בכתב טרם מקבלים הקבלה שלא יסיגו גבול שוחטים אחרים (עי' שו"ת משיב כהלכה יור"ד סי' ב').

(יג) נוהגין בירושלים לברוק השוחטים פע"א בשנה לכה"פ הגם שיש להם כתבי סמיכה כנהוג (קול אליהו ח"א יור"ד סי' א' דף כ"ג, ועי' לעיל אות ה' י').

(יד) לפעמים מקבלים שוחט מכל אשר בחרו אף שאינו מופלג בחסידות ואומנות יתירה (של"ה שער האותיות או' ק').

(טו) בעוה"ר עיני ראו ולא זר כמה וכמה רבנים הגורמים להאכיל טריפות הגם שהמה יראי ד' בענינים אחרים, אוי לאותה בושה, כמה האמת נעדרת, וכמה וכמה מקלקלת השורה מדת הגאווה הסרוחה המושרשת בלבם (שו"ת בית הלל סי' מ"ז).

(טז) הוא מכשול גדול בעוה"ר אשר הרבה רבנים סמכו עצמם להורות הוראה גדולה אשר לא למדו ולא שמשו כלל ועי"כ עצומים כל הרוגיה, והוא הענין שסומכים ידי שוחטים והוראה אחת מכרעת אלפים הוראות אחרות דאם נכשל בה מאכילים נכילות וטריפות לישראל אלף אלפי פעמים, וכמ"פ בא רב אשר לא עמד בנסיון לפני

שוחטים מומחים בעיר אחרת ולא שמש בידיעת פגימת הסכין ומיד סומך על עצמו לנסות את השוחטים וליתן קבלות, וכמה יש להתאונן על פירצה גדולה הלזו (לב העברי חתן בעל בית הלל זצ"ל, ותלמיד לרבש"י החת"ס זצ"ל).

(יז) ומעתה כמה גדולה המבוכה בדור הזה שסומכים על עצמם ליתן קבלות בשאט נפש ולכתוב "יאכלו ענוים וישבעו" כאילו מבטן אמם נולדו להיות אומנים בהרגשה ... ואיך יוכלו לעשות כ"כ מעשים טובים בשבעים שנה לפי החטאים שנעשים בגללם ביום אחד (עכ"ל בלב העברי, עיניי שחיטה).

(יח) לא טוב ליכנס עם שוחט המתלמד לפני משורת הדין, כמו שעושים לפעמים רבנים גדולים במחילה מכ"ת שמסמיכים לצורבא מרבנן אף שאינו בעל הוראה כראוי למען יגדיל תורה, אם אך יודע לדמות מילתא למילתא עושים מעשה וכותבים שהם בטוחים ביראתו הקודמת לחכמתו שלא יצא מכשול מתחת ידו, אף כי לדעתי ג"ז אינו נכון כי אף אם הנהו למדן וחרף עצום כיון שלא למד השו"ע עם האחרונים ולא שמש אצל ת"ח בעלי הוראה עדיין לא הגיע לכלל הוראה, והוא בכלל מה שאחז"ל סוטה כב. התנאים מבלי עולם (שמושה של תורה דף צ"א).

(יט) צ"ע כי קשה לסמוך על השוחט מטעם "לידע איניש בנפשיה" אף על המדקדק ביותר גדול ויר"ש כי כח ההרגשה אפילו בשעה שהולך וחסר אינו שוה בכל פעם כמו שאר כחות שבאדם פעם עולה ופעם יורד, וכיון שעולה הוא חושב ככחי אז כחי עתה, ועדיין אני ראוי למלאכת הקודש על צד היותר טוב, וגם הלא השטן עומד על ימינו לשטנו ואינו מניחו לעזוב את משמדתו.

וע"כ על הדב לדעת כי אחריותו של השו"ב אקרקפתא דגברא דבה הוא הדב דמתא שעליו לחקור ולדרוש אם הכל על מכונו ... (שם צ"ב).

(כ) שו"ב הנוסע למדחקים והוא השו"ב הוא המורה ואין מי שישגיח עליו כדאוי יש להקפיד עליו יותר שיהי' מן המובחרים הן באומנתו והן ביר"ש (שם דף צ"ג).

(כא) על של עתה באתי לעורר לבות החדדים אל ד' כי ראינו כמעט חזר הדבר ליושנו בפרוץ הדבר אם מפאת נותני הקבלה שיבא

אחד מן הנוה מאחרי הצאן ואינו יודע שום ספר רק שמכוין בשאלות השחיטות אף לא כולם ושחט ג' עופות ולפעמים אף אם מקלקל אחד מהן שוחט אחרת במקומה והרב נכנס עמו לפנים משורת הדין ונותן לו קבלה, ואם מפאת המקבלים כי יש שאינם חוזרים תמיד להיות בקיאים, גם ממהירים לשחוט בלי בדיקת סכין יפה יפה ואין דורש ומבקש להשגיח עליהם ... (ש"מ"ח סי' א' או' ח').

כב) ביד יוסף יור"ד סי' ז' או' ט"ו, כי "דעכשיו אפי" נטל קבלה שייך לומר שגם בשעת נטילת קבלה לא ידע כי עפ"י הרוב סומך הרב על כתב ההודעה שנתן לו השו"ב המלמדו וגם ע"ז אין לסמוך, כי עפ"י הרוב מלמדין בשכר וממהרין לשלחם כדי לבא על שכרו" (וכ"כ בשאלת שאלום קמא סי' ט"ז סוף ד"ה בדבר).

פרק כ"ג

לעקוב אחר השו"ב

(השמטה מחלק א')

שו"ב שלא הרגיש פגימה

סא) מצאו אצל שו"ב שלא הרגיש פגימה הנרגשת לכל אדם (לא פגימה קטנה שאינה נרגשת לכל אדם) יש לאסור מה ששחט למפרע דלא שייך התנצלות להשו"ב כשאירע לו כזה לומר שע"י עייפות וכדומה לא הרגיש, דכל היכא שאנו רואין שעבר על הפגימה ולא הרגיש לא מהני ל"י התנצלות (גידולי הקדש על דע"ק סי' ח"י ס"ק כ"ג).

שו"ב צריך מורא שמים, ושל בשר ודם

סב) השו"ב צריך להיות עליו מורא הרב כמורא שמים, וגם מורא בשר ודם (מהרש"ק בשו"ת טוטו"ד תליתאי סי' י"ט).

סג) שו"ב שעבר על גזירת הרב בענין שחיטה ושחט שלא ברשותו ולא השגיח על אוהרת הרב והקהל וגם אחר התראה עמד במדרו הר"ז רשע ועבריין ואפי' להתפלל עמו אסור, ואף דקי"ל עבריין שלא נתנדה מצטרף לעשרה היינו בעבר על גזירות הקהל מבסיים משא"כ במידי דאיסורא ואפקרותא נגד הרב והקהל בע"ז לכו"ע רשע הוא ואינו נמנה לדבר שבקדושה ואף שלא נדוהו הרי הוא כמנודה.

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה קלג

ועכ"פ אינו ראוי להיות ש"ץ להוציא רבים י"ח כיון שאין ביתו ריקן מעבירות שהכשיל את הרבים והאכילן בשר שאסרוהו הרב (שו"ת שאילת יעב"ץ ח"ב סי' קצ"ו).

ביאור החוב על הרב לפשפש אחרי מעשה השו"ב

(סד) אע"ג שכבר איפסיק להו בשו"ע (סי' ח"י סעיף טו"ב) דבזה"ז נתכטלה תקנת חכמי הש"ס דאסור לשו"ב לבדוק עד שיראה הסכין לחכם, מ"מ חוב גדול לחקור ולדרוש אחרי השוחטים ומעשיהם כמבואר בגדולי הפוסקים: בשו"ע הגר"ז סי' ח"י קו"א סוס"ק ט, דאף בזה"ז אף שלא נולד ריעותא בענין הרגשת הסכין ואף שאין ידוע שאין זהירין ואע"פ שהם בחזקת כשרות כסתם כל ישראל, מ"מ כיון שאינם אנשים ידועים בזהירות וזרירות ויראת ד' על פניהם אין להאמינם על בדיקת הסכין יותר מבימי חכמי התלמוד בין בשוחט לעצמו ומוכר לאחרים ובין בשוחט לאחרים, ומבואר הדבר דאף שנטל קבלה הדין כן (מוכא בדכ"ת קס"ד).

ובשמ"ח (סוף סעי' ז') שיש להחכם לחקור תמיד אחר השו"ב ולבודקם אם יש להם הרגשה טובה כשאר בני אדם השלימים בדעתם, וכל המרבה לבדוק אחר השו"ב הר"ז משובח. ומשמע ג"כ דגם בנטל קבלה, וכ"כ בשו"ת טוטו"ד תליחאי סי' י"ט ע"ש (מוכא שם).

קבלה בלי רשות האב"ד לא מהני

(סה) אף מי שיש לו קבלה לשחוט אסור לשחוט בעיר שהוא תחת דגל רב שלא נטל ממנו הקבלה בלי רשותו (שנות חיים סי' ח"י ס"ק ל"ו, דע"ת סוס"ק ל"ו).

הכנת הרב להליכת המטבכיים

(סו) ידע רב המכשיר כי כשמכין עצמו ללכת לבית המטבכיים יבחר בזמן ויום שגופו ועצביו נוחים ורגועים כדי שיתאפשר לו לבדוק היטב היטב הסכין של שחיטה, כי העייפות מאד מאד מזקת ומפסדת הרגשת פגימות הסכין, ולא עייפות של שינה בלבד (המבואר בח"א כלל קמ"ג, ומט"א תר"ה, ופמ"ג שם, ובישוע"י סי' ח"י, ושמ"ח שם) אולם גם עייפות הבאה ע"י עשיית מלאכה ואפילו מלאכה קלה כמות שהוא עלולה לפי שעה לקלקל ההרגש כדאי ביד אפרים סי' א', ובדע"ק סי' ח"י ס"ק כ"ג, ומהיות טוב לבחור אחר שינת צהריט דאז תיכף אחר

השינה ההרגש בתוקפו כדאי בפוסקים וכן השכל מחייב, אבל כל יקדים עצמו מיד בבוקר כי אז לא יוכל לעמוד היטב על כור המבחן אף אם ימצא הסכין כשירה טיבו של השוחט כי לפעמים אף שיעלה להשוחט להשחית ולהעמיד סכין חד וחלק מ"מ זהו כאור הבוקר שדרגשתו במילואו אבל אחר איזה שעות של עבודה ויגיעה נתדלדל כחו ויחד עמו הרגשו, וע"כ מטעם זה טוב שיבחר זמן מאוחר, אלא דמ"מ כדי שהרגשתו העצמית יהי כדבעי יישן לפניו כל אלה כחנתי וניסיתי בעצמי (חוקת השוחטים סי' א' כלל ז' ענף ג').

סז) עוד זאת אוכל להעיד כי כאשר שהמנהג מעולם לבד מה שהרבנים הולכין פתאום לבית המטבחים מביאין השוחטים לפחות אחד בחודש הסכינין שלהם לבית הרב לברקן (כמבואר בשו"ת חת"ס יור"ד סי' י"ג) והנהוג בכגון זה שהרב בודק לפניו הסכין ומחזירו באותו מקום ובאותו זמן, לענ"ד היותר טוב שלא לנהוג כן כי יקרה לפעמים שהרב אינו מיושב ורגוע בכמות הנצרך לבריקת סכין בפרט סכינין הגדולים ששוחטין בהם בהמות וע"י שהשעה דוחקתו עושה הבריקה כפי שהוא אע"ג שאין הרגשתו אז כדבעי, והמכשולות עצומות, אבל הזאת כי אין סיבה למהר ואין שום סכרא וטענה שיוכל השוחט להציע אשר יכריח הרב לברוק תיכף הסכין, כי השוחט צריך להיות לו תמיד כמה סכינין כמבואר בשמ"ח ובפוסקים (ואם יארע סיבה שצריך להסכין מיד ישלחנו מלפניו ויבקש מעמדו לחזור לו בזמן שיוכל להשהות אצלו הסכין משך זמן).

וע"כ יבקש מהשוחט (ויעשנו לקביעות) שימחול להניח אצלו הסכין עד הזמן שיקבע לו (לפי הענין) ולאחר שנפטר השוחט מבית הרב יעסוק הרב בכל אופני בריקה שיוכל בצפרנים בראי' לנגד השמש, באצבע זה ובאצבע אחר, וכל כיוצא, ויבחר לעצמו זמן היותר מוכשר, שיש לו ישוב והרחבת הדעת כדבעי (שם ענף ד').

סח) מה שנמצאים רבנים כשבאים לבית המטבחים אין הולכין מיד להשוחט ולבקשם לברוק סכינם וכשיהי' שלימה יתנוה להם, אלא יושבין לנוח בחדר מיוחד ולשם מכניסין השוחטים וכל אחד מראה סכינו הטוב והיפה, אין לך פתח פתוח להשוחטים להערים יותר מזה, שהלא כבר ביארתי כמ"פ כי הסכין עומד בכל עת כפי הרגשת השוחט אז, וע"כ בבוקר בתחילת המלאכה שעדיין לא שלטה עייפות בהגוף אז מרגישין כל דבר דק, וע"כ הסכין ג"כ חד וחלק בכל האפשר, אבל

קלה שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

באמצע היום נשלל כח ההרגש וע"כ גם הסכין נאכר חלקותו לפי מדה זו, והוא דבר שכלי, וכפי שנוכחתי לדעת מכמה שוחטים מומחים ויראים, ישנם הרבה שוחטים שכאשר מתבקשים לעייל לפני ולפנים להראות הסכין אין מראין הסכין שעוסקין בו אז אלא מוציאין סכין חדש ויפה שלא נגע בו עוד מאז השחיו והעמידו וברקו, ובודקו יפה יפה ומכניסו להרב, ואינו בוש (לפעמים) גם לומר שהוא ניהו הסכין ששחט בו זה עכשיו.

וע"כ לא נשאר עצה רק ליכנס לבית המטבחים פתאום ולבקש מהשוחט שימחול לבדוק הסכין שמשתמש בו אז ועל אחר ינסהו הרב, וכ"נ בשו"ת חת"ס יור"ד י"ג שכן נהג, ואז טוב לו בעוה"ז ובעוה"ב (שם ענף ה').

לאו כל רב בקי בהרגשת סכין, ועצה

(ט) מה שהרבה רבנים וגדולים נכשלו בהשוחטים שתחת דגלם חונים על אף שעשו יותר ממה שבכחם לתהות על מעשי השוחט, טעו טעות גדול דמינכר לכל השוחטים כי א"א לשום אדם שבעולם להיות בקי היטב בפגימת הסכין והרגשתה זולת אם יעסוק לידע אומנות השחזת הסכין, והרגשת פגימה דקה זמן וזמנים טובא וילך אצל שוחט ירא אלקים שילמדנו כל השייך לחכמה זו השחזה ובריקה, פוק חזי מ"ש הגאון הקדוש ר' הלל מקאלאמייע וצוק"ל בספה"ק חשובות בית הלל סי' מ"ז וזלה"ק אות באות:

מוטל עלי לצאת ידי שמים והבריות וכבר עלה על רעיוני זה כמ"פ שראוי לכתוב לרבנים שהמה יראי השם ומינה שמקבלים האמת ממי שאמרו יהי' מי שיהי' שלא יסמכו על הרגשתם לנסות את השוחטים, ולא ידעתי מאין נתפשט וכא המכשול וטעות הזה, וכי בשביל שהוא בהויות דאבוי ורבא ויורד לעומקו של הלכה יודע ומבין ג"כ בכדיקת הסכין אתמהה, וכי מה ענין זה לזה הלא זה מתת אלקים הוא, יש שיש לו חוש מישוש גדול והרגשה חזקה הגם שאי"ל יד ושם בתורה, וכן להיפוך, ואם בזמן הגמ' הי' צריך השוחט להראות סכינו לחכם אז הי' ת"ח ג"כ שוחט ואומן כמאחז"ל ת"ח צריך שילמוד כתב שחיטה ומילה ובפירש"י שם שיאמן ידו לכך.

ואם ת"ח בדורות הראשונים שהי' בלי ספק ירא ד' באמת רצה להיות שוחט כודאי הי' מכתת רגליו זמן וזמנים לילך מעיר לעיר

קלו שחיטת ואכילת בשר בהלכותה

מאומן לאומן ללמוד על צר היותר טוב חכמה זו השחזה והרגשה ממורא שלא יפגום נפשו, משא"כ עתה, אמש הי' בחור, זה דרכן של בחורים תפארת בחורים כחן לעייל פילא בקופא דמחטא ולפלפל, למחר נשא (אשה) ואח"כ נעשה רב ומיד ישמיע כל תהלתו וכל רז לא אניס לי, דמאחר שנקרא מורה מוריננו, בושה היא לו שאי"ל הרגשה ולקרות לאחר שסייעו לנסות השוחט, וסומך על המקרא, לא יאונה לצדיק כל און.

בעוה"ר עיני ראו ולא זר כמה וכמה רבנים הגורמים להאכיל טריפות הגם שהמה יראי השם בענינים אחרים, אוי לאותה בושה עד כמה האמת נעדרת וכמה וכמה מקלקלת השורה מדת הגאווה הסרוחה המורשת בלבם, אלא כל רב ומורא שיראת ד' באמת על פניו צריך תחילה לנסות עצמו דהיינו שיקרא כל השוחטים ובע"ב שיש להם הרגשה ויראה להם פעם ושחים ושלש, ואז יוכל לסמוך על בדיקתו להקל וכו'.

ואטו אני אם הייתי רוצה לא הי' לי הרגשה הלא יש לי ג"כ מצנפת ומקל של כסף וגלימא של משי כמו רב אחר אלא לכי אומר לי שוטה וגם רוח מה לך ולצרה הזאת אם מה שלמדת מה חכמתך ומה גבורתך מכ"ש מה שלא למדת עכלה"ק.

לא יהנה השוחט מהכשרות דוקא

(ע) צריכין ליוהר שלא יקבל השוחט שום עדיפות מהכשרות ששוחט יותר ממה שמקבל על הטריפות כי אז יש לחוש שיבא להקל יותר מן הצורך בשביל זה (עי' יור"ד סי' ח"י או' ח"י וברע"ת ודכ"ת שם).

(עא) וה"ה שאסור לבעל המטבכיים המרוויח יותר בבשר כשרה מכנבילה להעמיד איש שיזרו השוחטים ושאר העובדים כדי שיוציאו הרבה כשרות דהיינו הך (שור"ת מטעמי דבש סי' מ"ב, וע"ע בדכ"ת סי' ח"י מס"ק קע"ז עד קצ"א וברע"ת שם).

מצאו פגימה שלא הרגיש השוחט

(עב) נמצא פגימה בסכין של השוחט האיך דינו, עי' יור"ד סי' ח"י סעי' י"ט, ודכ"ת או' קצ"ז, ובסעי' כ' ודכ"ת ורע"ת שם, ודכ"ת

קע"ב, קע"ג, ובדכ"ת קמ"ז, קמ"ח, קמ"ט, ובדע"ת על סעי' ט"ז, ובדכ"ת על כל סעי' כ' שבס"י ח"י, ודע"ת שם.

(עג) בשנת תר"ה התאספו כל גדולי הונגרי בעיר פאקש להתכונן על מעמד הדת ולתקן הנצרך תיקון, ואז תיקנו תקנה זו "השוחט יהי תמיד עיני הרב עליו להשגיח על ידיעותיו והנהגותיו, ועיני חושיו, אם לא אבד כח הרגשתו וידיעת סכין ותיקונו" (השוחט והשחיטות דף 63).

(עד) בשו"ת מהר"מ שי"ק יור"ד סי' א' כ' תקנות עבור השעורורי שנתהוה בענין השוחטים ובדקים וכ' בזה"ל: כבר נודע בישראל מספרן של רבותינו ז"ל שראוי להשגיח על השוחטים ובדקים בעינא פקחא וכו' וכבר נשמע כמה קלקולים משו"ב שראוי לגדור עכ"ז גם מקצת רבנים ידם כמעל הזה שנותנין יד לפושעים וידם פתוחה לקבל זקנים עם נערים המנוערים מן התורה ומצות ליתן לשחוט ולבדוק לכל שואל ומבקש ולא שמים על לבם המכשלה אשר אפשר לכא על ידיהם וכו' עכ"ל.

(עה) אותן הרבנים היושבים על מדין בתוך מקהלות עם ד' יתחזקו בעד תורת ד' להעמיד הדת על תילה ולעמוד בפרץ שלא למנות ולהעמיד שוחטים שאינם מתנהגים כפי דתי תורתנו וכו' ומנו לכם רק שוחטים הגונים ורק עי"ז תהיו לעם קדוש (שו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד א').

(עו) בירושלים הי' המנהג לבדוק השוחטים פע"א בשנה הגם שנסמכו בזמנם (קול אליהו ח"א יור"ד סי' א' דף כ"ג).

עצה להכיר אומנות השו"ב

(עח) צריך הרב לראות אופן הרגשה של השו"ב אם אינו שוהה הרבה עד שמרגיש הפגימה, וגם אם אינו שוהה הרבה יותר מדאי להעמיד הסכין (מנהו"ב כלל א' קומץ סעי' ו') ודבריו מסתברין כי כן אנו רואים שהשוחטים האומנים אינם שוהין הרבה בהעמדת הסכין וכששוהה הרבה הוא סימן שאינו אומן מומחה (דכ"ת סי' א' נ"ב).

(עכ) יש לתמוה על מנהג כתי דיני ישראל שכשמכנינין לשו"ב בהרגשת הסכין מחזיקין אותו למרגיש כשמראה לפניהם ג' סכינין טובים ואי"ז נכון דבזה לא מהני מה שהוא מוחזק בג' פעמים אלא

קלח שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

צריך הרבה והרבה נסיונות כמה וכמה פעמים בנסיונות שונים ומשונים (מהר"מ שי"ק יור"ד סי' א' או' ה').

מומחיות בהשגחה

(פ) עיי' מה שהארכתי במדור בדיקת הסכין מתחלתו ועד סופו, כי רובן ככולן מוכרחין להיות הרב בקי בהנה טרם יקרב למלאכת הקודש לפקח ולעקוב אחר הש"כ ובלעדן דומה לבעל מלחמה בלי כלי זיין, ולמשורר שנתאלם.

פיקוח פתאומי

(פא) ראיתי לרבותינו שהיו נוהגין ליטול בפתע פתאום הסכין מידי השוחטים בעת השחיטה לראות מה הוא, וכן היו משלחים בעדם ושואלים ודורשים מהם ה' שחיטה ובדיקת הריאה איש איש כפי עבודתו לידע אם נפלה בהם שכחה (ס' הזכרונות לבעהמח"ס שו"ת דבר שמואל בזכרון שלישי, וכעיי"ז בשו"ת חת"ס יור"ד סי' י"ג).

שו"ב שראו בו קלות

(פב) שו"ב שהעידו עליו בכמה דברים שראו ממנו קלות וולול בענין השחיטה וגם ראו ממנו דברים מכוערים אף אם לא העידו עליו שהאכיל נו"ט רק כיון שראו שזולל בענין שחיטות ובדיקות והוא מקלי הדעת אין להאמינו (שו"ת מאמר מרדכי סי' מ"ב).

(פג) נידון שו"ב שהוציא טריפות מתחת ידו עיי' מה שהאריך בדכ"ת יור"ד סי' כ' סעי' ב', ודע"ת שם.

ובשמ"ח שם כמי שהוציא טריפה מתחת ידו ועשה תשובה ורוצה לחזור לכשרותו אין לסמוך עליו עוד מכאן ולהבא עד שיעשה תשובה שניכר שאינו חס על ממונו בלא הערמה רק מחמת מורא שמים בלבד. ע"כ.

שו"ב הממונה על הציבור, חמור

(פד) שו"ב הממונה על הציבור חמור טפי ואף שזולל כמ"פ בדבר שהוא רק ממנהג יש לקנסו ולהעבירו עד שיקבל עליו דברי חבירות (שו"ת תועפות ראם יור"ד סי' א'). ואם הקיל במנהג ברור דינו כעובר על שאר איסור דרבנן דקי"ל להחמיר (דע"ת סי' א' ס"ק ט"ז).

על הרב לעמוד על המשמר עיוה"ב

(פה) בכרתי סי' ח"י או' י"ז האריך בחששות העצומות ותקלות הנוראות במקומות שישנם עם רב הדוחקין על השוחט לשחוט. וסיים דבה"ק בהאי לישנא:

ועכ"פ יש לרב המורה להשגיח ע"ז בשוחטים ביום הנבחר (עיוה"ב כ) לבל יתפרצו ויקילו ראשם בענין בדיקת סכין ובדיקת סימנין וכדומה לרב טורח המלאכה שלהם ויצא שכר אנשים שוחטי עופות הנ"ל לכפרה בהפסדן בעוה"ר, עכ"ל.

ולמרבת התמיה כי הרבנים יושבי על מדין אין שמים לב לדברי הכו"פ הללו הנאמרים באמת וביושר ועוד יש להפליא על מקצת שוחטים העומדים על רגליהן כמה שעות רצופות בעסק השחיטה זו בתר זו בלי הרגעה כ"ש בינתיים.

החכמה תחי' בעליה

(פט) לעקוב הדק היטב אחר מטמוניותיו של השו"ב נצרך חכמה וערמוניות, והרבה עצות והדרכות נפלאות יכולין ללמוד ממעשי הגאון מהרש"ק אצל השוחט דק"ק בארדיטשוב ואעתיק קצת מלשה"ט:

באתי להתנצל שלא יקשה לכם על שתיקה שלי מתחלה ועד סוף (פי' שלא דיבר כלום מעשי השו"ב עד אחר שכבר החליט שיודע הכל וזו היתה אחר ג' ימים ראית שחיטת ובדיקת ק"ל בהמות — המו"ל). הנה מה שקבלתי עלי לשחוק מתחילה ... א"כ מה בצע שידע מה שרע בעיני, לא ישוב לעשות כן רק בפני ומדי עברי מקהלכם ישוב לאולתו, ומפעם אחד א"א לי לעמוד על רוב הנדחתו כי אולי משגה הוא, ומקרה הוא בלתי טהור ... כן שתקתי למען לא ירגיש כלל במה שאני רואה ומביט וידמה בנפשו כי אני כאיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות אין לי לב להבין וכאפרוח שלא נפתחו עיניו וכזה אעמוד על סוף דעתו. וכן הי' כי הצלחתי ... עכ"ל (מועתק בשו"ת טוטו"ר ח"א בפתחי שערים דף ג: ע"ש).

פרק כ"ד

זהירות לשוחטים והאוכלין משחיטתן

(השמטה מחלק א')

דיבורי ניוול פה משוחט

קו) שוחט שרגיל על לשונו ניוול פה אסור לאכול משחיטתו ורחוק מאד מלהיות אפילו בגדר סתם יר"ש כ"ש יר"ש מרבים דבר שאמרו עליה חז"ל שמעמיקין לו גיהנם ומהפכין עליו גז"ד של שבעים שנה לרעה (שו"ת מגינת ראש סי' כ"ה).

בדיקת הסכין במקום קר

קז) ידוע ומנוסה דא"א לכדוק הסכין ולהרגיש בפגימה דקה כשהיד קרה. וגם א"א לכדוק בחוץ בעת שהאוויר קר ורוח מנשכת (שו"ת מאמר מרדכי סי' מ"ב והשתמש בסכרא זו בין שאר הצדדין להעביר שו"ב. וע"ע שו"ת דברי מלכיאל ח"ה סי' רס"ה). ואפילו בדאיכא שני שוביים קשה שירגישו בפגימה דקה בעת הקור (שו"ת דברי מלכיאל שם).

מתינות בשחיטה

קח) שחיטה מתונה מהוגנת א"א במקום ששוחטים למאות והקצבים ומשרתיהם דוחקים השעה למהר המלאכה (שו"ת דברי מלכיאל ח"ה סי' רס"ה. ועיי' במדור ענינים שונים בשחיטה וטריפות הארכתי).

שוחט שהיה ער בלילה

קט) שוחט שהי' ער בלילה כאונס או ברצון ימנע מלשחוט כי בטל ממנו הרגשה (עיי' ח"א כלל קמ"ג ד', ועיי' פמ"ג או"ח תר"ה א"א סק"ה, ובמט"א שם וש"א) ובכל אופן לא ישחוט יותר מכ"ט בפעם אחד וישב לנוח וישחט אחר (עיי' תואר משה פי"ז או"ו, ועיי' מהרא"ל צינץ ר"י סי' ח"י ביור"ד).

שוחט העיף

קי) שוחט שהוא עיף בידיו לא ישחוט דנפסד הרגשתו, ואפילו בעייפות קלה יזהר להניח קצת כגון שחיכך בסכין על ידו להעמידו על תילו (עי' יד אפרים סי' א', דע"ק סי' ח"י ס"ק כ"ג, דכ"ת ס"ק קע"ה).

קיא) בבדיקת הריאה צריך אימון היד והרגל והרגשה ויש להחמיר בו טפי משחיטה. ואני תמה על מ"ש הרמ"א בסי' א' שדיני בדיקה כדיני שחיטה כי אדרבה דיני בדיקה חמורים יותר (שו"ת חו"י סי' קע"ח, ע"ש).

מקוה לשוחט

קיב) בסה"ק דגל מחנה יהודה (או' פכ"פג) כי הרה"ק מוהר"ר אברהם מסטרעטין זצ"ל הי' מקפיד מאד שהשו"ב יטבול עצמו במקוה קודם שחיטה פע"א לא הי' פנאי להשוחט ושחט בלא טבילה וכאשר הוגש לפני הרה"ק הנ"ל לאכול הריחו והרגישו מיד ולא רצה לאכול ע"ש.

קיג) השו"ב יזהר בטבילת בע"ק ובמקום שאין המים מצויין או כשהוא חלש ואינו יכול לטבול עכ"פ יהדר אחר ט' קבין לשפוך עליו או מ' סאה שאובין (לשון המרדכי בשם הלכות א"י, מובא במנחת יוסף סי' א' סעי' י"ד ובקו"א או' ב').

בתי עינים

קיד) שוחט שאין ראות עיניו שלימים ועיניו הולכות ורפות אסור להיות שו"ב דכיון דאינו רואה יפה יטעה ויהא נראה לו ששחט רוב ובאמת לא נשחט, בפרט בעופות דהסימנים דקים (תואר משה פי"ב או' ז', שלחן גבוה סי' א' ס"ק מ"ג) ולכן מי שיש לו בתי עינים מחמת חולשת ראות עיניו אע"ג שיכול לראות מקרוב אבל מרחוק אינו יכול לראות פשיטא דאסור לו לשחוט לכתחילה אף ביום בשעת זריחת השמש רק כשהוא לבוש בתי עינים המיוחדת לו דיש לחוש שמא אינו רואה היטב מכלעדי הבתי עינים (דכ"ת סי' א' קצ"ג) ויש רוצין לאסור שוחט שצריך לבתי עינים (שו"ת טוטו"ד תליתאי סי' פ"ה) אבל רבו החולקין עליו (שו"ת שבוי"י ח"א קכ"ו, דע"ת סי' א' סק"ג, ודכ"ת ס"ק קפ"ג) וע"כ ביש לו ברי"ל טובה ומלוכש בה בשעת השחיטה אין לו

קמב שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

לחוש כלל (שם), ופוק חזי שכן עמא דבר ולא רפרף אדם מעולם (שו"ת עומק הדעת יור"ד סי' כ"ג).

איסור דרבנן

קטו) העובר בשאט נפש על איסור דרבנן מקרי רשע, והנקרא רשע אין להאמינו להיות שו"ב (שו"ת ד"ח ח"ב יור"ד סי' כ').

ידיו מרותתין

קטז) שוחט שידיו מרותתין מצינו מבוכה גדולה בהפוסקים דינא דהאי גברא כמאי ולא אאריך בדבריהם ואציין מהם מהמפורסמים המכארין די"ז לכל פרטיה. בשו"ת נו"ב תניינא חיר"ד סי' א', פת"ש סי' א' או' ג', מים חיים יור"ד א', שערי צדק יור"ד סי' א', זרע אמת הספרדי ח"ג סי' פ', פרי הארץ הספרדי ח"א סי' י"ט, מחזה אברהם (ספרדי) סי' ל"ב, תורת הזבח (ספרדי) או' ב' סי' ר' סעי' ג', שו"ת ד"ח ח"ב יור"ד סי' ג', בית שלמה יור"ד סי' י', שו"ת רמ"ן יור"ד ט"ז, כתב סופר יור"ד סי' י'. צמח צדק יור"ד סי' ט', מהר"מ שי"ק יור"ד י', דבר משה סי' פ"ה, תפארת יוסף יור"ד סי' ג', דברי אליהו סי' כ', מהרי"א יור"ד מ"ה, חסל"א יור"ד סי' א', ובדעת סי' א' או' ל"ה, דכ"ת ס"ק נ"ה, ועוד.

ראשו מירתת

קיז) בבית אברהם יור"ד סי' א' בא"ז ס"ק ל"ט, דמרתת בראשו צ"ע, וכ' בדכ"ת ע"ז וז"ל: ואני איני יודע הריעותא וחשש שיש בזה שמדתת בראשו כיון שאינו מרתת בידו, ובעיני ראיתי כמה אנשים שמרתתין בראשם ובשאר איבריהם אינם מרתתין והמה כאחד האדם, ומה חש יש לעסק השחיטה כמה שמרתת בראשו והוא פשוט, עכ"ל.

דברים בטלים

קיח) כל ישראל מוזהרין ועומדים מפטופטי דברים בטלים, וכפליים בשוחט מאכיל בשר לרבים עפ"מ שכ' בספרי קודש להטעים טעם היתר שחיטת בעל חי, דהאדם שהוא כגדר "מדבר" מעלתו שגבה על בע"ח שהוא מסוג "חי" ומעלת מדבר נמדד לפי הדברי קודש ששח דאם מדבר בטלות ואסורות ההעדר טוב ממנו ותקנתו קלקלתו. יוצא דשוחט שעוסק בשיחת דברים בטלים לרועץ יחשב ולא לשוחט, שהרי

הורג בהמות העומדין במעלה יותר ממנו. וזהו כוונת חז"ל "הסיף והספר ירדו כרוכבין, אי ספרא לא סייפא, אי סייפא לא ספרא", פי' אם השוחט מבלה בספרי קודש או לא מקרי מחזיק סייף רק סכין קודש לשחיטה, ואם אינו עוסק בספה"ק או מיקרי מחזיק סייף ורוצח, וע"כ חוב על השוחט ליהזר, ועל האוכלין לעמוד על המשמר (דברי צרק פ' ראה).

קדש במותר לך

קיט) מצות "קדושים תהיו" שכוונתו לפי הבנת הרמב"ן שהאדם יתקדש עצמו גם במה שהותר לו מן התורה שלא יתעסק בהן רק כפי הצורך לעבודת כוראו, וכמבואר באור"ח סי' רל"א, מוטל על השוחטים ביתר שאת עפמ"ש הרה"ק בעל עט"צ זצ"ל לפרש "ומותר האדם מן הבהמה אין" פי' דהאדם יתר על הבהמה במה שיוכל לומר "לא" — עד כאן אני רוצה ליהנות ולא יותר, אבל בהמה אינה שולטת על תאותה, ועכשיו אם השוחט אינו מתנהג במדה זו מה יתרון השוחט על הבהמה שיותר לו לשפוך דמו כמים ובמה יתגאה עליו (לקט שושן ערך ש' — שחיטה).

מדקדק בכל המצות

קכ) בס' פרי תואר לבעל האוה"ח זצ"ל סי' ח"י העיד כי מי שאינו יר"ש גמור ומזולזל אפי' במצוה אחת מבלי לעשותה כהוגן א"א לו לעשות בדיקת הסכין כדבעי, ולולא דמסתפינא אמינא לתת טעם לשבח לדה"ק הנאמרים ברה"ק, דהנה ענין הרגשה בפגימה קלה ודקה הוא מן היותר קשות במלאכת הקודש ומי יוכל לומר זכיתי לבי, וע"כ שרק בסיוע דלעילא אפשר להגיע לתכלית הנרצה, אבל דבר זה ג"כ קשה לזכות לסיוע מלעילא, אבל עצת חז"ל היא תקום שאמרו הבא לטהר מסייעין לו.

וע"כ כאשר השוחט נגש לקיים מצותו ית' לטהר את הבהמה מידי נבילה יזכה לסייעתא דלעילא, ברם דא עקא כי מאן מפיס אם כוונתו באמת לשם מצוה הלא אמרו חז"ל שילהי מס' שבת מאן דנולד במזל מאדים יהי' שופך דם וכידו לבחור במצות שחיטה ומילה, וא"כ במה תבחן אם כוונת השוחט למצוה או מחמת תכונתו לשפוך דם נקי, אכן הבוחן הוא התנהגותו בשאר מצות אם נוהג כראוי אז מהדרינן ליה בטר חזקתו דמסתמא גם בהשחיטה כוונתו למצוה, אבל אם מקיל

ומזלזל באיזה מצוה איתרע ל"י חזקתו דכיון שרואין שמזלזל אפי"י רק בחד מצוה תלינן גם שחיטתו בחשקת שפיכת דם, כיון שזהו מזלו שבו נולד, וע"כ א"א לו כבר לזכות לסייעתא דלעילא, הנשפע להבא לטהר מלבד, ומה"ט כבר נבצר ממנו לבדוק הסכין כדבעי (שם).

שמירת היסוד

קכא) מי שאינו נזהר מאד בשמירת הברית שעפ"י הבבלי (נדה יג) דינו כעובד ע"ז ושופך דמים, וכן עפ"י זוה"ק דינו חמור למאד אין לסמוך על בדיקת סכיניו (שו"ת בית הלל סי' ע"ח).

ואכן הבוחן לזה לראות היאך מתנהג בשמירת עיניו בבית המרחץ (מקוה) וגם בשווקים ורחובות (אחרונים).

הערה נחוצה

קכב) ע"י במדור קבלה לשו"ב קטע "חזקה העשוי" להשתנות" נחוץ מאד לידע, כי הוא דבר יסודי.

שוחט ימנע ממלאכות אחרות

קכג) השו"ב לא יתעסק בשום מסחר או מלאכה אחרת, וע"כ על הרב להשתדל עבורו אצל ראשי הקהלה שיתנו להשו"ב פרנסתו בריוח שיהי' לו הרחבת הדעת ומנוחת הנפש. כי טרדת הפרנסה וכ"ש ההתעסקות במלאכות אחרות או במשא ומתן יטרידוהו שלא יהי' לו ישוב הדעת הראוי הן בדיעת ההלכה הן בבדיקת הסכין, וכ"ש אם יעסוק בידיים בהגבהות וטלטול משאות שיכבידו את ידיו ויאבד את דקות ההרגשה (שמושה של תורה דף צ"ג).

קכד) לפעמים שומעין אנו מההמון שנותנין שבח להשו"ב שהוא אומן נפלא לא רק במלאכת עבודת הקודש אלא הוא אומן לעשות כל מלאכת חרש וחושב, וידו מוכשרת לתקן כל דבר בעצמו ואומן לביתו לא יקרא אפי"י למלאכות הכבדות, וכיון שידיו עסוקות בכשיל וכליפות בכיתו או בתיקוני צרכי צבור תיקונו זה הוא קלקולו שידיו נעשה ככידות וכח הרגשתו נחלש ... (שם דף צ"ב).

קכה) שוחט שבי' שנים עסק בכתיבת סת"ם בהתמדה ושוחט אחר הוכיחו שע"כ אבריו ככדים ויאבד ההרגשה, וגם כח הראות שלו חלש, ועתה אירע מקרה ... הרב דשם אסר הבשר ... וביותר שגם מתחילה

אי"ל לסכין זה חזקת בדוק חזקה טובה עבור יגיעתו בכתיבת סת"ם. ונלענ"ד שבדין עם הרב וכשר זה נכילה הוא, ואותן שלא שמעו להוראתו צריכין כפרה על שאכלו נכילות, וגם הכלים צריכין הכשר אפי' אחר מעל"ע, ואותו השוחט יש להעבירו זולת אם אחר שיקבל על עצמו שלא לעסוק עוד בכתיבת סת"ם עכ"ל (שו"ת בית הלל סי' מ"ט).

שו"ב שעבר אלקתחילה

קכו) שו"ב שעבר אדבר האסור רק לכתחילה ובדיעבד מותר מ"מ נעשה חשוד לאותו דבר וגם לחמור ממנו (שו"ת חוט השני סי' ל"ד).

שו"ב ב"ל יק"ל בדבר המותר לדעתו

קכז) שו"ב שהכשיל הרבים בדבר המותר לדעתו ובני עירו מחמירים עבר על ולפני עור ונקרא חשוד (דכ"ח סי' ב' ס"ק מ"ג).

שו"ב המקי"ל בתפלה

קכח) שו"ב שהעידו עליו שלא התפלל פע"א, והוא מכחיש ומתנצל א"ע שרק קיצר בתפלה מחמת דוחק וקושי הפרנסה י"ל דעכ"פ אי"ל חזקת כשרות לבדיקת הסכין ומ"מ י"ל תקנה להחירו שיראה סכינו פע"א ביום לחכם ולצרף קבלת ד"ח ובזיונות שעברו עליו ע"ש.

שוחט ואונאה

קכט) שו"ב שהיתל באיש נכבד באמרו שי"ל בן למול ונסע לשם ד' שעות ושקר ענה כי ילדה אשתו נקיבה והי' לשחוק בעיני כל, והשיב החת"ס זצ"ל שיש בו דין אונאה ושכר פסיעות אין לשער, אכן בזה"ז אין גובין מ"מ יש להעבירו מאומנותו עד שיפייסו ויקבל תשובה על חציפתו ואשר עבר על לאו דאונאה (שו"ת חת"ס תו"מ קע"ו).

גאות לשוחט פוגם

קל) יראה לשום עינו ולכו על דרכיו ומחשבותיו לבלתי רום לכבו מאחיו להכניס בלבו התפארות וגודל לבב אם עזרהו ד' שהוא אומן ומומחה ושוחט מהיר, כי גם בכל אדם אמרו שהוא שורש כל המדות רעות כנודע מספה"ק, ק"ו בשו"ב וכיחוד בעת שהולך לשחוט כל ילקל בהבלי מחשבתו כל קבל די רוח יתירה ב' וברמות רוחא

דנקטי' או ... אי"ז מתקן אלא מקלקל ח"ו כי תועבת ד' כל גבה לב אפילו לא נתגאה אלא בלב נקרא תועבה, וכתיב זבח רשעים תועבה, וגם כיון שעזר ד' סר מעליו כמאמרם "אין אני והוא יכולין וכו'" בקל יוכל להכשיל הרבים ח"ו ולא ידע ואשם ... וכשיזכהו ד' לקרב לפי ערכו למדה זו (של עניוות) לא יצא מכשול מתחת ידו כי ד' אתו עב"ל (הקדמה לסה"ק מנחת יוסף).

גאות לבודק פוסל

קלא) בעת בדיקתו יכניע לבו ודעתו לפני ד' שיעזרהו שלא יטעה בהוראה להכשיר האסור כי אם יתגאה לבו בכוונתו להראות לפני זולתו חריפותו ואומנותו עזר ד' חסור מאתו [וכ"כ בשע"ת לר"י] וכיון שאי"ל עזר ד' לא יוכל לכוין הלכה לאמיתה וכו' עכ"ל (הקדמה לסה"ק מנחת יוסף).

לא יבוש מהמלעיגים

קלב) אם כי לפעמים יבוזהו בדבריהם ויאמרו כי מחמיר הנהו ומטריף בחנם או כי אינו מחשיב ממון ישראל או אינו אומן וכדומה, אף כי לפעמים אזיל סומקא וכו' הלא ישים נגד עיניו דברי הר"מ הובא בסעיף הראשון מאו"ח ואל יתבייש וכו' וישים אל לבו שממה"מ הקב"ה עומד עליו ורואה מעשיו ויקיים בנפשו מאמר ר' עמרם חסידא "מוטב דתכספון בהאי עלמא מכסופא דעלמא דאתי" (שם).

שוחט מסור

קלג) מסור דינו כמומר ושחיטתו פסולה (יור"ד סי' ב' סעיף ט'). ולא בעינן ראי' ברורה לזה ואפי' רק אומדנות מוכיחות סגי (חכ"ש למהרש"ק בשם הב"ח) ובפרט בשוחט שיודעין בו קלות בלא"ה (שם). אבל מי שנתעשק ומרוב כעסו על העושק שעשו עמו אמר "אילך ואמסור" אין לפסלו דאין אדם נתפס על צערו ומותר לאכול משחיטתו (שו"ת מהרש"ק ח"ד סי' י"א, מובא ביד דוד על יור"ד בהג' הטור אות ג', וע"ע בשו"ת חת"ס יור"ד שכ"ו באמצע, ובשו"ת יהודה יעלה יור"ד רצ"ט) ומ"מ אין להורות בדברים הללו מדעת עצמן אלא יציעו את המאורע כצורתה לפני החכם והוא ישקול הדבר במאזני משפט (דרכי יושר כלל ס"ט).

אבל באיניש אחרינא שהשתמש בלשון אלך ואמסור אע"ג שלא מסר בפועל מ"מ נפסל כיון דקי"ל דבכה"ג כבר נחרץ משפטו למסור גמור בחו"מ שפ"ח ומותר להרגו, וע"כ אין להקל וכ"נ בשו"ת מהרש"ק ח"ד סי' י"א, בשמ"ח סי' ב' סעי' כ"ו, טוטו"ד תליתאי ל"ז, בית יצחק יור"ד מ"ח מ"ט, וגם בפעם אחד נאסר כמבואר בשו"ת כתב סופר יור"ד קל"ז, וכן נראה בשו"ת מהר"י אסאד ז"ל יור"ד סי' רצ"ט, אבל מ"מ צריך לחוש ולברר שלא לפסול בשביל קלא בעלמא דדלמא אויבים אפקו לקלא כמבואר בכע"ז בשו"ת הריב"ם יור"ד סי' מ"ה (דרכי יושר שם).

ודע דהא דכתבנו שהאומר אלך ואמסור מחמת צער אינו נפסל דאין אדם נתפס על צערו, דע דכ"ז דוקא כשנשאר באמירה בעלמא, אבל במסר ממש אין להקל וגם מסור מחמת צער נקרא מסור כמבואר בשו"ת מהר"ם שי"ק יור"ד רפ"ג (שם).

אולם דע לך דשוחט שהעריך תביעה בערכאות להציל את שלו וכשנודע הדבר בעירו הרימו אנשי העיר קולם והשוחט נרתע לקול ענות העיר וחזר מדעתו לא נראה להקל בשופי כ"כ כיון שסוכ"ס אין כאן סימן לחרטת העבר וקבלת העתיד ורק אימת הרבים עליו, ולפי המבואר בשו"ע סי' ח"י ול"ט דשו"ב צריך שיהי' יר"ש מרבים, וגם זהיר וזריז, ולדעת הגר"ז בסי' ח"י עוד יותר מימי התלמוד, ויראת ד' על פניהם, כמבואר שם ובצוואת מהר"ש אבוהב זצ"ל, וזריז במצות בוראן כמבואר בפר"ת סי' ח"י, קשה עלי להקל בדינו וע"כ אף שראיתי בשם שו"ת שארית יעקב סי' ל' שהעלה לענין סופר שאירע לו כזה דכיון שחזר ולא הלך אין לפסול אותו, אך כיון שלא ראיתי בפנים טעמו יראתי להקל כי לפעמים הי' שם צדדי היתר אחרים אשר עליה סמך הגאון ראשו ורובו.

האומנם כי שערי היתר נפתחו לי ממקום אחר דבשו"ת מהרש"ג יור"ד סי' כ"ו (להגאון מסעמיהאלי זצ"ל) דן לענין סופר שמסר להציל את שלו ונוטה להקל, והגם שבערך ש"י האריך למעניתו ונטה קו להחמיר בסברא כעין הנ"ל ובנה יסודו ע"ד שו"ת בית אפרים סי' ט' לענין שוחט שהשיג גבול, מ"מ י"ל דכל פלוגתתם לענין מסר בפועל, אבל לא ברצה לכד ובכה"ג לכו"ע יכולין להקל, אלא דלפטור בלא כלום א"א וע"כ יש לקנסו לל' יום ויחזור לקבל דברי חברות לתקן אשר עוות, בפרט אם נודע הדבר לרבים דעפ"י הרוב גורמת גם פירצה

לרבים להקל בכל כאלו, יש להחמיר בו לפי הענין. וכעיי' תמצא בדע"ת סי' ב' סק"ס וס"א בנידונו להחמיר וכ' "בפרט בשו"ב שצ"ל יר"ש, ובפרט בזה"ז שמקילין במיעוץ הסירכות שא"א לסמוך אזה כ"א אשו"ב יר"ש מרבי"ם".

ועוד סמך קל לשים לב בענינים הנוגעים לממונות עפ"י יסודו של רש"י שכ' בס' הפרדס "ראוי השוחט להיות יר"ש ות"ח ורואה טריפות לעצמו ולא יחוס על הממון ולא יחמוד וכו'" (שם).

אומדנא שהשוחט קל

קלד) שוחט שנתגלה שהוא קל ועושה מלאכת ד' רמי' צריכין להעביר אותו מאומנתו ע"י אומדנות והוכחות אע"פ שאין עדות בדבר (כן העלה בשו"ת מגינת ראש בטוטר"ד והעיר לשם בסברא כעיי' הנמצא בדרך המלך על הרמב"ם ה' תפלין פ"א הי"ג, ע"ש).

שוחט משתכר

קלה) בס' יסוד ושורש העבודה (שער ד' שער הבכורות פ"ד) מבקש כל רבני ישראל "להטיל קנסות עצומות וחרמים גדולים על כל זובחי זבח שבכל ימות החול לא ישתו שום משקה המשכרת בלבד שבתות ויו"ט כי בעוה"ר גדלה המכשלה הזאת" עכ"ל.

שוחטים עמי הארץ

קלו) "וביותר להטיל גודא רבה בשמתא וארור לבל ירים איש את ידו ליקח את המאכלת לשחוט כי אם מי שיודע ללמוד גמרא ופוסקים, והן רבים עתה עמי הארץ אשר בשחיטה עוסקים והכל שוחטין אף כי אינו מכיר צורתא דשמעתתא ואינו יודע מה קאמרי רבנן שאינו ירא כלל כי לא ע"ה חסיד, וכל הפושט ידו ליטול חרב פפיות בכח גברא נעשה מומחה לרבים בשחיטתו, אוי לעינים שכך רואות, ובודאי דבר זה מוטל על גדולי הדור גאוני המדינה בכל מה שיש בידיהם לתקן להרים מכשול מדרך עם קדוש, עכלה"ק (בס' יסוש"ה שם).

יר"ש ביתר שאת ועז

קלז) מחויב הוא השו"ב להיות יר"ש מאד ביתר שאת ויתר עז משאר בני אדם לכן מעלתו יזהיר אנשי עדתו שלא יקחו בשר

משחיטתו דשמועתו לא טובה עד אשר יצדיק מעשיו כראוי ומחויב לכל שו"ב (שו"ת מהר"י אסאד יור"ד י').

שוחט מלא רחמים

קלח) נאמר מאנשי מעשה כי השו"ב ע"י עבודתו שנוטל החיות מבעלי החי הטבע להכניס אכזריות בלבו אך אם מתנהג כהלכה ויר"ש וגומל חסד עם עניים ואורחים החסדים ממתיקים את הגבורה במדתו, אבל אם באמת עוד רואים אכזריות שאין כמוהו ... (שו"ת לבוש"מ חו"מ תנינא סי' ט"ז).

הגדרת יר"ש לשו"ב

קלט) בענין ששאלת להגדיר לך גדרת יר"ש הנצרך לשו"ב של רבים, הקשית לשאול כי דבר שלא נתבאר היטב בש"ס וקדמונים קשה להשיב, ובהפוסקים קיצרו וכתבו שוחט יר"ש מרבים (יור"ד סי' ל"ט), ועוד מצינו (בסי' ח"י סעיף י"ז) דצריך שיהיו זהירין וזריזין הרבה, ובאחרונים מצינו רק שיהי' מופלג ביראתו יותר משאר העם, ולדברי הגר"ז סי' ח"י בקו"א סק"ט צריך להיות יר"ש יותר מבזמן חכמי התלמוד, ועי' דכ"ת מ"ש (שם) לענין הבנת "זהירות וזריזות".

ואענה אני חלקי בע"ז ממה שחנני החונן לאדם דעת, הנה מצינו לחז"ל שהגדירו במילין מעלת הש"ץ להתפלל (תענית ט"ז) ופסקו ג"כ בשו"ע (או"ח סי' נ"ג ה ובסי' תקפ"א ובמט"א שם) דש"ץ צריך שיהא יקן מעבירות ושלא יצא עליו שם רע אפילו בילדותו ושיהי' עניו ומרוצה לעם ויש לו נעימה וקול ערב ורגיל לקרות תנ"ך, ע"כ.

ולדעתי איני רואה כמה יגרע כחו של השו"ב והלא הוא ג"כ הש"ץ של הקהל לשחוט ולהאכילן בשר כשר טוב ויפה, וכמו שנראה בשיבת ציון המובא בפת"ש יור"ד סי' א', ועי' גם בשו"ת בית שלמה יור"ד סי' א', שכ' דרוב העיר דעתם סומכות על המשגיח, וה"ה וק"ו בן ק"ו דכל העיר סומכין על מעשי השוחט, והוא שלוחן.

וא"ת שאני ש"ץ של תפלה שצריך להעלות זכרון ישראל לאביהן שבשמים וע"כ יש להחמיר בו יותר דא בורכא הוא, עי' פירש"י עה"כ ואנשי קודש תהיון לי שכ' "אם אתם קדושים ופרושים משקוצי נבילות וטריפות אתם שלי ואם לאו אינכם שלי" הרי דהתחברות ישראל לאביהם שבשמים תלוי באכילת כשרות דוקא.

ואדרבה כפי הנראה מאכ"א חמור אלף מעלות יותר מתפלה בצבור. דע"י מאכ"א א"א לו להתפלל לאביו שבשמים כלל, שהרי השליכו הקב"ה מנגד ומאס בו פוק חזי מה שצווח ככרוכיא בשו" בית הלל (בסי' מ"ח י"ט) וז"ל: איך אתם אומרים בכל שני וחמישי בתפלה והוא רחום "כרחם אב על בנים כן תרחם עלינו" ואיך אתם אומרים בימים הקדושים "אנו בניך ואתה אבינו" איך מורא לא יעלה על ראשכם שיאמר ד' עיני מכיר אתכם ואינכם שלי עבור שנפשכם מגואל מאכילת טריפות, עכ"ל.

ועוד יותר מזה האיך אפשר לברך ברכה אחת ולומר ברוך אתה ד' אלקינו בלי פחד שישיבו לו אינני שלכם, ובאשר שלפ"ז גם תפלה ביחידות א"א להתפלל אם אינו אוכל כדבעי, ותפלת צבור מאן דכר שמה.

ולבד מכל זה חוכא וטלולא לדמות זה לזה ומאכ"א חמור אלף מעלות מענין תפלה בצבור, הגע בעצמך באם יצטרך לאכול מאכ"א להתפלל בצבור פשיטא שאסור, וגם האזהרות והעונשין שנאמרו במאכ"א לא נאמרו כמעט בשום ענין אחר, בספה"ק ר"ח (שעה"ק פט"ז) דמאכ"א חמור משאר כל העבירות (חוץ מענין עריות) שהיא עבירה כוללת המטמא הנפש מפני שנעשית הטומאה חלק אבר מגופו ע"כ.

ובזוה"ק שמיני (מב.) דהו"ל כעובד ע"ז ואי"ל חלק באלקי ישראל ויוצא מרשות הקדושה לרשות הסט"א ע"ש.

ובתורת משה לחת"ס זצ"ל פ' שמיני דרוב אפיקורסות מתנוצצת ממאכ"א ע"ש, ואין ברצוני להאריך בענינים אלו, רק זאת אעתיק דברי הגה"ק תניא צוק"ל מ"ש בליקוטי אמרים פ"ח, וז"ל: "ועוד זאת במאכ"א שלכך נקראין בשם איסור מפני שאף מי שאכל מאכל איסור בלא הודע לש"ש לעבוד ד' בכח אכילה היא וגם פעל ועשה כן וקרא והתפלל בכח אכילה היא אין החיות שבה עולה ומתלבשת בחיכות התורה והתפלה מפני איסורה בידי הסט"א בשלש קליפות הטמאות ואפי' הוא איסור דרבנן שחמורים ד"ס יותר מדבוי תורה עכ"ל.

הרי דמאכ"א מעכבין כל דברי קדושה הנאמרין, יותר מכל שאר ענין.

העולה מכל זה: דשפיר יש ללמוד להחמיר בשוחט צבור (יותר ויותר ולפחות) ככל הנאמר לענין ש"ץ לתפלה. וג"ל דבגדר יר"ש כזה יהדרו ויחזירו עליו. וכמה מן התימא על העולם הפוך שראיתי כי בענין שוחטים כל אחד מסתפק כמה שיש ואין מרפרף, ואילו לענין ש"ץ יש ויש מערערין ומפקפקין על נקודות חלושות ושרופות (שו"ת נחמד מפז יור"ד סי' ח').

פרק כ"ה

גודל השכר לנהרין וכו'

(השמטה מחלק א)

קלו) בדברי יואל (מכתבים ח"ב כ"ח) וז"ל: להזהר מאד בכית בעניי כשרות ואפילו לבנים הקטנים שלא להביא בתוך הבית וכו' כדי שלא להכשל ח"ו במאכ"א המטמטמים הלכ וגורמים כלכול הדעת כאמנחנינו הקדושה עכ"ל.

קלו) בדברי יואל (ויקהל עמוד שד"מ) וז"ל: מעדי ראיה אשר עיניהם ראו ולא זר בשכר בת עמי שנמצאים בארץ ישראל יהודים שדרו שנים רבות תחת שלטון הקאמאניסטען ודורי דורות התנהגו בדרך התורה וגם את כניהם אחריהם חינוכו כרוח התורה ועדיין הי' צלם אלקים על פניהם ולמדו בת"ת ומיד שהוכילו אותם למדינתם הקרוי מדינת ישראל גזלו את הכנים מחיק אבותם והוליכו אותם למקומות הגרועים ביותר אשר יהודים לאין שיעור וערך נתהפכו שם לכופרים גמורים, והאבות בוכים ומבכים את ימיהם כי לא עלתה כזאת על דעתם ובעל כרחם נעשתה התועבה הזאת, ובפרק זמן קצר נתהפכו הכנים לכופרים גמורים ושוב אינם חפצים לדעת דבר מאבותיהם ונקל הדבר ביד המסיתים לבצע זממם, כי אם לוקחים את תינוק ומחנכים אותו בחינוך של כפירה ומפטים אותו בנבילות וטריפות, מה יעשה הבן שלא יחטא.

תמצית מהות השו"ב לפי הפוסקים

אף שדינים אלו כבר נתכארו בחיבורי מ"מ כיון שהדברים מפוזרין לפי הענינים שבהם מובאים בדברי הפוסקים וכ"ז מכביד על הרוצה לקבל שו"ב חדש לידע את אשר צריך לו לידע, ע"כ שמתני אל לבי לקבץ נפזרות ולהציע כאן בקוצר נמרץ הפסק והמ"מ תמצית דעת

הפוסקים קדמאי ובתראי במהותו של השו"ב המוכרחת ביראתו, חכמתו, מדתו, קיום מצותיו, טהרתו, זריזותו, אומנותו כצורתן.

יראת שמים שלו

(א) "ועל דבר שאלתו אם צריכין דוקא לידע שהוא ירא שמים, זה מבואר בדרכי משה יור"ד סימן א' דבעינן דוקא שיהי' ירא שמים ... וא"כ בוודאי אין לסמוך על שוחט אלא א"כ מכירין אותו ונודע לנו שדרכו בקודש וכל הדברים הנ"ל פשוטים והם מבוארים, ולא באתי אלא לפרסם כרבים שכל מי שנוגע ביראת ה' בלבו לא יתגאל נפשו לאכול משחיטת שוחטים אלא משוחטים המומחים ונודעים ליראי ה'".

(ב) נשאל הגאון הח"ס (חור"מ קע"ו) מהרב דק"ק העליטשאבא, יע"ד השוחט מיכאל ראב שוחט בכפר אחד, פגע באיש אחד נכבד ... והתל בו שילדה אשתו של השוחט בן זכר ושםכבודו במצות מילת בנו, באשר ידע המהתל שהוא כי הנכבד ר' מיכאל מהדר מאוד על מצוה זו וביום א' העבר נסע ר' מיכאל פאשקיו (המוהל) מהלך ארבע שעות מקהילתו לכפר ההוא והנה שיקר בו ונקבה ילדה והיה לשחוק בעיני כל, ונפשו בשאלתו וכן הגאון אבד"ק סערדעהעל שואל אם יש להעביר השוחט מאומנותו על מעשה הנ"ל או מה לעשות לו".

והח"ס השיב לו ומברר שני איסורים שעשה, עבר על לא תונו וכן בדיני ממונות, ומברר כל עברה בפ"ע, ובסוף מסיים ... "פשיטא שיכולים להעבירו מאומנותו עד שיפייס את שכנגדו בכל מה שראוי לפי הנ"ל לקבל תשובתו על חוצפתו ולאן של אונאה ועד אז אני מסכים להעבירו אם קבלו ב"ד טענת הצדדים ואמתלאותם וימצא את השוחט חייב".

(ג) בדעת תורה סימן ב' אות ב', בשוחט שאסר את המותר, הביא בשם כמה פוסקים דיש לאסרו, ושם הביא דברי תשו' חסד לאברהם סימן ד' בדין שו"ב שעשה סירכא בידים להטריף בהמה ששחט חברו ... ואח"כ נתברר ששקר בימינו דיש להעבירו דהוי חשוד לאותו דבר והאריך שם בדין עדות שקר היכא דלא הועיל עדותו אם עבר בלא תענה וכו', ראה שם.

ושם דף מ"א אות מ"ח, בשוחט שלקח בשר הערלה שחתך ממילה וריקח מרקחת ונתן לאחד לאכלו ואח"כ הודיע הדבר שהיה

לשחוק, דוודאי יש להעבירו עד שיקבל תשובה וקנס וכפרט בזה
ההכשילו באיסור דהא בשר אדם אסור מן התורה.

(ד) בשו"ת יד אלעזר סימן פ"ה בשוחט בר אוריין גדול ועיקר
פרנסתו אינו משחיטות כ"א שמלוה לאנשי עירו כפעם בפעם כריבית
בלי שום צד היתר עיסקא, אם מותר לאכול משחיטתו בלי בדיקת סכין
אחריו הביא דברי הרמב"ם בפ"ד מהלכות שחיטה דגם באחד משאר
עבירות צריך לבדוק לו סכין וכמה פוסקים פוסקים כדבריו "ומעתה אין
ספק להקל בדבר שהחמירו בו כל הני רבוותא ואינם מתירים במומר
ועברין לעבירה אחת כ"א בבדיקת סכין", וסיים "לענ"ד אין היתר
לסמוך מכאן ולהבא על שחיטות ובדיקות זה השוחט המלוה כריבית בלי
שום צד היתר עסקא בלי בדיקת סכין לפני או לאחר שחיטה ואם לא
ינחם על הרעה אשר עשה יאסור שחיטתו כדת וכדין של תורתנו
הקדושה".

(ה) בשו"ת מהרי"א (יהודה יעלה) יור"ד י' ... "בי מחויב הוא
השו"ב להיות ירא שמים מאד ביתר שאת ויתר עז משאר בני אדם לכן
מעלתו יזהיר את אנשי עדתו שלא יקחו בשר משחיטתו, דשמועתו לא
טובה עד אשר יצדיק מעשיו כראוי ומחויב לכל שו"ב".

(ו) כן הטילו לחוב גדולי הדור על השוחט להיות בעל מדות ובעל
רחמים, ובשוחט אכזר לא מצאו חפץ, ראה מה שהאריך הגאון בעל
לבושי מרדכי חו"מ תנינא סימן ט"ז ושם "וגם כי נאמר מאנשי מעשה,
כי השו"ב ע"י עבודתו שנוטל החיות מבעלי חי הטבע להכניס אכזריות
בלבו, אך אם מתנהג כהלכה, ויר"ש וגומל חסד עם עניים ואורחים,
החסדים ממתיקים את הגבורה כמדתו, אבל אם באמת עוד רואין
אכזריות שאין כמוהו, פשיטא די"ל שאינו מתנהג כנ"ל, והעולה על זה
סרח העודף שאינו מקיים פס"ד של ביד"צ ידוע מ"ש בחו"מ סימן י"ט
וסי' ק' "על מי שאינו מקיים פס"ד פעמים, הוא בנודי ובאורך הזמן
חומר בגזרת ח' ח"ו".

פרק כ"ו

מכשולות בשחיטה

(השמטה לחלק א)

(מ) ע"ע שו"ת יד אלעזר סי' פ"ה, מהר"י אסאד יור"ד ח"י י',
לבוש"מ חו"מ תנינא ט"ז, שו"ת ברית אברהם יור"ד ב' ט"ז, רב טובך
סי' ע"ה, שובע שמחות (למהר"מ אב"ד סטריזוב) דף נט, תועפות ראם
יור"ד ג, בתשו' שערי דעה תנינא קמ"ו, בי"צ ח"ב יור"ד ע"ג משמרת
שלום יור"ד רמ"ה ל"ד, בי"צ יור"ד ח"ב מ"ו, כת"ס יור"ד ד, ה, מצפה
ארי' ח"ב פ"ב, יד אלעזר ק"י, עצי הלכנון יור"ד כ"ח, דברי נחמי'
יור"ד ה, נטע שורק יור"ד ד, מהרש"ג יור"ד ע"ה.

פרק כ"ז

זהירות יתירה בקטנים ממאכלות אסורות

היונק מהעכו"ם מוליד לו אכזריות ועזות כמותן

(א) עם ישראל מוטבעים במדות נעלות להיותן ביישנין ורחמנין והיונק מן העכו"ם מוליד לו אכזריות ועזות כמותן (רשב"א וריטב"א בחי' סוף פ' חרש, ומובא בר"ן ע"ז פ' אין מעמידין).

חלב נכרית מטמם הלב ומוליד טבע רע

(ב) חלב נכרית טמם הלב ומוליד טבע רע (רמ"א יור"ד סי' פ"א סעי' ז').

מה שהתינוק אוכל מעצמו מזיק לו ג"כ בזקנותו

(ג) התינוק בעצמו ג"כ לא יאכל דברים אסורים כי מזיק לו בזקנותו (רמ"א שם) פי' אע"ג דקטן האוכל דברים האסורים מדרבנן אין אביו מצווה להפרישו, כמבואר באו"ח שמ"ג, היינו מדינא, אבל מ"מ יפרישו מפני שמזיק לו בזקנותו שמטמם הלב וגורם לו טבע רע (ש"ך ס"ק כ"ו, מש"ז י"ב, פר"ח כ"ו).

אפילו אם התינוק בשעה שאוכלת איסור לרפואה לא תניק הילד

(ד) לא תאכל המינקת אפי' ישראלית דברים האסורים (רמ"א שם) פי' אפי' אם יש לפעמים היתר לאשה לאכול דבר איסור מפני פיקוח נפש מ"מ לא תניק את התינוק אלא ישכרו לו מניקת אחרת ישראלית (ט"ז י"ב, ש"ך כ"ה, כנה"ג נ"ז, פר"ח כ"ה, בל"י י"ט, כרתי ט"ו, מש"ז י"ב, ערוה"ש ל"ד, זכ"צ נ"ב, וש"א).

לפי שבוה"ו אין זהירין במה שאוכלים הקטנים רובן יוצאין לתרבות רעה, אין יראת ד' נוגעת ללבן, לאו בר קבול'י מוסר הן. והן הן עזי פנים שבדור

(ה) אע"ג שקטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו. היינו מעיקרא דדינא, אבל מ"מ יפרישוהו מפני שמזיק לו בזקנותו שגורם לו

טבע רע, וסופו לצאת לתרבות רעה. ולפי שבזמנינו זה אין נזהרים מענינים אלו רוב הבנים יוצאין לתרבות רעה ורובם הם עזי פנים שבדור ואין יראת ד' נוגעת בלבם ואף אם יוכיחים על פניהם לאו בר קבולי מוסר נינהו וכו' ומי לנו גדול בתורה מאלישע (אחר) שלא בא לאותו מעשה אלא מפני שכשאמו היתה מעוברת ממנו עברה על בתי עכו"ם והריחה מאותו המין והי' אותו הריח מפעפע בגופי' כארסה של עכנאי כמבואר בירושלמי חגיגה. ולפיכך צריך לזהר הרבה בדבר (לשון הפר"ח יור"ד פ"א, כ"ו).

ו) וצריך אביו ואמו להפרישו (מאיסור) דזה גורם שיצא לתרבות רעה. וזה דור דור שוא שאינם נזהרין בזה וכיוצא ומשו"ה מאכות יצאו תולדות. הבנים עזי פנים ואין יראת ד' על פניהם (חיד"א במחבר יור"ד פ"א י').

בנים שבקטנותם ראו בהם סימן טהרה, ומתגדלין ומתהפכין במדות גרועות, ביטול תורה ותפלה וכו'

ז) אמר כבוד אדמו"ר הרב הק' מהרמ"מ (הוא הנקרא כפי כל ר"ר מענדעל'ע מרימענעוו זצ"ל), על מה שהוא מן התימא שאנחנו רואין כמ"פ הילדים בקטנותם הולכין לבית רבם ומתמידים בלימוד תורתם ומתפללין בכוונה ועונין איש"ר ואמן ומיישרים אורחותם ואח"כ כשמתגדלים מתהפכין ח"ו במדות גרועות ומבטלים התורה והתפלה וכיוצא ומאין יתהווה זה הרי התורה שלמדו בקטנותם והוא הבל שאי"ב חטא הי' מהראוי שתעמוד למשען להם ויוסיפו אומץ בנפשותם כי מצוה גוררת מצוה.

ואמר הוא ז"ל שהוא על שאבותיהם האכילו אותם ממון גזל שסיגלו ע"י מו"מ שאינו באמונה ונתפטמו באיסורים ושכ להם לבשר מבשרם ועי"ז נולדים תאות ומדות גרועות וכו' עכ"ל. (אגרא דפירקא ס"י קכ"ו).

מוטב להיות שוטה אמיתית-מלאכול נבילות וטריפות להתרפא

ח) הי' עובדא נוראה בימי החת"ם זצ"ל בנער אחד בן ז' שנים יתום מאב, אינו מבין מה שמדברין אליו, מדבר ואינו יודע בעצמו מה מדבר. כל מעשיו רמיוותיו, וקריצותיו מעידין ומגידין שהוא שוטה

ודעתו קלישתו מאד. ואחר התייעצות עמוקה של הרופאים המומחים הציעו העצה היחידית שילך לבית חינוך לילדים כאלה, וכלי שום ספק יתעלה שם עכ"פ להגיע למעלת בעל אנושי לישא וליתן ולכלכל דבריו במשפט לטרוף טרף לו, אבל דא עקא כי בשום אופן כל יתן להביא לו מאכלות כשרות וצריך לאכול נבילות וטריפות כשאר ילדי נכרים שבשם.

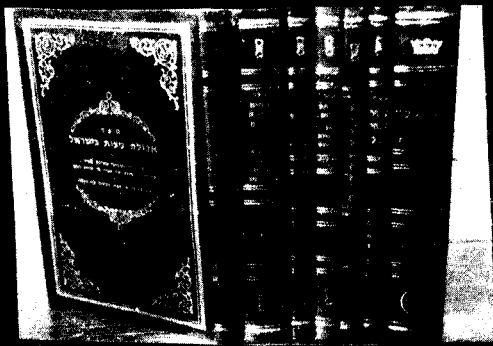
והניף ידו מרן רשכבה"ג מהר"ם סופר זצ"ל בכח תורתו להמציא היחר להנעלב הלזה וסיים דבריו כהאי לישראל:

ומ"מ העידו קדמונינו ז"ל שעי' מאכלות אסורות בנערות מטמטם הלב ומוליד לו טבע רע, עדיין אני אומר מוטב שיהי' שוטה כל ימיו וכר' (שו"ת חת"ס או"ח סי' פ"ג).

ט) שמעתי בשם הה"ק מהר"מ מפרימישלאן זי"ע שאמר תינוק היזנק מעכור"ם לבסוף רועה זונות רח"ל. והוא בדוק ומנוסה (שמירת הנפש מוכא בקש"ע עם ש"ש).

מכון להוצאת ספרי יהודה וישראל

שע"י ישיבה וכולל בית ישעי
 „מכון להוראה בשחיטות ובריקות“
 בנשיאות הרה"ג מוהר"ר שלום יורא גראס שליט"א
 אברק"ק האלמין בעמ"ח ספרים רבים ונכבדים.

אן אוצר אין א אידישער שטיב
 אני מבקש שתשלחו לי הספרים הנרשמים:

☆☆☆

סך הכל

	נפש ישעי	☐
על מאכלות אסורות, בלה"ק ואנגלית,		
525 ע'		
\$12		
	שו"ת זבחו זבחי צדק	☐
על הלי שחיטה ובדיקה, בלה"ק, עם קו' שמחת		
שלום על הלי חופה וחתונה, באידיש,		
96 ע'		
\$4.50	מנחת יהודה	☐
	על חומר איסור הסעמילאק וחלב עכו"ם, עם	
קו' מדריך לצניעות, באידיש,		
128 ע'		
\$5.00	אהלי ישראל	☐
	הדרכות ליושבי באנגלאס, עם קו' דבר משה	
על הרבה מנהגי ישראל, באידיש,		
128 ע'		
\$4.75	מנוחת שלום	☐
	הדרכות נפלאות להינצל ממאכלות אסורות,	
באידיש,		
128 ע'		
\$4.75		

	אפיית המצות השלם ☐
כרך א' (ג' חלקים), בלה"ק,	
520 ע' .	
\$6.00	אכילת מצות בישראל ☐
כרך א' (ז' חלקים), כולל כל דיני ומנהגי לילי	
הסדר ונלווה לו כל ה' פסח בלשון צח וקצר,	
בלה"ק,	
192 ע' .	
\$6.00	קדושת ישראל השלם ☐
הל' יחוד, עם קוני מדריך לצניעות בישראל כל	
עניני צניעות, מלוקט משו"ע עד אחרון	
שבאחרונים, באידיש,	
192 ע' .	
\$4.95	אכילת התרנגולים כהלכתה ☐
ד' חלקים, בענין זריקת התרנגולים, מגלה	
סודות עמוקים של חששות רציניים מאיסור	
נבילה וטריפה החמורה מאוד שבשבילה עלולים	
רבבות נפשות הטהורות מישראל להתפטם	
במאכלות אסורות, עם קו' אור הצניעות	
בישראל , וקו' צניעות ישראל כהלכתה , בלה"ק,	
אידיש ואנגלית ,	
160 ע' .	
\$6.85	המשפט בישראל כהלכתה ☐
ביאור מקיף בענין "דין תורה" בישראל, עובדות	
מחרידות, זעקת שוד ושבר מדמעת העשוקים	
הנעשקים ע"י הבוררים הידועים לשמצה, לגלות	
פניהם של הצבועים ולפרסם החנפים, וליתן סוף	
למעשיהם הרעים.	
עם קו' ממון ישראל כהלכתה בענין חומר	
האיסור והעונש של לקיחת ממון שלא ביושר,	
ועוד, בלה"ק,	
64 ע' .	
\$3.00	זקן ישראל כהלכתה ☐
בענין גילוח וגידול הזקן, באידיש,	
16 ע' .	
\$1.00	עניית אמן כהלכתה ☐
בענין אמירת אמן ויהש"ר, בלה"ק,	
32 ע' .	
\$1.00	מדריך לעניית אמן ☐
בענין הנ"ל, באידיש ולה"ק,	
32 ע' .	
\$1.00	קול יעקב ☐
קריאות שונות שנכרוזו בעניני פרצות שונות,	
מיסודי הדת בימינו אלה, בענינים המתרחשים	
יום יומית, באידיש ולה"ק,	
32 ע' .	
\$1.00	מצות סת"ם השלם - דיניו ומנהגיו ☐
ה' חלקים, והוא מדריך לכתובת וקניית ס"ת,	
תפילין ומזוזות, ועוד, באידיש,	
170 ע' .	
\$4.75	

□ **השבת בישראל כהלכתה**

מבאר כי שמירת השבת הוא יסוד קדושת ישראל, וגודל הפגם והנזק המגיע לנפש וגוף האדם המחלל קדושת השבת ח"ו, ושכר הגדול בזה ובבא המעותד לשומרי שבת, עם קו **שמירת שבת כדת** לקוטי דינים השכיחים להלכה ולמעשה, בלה"ק,

ע"י 112 \$3.75

□ **מזוזת ישראל כהלכתה**

גילוי ידיעות מבהילות במזוזות המפוזרים בכל קצות הארץ וגם בארה"ב, **באידיש ואנגלית**,

ע"י 48 \$1.50

□ **ונאמר אמן - יצחק לשוח**

על קדושת בית המדרש, דינים נחוצים בענין עניית אמן ויהש"ר ועוד, **באידיש**,

ע"י 224 \$5.95

□ **ונאמר אמן - עניית אמן כהלכתה**

עם קו **מזוזת ישראל כהלכתה**, **באידיש**, לשה"ק ואנגלית,

ע"י 128 \$4.95

□ **גדולי יצחק מצות ציצית - דיניו ומנהגיו**

באידיש,

ע"י 64 \$1.75

□ **חלב ישראל כהלכתה**

ח"ג מספר נפש ישע"י על מאכלות אסורות, מבוססת להאיר עיני בני ישראל מציאות המצב בנושא חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, במקומות שיש חוק הממשלה לאסור באיסור חמור לבלי לערב משהו מחלב טמא לתוך חלב טהור. בירור המציאות שמערבין חלב טמא בכל מקום. חיבור הנוכחי נחוץ מאוד לכל בר ישראל בכלל לרבנים מנהלים ומשגיחים בפרט. בלה"ק,

ע"י 128 \$4.75

□ **שולחן ישראל כהלכתה**

כל דיני הכנסת אורחים, **באידיש**,

ע"י 64 \$1.75

דמי משלוח 7% מהזמנה \$.

סך הכל
הצרת המערכת. הספרים לא ישלחו בחוצות רק אחרי קבלות המעות בדמי קדימה ולא בחקפה כלל.

השם _____ הכתובת _____

העיר _____ המדינה _____

RABBI S.Y. GROSS
4711-12th Ave.
Brooklyn, N.Y. 11219
Tel.: (212) 436-8086

MOSAD BRUCHA TOVA
P.O.B. 331
Brooklyn, N.Y. 11219

בעזרת

עמ"י • זה השער לה' צדיקים יבואו בו • עש"ו

מפתח לספר

שחיטת ואכילת

בשר כהלכתה

חלק ב'

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי חק' זי"ע

חק' שלום יודא גראס

רב דקהל „מגן שאול“ ד„האלמין“ ור"מ בישיבה וכולל „בית ישעיה“
„מכון להוראה בשחיטות ובדיקות“

בעהמח"ס: אפייית המצות השלם (י' חלקים); גידולי יהודה (על הלכות
ציצית); שו"ת זבחו זבחי צדק (על הלכות שו"ב); חינוך ישראל סבא (מדריך
לחינוך הבנים והבנות); מדריך לצניעות; מזוות שלום (על הל' מזוזה);
מנוחת שלום (הדרכה לכשרות); מנחת יהודה, (על חומר איסור „חלב
עכו"ם“ ו„סימילאק“); נפש ישעיה (על מאכלות אסורות, הי"ח); קדושת
ישראל (על הלכות יחוד); וש"ס.

„מכון להוצאת ספרי יהודה וישראל“

ברוקלין נוא יארק

שנת תשמ"ו לפ"ק

הוצאת

אמונה פאבלישינג

התוכן

פרק

עמוד

ב	מעבר לשער	ב
ד	פתח השער	ד
ו	הסכמות	ו
ח	מבוא	ח
ט	פתח דבר	ט
יא	מפתח	יא
יט	הקדמה	יט
לז	תקנות שונות בשחיטה, פתיחה	א
לט	ענף ב' שנים שוחטים	ב
מד	השגחה על השחיטה ובדיקה — העמדת משגיחים	ג
סג	גם יר"ש בהול על ממונו	ד
ע	כח השוכים	ה
עג	לא כדורות הראשונים — האחרונים	ו
פ	שחיטה במתינות עיוה"כ וכל השנה	ז
צג	בעל נפש יחוש לנפשו ונשמתו	ח
צה	עונש מאכלות אסורות — שו"ב שאינו הגון — ועונשן	ט
צז	הוראות השו"ב	י
צט	חומרא במריפות	יא
ק	שיעור בדיקת הסכין בשחיטה	יב
קא	מקור לשם חליף	יג
קה	השגת גבול לשוחטים	יד
קו	עד אחד לפסול השוחט	טו
קח	אכל בשר ונמצא טריפה	טז
קט	טעה הרב בתקנת שנים שוחטים	יז
קט	טעמים לשחיטה ובדיקת הסכין	יח
קיד	בדיקת הסכין, הרגשה, יר"ש וישוב הדעת לבדיקת סכין	יט
קכב	בדיקת הסכין (השמטה מחלק א)	כ
קכה	כאנתינת קבלה — ועוד כמה נחיצות (השמטה מחלק א)	כא
קכח	כב קבלה לשו"ב	כב
קלב	כג לעקוב אחר השו"ב (השמטה מחלק א)	כג
קמ	כד זהירות לשוחטים והאוכלין משחיטתן (השמטה מחלק א)	כד
קנא	כה גודל השכר לנהרין וכו' (השמטה מחלק א)	כה
קנד	כו מכשולות בשחיטה (השמטה מחלק א)	כו
קנה	כז זהירות יתירה בקטנים ממאכלות אסורות	כז

מפתח לספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה חלק ב'

מפתח הש"ס והפוסקים*

		— תנ"ך —	
סד	תנהומא תולדות חי	כו	בראשית א
עו	תנהומא ויחי ה	כז	שמות משפטים
סד	שוחר טוב תהלים	לב	במדבר לב
סד	מכילתא משפטים כג	סד	שופטים ח
סד	ילקוט תולדות קיד	קא	עזרא א-ט
קד	ילקוט שמעוני		
צו	ילקוט פ' אמור		
צו	ילקוט פ' אמור		
סד	ילקוט ירמי'		
סד	ספרי משפטים		
קיא	שאלתו בהעלותך		
לג	אבות דרבי נתן		
עו	תנא תדא"ז טז		
	תלמוד בבלי*		
			— זוהר הקדוש —
		ה, לד, צו, קיג	זוהר הקדוש
			חלק א
		קצ	זוה"ק וישב קצא
			חלק ב
		קה	משפטים קכה:
		כח	חלק ג
		נה, לב, לג, מב, עו, קז, קצ, רכג, רנה	מב:

		— מדרשים —	
לז	ברכות יא	צו	מדרש רבה ויקרא פה
צ	ברכות פה	סד	דברים רבה ה
לד	שבת פב	לג	קהלת רבה פ"א ס"י כ"ח
קב	שבת לג	קצ	קהלת רבה פ"א
עו	שבת סז	לח	מדרש הנעלם — רות
עו	שבת פט:		
פט	שבת קיג.		

* (כוכב בצד שם הספר מציין שספר זה מובא בספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה יותר מעשר פעמים, ולכן נרשמו רק ציונים אחדים בלבד)

תלמוד בבלי*

* בציון דף המסכת יש שהענין הוא שם ברש"י או בתוס' או באותו הדף, ונכלל במ"מ של פרק המסכת.

כא

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

כב

מפתח

	— תוס' —	צב	שבת קמ:
ס	פסחים יד	פז	יומא עה:
כז	חולין ה:	עו	ר"ה כט.
עו	שבועות	קמט	תענית טז
		לו	חגיגה
	— רמב"ם —	פז	יבמות ב.
נג,ק	הל' שחיטה פ"א	לג	סוטה כא
כג	הל' שחיטה פ"ו	סד	סוטה מז:
כג	הל' מאכלות אסורות פ"ח	עו	סוטה לו.
כג	הל' ת"ת פ"ו	עח	סוטה מט.
כג	הל' עדות פי"ב	צט	גיטין נז:
פו	הל' קידוש החודש פ"ב	כ	קידושין פרק בתרא
מג	הל' שמיטה פ"ד	כו	בבא מציעא
כה	אגרת הידוע	עו	בבא מציעא
לה	אגרת	עו	בבא מציעא קיג:
לז	רמב"ם	לה	בבא בתרא פ"א
		עו	שבועות לט.
	— ראשונים —	עו	הוריות יג.
קי	רמב"ן עה"ת בראשית	מא	מנחות כט.
כח	רמב"ן עה"ת	קיא	רש"י חולין י.
קכא	רמב"ן שמות כ'	קיא	חולין יז:
לו,קיז	ראב"ד	נד,עג,פז	חולין יח
נג	ראב"ד ה' שחיטה פ"א	עו	חולין צא:
כא,קטו	ראש חולין דף חי:	כא	חולין צג:
מב	ראש חולין פ"א	סט	בכורות כט
כג	ראש חולין פ"ז		
מח,עג	רא"ש		ירושלמי*
נד	רא"ש חולין	כ	תרומות פ"ח
כג	רי"ף	צו	תרומות
קיז	חידושי הרשב"א חולין י:	קנו	חגיגה
כד,עג,צט	רשב"א		
קיד	רבינו יונה		— רש"י —
צו	הגהות אשר"י חולין	עו	ר"ה יט
כ	הגהות אשר"י חולין	כ	קדושין פב
לו	מגיד משנה ה' שחיטה	כו	ב"מ סא

*כציון דף המסכת יש שהענין הוא שם ברש"י או בתוס' או באותו הדף, ונכלל במ"מ של פרק המסכת.

מפתח

מז	סימן ח"י	קטו	מעדני יום טוב חולין חי
קיג	סימן כ"ג	לז	שלטי הגבורים ב"ה פ"ו
נו, קכג	שפ"ד		

— טור שולחן ערוך ונו"כ —
— שולחן ערוך —

	חושן משפט		אורח חיים
לא	סימן רל"ד	קכד	סי' תל"ב
קה	סימן רל"ז		יורה דעה

— מפרשי השו"ע —
(לפי א-ב)

מג	אגודה	קלו	סימן ח"י מח, נג, פא, פה, פז, קלו, קמז
מג	אור זרוע	כו	סימן פ"א
מג	בית יוסף יו"ד סי' א'	כג, לא	סימן קי"ט

— רמ"א —

מג	דעת תורה		יורה דעה
מג	דרכי משה	קכו	סימן א
מג	דרכי תשובה	מג	סימן א
מג	דרכי תשובה סי' א'	מב	סימן ח
מג	האגור	נו, ס, קכג	סימן ח"י
מב	העיטור	קנה	סימן פ"א

— טורי זהב —

מג	פרי תואר		יורה דעה
קיג	שאלות		סימן ח"י
	*שו"ע הגר"ז סי' ח"י	נו, ט, עא	

— מגן אברהם —

מג	שכנה"ג		אורח חיים
מג	*שמלה חדשה	עו	ה' ציצית סי' י"ג

— ש"ך —

מג	נח, נט, ס, סכ, טט, עה, פב		יורה דעה
מג	פט, צה, קז, קכא, קלב, קלג	נג	סימן ח"י
מג	*שמלה חדשה סימן ב'	קנה	ס"ק כ"ו
מג	*שמלה חדשה סימן ח"י	לא	סימן קיט
מג	*שמלה חדשה סימן כ"ד		

מפתח הספרים
(לפי א-ב)

— פרי מגדים —

	שאלות ותשובות		אורח חיים
	— א —	פ, פב	סימן תר"ה
לד	אבני נזר סי' שצ"ב		יורה דעה
פח	אהל אברהם	ד, נד, נו	פרי מגדים
צח	אהל יוסף	קי	ה' שחיטה
פח	אהלי יעקב		

כד שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

מפתח

<p>מב מו, סא כד צט לח לח</p>	<p>הריב"ש תצ"ז הרי בשמים הרשב"ש הרשב"א הרשב"א ח"ג תי"א הרשב"א סי' תר"ט</p>	<p>סא, עד, צג מו פח מא צג</p>	<p>אוריין תליתאי אור שמים אמרי א"ש אפרקסא דעניא בגדי כהונה בית אפרים</p>
— ז —			
<p>קיג</p>	<p>זכרון יצחק</p>	<p>מ, מה, מט, סו, עח, צב, קכה, קמז מה, מט</p>	<p>בית דוד בית הלל</p>
— ח —			
<p>נד קמה פח קמב ח נ צד סג כג קי קי קנו כה לח עא, עג, פב מה, נא, נו קיב לח קמה</p>	<p>חיותא דשמעתא חוט השני חותך חיים חוות יאיר חוות יאיר סי' קע"ח חיצי שנונים חסד לאברהם חקרי לב חקרי לב יו"ד סי' קס"ז חת"ס או"ח נד חת"ס ח"ו סי' כד חת"ס או"ח פ"ג חתם סופר או"ח סי' ר"ה חת"ס יו"ד חת"ס יו"ד ח' חת"ס יו"ד י"ג חת"ס יו"ד ט"ו חת"ס חו"מ סי' ע"ט חת"ס חו"מ קע"ו</p>	<p>מא, נא, עט, קיח, קלו, קמד, קמה, קנ מא קח, קמב, קמט סג כד צד, קנד קח קכב</p>	<p>בית יצחק בית שלמה בית שלמה יו"ד סי' א' בית שלמה סי' י"ז ברית אברהם בר ליואי תנינא בשמים ראש</p>
— ט —			
<p>מעבר לשער טוטו"ד נה, סט, עא, עג, עד, עה, קז, קלט מ, מו נו סז סא קז, קלב ק"ז</p>	<p>טוטו"ד טוטו"ד מהד"ק טוטו"ד מהד"ת קט"ו טוטו"ד תנינא סי' ק"ז טוטו"ד תליתאי סי' מ"ד טוטו"ד תליתאי טוטו"ד מהד"ג לה</p>	<p>סז קמב קכו קכו קנד מג קלח מח</p>	<p>גור ארי' יהודה דברי אליהו דברי חיים ח"א סי' ו' דברי חיים סי' י"ב דברי חיים יו"ד י"ב דברי חיים סי' ז' סט, עד, פג, צד, צו, קב, קג, קיד, קעה דברי מלכיאל ח"ח סי' רס"ה דברי מלכיאל דברי נועם דבר משה דבר משה סי' ג"ף דבר משה ח"א יו"ד סי' ג' דברי נחמ'י דברי שאול דבר שמואל דובב מישרים</p>
— י —			
<p>נו, קנג, קנד מא קמו</p>	<p>יד אלעזר יד יצחק יהודה יעלה</p>	<p>צט, קכו מב</p>	<p>היכלי שן הרא"ש כלל ז'</p>

סב,נו,קנא	נחמד מפז	כתב סופר	מא,סח,סט,צה,קב,קמב
קנד	נטע שורק	לבושי מרדכי	מא
	עומק הדעת	לבוש "מ חו"מ תנינא ט"ז קנד,קמט	מ
נב,נו,מח,קמב	עונג יו"ט	מאיר נתיבים	צ,קטו
מט	ערוגה"ב	מאמר מרדכי	קמ
מא		מגדל השן	קז
		מגינת ראש	מח,נו,עה,פא,קב,קמ,קמח
קכז	פני מבין	מהר"י אסאד	צד,צה,קמט,קנד
קח	פנים מאירות	מהר"א (יהודה יעלה)	קנג
מא	פרי השדה	מהר"י הלוי	סט
קח	פרי חיים	מהר"ט	קז
		מהר"ץ סי' ס"ז	מז
קכד	צמח צדק	מהר"ק	סא,קז,קטו
סט	צפחית בדבש	מהר"ם בריסק	מא
		מהר"ם מינץ	קז
נד	קב ונקי	מהר"ם מלובלין	קכג
מד,מו	קול אליהו	מהר"ם שי"ק מא,מו,צח,קח,קכג	קכה,קכו,קלג,קלח,קמב,קמז
		מהר"ם שי"ק יו"ד סי' א'	קכו
לח	רד"ק	מהר"ש	קה
מד,עד	רוח חיים	מהרש"ג	קמז
כד	ריב"ש	מהרש"ג יו"ד ע"ה	קנד
לח	רמ"א סי' נ"ג	מהרש"ם	כד
סח,עט	רשמי שאלה	מהרש"ל	קז
קמב	רמ"ץ	מהר"ש ענגעל	עא
		מהרש"ק	מו,קלב,קמו
קלג	שאלת יעב"ץ	מחנה חיים	ל,מא
צח	שאלת שלום	מטעמי דבש	קלר
מג	שארית יוסף סי' כ"ב	מראה יחזקאל	מט
קמז	שארית יעקב	מראה יחזקאל האחרון	לו
קז,קכו,קמא	שבות יעקב	מראה יחזקאל החדש	נו
סה	שו"מ כרך ב' ח"א	משיב הלכה	קל
סו	שו"מ קמא סי' מ"ח	משמחי לב	פט
קה	שו"מ ח"א סי' נ'		
קה	שו"מ קמא ח"ב-ל"ב		
קה	שו"מ ח"א רכ"ט		
קה	שו"מ תליתאי (ב'-קי"ט)		
קה	שואל ומשיב סי' קמ"א		
לח	שו"מ ח"א		
מ,צב,צג,עח			
סט	שו"מ ח"ג סי' פ"ה		
קנד	שערי דעה		
קז,סט	שערי צדק		

נוכ"י
נחלת דוד
נחלת שבעה

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

מפתח

צ	בית מאיר
נד	בית מטבחים
זז	בעל אוהב ישראל
מעבר לשער	בעל שם טוב
קא	ברטנורה (מדת פ"ד)
קג, נ, נו, פו, צו, קג	ברית מטה משה
כה	ברכי יוסף
כג	ברכי יוסף סי' ל"ד
קל	ברכי יוסף יו"ד סי' א'
פב	בשר חסידיך
מד, נב	בשר צדק

— ג —

מב, צח, קב	גבול בנימין
קלב	גדולי הקדש
סט	גור אר"י יהודה
ה	גידולי יהודה
סט	גליון מהרש"א בכורות כט
קז	גנזי חיים

— ד —

לה	דברי גאוניים
צו	דבר המלך
קב, קכט	דברי זכרון
כה, קז	דברי חיים
לג	דברי יואל
סא, קו, קנא	דברי יואל (מכתבים)
קנא	דברי יואל עה"ת
קב	דברי יושר
ה	דבר משה
קמג	דברי צדק
	דגל מחנה אפרים
מעבר לשער, כה, לב	
לו	דגל מחנה אפרים (פ' עקב)
קמא	דגל מחנה יהודה
סט, קי, קלג, קמא	דעת קדושים
לח, סז, סט, עח	דעת תורה
קג, קו, קז, קח, קיז, קכג, קכו	
קלג, קלו, קמב, קנב	
נה	דעת תורה סי' ח"י
קמו	דרכי יושר

— ת —

קז	תולדות יצחק
קלח	תועפות ראם
סט	תורת יקותיאל
נא, צט	תירוש ויצהר
מג	תשובה מאהבה

ספרים (לפי א-ב)

— א —

קא	אבן עזרא
לד	אגרא דפרקא אות קכ"ו
קנו	אגרא דפרקא
קכג	אהל יצחק
מט	אור החיים הקדוש
קיג	אור החיים הקדוש שמיני כו, לד, קב
קו	אור החיים הקדוש האזינו
פא	אוהב ישראל
קו	אור רוע לצדיק
קו	אליהו רבה
קיג	אלשיך
קב	אמרות קודש
לה	אמרי צדיקים
קי"א	אמרת צרופה
צ	אשל אברהם

— ב —

פו	באר החיים
מב	באר היטב
מעבר לשער	באר מיים חיים
לח, טו, ע, עג, קכד	באר משה
מח, נו, נט, קז, קמב	בית אברהם
מו, נב, סו, פב	בית אפרים
קמו	בית דוד
מב	בית הלל
נו	בית חדש סי' ח"י
סח	בית יד
נה	בית יוסף
פג	בית יעקב
צד	בית יצחק
קנה	בית לחם יהודה

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

מפתח

קז	זכור לאברהם	סג, סז, פג, פה	דרכי תשובה
קמב	זרע אמת הספרדי	צה, צט, קלג, קלו, קלז	
		קמא, קמב, קמה	
	— ח —	מו	דרכ"ת סי' א'
ט	חובת הלבבות	נח	דרכ"ת סי' ח"י
צ	חוות דעת	קנב	דרכי משה יו"ד סי' א'
קיג	חוות יאיר	קמח	דרך המלך (על הרמב"ם)
קלד	חוקת השוחטים	ל, קיג	דרך פקודיך
נו, עט, קט, מח	חותך חיים		
מט, פט, קי, קנו	חיד"א		
קז	חידושי בית מאיר		
סא	חי' מהרא"ל ציניץ	כח	הגדה של פסח
ה	חינוך ישראל סבא	נו	הגה"ק מניזנוב זצ"ל
פ, פט, קלב, קלג	חכמת אדם	סז	הגאון ר' יוזפא מזאלקעווע
צח, קח	חכמת שלמה	נ	הגה"ק ר' משה חריף
לה	חלקת חיים	נ	הגה"ק ר' עקיבא איגר
עה	חלקת חכמה	סז	הגה"ק ר' שלום מבעלזא
קג	חלקת חן	קכו	הגהות חת"ס יו"ד סי' א
נו, צב	חמדת לב	קב	הגהות שחיטות מהר"י ווייל
עד	חסדי ישראל	מד, מט	הילולא דרבי
לו, צו	חסד לאברהם סי' ב'	מט	הנתיבות
קג	חסד עולם	מה, נא	הפלא"ה
כה, קד	חתם סופר עה"ת שמיני	ה	הרא"ה
לג, נא	חתם סופר	נג	הרא"ש
		מא	הרב מנחם סג"ל פאלאק
			הרב מרדכי אליעזר
		מא	מווראנוב
			השוחט והשחיטות
			נא, סא, סז, עב, קכז, קלז
	— ט —		
כה	טיול בפרדס מער' שחיטה		
לב	טיול בפרדס		
עה	טירת מלכים		
קיג	טעה"מ להרדב"ז		
	— י —		
קנד	יד אלעזר		
קמא	יד אפרים		
מח	ים של שלמה	כה	זאת זכרון
עא	יש"ש חולין פ"ז	סז	זבח הספרדי
פג	יש"ש חולין סי' ל"ט	ו	זבחו זבחי צדק
קו, קטו	יש"ש חולין	קנה	זבחי צדק
נד	יש"ש חולין פ"ב	קכג	זבחי רצון
	יסוד ושורש העבודה	ג, נג	זובחי הזבח
		קז	זית יצחק
	ט, לג, עב, צה, קמח		

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

כח

מפתח

מהרש"ל נד, מח, עא, עג, קכא
מהרש"ם סי' ח"י מז
מהרש"ק מעבר לשער
מזוזת שלום ה

מחזה אברהם (ספרדי) קמב

מחזיק ברכה עט, פט

מטה משה קכב

מטה אפרים מו, פא, פכ, פט, סא, קלג

מים חיים קמב

מלבי"ם נ, נו

מנוחת שלום ה

מנחת אהרן קיג

מנחת הזבח סט, קלז

מנחת יהודה ה, ו

מנחת יוסף נז, פח, ק, קכז

מסילת ישרים זז, סח, קמא, קמו

מעבר לשער נג

מעשה רב מו

מעשה רקח קיג

מצודת דוד קא

מצפה ארי' קנד

מראה יחזקאל עב

משבצות זהב סי' ח"י נא

משיב הלכה קכז

משכיל אל דל עה, צו

משמרת שלום סא, קנד

משנת דרע"ק לט, נ

משפטי אמת קה

מד, מו, נב יפה לבדיקה
עט, צד יריעות שלמה
סא, סו, זז, פכ, קלג ישועות יעקב
לה ישמח משה פ' מטות

כ

כבוד חכמים לח

כנסת הגדולה כג, קנה

כנפי נשרים ט

כף החיים קח

*כרתו ופלתי סא, ג, פ, פכ, פט

קא, קיב, קטז, קכו, קל, קלט, קנה

*כרתו ופלתי סי' ח"י מג, נב, נו, צא

*כרתו ופלתי אות כ"ו מג

כתב יושר ודברי אמת עא, עד, קכה

כתבי קודש מא

כתב סופר עה"ת לד

ל

לב העברי ח, עא, קיט, קלא

לחם הפנים קיב

ליקוטי אמרים מעבר לשער

ליקוטי אמרים קה

ליקוטי אמרים פ"ח קג

ליקוטי חבר בן חיים קכו

ליקוטי עצות ה

לקט הקמח צה

לקט שושן קמג

לשון המרדכי קמא

לשם השחיטה קג

נ

נחפה בכסף סט

נפש חיים מט

נפש ישע"י ה, ו, צז

נתיבות נחפ"י קב, קי

ס

סוד יכין ובוועז צ

סוד ליראיו קד

סמ"ע חו"מ סי' ל"ד כג

ספר הגלגולים להאריז"ל צו

מ

מאור ושמש לד

מאמר מרדכי צד

מגיד משנה ה' שחיטה כא

מדריך לצניעות ה

מהרא"ל צינץ פד, קמ

מהר"ם א"ש עב

מהר"ם ב"ב צ' מב

מהר"ש אבוהב עח

מהרש"ל פ"ק דחולין נג

מפתח

— צ —

קכו	צבי לצדיק
קכז	צוואת מהר"ש אבוהב
קטו	צוואת מהר"ש
פג	צידות חי
צ	צלעות הבית
מעבר לשער	צמח דוד
מעבר לשער	צפנת פענח
מעבר לשער	צרור המור

— ק —

ה	קדושת בנות ישראל
קל, קלז	קול אליהו
קכב, קכד	קול יצחק
עט	קרן הצבי
כו, מה	קרן ישראל

— ר —

מח	רא"ש
סו	ראש אפרים
סז	ראש יוסף
מעבר לשער	ראשית חכמה
קנד	רב טובך
קמא	רבי אברהם מסטרעטין
עב	רבי אלעזר ניסן טייטלבוים
מו	רבי אפרים זלמן מרגליות
סז	רבי אשר זעליג מרגליות
	רבי הלל מקאלאמייע
כד, מה, עה, קיח	רוח חיים
מו	רוח חיים הספרדי
מג, צג	ריקאנטי
לח	רבי יונתן
קטז	רבי יונתן אייבשיץ
סב	ריטב"א
קנה	רבי יעקב שמשון
קו	משפטיווקע
סז	רבי יצחק מווארק
עא, עד	רבי יצחק צבי יונגרייז
	רבי מהר"מ בנעט
מה	(אב"ד ניקלשבורג)

קג	ספר הגלגולים
קכ	ספר הזכרונות למהר"ש
קכז, קכח, קלח	ספר הזכרונות
ה, כב, עט, קט	ספר החינוך
צ	ספר חסידים סי' ת"ק
ה	ספר חסידים

— ע —

צט	עבודת הקודש
נו	עוד חזון
קב	עוד מועד
מ, סה, סו	עולת יצחק
סז	עטרת צבי מזידיטשוב
לז	עין הרועים
סט, פח	עיקרי הד"ט
קיב	עמק שאלה
קה, קנד	עצי הלבנון
כד, קנה	ערוך השלחן

— פ —

לו	פינת יקרת
ה	פלא יועץ
קג	פנינים נחמדים
נ	פנקס הגדול פרעשבורג
קיו	פנקס פרעשבורג
נ	פעמי צדק
סז	פרט ועוללות
קמב	פרי הארץ הספרדי
כה, מב, צט, קנה	פרי חדש
מו	פרי מגדים סי' ח"י
נב	פמ"ג יו"ד י"ח
מא, פג, פט, צ, קלג	פמ"ג
סט	פרי מפרי
צ	פרי עץ חיים שער כ"ז
מד, מו	פרי תבואה
לו, מט, סו, פה	פרי תואר
קכג, קכו, קמב, קמג, קמז	פתיחי שיערים יו"ד סי' א'
קלט	פתיחי תשובה
קמט	

שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

ל

מפתח

רבי מענדעלע מרומענעוו	קנו	שמושה של תורה	קכו, קמד, קלא
רבי משה הדרשן	קיג	שמירת הנפש	קנו
רבי משה חריף	לט, קיז	שמרו משפט	כד, עא
רבי משה צבי מסאווראן	קו	שנות חיים	קלג
רבינו החתם סופר	כד	שער הכוונות להאריז"ל	צ
רבינו חננאל	עד, קנ	שערי תורה	ל
רבי נתן אדלר	כד, עא		
רבי עקיבא איגר	לט, קיז		
רבי עקיבא יוסף שלעזינגער	כד		
רבי שלמה קלוגר	מו, צו		
רשב"א	כו, קנה		
רשמי שאלה	קז		

— ת —

תואר משה	פ, פג, צו, קכה, קמ, קמא
תבואות שור	לב, מו, נו, סב, סט, פג, קב
תולדות יעקב יוסף	כה
תועפות ראם	קנד
תניא	מעבר לשער
תפארת ישראל	כד
תפארת ישראל	קא
תקנות מהרי"ט	מד
תורת זבח	מד, סו
תורת זבח ספרדי	קמב
תורת חסד	קד
תורת יקותיאל	נו
תורת משה	לג, קנ

— ש —

שאלת שלום	קלב
שובע שמחות	קנד
שיטה מקובצת ב"ק צ"ו	לח
של"ה	מעבר לשער
של"ה	כא, צ, קטו, קג, נב
שלום חסידיו	נד, מז, מח, קל, עד
שלחן גבוה	ה
	קמא

שע"י ישיבת וכולל בית ישע"י
 „מכון להוצאה בשחיטות ובדיקות“
 בנשיאות הרב"ג מוהר"ר שלום וודא גראס שליט"א
 אבדק"ק האלמין בעמ"ח ספרים רבים ונכבדים.

אן אוצר אין א אידישער שטיב

אני מבקש שתשלחו לי הספרים הנרשמים: סך הכל

- נפש ישע"י על מאכלות אסורות, בלה"ק ואנגלית, 525 ע"י \$12
- שו"ת זבחו וזבחי צדק על הלי שחיטה ובדיקה, בלה"ק, עם קו" שמתח שלום על הלי חופה וחתונה, באידיש, 96 ע"י \$4.50
- מנחת יהודה על חומר איסור הסעמילאק וחלב עכו"ם, עם קו" מדריך לצניעות, באידיש, 128 ע"י \$5.00
- אהלי ישראל הדרכות ליושבי באנגאלאס, עם קו" דבר משה על הרבה מנהגי ישראל, באידיש, 128 ע"י \$4.75
- מנוחת שלום הדרכות נפלאות להינצל ממאכלות אסורות, באידיש, 128 ע"י \$4.75
- אפיית המצות השלם כרך א' (ג' חלקים), בלה"ק, 520 ע"י \$6.00
- אכילת מצות בישראל כרך א' (ז' חלקים), כולל כל דיני ומנהגי לילי הסדר ונלוה לו כל ה' פסח בלשון צח וקצר, בלה"ק, 192 ע"י \$6.00
- קדושת ישראל השלם הלי יחוד, עם קוני מדריך לצניעות בישראל כל עניני צניעות, מלוקט משו"ע עד אחרון שבאחרונים, באידיש 192 ע"י \$4.95
- אכילת התרנגולים כהלכתה ד' חלקים, בענין זריקת התרנגולים, מגלה סודות עמוקים של חששות רציניים מאיסור נבילה וטריפה החמורה מאוד שבשבילה עלולים רבבות נפשות הטהורות מישראל להתפטם במאכלות אסורות, עם קו" אור הצניעות בישראל, וקו" צניעות ישראל כהלכתה, בלה"ק, אידיש ואנגלית, 160 ע"י \$6.85
- המשפט בישראל כהלכתה ביאור מקיף בענין "דין תורה" בישראל, עובדות מחרידות, זעקת שוד ושבר מדמעת העשוקים הנעשקים ע"י הבוררים הידועים לשמצה, לגלות פניהם של הצבועים ולפרסם החנפים, וליתן סוף למעשיהם הרעים. עם קו" ממון ישראל כהלכתה בענין חומר האיסור והעונש של לקיחת ממון שלא ביושר, ועוד, בלה"ק, 64 ע"י \$3.00
- זקן ישראל כהלכתה בענין גילוח וגידול הזקן, באידיש, 16 ע"י \$1.00
- עניית אמן כהלכתה בענין אמירת אמן ויהש"ר, בלה"ק, 32 ע"י \$1.00

- **מדריך לעניית אמן בענין הנ"ל, באידיש ולה"ק 32**
ע' \$1.00
- **קול יעקב קריאות שונות שנכרוזו בעניני פרצות שונות, מיסודי הדת בימינו אלה, בענינים המתרחשים יום יומית, באידיש ולה"ק 32**
\$1.00
- **מצות סת"ם השלם - דיניו ומנהגיו, ה' חלקים, והוא מדריך לכתובת וקניית ס"ת, תפילין ומזוזות, ועוד, באידיש 170 ע' \$4.75**
- **השבת בישראל כהלכתה** מבאר כי שמירת השבת הוא יסוד קדושת ישראל, וגודל הפגם והנזק המגיע לנפש וגוף האדם המחלל קדושת השבת ח"ו, ושכר הגדול בזה ובבא המעותד לשומרי שבת, עם קו' **שמירת שבת כדת** לקוטי דינים השכיחים להלכה ולמעשה, **בלה"ק, 112**
ע' \$3.75
- **מזוזת ישראל כהלכתה** גילוי ידיעות מבהילות במזוזות המפוזרים בכל קצות הארץ וגם בארה"ב, **באידיש ואנגלית, 48 ע' \$1.50**
- **ונאמר אמן - יצחק לשוח** על קדושת בית המדרש, דינים נחוצים בענין עניית אמן ויהש"ר ועוד, **באידיש, 224 ע' \$5.95**
- **ונאמר אמן - עניית אמן כהלכתה** עם קו' **מזוזת ישראל כהלכתה, באידיש, לשה"ק ואנגלית, 128 ע' \$4.95**
- **גדולי יצחק מצות ציצית - דיניו ומנהגיו, באידיש, 64 ע' \$1.75**
- **חלב ישראל כהלכתה** ח"ג מספר נפש ישע"י על מאכלות אסורות, מבוססת להאיר עיני בני ישראל מציאות המצב בנושא חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, במקומות שיש חוק הממשלה לאסור באיסור חמור לבלי לערב משהו מחלב טמא לתוך חלב טהור. בירור המציאות שמערבין חלב טמא בכל מקום. חיבור הנוכחי נחוץ מאוד לכל בר ישראל בכלל ולרבנים מנהלים ומשגיחים בפרט. **בלה"ק, 128 ע' \$4.75**
- **שולחן ישראל כהלכתה** כל דיני הכנסת אורחים, **באידיש 64 ע' \$1.75**
- **דמי משלוח 7% מהזמנה** \$

סך הכל _____
הערת המערכת. הספרים לא ישלחו בחוצות רק אחרי קבלות המעות בדמי קדימה ולא בהקפה כלל.

השם _____ הכתובת _____
 העיר _____ המדינה _____

פאר מער אינפארמאציע שרייבט אדער טעלעפאנירט צו:
 טעל: 8086 - 436 (212)

MOSAD BRUCHA TOVA P.O.B. 331 Brooklyn, N.Y. 11219

ספרים שחיברתי עד הנה ועדיין יש לנו מספר מצומצם - וכל הקודם זכה.

- ד -

ספר

אכילת מצות בישראל

הלכות אכילת מצה ואפיקומן בלילי הפסחים, שיעורן בכמות ובאיכות התחלת וסוף זמנם, בדרך ארוכה הכולל חלק ההלכתי המשולבת למוצא ומובא של כל הלכה לדעת מבטן מי יצאו הדברים ואיה משכן דברי קדשם. גם ספחנו דרך קצרה אשר עין כל ירוצו עיונם בו הלכות פסוקות וקצרות בלשון קל וצח. וגם דעת הפוסקים אם מצוה להרבות באכילת מצה בלילי פסחים יותר משיעור החיוב העיקרי.

- ה -

ספר

מצות מצה

דיני אכילת מצה כל שבעת ימי החג (ובחול'ל שמונה). אם יש בו מצוה או רשות.

- ו -

ספר

מנהגי צדיקי ישראל

מכיל מנהגי צדיקי יסודי עולם מוסדי דור ודור אשר באורם נראה אור המאיר ומבהיק לוקינים עם נערים, הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשו, בהתבוננו איך הראשונים כמלאכים, יראו ונודעו ונתרחקו מצ'ט שערים של היתר שלא ליגע בקוץ של איסור. ק"ו בן ק"ו אובי קור כמוני היום שצריכים אנו להרבות נדר על נדר, וסייג על סייג, כדי לקיים מצות אפיית ואכילת מצות כהלכתן.

- א -

ספר

אפיית המצות השלם

ליקוט גדול ונפלא מכל דברי הפוסקים ראשונים ואחרונים הנוגעים לדיני קצירה, ברירה, טחינה, רקידה, שאיבה, לישת, ואפייה, הפרשת חלה, והמסתפק. בלשון צח וקצר. אוסף ענקי במקצוע חלוו עדיין לא ראה אור הדפוס עד היום הזה.

בו נקבצו אלפי הלכות המפיעים אור נוגה לכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות לעשות בכל מלאכת אפיית המצות, בון יבין את אשר לפניו. הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה. לקיים מצות אפיית מצה כראוי וכיאות בלי מגרעת בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד ע"מ לשמור ולעשות.

- ב -

ספר

מצות מצה בשלימותה

קובץ גדול מדברי הפוסקים, וספרי בעשתי"ק ותלמידיו ז"ע, ושאר ספה"ק, המקיפים כללים יסודיים ועיקריים הנוגעים לאפיית ואכילת המצות בפסח, ושאר עניני החג. והמעייין בבתרי אמרותיהם בלי ספק יקבל תועלת גדולה ונפלאה בהתעוררות בלתי נגול להתאמץ ולהתחזק לקיים מצות אפיית ואכילת מצה בכל פרטיהם ודקדוקיהם וכל החומרות שטאמרו ושנו בה מימות מתן תורה עד היום הזה, כי רק אז יהי לבו נכון בטוח שיצא בדימוס בדינו, בעת אשר המלך במשפט יעמיד ארץ, ביום הרת עולם, כמבואר בזה"ק שעיקר המשפט יבומא דינא על מיכלא דאסותא וע"י בפנים הספר באורך. גם הדרכות ישירות ומועילות יש בו לקיים המצות דכולא שתא.

- ג -

ספר

מצה שרויה

דיני מצה שרויה למחמירים בה ולמקילים בה, והחבדל בין שבעת ימים הראשונים של חג לאחרון של פסח.

סגולות מצות ישראל

כולל כל סגולות והשפעות המרובות בברכות וישועות, ורפואות והצלחות, הבא ע"י קיום מצות אכילת מצה כדת וכהלכה, והשכר הגדול המוכן להם בעלמא דעתי.

- יא -

קונטרס

שלום לרחוק ולקרוב ורפאתי

בירור הלכה המבארת יצירת התרופות הרפואיות, וכשרותם לכל השנה (בכלל) ולחג הפסח (בפרט), אשר כשרותם בנויה ומיוסדת אך ורק מכתבי שאלות ותשובות בין הרבנים ובתי החרושת. ואף שלשון חכמים מרפא.

דרשתי וחקרתי היטב והנה נתאמתה דבר שנעשתה שגגה בישראל בהסתמכות על קישור המכתבים. דרכי ראיתי ואראהו, ועמדתני בעזרתי על מהות תוצרתם האמיתית ותמציתם: כי אין לסמוך על מכתבים כאלו.

- יב -

ספר

נפש ישעי'

על מאכלות אסורות

חלק ראשון

בו יבואר כי שמירת הגוף והנפש ממאכלות אסורות הוא יסוד קדושת ישראל וטהרתו, גם יבואר בו דברי התקורות לפאר גדול חננים המביע לנפש ונפש האדם הנכשל בחם ח"ו, והתועלת בה ובבא לפי שנתהר ונשמר ממאכלות אסורות

כ"ו לקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל בשים בבלי וירושלמי. מדרשים וחז"ק תיקונים וספרי הראשונים, ומספרי מסר מגדולי האחרונים וללחיה. דבריהם הקדושים חוצבים בלבתי אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאד לברות ולהסתלק אגילו מן הספק, כאשר יראה הרהר בהנים הספר.

תקוה כי דבריהם הקדושים יעשו רושם בלבתי בני ישראל, וזה יהי פרי עמלי לחסיר המכשלה הזאת מבתי בני ישראל בכל מקום שהם.

שמחת החג

פלוגתא רבתי מגאוני וקדושי עליון, אם מקום יש בראש להחמיר שלא לאכול מצה רק בליל פסחים בלבד, ולא זולת אפי' בשבת ושביעי של פסח, ומקורם עוד נפתח בדברי הפוסקים הקדמונים.

- ח -

ספר

סיפורים נפלאים מצדיקי ישראל

סיפורים נפלאים מן יצורי קדמונים, ראשונים כמלאכים, גאונים וקדושי עליונים, ותועלת היוצא מקריאת סיפורי קדושי עליון הלא היא כתובה בספרן של צדיקים, שמאיר לבות בני אדם ברשפי אש שלהבת י"ה, להתחזק ולבטוח ביוצרו ובוראנו ולכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע עד כלות הנפש להתדבק בארון כל יצורים, מלך מלכי המלכים הקב"ה.

ואעתיק דברי רבן ומאורן של ישראל הגאון מחרשים ז"ע, שכי בהסכמתו על סיפורי צדיקים המכונה עשר קדושות, ובח"ל, ואם להעיד על התועלת לעורר הלבבות, דבר שפתיים אך למחסור, וכל מי שיש בלבו נקודת דת האמת, צמאה נפשו וחמדה רוחו לראות ולשמע דברי אלוקים חיים, וגם שיהיה ת"ח כמותם צדיקים לימוד, וכל אמונה כי כל אשר בשם ישראל יבונה, יהודי וילפת להיות לו לעזר ולסעד ולחיות חבר לכל הפך להגדיל תורה, ולהפיק יראת ד' ואמונתו בעולם, וישמעו העם ויראו עכלהיק, וזכות כל הצדיקים חנוכרים בחיבור חלו יחד עם שאר צדיקים וקדושים, יעמוד לנו שלא ימוש ספר התורה ולא תפוג יראת ד' ונוכה לעבוד את בוראנו בכל לבבנו אנו וזרענו וזרענו עד ביאת גואלנו בביא.

- ט -

ספר

קיום המצות כהלכתה

כל תנאי המצות

א. דברים ההכרחיים לקיים המצות כהלכתן בכל פרטיה ודקדוקיה שיעלה לרצון לפני אדון כל.

ב. דיונים והזרכה לבדיקת חסא (סאלאט) ולבדיקת כרוב (קרויט), מספרי (נפש ישעי).

ג. זהירות כניסת מאכלים ומשקאות מיוצרים בבתי חרושת לבית הפסח. מספרי (מנחת יהודה).

ספר

נפש ישעי'

על מאכלות אסורות
חלק שני

מביל חששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר אימור. וכדי לחקיד על אמתותם ואפשריותם, הנגנו עדותה של הממשלה (אגריקולטור-דעפארטמנט). כמרכיב עדותן של חברי הברידצ' דעה החרדי בירושלים. והענקות ממדריך הכשרות של הברידצ' שליטיא

- יד -

ספר

מנוחת שלום

חלק שביעי

מספר נפש ישעי' על מאכלות אסורות

הנחן התיכור הוא לייסר יסדי ברזל ועמדי שיש להרוצים ליהור במיטב יוכלתם ממאכלות אסורות ומפיקקים ומשם יפרד לארבעה ראשים:

חלק א. בו מובאר בקוצר אמרים בתרויים דרך שיר גדל הפגם של אכילת מאכל"א. בעלמא הדין. ובעלמא דאחי. וחומר עונשה. מפי ספרים וספורים.

חלק ב. בירוד וליבן ויוקק שבנתיים דרגות מדקדקים ושגגותיהן בקצותן. ודרך השרה לשכח אור הקדושה בבית ישראל. להאיר גם בני דורות הבאים מחשבת נסיוני ופניו המין.

חלק ג. דוגמאות מהמכשולות המאורעים יום יום בבתי התרושה מייארי מאכלות ומשקאות שונות. אך במקום שהמפקח והמכשיר מורדו ומלונן בתורה וחכמה. אפסי"כ שניאות מי יבין. וכ"ש בשאר מקומות. וענף הירצא ממנו לבאר כי מה שחמירין על מאכלים המתוקנים תחת השגחת רב גדול ורי"ש אמיתי. סתמת חששות רצינים. אינו מגרע מכבוד הרב וגדלו. וכבודו במקומו מנות. ורצונו כן.

חלק ד. מכל עצות נכונות הלוקות להשיג על בניו ובנותיו בעת יציאתם לבתי ספר ושאר מקומות שלא יתאלו במקר פיגולים אשר אין דעתו ונפשו נחה מהם. ויהי ביאדם לבית בלא חטא כיציאתם לחוץ. ומענין לענין יתבררו עשירות קושיים ובעיות שנתחלקים בהם יום יום הן בעניני מאכלות אסורות הן בשאר עניני בית. כדרכה של תורה. יחד עם עצות כלי מספר להרוצה לכלכל ביתו בדרך המקובל כלי פשרות. והתחדשות. ומתאמץ מבלי להיות נשפע עם זרם העולם החרושה.

- טו -

קונטרס

דבר משה

על דיני ומנהגי ישראל הנחוצים והנשכחים

ליקוט מגדולי הפוסקים, אשר מימיהם אנו שותים הלכות גדולות ושכיחות יום יום, ואין איש שם על לב, מחמת חסרון ידיעה וגודל הטורדות, מסודר בלשון צה וקצר כדי שירוך הקורא בו. וראיה מביא לידי זכירה וזכירה מביא לידי עשה.

קונטרס

„זבחו זבחי צדק“ שלוש תשובות

בו יבואר ענין התקנת הקדומה המוזכרת במוסקים (והי' נהוג כמעט בכל תפוצות ישראל ל' הרי"ח) להצריך שני עובדיים עומדים זה ע"ג זה רואים ומשגיחים שחוכשר בדת וכהלכה מתחלתו ועד סופו (עיין תקנת רע"א בסוף הקונטרס). עם כל המסתעף הלהכה ולמעשה

- יז -

קונטרס

אהלי ישראל

חלק א. נעקליבענע דינים סאר די וואס פאָרן אין קאָנטריס אָדער קעמפס וויכטיג צום טאָג טעגליכען יידישען לעבען.

חלק ב. די וויכטיקייט פֿון כשרע מוזות.

חלק ג. וואָרענע צו אידישע פרייען וואָס גייען צו דאָקטורים.

חלק ד. קי' שעה התקנות פון כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א.

- יח -

קונטרס

שמחת שלום

חלק ראשון

כולל הלכות ומנהגי חופה וחתונה השכיחים ונזנזים מחמת חסרון ידיעה

מלוקט משוריי ואחרונים, אשר מימיהם אנו שותים. ובעקבותיהן אנו חולקין, וידיעתן נחוצים מאוד לכל בית נאמן בישראל. אשר יסודתה בחרוהי קודש, ומגמתה להמשיך שלשלת הקדושה לזורות הבאים. עד שיתקיים בנו אכולת וישועת הנביאים. במחרת.

- יט -

קונטרס

מנחת יהודה

על חומר הענין של „חלב עכוים“ - ו„סימילאק“

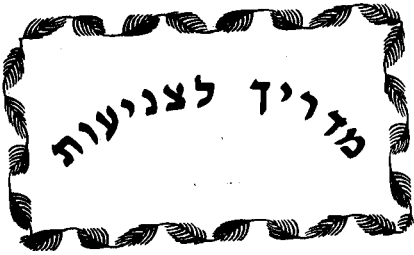
לפסח ולכל ימות השנה

חלק ששי

מספר נפש ישעי' על מאכלות אסורות

קונטרס קול יעקב

- הזכרה והוראת דרך למקצועות הראשיים היסודיים
שבתורה הפריצים ברובא דמינכר על העומד.
- א. כשרות התרופות (מעדענינען) לפסח ולכל השנה.
 - ב. אזהרות נחוצות לפסח.
 - ג. רשימה לבדיקת חמץ.
 - ד. איסור שעטנז.
 - ה. ביקורת נשים אצל רופאים.
 - ו. חומר ראיית הטלעביוויי.
 - ז. דין תורות - שלום בית.
 - ח. תוראה לקונה תלית.

זקן ישראל כהלכתו

בענין גילוח וגידול הזקן
(חלק א)

הספר הזה אשר אני מגיש לפניכם היום הוא ריכוז מכל ספרי הפוסקים חרשים גם ישנים מראשון שבראשונים עד אחרון שבאחרונים, (בפרט מסי הנרמ"ח, הדרת פנים - זקן אשר על כל בנים איריים והעלה פנינים יקרים כמקצוע הלוח לא הניח מקום להתגדר, העמיק והרחיב כיד ד הטובה עלי, ואשרי חלקו), חמצית כל הנשנה בכריהם כענין גילוח שער הזקן בין עיי חער, בין כמספריים, ובין בסם, ושאר אופני גילוח.

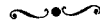
כל איסורים וצדדי חומר שנאמרו בנטילה הזקן, הן גוף האיסור של כל תשחית, והן איסורים חיצוניים כמו, לא ילבש גבר, ובחוקותיהם לא חלכו, איסור, מראית עין, מקור מנהג הגילוח, וחילוקי מנהגים בארצות שונות, ושאר ענינים המקיפים מקצוע הלוח, ועוד. הכל מסודר בסדר יפה ונעלה כלשון צח וקל כרי שיריח הקורא בו, ובשעה קלה ירכוש המעיין בקיאות גדולה במקצוע גילוח הזקן המסוככת מאוד בספרי הפוסקים.

אור הצניעות בישראל

הספר הזה נעשה ונגמר לזכות הרבים הנכשלים בלי יודעים באיסור יחוד החמור, אצל רופאים המיוחדים לצרכי נשים, וגם שאר רופאים קלים ופושעים שעלולים לקלקל צניעות וקדושת בנות ישראל, ערו ערו עד היסוד, וידענו שרבים מאחזו בני ישראל משחוקקים לידע דרך הישר לילך בה והמעשה אשר יעשו להנצל מאיסור יחוד ושאר מכשולות הנוראות.

גם הוספנו כל דיני יחוד עם עכו"ם, ונפק"ם גם לאנשים כמבואר בפנים.

עוד ספחנו כל פרטי דיני יחוד לחתן וכלה אחר החופה, ואקוה בעזר הש"י"ת שהמעין בספרי זה ירוה צמאון השחוקקו האין להגוז עפ"י התורה.

בשורה טובה

- בקרוב יבא לאור ספרים חדשים הנצרכים מאוד לעולם החרדי
- א) קדושת ישראל חלכות יחוד (מחזורא שניה).
 - ב) מדריך לצניעות בישראל כל עניני צניעות (מחזורא שניה).
 - ג) נשיאי ישראל כהלכתם (כל הדינים הנצרכים לתוע מנחת של קודם החתונה עד גמר שבטת ימי המשתה בלשון צח וקצר).
 - ד) שולחן ישראל כהלכתה כל דיני הכנסת אורחים.
 - ה) מנחת ישראל כהלכתה (מחזורא שניה), מלוקט משו"ע עד אחרון שבאחרונים.

צניעות ישראל כהלכתה

(לבית דוד)

בספר הלוח קיבצתי פסקי גאוני ורוני ארץ מדרור הישן ומדורג, שכל אשה תהר"ר ותתאמץ לילך לאשה הרופאת נשים ולא לאיש כרי להינצל מאיסורי יחוד ושאר מכשולות המתרחשים יום יום.

גם העתקתי מעיתונים האמת שהודו הרופאים ע"ע בלי כושת, כי דרכם להכשיל הרבים בתועבותיהם ואין מעצור להם, ואין רואים בזה שום חסרון, אדרבה מתפארים בזה.

גם העתקתי גוסח קול קוראים שונות שנתפרסמו ע"פ חרצות ופעלו גדולות ונצורות לתקן פירצה זו.

חיות עם נשפטים זין בא מיר עטליכע ספרים גרויט צום דרוק, און צוליב ענגשאפט פון געלט קען מען דאס נישט דרוקען. ע"כ בעטען מיר וועי עס איז פאראינטערעסירט אויסצוצאלען איינס פון די ספרים לזכות את הרבים, לע"נ די טאגטע מיר ויין משפחה, און דער טאמען פון ספר וועט טראגען דעם טאמען פון די משנה וואס מען וויל מאכען צו זיין א טאגטען, זאל זיך ווענדען צו דעם טאגטען.

212) 436-2086

בעזחי"ת
קונטרס
קול השחיטה

עובדות ומספרים ממצב השחיטה במשחטות
החרדיות בניו יורק וברחבי ארצות הברית וקנדה
משנת תשכ"ז עד שנת תשל"ז

מאתי הצעיר באלפי ישראל
שלום יהודא גראס

רב דקהל מגן שאול ור"מ בכולל בית ישעי'
"מכון להוראות בשחיטות ובדיקות"

פה ברוקלין יע"א
שנת תשמ"ב לפ"ק

נדפס מחדש ע"י חברי הכולל פה ברוקלין נוא יארק
שנת תשמ"ז לפ"ק

תורגם מאידיש ללשון הקודש ע"י

פרץ רחלזון

אדם אוסר דבר שהוא שלו

אני מחבר הספר "קול השחיטה" מבקש בכל לשון של בקשה מכל מי שמקבל את הספר, שלא ימסור אותו לחבריו, לא משנה למי מהם, ללא רשות המחבר, בשל סיבות וטעמים שונים.

כתובת המחבר:

Rabbi Sholom Y. Gross
4711 — 12th Avenue, Apt. A-5
Brooklyn, N.Y. 11219
(718) 436-8086

הקדמה

בקונטרס זה אני מביא חלק מזכרונותי מסביב לנעשה בתחום מצב השחיטה בניו יורק ומקומות אחרים, שבמו עיני ראיתי וחשתי את הנעשה שם, כשהייתי במשך למעלה מ-10 שנים שוחט ובודק בהרבה מהמשחטות החרדיות לעופות ובהמות שהתנהלו תחת מערכות הכשרות "הטובים ביותר". קונטרס זה כתבתי בעיניים דומעות כשנסעתי להשתטח על קברות הצדיקים ברומניה והונגריה. את אשר תקרא בספר כתבתי על פי הזכרון, ולצערי לא היה לי זמן להרחיב עוד יותר.

קונטרס זה כתבתי בעיקר לעצמי בכדי לזכור את כל אשר קרה באותם השנים שעסקתי בתחום זה. אבל, כשהראיתי את הקונטרס לרבנים ידועים ומכובדים (וכן למספר תלמידי חכמים ידועים) העירו לי שאני חייב להדפיס את הקונטרס ולהפיצו לדראון עולם, על מנת שגם אחרים יידעו לאיזו מצב הגענו בתחום זה, ואיך שמכשילים מדי יום ביומו עשרות אלפי יהודים חרדים מסלתה ומשנה של היהדות החרדית רבנים ואדמורי"ם תלמידי חכמים וכו' באכילת נבילות וטריפות רח"ל, ולהתבונן לאיזה מצב התדרדרנו. לכן אני מדפיס את הקונטרס הזה בשביל כל אלו המחפשים ורוצים לדעת את האמת.

והנני תפילה שהשי"ת יתן לי בריאות וכח להמשיך את החיבור שלפניכם ולהדפיסו שוב בהרחבה ובשלימות אמון.

בקונטרס זה השמטנו את שמות השוחטים ובתי המטבחים (בערך 30 שובי"ם נזכרים בקונטרס זה בהעלם

שם, כשחלקם מוזכרים כמה וכמה פעמים), כי כוונתי אינו חלילה להבאיש את ריחם או לרודפם ולבזותם, הכוונה היא רק לגלות ולחשוף את השערוריה וההפקרות השוררת בכל השחיטות, (אותה הפקרות שנתגלתה בשנים האחרונות דרך רבנים מובהקים בפרשת הניקור חלב ודם) שזהו הגורם הישיר לאסונות הרבים בכלל ישראל, ולטמטום המוח והקרירות בכל הקשור ליהדות, כשבכל פעם נופלות נפשות ללא כל אשמה.

דברים אחדים

א. במשך עשר שנים (תשכ"ז - תשל"ז) הסתובבתי בכל השחיטות המהודרות, ולצערי ראיתי את כל מה שתקראו לקמן בספרי.

ב. במשך אותו זמן סיפרתי הרבה פעמים את אשר ראיתי ב"עולם השחיטה" ולכן הדברים חרותים בזכרוני כאילו אני רואה אותם היום לפני.

ג. על אף שמשנת תשל"ז עזבתי כליל את השחיטה, המשכתי בפיקוח על מערכת השחיטה, ולכן שמרתי קשר מתמיד עם השוחטים, בודקים, משגיחים, ובעלי האיטליזים מארה"ב וקנדה, אירופה, ארץ ישראל, היתה לי הזדמנות להיווכח שה"בעל דבר" שתמיד נשתתף לשחיטה לא שכח גם את הדור שלנו ועוד ידו נטווי ד' ירחם.

נוכחתי לדעת שלמרות מספר התיקונים שנעשו, המצב הוא איום ונורא, כפי שתווכחו במה שכתבתי בסוף הקונטרס.

ד. את הקונטרס הזה כתבתי במיוחד ליהודים יראים ושלמים הרוצים לדעת את האמת למען כבוד שמים

ומוכנים לוותר על חתיכת הבשר כשיווכחו מה האמת המרה, ולא כמו אלו האומרים "מה איכפת לי מה נעשה שם, האם הבשר טריפה, אנו אוכלים על חשבונם של הרבנים המכשירים", הללו הינם בכלל "כל באיה לא ישובו"...

ה. קרא נא את הסיכום של הספר שהוא נחוץ וחשוב לכל אחד לדעת.

סיכום

א. הבעל עקידה כותב: "אין חכם כבעל הנסיון" אין חכם כמו זה שחי את הנושא, אימרה זו היא אמת ויציב ומקיפה את כל מכלול החיים. כל אדם שחי נושא מסויים, ואין נפ"מ במה שהוא עוסק, אם הוא סופר, או מלמד, תפרן, טבח, או אופה, אם מישהו יתן לו עצה ויאמר לו שכך טוב יותר לעשות, הוא ישיב לו אתה אולי צודק בתאוריה, אך המציאות שונה, אני חי את הנושא ומכירו.

ב. הנמשל הוא, שחיטה, בדיקה, ניקור, ומליחה, מי שהיה לו את ההזדמנות והתנסה בהם, ויודע מה הולך שם, כשהוא קורא את התאוריות של כל אלו הכותבים ומנסים להטביר איך צריך לפעול ולעשות שם יבין, כי אלו דברים בעלמא, אלו רצונות של ה"בעל דבר" הרוצה להכשיל את האנשים, כי רק מי שהיה שם והתנסה בעובדות, רק הוא יכול לדעת ולציין כי "גופא דעובדא הכי הוי", ואכן קורה שם כפי שצינתי בקונטרס.

ג. מזמן לזמן ברוב רחמי שמים, נודעים ומתפרסמים עובדות על שוחטים, שאינם יראים את ה' ונתפסים במקומות מקולקלים ועוברים על איסורים שהם בבחינת "יהרג ואל יעבור", וגם נודע על מכשולות רבים המזעזעים את הצבור כמו איסור חלב וכיוצא, בכדי להוכיח לאלו

הרוצים לראות שמצב הבשר ירוד כ"כ, וכי היצר הרע כל כך חזק שם, שכל מה שמספרים חייבים להאמין.

ד. למרות שכל בן תורה הפותח ספר יודע על מה שקרה בתחום זה בעבר, ואלו מכשולות היו בעת השחיטה ולאחריה, נביא כאן כמה ציטטות של גאונים וצדיקים שחיו בארה"ב והעידו על המצב, והורו איך לנהוג בתקופתנו.

ה. בכדי להבין איך קורה ששוחטים עומדים מאחורי לחץ וטרור ממש של הקצבים, ראה להלן בסוף הספר בקונטרס "שמירה טובה" באריכות גדולה.

1. המסקנה מכל מה שהבאתי הוא שה"בעל דבר" תוחב את ראשו בכל פעולה של השחיטה לחוד:

1. השוחט בגלל המשכורת הגבוהה שהוא מקבל, נמצא תמיד בלחץ ופחד מתמיד מהבעל הבית שלו הקצב, ולכן הוא שוחט במהירות רבה, הוא נאלץ לעבוד בעייפות נוראה מיד כשמגיעים לאחר נסיעה ארוכה בת שעות רבות, ומפחדים פחד מות שלא להטריף עופות.

2. המשגיח אינו עושה דבר, ה"בעל דבר" מצליח להסוות את עיניו, ובכדי להסוות את עין הצבור לוקח הבעל הבית עובד פשוט ונותנים לו את התואר "משגיח" (בשחיטת הבהמות המשגיח הוא זה ששם את התוויות (בלומבעס) על הבהמות, ובעופות זה מישהו שיש לו תפקיד פעיל), ובזמן האחרון השגחה ידועה מינתה משגיח שכל תפקידו הוא רק לבדוק סכינים.

3. הקצב בשל רצונו לעשות מליונים רבים הוא משתדל ככל האפשר לצמצם בהוצאות, ולכן נאלצים השוחטים והבודקים לעבוד מעל לכוחותם, והם נאלצים לעשות עבודה כפולה.

הבעל הבית ממנה מנהל שכל תפקידו לשמור ולפקח על מי שעובד לאט מדי, ומי שעושה יותר מדי טריפות, ובמיוחד על אלו שמנסים לעורר את השוחטים לשחוט במתינות וישוב הדעת ולבדוק יותר את הסכינים.

יהודים יקרים יראים ושלמים, המבקשים להקים בית כשר בישראל, תדעו שנסיונות השחיטה הן גדולות מאוד, ואלו יעמדו עד לביאתו של משיח צדקנו (כפי שאותו צדיק גילה להגאון הצדיק ר' הלל קאלאמייער זצוק"ל), המפתח להשתמש בבשר כשר מונח בידכם.

דעו כי רק בזכותכם וכחכם שאתם תמיד נשמעים למעוררים נגד בשר הבהמה ונוהרים מלאכול אותן, וכן נוהרים משחיטת העופות, שאת זאת חשים בעלי האיטליזים והקצבים בכיסם, כך הם נזכרים שהעולם אינו הפקר ואי אפשר לעשות ככל העולה על רוחם, ויחייב אותם להכניס תיקונים לפחות במקומות ששוחטים שם למען השחיטה המהודרת.

מעולם התיקון עדיין אנחנו רחוקים, חבל מאוד, שהצבור אינו תובע יותר, כי רק כך יש סיכוי שאי פעם נצליח לעשות סדר בתחום זה. חבל שהבעל דבר מצליח לגייס את היושבים שעות במקוה, והמשוחחים בעת התפילה, והוא מכשיל כל סיכוי לפעולה של ממש.

מפתח לקול השחיטה

- א. השחיטה בבוסטון — 400 טוירקיס לשעה על גלגל נע.
- ב. גוים הורגים טוירקיס (תרנגולי הודו) ושמים עליהם תויות (בלומבעס) כשר — הבעה"ב ישראלי רוצח — השוחטים משיגים גבולם של שוחטים אחרים.
- ג. שוחט חרדי מסתובב במקומות המטונפים.
- ד. השחיטה בקונטוקי — מורטים את הנוצות במים חמים.
- ה. שוחטים טוירקיס בסכינים (חלפים) פגומים — נזירה שוחטת בשביל השחיטה הכשרה.
- ו. שחיטת (כבשים) עם הרבה בעיות — הבעל הבית מערבב טריפות להכעיס — החלפים עם פגימות — מכשירים את כל הטריפה.
- ז. שחיטת הארטפוד מלא בטריפות רח"ל — השוחטים אינם תופסים את התרנגולות — אינם בודקים את הסימנים.
- ח. הארטפורד — משגיח למדן בעת המליחה אינו רואה דבר — נכריות מולחות רק בצד

אחד, הם מתירים על סמך של בדיעבד ושעת הדחק כו'.

ט. ... שוחט אחד 400 טוירקיס לשעה ר"ל – אין זמן לבדוק את הסכין.

י. עופות קשישות עם בעיות – שוחטים בתוך המפרקת – הסכינים עם פגימות – לא שוחטים את רוב הסימנים.

יא. שוחטים ב... 400 כבשים בשעה (שלא יתכן שיהיה כשר) – הסכין נפגם במהירות.

יב. שחיטת בהמות במונטריאל – שוחטים 60 לשעה – שוחטים ללא הרגשה – שוחטים בסכין פגום – בבדיקת חוץ קורעים את הסירכות – השוחטים מקילים ומתירים הכל.

יג. הרב המכשיר אוסר את השחיטה – שוחט חרדי שוחט שם בטענה שהבשר מיועד לצבור מודרני ר"ל.

יד. שחיטת כבשים בפטערזאהן – 60 לשעה – צווארים קשים פוגמים את הסכין – שוחטים בסכינים פגומים – רק שוחט אחד שוחט ואין אחר שיבדוק את הסכינים.

קול השחיטה

- טו. הרב המכשיר אינו בודק את הסכינים בעת השחיטה – הוא בודק רק במשרד מתוך פחד, הוא מוצא שוחטים ללא סכינים טובים.
- טז. שוחט ירא שמים אינו רוצה לשחוט כבשים בשל הבעיות הגדולות שלהם – שנים אחרים נסעו לשחוט שם.
- יז. שחיטה מהודרת בניו ג'רסי הרב מגיע לשם רק פעם בשנה – שוחט עושה הגרמות – המשגיח אינו בודק מקום השחיטה – חוששים מדתי שמא יגלה סודות מהחדר.
- יח. שוחט רואה פגימה והוא מראה זאת לשוחט מקובל, ההוא מכחיש וממשיך לשחוט ר"ל.
- יט. הריאות מתערבבות בעת בדיקות חוץ – לא יודעים מה בודקים – לשוחטים אין ציפורניים להוריד סירכות.
- כ. שוחט מעורר על קלקולים והאחרים צוחקים ממנו – שחיטתו נבילה.
- כא. אלפי עופות ללא שאלה יום יום – רב נותן לשחוט באופן פרטי כמות קטנה ויש שם הרבה שאלות יותר מאשר בכל המשחטה.

קול השחיטה

יא

כב. זורקים את העופות (שאלת ריסוק אברים) – 2 רבנים מעוררים לתקן את הדבר אך לא עושים דבר.

כג. שוחטים על מכונה בהארטפורד – כל העיר רועשת וגועשת ומעוררים את גדולי הרבנים על כך – רבנים מבטיחים לעשות ואינם עושים דבר – הכל כפי שהיה בעבר – שוחט חושש לגלות את הקלקולים בגלל חשש לפרנסתו.

כד. בעל השור על שורו – בעל הבית פושע ישראל מכה שוחט שעשה נבילות – בגלל פחד מכשירים השוחטים נבילות.

כה. בשחיטת ... למדן חסיד מאכיל טריפות – שוחט גורם הרבה הגרמות ומשאירם בתור כשר.

כו. הבעל הבית מכריח את השוחטים להשאיר לפחות 50% בתור גלאט בטענה שבמקום אחר גם עושים זאת.

כז. שוחטים ללא מקוה בתקופה של יותר משלשה חדשים – שוחטים שלשה חדשים עם אינפקציה קשה ביד.

כח. משחטה בניו ג'רסי – בעל המכשיר נראה כמו גוי – לא בא אף פעם לבדוק את

השחיטה - נותן הכשר למקומות רבים - אינו יודע כלל מהנעשה במשחטה.

כט. שוחטים על הנוצות - שוחט מודה שהוא ממשיך לשחוט גם כשהוא רואה פגימה גדולה.

ל. מחלוקת השוחטים בענין ההרגשה - הרב המכשיר סומך על השוחטים - הם שוחטים ללא (או ספק) הרגשה - השוחטים מתפארים שהם שוחטים 1200 לשעה.

לא. השוחטים מכינים סכינים יפים כשיודעים שהרבנים צריכים להגיע - הרבנים מגיעים בזמנים שמודיעים מראש - רבנים חרדים ידועים מתירים שחיטת 1200 עופות לשעה לכל שוחט - מכריחים את האו יו להאכיל טריפות לכבוד הנייר שקיבלו - בעיר אוכלים בהכשר נבילות וטריפות.

לב. שוחט אחד רודף את השני כי הוא דתי מדי - מזלזל מהעובדה שהשאיר הגרמות - אינו מאפשר לבצע טוב בדיקות חוץ טובות - הוא מלמד להיות קל.

לג. שוחטים שמשאירים הרבה פעמים סירכות בתור גלאט - שוחט מכחיש כשמעוררים לו - שוחט אחד מודה.

לד. תויות (בלומבעס) מתגלגלים הפקר בעשרות אלפים – כל גוי כו' יכול לעשות בהם כרצונו ולשימם על נבילות וטריפות.

לה. רב חרדי אינו רוצה לקנות עבור האטליז שלו משחיטה שנשחטה ע"י שוחטים שאין להם זקנים – קלים וריקים מגדלים זקנים בשביל לשחוט לאותו רב.

לו. שוחטים קורעים את הסירכות.

לז. שוחטים בחורף בקור עז ללא חימום – שוחטים רבים ללא הרגשה הרבה שנים – הקצב מכריח את השוחט לשחוט על אף שיש לו זלקת ריאות וחום גבוה.

לח. תקופה ארוכה שוחטים ללא מקוה ב... – היה שם מקוה אך היו עצלים ללכת לשם.

לט. שחיטה ידועה – 2 שוחטים (ידועים) שוחטים 3000 לשעה ר"ל (נו"ט).

מ. שוחט ששחט כל הלילה (10 שעות) מיד לאחר מכן נסע לשחוט במקום אחר – שוחט נתפס בגניבה.

מא. שוחט ששוחט ללא הפסק בכמה בתי מטבחיים – שוחט שמבלה כסדר בפוליטיקה ודברים בטלים.

מב. קצב מבית מטבחים המוכר כסדר כשר מערבב תמיד טריפות בין הכשרות – שוחט נזרק כי הפריע לקצב להאכיל נבילות וטריפות.

מג. גויים מבית המטבחים תולים על המתלה עופות חיים בין השחטים – המשגיה אינו יכול לעשות דבר – השוחט מעיד שיהודים חרדים מדקדקים אוכלים כסדר נבילות וטריפות.

מד. עדותו של מרן זי"ע על קבלה לשוחט.

מה. משחטה שאין מולחים שם רק מטבילים את העופות בתוך מי מלח ולזה הם קורים כשר.

מו. שוחט חרדי ששוחט כל השנים בקביעות עם פגימות רח"ל – שוחט בתוך המפרקת – שוחט באמצע שהוא מולח עם סכין מלוח – רבנים אינם רוצים לקחת עופות מאותו שוחט כי הסכין אינו טוב.

מז. שוחטים עם דרסה – אישיות ידועה מעוררת את השוחט והוא ממשיך לעשות כפי שהוא רוצה.

מח. שוחט ידוע טוען שהוא לא מראה אף פעם את הסכין (חלף) לרב – הוא מדבר ניבול פה על חשבונם של הרבנים.

מט. שחיטה ב... עדותו של שוחט ששוחט זקן אחד שוחט שם 100 לשעה (שהן נבילות) – הוא שוחט בידיים רועדות – עוד שוחט שם מודה שהוא שוחט 100 בהמות לשעה רח"ל.

נ. שוחט עם סכין-משור שיש עליו פגימות 1200 לשעה – אינו יודע להכין סכין – שוחט שהוא גנב ורוקד עם נכריות ר"ל – 2 משגיחים ולא עוזר דבר – הבעל הבית כועס על המשגיח.

נא. במשחטה אחרת כמה שוחטים כל אחד מהם שוחט 1200 לשעה שוחט אחד שוחט 1800 לשעה רח"ל – הבעל הבית מפקח על העבודה דרך טלויזיה פנימית (בעל השור על שורו) – שוחט מעביר דרכו נבילה.

נב. נסיונות בעת השחיטה, גויים עומדים על הראש ומוכרחים לשחוט במהירות אפילו כשהסכין אינו מוכן – לשוחט יש מעט סכינים.

נג. שחיטה לאחר יום הכיפורים – המנהל מכריח שוחטים ותיקים לשחוט במהירות – הרב המכשיר אינו יודע דבר ממה שקורה.

נד. הרבה שוחטים, שוחטים בחדשי החורף ללא חימום – קלות של שוחטים – מתקמצנים לקנות תנור חימום בחורף – המנהל מכריח לשחוט בקור עז ללא הרגשה גם את השוחטים הזקנים – הרב בעל המכשיר יהודי ירא שמים אבל אינו יודע ממה שנעשה שם.

נה. שוחטים חרדים ללא מקוה תקופה ארוכה – שוחט ידוע כלל אינו מעוניין במקוה.

נו. שוחט חרדי ידוע אינו מאפשר לתקן קלקולים גדולים – שוחטים ומולחים במכונות – השוחט חוסם את פיו של המשגיח שלא יגלה סודות.

נז. שוחט מאכיל טריפות – עושה שחיטה עצמאית מבולבלת – בעבר לפני 30-35 שנה היה שוחט כמויות גדולות לצבור החרדי – הוא גרם לחורבנות גדולים.

נח. באנו לסדר מה בין בשר בהמה לבשר עוף וממנו יראו כי הנמנע מבשר בהמה שומר מצרת נפשו ונפש ביתו, וניצול מעשירות חששות רציניות.

נט. ספר שמירה טובה.

קונטרס

קול השחיטה

— א —

השחיטה בבוסטון — 400 תרנגולים הודו
(טוירקיס) נשחטות בשיטת הסרט נע

בשנת תשכ"ט, נסעתי לשחוט לבוסטון, משם נסענו במכונית עד ללבנון, ומשם המשכנו במטוס עם השוחט ר' ... נ"י שם היתה משחטה גדולה של תרנגולי הודו (טוירקי), כשהתרנגולים נעו על שולחן נע ונאלצו להספיק לשחוט לפחות 400 לשעה רח"ל, אני לא ידעתי איך זה אפשרי להספיק בשעה כ"כ הרכה, אבל ראש השוחטים ר' ... הרגיע אותי ואמר לי אתה תתרגל ואז תבין איך שזה אפשרי.

השחיטה החלה, השולחן הנע הלך במהירות רבה, וחלקן של העופות לא הספקתי לשחוט מאחר והמהירות היתה גבוהה מדי, ולכן הוכרחו להוריד את התנגולות שעדיין לא נשחטו מהשולחן הנע, ואז החלו צעקות היתכן שכל השוחטים יכולים להספיק ואילו הקבוצה הזו שהגעתי עמה אינה יכולה להספיק את הכמות הזו, בעלי המקום נאלצו להאט את קצב מהירות השחיטה.

הדבר גרם לבעיה, מאחר וכמות התרנגולות שהגיעו עם המשאיות חייבות היו להישחט, לכן נאלצנו לעבוד 12 שעות ולהספיק כמות שאחרים היו רגילים לגמור בתוך 4 שעות. אנחנו

התחלקנו בעבודה, אחד שחט והשני נח בינתיים, כל אחד מאתנו בדק לשני את החלפים, וזו היתה הפעם הראשונה והאחרונה שנסעתי לאותו מקום לשחוט. בשבוע שלאחר מכן הזמינו אותי לשחוט, ואז הודעתי להם שבשום כסף שבועולם איני מוכן לשחוט שם.

בקיצור, השבוע עבר ואני לא נסעתי לשם, ומספר ימים לאחר מכן אני פוגש את השוחט האברך ר' ... והוא מספר לי שהיתה לו שחיטה מאוד קשה השבוע, הוא מראה לי את ידיו הנפוחות מתפיסת תרנגולי הודו (אינדיקס) שבהם חתך את ידיו, לשאלתי כמה הספקת לשעה השיב, 400 טוירקים לשעה. לשאלתי למה לא בקשת שיורידו קצת את קצב מהירות השולחן הנע השיב, אני אמנם ביקשתי, אך הם התנגדו בטענה שאם השוחטים האחרים יכולים הרי שגם אתה צריך לעשות זאת והוא נאלץ לעבוד כך. יצויין ששחיטה זו היתה מיועדת עבור בתי מטבחים המשווקים לצבור הרדי ביותר.

— ב —

הגוים הורגים תרנגולי הודו (טוירקים)
 ושמים עליהם תוית (בלומבע) כשר —
 בעה"ב ישראלי רוצח — שוחטים משיגים
 גבול שוחטים אחרים

עם השוחטים ר' ... ור' ... (2 שוחטים ותיקים) הייתי נוהג הרכה פעמים לשחוט ליד וויינלאנד, גם שם השחיטה היתה מהירה מאוד, אבל שם הייתי משמש רק כעוזר לשוחט, בכדי שהותיקים יוכלו בינתיים לנוח, אינני זוכר את כמות השחיטה המדוייקת, אך היא היתה מהירה. החלפים של אותם השוחטים הותיקים היו רח"ל עם פגימות גדולות, כי הם היו חייבים לשחוט עד למפרקת, והם היו צועקים אלי "יודעלע שחוט עמוק יותר", ענית להם שאיני יכול לשחוט עמוק יותר כי אני מפחד מהמפרקת העלולה לפגום

את הסכין, ולאחר נגיעה במפרקת חייבים לבדוק את הסכין 6 כדיקות, ענה לי שוחט ותיק אל תדאג לסכין, המפרקת אינה פוגמת תסתכל על הסכין שלי, אני אף פעם לא הבנתי איך שהם אינם מתביישים להראות חלפים עם פגימות כאלו רח"ל...

חתנו של הרב ... נ"י היה שם המשגיח, הוא סיפר לי שיום אחד אמר לו הבעל הבית ... היות ויש שלג גדול ותרנגולי ההודו (טורקיס) לא הגיעו, לא שוחטים היום ואין צורך שיבוא המשגיח ר' ... היה אז בבית מלון שהיה במרחק מספר קילומטרים (מיילים) ממקום השחיטה, ואז הבין הבעל הבית שהמשגיח לא יגיע ביום כזה, מאחר ואין לו מכונית, אותו משגיח ר' ... שהיה שמן מאוד, והוא היה רגיל בשלג הקשה ביותר ללבוש חולצה בלבד, אף פעם לא היה לו קר, ומאחר ואף פעם לא למד, אז הוא השתגע מלהסתובב משועמם, ולכן הוא החליט לטייל קצת לכיון בית המשחטה ("פלענט"), כשהגיע הוא נדהם למראה עיניו, כשראה איך שהורגים תרנגולים (טורקיס) ושמים עליהם תוית (בלומבע) של כשר, וכל זאת ללא שוחט רח"ל!!!

הבעל הבית איים עליו, שאם הוא יספר זאת למישהו הוא יירה בו, בעל הבית היה נוהג להסתובב עם אקדה, היה פושע ישראל, הוא היה חייל בצבא בארץ ישראל, והיה חשוד כאיש עולם התחתון. השוחט שתק ולא סיפר, אבל לי הוא החליט לספר... וזאת הרבה זמן לאחר שהדבר קרה ולאחר שאני כבר לא שחטתי שם. באותו מקום עבדתי כ-8-6 שבועות בתור עוזר לשוחט ר'...

פעם אחת לא הרגשתי טוב, ושלחתי את השוחט ר' ... לשחוט במקומי, השוחט המפקח ר' ... ראה שהשוחט ר' ... שוחט בדיוק כמוהו בתוך המפרקת הוא ביקש ממנו שישאר במקום לעבוד במקומי, שם היו מקבלים 60 דולר ליום, כשעבדו למעשה רק יומיים בשבוע. בקיצור, השוחט ר' ... אמר לי בשבוע שלאחר מכן שהוא נשאר לשחוט שם בפקודת המפקח, השוחט ר' ... שאלתי אותו היתכן? "השגת גבול", הראיתי לו בספרים את ההלכה, אז

הוא הציג את הדברים בפני המפקח והלה השיב לו, אצלי אין דבר כזה שקורים לו "השגת גבול". אני אכניס ואוציא את מי שאני רוצה, בעיני מוצא חן מי שמספיק הרבה, ומאחר ואתה מספיק יותר ממנו לכן אני מעדיף אותך על פניו, וכך התפטרתי מאותה שחיטה ב"ה.

— ג —

שוחט מפורסם מסתובב במקומות המטונפים

אצל אותו בעל הבית הקצב ... עבדתי ונסעתי לאוהיא עם השוחט ר' ... ומשם נאלצנו לטוס במטוס נוסף. פעם אחת אחרנו את המטוס באוהיא, ואז אמר הקצב ... לממונים על חברת התעופה במקום, שעמו יחד עומדים להגיע 2 הרבנים הראשיים של ישראל לשיבה חשובה ומיוחדת עם נשיא המדינה, שלהם גם דרכונים (פספורטים) של דיפלומטים, ואם לא יגיעו למקום עד 12 בלילה, יכתבו בכל העיתונים שחברת התעופה אינטערנשיונאל גרם להם עוול שכזה. בקיצור, הסיפור הבדוי שסיפרו לממונים על חברת התעופה הצליח, והם ניסו לסדר לנו מטוס מיוחד שיקח אותנו לשם אך הדבר לא יצא אל הפועל, ואז הממונים על חברת התעופה העמידו לרשותם של השוחטים לימוזין שהעביר אותם למלון יקר מאוד שמתאכסנים בו נשיאים ואישים מכובדים — אם אינני טועה שם המלון היה אמבסדור — הגענו למלון, והשוחט ר' ... ביקש לעצמו חדר לבד, הוא הסביר זאת, שעליו להכין ניגונים (מיוחדים לרבי), ולכן הוא צריך לישון בנפרד, השעה היתה אז 12 בלילה.

בערך בשעה 12:30 בלילה נגשתי לחדרו של אותו שוחט, ר' ... רציתי לשאול אותו משהו, ואיננו !!! . אז פניתי לדסק (למשרד) לשאול היכן הראב"י, אז הם ענו לי שעלי לחפש אותו שם ... כשהם מצביעים על המקומות המטונפים ר"ל. אז הבנתי מדוע היינו זקוקים למלון כל כך יקר, ומדוע הוא לקח חדר בנפרד, כשהמחיר לכל חדר יקר במיוחד שרק עשירים גדולים יכולים להרשות לעצמם, אבל השוחט ר' ... ואצל הבעל הבית הקצב ...

כא

היה ברור מדוע עליהם לבזבו מחיר כל כך יקר לבית מלון שכזה
ללינת לילה אחת.

ישנם שם גם בעיות של שחיטה רבות, אך אינני זוכר אותם
כרגע.

— ד —

השחיטה בקונטוקי — מורטים את הנוצות במים חמים

אצל אותו קצב ... שהיה בעל הבית בכמה בתי מטבחיים, והיה
אדם שפל, שחטתי גם במקומות אחרים. המשגיח שם היה חסיד
קראסנע, המקום היה קונטוקי אוהיא. בקיצור, אני שוחט תרנגולי
הודו (טוירקיס) השחיטה שם ב"ה היתה איטית היה תענוג לעבוד
שם עד שאמרו לי להפסיק. מה קרה? התרנגולות שכבו על הריצפה
בכמויות גדולות כשהן מלאות בנוצות, הן לא נתנו למרוט מהן את
הנוצות. אני נכנס לחדר היכן שהתרנגולות מגיעות לאחר השחיטה,
ואני רואה שמחבית המים שבו עוברות התרנגולות לאחר השחיטה,
עולה הבל, אני מכניס את ידי לתוך החבית ומרגיש שהמים חמים.
ע"פ ההלכה לפני המליחה, אם טובלים את התרנגולות בתוך מים
חמים אי אפשר לקבוע אותה תרנגולת כ"כשר למהדרין מן
המהדרין", ובמיוחד לא בשביל אותן בתי מטבחיים שעבורם
שחטנו שתבעו הידור רב. נגשתי אז למשגיח ר' ... הלה יודע את
ה"נועם אלימלך" בע"פ הוא מוכר אתרוגים (ב) ... עוועניו ורחוב
(...) ואני שואל אותו היתכן? אני שוחט כשר, ואילו כאן זה הופך
לטריפה? המשגיח השיב מה אני יכול לעשות עם אותו קצב ...
הוא אינו מסכים לעשות אחרת, אני מפחד ממנו, ואז הודעתי לו
שאני לא אשחט יותר אם יכניסו את העופות לתוך מים חמים אחרי
השחיטה, שיחפש לו שוחט אחר, ואז אמר לי המשגיח
שהתרנגולות (טוירקיס) ימותו וזו סכנה להתחיל עם הבעל הבית, כי
הוא יכול לקחת לידו אקדח ואסור לעשות עמו חכמות!.

בקיצור, החלטתי שלא להמשיך לשחוט, ובמקום הפכה מהומה גדולה, היתכן שהשוחט אינו מוכן לשחוט? קראו במהירות לקצב ... והוא מתחיל לצעוק עלי, העבודה כולה עומדת, התרנגולות ימותו אם לא ישחטו אותן מיד, הפועלים הנכריים אינם עובדים בינתיים, והעסק עולה לו הון רב ואיך זה שאני עומד? ואז השבתי לו שאם אני שוחט עם מים חמים אז כל השחיטה הופכת להיות פסולה ולעולם לא אוכל עוד לשוב ולשחוט, ולכן לא אעשה זאת בשום אופן רק אם יאפשרו לשחוט עם מים קרים. ואז הוא התחיל להתמקח עמי שאסכים לפחות שהשחיטה תיערך במים פושרים בסביבונת 80 עד 90 מעלות החום, הסכמתי, אך ציינתי בפניו שלאחר מכן תהיה לו בעיה עם מריטת הנוצות, כי למריטת הנוצות זקוקים או למים קרים מאוד, או למים חמים מאוד, עד שהוא ראה בעצמו (לאחר שניסה) שאני צודק והוא החליט להחליף את המים לקרים מאוד, ואז אמרתי לו: אתה רואה, כשעושים כשר אז הנוצות נמרטות בקלות! וכן בכל הענינים האחרים, בעל הבית עשה ככל שעלה על רוחו, והשוחטים עשו ככל שצוה עליהם, וכך הכשירו השוחטים טריפות מתוך פחד מבעל הבית.

— ה —

שוחטים תרנגולי הודו (טוירקיס) עם חלפים פגומים — נזירה שוחטת בשביל השחיטה הכשרה!!!

במקום אחר בקונטוקי שחטתי תרנגולי הודו (טוירקי) לבד, שם השחיטה היתה איטית, אך איך שהתחלתי לשחוט בתרנגולת השנייה או שלישית חתכתי בתוך רשת ברזל שהיה בוושט וסכין השחיטה נפגם, קבעתי מיד את התרנגולת האחרונה כטריפה, ולקחתי מיד סכין אחר, ולאחר מספר תרנגולות שחטתי שוב תרנגולת שבוושט היה מסמר והסכין שוב נפגם. בקיצור, עד שחטתי 10-15 תרנגולות קלקלתי 5-6 סכיני שחיטה ונשארתי

תקוע באמצע השחיטה, בעל הבית הגיע למקום ופתח בצעקות, שהשוחט הזה עושה יותר טריפה מאשר כשרה. אני הראיתי לו את הציפורן והרשת שהגיע למקום שהוצאתי מן הוושט, ואז הוא השיב שהוא כבר שוחט שנים רבות וזו הפעם הראשונה ששוחט נשאר תקוע בלי סכין שחיטה, אף אחד מעולם לא סיפר לו סיפורים על סכינים פגומים, ולדעתו מותר לי להמשיך ולשחוט באותן הסכינים הפגומים.

להם לא היתה סבלנות להמתין עד שאכין את הסכינים שוב, ומיד לאחר שהסתובבתי לראות את הנעשה במקום, אני רואה איך שנזירה עומדת במקומי ושוחטת עם סכין אלקטרוני העורף את הגרונות אוטומטית, רח"ל. נתתי מיד צעקה שתפסיק מיד ומה קורה כאן, ואז היא עונה לי שאין חילוק ביני לבניה וכי גם היא יודעת טוב איך לשחוט. רצתי במהירות למשגיח אותו חסיד ... ואמרתי לו שהכל טריפה, הוא הלך להגיד לבעל הבית מה שקורה. הבעל הבית כעס מאוד ושאל את אשתו האם הנזירה שחטה, ואשתו השיבה שזה "שקר" וכי הנזירה כלל לא שחטה. לה (לאשתו של הבעל הבית) הלך בחיים להשתמש דווקא באותן התרנגולות שהנזירה שחטה.

המשגיח המשיך לפחד, הוא נראה מופחד מאוד וכמי שאינו מסוגל לעשות דבר, הוא עלול לאבד את פרנסתו אם יפתח את פיו ולא יתן להשתמש באותן התרנגולות שראיתי איך שהנזירה שחטה, אני עשיתי במקום "ויצעקו", והמשגיח הבטיח לי שהוא יחתום את התרנגולות כטריפה כשהעופות כבר יהיו בקרטונים, זהו — לטענתו — פטנט שהגוי לא יכעס שהטרפנו את התרנגולות. מי יודע אם אכן כך היו פני הדברים, ואם באמת העופות נחתמו כטריפה, המקום היה מלא בעיות רח"ל, כשהבעיה המרכזית שלו היה המשגיח המקומי שבנושאי הכשרות הוא היה וותרן גדול בשל החשש שיאבד את פרנסתו.

יותר לא נסעתי לאותו מקום — על פי זכרוני.

— ך —

שחיטת אווזים עם בעיות רבות — הבעל הבית
מערבב טריפות להכעיס — החלפים עם פגימות
— מכשירים את הטריפה

הלכתי לשחוט אווזים עם השוחט הזקן ר' ... בלאַנג איילנד,
הייתי המשגיח ושמרתי על תהליך השחיטה, המקום היה נחמד
מאוד, (המקום קסם לי מאוד), שחטו רק 21 אווזים בפעם אחת.
היו 2 טורים עם פחים ששם מכניסים את האווזים. על פי הסדר
היו צריכים לשחוט את כל 21 האווזים ולאחר מכן לבדוק את
הסכינים, כי זה לוקח זמן עד שנשפך כל הדם מהאווזים ומכניסים
21 אווזים נוספים. לאחר שחיטת 21 אווזים נהיה הסכין מאוד
מדומם ומלא עם נוצות קטנים. — זו בעיה אחת.

הבעיה השניה והגדולה שבהם, שקשה מאוד לשחוט את הקנה
שלהם שהוא קשה מאוד, הסכין מתקלקל מיד, קל יותר לשחוט
1000 עופות מלשחוט 50 או 100 אווזים, לאחר כל 21 או 42
אווזים חייבים לשפשף מחדש את הסכין על אבן חלקה. בפעם
הראשונה כשהשוחט ר' ... שחט לא ראיתי סכין, יכול להיות שהוא
רצה להראות לי ואני לא רציתי לראות כי מה לי ולצרה הזאת
בחנם, שם במקום לא היה בידי לתקן דבר.

היתה שם בעיה נוספת שכל האווזים שנטרפו נאלצו לחתוך
להם חצי רגל להשליכו לצד, ולהזהר שהגוי לא יגנוב אותה ויערבב
אותה ביחד עם הכשרות, הוא היה עושה זאת תמיד להכעיס. היתה
לו רפת עם עשרות אלפי אווזים, ובכל זאת היתה זאת עכורו
מציאה לחפוס אווז טריפה ולערבבה יחד עם הכשרות, כשהתירוץ
הוא שזה מיועד למען גוי וכו'.

ויהי היום הגיע הזמן והוזמנתי לשחוט עכור השחיטה של
קהילת ..., התחלתי לשחוט וסכין השחיטה היה במצב נורא, היה

ממש פחד להסתכל על הסכין, אמנם לא היו פגימות של ממש אך הוא איבד את החלקלקות שלו וצריכים היו הרבה לשפשף על היד בכדי לדעת אם הסכין פגום, ורק לאחר מכן לשפשף על האבן. הדבר לוקח הרבה זמן, ולא יכולתי בשום אופן להספיק את מהירות השחיטה הנוכחית שלא היתה מהירה במיוחד. מצאתי גם בוושט חתיכות עץ, ומתכת, כמה וכמה פעמים.

כשנאלצתי להטריף כמות של עופות, נהגתי לסדר ולאסוף את הטריפה, וזרקתי אותן ביער בין העשבים הגדולים במקום שהבעל הבית לא ימצא אותן לעולם, אך היו לי בעיות אחרות. כשהסכינים נפגמו לאחר שחיטת 21 אווזים ולאחר שחיטת 10 אווזים והבעל הבית ראה כמו עיניו, כשביחד היו לי קרוב ל-50 חתיכות טריפה. הוא רתח וזעם, כשטען שבשר אווז יקר מאוד. ראיתי את הבעל הבית כשהוא מתהלך סהרורי. אף פעם עוד לא קרה אצלו שיהיו כל כך הרבה אווזים טריפה. חששתי מאוד שבעל הבית יערכב את הטריפה ביחד עם הכשר, אז הודעתי לבעל הבית שאני קונה ממנו את כל העופות הטריפה ומשלם לו כמה שזה שווה. התקשרתי גם עם הרב המכשיר ר' ... מקהילת ... שהשחיטה היתה מיועדת להם וביקשתי ממנו שיגיע מיד למקום מאחר וישנן בעיות. תוך שעתיים הוא היה במקום, הוא הרגיע את הבעל הבית, ואני נאלצתי לשלם את בשר הטריפה מאחר ולרב ... לא היה מתאים שיקרה כ"כ הרבה טריפה, כי אם כך הם פני הדברים, הרי כל השחיטה עומדת בסימן שאלה? משחטה זו ממילא לא היתה טובה. שחטו שם תחת לחץ וטרור, והשוחטים חששו להטריף.

הרב המכשיר ר' ... אמר לי שהוא אינו מבין איך זה שאצל שוחטים אחרים השחיטה הזו קלה ואין בעיות, אף פעם לא קרה שכ"כ הרבה אווזים יהיו טריפה, למה אני כזה "שלימזל"? השבתי לו חייבים שיהיו במקום 2 שוחטים וכי אחרת אסור לשחוט. ואז הוא הציע לי שאסתכל איך שהשוחטים הזקנים והותיקים ר' ... ור' ... שוחטים, ואז אבין כי זה ממש משחק ילדים. בקיצור, חיכיתי

פעם לראות איך שאותם השוחטים ר' ... ור' ... שוחטים לראות איך שזה משחק ממש.... ואז למדתי את המשחק... הסכינים היו מלאים בפגימות רח"ל, הם שחטו בתוך 4 שעות 1200 אוזים ומתוכם היו בס"ה אחד או שתיים טריפה, אצלם לא היו בעיות כלל, זו הרי שחיטה קלה במיוחד. בפעם השנייה הלכתי ביחד עם להבל"ח השוחט ר' ... ע"ה אחד שחט ואחד הכין סכיני שחיטה (חלפים) כל הזמן, הוא הודה ששוחט אחד אסור לו לשחוט, ומאז היו שוחטים 2 שוחטים באותה קהילה ... במשך תקופה ארוכה.

— ז —

**שחיטת הארטפורד מלאה בטריפות רח"ל —
השוחטים אינם תופסים את העופות —
אינם בודקים את הסימנים**

בהארטפורד שחטו תרנגולי הודו (טורקיס) בערך 150 לשעה. השוחט הותיק ר' ... שהיה המנהל של בית השחיטה מינה את השוחט ר' ... לשחוט שם, אותו שוחט אפילו לא ידע איך לתפוס את העופות, בכמה מאות הראשונות שראיתי היו ממש הכל טריפה, הוא לא תפס את העופות על פי ההלכה, וממילא הסימנים לא היו מתוחים כגדרש, ולא בדק את סימני השחיטה, אך הוא הפך להיות ביום אחד שוחט מיוחד שמספיק הרבה מאוד. אותו דבר קרה אצל העופות כשהשוחט ר' ... ניסה לעורר שהעופות אינן כשרות, אז השוחט ... הממונה על בית המטבחים השיב שככה לומדים את המקצוע.

— ה —

הארטפורד — משגיח למדן בעת המליחה
אינו רואה כלום — נכריות מולחות,
ומתירים את השחיטה בסמך של בדיעבד
ובשעת הדחק כו'

פגשתי שם משגיח ת"ח גדול הרב ר' ... חסיד ... שהיה בקי
בש"ס, שעמד בעת שהמליחו את הטוירקיס, ראיתי איך שנכריות
מולחות והוא עומד שם כמו גולם. שאלתי אותו האם הם מולחות
טוב, ואז הוא השיב ועוד איך. הן נאלצות להתמודד קשה עם
טוירקיס שכל אחד מהן בן 50 פאונט, (25 ק"ג) אך הן מולחות
מעולות. ניגשתי והסתכלתי טוב על עבודתן, וראיתי שבקושי מלחו
מצד אחד, ואז הראיתי למשגיח שבתוך הטוירקיס כלל לא היה
מלח, אז הוא השיב לי מה כל הרעש הרי נמלח מצד אחד כשר!
השבתי לו שזה רק בדיעבד, אך בשום אופן לא בכמות של עשרות
אלפים בקביעות, ובמיוחד כשטוירקיס מיועד ליהודים המבקשים
שזה יהיה בהידור רב, ואז הוא השיב לי, כשמישהו מקבל על עצמו
להיות משגיח באמריקה, עליו לדעת כי הוא חייב לפעול בדיעבד
ושעת הדחק, בכדי להיות בטוח בפרנסה טובה, ואם הוא לא מוכן
לכך, הרי שאין לו מה לחפש שם, ועוד הוא הוסיף ואמר: אתה
עדיין אברך צעיר, ועליך לדעת שבשמים ייעדו גהינום מיוחד
למשגיחים, שוחטים, ורבנים, לאף אחד לא יתנו להיכנס לאותו
גהינום, עכ"ל.

— ט —

**בבית המטבחים... שחט שוחט 400 טוירקיס
בשעה רח"ל — אין זמן לבדוק את הסכין
(חלף)**

כששחטתי בבית מסחר ענק וידוע ... לעופות היה שם גם שחיטה מיוחדת לטוירקיס, שם שחטו 400 לשעה, היה זה ממש פחד לראות איך שבלתי אפשרי כלל לבדוק את הסכינים (חלפיט). הטוירקיס נסעו על הגלגל הנע, הן נזרקו מצד לצד, השוחט ביקש לצאת לשירותים ושאעזור לו כמה דקות. ביקשתי שיאיטו את קצב מהירות הגלגל הנע, ושחטתי בערך 5-10 דקות, והשחיטה היתה קשה, השוחט חזר ונתן לי עבודה לכמה דקות נוספות, הוא היה עייף מאוד והוא ביקש לנוח, ולכן הסכמתי להחליפו. פתאום חטפתי מכה מכנף של טוירקי ומשקפיי נפלו על הרצפה ונשברו, ולא יכולתי להמשיך לשחוט אפילו את השעה שגותרה למען אותה שחיטה של הרב ... שליט"א.

— י —

**עופות זקנות עם בעיות — שוחטים בתוך
המפרקת — סכיני שחיטה (חלפים) עם
פגימות — לא שוחטים רוב הסימנים**

שחטו עופות ביצים למילוי בקופסאות שימורים, כמשחטה קטנה ידועה שהיחה שייכת להרב ר' ... אותן העופות נשחטות קשה מאוד, הקנה שלהן רך מאוד וכו' מהירות הגלגל הנע היה איטי בהרבה מהמהירות הנורמלית, כל שוחט שחט בין 200 ל-300 לשעה. עשיתי הרבה מאוד טריפות ולאחרים היו קצת מאוד טריפות, אני פשוט התביישתי, יצא שאצלי הטריפות יהיו יותר

מאשר הכשרות, לכן שלחתי לקרוא לשו"ב המקומי הממונה על הפיקוח ר' ... ואני הודעתי לו שאינני מסוגל לשחוט את העופות, אז הוא שואל אותי למה אחרים יכולים, השבתי לו נו! הם הלא מבוגרים ממני להם יש נסיון גדול יותר, עוד הוספתי ואמרתי שאני מוכן להחזיר את \$75 של יום השחיטה המגיע לי בשביל אלו שיעבדו במקומי. ואם כך הרי טוב, הרי זה סימן שאינני עצל כי אני מוותר על כספי, אז האחרים עבדו במקומי. הסוד של העופות הקשישות, שאין מרגישים את השחיטה עד שמגיעים למפרקת, מוכן שאני לא יכולתי להראות זאת, כי לאחר כל עוף יהיה עלי לעבור בשש בדיקות, ועל כולם המפרקת של אותן העופות עם שפיץ הגורם פגימות לסכין. בקיצור, הפסקתי לשחוט. נכנסתי לחדר מריטת הנוצות ואני מסתכל ורואה איך נראים השחיטות של האחרים, ואז אני רואה שלפחות מחצית השחיטות לא נשחטו רוב הסימנים, וחוזן מזה כל המפרקות היו חתוכים רח"ל, אני נבהלתי ממה שקורה, מיד קראתי לרב המכשיר הרב ר' ... שליט"א, והראיתי לו את העופות, הוא ציזה לקחת מיד את העופות שאינן שחוטות, פניו הפכו לבן כמו סיד, ושאל אותי איך זה יכול להיות ששוחט יעביר מתחת ידו עוף שאינו שחוט? הוא סיפר לשוחטים מה שהוא מצא וציזה עליהם שישגיחו יותר בלשון נקי, כך לימדתי את הרב המכשיר ... ו... איך בודקים אם הסכינים פגומים מבלי שרואים את הסכינים, שכשהוא נכנס לחדר מריטת הנוצות ומסתכל במקום השחיטה, אם המפרקות חתוכות הרי שזה סימן שהסכין (חלף) פגום. אפשר לראות במהירות רבה את ההבדל בין שוחט אחד למשנהו, כן אפשר לראות אם השוחט מרט את הנוצות לפני השחיטה, והאם זו שחיטה גדולה או קטנה, הגרמה וכדומה.

בבדיקות החוץ של הבני מעיים של העופות הקשישות ישנן שאלות רבות, אני סבור שלפחות 10% היו עם שאלה. באותו יום היו כמה מאות עופות טריפה במעיים, כי העופות הן עופות ביצים קשישות, צריכין לבשל אותם הרבה זמן למרק, המחיר היה אז 6

סנט לכל פאוונט. הרב המכשיר נאלץ בכל היום לפסוק שאלות, אז אמרתי לרב המכשיר שיידע שהם יודעים יותר טוב ושאני איני מסוגל לשחוט טריפה, הדבר לא מצא חן בעיניו, אך עשיתי כפי שהתורה מורה לנו.

— יא —

שוחטים ב... "400 עגלים" לשעה (שלא יתכן בשום אופן בתור כשר) — החלף (הסכין) הופך מהר לפגום

בעיר ... (היכן שגרים יהודים חרדים רבים) ששם שוחטים עגלים, נעים העגלים במהירות של 400 לשעה ללא כל הגזמה. ויהי היום הצלחתי לשכנע את השוחט המקומי שיקח אותי עמו לשחיטה שם. אני טענתי שאני צריך לדעת הכל, ואני מוכשר מאוד, אין דבר שאי אפשר ללמוד, את הכל ניתן להתלמד, מכל מלמדי וכו'.

ראיתי בשחיטה שהעגלים נעים על הגלגל הנע ושוחטים, בודקים את הסכין לאחר כל 5 או 10 עגלים, ואם הסכין פגום, כורחים את אוזנו של העגל וזה הסימן שזה טרף. הוא נתן לי את הסכין שלו בכדי לשחוט 8 עגלים. 2 עשיתי הגרמות, הסכין לא היה חד ולא ניתן היה לשחוט. לא בדקתי את הסכין, אבל יודעי דבר אומרים שזה לא טוב, וכי אם אותו שוחט רוצה הוא יכול להכין סכין כפי שצריך. כפי ששמעתי לפני חמישים שנה הרב מ... זי"ע אכל עוד מהשחיטה של אותו שוחט הש"י. ניתן אולי להמליץ טוב ולומר שאולי אז הוא היה שוחט טוב. עוד הוא סיפר לי ששחיטת העגלים זו שחיטה קלה, אך שחיטת כבשים 400 לשעה זה קונץ רח"ל, כשאני הייתי שם לא שחטו כבשים, וחבל.

— יב —

שחיטת בהמות ב... שוחטים 60 לשעה —
 שוחטים ללא הרגשה — שוחטים עם סכין
 פגום ר"ל — בבדיקות חוץ חותכים את
 הסירכות — השוחטים מקילים ומתירים את
 הכל

הייתי ב... אצל קרוב שלי ... בשחיטת הבהמות, אני כבר ידעתי
 איך לשחוט אך לכולם אמרתי שאני עדיין לומד לשחוט, ושאי
 עדיין לא יודע כלום, וממילא יכולתי לשמוע ולראות את הכל, לא
 פחדו ממני. סכיני שחיטה (חלפים) היו לי יפים במיוחד, ידידי ר'
 ... וגם ר' ... התפעלו מהחלפים שלי שזו למעשה האומנות
 המרכזית אצל השוחט, הללו אמרו לי ... שאם הם יראו לי חלפים
 ואני אמצא עליהם פגימות שלא אדבר על כך. שם היו שני
 שוחטים אחד חסיד של הרבי מ... ושוחט אחר ... שהיה ליטאי.
 השוחט החסיד ר' ... מראה לי את הסכין שלו שהיה חלק מאוד אך
 באמצע היתה פגימה איומה, אך אני שמרתי על התנאי הכפול שלא
 לומר דבר.

בקיצור, הקרוב שלי השוחט שחט לבד 60 לשעה ובדק את
 הסכין לאחר כל שחיטת בהמה ולאחר מכן נתן לי לבדוק את
 הסכין, אמרתי לו שאני צריך ללמוד מה נקרא שומן. באמצע
 שחיטת הבהמות בין שחיטה לשחיטה מרגישים שומן, אם לא
 מדובר בפגימה. הוא בדק את הסכין ואח"כ גם הראה לי אותו. פעם
 אחת מצאתי שם פגימה, ואני אומר לו שאני מרגיש משהו, יתכן
 ומדובר רק בשומן. הוא בדק את הסכין שוב במהירות ואומר
 שהסכין טוב. הוא המשיך לשחוט 5-6 בהמות ומוסר לי שוב את
 הסכין לבדיקה, אני חזרתי ושוב אמרתי לו שאני מרגיש משהו, ואז
 הוא שוב בדק והודה שאכן קיימת בסכין פגימה, הוא הטריף את
 הבהמה. ואמרתי לו שבאותו מקום הרגשתי גם קודם את הפגימה,

הוא שאל אותי א"כ מדוע לא אמרת לי, ע"כ השבתי לו שהרי אמרתי לך שחשתי במשהו, אך אינני מבין בהבדלים שבין שומן לפגימה ואני רק לומד כעת.

למען האמת, אני הרגשתי את הפגימה טוב כי הייתי כבר הרבה במשחטות, אך רציתי לראות איך אני ארגיש כשאשחוט לבד 60 לשעה, האם בכלל קיימת הרגשה, ואיך היא. למעשה השוחט המשיך לשחוט מבלי ששוחט אחר יעמוד לצדו ויבדוק תמיד את הסכין (ועי' בזה בספרי שחיטת ואכילת בשר כהלכתה ח"א כמעבר לשער אות א' משו"ת טוטו"ד ח"א בפתחי שערים שכ' הגאון שר התורה מהרש"ק זצ"ל עיי"ש, וע"ע שם בדף ס"א אות כ"ו, וע"ע בדרכ"ת סי' ל"ט סק"ז, ובשו"ת בית הלל סי' מ"ז, ובס' שמרו משפט להגה"צ בעמח"ס לב העברי מובא בס' משכיל אל דל).

בדיקות הפנים נערכות כשהבהמות תלויות, כל בודק כותב לעצמו בפתק מה הוא מצא ומוסר את הפתק ל"בודק חוץ". אותם הבודקים אינם קשורים כלל לשחיטה. העסק מנוהל בצורה מתוכננת. הבודק ר' ... התיר כל דבר שהיה לו מקור בפוסקים, גם כשהיה לו רק מקור אחד לקולא הוא היה מתיר, הוא היה מוריד את הסירכות הכי חמורות וכו'. פעם אחת ראיתי איך שהוא מנסה להוריד סירכה תלוי' ובסופה עם כפתור מלאה דם שכל הפוסקים אוסרים אותה, ואז שאלתי אותו למה אתה מתאמץ להוריד אותה הרי הבהמה הזו ממילא טריפה, והוא השיב שבהחלט לא, קיימת שיטה בבית דוד שגם במקרה כזה זה כשר, הוא הראה לי את הספר שמתיר והוא קבע שהבהמה הזו כשרה, זו היתה עבודתו למצוא היתרים אפילו כמשדובר היה בשיטה של יחיד נגד רוב שסברו אחרת ולזה הוא קרא "גלאט כשר למהדרין". העבודה על הריאה לקחה בערך 15 דקות, אצל אותו בודק למדתי איך מורידים סירכה, הוא היה מכניס את כל השוחטים החרדים בכיס הקטן. כי חלק מהשוחטים שלנו בכלל אינם יודעים איך להוריד סירכה, הם רק קורעים את הסירכה, אין להם אפילו ציפורניים לעשות זאת. אותו

בית מטבחים כבר נשרף, וב"ה פחת מקום אחד הגורם שיהודים
יאכלו נבלות וטריפות רח"ל.

— יג —

הרב המכשיר אוסר את השחיטה — שוחט
חרדי שוחט במקום בתירוץ כי הבשר מיועד
ליהודים מודרנים ר"ל

אותו השוחט (המדובר באות יב) היה שוחט במקום ליד
אטעווע, שם נהוג שהבהמה עומדת ישר ומרימים את ראשה דרך
אפה, מכניסים מזלג לתוך האף והבהמה נאלצת לעמוד ישר. אותו
שוחט סיפר לי שהרבי ... שהיה בעל המכשיר במקום אמר לו
שאסור לשחוט כך, אך הוא טען שהשחיטה הזו מיועדת ליהודים
מודרנים (שהללו ג"כ שומרי תורה ומצוות) ר"ל. הייתי שם פעם
אחת וראיתי איך שהבהמה מכבידה על הסכין, אך השוחט אומר
שכשהוא מרגיש זאת הוא מטריף את הבהמה. (לשיטתו יכול גם
גוי לשחוט מאחר והבשר מיועד ליהודים מודרנים, ואז אין זה
משנה אם זו נבילה רח"ל).

— יד —

שחיטת כבשים בפעטערזאן — 60 לשעה
— צוואר קשה מקלקל את הסכינים —
שוחטים עם סכינים פגומים ר"ל — רק
שוחט אחד שוחט ואין שני שיבדוק את
הסכינים

נסעתי לשחוט כבשים ביחד עם הקרוב שלי השוחט ר' ...
בפעטערזון, שוחטים שם בשביל ... המהירות נעה בסביבות 60
לשעה, היו לו 4-5 סכינים, הייתי אז בבחינת מתלמד, ומפעם אחת

שראיתי ידעתי טוב, ולא הייתי זקוק לחזור לשם עוד. ר' ... היה שוחט כבש או שנים, והסכין היה נפגם, הצוארים היו מלאים בבוץ שנקרח והיה פוגם מיד את הסכינים. השתמשנו שם בסכינים שלו ושלי וכולם נפגמו. אני נאלצתי לעמוד ולהכין סכינים בכדי שהוא יוכל להמשיך ולשחוט, אך כידוע שמפגימה לא ניתן במהירות רבה לתקן את הסכין, ואז שאלתי אותו, א"כ איך זה שאתה שוחט תמיד לבד? הרי אפילו 2 שוחטים אינם מספיקים לשחיטה כזו, ואז הוא השיב לי מה אעשה ש... הנהיג כאן שמספיק רק שוחט אחד רח"ל, לא יאומן כי יסופר, אינני יודע אם היה שם כבשה אחד כשרה, הסכינים לא היו טובים, זה לא היה כפי שצריך להיות, אני לא רציתי יותר להסתכל על הסכינים, ידעתי כבר איך שהם נראים.

— טו —

**הרב המכשיר אינו בודק אף פעם את
הסכינים בעת השחיטה — הוא יושב רק
במשרד מרוב פחד — הוא מצא שוחטים
עם חלפים פגומים**

נסענו לניו ג'רסי ביחד עם שני שוחטים מפורסמים ר' ... ור' ... לשחוט עגלים, שם שחטו באותו יום גם כבשים והבעל המכשיר הרב ... עלה למשרד לבדוק את סכיני השחיטה, כי בעת השחיטה הוא אף פעם לא ירד לבדוק את הסכינים, הוא בדק את הסכינים של השוחט הראשון ר' ... והסכינים לא היו טובים, השוחט השיב לו שהוא אינו מבין מדוע אין לו מזל לרבנים, כולם פוסלים את הסכינים שלו בעוד שכל השוחטים אומרים שיש לו את הסכינים הכי יפים, וכשרב מסתכל על הסכין תמיד הוא קובע שזה לא טוב!, ועל אף שהרבנים ידעו שהוא אינו יודע להכין סכינים כפי שצריך, בכל זאת לא העבירו אותו אף פעם מעבודתו.

— טז —

שוחט חרדי אינו רוצה לשחוט כבשים בשל
הבעיות הרבות שבשחיטה כזו — 2
שוחטים אחרים נסעו ושחטו

הייתי באותו מקום עם שוחט אחר, היו לו סכינים יפים מאוד והוא היה שוחט ירא שמים, בדקתי את הסכינים שלו בעת השחיטה, פעם אחת אמרתי לו שהסכין שלו אינו טוב, ואז הוא הטרף את העגלים, אותו שוחט לא רצה לשחוט כבשים בשל החששות הרבים ובשל מהירות השחיטה, ואז הקצבים בדלית ברירה נאלצו לשלוח שוחטים אחרים, בכל פעם כאלו שהיו מוכנים לעשות את מה שהקצבים מבקשים רח"ל.

— יז —

שחיטה חרדית בניו ג'רסי — הרב המכשיר
מגיע למקום רק פעם בשנה — שוחט
עושה הגרמות — המשגיח אינו בודק מקום
השחיטה — מפחדים משוחט שהוא יותר
מדי "חרד" שמא הוא יגלה סודות מן
החדר

הייתי בניו ג'רזי ב ... קא. ששם שחטו בשביל אותו קצב. הייתי שם בערך חצי שנה או שנה. בכל תקופת עבודתי שם ראיתי את הרב בעל המכשיר רק פעם אחת בכדי לבדוק את הנעשה שם. השוחט ר' ... היה בודק פנים והיה שם תויות (בלומבעס) על הריאות. הוא קרא לבעל המכשיר ... וראה לו שאת שלשת הלשונות שהוא הולך כעת לסמן בתוית, הם שלושתם הגרמות, רואים על הקנה שלא נשאר טבעת, ואז הרב ... נותן צעקה "אוי וויי", ואז אותו שוחט הזהירו שיוזהר בעתיד, מאחר ויש לנו במקום

"פרומאק" (שוחט שהוא חרד מאוד) הוא עוד מסוגל ללכת ולספר לאנשים מה קורה כאן, לכן השתיקו את כל הענין והשאירו את הסדר הקיים כפי שהיה. השוחט שהשאיר את ההגרמות היה מקובל כחסיד שהיה לומד תמיד, הוא היה דוקא יהודי חרד וירא שמים, אך השחיטה המהירה גרמה לו שהוא לא היה מוסגל לבדוק את מקום השחיטה האם שחטו כפי שצריך, והוא נאלץ בשוגג להאכיל יהודים גבילות וטריפות, אך השוחטים האחרים ובעל המכשיר ידעו את האמת ובכל זאת לא עשו דבר.

— חי —

שוחט רואה פגימה והוא מראה זאת לשוחט האחר שהיה מקובל, השני מכחיש וממשיך לשחוט באותו סכין

היה לי סיפור גם עם השוחט ר' ... בפעטערזון. הוא הראה לי את הסכין באמצע השחיטה, אני האמנתי שהוא שוחט ירא שמים, ואז אמרתי לו שאני חש במשהו, ואז הוא פתח זוג עינים ואמר שזה טוב, אני פחדתי שהוא לא ירדוף אותי, השבתי לו שאני רק תלמיד, יתכן וזה רק שומן וצריך רק לנקות את השומן, אני אינני מומחה, ומאז נזהרתי גם ממנו.

— יט —

הריאות מתערבבות בעת הבדיקת חוץ —
לא יודעים מה בודקים — לשוחטים אין
צפרניים לקחת סירכות

בשחיטה בניו ג'רסי ... הראתי לשוחט ר' ... שבבדיקות חוץ מתחלפות הריאות ולא ניתן לראות בסימן שיכדיל בין הריאות — ואז הוא צעק על הבודק, האם הוא יודע להוריד סירכה? הרי אין

לו בכלל צפרניים, והמשיך בצעקות שחמורים שוחטים בהמות, ואותו שוחט היה מרוצה מדבריו של הכודק שאני יודע יותר טוב מהם להוריד סירכה. הם נהנו, הם קיוו שאני אוכל להיות שוחט טוב ואעשה כמוהם רח"ל.

— כ —

השוחט מעורר על קלקולים וצוחקים ממנו
— השחיטה שלו כולה נבילות

בשחיטה המהודרת נעה מהירות הגלגל הנע של הבהמות בסביבות 13 לשעה, שם שחטו 2 שוחטים ידועים, אחד היה שונא את השני, הם היו מקבלים בחינם כבדים ולשוונות (צונגען) וכו'. כשהיה מספיק כשרים היו נותנים להם הרבה בעין טובה וביד רחב, אני קבלתי מאחד השוחטים סכין לבדוק וחשתי בפגימה, אז אמרתי לו שנדמה לי שיש פגימה בסכין, ואז הוא צעק אלי ואמר, אתה אינך יודע מה שאתה מדבר, הסכין טוב. מתוך פחד השבתי באין ברירה כי אני בס"ה תלמיד ומן הסתם מדובר רק בשומן, אני עדיין לא מבין טוב בסכנים, וכך נשארתי ידידו, אך האמת היה שהמצב שם היה איום ונורא.

— כא —

אלפי עופות ללא כל שאלה מדי יום ביומו
— רב המבקש לשחוט כמות קטנה יש לו
יותר שאלות מאשר לכל האלפי העופות
הנשחטות בבית המטבחים

הייתי שוחט כ... פעם אחת בשבוע, הגה"צ הרב ... שליט"א [זצ"ל] היה במקום בכל קיץ שבועיים, והיה שוחט 200 עופות וטוריקיס. הייתי נותן לו שיכדוק את הסכין לאחר כל 5 עופות

בכדי שהוא יאכל את העופות בשקט, בתוך כדי כך רציתי שהוא ילמד איך בודקים סכין, כלילה הייתי עוזר לו לפתוח את העופות ולבדוק את השאלות. היו לו יותר שאלות מאשר לכל משחטת העופות ששוחטים מאות אלפי עופות, שוחחתי עמו פעמיים במשך 6 שעות, עבדתי אז על הספר נפש ישע"י, ושפכתי בפניו את מר לבי, ספרתי לו שאני מוצא אצל השוחטים פגימות רבות ואינני יודע מה לעשות? כבר כמה פעמים אמרתי להם, אך הריאקציה שלהם היתה קשה, ואז הוא אמר שלא כדאי לעשות עסק מכך, כי אם אני אגלה את הנעשה, אז יקרה לי מה שקרה לו, זרקו אותו מהתאחדות הרבנים, ואינני נושא בשום אחריות כי לא אוכל לתקן דבר, רק יצעקו שאני בטלן ואינני יודע איך לעשות זאת ואסבול רק בזיונות, וכך הוה.

— כב —

זורקים את העופות (שאלת ריסוק אברים)
— שתי רבנים חשובים מבקשים לתקן
ואינם עושים דבר

הייתי אצל הגה"צ המפור' הרב ... ז"ל וסיפרתי לו שבבית המטבחים שיש לו הכשר מארגון כשרות ידוע ... זורקים שם את הארגזים עם העופות מגבוה וקיימת שאלה של ריסוק אברים, ואני זועק נגד מעשה זה, והבעלי בתים אומרים שאני משוגע כי אף שוחט אחר מעולם לא צעק על כך. הרב ... ז"ל הבטיח לי שהוא יעשה משהו בנידון, אך לא יצא דבר מכך ומפטירין כדאחמול, הכל נשאר כפי שהיה.

— כג —

שוחטים במכונה (בהארטפורד) — כל העיר
 רועשת מעוררים את גדולי הרבנים על
 בעיות גדולות — הרבנים מבטיחים לעשות
 אך אינם עושים דבר — הכל מתנהל כפי
 שהיה — השוחט חושש לגלות את
 הקלקולים מחשש לפרנסתו

מעשה שהי' כך הי', בהארטפורד התחילו לשחוט על המכונות
 העגולות ואז חיממתי את הדתיים מק"ק ... יצ"ו וכו', עד שבכל
 העיר דיברו שמכונה שוחטת, עולם גולם אינם יודעים חכמות,
 הרעש וההמולה זעקה עד לב השמים, עד שהרב ... זי"ע שהיתה לו
 גם אחריות שם נודע לו על כך והוא שלח לקרוא לשוחט של
 המקום. ההוא לא ידע מה הרב רוצה ממנו, מה שהוא כן ידע שהרב
 רוצה לשאול על בעיות השחיטה. בקיצור, אותו שוחט ר' ... קורא
 לי לאטליז כשאף אחד לא היה שם, כדי לשוחח מה עושים בכדי
 לפתור את הבעיה, הוא היה צריך לעמוד במבחן והוא אינו רוצה
 לומר שקר כי יתפסו אותו. והיתה לו בעיה נוספת כי אם הוא יגיד
 משהו לרב ... זי"ע, והרב אח"כ יעביר את דבריו למישהו אחר הוא
 הרי ימסור זאת בשמו, ולכן הוא מבקש להתייעץ האם להגיד את
 האמת או להעדיף ולשתוק, אמרתי לו בשפה זו, בא נדבר ביזנס, זה
 שאתם שוחטים כאן הרי אתם עושים זאת כי אין לכם ברירה, אתם
 זקוקים לפרנסה, ולכן למען עצמך הדבר כדאי שתסבול, כי מה לא
 עושים למען הפרנסה. אבל עליך לקחת בחשבון שאם תשקר לרב
 אז אתה לוקח על עצמך את כל האחריות של השחיטה במקום, ואז
 כל מה שעושים יתר השוחטים יהיה על הגב שלך, והרי על
 עבודתם אינך מקבל דבר, אז למה שתקח על עצמך את מה שאין
 לך מכך דבר. זאת ועוד, עכשיו כשקיימת הזדמנות, אם תאמר את
 האמת, ייאלצו לעשות תיקונים במקום, ואם לא תאמר אמת, הרי

שבשל כך תשא באחריות עד סוף כל הדורות, תיארתי לו את דברי החפץ חיים, שכל אבר ינתחו לחוד וכו' ציינתי לו את הזוה"ק אוחה"ק, יושה"ע וכו'. אך על אף כל מה שאמרתי לו, הוא עדיין חשש מדבר אחד שהרב יספר את הכל בשמו והוא יפסיד את פרנסתו, ואז נתתי לו עצה שאני אלך אחרו ושהוא יגיד את הכל, ואם השוחט הזקן ר' ... שהיה בעל הבית ומנהל השחיטה המקומית ישאל אותו היתכן שסיפרת? תאמר לו אכן נכון שאמרו זאת, אך לא הוא אמר זאת אלא אני, ואם הוא ישאל אותי אח"כ האם נכון שאני אמרת זאת, אשיב לו נכון אני אמרתי ואינני מפחד ממך, כי בשבילי נותן רק הקב"ה פרנסה ואינני מקבל לא מהשוחט ולא מהקצב את פרנסתי.

בקיצור, הגענו לרב ז"ל והוא שאל אותנו מה קורה בשחיטה? ביקש אותו שוחט שאני אדבר קודם, ואז העליתי את בעיית ריסוק האברים באותה משחטה, שזורקים את הארגזים, לרב היה פתק קטן ושם הוא רשם את כל מה שאמרתי, ואז שואל הרב את אותו שוחט, נו, ומה יש לך לומר, השיב השוחט שהוא יאמר בקיצור, אני שוחט 200 עופות ובודק את הסכין ואם אני מוצא פגימה, אני לא יכול להטריף רק את האחרון. שאל הרב היתכן? הרי צריכים על פי ההלכה להטריף את כל מה ששחטו מאז הבדיקה האחרונה? השיב ... אם אעשה זאת פעם או פעמיים יזרקו אותי ויצעקו עלי שאני בטלן, האם הרבי יתן לי פרנסה?, אף אחד לא יעמוד לצדי. בעבר היה הרב עומד לצדו של השוחט, אבל היום מי יעמוד לצדי? הרב רשם את דבריו בפתק וזה נשאר בפתק, למעשה לא יצא מאותם הדברים דבר, לא עשו תיקונים ולא היה כל ערך לכל הזעקה שהקמנו.

— כד —

בעל השור על שורו — בעל הבית קצב
 פושע ישראל הכה שוחט על שקבע טריפה
 — בגלל הפחד מכשירים הרבה מן
 השוחטים אפילו נבילות

הקרוב שלי השוחט ר' ... הלך הרבה פעמים להחליף שוחט
 אחר והרבה פעמים שחטו בשביל ... או בשביל ... פעם אחת הוא
 עשה כמה נבילות בעת השחיטה או בעת הבדיקה, ניגש אליו הבעל
 הבית שהיה פושע ישראל והחטיף לו סטירה בפרצוף, הוא נפל על
 הריצפה ולא יכל לזוז, ואז אמרתי לו שיזמין אותו לבית המשפט
 שישלם לו מליון דולר, וע"ז השיב לי כי הוא מפחד ממנו כי יש
 לו אקדח והוא יכול להרוג אותו רח"ל. מכאן ניתן להוכיח
 שהשוחטים פשוט מפחדים מהבעלי בתים הקצבים ומכשירים גם
 נבילה.

— כה —

בשחיטת ... למדן חסיד מאכיל טריפות —
 שוחט עושה הרבה הגרמות ומשאיר הכל
 בתור כשר

במשחטת ... שחטו למען קהילת ... שם שחטתי ביחד עם
 שוחט חשוב ר' ... נ"י בשביל השחיטה של הרב ... שליט"א, אותו
 שוחט היה שוחט חרדי, אני הייתי מכין לו סכיני שחיטה, הוא היה
 שוחט עם הסכינים שלי כי הוא היה עצל להכין את הסכינים שלו,
 כך שהיה לי בכל יום כמה שעות עבודה להכין סכינים. אני עשיתי
 זאת מרצוני הפרטי ללא כל תשלום. השחיטה היתה במהירות של
 13 בהמות לשעה, היה שוחט נוסף שהיה בודק בדיקת פנים ובדיקת
 חוץ, ואני עזרתי לו לעשות בדיקת חוץ, כי הוא לא היה יכול לבדו
 לבדוק גם בדיקת פנים וגם בדיקת חוץ אצל 13 בהמות בשעה

אחת. העבודה שלי היתה לבדוק ולשים את התוית (כלומבע) כשר, הרבה פעמים הורדתי את הרירים הקטנים ששמש סירכות קטנות, ולפעמים הוא עשה זאת. (ועיין מה שכתבתי בזה באריכות בספרי שו"ת זבחו זבחי צדק בענין זה ותבין) שם היה חסיד ... הוא היה שוחט עבור הרבנים מניו ג'רסי, הוא הי' מאכיל טריפות, הוא לא היה יכול להטריף יותר מ-2% או לכל היותר 3%, הוא היה זקן ... יושב ולמדן מופלג, וגם בעל תוקע בקהילת ... (נדמה לי שהוא כבר יותר לא הבעל תוקע, כי אני סיפרתי לר' ... (עסקן ובעל דיעה באותה קהילה) מה טיבו של אותו ברנש, אותו אדם היה גם מלמד שיעור שם ...) אז הוא ניגש אלי ומספר לי שהשוחט ר' ... עשה 4-5 הגרמות והניח אותם בתור כשר רח"ל, באותו רגע תפסה אותי חרדה, לאחר כל כך הרבה מאמץ שעולה לי יש לנו כל כך הרבה נבלות, אמרתי לו לך תאמר זאת לשוחט הראשי (שהיה ירא שמים) וכך הוה ר' ... אותו שוחט תפס את עצמו בראשו. בקיצור, סיפרו את מה שקורה למנהל הממונה ר' ... ולשינוי היכבר תפקיד חדש לבדוק כל לשון אם אין שם הגרמה, אמרתי לאותו שוחט ר' ... שהוא מחוייב לספר זאת לרב, כי זו שאלה האם אותו שוחט מותר לו להמשיך לשחוט כי הוא העביר הגרמות בתור כשר, אמרתי לו שאם קשה לו לראות, אז אני מציע לו שילבש משקפיים, ואז הוא השיב כי הוא רואה טוב, הכח של הבעל דבר אין לשער.

— כו —

הבעל הבית מכריח שישאר 50 אחוז בתור גלאט כשר בטענה שבשחיטה מהודרת אתרת האחוז הוא כזה

שחטנו גם כ... עגלים 50-60 לשעה, שוחט אחד (שהיה המנהל הממונה) ר' ... היה שוחט והשוחט האחר ר' ... היה הבודק פנים וחוז, שם הוא מצא גלאט 7% בערך, הבעל הבית צעק על אותו שוחט היתכן? הרי כ... יש להם 50% גלאט כשר ללא כל

כאבי ראש, ואילו אתם מוציאים רק 7% גלאט, אז הוא השיב אולי יש להם יותר נסיון מאתנו, הוא חשש לומר שאכן השוחטים האחרים מאכילים נבילות וטריפות, כי אז הוא היה מאבד את פרנסתו, וכן בשל הטרור שהיו מפעילים נגדו — במקרה זה היתה הבעיה שהעגלים היו גדולים והיו מלאים בסירכות, ולא ניתן במקרה זה להתיר את הסירכות.

— כז —

השוחט אינו הולך למקוה במשך שלשה
חדשים ושוחט במשך אותה תקופה
כשאינפקציה בידו

השו"ב ר' ... היתה לו אינפקציה קשה בידו, היה אסור לו ללכת למקוה במשך שלשה חדשים, אך לשחוט היה מותר לו עפ"י הוראת איזה רב מ... הרע-בנים.

— כח —

משחטת עופות בניו ג'רסי — בעל המכשיר
נראה כמו גוי — אף פעם לא בא לבדוק
את השחיטה — נותן הכשר להרבה
משחטות — אינו יודע כלל מה נעשה
במשחטה

שחטתי תקופה ארוכה בניו ג'רסי במשחטת עופות, במקום נערכה שחיטה איטית וטובה, גם ר' ... שו"ב שחט שם במשך 15 שנה. ויהי היום אני באמצע הכשרת העופות, אני רואה איזה יהודי נמוך עם כובע שחור הוא היה נראה כמו איזה גוי איטליאני, הוא התקרב אלי, אמרתי לו "גוט מארנינג" (בוקר טוב) והוא אומר לי שהוא הראב"י הרב המכשיר של המשחטה. נהיה לי רע על הנשמה,

אבל רצייתי לראות איזה סוג אדם הוא, הוצאתי סכין והראתי לו, והוא אומר יפה מאוד, שאלתי אותו מדוע בעבר לא ראיתי אותך כאן? והוא עונה לי שהוא בא למשחטה בכדי להסיר את השגחתו, שאלתי אותו למה? והסביר לי כי הוא נותן השגחה לכמה משחטות גדולות, במקום אחד בלבד שוחטים קרוב ל-2000 עגלים ליום, וכן יש לו השגחה למשחטת כבשים, ויש לו יותר מדי על הראש ולכן הוא החליט להסיר את השגחתו. לשאלתי מהיכן הוא ידע בעבר שאני שחטתי עם סכין, אולי חלילה עם משורר חשמלי? השיב כי הוא שמע עלי שאני אברך טוב. הסיבה מדוע הוא מסיר את ההשגחה הבנתי כי במקום אחר החליטו לתת לו יותר כסף, אך המשכתי לשאול אותו על פי התשובה המתחמקת שלו אם אתה יכול לשאת על כתפך משחטה של 2000 עגלים ליום ועוד משחטות ענקיות של כבשים, האם על 200 עופות ליום שאין לך שם כמעט שאלות, שחיטה שהיא איטית מאוד, מזו אתה מפחד?

— כט —

שוחטים על הנוצות — השוחט מודה שהוא ממשיך לשחוט גם אחרי שהוא ראה פגימה גדולה

לדאבוני לימדתי שחיטה לתלמיד עפ"י פקודת כ"ק אדמו"ר מסאטמאר זי"ע, התלמיד היה בטלן גדול, עד שהצלחתי ללמדו ההלכות הדבר היה קשה מאוד יותר מאשר הסכין, עד שלמזלי הוא קיבל קבלה והתחיל לשחוט. ב... היה חסר והממונה במקום השוחט הזקן ר' ... לקח אותו שישחט שם. הוא היה בטלן ולא יכל לשחוט כפי שהאחרים שוחטים. פעם אחת הסתכלתי וראיתי איך שהוא שוחט על הנוצות בדיוק כמו השו"ב ... אותו מאכיל הנבילות וטריפות הידוע. הדבר נתן לי דקירה בלב בתוך 2-3 ימים הוא התדרדר כל כך, הדבר כאב לי נורא כי הוא היה תלמיד שלי ועוד בפקודת מרן זי"ע. ויהי היום בפעם הרביעית או החמישית שהוא

מה

שחט שם הוא הראה את הסכין (חלף) בפני אותו שו"ב זקן מאכיל נכילות וטריפות ... והוא מצא בסכין פגימה גדולה, הוא שואל אותו מתי קרה לסכין אותה פגימה, השיב אותו שוחט שזה קרה לפני כשעה וחצי, ואז הזקן החל לצעוק עליו למה שתקת ולא אמרת אז, אם היה לך ספק מדוע שתקת היה עליך להראות זאת לשוחטים מבוגרים יותר. אך הכל — כל אותה שחיטה — נשארה כשרה רח"ל.

— ל —

**מחלוקת השוחטים בענין הרגשה — הרב
המכשיר סומך על השוחטים — הם
שוחטים ללא (או ספק) הרגשה — שוחטים
מתיימרים ומתגאים שהם מספיקים לשחוט
1200 לשעה**

פעם אחת כשהרב ... בעל המכשיר הגיע אז במכונית בדרכו חזרה ביחד עם השוחטים ערך אסיפה, והוא שאל את השוחטים שאלה כזו. הענין הוא כזה, היינו שוחטים תמיד משעה 6:30 בבוקר עד 11:00 לפני הצהריים, כשבאמצע היתה לנו הפסקה של 15 דקות, אחרי עבודה של בערך 4.5 שעות, היו השוחטים מתחלקים, חלק היו עובדים וחלק היו נחים. לאחר שעת ארוחת הצהריים בשעה 12 היו שוחטים שם השוחטים של האו יו, היו משלמים שם \$60 ליום לכל שוחט. השחיטה של אחר הצהריים היתה נערכת עד לשעה 2:30 בערך. בקיצור, בסיום העבודה חסרו לבעל הבית עופות. לפני הצהריים הוא הספיק 12-13 אלף עופות והוא היה זקוק לעוד כשנאלצו לשחוט שעה אחת נוספת לפחות, שאל אז הרב המכשיר את השוחטים האם אחר הצהריים יש לשוחטים את אותה הרגשה כפי שיש להם בבוקר, והוא שואל אותי מה אני אומר? יתכן שהוא העדיף לשאול אותי קודם כי הוא חשש

ממני הוא ידע שאני דתי וכו', השבתי לו אני בס"ה אברך צעיר, חשאל קודם את השוחטים הותיקים שיש להם נסיון רב ממני. השו"ב ר' ... כבר הציע לי בעבר את התכנית שנשחוט שעה נוספת, ואני אמרתי לו שלדעתי זו מעמסה קשה. הרב שאל שוחט אחר מה דעתך, ואז ענה השוחט שבשעה השניה כבר אין לו את אותה הרגשה כפי שהיה לו בשעות הבוקר ובוודאי שאין לדמות כלל את השחיטה של אחר הצהריים לשחיטת הבוקר כשקמים רגועים. אך כמובן, השוחטים הקלים נצחו, וסוכם שאמנם אחר הצהריים אין את אותה הרגשה כפי שיש בבוקר אך בכל זאת קיימת הרגשה, ולכן הוחלט להמשיך ולעבוד שעה נוספת, כמובן שאלו שהסכימו לעבוד שעות נוספות קיבלו גם תוספת שמנה.

— * ל —

**השוחטים שוחטים כשהם עייפים לאחר יום
עבודה קשה — שוחטים 1200 לשעה —
הסכין (חלף) נוגע בכל העופות במפרקת
(הגורם לפגימת הסכין) וטוענים שזה כלום**

על פי הסיכום שקיבלו הוסיפו שעת עבודה נוספת, ואז נוצרה בעיה שנאלצו להמתין שעה וחצי נוספת עד ששוחטי האו יו יגמרו לשחוט, והשוחטים חשבו שאם כן חבל על אותו זמן, כדאי לנצל אותו ולשחוט בשביל האו יו ולהשתכר \$60 נוספים, במיוחד כשנאלצו להמתין 2-3 שעות עד שלקחו את השוחטים הביתה באותה מכונית. השוחט ר' ... הציע את ההצעה ויענו כל העם אמן כסף! כסף!, הרי מי אינו רוצה לעבוד 1.5 שעות תמורת \$60, במיוחד כשמדובר בזמן שהולך לאיבוד, ואז שחטנו 1.5 שעות נוספות. אני לא הסכמתי לשחוט וויתרתי על הכסף, והשוחטים האחרים התחלקו ביניהם בעבודה, אמרתי להם שאני מאוד אוהב כסף אך אני עיף עד מות ואיני מסוגל לעשות זאת. אחר הצהריים

כשהשוחטים עלו מהשחיטה, אותם שני השוחטים עוד לא הספיקו להגיע לחדרם נפלו ונרדמו, אך אין לשכוח בעת העבודה עבדו במלוא הכח והקצב, השו"ב ר' ... היה תמיד מתגאה ומספר שבשעות אחר הצהריים הוא הספיק לשחוט לא פחות מאשר 1200 לשעה, בכל עוף הוא נגע במפרקת. הוא טען שהמפרקת אינה פוגמת את הסכין רח"ל (לדאבוני יש הרבה מה לספר על אותה שחיטה...)

— לא —

**השוחטים מכינים חלפים יפים כשהרב
המכשיר מגיע לבדוק — הרבנים מגיעים
כשהם מוזמנים ומודיעים מראש — רבנים
ידועים ומוכרים כותבים פסק הלכה המתיר
שחיטת 1200 לשעה או יותר לכל שוחט —
או יו נאלץ להאכיל נבילות וטריפות —
בעיר אוכלים נבילות וטריפות עם הכשר**

פעם אחת ביום רביעי בשעה 3:15 לפנות בוקר היינו במקוה, ואז השו"ב ר' ... אומר לשוחטים שהרב ... הבעל המכשיר עשה שלום עם הרב ... (שהיה גם הוא בעל מכשיר שני) כשבעבר היה ידוע שהם מסוכסכים ופגעו אחד בשני קשות, ואז קראתי ואמרתי "אוי געוואלד", ואז אותו שו"ב שסיפר את הסיפור שואל אותי מדוע אתה כל כך מודאג? אמרתי ככל הנראה שניהם יתנו כעת יחד את ההכשר, ואותו שו"ב מאשר לי שאכן הם מגיעים היום בכדי לתת יחד את ההכשר על השחיטה שנשחוט.

בינתיים שאלו אותי השוחטים האם לא ידעת, הרי המנהל הממונה השוחט ר' ... טלפן אליהם אתמול וביקש מהם שיכינו סכינים (חלפים) טובים, אך לי הוא בכלל לא צלצל. בקיצור, אותו

רב ... בדק את הכל והמקום מצא חן בעיניו, הגלגלים כבר נעו, כמעט בכל מקום התעכבו והסתכלו הרבה, אך באולם שחיטה עצמה התעכב מספר דקות בלבד, את הסכינים הוא לא רצה לבדוק בעת השחיטה כמנהגו של הרב ... (הבעל המכשיר הראשון).

הבעל הבית המקומי קיים במקום ישיבה עם שני הרבנים, מאחר ואז תכננו מכונה חדישה לשחיטה, שהעופות יסעו בעצמם והשוטט ישחוט כשגם הוא נע על הגלגל יחד עם העופות, הם היו זקוקים לאישור שמוחר לשחוט 1200 לשעה, כי כשאנחנו היינו 5 שוחטים, על אותה כמות של שחיטה היה לאו יו 12 שוחטים שפירושו של דבר שאצלנו הגלגל נע בסביבות 3500 לשעה והאו יו שחטו רק 600 לשעה, ניתן להבין מה עשו השוחטים שלנו בכדי להספיק 3500 לשעה, היו חייבים לשחוט בקצב אדיר, הבעל הבית קיבל תיאבון גדול כשראה את ההספק כשרק 5-6 שוחטים יכולים להספיק את כל הכמות ולמה עליו לשלם ל-12 שוחטים \$400 נוספים ליוניאן על אותה כמות שפירושו של דבר שהוא יכול לחסוך \$2400 בכל שבוע, כשהסך הכל שלו הוא \$120.000 לשנה, לכן הוא ביקש מאותם שני בעלי המכשירים שיתנו לו מכתב כמה מותר לשחוט בשעה ושיהיה על אחריהם, ובשביל אותו מכתב הציע הבעל הבית לשלם מחיר גדול והרבנים הסכימו. במשרדו של הבעל הבית ארגנו מיד נוסח למכתב, הכתבנית הדפיסה אותו, והרבנים חתמו את שמותיהם על אותו המכתב הקובע שמוותר לשחוט 1200 לשעה לכל שוחט "ויאכלו עוים וישבעו".

"הרצים יצאו דחופים" הקצב בעל הבית פנה מיד ליוניאן והודיע שיש לו 6 שוחטים מיותרים כי יש לו הכשר מ-2 רבנים גדולים שקבעו שמוותר לשחוט 1200 לשעה והוא אינו חייב לשלם חינם לשוחטים בטלנים, תוך שבועיים מאז אותו מכתב כבר לא היו במקום 4-5 שוחטים, כי ל-או יו לקח זמן עד שהפכו להיות חסידים של אותם הרבנים המכשירים ושיסכימו לשחיטת 1200 לשעה. השוחטים של האו יו קיללו את אותם שני הרבנים יומם

קול השחיטה

מט

ולילה הם כינו אותם בתואר "רע-בנים" שהתירו שחיטה מהירה שכזו, ועוד כשהסכימו לתת מכתב המאשר שחיטת כמות כזו. בדלית ברירה הפכו שוחטי האו יו למספיקי כמויות גדולות, מאחר והשחיטה שלנו שחטה רק יום אחד בשבוע, ואילו הם עבדו חמשה ימים בשבוע, ניתן לתאר כמה נכילות וטריפות יצאו משחיטה זו ר"ל, והכל על סמך 2 רבנים חסידיים ידועים.

* * *

— לב —

שוחט אחד רודף את חברו על שהינו
מחמיר יותר — צוחקים על שהשאירו
הגרמות — אינו מאפשר לעשות בדיקות
חוץ ראויות — מלמד אותו להיות קל

אצל שחיטת ... קא. היכן שהשו"ב ... שוחט עמדתי ליד השו"ב האברך ר' ... כדי לראות איך שהוא שוחט הוא עוד היה אז שוחט חדש, הוא היה מסתכל הרבה על הסכין בין שחיטה לשחיטה הוא תמיד חשב שיש על הסכין פגימה, הקרוב שלו ... גם הוא שוחט שם היה מקלל אותו ואמר חבל שהוא לימד אותו שחיטה, כי הוא משתגע מכל כך הרכה פעמים להסתכל על הסכין, הוא היה צועק אליו תחליט בדעתך כן או לא. פעם אחת בעת השחיטה כשהוא היה באמצע השחיטה הגיע במהירות הבעל הבית ... כשבידו לשון, ואומר לו שאם עוד פעם אתה תיגש לשחיטה אני אהרוג אותך, הוא היה שוחט לצד הגוף יותר כדי שלא יביא להגרמה. את הלשון מוכרים בסך של \$7 לכל פאונט ואם הוא שוחט לצד הגוף מגיע ללשון עוד פאונט בשר לפחות, ואם הוא אינו עושה זאת, יש לבעל הבית הפסד של 500 פאונט על כל 500 בהמות וזהו סכום גדול. כשהבעל הבית התנפל עליו חשבנו שהוא עומד להרוג אותו, ואז אחרי שהבעל הבית הקצב יצא מחדר

השחיטה הקרוב שלו ר' ... צעק עליו בקולי קולות ומוכיח אותו קשות עד שגם השו"ב ר' ... לא יכל לסבול זאת והיה מבקש ממנו שיתן לו כבר מנוחה, אבל מאחר וקרובו ר' ... הינו אדם סימפאטי, בודאי הוא התכוון להוציא מראשו של השוחט הצעיר את הדתיות (פרומקייט).

הזמנים השתנו מאז, אותו שוחט שהיה פעם ירא שמים הוא הפך לקל בשחיטה בדיוק כמו הקרוב שלו, אני זוכר איך שהוא היה כותב על הלוח לפני הבדיקות לפחות 10 דברים, והקרוב שלו היה צועק עליו משוגע האם ראית עוד שוחט אחד שכותב לעצמו את כל מה שאתה כותב, האם אתה כאמת חושב שכל ריר צריך לכתוב, אתה כל הזמן חושב אולי יש גם כאן איזה ריר ושם איזה ריר הכתוב אחת ולתמיד שכל הבהמה מלאה ברירים, וכך המשיך תהליך זה עד שאותו שוחט למד את המלאכה והתחיל להתיר טריפות ממש.

* * *

— לג —

**שוחטים משאירים הרבה פעמים סירכות
בתור גלאט — שוחט מכחיש מה
שמעוררים לו — שוחט אחד מודה**

היה לי שימוש על בדיקות בשחיטת הגלאט של ... קא. בדרך כלל כשהכל הלך חלק לא נכנסתי לתוך הבהמה (בדיקת פנים), אך כשהיו בעיות, והבהמה לא היתה מיועדת לאנשינו אלא לצבור מודרני הייתי כן נכנס לתוך הבהמה, לפעמים הייתי עושה זאת גם בבהמות שהיו מיועדות לצבור שלנו, היו פעמים שבדקתי לאחר השחיטה של ר' ... ומצאתי שם סירכה, ולכן השארתי אותו עם השומן בכדי שימצאו את הסירכה בחוץ, אני אומר לו אתם בודאי השארתם לי את הסירכה על המתפצלת, והוא השיב לי אל תדבר

שטויות אני לא השארתי דבר, המשכתי ואמרתי לו הרי השארתי את הבהמה עם השומן, והוא השיב, אתה אינך יודע מה אתה שח, אמרתי לו שמן הסתם עשיתי טעות, אני תפסתי אותו בשעת מעשה, אבל היה אסור לי לעמוד ולהתווכח עמו, עשיתי את עצמי כאילו שאני לא רואה ולא יודע, ואז עמדתי מרחוק ואני רואה איך שהוא מוריד את הסירכה שאני השארתי, אני יותר לא שאלתי אותו. גם אצל השוחט ר' ... תפסתי הרבה פעמים סירכות גם שם חשבתי שאולי הוא השאיר זאת בכוונה בכדי לבחון אותי, בינתיים הוא הודה לי שהוא פשוט לא ראה את הסירכה.

* * *

— לד —

עשרות אלפי תויות (בלאמבעס) מתגלגלות
הפקר — כל גוי כו' יכול לקחת ולשים
על הנו"ט

כשנסעתי לשחוט בבית המטבחים של שחיטת ... זה היה בערך 5 שנים מאז שהבעל הבית של אותה שחיטה ידועה עזב את המקום, מצאתי שם חבילה כשבתוכה 50.000 תויות (בלומבעס) של השחיטה הקודמת, יכולתי לקנות את התויות ואפילו לקחת אותם חינם זה פשוט עמד לי בדרך, הם יכלו לשים את התויות אפילו על נבילות, כי התויות היו הפקר, וכל גוי יכל לקחת כמה שרק רצה.

* * *

— לה —

רב ידוע אינו רוצה לקנות בשר לאטליז
 שלו משחיטה ששחטו שוחטים ללא זקנים
 — קלים וריקים גידלו זקנים בכדי שיוכלו
 לשחוט עבור אותו רב

נסעתי פעם לשחוט אצל השחיטה של ... (השחיטה עבור קהילה מודרנית), אני הגעתי למקום כי פשוט היה חסר להם שוחט, ואז הגיע למקום רב מדטרויט, והוא שאל אותי מה דעתי על השחיטה האם היא טובה, השבתי לו שהשחיטה מאוד רחוקה מלהיות טובה בגלל השוחטים הקלים שבה וכו'. להם היתה בעיה, מאחר ובית המסחר לעופות שבדטרויט קונה כאן את העופות שלו עם ההכשר שלו, ולכן הוא גועץ בי איזה גימוק יתן על שאינו רוצה לקחת את אותן העופות, אמרתי לו שיאמר להם שמאחר ולשוחטים אין זקנים לכן אתה לא מוכן לקנות יותר עופות משחיטה זו. הוא פנה לבעל הבית וטען בפניו שלשוחטים אין זקנים והדבר מפריע לו, השיב לו הבעל הבית אם זו הבעיה שלך, אני אדאג שיהיה להם זקנים. בקיצור, הוא שלח לקרוא לשוחטים והודיע להם שהם חייבים להתחיל לגדל זקנים. השוחטים התחילו לצעוק מה פתאום עליהם לגדל זקנים, הם בשום אופן לא מסכימים, אחר השוחטים אמר שהוא מבוגר מאשתו ב-10 שנים, ואשתו לא תסכים לגדל איתי אם יהיה לו זקן וכו' אחר טען שאשתו תעזוב אותו אם יגדל זקן, הבעל הבית השיב להם, יש לי כאן ביונס של שחיטה, הרבנים והסוחרים תובעים ממני שוחטים עם זקנים, אז אין לי ברירה ואני חייב לספק להם זאת, ולכן אם אתם מחליטים לגדל זקנים, אתם יכולים ביום ראשון לשוב למקום ולהמשיך לשחוט, ומי שאינו מסכים שישאר בביתו, ואני אביא לכאן היפס עם זקנים ואלמד אותם שחיטה. השוחטים ראו שהבעל הבית מתכוון ברצינות, והבינו שלא תהיה להם כל ברירה והחלו לגדל זקנים, הם בעצמם היו

קוראים לזקנים מטאטא, הם היו אומרים עכשיו אנחנו שוחטים כשרים, יש לנו מטאטא ארוך, אבל מה לא עושים בשביל פרנסה?

* * *

— לו —

השוחטים קורעים את הסירכות

הייתי נוסע לבית המטבחים ... לשחיטת בהמות של עגלים, וכן של כבשים, ביחד עם הקרוב שלי השו"ב ר' ... שם שיין שוחטים בצורה איטית הדבר איפשר לי ללמוד קליפת הסירכות, בעבר הוא היה ראש השוחטים. בקיצור, הוא היה מקלף את הסירכות בצורה יפה מאוד, אך השו"ב האחר ר' ... היה ממש פחד להסתכל איך שהוא סוחב את הסירכה מהבשר ובכך היה מסתפק. שאלתי את הקרוב שלי ... האם הוא מסתכל פעם איך שאותו שוחט עושה את עבודתו, ואז הוא השיב לי הרי הם כלל לא יודעים איך להוריד סירכות, הם רק קורעים אותם. ראיתי שם גם את השו"ב ר' ... איך שהוא מקלף סירכה בצורה נאותה. שם היו עוד שני שוחטים מאוד דתיים ויראים שהיו להם חלפים יפים מאוד, אנחנו התביישנו מולם. בדרכנו בחזרה הביתה היינו 4-5 שוחטים, המכונית שלקחה אותנו הגיעה משחיטה אחרת שם אספו שוחטים נוספים, בדרך הקרוב שלי היה גאה בי והציג אותי בפני השוחטים כשטען שהוא הצליח להעמיד תלמיד טוב שהוא בכחינת מחכים את רבו, אני יודע להכין חלפים הרבה יותר טוב מהשוחטים הטובים, וכן אני מומחה לבדיקות, וכי אני עושה את המלאכה כזקן ורגיל, ואז קרא השוחט ... ואמר, מה? אל תגיד לי שהוא תלמיד שלך, הוא הרי תלמיד שלי, הוא למד אצלי, ואילו האחר שטען שאני תלמיד שלו כי למדתי אצלו. בקיצור, עשיתי שם פשרה ואמרתי "מכל מלמדי השכלתי" וכו'. ועשו שלום זו היתה אחת הפטנטים שלי לתפוס אותם בעוולתם, לכל אחד מהם אמרתי שאני כלל לא יודע וכי אני בא ללמוד, אפילו שלמעשה כבר ידעתי טוב

את מלאכת השחיטה, רק כך הצלחתי להוציא מהם את כל הסודות
ולדעת את הנעשה באמת שם.

* * *

— לז —

שוחטים בחורף בקור החזק ביותר (בלי
חימום) — שוחטים רבים נאלצים לשחוט
במשך שנים רבות ללא הרגשה — קצב
מכריח את השוחטים לשחוט עם חום ודלקת
ריאות בקור חזק.

הייתי שוחט בשחיטת העופות של ר' ... יום אחד בשבוע, גם
היה שוחט שם השוחט ר' ... יום אחד בשבוע, גם השוחט ר' ...
היה שוחט שם יום אחד בשבוע, ואילו השו"ב הזקן ר' ... היה
שוחט שם 3 ימים בשבוע. אני גם הייתי שוחט שם במקומו של
השוחט ר' ... כשהוא לא יכל ללכת לשחיטה, שם המקום היה
פתוח כשהיו שוחטים בחורף היה שם קור עז עמד שם גם המשאית
ליד הדלת והיו מכניסים את העופות דרך הדלת, כך שהיה חודר
למקום קור עז.

ויהי היום, הייתי באמצע השחיטה, היו מתחילים את השחיטה
בשעה 7:30-8 בבוקר, ובשעה 9:15 היו עושים הפסקה ל-25 דקות,
בערך בשעה 11 הייתי קורא לקצב ר' ... ואני מראה לו שהרגלים
שלי ממש קפואות וכי אני מאבד את ההרגשה, הרגלים דקרו לי
מרוב קור. הקצב ר' ... התרגז עלי וצעק שיש לו כבר 10 שנים
שוחטים ובפעם הראשונה הוא שומע ששוחט מאבד את ההרגשה,
השבתי לו מה אעשה אבל אני מאבד את ההרגשה, ובמקרה כזה
אסור לי לשחוט. בקיצור, אני נכנסתי לחדר לנוח. אחרי הצהריים
חזרתי שוב לשחיטה אני שחטתי עד לשעה 2:30 ושוב אבדתי את

ההרגשה, במקום קמה מהומה גדולה בקרב השוחטים מהנוסח החדש של איבוד ההרגשה, הקצב במקום החליט להטיל את חיתתו על יתר השוחטים בכדי שלא יעשו כמוני, ואז הוא הזהיר שאף אחד לא יחקה את השוחט העצל המחפש תירוצים שלא לשחוט בטענה שהוא מאבד את ההרגשה.

אבל השו"ב ר' ... אמר לי שאני לא אעבוד אלא אך ורק עד לשעה 2-30 בצהריים בגלל שהקצב ר' ... אוהב לנצל ככל האפשר והוא מסוגל לתבוע שיעבדו 12 שעות ביום, אצלו אין גבולות, ואם פעם אחת ניתן לו הוא ינצל אותנו תמיד ויקפוץ לנו על הראש, בדיוק כמו שהוא עושה לשוחטים האחרים הנאלצים לסכול ולשתוק ועושים הכל כמו ילדים טובים כפי שהוא תובע מהם.

בשבוע שלאחר מכן מזמין אותי הקצב ר' ... שאני אבא לשחוט, בדרך כלל שילמו שם \$50-60 ליום, ואז אמרתי לו שאינני רוצה ללכת, העבודה שם בשבילי קשה מדי, אני לא זקוק לזה ועדיף שיחפש מישהו אחר, ואם אתה לא מוצא מישהו אחר אני רוצה לא פחות מאשר \$90 ליום, ואשחט פחות שעות, והודעתי לו, שכמה פעמים שאחוש שאני זקוק למנוחה, אלך ואנוח. הבעל הבית ההוא היה אדם שבקושי רצה לשלם \$60 ליום, ואמרתי לו שאני תובע ממנו \$90 בכדי שהוא יקח מישהו אחר. בקיצור, הוא הבטיח לי \$90 ואני נסעתי לשחוט. כשהגעתי לשם מצאתי את השו"ב הזקן הנ"ל ר' ... השוחט החולה רח"ל כשיש לו דלקת ריאות קשה ועם חום גבוה, והוא אומר לי שהקצב הרשע ר' ... חייב אותו לשחוט גם כשהוא כ"כ חולה 10 שעות ביום, אמרתי לו אסור לך לנסוע הביתה, אתה חייב לנסוע ישר לבית החולים, וכי סכנה לחכות. בקיצור, הוא שמע בקולי ונכנס לבית החולים שכב שם יותר משבועיים, ולאחר מכן נאלץ לשכב יותר משבועיים בביתו. הקצב כך היה נוהג להכריח את השוחטים לבוא ולעבוד ולא התחשב במצבם הפיזי, עד שממש נפלר למשכב ונאלצו לפנות לבית החולים.

— לח —

ב... שוחטים השוחטים ללא מקוה במשך
תקופה ארוכה — היה שם מקוה אך היו
עצלים ללכת עד שם

ביקשתי מאותו קצב ר' ... שאני רוצה ללכת למקוה לפני
השחיטה אז הוא שאל אותי איזו מקוה זקוק שוחט, השוחטים שלו
אינם הולכים אף פעם למקוה, אז הראיתי לו בספר שמלה חדשה
שחייבים ללכת למקוה לפני השחיטה, אז הוא עונה לי שהשוחט ר'
... (הזקן החולה הנ"ל) שוחט כבר 12 שנה ללא מקוה, אף אחד לא
ביקש עד כה ללכת למקוה, והוא מתחיל לעשות עימי ליצנות, אולי
גם למקוה יש איזה קשר עם ההרגשה, אולי בשל ההליכה למקוה
אתה מאבד את ההרגשה. מאוחר יותר נודע לי שיש שם כן מקוה
רק הוא היה עצל לנסוע ביחד עם השוחטים לשם, ואילו השוחטים
האלו לאחר מכן הפסיקו גם הם ללכת ולא ביקשו כלל ללכת
למקוה.

* * *

— לט —

בשחיטה ידועה שני שוחטים ידועים שוחטים
3000 לשעה רח"ל (נו"ט)

בשכיל הקצב הידוע ... היו שוחטים עופות והשו"ב ... עם
השוחט ר' ... ו ... היו שוחטים על גלגל נע 3000 לשעה, 1500 כל
שוחט רח"ל.

* * *

— מ —

שוחט ששחט כל הלילה במשך עשר שעות,
נסע מיד לאחר מכן למשחטה אחרת לשחוט
שם — שוחט גנב

אני הייתי הולך לשימוש בסויט 4 שבלוויליאמסבורג, מוצש"ק
היו שוחטים השוחט הידוע במקום ר' ... משעה 9 כלילה עד לשעה
6-7 בבוקר, אני הייתי שם בערך עד לשעה 2 כלילה, אז שאלתי
אותו איך יש לך כח לעבוד כל הלילה בלי הפסק, אז הוא ענה לי
"ממונו של אדם מעמידו על רגליו", כשמרויחים כסף מקבלים
כח ולא מרגישים חולשה, אני הייתי עומד אתו ביחד כדי להעמיד
באמצע השבוע משעה 2 לפנות בוקר עד לשעה 6 בבוקר, משם
הוא היה נוסע לקאנארסי עם 2 אוטובוסים הנסיעה לקחה לו בערך
שעה או יותר, ושם כשהוא היה הרוג הוא היה ממשיך לשחוט
טוירקיס עם עופות בערך 200 לשעה, מכל מקום הוא היה נוהג
בשתיקה לגנוב סחורה טוירקיס וכו', שאלתי אותו תגיד לי הבעל
הבית מרשה לך לקחת, אז הוא אמר לי שהוא אמר לבעל הבית
שטוירקיס ניתן לשחוט ישר או עקום, אם שוחטים עקום יש נוצות,
ואז יהיו לו הרבה טריפות, ואם אשחוט אחרת לא יהיו לו הרבה
טריפות, הבעל הבית הבין מיד את הרמז שלו (שהשוחט מתכוון
שהוא צריך עופות) והכל על מקומו יבא בשלום, והוא היה גונב
כמה שהוא היה רוצה, הוא היה סוחב ככל שיכל מבלי שהבעל
הבית היה יודע על כך.

* * *

— מא —

שוחטים ללא הפסק בכמה בתי מטבחיים
 כשעייפים מאוד — שוחט שמעביר את
 זמנו בפוליטיקה ודברים בטלים

היינו נוסעים לשחוט ב... ביום רביעי לפנות בוקר בשעה 3:30
 היינו מתאספים ליד המקוה של סאטמאר, אני הייתי מגיע הראשון
 לפני כל השוחטים. כולם היו נכנסים למקוה ומסיימים מיד, ואילו
 השוחט ר' ... היה תמיד נכנס למקוה ועומד מתחת למים במשך 15
 דקות לפחות, כשהוא היה מסתבן ורוחץ את עצמו שוב ושוב, אני
 אף פעם לא הבנתי מדוע הוא נזקק לכ"כ הרבה זמן בכדי לעמוד
 מתחת לטוש, עד שהתברר לי שהוא עובד במשך כל הלילה, והוא
 אינו רוצה להיראות עיף, אז הוא רוחץ את עצמו שוב ושוב. מתוך
 בירור יתר נודע כי הוא עובד כל לילה בסויט 4 שבוילימסבורג עד
 לשעה 3 לפנות בוקר, משם הוא היה הולך למקוה, ומשם יוצאים
 לדרך ארוכה בת שעתיים וחצי נסיעה בכדי להגיע למשחטה ב...
 ושם לשחוט שחיטה גדולה של למעלה מ-1000 עופות לשעה
 ואולי עוד יותר. בכל הדרך היו מדברים פוליטיקה, הוא ידע ישר
 והפוך ממש בעל פה את ה"פארווערטס" והוא היה מוכיח לכולם
 שהוא מבין ויודע בפוליטיקה. בכל נושא ענין הוא היה מביע את
 דעתו בצורה הפוכה. בקיצור, כך הוא היה מצליח להחזיק את
 השוחטים בדרך שלא ירדמו ושלא ימאס לנו לשבת כל כך הרבה
 זמן בדרך. כשהיינו מגיעים הוא היה עובד כאילו שעכשיו קם
 משנתו. חזרנו באותו יום מהארטפורד בסביבות השעה 6-7 בערב,
 ואותו שוחט פנה מיד לבית המסחר לעופות אונגאר להכשיר
 עופות, כך היו פני הדברים הוא נהג בצורה שלא כדרך הטבע,
 ממש כמו מלאך...

* * *

— מב —

הקצב מבית המטבחים מוכר טריפות כאילו
מדובר בכשר — מערבב טריפות בתוך
הכשר — זרקו שוחט מן המקום כי הפריע
לקצב להאכיל טריפות

החסיד המפורסם השו"ב ר' ... הי"ו סיפר לי שלפני 20 שנה
הוא היה משגיח בסויט 4 בויליאמסבורג, הוא היה שם תויות
(בלומבעס) על השקים עם העופות, ולפני שהיה שם את התויות
הוא היה בודק קודם מה יש בפנים, כי הוא היה חושד כבעל הבית
בדברים הגרועים ביותר. פעם אחת שאל אותו הבעל הבית מפני מה
אתה מפחד? מדוע אתה מסתכל קודם בפנים, והוא השיב לו, כי
אני חושש שתכניס בפנים חתולה מתה. אותו בעל הבית היה חשוד
שהוא יקח תרנגולות טריפות ויכניס אותן בתוך שקי הכשרה. פעם
אחת כשהשוחט ר' ... שחט והיו לו שם טריפות, אותן התרנגולות
פתאום נעלמו, הוא היה נוהג לעשות סימן, הוא היה חותך אצבע
מרגל התרנגולת. בקיצור, העופות הללו נעלמו, השוחט הבין
שהבעל הבית לקח את הטריפות הללו בטענה שהוא צריך אותן
בשביל גוי, קרה הרבה פעמים שהיה עובר במקום מכונית והיו
זורקים פנימה עופות שכלל לא היה עליהם תוית של הכשר.
השוחטים היו שולחים את אותן העופות, והמשגיח ר' ... לא היה
מתיר לשים עליהם תוית כשר מאחר ומדובר בבשר שנתעלם מן
העין. בקיצור, הבעל הבית לא שבע נחת מאותו משגיח, וממילא
היו שם חיכוכים, ואז החליט המשגיח שהוא רוצה להיות שוחט
ביוניאן, אבל היוניאן רצה שישלמו להם \$5000 בכדי להיות שוחט
ביוניאן. כעת כשהבעל הבית ראה לאן מתגלגלים פני הדברים, הוא
שאל אותו אם הוא רוצה להיות שוחט, השיב לו המשגיח מדוע
לא? הבעל הבית התקשר ליוניאן וביקש שישלחו לו עוד משגיח
מאחר והוא זקוק לו מיד, ואז השיב לו הרב מעלצער שאין לו

שוחט, אמר לו הבעל הבית שיש לו שוחט ר' ... ישאל האנו אני יכול להשתמש בו?, ואז בדלית ברירה הסכים הרב מעלצער נהיה הממונה על איגוד השוחטים. זה שהיה משגיח עד כה ר' ... הפך לשוחט, אך השמחה לא היתה ארוכה כי בתור שוחט הוא עשה לבעל הבית הרבה יותר צרות. ויהי היום והמשגיח השוחט החדש ר' ... עשה טריפות וחתך את האצבע בתור סימן, אותן העופות נעלמו, ואז הוא פנה לבעל הבית ושאל להיכן נעלמו העופות, הבעל הבית השיב שהוא זרק אותן לפח האשפה. הלך השו"ב והפך את פח האשפה, ועם כף ענק הוא הפך את כל הזבל, ואיננו הוא לא מצא שם את הטריפה. בקיצור, הוא לא אמר דבר, אך לאחר שטיים לשחוט כששוחט אחר החליף אותו, הוא לקח את רשימת כל האטלזים שלהם היו מיועדים העופות והוא הודיע להם, שאם ימצאו עוף בלי אצבעות שיידעו שזו טריפה. בקיצור, אטלז אחד ליד בית המדרש של חסידי פאפא מצא את אותן העופות. השו"ב ביקש מבעלי האטלזים שלא יספרו שהוא גילה להם זאת, אך הבעל הבית של אותו אטלז כן סיפר, והבעל הבית רגז על אותו שוחט ופיטר אותו מעבודתו.

— מג —

הגויים בבית המטבחים תולים עופות חיים
 ביחד עם השחוטים — המשגיח אינו יכול
 לעשות דבר — שוחט מעיד שיהודים
 חרדים המדקדקים בקלה כבתמורה אוכלים
 כסדר בשר נבילות רח"ל

ב ... עבדנו במהירות של 3600 לשעה. הגויים במקום היו רשעים גדולים, כשהשוחט היה בודק את הסכין, ובכל רגע שהשוחט היה מזיז את עינו משולחן השחיטה הם היו תולים חרנגולות חיים על המתלה שתולים לאחר השחיטה. המשגיח היה

תמיד מגיע בריצה לחדר השוחטים וצועק איך זה יתכן שיש פה עופות שכלל לא נשחטו בצוואר, הוא היה מגיע ומראה לשוחטים שהוא מצא עופות שכלל לא נשחטו, ואז העמידו משגיח שבדק אם העופות נשחטו בראשם, ובכל זאת המשגיח לא הצליח להתגבר על המכשלה הזו, ואותם הגויים הצליחו להחדיר עופות חיים. השו"ב שם אמר שהרה"ח ר' ... יכול לשבת בשולחנו ביחד עם 20 אורחים ו-50 נכדים כשרגליו פרושות ולשיר כל מקדש על חתיכת נבילה רח"ל.

— מד —

עדותו של מרן זי"ע על קבלה לשוחט

הרבי זי"ע להבל"ח הורה לי ללמוד שחיטה. תוך מספר חדשים היה לי קבלה על שחיטה מ-10 שוחטים. ואז פניתי לרוב משאר אמאשער לבקש גם ממנו קבלה, והוא אמר לי שבעבור באירופה הוא היה נותן 60 קבלות, אך כאן הוא מפחד לתת לי קבלה, כי ללמוד הוא רואה שאני יודע, אך אם יש לי גם יר"ש איננו יודע, אז אמרתי לו שהרבי ציוה עלי ללמוד שחיטה והוא יכול לשאול את הרבי, אז הוא פנה ושאל את הרבי, ולאחר שאושרו הדבר הוא ציוה לתת לי קבלה.

* * *

— מה —

משחטה שאין מולחים ורק טובלים את העופות בתוך מי מלח ולזה הם קורים כשר ר"ל

השו"ב ר' ... נ"י סיפר לי שבניו גירסי בכלל לא היו מולחים, רק היה להם סיר גדול שהיה בו הרבה מלח והיו טובלים את הסיר

בתוך מי מלח, ולזה קרו כשר, ומי שביקש שיהיה יותר מלוח, היו משאירים את העוף יותר זמן בסיר, ויאכלו עגורים וישבעו.

* * *

— מו —

שוחט ידוע ששוחט כל השנים רק עם פגימות רח"ל — שוחט במפרקת — שוחט בעת שהוא מכשיר עם סכין מלוח — רבנים אינם רוצים לקחת עופות מאותו שוחט כי הסכין שלו אינו טוב

הייתי הולך הרבה פעמים לשחוט ברחוב ... שמעבר לגשר, שם היו שוחטים שני השוחטים המוכרים ר' ... ור' ... אצל השוחט ר' ... לא ראיתי אף פעם סכין טוב, היו לו תמיד סכינים עם פגימות, כי הוא היה שוחט בתוך המפרקת, הוא היה נוהג גם למלוח בעת השחיטה כשהיו הרבה עופות להכשיר היו נופלים על הסכין שלו חתיכות מלח קשות שיכלו גם הם לפגום את סכיניו אינו שוחט אף פעם לא היה לו ישוב הדעת לבדוק את הסכין.

אצל השוחט השני ר' ... ראיתי תמיד סכין טוב, הוא אף פעם לא רצה לעבוד קשה ובמיוחד להכשיר עופות כשביל ביזנעס. ידוע ששנים מהרבנים המוכרים הרב ... עם הרב ... היו שוחטים אצל השוחט הראשון ר' ... אם לא היו לו חלפים טובים אז הוב הראשון לקח 6 עופות ונתן אותם לגוי במתנה, וכשהסכין היה טוב הוא היה נוהג לקנות 60-70 עופות אבל הרב השני כשהסכין לא היה טוב לא היה לוקח עופות בכלל, ובכל זאת על אף שראו איך שהסכינים שלו לא טובים בכל זאת היו ממשיכים ללכת אליו לשחוט, כי היה לו שם של יהודי חשוב, אבל בעצמם נזהרו לקחת

עופות שנשחטו מסכין טוב, ויהודים רבים אחרים סמכו על אוונו
שוחט בשל אותם הרבנים, ואכלו משחיטתם גם כשהסכינים היו
פגומים.

* * *

— מז —

**שוחטים עם דרסה — יהודי חשוב מעיר
לשוחט, אך הלה ממשיך בשלו**

ידוע שהשוחט ר' ... שוחט רק עם הוכאה ומוריד כמעט את
כל הראש, השוחט האחר ר' ... שוחט עם דרסה, ראיתי מכתב אצל
הרב בעל המכשיר ר' ... ששם הוא כותב לו בצורה חריפה ע"כ.
הוא גם כתב לו על ענין הנוצות שאינו מורט בכלל, הוא השיב לו
מכתב תשובה ארוך שהיה מלא בשטויות, והוא המשיך לעשות
אותו דבר.

* * *

— מח —

**שוחט ידוע אומר שהוא אינו מראה אף
פעם את הסכין לרב — הוא מדבר ניבול
פה על חשבון רבנים**

השו"ב ר' ... אמר שהוא אינו מראה אף פעם את הסכין שהוא
שוחט בו לרב, הוא נוהג להראות לו סכין אחר עם מה שהוא אינו
נוהג לשחוט, בטענה שהרבנים חוששים לראות סכין שהוא כ"כ
חד, הוא היה נוהג לדבר ניבול פה כשהיה מתלוצץ שלרבנים
צריכים להראות סכין חלק כמו...

— מט —

השחיטה במונטריאל — עדותו של שוחט
ששוחט ותיק שוחט שם 100 בהמות בשעה
(שפירושו של דבר נבילות) — הוא שוחט
עם ידיים רועדות — עוד שוחט מודה
ששוחטים 100 בהמות לשעה רח"ל

קרוב שלי מ... ביקש ממני בטלפון שאדבר עם הצדיק הרבי
מ... שליט"א ואבקש ממנו שלא ישתמש משחיטת ... מאחר
והשחיטה נערכה בסכינים מלאי פגימות, וכן שחטו כמות של 100
לשעה והוא ראה איך שהידים רעדו כששחט, הוא המשיך ואמר
מילא אני שוחט 100 לשעה אני עדיין צעיר, אבל הוא כבר בן 72
והדבר הוא בלתי אפשרי. כך נודע לי שבשחיטת גלאט ב... שחטו
100 לשעה.

* * *

— נ —

שוחטים עם סכין-משורר שהיה מלא פגימות
1200 לשעה — אינו יודע להכין סכין —
שוחט שהוא גנב רוקד עם נכריות ר"ל —
2 משגיחים והדבר לא עוזר — בעל הבית
כועס על המשגיח

שחטתי עבור קהילה ידועה במשך יומיים בשבוע בס"ח
שחטתי 2000 עופות בערך.

שם היו 2 שוחטים מהיוניאן, אחד מהם שחט על הגלגל הנע
1200 לשעה. הוא היה נוהג לשפשף את סכיניו באבן קאכאקאנדיומ

והיו לסכין פנימות גדולות, אני הראיתי לו איך להכין סכין לשחיטה אבל זה לא עזר דבר, אותו שוחט היה אוהב לרקוד עם הנכריות, ולגנוב טוירקיס וכו' ר"ל.

הרב ... מהאו יו ביקש ממני שאשמור על התויות שלו (בלומבעס) ושאתן תויות בהתאם לצורך, כי הוא לא סמך על השוחט, קיבלתי על עצמי לתת תויות בהתאם לצורך וקיבלתי על כך שכר של כמה דולר, אני השתדלתי לתת תויות בהתאם לרישום מדויק שקיבלתי.

כשראיתי שהשוחט אינו נזהר ושוחט עם פנימות, קיימחי ישיבה עם אותו רב, שהיה ממונה מטעם האו יו, הוא היה רב הונגרי, ת"ח, אני סיפרתי לו את הכל, ואמרתי לו שאם הוא חושב שאני דתי מדי ומגזים, הרי שאני מבקש ממנו שיפנה לאחוז השוחטים שלו ששוחט מטעם האו יו והוא יספר לו את האמת, כי להמשיך כך ולא לעשות דבר אי אפשר, אסור לאפשר להמשיך ולהאכיל טריפות, וע"כ הוא השיב לי שאין לו פשוט שוחט, ואז הודעתי לו שאני מוכן מיד לסדר לו שוחט אחר, ופניתי מיד לשו"ב החשוב ר' ... עה"ש (שלצערי נהרג באותה תאונה מחרידה שנהרגו בה חמישה שוחטים). הוא הגיע למקום לשחוט במשך 5-6 שבועות. הוא ניסה ללמד את המקצוע לשוחט שהיה במקום אבל לא עזר דבר. אני ביקשתי ממנו שהוא יטלפן לאו יו ויעמיד אותם על העובדה שאותו שוחט אינו יודע לשחוט, אך הוא ריחם על השוחט. אמרתי לו שכל האחריות נופלת עליו ולא על האו יו, כי אותו שלחו בכדי לשמור שלא יאכלו חלילה נכילות וטריפות. בקיצור, הוא ראה שאכן הוא חייב לעשות משהו, והוא דיבר, ואכן האו יו סגר את המקום לאחר חמשה שבועות כי המקום לא היה ערוך לשחוט עם שוחטים טובים. הבעל הבית רצה להרוג אותי, הוא קילל אותי בקללות נמרצות בגלל שאני גרמתי שיסגרו לו את המקום

* * *

— נא —

בבית מטבחים אחר כמעט כל שוחט שוחט בין 1200 עד 1800 לשעה רח"ל — הבעל הבית שומר על קצב עבודת השוחטים מהוך טלויזיה פנימית המורכבת שם (בעל השור על שורו) — השוחט שם מאפשר שיווק נבילות

במשחטה גדולה של עופות שחטו מספר שוחטים, ר' ... שחט 1200 לשעה, ור' ... 850 לשעה, ר' ... 1200, ור' ... בערך 600 לשעה. פעם אחת היה חסר שוחט, והשוחט ר' ... נאלץ למלא את מקומו, הוא לא בדק את הסכין ושחט 1800 לשעה במכה אחת. ר' ... היו לו פחות טריפה כי הוא שחט 1200. השוחט השני ר' ... היו לו הרבה טריפה, הוא היה תמיד ברוגז על ר' ... למה אין לו טריפה, והבעל הבית מסתכל עליו ואינו מבין מדוע הוא פוסל כל כך הרבה. פעם אחת השוחט ר' ... צעק שר' ... שחט פגר, וביקש ממנו שירוף במהירות להוריד את הפגר מהגלגל הנע, השוחט ההוא לא היה איכפת לו והיה מעביר זאת. הוא בכלל לא היה שם לב.

הבעל הבית המקומי מאוד רצה שאשחוט במקום, אפילו שהוא ראה שאני שוחט בצורה איטית בערך 500 לשעה, ובאמצע שחיטה של שעה אחת פניתי לשטוף את משקפיי מהאבק שהצטבר עליי, וכולם השתוממו מדוע אינני מרחם על הזמן כשהגלגל מסתובב ריק ללא עופות. אך בעל הבית היה מבין גדול יותר מהשוחטים עצמם, כי היתה לו שם טלויזיה פנימית שממנה ראה את הכל, כל מה שכל אחד עושה, באיזו מהירות עובדים. היתה לי אצלו פרוטקציה (כי הוא היה צריך שוחט), והצלחתי לשכנע אותו שיאפשר לי להשתמש בטלפון שיחה ישירה. פעם אחת ראה אותי הבעל הבית ליד הטלפון, ואומר לי תראה על הטלויזיה, וראיתי איך

שהשוחטים שוחטים, אז ראיתי איך ששוחט ידוע חסיד שוחט 200 עופות ואינו בודק כלל את הסכין, והבעל הבית שהיה פושע ישראל אומר לי אתה רואה הוא לא עושה טוב, הוא אינו בודק כלל את הסכין, כי אם יבא לכאן רב מגניו יורק הוא עלול לפסול לי את כל המשחטה, הדברים הללו היו סתם דברי חנופה כדי ללכוד אותי ברשתו, בכדי שאבין כאילו שהוא רוצה שהכל יהיה כשר. באותה הזדמנות ראיתי באותה טלויזיה מה שהוא לא ראה, שהשוחט כלל אינו בודק אפ"י סימן אחד, וממילא הכל נבילה רח"ל, נראה שאותה טלויזיה לא נאסרה ע"י הרבנים כי הם אף פעם לא ראו זאת, כי הם באים פעמים נדירות למקום לבדוק את השחיטה ששם הם נותנים עליו את ההכשר, והם בודאי אינם מכירים את הפטנט שהוא איסור של בעל השור על שורו (ע"י בספרי שו"ת זבחי זבחי צדק).

* * *

— נב —

נסיונות בעת השחיטה — גויים עומדים על הראש ומוכרחים לשחוט אפ"י כשהסכין אינו מוכן — שוחט עם מעט סכינים

נסעתי לאוהיא לשחוט עופות ביחד עם השו"ב הרה"ח ר' ... הוא היה ידוע כבעל תפילה טוב, הוא היה שוחט בקהילת ... הגענו למלון בערך בשעה 12 בלילה, ובשעה 6 בבוקר כבר היינו צריכים לקום ולהתפלל לפני שנוסעים לשחיטה. הדבר הראשון שעושה שוחט מיד כשהוא מגיע הוא לבדוק את הסכינים (חלפים), אולי חלילה הם התקלקלו בדרך בעת שנסעו. ב"ה 4 מתוך 6 סכינים שלי היו טובים, ואילו השנים הנותרים התקלקלו. אצל השוחט האחר הסכינים לא היו טובים. הוא החל לתקן את הסכינים שלו אך זה לא הלך, הוא ניסה שוב אולי הוא לא רואה טוב כי להכנת סכין

אסור להיות עצבני, וחייבים להיות רגועים, ואז הוא היה עצבני ולא היה רגוע. אמרתי לו שאני אתן לו את הסכינים שלי לשחוט, הוא לא היה מוכן לשמוע על כך, כי באמצע השחיטה כל אחד מנסה לסדר את הסכינים שלו, ואם את שלו הוא אינו יכול להכין כראוי הוא בודאי לא יוכל להכין את הסכין שלי שהוא לא רגיל להם. השעה כבר הייתה 12:45 והוא אינו יכול להכין את הסכינים, ביקשתי ממנו שיתן לי את הסכינים ואני אכין לו אותם. תחילה הוא לא הסכים. אך כשלחצתי אותו יותר והסברתי לו שאני מקוה שאני אצליח להכין לו את הסכינים, הוא התרצה והסכים, ועד לשעה 1:30 כלילה הייתי מוכן עם הסכינים, הוא שמח שמחה גדולה שאין לשערה, כי כשמגיעים בבוקר למקום השחיטה כשמאות פועלים גוים ממתינים ולוחצים להתחיל בעבודה הנסיון הוא רב מאוד, ושוחטים עם מה שיש ביד מבלי להתחשב במצב הסכין. בגלל הסיבה הזו לקחתי עימי תמיד 6 סכינים, כולם היו עושים צחוק ממני על שאני לוקח עימי כמות כזו של סכינים, אך המציאות היא, שלא פעם אחת קורה שמגיעים לשחיטה ורואים שהסכינים אינם טובים וחייבים להכין שם שוב את הסכינים, ולמי יש עצבים לעשות זאת כשכל רגע יקר, ולא תמיד מצליחים לעשות זאת.

ע"כ העצה היחידה הייתה להביא עימי הרבה סכינים, ואפילו כשמתקלקלים הסכינים נשארים סכינים טובים ואפשר להתחיל בשחיטה. לדאבוני, כל אותם השוחטים שלא הביאו מספיק סכינים נאלצו לעמוד בנסיונות קשים ושחטו לעיתים קרובות בסכינים פגומים. לא היה בכלל חשש שמישהו אחר יראה באיזה סכין אותה שוחט, כי אף אחד לא היה בודק את סכיניו של השני, וכשמישהו ביקש לבדוק היה זה בבחינת שמור לי ואשמור לך ר"ל, והרב או המשגיח וכו' כמעט אף פעם לא הגיעו למקום לבדוק את השחיטה.

* * *

— נג —

השחיטה לאחר יום הכיפורים — המנהל
מכריח גם שוחטים ותיקים לשחוט כמויות
גדולות כשהם עייפים — הרב המכשיר אינו
יודע כלל מהנעשה במקום

כפי שידוע במשחטות הגדולות כל יום של שחיטה ממלא
תפקיד חשוב בכמויות שהם מסוגלים לספק. בעלי המקום מרגישים
בצורה משמעותית כשמספיקים 30.000 ליום או רק 10.000 עופות
ליום, במיוחד בימים הנוראים הבשר הוא הביזנס הטוב ביותר,
מרויחים מחיר כפול מכל השנה, לכן נאלצים לנצל את מוצאי
יוה"כ ונוסעים מיד לאחר צאת החג למקום, בכדי להיות שם לפנות
בוקר ולהספיק לשחוט לפני חג הסוכות. אותו דבר גם במוצאי ר"ה
נוסעים מיד עם צאת החג, עוד לפני ר"ה פותחים בהכנות
ובתכנונים לעבודה מיד לאחר החג מתי יסעו ומתי יתחילו בעבודה.

השו"ב המנהל הציע לנו את תכניתו שניסע במוצאי יום כיפור
ונגיע בשעה 6 בבוקר, ובשעה 7 בבוקר נתחיל בעבודה, אז הודעתני
לו מיד כי איני מוכן לכך בשום אופן, כי לאחר נסיעה של כל
הלילה חייבים לנוח, כי אם אהיה עייף אני בוודאי לא אשחוט.

נתתי לו עצה בדיוק כמו שהרופא יכול להפסיק את המשחטה
לכמה שעות אפילו כשהבעל בית משלם לשוחטים עבור שעות
העבודה שלהם, אותו דבר גם אנחנו יכולים, להתחיל בעבודה
בשעה 12 בצהריים לאחר שכולנו ננוח קודם מהדרך. אז הוא צחק
ממני, ואמר שזה לא יכול להיות ואסור חלילה שזה יקרה כי אז
המשחטה תפשוט רגל, הסחורה חייבת להגיע לאיטליזים! ובמיוחד
בערב החג, אמרתי לו שאתה לא צריך לדאוג למשחטה, אנחנו
חייבים להיות במנוחה לאחר צום יוה"כ לנסוע כל הלילה ולהתעייף
מהנסיעה ומיד ללכת לשחיטה זה דבר בלתי אפשרי, אז הוא השיב

לי שבעמפייר גם כן היה כך, אז עניתי לו בטון גבוה יותר שבאימפייר שחטו טריפות, ואז הוא החל להצדיק את השחיטה של אימפייר, אז עניתי לו בפרצוף ששוחטים שם 1200 לשעה ואיתה שחיטה היא של נבילות וטריפות. הוא נהיה לבן כמו סיד, הוא גאלץ לשכב על המיטה כי הדברים שלו היו לו מעין סטירה בפרצוף, השוחט הזה שאחו מעצמו כפריץ ורב עשיתי ממנו צחוק לעיניהם של כל השוחטים וקבעתי שהוא מאכיל טריפות.

הויכוח נמשך עד שהדברים העלו אותו לטון גבוה והוא אמר שהוא יראה לי שיוכלו לשחוט 1200 לשעה, עניתי לו שזה לא יקרה אף פעם, אני אזרוק אותו מכאן, אני הצלחתי במאמצים רבים להנהיג כאן שחיטה כשרה ואני לא אתן שישברו אותה ויאכילו נבילות וטריפות. אני צעקתי לו בחזרה שאתה כאן לא בעמפייר, אם אתה רוצה לשחוט טריפות אז אימפייר פתוח בפניך ויקבלו אותך שם בכבוד, יש לך שם קרדיט טוב. השוחטים שמחו עד אין לשער שאני משפיל את אותו בעל גאווה, אך הם ידעו שזה לא יעבור כל כך בשקט, כי הוא ידוע כנוקם ונוטר. ואז אני המשכתי לצעוק עליו, אני אומר לך בפרצוף לעיניהם של כל השוחטינו, שאם לא ישחטו למחרת יום הכיפורים קצת יותר מאוחר תשחוט אתה בעצמך, אני לא אשחט, תישא אתה באחריות לאותה שחיטה. בקיצור, הגענו למחרת יום"כ בשעה 5:30 ועמדנו להתפלל, אך אני הודעתי שאני הולך לישון, המנהל טען שאני ארד בשעה 7:00 לשחיטה. הודעתי לו שהוא עושה חשבון ללא הבעל הבית, אני הולך כעת לישון. ואז הוא שאל אותי עד מתי? השבתי עד שאני ארגיש שנחתי מספיק שאוכל לעבוד. להתפלל יש לי זמן בעת שאקום. מיד הלכתי לישון. בשעה 8 הגיעה בריצה לחדרי גוי שאחו עופות בידו והוא צועק ראביי ומעיר אותי, הסתובבתי לצדי והמשכתי לישון, לבסוף בשעה 9 התעוררתי. בינתיים השוחטים הותיקים שחטו, המנהל ראה שהוא נפל בפח. השוחט הותיק ר' ... עמד מסכן על רגליו כשהוא עיף מאוד ושוחט, כשירדתי אמרתי

להם, הייתם חייבים כולכם למחות כמו שאני עשיתי, לא היה קורה דבר. מדוע כשמגיע לנושא של יהדות כולכם חוששים מבעל הבית של המשחטה, ואינכם חוששים מהבעל הבית האמיתי? אני אולי נהגתי בבטלנות, אני הייתי צריך לספר זאת לרב בעל המכשיר, אני דן את עצמי לכף זכות שגם בלי זה בלבדתי לו הרבה את המוח ולא רציתי למשוך את החבל יותר מדי. למעשה שחטו שם ללא הרגשה כשעייפים מאוד יום אחד לאחר סליחה וכפרה, פרצוף כזה יש לשוחטים הטובים, הפחד שלהם מבשר ודם חזק יותר מפחז מפני בורא עולם אפילו כשמדובר באכילת נבילות וטריפות רח"ל.

* * *

— נד —

שוחטים בכל תקופת החורף בקור החזק ביותר — קלות של שוחטים — מתקמצים לקנות תנור חימום — המנהל מכריח לשחוט ללא הרגשה גם את השוחטים הזקנים — הרב בעל המכשיר הינו ירא וחרד אך אינו יודע מה נעשה באמת המקום

ידוע שבמשחטות בחודשי החורף קר מאוד, ביקשתי מהשוחטים שנבקש ביחד מהבעל הבית שיקנה תנור חימום אלקטרוני, אז השוחטים ענו לי שהביזנס כאן אינו טוב ולכן קשה לבקש זאת ממנו. טענתי בפני השוחטים שאנחנו מרויחים \$350 כל שבוע אז אנחנו יכולים לקנות את התנורים על חשבוננו, כל שוחט יתן חלק, כמובן שלא היה עם מי לדבר, כשמדובר היה בכסף כבר שכחו מהקור, אז אמרתי להם, שאם יהיה לי קר ואני מרגיש שאני מאבד את ההרגשה אז אני מפסיק לשחוט. אז השוחט הממונה ... אמר לי שאסור לי לעזוב את השחיטה, ואם אעזוב לא

אקבל את המשכורת של אותו יום, שפירושו היה שאקבל באותו שבוע פחות ב-\$75. השבתי לו שמוכן שאם הוא יאלץ לעבוד במקומי, הוא יקבל את הכסף במקומי, אני אינני זקוק לכסף שאינו כשר, ואז הוא אמר לי שיש לו עלי רחמנות, היות שאני צריך לפרנס 7 ילדים, לכן אסור לי לקחת הביתה המחאה קטנה. אז השבתי לו שלא המשחטה נותנת לי את הפרנסה רק הקב"ה, ואסור לי לשחוט בקור כשאינן הרגשה, כי זה נגד רצונו של הקב"ה, אך כשאני כן אעשה את רצונו אפילו אם אני לא אעבוד כאן הקב"ה ישלח לי את פרנסתי. אז הוא השיב לי שזה קל מאוד לדבר, אך הפרנסה קשה מאוד. אמרתי לו שאני מאמין באמונה שלימה שהשי"ת נותן (בארה"ב לכד) ל-200 מליון גוים לאכול אז הוא — להבדיל — יתן גם לי פרנסה, במיוחד במקום שאני מתכוין ברצינות למלא את רצון התורה.

ויהי היום, וקור עז שרר במקום, השלג היה בגובה של 20 אינצ'ים והיה לי קר מאוד, ואז הודעתי לשוחטים שאינני שוהט יותר, לא מעניין אותי דבר, אסור לעבוד בקור שכזה ואינני מוכן לחזור לשם. לשוחטים היה קר מאוד, אך בשל החשש שיאכדו את כספם המשיכו לשחוט, הם לא האמינו שאני אעשה כפי שאמרתי שאפסיק את השחיטה, מה הפירוש שאני לא אחזור, דבר כזה עוד לא קרה בהיסטוריה של השחיטה שם לעשות נגד רצונו של הקצב בעל הבית. במקום מהומה גדולה. השוחט ר' ... עומד כבר בקור 1.5 שעות הוא מחכה שאבוא להחליף אותו ואני לא בא. גם ר' ... עמד שעה ארוכה וחיכה שהשוחט השני יבוא להחליף אותו אך גם הוא הגיע להחלטה שהוא אינו משוגע והוא הולך ואינו מוכן להמשיך ולשחוט במצב כזה. הגויים פתחו בצעקות, גם הם רצו לגמור את העבודה, גם להם קר. רצו מהר לקרוא לי ואני לא הסכמתי לחזור לעבודה. מנהל העבודה ר' ... רצה לנקום בי והוא לא הלך לשחוט במקומי, הבעל הבית צלצל מנוי יורק וביקש לדעת מה קורה שם, ומננהל העבודה שפך עלי את טענותיו. הבעל הבית קורה לי לטלפון, אבל אני עומד בשלי. הוא רואה שאני עקשן, אז

הוא צלצל לרב המכשיר, והרב מצלצל אלי ושואל אותי מה קורה שם. סיפרתי לרב את כל אשר קרה שם, שביקשתי שיעמידו במקום תנור חימום, אין לי הרגשה ואסור לי לשחוט כך, אם הרב רוצה שאני אשחוט אפילו כשאין לי הרגשה אז זה משהו אחר.

הרב חשב לרגע ואמר שח"ו אם אני חש שאין לי הרגשה אסור לי להמשיך לשחוט, ולא הסכמתי לחזור ולשחוט שם. בעל הבית הפסיד באותו יום סכומי עתק, מרוב קור מתו אלפי עופות (גם הם ככל הנראה איבדו את הרגשתם, אך נראה שהשוחטים הזקנים יש להם הרגשה גם בקור העז ביותר, ה' ירחם). הוא לא יכל לשלוח את המשאית שלו והיו לו שם צרות גדולות. השוחטים שם רעדו שהמשחטה תסגר והם ישארו ללא פרנסה, הבעל הבית טלפן ואמר שיאספו את החפצים כי הוא מבטל שם את השחיטה, הוא לא שוחט יותר, הוא יעבוד כעת בשביל האו"י, שם לא יהיו לו צרות. השוחטים היו אבלים וחפויי ראש על הצרות שאני גרמתי להם, ואז אמרתי להם, אמרתי לכם הכל מראש, ובשביל כמה דולר יכולנו לקבל הכל, אנחנו גרמנו לעצמנו את הצרה הזאת. בקיצור, כל השוחטים ארזו את החפצים שלהם, החפצים היו כבר עמוסים במכונית ערוכים ומוכנים לנסוע. זה נראה היה בדיוק כפי שעוברים מדירה לדירה. פתאום מגיע טלפון מהבעל הבית שלא יסעו ושישארו שם. כולם מורידים בחזרה את החפצים. לאחר 15 דקות צלצל הרב המכשיר ושאל האם נסעו כבר, ואז אמרו לו שהבעל הבית ציוה להישאר במקום והורידו בחזרה את החפצים, ואז הרב התרגז ואמר מי הוא כאן הבעל הבית, הרב או הגוי, מדוע שמעתם בקולו אני הרי אמרתי לכם לנסוע הביתה והייתם צריכים לנסוע, אבל מאחר שכבר הורדתם את החפצים חזרה אז תשארו שמה.

למחרת כבר היה במקום הסקה והיה ממש תענוג לעבוד שם אך ההסקה הזו עלתה \$350 וההפסד מאתמול היה למעלה מ-\$10.000 כי הסוחרים לא קיבלו את הסחורה, ובעל הבית אף פעם לא שכח לי את מה שגרמתי לו. אמרתי לבעל הבית שיידע,

שאת כל הבעיות שנגרמו לו אשם בכל רק מנהל העבודה שלו כי הוא הלך והלשין עלי לבעל הבית ואמר שהוא יעזוב אם אני ימשיך לשחוט שם, אבל הרב אמר לו שהוא אינו מעכב את מי שרוצה לעזוב, אבל הוא לא שולח אף שוחט משם, חוץ שאם יתפסו שוחט שהוא אינו ירא וחרד ומאכיל ח"ו נו"ט. לולא כל המהומה הזו, עד היום היו ממשיכים לשחוט שם ללא הרגשה בחודשי החורף.

* * *

— נה —

שוחטים חרדים ללא מקוה במשך תקופה ארוכה — שוחט ידוע כלל אינו מעוניין במקוה

בשחיטה חרדית ידועה כשהתחלנו לשחוט שם, לא היה לנו שם מקוה, בדלית ברירה הייתי הולך לטכול בנהר, אבל זה היה ממש פיקוח נפש. היה זה בחורף, כשהקור עז, ונאלצתי לספר זאת לשני שוחטים ר' ... ור' ... בכדי שיידעו שאם חלילה אינני חוזר תוך 3/4 שעה שיבואו לחפש אותי שם, אני כיוונתי אז שזה יהיה פדיון מהיסורים של ה"צ ר' יחזקאל מערץ זי"ע, שהיה אז מסוכן, אך לצערי זה לא עזר. בקיצור, לאחר שכבר עבדנו שם במשך 4 חדשים אמרתי לשוחטים שב"ה אנחנו מרוויחים \$300 עד \$350 לשבוע שכל אחד יתן סך של \$50 ואני אבנה מקוה כשרה. השוחטים ענו לי שחבל להכניס בזה כסף, כי בכל יום המקום עלול להיסגר, ואז אמרתי להם שאם המקום יסגר אני אשלם לכל אחד מהם את כספו. כן הצעתי להם שאני אבנה מקוה מכספי, וכל אחד ישלם לי תשלום כשיבא למקוה, כי בדיוק כמו שבניו יורק כשהולכים למקוה משלמים, ודוקא כאן כששוחטים שלא תשלמו עבור המקוה? וע"ז ענו לי, שאם המקוה באמת יהיה חם וטוב בדיוק כמו בעיר הם ישלמו, כי הם סבורים שלדעתם הם אינם

עה

חייבים לסבול מהקור, זה לא ב"כ חשוב ללכת למקוה (רח"ל). אגוי בין כה וכה תכננתי לבנות מקוה, ורציתי שלאחר מכן לא יהיה להם מקוה בחנם רק שישלמו עבורו (בכדי שחלילה לא יהיה קטרוג שהשוחטים אינם הולכים למקוה, רק אם המקוה חם).

בקיצור, תוך שבועיים בניתי מקוה יפה עם בור של מי גשמינו וכו'. הרב ... שהיה במקום ראה את המקוה וקבע שהמקוה כשרה במאת האחוזים אפילו בשביל נשים, המקוה היתה חמה בכל יום, והשחיטה היתה אחרת אז, אך כשהשוחטים היו צריכים לשלם כולם שילמו פרט לשוחט ר' ... הוא לא רצה לשלם, הוא טען 2 טענות, 1. שיש ספק ספיקא שבקרוכ הוא עוזב את המקום, 2. יתכן ויסגרו את המקום ויאלצו לעבור למקום אחר. המקוה עלתה בערך \$350, במקום שחטו כבר במשך 15 שנה, ומדוע דוקא שיסגר עכשיו, וחוץ מזה עד שיסגרו או יעזבו את המקום צריך לשלם עבור המקוה בדיוק כמו בכל מקוה אחר. בקיצור, כל השוחטים רבו עם אותו שוחט ותבעו ממנו שישלם את חלקו במקוה, אך כולם בסופו של דבר ויתרו לו על הכסף, העיקר שיילך כל יום לטבול לפני שהוא שוחט, (פרט לשוחט אחד שלא היה מוכן לוותר לו על חלקו בשותפות). לא בחנם אמר הבעל שם טוב הק' "הזעם תצעד ארץ", זביחה עירובין מקוואות על כך מתלבש הבעל דבר.

— נו —

שוחט חרדי רשע אינו מאפשר את תיקונם
של קלקולים גדולים — שוחטים ומולחים
במכונות — שוחט סותם פיו של המשגיח
שלא לגלות סודות

כשברחוב היתה מהומה גדולה כשנודע ששוחטים ומולחים
במכונות, אז המשחטות שהיו שוחטים שם בשביל הצבור החרדי
היו חייבים להוכיח שעשו משהו בכדי להרגיע את הצבור, אז שלחו
משגיח ידוע ומכובד שהיה אז שמש אצל הרב ... בביהמ"ד שלו,
הוא היה גם משגיח באיטליז ב... אווניו בפּינת רחוב ...

ויהי היום והמשגיח הגיע כבוקר ביחד עם השוחטים, והשו"ב
הזקן מספר לו סיפור שפעם הגיע מתפלל חדש לבית הכנסת והחל
להתערב בנעשה בהנהלת בית הכנסת, הוא התערב בחלוקת העליות
וכו', אז הראש הקהל קם ואמר (בניגון מיוחד) "האחד בא לגור
וישפוט שפוט" (השוחט שהיה בעל מנגן מפורסם) הוא גם ניגן
את אותו ניגון במשך שעה ארוכה, והוא ביקש מכולם שישירו עמו
יחד ואני בתוכם, אני הייתי חייב להוכיח לו שאני יודע לשיר את
השיר. בתחילה לא הבנתי מה הולך כאן, הוא הרי סיפר סיפור, עד
שראיתי שהשיר לוקח יותר מדי זמן ואז הבנתי שכוחו היתה
למשגיח שנסע עמנו, שישמור על פיו ולא יתערב במה שלא צריך,
ואכן זה עזר, לא שמענו מאותו משגיח אפי' מילה מיותרת אחת.
אותו משגיח בין כה וכה לא האריך שם ימים, כי החזן השוחט
הזקן הנ"ל ר' ... טען בפני הרב (שנותן את ההשגחה) שהוא לא
עושה שום דבר וחבל על הכסף שמשלמים לו, והרב שמע לו, ויצא
העגל הזה, וכך בלי משגיח יצאו מכשולות רבים ע"י השוחט (חזן)
שהיה נחשב לאדם מכובד מאוד עם השפעה על הרבנים מכשירים,
הוא עמד בראש מאכילי הטריפות, כשהנהיג את כל המכשולות
ורדף את השוחטים והמשגיחים היראים וד"ל.

— נז —

שוחט מאכיל טריפות — שחיטה פרטית
מבולבלת — הנהיג שחיטה פרטית לציבור
החרדי לפני 30-35 שנה — הוא גרם גם
לחורבנות גדולים

השוחט הזקן (החזן הנ"ל) היה שוחט יומיים בשבוע, ביחד הימים הוא היה עוסק בליטוש של זהב, הוא היה יושב בכרים היכן שחבריו היו יושבים, הוא היה מתחפש שלא יכירו אותו, יהודים דתיים לא אכלו מהשחיטה שלו עוד בעבר באירופה, הוא היה בן בית אצל הרבי מ... זי"ע וכך הוא נמנה על חשוכי הקהל כשלמעשה הוא היה אדם ירוד ושפל, אך כאן בארה"ב הוא הפך לקצב, בשנים הראשונות היתה לו משחטת עופות, וככל שעוד היתה לו המשחטה בברוקלין אנשיו יכלו לראות מקרוב ולהבחין בנעשה שם (שמעתי מאנשים אחראים שסיפרו שהיו שם בעיות גדולות, השוחטים נאלצו לשחוט כמויות גדולות, וגם השוחט הזוה היה שוחט אצל, אך ר' ... ראה שהוא זקוק להרבה שוחטים, הוא החליט לצאת מוויליאמסבורג והוא העביר את המשחטה ל... ושחט שם על גלגל נע, שפירושו של דבר שעופות נסעו על הגלגל, בסביבות 3000 לשעה כששני שוחטים צריכים להספיק זאת, 1500 לשעה לכל שוחט, את הכנפים של העופות אף אחד לא תפס. העופות זרקו את עצמם באמצע השחיטה והסכין (החלף) נדפק הרבה פעמים, אך אף פעם לא קרה שבסכינים ימצאו פגימה (פירושו של דבר שאף פעם לא הטריפו מטעם של פגימת הסכין, לכולם הם שיקרו ואמרו שהיה להם סייעתא דשמיא גדולה בגלל ברכתו של הרבי זי"ע) שם שחטו אותם השוחטים ... לאף אחד לא היה את הזכ"י להיות שם, רק לשלשת השוחטים הללו הוא איפשר כי הם הלכו עמו בתלם והסכימו לכל ההפקרות השוררת שם ולא סיפרו דבר, עד שכל השלשה התקלקלו אצלו וירדו פלאים רח"ל.

קול השחיטה

עח

בגלל זה לא יודעים עוד על הנעשה שם רק זאת ששמעתי משוניים
מתוכם שהיו נותנים לי שיעורים איך אפשר וצריכים לשחוט (אח
זאת שמעתי מהם כשנסעתי לשחוט ב... ליד ...) אנחנו שחטנו אז
במשחטה כשרה תחת השגחתו של הרב ... והרב ... אבל עם כל
זאת, הצליח אותו אדם להאכיל את הציבור בנבילות וטריפות
ולהשאר עד היום כיהודי חרדי, ה' ישמרנו.

קול השחיטה

עט

— נח —

עכשיו באנו לסדר מה בין בשר בהמה לבשר עוף וממנו יראו כי הנמנע מבשר בהמה שומר מצרות נפשו ונפש ביתו וניצול מעשירות חששות רציניות.

בשר עוף	בשר בהמה
סכינה קטן וקל בניקל להעמידה חד וחלק כדבעי.	(א) יש לה חליף גדול מאוד שקשה להעמידה חד וחלק, כשנפגם, ונסיון גדול לטרוח להחליקה ביש לה פגם קטן.
בדיקתה קל מאוד בלי קישויים-וכל נער יבדקם. ואין לה אורך רק קצת.	(ב) בדיקתה כהוגן קשה-לרוב חריפתה וגם צריכים לבדוק אורך גדול, והרבנים מפקחים מתייראין לדחוק הציפורן היטב על הסכין מחמת חריפתה.
אין בודקין אחר כל עוף-הסכין קצר-הבדיקה ניקל-ואינו מזיק הצפורן.	(ג) שוחטים העוסקים בשחיטת בהמה צפורנם מתקלקל בזמן קצר כיון שבודקין אחר כל בהמה ממש, סכין חד וארוך ושוחטים בהמות למאות בכל יום.
העוף צוארה נקי ואין שום קלקול.	(ד) צוארי הבהמות מלוכלכים - בפרט בימות החורף - בחול ועפר (ונשאר לכלוכית גם אחר הדחת הצואר במים) ופוגם הסכין מיד והשוחט צריך לנצל זמן שניתן לו לנוח בין שחיטה לשחיטה (שלא

בשר עוף	בשר בהמה
	<p>יהי עיף) להעמיד סכינים, ולפ"ז עובדים כמ"פ ח' וט' שעות רצופים-חלק בהשחיטה-וחלק בהעמדת סכינים.</p>
<p>לא שייך אצל העוף כלל.</p>	<p>ה) בשחיטת בהמה מדקדקין לשחוט לצד מעלה כל מה שיכול שלא יפול הרבה בשר לחלק הראש, וגורמת הגרמות כידוע.</p>
<p>אצל העוף תופס הראש בידו ומרגיש אם נדה העוף ויש לחוש לשהייה או דרסה.</p>	<p>ו) בשחיטת הבהמה אין השוחט תופס בידו רק הסכין לא הבהמה וקשה להרגיש לפעמים שהייה ודרסה, (ועי' שמ"ח ואחרונים).</p>
<p>אצל העוף זורקין העוף הקטן לקופסא המיוחדת לטריפות ונפרד כולו משאר העופות.</p>	<p>ז) אצל הבהמה כאשר נתגבל אצל השחיטה, או מצאו טריפה לאחר השחיטה נצרך זהירות יתירה שלא יתערבו החלקים הראש בין הראשים הכשרים, גוף הבהמה עם השאר ועוד, כי כל חלק ניתנת למקום אחר.</p>
<p>לא שייך אצל עוף.</p>	<p>ח) אין סכינים נפרדים-לחתיכת חלקים שמחובר שם חלב ולשאר צורכי חתך (ובחולין-הטבח צריך ג' סכינים).</p>

קול השחיטה

פא

בשר עוף	בשר בהמה
<p>י"א שאין שחיטתה מה"ת רין מדרבנן (עי' כנה"ג סי' כ"ט וב"ח ופמ"ג ר"י ה' שחיטה).</p>	<p>ט) שחיטת בהמה מה"ת לכו"ע.</p>
<p>בעוף השוחט תוקף אגודל ורואה היטב היטב שחיטת ב' הסימנים עד שא"א לפקפק עוד.</p>	<p>י) בדיקת הסימנים לאחר שחיטה אם נשחטו רובן וצריכין להרגיש ביד וגם לראות בעינים אם נשחטו עכ"פ רוב ב' הסימנים ובבהמה מיד אחר השחיטה שוטף דם ממקום השחיטה בשטיפה מרובה עד שא"א לראות בעינים (ועכ"פ קשה מאוד) וגם הרגשה שביד נעשה בזמן ששטף גדול של דם שוטף על ידו והשוחט ממהר מאוד מטעם זה בבדיקה, (עי' שמ"ח סי' כ"ה, ועי' ט"ז שהביא בשם המהרי"ל, ועי' בתורת זבח, ובזבח שמואל, ועי' שו"ת כ"ס סי' י"ד עיי"ש).</p>
<p>כמוכן שלא שייך אצל עוף.</p>	<p>יא) גוף הבהמה — הוא דבר הגדול וכבד מאד (לערך ח' מאות פונט-עד אלף, ויותר) ואצל הרבה מקומות (לפי מעטאד"ע של השחיטה) יכול הבהמה להכביד באמצע השחיטה חלק שלמעלה מן הסכין על הסכין וגורמת</p>

בשר עוף	בשר בהמה
	<p>שהייה ודרסה, (עי' שמ"ח סי' ר'), זבחי רצון, שו"ת הרד"ם חיו"ד סי' ב', דרכ"ת סי' כ"ד, המנחת הזבח סיים ועלול עי"ז לבוא לידי כמה חששות עיי"ש.</p>
<p>לא שייך בעוף.</p>	<p>(יב) בכמה מקומות הבהמות נשחטין תלוין ברגלים למעלה והראש למטה וגוי אחזו בראש בעת השחיטה, ונקרא "שחיטה תלויה" ויש הרבה פוסקין האוסרין זה (עי' פקודת אלעזר וש"א ושו"ת אגרות משה).</p>
<p>לא שייך בעוף.</p>	<p>(יג) לאחר השחיטה עד שמגיע הבהמה למקום בדיקת הריאה גזק ממקום למקום ע"י הגוים והרבה פוסקים חוששין לניתוק סירכות, (עי' שו"ת מהרש"ם, שבט הלוי, וש"א).</p>
<p>לא שייך בעוף.</p>	<p>(יד) גוף הבהמה נחלק ונחתך לחתיכות הרבה ואם אצל בדיקת הריאה רואין שבהמה זו טריפה מצוי שבחיפוש אחר חלקי בהמה זו הנטרף טועין ולוקחין אחרת</p>

קול השחיטה

פג

בשר עוף	בשר בהמה
	והנטרף נשאר במקומו בחזקת כשר.
אין מחויבין לבדוק ריאה של עוף, וגם אם בודקין ברגע אחד יבחיין הכל.	טו) פראבלעמען מרובין עם בדיקת הריאה, בדיקת פנים, ובדיקת חוץ-כמו החיפזון והבהלה-ידיעת המלאכה על כוריי - טירדת הגוים הצועקים נא! נא! מהר! מהר! שנתעכבים במלאכתן. ע"י הבדיקה-זכרון הסירכות בעל פה, ועוד.
לא שייך אצל עוף שכל עוף חי מחירו 25 סענט ועוד פחות מזה.	טז) אצל הבהמות נסיון גדול להטריף הרבה (במקום צורך) כיון שא"א לשחוט במציאות כמות גדולה בשעה אחד (פי"ב מאות בשעה וכ"ש יותר) וגם הריעותות מצוי בהו כמו סירכות בריאה, שחיטה שאינה מהוגנת (מחמת לכלוך הצואר-וגם קושי השחיטה הגורמת לכך) יתדות בבית הכוסות, ובעה"ב צועק מרה כאשר מטריפין הרבה.
	יז) לדעת הדע"ת בשם כת"י הב"י בשם ב' מאות גדולים שבשחיטת כל בהמה יהיו עומדים ב' שוחטים

בשר עוף	בשר בהמה
בעוף הוא רק הידור לכתחילה ולא לעיכובא	ושניהם בודקין הסכין- ושנים בודקין הריאה ואינו עפ"י רוב (ודבר זה גם להחת"ס, מהר"ם שי"ק, ד"ח, הפלאה, ועוד).
ולא בעוף	יח) לדעת הגרש"ק (בתקנותיו) אסור לבעל השור להמצא בבתי מטבחים ששוחטין ובודקין שם.
לא כן בעוף.	יט) ההשגחה אינה מעולה כ"כ כי כמעט כל הרבנים אין להם הבנה במה שרואין, ולהיות משגיח טוב צריך ללמוד בפועל מלאכת הבדיקה כמי שרוצה להיות בודק (שוחט ובודק זקן שעוסק במלאכה זו כשלושים שנה).
לא שייך כמובן	כ) השגחת הרב אצל שחיטה כאילו אינו דגם בזה א"א לו להיות מבין גמור רק בלומד ה' שחיטה ועסק בה בפועל ידיו ממש ובאותו הסיסטע"ם שעוסקים היום (גם זה מפי הג"ל) (ועיין לק' בקו' שמירה טובה באריכות בזה ותבין).

קול השחיטה

פה

בשר עוף	בשר בהמה
לא כן בעופות	כא) ההמסס ובית הכוסות צריכין בדיקה דמועט המצוי למצוא יתידות תקועות בהן.
לא שייך בעופות	כב) ניקור החלב הנזנח ונפרץ מאד בעווה"ר בפרט בארה"ב, (והוא כרת דאורייתא).
לא שייך בעופות בעופות שמצוי גם בית השחיטה סמוך ונראה למושב בני ישראל מצוי יותר מבקרים והולכים, מאותן הנותנין השגחה על חנות.	כג) אצל שחיטת הבהמות יש איזה רבנים מיוחדים ההולכין מזמן לזמן לראות (לפי הבנתם) אבל החנות (בוטשע"ר) שיש עליה השגחה מרב פלוני אין הכוונה שראה רב פלוני השחיטה ובדיקה דרוכ מהם לא דרכו על מפתן בית המטבחים, ואפילו דרכו הי' רק חד פעם -דיש טלטול הדרך גדול שהמקום רחוק, וגם אין מבינים הרבה, והסומכין עליהם כמפקחים על השחיטה טועה מאד שהשגחתם רק על מליחה והדחה הנעשה בחנות.

בשר עוף	בשר בהמה
לא כן בעופות	כד) בזמן הזה אין רוב בהמות כשרות ובטל חזקת ימי קדם שרוב בהמות כשרות (בנ"י חודש אדר דף צ"ט ע"ב, שו"ת התעוררות תשובה ח"א סי' ק"ז).
בעופות יכול לקנות עוף שלם באופן נעלה כי בבית המטבחים נחתם על חתיכה גדולה (של כמו 200 פונ"ט) חותם שהוא כשר, וכאשר בא לחנות נחתך לחתיכות קטנות למכירה וליכא חתימה עליהן וכאשר נכנסין לחנות ליקח בשר צריכין להאמין לבעל החנות (הנוגע במסחרו).	כה) ענין חותם על הבהמה אינם באופן נעלה כי בבית המטבחים נחתם על חתיכה גדולה (של כמו 200 פונ"ט) חותם שהוא כשר, וכאשר בא לחנות נחתך לחתיכות קטנות למכירה וליכא חתימה עליהן וכאשר נכנסין לחנות ליקח בשר צריכין להאמין לבעל החנות (הנוגע במסחרו).
בעופות אפשר למצוא.	כו) קשה מאוד למצוא כשר לכו"ע (פלא יועץ אות טרף).
רוחות קדושות נושבות בעוף (בעל הקנה בטעמי המצות מועתק בקסת סופר סי' ב' סק"ד).	כז) נקרא בשר תאווה ומגשם אוכליה בימות החול (כתבי האריז"ל).

כח) האוכל בשר בהמה, אוכל גם דברים הנעשה ממנה כמו וואַרשט״ן, סאַלאַמי-פּאַסטראַמי, וידוע לכל מי שדרך קצת על שדי הכשרות כי כל דבר המעורב ואין רואים תערובתה בעין חמור יותר כי אפשר לערב שם דברים המותרים רק מטעם שעת הדחק, ואילו הי' יודע הי' מתנזר ממנו, ולפעמים גם מתמאס.

ודברים הנ"ל נעשין (כפי שהעידו העוסקים וכן מרגישין בטעמו) משומן הבהמה ושם חשש החלב גרע הרבה הרבה יותר כיון שנעלם מן העין (כמובן) ונותנין בו כל מיני פסולת של בשר ושומן וגם דברים חריפים לצבוע אדום שיהי' נראה כרטוב (פרי"ש בלע"ז) ועיי' בשו"ת מנחת יצחק תשובה לענין ווארשטע"ן שמאדימין אותו בזכוכיט קטנים שחורים הגדלים באפריקא שמייבשין אותן וכותשין אותן והפודע"ר נותנין לתוך הקדירה בעת הבישול, והרופאים הנאמנין צועקין שמזיק מאוד לאיצטומכא וכרס, ועוד .

— כט —

לחתימת הענין

ניצול מעבירה בשוגג

מי שלא יאכל בשר בהמה כל ימות השבוע ינצל מעבירה אפילו בשוגג (ש"ע האריז"ל).

— ל —

לצאת לכל הדיעות-וכן מנהג אנשי מעשה

קשה מאוד למצוא בשר בהמה הכשרה לכו"ע, וע"כ יש לי הנאה גדולה מחסידים ואנשי מעשה שמדקדקין שלא לאכול בשר בהמה (פלא יועץ או' טרף).

הרוצה לצאת מכל החששות ידקדק שלא לאכול רק בשר עוף ולא בהמה, כי המכשולות מצוי בהן מאד (שלחן הטהור להגה"ק מהר"א ראטה זצ"ל בעמ"ח שומר אמונים, טהרת הקודש, ועוד).

— לא —

במאכלים יחמירו כדעת פוסק אחד

במאכלים ידקדקו להחמיר כפוסק אחד אפילו כל שאר הפוסקים סוברין להקל (סי' האריז"ל לר' שבתי מובא בישועות חכמה עמ' ס"ד וכע"ז בצוואת השל"ה לבניו)

— לב —

הרופאים מזהירין ממנו

הרופאין מעידין כי בשר בהמה שבוה"ז שאינו טבעי (כי נזרקין בזריקות שונות לנפות הבהמה בזמן קצר אחר שנולד שיהי' גדול פי כמה ממנו) עלולה להביא חולאים ופגעים רעים על האדם, ובחוסם חולי הידוע רח"ל, וד' ישמור עמו מכל רע.

— לג —

פרישות ממנו סימן אכילות על חורבן הבית

בוה"ז שמוחינו ולבנו אטומים מלהרגיש בצער גלות השכינה ולהצטער בעומק לב על חורבן הקודש והמקדש, מה נעשה למאחז"ל כל שאינו מתאבל על חורבנה אינו זוכה לראות בבנינה ואף שמתעניין בתעניות שתקנו חז"ל זהו ג"כ נעשית כמצות אנשים מלומדה, ולהתענות כל השנה תש כוחנו, ומדחז"ל "כל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו ג' ג"כ שחוב עצום מובלי להסיח דעת מגלות השכינה וצערה על בנים שגלוי מעל שלחן אביהם, וכ"נ מדברי חז"ל ברכות ר"י פ"א שהשכינה מיללת ע"ז ג"פ בכל יום, וכן מזוה"ק וכתבי האריז"ל שאריכו מאד בה... לכל בר ישראל לקום בחצות הלילה ולהשתתף בצער גלות השכינה ואיפסק בשו"ע סי' א', ועי' גם בס"י תק"ס הרבה דברים לעשות שלא להסיח מצער חורבן הבית. ומצאתי תקנה מעט, ומרובה הוא לפי ערך הדור (כמבואר בשער הקדושה לרח"ו דהכל נחשב לפי הדור) להתנזר עכ"פ מבשר בהמה שמראה לצער (וכמו דקיי"ל בענין בין המצרים) וגם מיין כל ימות השבוע ויכוון להדיא לכוונה זו ויעלה לריח ניחוח לפני ד' (סודי הדברים פ' תרומה עה"כ ועשו לי מקדש ד"ה ולגודל).

★ ★ ★

בראשית חכמה שער הקדושה (פרק ט"ו) כתב וז"ל: כי המאכלים הטמאים שהוהירה לנו התורה מהם, שורה עליהם רוח היצוני וממא, ולכן האוכל אותם מטמא נפשו, ומראה על עצמו שאין לו חלק בקדושה ולא באלקי ישראל, כי הדבר הטמא נעשה חלק בעצם האדם, והנפש מתלבשת שם, נמצא שהוא מטמא גופו, ומטמא נפש המתלבשת בו, וזה שכתב בוה"ק נפשו' וגרמו', ולכן ראוי להחמיר האדם על עצמו במאכלו, שלא יהי' בו צד איסור כלל עכת"ד ז"ל.

זה השטר לד' צדיקים יבוא בו

**ספר
שמירה טובה**

מתאר בפרוטרוט רוע מצב השחיטה בניו-
יארק ובארצות הברית בכלל, עפ"י מה
שראו עיני המחבר בעצמו במשך ח"י
שנה היותו שו"ב במדינה זו.

מאת

**חיים מאיר בן מרדכי ז"ל
באלל, שו"ב**

510 סוטטער עוועניו, ברוקלין

ניו יארק, התרפ"ה

הוצאה תשיעית

ברוקלין יצ"ו שנת תשמ"א

יצא לאור ע"י חברה מזכי הרבים

כה דברי רבנו יונה (שערי תשובה ג') על הפסוק "לא תוכל להתעלם" (דברים כב, ג): "הוזהרנו בזה שלא להתרשל בהצלת ממון חברנו וכו', אף כי הוזהרנו להשתדל בהצלת חברנו ולשית עצות לעזרתם בעת צרתם, ואמר שלמה "התרפית ביום צרה — צר כחכה" (משלי כ"ד) פי': אם יש לך כח להציל בעצה או בהשתדלות ואתה מראה את נפשך שאין בך יכולת — יוקצר כחך. מדה כנגד מדה. ונאמר אחריו: כי תאמר הן לא ידענו זה, הלא תוכן לבות הוא יבין ונוצר נפשך הוא יודע והשיב לאדם כפעלו; הנה המניעה מן ההצלה ושית עצות על העזר, הקב"ה יחשוב לו לעון כאילו עשה לרעהו רעה בפועל וכו', וזהו והשיב לאדם כפעלו" עכ"ל.

מזה אנו למדים כי אם האדם יכול לעזור לחברו בענייני נצחיות, כגון להדריכו בדרך הישרה, דרך התורה, על ידי תוכחה, ולא עשה זאת נחשב לו כאילו עשה לרעהו רעה בפועל ממש כנ"ל, וזה מפני חומר העון של מניעת התוכחה, שעליו אמרו חז"ל "לא חרבה ירושלים אלא על שלא הוכיחו זה את זה (שבת קי"ט). הרי שחז"ל עברו בשתיקה על עוונות חמורים של הדור ההוא והזכירו רק את הדבר הזה של אי קיום מצות עשה של "הוכח תוכיח את עמיתך" (ויקרא יט, יז), וכל כך למה? מפני שהם מצאו כי זהו המפתח לכל העוונות כפי שאמרנו.

בספר שמו משפט מהרהנח"צ ר' עקיבא יוסף ז"ל בעהמ"ח לב העברי כותב חז"ל: הנחצה"ק ר' נתן אולער זל"ה רצה לפסול השו"ב דפ"ד, ולהכניע תחומם של הספ"א השוריה על השוכנים הפסולים בסוד על חרבך תחי' וכו', ואלמלא השיג כל רצונו ה' בא משיח צדקינו, אך הס"ם העמיד עליו רודפים קצבים, והצריך לברוח מפ"ד, ותלמידו הח"ם רץ אחריו כמה פרסאות וכו' עכ"ל (הובא בספר משכיל אל דל עיי"ש באריכות).

מעשה גורא שאירע בסלאוואקיי מקצב שהי' מאכיל מריפות ח"ו

ידוע המעשה הנורא שאירע בתקופתנו לפני כארבעים שנה בסלאוואקיי בישוב סמוך לווישניץ, שהקצב דשם ה' מוכר לאחד מחשובי בעלי הבתים ולבסוף נחלה במחלה מסוכנת ואו קרא לפני נסיפתו את הדיין של הקהלה והודה לפניו שהרבה שנים מכר בשר מריפה לישראל ואמר שזה בשר כשר, ואח"כ מת. וכשהחברת קדישא התחילו לחפור הקבר נתמלא הקבר עכברים, ורצו להבריא את העכברים ולא יכלו בשום אופן, וחפרו קבר אחר וגם זה נתמלא עכברים, וזרקו לתוך הקבר קש ועצים ועשו שריפה גדולה ושמעו קולות בכי' ומרוב פחד ברחו משם ההבריא קדישא ואח"כ שוב נתמלא הקבר עכברים ובאו לפני הרב ושאלו אותו מה לעשות והשיב שישכיבו את המת כך בקבר ושמו את המת בתוך הקבר מתוך בכיות על החרפה של המת ותקף שהשיבו אותו בתוך הקבר התנפלו עליו העכברים ואכלוהו כולו רח"ל. המעשה הזאת נתפרסמה בכל הסביבה ורבים עשו תשובה.

ספר

שמירה טובה

כ"ו

כל לשון שמירה הנזכר בתורה למקומותיהם
 ותעודותיהם, ומבאר איסור גלוח הזקן בכל
 מיני גלוח ואפילו בסם, ומתאר בפרוטרוט
רוע מצב השחיטה בניו-יורק ובארצות
הברית בכלל, עפ"י מה שראו עיני
המחבר בעצמו במשך ח"י שנה
היותו שו"ב במדינה זו.

ונספו בו מראה-מקומות מכל הש"ס להלכה למשה מסיני,
 הן שנזכרו בסוגיות הגמרא והן ברש"י או

בתוספות, אחד מהם לא נעדר.
 כל אלה חוברו לה יחדיו עפ"י הלכה, דרוש
 ומוסר ועפ"י הזוהר הקדוש

סאחי

חיים מאיר בן מרדכי ז"ל בא"ל, שו"ב

510 סוטטער עוועניו, ברוקלין.

ניו-יורק, התרפ"ה.

מפתח פרטי החיבור.

מעלת הבעלי מלאכות, שהמלאכה מכבדת בעליה.

לשמור מן מלאכה באיסור, מחילול שבת חלילה.

לשמור ללמוד חומש עם פירש"י, והלכות מנהגי ישראל,
פירוש אדם לעמל יולד.

לשמור בלימוד התורה שיהיה לשמה.

לשמור שלא להקל בשום דבר מדברי סופרים.

לשמור כל השמירות האמורות בתורה.

לשמור הנהגת קדושה בבית הכנסת.

לשמור הלימוד והחנהגה של חינוך הילדים.

לשמור לא לברך ברכת המפסיר בשלא לצורך.

לשמור לקיים הסכמת פוסקים אחרונים באיסור גלות.

לשמור שהעוסקים במלאכת הקודש לא יהיו מגולחים.

לשמור ולתקן הנהגת השחיטה בבית המטבחים.

פירוש להראיה שחביא הרב בית הלל לאסור העברת השער
ע"י סם, מגמרא נזיר דף מ'.

ידיעת הרופאים בחעברת שער על-ידו סם.

שאלח לרבים מענון גילות ע"י סם.

הלכות שנאמרו למשה מסיני הנמצאים בש"ס בבלי, גם
הנאמרים מפני הזקנים וחנביאים.

דרוש על ענין גמילות חסדים.

הקדמה

הננו מציגים לפניכם העתקה מספר שמירה טובה שחיברו שוחט ירא וחרד שעסק במלאכת השחיטה ארבעים שנה ועשרים האחרונים היתה בעיר ניו יארק ולבו ראה הרכה מכשולות בבית המטבחים הן מצד המתעסקים, והן מצד המכשירים, והן מצד רבנים המסייעים בעקיפין, ובהיות שהמכשולות שמונה והולך שייכים גם בזמן הזה אשר תהליך השחיטה היתה אז כערך כמות שהוא עתה, וגם שיחת האנשים שעליהם שעליהם רבצה האחריות השתמשו באמתלאות שונות ובאותן הלשונות משתמשין כאז כן עתה, כאשר יראה כל המעיין בפנים. וע"כ לדעתי זכות הרבים לפרסם זאת הקונטרס והערתי עליה איזה הערות נחוצות כפי הענין ובקוצר.

גם לתועלת הרבים חלקנו דבריו לקטעים עם כותרת בראש כל ענין חדש, ליתן סקירה כללי להנמצא תחתיו. ואקוה שיתעוררו הרבים ויפקחו עיני עורים המגששים באפילת חשכת הגלות המחשיך עיניהם ולבם של ישראל מרוב צרות והשעבוד ותתרכה הדעת.

וד' ממרום יערה עלינו רוח טהרה לעבדו כולנו שכם אחד מתוך נקיון והזדככות נרו"נ מעתה ועד עולם אנס"ו.

נ. ב.

לא הוספנו בפנים דברי הספר "שמירה טובה" אפילו אות אחת רק הכותרת (קעפליך) והוספנו הערות מלמטה והרוצה לראות דברי הספר כמו שנדפס בימים ההם כצורתה ימחול לעיין בסוף הספר.

מובא בספר צפנת פענח מהה"ק בעל התולדות פ' יתרו (ד"ה ונראה דשמעתי ממורי), ומובא גם בספר דגל מחנה אפרים פ' עקב, וזה לשונו: שמעתי ממורי דיש בכתבי שאלות ותשובות של הרמב"ם ששלחו מדינה אחת להרמב"ם והתמו על שאלה זו כמספר שבעים אלק, ילמדנו רבינו, מאחר שאין תחיית המתים מפורש בתורה, רק בש"ס רמזו ודרשו מהזכחות שלהם, אם כן גם לנו יש להוכיח ולדרוש איפכא וכו'.

והרמב"ם לא רצה בעצמו להשיב וצוה לתלמידו ר' שמואל אבן תנמן לכתוב תשובתם, ותוכן ענין תשובתם הוא זה. אבאר לכם מאחר שנמשך לכם ספק זה, אם כן אין נשמתכם נמשך מכני אברהם יצחק ויעקב רק מאנשי סדום ועמורה וכו'.

והנה נפש האדם הוא דם הנעשה מכרירות המאכלים, ויש כמה מיני בירור, בתחלה על ידי שזורקת המרה טפה במאכל שבתוך מעיו, נברר הגם ועב ונעשה צואה ויוצאה לחוץ, בירור ב' יוצא למי רגלים, בירור ג' נעשה זיעה, בירור ד' נעשה שערות וצפרנים, בירור ה' הדם נבלע בכבד וטחול וכו', ומבחר הדם נכנס בלב ואחר כך במוח, וזוה נעשה השכל והדעת, ומדבריהם נראה שאתם כופרים בדברי חז"ל, אם כן לא נזהרתם מאכילת איפור ודברים טמאים, והשכל והדעות שלכם נעשים מהדמים של טריפות ואיסורים, והשכל והדעת שלכם נמשך להכריע אל הטומאה כי ממנו נעשה, ואם כן איך תוכלו להכריע בשכל שלכם נגד רבותינו חכמי התלמוד, אשר רוחב לבם ה' רחבזה מני ים וכו', ותדעו נאמנה מאחר שירדתם לספק זו וכפירה זו שהפורעניות קרובה לכם, וכך עלתה להם שבא עליהם מלך אחוז והרגם והשמידם, ורצו להמיר דתם ולא קבלו אותם מאחר שכפרי בתחיית המתים, והאומות מאמינים גם כן בסוד הגלגול ותחיית, וכמ"ש הפילוסוף וכו', ומעט מזעיר נמלטו להרמב"ם וחזרו בתשובה, עכ"ל.

★

כתב האזחה"ק פ' שמיני עה"פ ולא תטמאו בהם וגו', אולי שיכוין לומר לבל יכניסו בפיהם אפי' בתיסח הדעת, אלא שישתנה הפגם דכמוזר העשה נפשו שקץ, ובשוגג תטמטם נפשו ונטמאת, והוא אומרו ולא תטמאו בהם עכ"ל. עוד להלן עה"פ והתקדשתם והייתם קדושים וגו', פ' שאם מתקדשים למטה לבל יכנס בגופם שום דבר טמא, גם ד' ישמרכם בזה עבלה"ק.

ספר
שמירה טובה

א

מנהג בכל תפוצות ישראל שהעיר מחזיק-הרב,
והרב השוחטים ובניו-יורק הכל מהופך

(בדף כ' וז"ל)

זאת ועוד אחרת: שמהראיה שאביא לכם על אכילת ספיקי
טריפות תראו ותבינו בעצמכם שהאשמה היא על ראש עמנו בני
ישראל, שאינם עושים כחקנת העיר כנהוג מעולם בכל תפוצות ישראל,
שהעיר תחזיק את הרב והרב מחזיק את השוחטים. ¹ ובארצנו אף שניו
יארק היא עיר ואם בישראל, היא ההיפוך מן הקצה אל הקצה, אין העיר
יודעת מהחזקת הרב ולא רב יודע מן השוחטים, וכמו הפקר היא לכל
בין לרבנים ובין שוחטים, ומי שיש בידו לקחת באיזו תחבולות נשאר
ידו על העליונה.

ב

בניו יארק כל הרוצה נעשה רב, וכל הרוצה
נעשה שוחט

התנא אמר לנו עשה לך רב וקנה לך חבר, והיינו, שראשי העיר
יבחרו רב הגון וישר, כמ"ש צדק צדק תרדוף, והרב ישגיח על

1. המחבר בוכה תמרורים על שינוי העצום שבין עיר ניו יארק לבין מנהג
תפוצות ישראל שמעולם, בימי קדם בכל הארצות היו הקהל מחזיקים בהרב,
והרב מחזיק השוחטים ובאופן זה היו אימת הרב על השוחט ואימת הקב"ה על
הרב. בעיר ניו יארק נתהפך הגלגל בעלי המטבחיים מחזיקין בהרב (בצירוף
שארית חרושת המייצרים מיני מזון ושתי) וגם בהשוחט ואימת בעלי בתים
מוטלים על שני אלו הרב והשוחט וזה לבד די והותר לקלקל כל הכשרו של הרב,
(והגם שהמחבר מצייר ענין הרב והשוחט בע"א קצת, מ"מ בימינו כן הוא).

השוחטים שיהיו תמיד תחת ידו בהשגחה יתירה.² ובפרט כעיר גדולה זו שבארצנו, ואם ימעט ברב א' יעשו ב' או ג' באופן שהם יהיו נחשבים לרב הכללי, שבלעדם לא יהיו שום רב להרים ידו ליתן הכשרים על שום דבר, רק שיהיו עוד הרבה³ רבנים מסתעפים להם ומסייעים להם, על ידי רשוחם. אבל אצלנו כל הבא לעיר ממציא לו איזה חברה ע"י⁴ איזו תחבולות ונעשה רב וכך השוחט ממציא לו איזה האלסיילער ומשלם להשוחטים כפי שיחפשו ונעשה שוחט ולהרב אין שום⁵ דעה בזה.

2. כוונת המחבר דבעיר גדולה הזיוף יותר נקל ושכיח וצריכה זהירות יתירה, ועוד כוונתו דבעיר ניו יארק יותר באפשר להקל להחזיק ברב שהרב ישגיח על השוחטים ק"ו מימים הראשונים שגדל הלחץ זו דוחק הפרנסות ואעפ"כ הדיוקן ברב, כ"ש בעיר גדולה כניו יארק שהרחבות מצויה ואי צריכה להיות כן, ולא שיהיו עיני הרב לבעל החרושת ומצפה לטשעק שלו, דבכה"ג פשיטא שעל כל פשעיו תבסה אהבת בצע ממון שלו.

3. נקודה מפליאה העיר המחבר לא כמו שנוהגין שרב אחד ממונה על הרבה חלקי כשרות, וגם דין תורות ועוד, דא"א שתהיי מלאכתו באמונה עי"ז, וגם לא יעמיד תחתיו סתם משגיחין כפי הנהוג אלא יהיו הרבה רבנים כ"א ממונה על חלק שבידו לפקח, ועליהם רב הכולל.

4. כוונתו למנהג ארצה"ב דכל הרוצה להתנהג ברבנות ממציא לו חברה פותח ביהמ"ד ומדביק טבלא מבחוץ כאן קנה מקומה בהימ"ד פלוני, ומתאונן המחבר שהוא חורבן עצום, כי עי"ז ביד כל ריק ופוחז ליקח מטה הרבנות בידו, דבימי קדם היו הקהל מקבלין הרב, ולא חסרו מבקרי ומחפשי מומין שהיו חוקרין ובודקין בשבע חקירות ועוד שבע, ובעבור כל פגם כל דהו ביראת קל שמצאו בו מענו מלקחתו עד שהי' קשה התקבלות רב כקריאת ים סוף, אבל בזה"ז פותח ביהמ"ד כפותח חנות, ומי שאינו מרוצה עם הרב ילך לביהמ"ד אחר והרב מעידו אומר לנפשו שפטור מלהטיף מוסר כיון שהם לא קיבלוהו עליהם למורה ומדריך רק הוא בעצמו קיבל נפשו לרב לקיים דחז"ל "לעולם ילמד אומנות נקי וקלה", ובין דא לדא, הדורות מתדלדלים בעוה"ר.

ועי"ז נחסר פרנסת הרב כי לא קיבלוהו בני אדם ע"מ לפרנסו, וכבר א"א לו לילך לבתי העבודה ולעסוק בסתם מלאכה כתפירת בגדים, או להסתחר בפונובי שהרי כ"ז פגם לתואר "רב" שלו וכתוצאה מזה נעשה משררות שלו עבודות ונעשה עבד לבתי מייצרי מזון, ובעלי המטבחיים, להכשיר פרי עמלן, בתחלופת משכורת הגונה, שמעיה עמי בינה זאת.

5. פירוש לא מיבעי' שאין שואלין ממנו אם השוחט הגון בעיניו, אלא גם ברואה כי השוחט קל ומכשיל הרבים אין בידו לעשות כלום, כי השוחט והקצב קמים עליו כחניתות של ברזל ומשתיקין אותו בניזיפה.

ט

אם הפארמאן מהשוחטים אומר עליו טוב הוא למלאכה, אז נשאר שו"ב לעיר, וכן הוא שוחט את העיר וד"ל.

ג

הרבנים מתיפים שהעם יהנו מהם

וממילא רבנים ושוחטים כאלה כמה יתכבדו לפני העם אם לא בראשי האנשים האלה וגו'. והיינו שעושים את ראשם שוים ליתר העם בהקפת הראש ומפאת הזקן, אז העם נהנה מהם, בראותו שהם שוים עמהם ומן הסתם היתר גמור הוא. והגם שבזמן הזה ישנם אצלנו רבנים מפורסמים ג"כ, שבאו מיוראפ, שעליהם אפשר לסמוך כבכל ערי ישראל, אבל אין בידם שום כח וחוזק לעשות דבר מה, כי הרבנים הראשונים מחזיקים⁶ בחזקה את העיר, ולא העיר מחזיקה אותם, שנוכל לאמר עליהם שום דעה. וזוהי כוונת התנא עשה לך רב, היינו שהרב יהיה נשמע לך להיראים והשלמים מהעיר ולא שהרב יהיה עליך כמו שירצה. אשרי הדור שהגדולים נשמעים לקטנים, ואז גם הקטנים נשמעים לגדולים. וזהו שמסיים התנא וקנה לך חבר, היינו, איך יהיה כזאת הוא רק על ידי קנין, כי ידוע שהקנין אי אפשר להיות על יד אחד אחד רק מידו של זה ליד חברו, כן הוא בקנין חבר, שכל עם בני ישראל יתאספו בחברותא ויתנו כפיהם בקנין זה עם זה להסכמה אחת על החבר או יהיה הכל טוב וישר.

ד

יסוד מכשיר הגון חקירה על שורש כל דבר

הן ידוע לכל המאמר שיש בדברי חז"ל, זרוק חוטר אאורא אעיקרא קאי. והגם שהוא כמו משל של הדיוט אעפ"כ שיחת חולין של ת"ח צריכים לימוד, ויש ללמוד מזה כשאדם בא לעיין איזה דבר יראה בהשורש של אימיתות הדבר, זוהי הכוונה אעיקרא קאי, גם כי שלמה המלך ע"ה אמר החכם עיניו בראשו, היינו שהחכם יתן עיניו לעיין בראשיתו של דבר, אם יתוקן הדבר מראשיתו יהיה טוב גם בסופו, וכן מפורש גם בתוה"ק (דברים כ"ט) פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה וגו' הרי שהתורה מזהירה לנו שיהיה השרש שלנו טוב, ואם יהיה לא מהטוב⁷ נעקר השורש, כי כן הוא האמת, מה יועילו אם יקצו הענפים

6. עי' לעיל מספר 4 ותבין דבריו שבכאן דכוון למ"ש שם.

7. כוונתו באם אחד בא לעשות תיקונים בבית המטבחים בדברים הנראין שלא כהוגן בעיניו, לפתי יחשב, ודומה לקוצץ ענפים מאילן המושחת בשורשו

יא

שנעשה בבית המטבחים, עד שיעמוד שם במלאכה עצמה עם כל הפועלים דשם עם הנכרים ועם היהודים לא פחות מזמן שלשה חדשים רצופים ובתמידות מראשית מלאכת היום עד סוף מלאכת היום, אז תהיה לו ידיעה להבין מה שאפשר להיות טוב או לא טוב. כי אין אדם אחד יכול לראות למרחק מה שהשני עושה שם ומה שרואה בעצמו ואינו עושה במעשה ידיו, וגם אם ראה במקום אחד לא יכל לראות מה שבאותו רגע נעשה בחדר השני והשלישי והרביעי וגו', כי השור השחוט יתחלק אחר שחיטתו לשבעה חלקים למקומות ולחדרים שונים, ששם נגמרת המלאכה של כל אחד ואחד, על כן ראייה כזו אינה שוה ¹⁰ כלום, כי אין לשום אדם שבע עינים שיכול לראות בפעם אזת בשבעה מקומות, לא ראייה ולא ידיעה!

ז

שוחט שעסק בבית המטבחים בעצמו ואינו רוצה לטעום טעם בשר

ידוע לכל מאמרו של רבא, שכל איש במקום שאין מכירין אותו שרי לאודועי נפשיה, לכן אודיע אני היום ברוך השם כבן שבעים ושתיים שנה ועד שנת הששים לערך עסקתי במלאכת שחיטה ובדיקה מבן עשרים שנה לערך עסקתי בשו"ב בעיר נעוועל עם שוחטים מפורסמים בתורה ויראה. ה"ה ר' משה ליב ז"ל בנו של הרב המפורסם ר' פרץ שהיה רב במחננו נעוועל ולסוף ימיו בעיר טשערנינאווי ושם מנוחתו כבוד, ואחריו לא קם כמוהו זי"ע, וכערך עשרים שנה עסקתי בשחיטה ובדיקה פה ניו יארק, וזה יותר מעשר שנים שחדלתי מלעסוק בשו"ב, ובה"ש שהזמין לי פרנסתי שלא אצטרך למלאכה לעת זקנותי וכה יתן לי הנותן מטובו לכל להחייני ולהחזיקני כל ימי חלדי האחרונים וטעם של בשר בהמה דקה או גסה לא טעמתי זה כארבע עשרה שנה, כי גם בשלש שנים האחרונות שעמדתי עדיין במצב עסק

10. ענין הבלבול והסיבוך בבית השחיטה ע"י ניתוח הבהמה להרבה חלקים והתחלקותה למקומות וחדרים שונים ישנם גם היום, ובקצת ענינים עוד נסתבך יותר ויותר מימי קדם.

השו"ב בבית המטבחים לא אכלתי גם מהבשר ההוא, ¹⁰* יען כי יחר השוחטים לא עשו כראוי ולא יכולתי לעמוד נגדם עד כי משונז זה עזבתי מצבי שם.

ח

כאשר מתאוננים אודות מכשולות לנכבדי, העיר צועקין לך אל הרב

והודעתי מזה לכמה בע"כ מהגבירים והנכבדים שבעיר ונתנו לי תשובתם: אין אנו משגיחים אחר זה ויש לנו שם רבנים האומרים כי הכל טוב ומוכרחים אנו לסמוך ¹¹ עליהם.

ט

רבנים חותמים חותם כשר על ספק נבילה וטרופה בתירוץ דאל"כ ימכרו נבילה ממש

וכאשר דברתי עם רב אחד ידוע שמהראוי גם לו לעזוב את השגחתו על בית המטבח, למען ידעו רבים שאין להם שום השגחה, ולא יהיה הקולר תלוי על צוארו מלהכשיל הרבים, אמר לי בזה הלשון: מה יהיה התועלת מזה שאלך לי, הלא השוחטים יקחו להם רב אחר שיוזיה עוד גרוע ממני! כי השוחטים הם הבע"כ על זה איזה שיבחרו ויציגו

¹⁰. למדני מכאן כמה דברים חרא כי מעלת השוחט אינו מעיד על הבשר הנמכר בשוק כי טוב הוא בטענה דאלמלי הי' איזה פקפוק ודאי לא הי' שוחט פלוני עובד שם, וזה איפוך ממה שאנו רואין שוחט שעסק בשחיטה ולא רצה לאכול מבשר שבבית המטבחים, מטעם שוחטים האחרים.

ועוד אני מעיד כי שמעתי משוחט מומחה מאד שהעיד על עצמו כי בהיות שהמכשולות עצומים מאד גדר בערו שלא לאכול בשר רק ממה ששחט הוא ולקח משם לביתו, לא זולת.

11. אין כל חדש תחת השמש וכהיום הזה תמצא תירוץ זו בפי כל הבריות מגדל ועד קטן, וממש יצאתי מהתפעלות כאשר אמר לי אחד בזה הלשון, "כאטש איך ווייס אז די פללייש פראדוקציע האט מערערע כשרות פרבלעמן ווייל איך האב דארט געארבעט פונדעסטוועגן עס איך ווייטער דאס פלייש אויפן רבי'ס חשבון וואס געט השגחה" הישמע כזאת והיתקבל תירוץ פטפוטי כזה על דעת בר שכל? ק"ו בן ק"ו בב"ד שלמעלה

אותו לפני ההאלסיילערס והם פוסקים לו שכירתו לשלם, ובוזה הוא נעשה רב ומוחזק על כל העיר ואגפיה, כי שמו עם החותם שלו נחלה על כל הצאקס בשר הנמכר בעיר ובקאנטרי ונודע לכל שהוא הגדול ועליון על כל הרבנים שבעיר. ¹² ובאים אצלו לקחת הכשרים על כל הפראדוקטען הנמכרים בהכשר ומשלמים בעד ההכשר שניתן להם בכי טוב ביד פשוטה, יען כי ההכשר שלוקחים מהרב המה משאירים אותו לירושה ¹³ גם לבני בניהם עד סוף כל הדורות, שהדבר ההוא נעשה בהכשר הרב ויאכלו המהדרין מן המהדרין. וראיתי הכשרים כאלו במקומות שהרב לא היה שם מעולם, לא הוא ולא משגיחו, וגם כי באיזה פעקטארי שיש איזה משגיח, גם שם מסתפקים במשגיח אחד במקום שנצטרך חמשה משגיחים!

הילוך השחיטה פה ניו יארק

ואספר לפניכם מתהלכות השחיטה דפה ניו יארק:
לערך שלושים שנה למפרע הסכימו כל אחינו בני ישראל דניו יארק לשלוח לעיר ווילנא ברוסיא להביא לכאן את הרב המפורסם ו'

12. הערה נפלאה העיר לן המחבר כי רבנים הקלים מרויחים בנתינת חותם הכשר שלהם בכפליים, חדא הון תועפות ממון ההכשר, וגם כבוד שעיז מתפרסמין בכל קצוי ארץ לרב מפורסם, אשר בלתי זה לא הי' יודעין ממנו כלל וכלל וכמובן דכל כי האי גוונא הנסיון כפול והמכשלה עצומה-יכ"ז ללמד על הכלל כולו דכ"מ שיש לחוש שלהוט הרב אחר כבוד המדומה יותר מעותדין להנוק מהשגחה שלרובפרט זה ירדנו ג"כ פלאים מימי קדם שכל רב בעירו לא הי' נצרך לפרסום כי הי' מפורסם בעירו (לבד מה שהיו עסוקין במלאכת הקודש ומובדלין מכבוד המדומה) וגם לא היו מקבלין ממון יתירא מקופת הקהל בעבור כל השגחה. ובניקל הי' להם לעמוד בנסיון שלא לחתום שם על מאכל מפוקפק לא כן בימינו שמקבל שכר מיוחד על כל מאכל ומשקה בפני עצמו, וגם נתפרסם שמו בכל קצוי ארץ ונתרומם הודו ותפארתו, מי פתי יותר ע"ז כל שיש אמתלא כל דהו להכשיר.

13. הכוונה למנהג הרבה בעלי חרושת שחותמים על חבילי וקופסי מזון שם רב המכשיר שכבר שבק חיים לכל חי עשרים ושלשים שנה ונראה כמצבה לנשמת פלוני הרב ומאנין בזה דעת הקהל. וכ"ז לבד מהכשרים הניתנין על מיני מזון אשר לא שזפתם עין הרב מעולם, ולא ראה רק מטבע הכסף הנשלח לו תמורת חותמת הכשרות.

יעקב יוסף ז"ל, ונתקבל להיות רב הכולל דפה, ובאמת שהוא גדר הרבה פריצות והתקין תקנות טובות בעד עמנו בני ישראל דניו יארק. אך יען שהיה ההכרח לדבר עם סוחרי העיר ובפרט עם ההאלסיילער של בית המטבחים של גסות ודקות, שכולם מאנשי שפת אשכנזית ואנגלית, וזה לא היה ביכלתו של הרב לדבר אתם, היה מההכרח לתת לו איזה רב לסניף ולסרסר, שביכלתו לדבר בלשונם. ובאותו הזמן היתה החברה של אנשי אונגארן ידם תקיפה פה ניו יארק בעשירות, ואחרי הרבה סכסוכים בתוך בני עמנו בני" את מי יבחרו לסניף להרב, גברה ידם של אנשי אונגארן שיקחו את הרב שלהם, ד"ר ידוע בכאן, כי הוא מלומד ביותר בלשון אשכנז, כי שם נתגדל ושפתו נאה עם כל ההאלסיילער, וכמה שנוגע להוראת דבר תורה לא היה שייך, כי לא נצרכו לו, כי הויה הרב הכולל, שבלעדו לא היה נעשה שום ד"ת.

הרב הכולל קבץ ואסף את כל השוחטים מן העיר שיעמדו לפניו בנסיון, והשו"ב שלא הוכשר בעיניו העבירו הכל כדת, גם חיקן שיהיו פלאמבעס נתלים על הבשר כשר, גם על העופות שנשחטו בהכשר ובחותם הרב והכל היה על צד היותר טוב הן בכשרות והן בהנהגת היהדות בבתי כנסיות, והיה כן עד העת שחלה ונפל למשכב ולערך חמש שנים לא יצא מפתח ביתו עד זמן מנוחתו כבוד זי"ע, ובמשך החמש השנים האלה היתה אשתו של הרב המושלת בביתה ונשתנה הרבה שנים בביחור, כי הוא לא ידע מזה, ובתוך השנים האלה נתחזק הרב הנ"ל העוזר, שהיה עושה הכל בפקודת הרב הכולל, ועבור הרב להחזיק מחיתו.

ואחרי מותו של הרב הכולל לקח עוזרו את הרבנות ביד חזקה, כי הוא הנכבד אצל ההאלסיילער ולא רצו לקבל שום רב אחר, כי הוא המדבר טוב בשפתם וגם מבני עירם, וממילא נשאר גם לרב על העיר ליתן שאר ההכשרים, כי זה כלל גדול פה ניו יארק, את מי שההאלסיילער מחזיקים לרב זהו רב העיר, כי הם משלמים את השכירות מדי שבוע בשבוע די ספוקם, גם השוחטים כולם סרו למשמעתו, כי עשה להם הנחות רבות, גם הם התחילו לספר פאת זקום כמו שהוא עשה, רק שהם היו מיפים כוחם לספר ביותר, כי הם יודעים את הנאמר בהגדה כל המרבה לספר הרי זה משובח, וחולי זה נשאר גם עד היום הזה.

והשוחטים נתעלו כמעלה העליונה אצל ההאלסיילערס עד שנעשה ידם תקיפה ועליונה גם על הרבנים והרבנים מוכרחים להיות

נשמעים להשוחטים בכל תהלוכות עיני השחיטה, גם השוחטים נתקשרו כולם בשם יוניאן, כמו החייטים, ושום שוחט לא יקובל להיות שוחט עד שישלם כפי משכורתם שנתפשרו ואז הוא נכנס להיוניאן להיות שוחט, ואין להרב לומר שום דעה בזה, וחזוק השוחטים אצל ההאלסיילערס נתהווה רק על ידי דבר אחד, שאחר מיתת הרב הכולל עשו השוחטים הנחה גדולה לבעלי הבתים שלהם וגם לעצמם, והיינו, כי מתחילה היו משלמים להשוחטים מדי שבוע בשבוע, כמו כל שכירי הפועלים כך וכך לשבוע, וממילא מובן שלא היו נוגעים בדבר כמה יהיה מהם טריפות, אבל אחרי מותו שינו את ההסדר, שהשוחטים יקבלו את שכירתם רק מהכשרות ולא מהטריפות, ובכמה נתרבה מספר הכשרות אצלם מבראשונה, זה לא אוכל לומר על ברור, יען שאני לא שמשתי בבית המטבחים ששם היה הד"ר הנ"ל, רב, כי אני הייתי בבית המטבחים שהיתה תחת השגחת הרב ממאסקווי ר' יעקב ווידרעוויץ ז"ל, ועמדתי שם במלאכת השו"ב ח"י שנים עם ה' חדשים, וכל שנותיו של הרב ממאסקווע הנ"ל הפצירו בו הבעלי בתים, היינו ההאלסיילערס שיעשו גם הם לשלם להשוחטים מהכשרות, ולא הניח כזאת לעשוה, רק שיקבלו את שכירתם כשכירי יום מדי שבוע בשבוע, וזכות זאת יעמוד לו, שדבר גדול עשה.

וממילא כל הפועלים הישראלים, המבדילים הכשרות מן הטרפות, כמו בלאמביכער מהבשר ומן (הסמאל סטאף) היינו הקרבים והראשינו והרגלים, ג"כ קבלו את שכירתם מדי שבוע בשבוע מן הבתים ולא היו שייכים להשוחטים, ולכן היתה היכולת לפועלי מלאכה זו לעשות הכל כד"ת.

יא

סדר השחיטה ובדיקה וניתוח

באותו הזמן היה סכום השחיטה לערך 3000 לשבוע, ובשעה אחת היה הכל נשחט ונגמרה כל המלאכה שלהם, ערך ששים שוריינו גדולים, ולפי החשבון יעלה רגע אחד לשור להגמר כל מלאכתו, ההפשט והניתוח והנקיון מהקרבים ולכל אחד יוכל על מקומו הראוי לו להיות, ומי שלא ראה את כל זאת יתמה: היוכל להיות שברגע אחד יוגמר כל המלאכה משור גדול! אבל כן הוא הדבר, כי ¹⁴ תיכף שנשחט

14. וסיסטעם הלזה נוהג גם בזה"ז בינו והתובננו היטב בדבריו כי ממנו תבין סדר השחיטה והבדיקה לבשר בהמה שאוכלין כהיום.

השור יבואו ששה פועלים בפעם אחת, ארבעה יפשיטו את הרגלים, אחד הראש ואחד מתחיל (רק התחלה הוא עושה) להפשיט מן הצוואר לכרס ומניחה כך בלי הפשט, רק עשה מקום מהיכן שיבואו פועלים אחרים להפשיטו אחר שיתלו את השור על רגליו האחרונות, בעזרת מכונה נתלה במהירות, ואחרי כן יבואו פועלים אחרים לגמור את ההפשט ולחלק לחלקים, ועוד פועלים עומדים מוכנים עם עגלות קטנות ההולכות על שני אופנים, באחת מהן יקבלו הקרבים ובאחת הריאה והכבד, באחת מהן יקבלו את הכרס לבד, כי גדול הוא, ובעגלה אחת יתנו את הראשים. בעגלה אחת מקבצים את הרגלים, וכל אחת מהן תובל למקומה ולחדר מיוחד ששם מנקים את הקרבים מהפרש ומן החלבים, והבני מעיים נפרדים לג' חלקים, הדקין לבד והרחבים לבד והקיבה לבד והכרס לבד, כי כל דבר ודבר נמכר לחוד, וכך הראשים לבד והלשונות לבד, והכל מנוקה בשטף מים רבים לכל אחד, כי עכו"ם מקפדים אנקיותא יותר מישראל, כידוע.

ורק בשורה הראשונה הנשחטת בתחילת היום שנים עשר זה אחר זה בפעם אחת ישתהא זמן ערך חצי שעה, יען שהפועלים מוכרחים לעמוד זה אחר זה ולהמתין עד שהאחד גומר את מלאכתו ואז מתחיל השני את מלאכתו, אבל בשורה השניה הנשחטת אינם ממתינים כלל, כי בעוד שהשורה הראשונה לא גמרה עדיין את המלאכה בשלמות, השורה השניה, שנים עשר שורים, נשחטים ומונחים על הארץ והפועלים מפשיטים את הראש והרגלים ועושים את מלאכתם על הארץ ומכירים הכל שיהיה מוכן ומזומן לתלותם בעזרת המוכנה על מקום הראשונים, ופועלים שם לרוב עד אין מספר, ומה שהאחד עושה לא יעשה השני, רק שמתחילים ומזמינים אחד לשני מה לעשות ומה לגמור, והראש (פארמאן) עומד על גביהם שלא להניחם לרגוע אף רגע אחד, ולפעמים היו זמנים כאלה שנצטרכו בעלי הבתים לשחוט יותר, אז היה נגמר 80 שורים בשעה אחת, כי פועלי עכו"ם הם לרוב וביום שצריך יותר הוא מרבה בפועלים יותר.

ובתוך הזמן שהשור השחוט מונח עדיין על הארץ ¹⁵ מונח השו"ב לכדוק הריאה בבדיקת פנים, ואם ישהה רגע אחד יותר בבדיקתו בשור האחד הוא מפסיד את בדיקת השור השני ¹⁶ המונח אז על הארץ.

15. היינו הזמן הקצר מתחילת ההפשט עד שנתלה ברגליה.

16. ובשו"ת לבושי"מ מחמיר בריאה הנזרקה ממקום למקום.

כי יש עכור"ם אחד שכל מלאכתו היא ללכת משור לשור המונחים על הארץ ולחתוך במגירה את החזה מהשור מתחילתה ועד סופה, כשיתלו את השור יהיה מקום קל להשליך משם את הריאה עם הכבד, והעכור"ם ההוא עושה מלאכתו במהירות יתרה על ידי הפארמאן שעל גביו ולא ישגיח בזה אם השור"ב בדק כבר את הריאה אם לא, ואם הכודק פנים לא יזמין ולא יתקן בפנים כל הסרכות שיש בהן להניחן בשלימותן על מקומן בכדי שלא יתפרקו מעצמן, אז כמעט כולם נאבדות על ידי הפועלים המשליכים את הריאה בחזקת ידם מהשור על הארץ ומן הארץ לתוך עגלה על ידי עכור"ם שני, ופעמים רבות הן מעבירים את העגלה שלהם עם אופני הברזל שלה על הריאה בעודה מונחת על הארץ והסרכות כלא היו, עד שבאים ליד הכודק-חוץ על השלחן, אם לא שהכודק חוץ יתעכב על ריאה אחת לכודקה ערך רבע שעה לא פחות, אז ימצא היכן היא מנותחת, אבל זה אי אפשר לו לעשות, כי תיכף יתמלא השלחן עם ריאות, מן השורה השניה ואיננו יכול דעת איזו ריאה היא ומאיזה שורה, ואם יהיה הכל נעשה כד"ת.

אתם, רבותי, שימו נא את לבכם להבין כמה היה מן ההכרח להיות לזה שוחטי השור ובודקי פנים ובודקי חוץ לפני המהירות של פועלי העכור"ם, כאשר מלאכתם היא ממש כאש להבה בידם מחמת הרגילותן במהירות, ואינם צריכים להשגיח על כשרות, וכן כמה נצטרך לזה אנשים מישראל, לברר הכשרות מן הטריפות להניח עליהן החותנו "כשר", כי כל מין אחד מונח בחדר בפני עצמו ששם נגמרת המלאכה, ושם הם נבללים יחד, הכשרות עם הטריפות ומוכרח שם להיות איש יחידי מאחב"י לברור זה מזה ובעוד שהוא במקום אחד לא יכול לראות מה שנעשה בחדר השני, ומה שעושים רושם לכתוב בעפרון (בעל"ז Crayon) על הדקין או על הקיבה או על הכרס או על שאר חלקי השור, קשה מאוד לסמוך על זה, יען כי רבוי המים השוטפים עליהם בחזקה, פעם בחמין ופעם בצוננים, כפי צורך הפועלים, ידיחו וישטפו לפעמים את הכל ואפשר להכיר בדוחק ולפעמים אפילו בדוחק אי אפשר להכיר, ועל כל פנים, הישראלי ההוא מוכרח להיות בר-סמכא, כי בידו היא להאכילנו טרפות כמו כשרות, וממנו יבקשו בעלי-הבתים באזהרות יתירה וכן השוחטים יזהירוהו שלא יאכד אפילו ¹⁷ אחת מן

17. וכמובן שחש ביותר לאימת בעל הבית נותן לחמו ומימו וכיון שכן אם נאבד לו החשבון מן הכשרות והטריפות ממלא החסרון מן הבא בידו ובלבד שלא יחסר המזג דאז יתקצף עליו בעה"ב, ויוכל לפטרו ממשמתו.

הכשרות. והביטו וראו מי הם הנאמנים האלה: לא בעלי תורה ויראה, וגם לא בעלי שכל ישר, את מי שיכולים השוחטים להשיג שיקח משכורתו בזול — אותו יקחו.

את אחד מהם אזכור שהיה מחלל שבת בפרהסיא ושמו היה אייזיק, והוא היה הפלאמבערער מן 17* הסמאל סטאף, עד שבקושי הדחתיו ממשמרתו, על ידי טרחה גדולה והשתדלות רבה, ועל כל פנים, בעת שהיה אצלנו הרב ממאסקווע ז"ל בבית המטבחים שלנו היו אז אחד עשרה שוחטים ובודקים, בלאמבירערס היו חמשה ומשיג אחד, הרי ששה עשר בכל, והבעלי בתים שלמו לכל אחד את משכורתו תמיד מדי שבוע בשבוע כשכירי יום, אבל תיכף אחרי מיתחו של הרב לקחו השוחטים את הרב הנ"ל שהכל תהיה תחת השגחתו, ובכדי שלא ירעשו העם, למה יהיה כזאת שעליו לבדו יסמכו כל השלאכט הייזער דהעיר, היינו סווארצעלרס, יונייטעד, ניו יארק, אלה השלשה הם העיקר של כל העיר ואגפיה, לכן התחברו לו עוד רב אחד רק למען שמו. 17** * ורק

17*. פי' החלקים הקטנים מבהמה כמו ראש כבד לשון, ריאה, בני מעיים, ועוד.

17**. מכאן אפשר לשפוט עד היכן ירדנו עשר מעלות אחרנית כי בימים ההם באמעריקא בעת ששימש המחבר והיו מצב השחיטה ובדיקה וכשרות בכללו מאד ירוד כמו שיראה כל רואה בשורות הספר מ"מ הבינו אף הקלים כי א"א שרב אחד יקח אחריות פקוח על ג' בתי מטבחים (כפי הנראה לא הי' לו שם פיקוח על מצרכים (פראדוקטען) אחרים) וירגנו החרדים והמדקקים כאשר יראו חותם רב אחד על כל הני בתי מטבח, ובתור כסות עינים לסמות עיני היראים ראו הכרח להוסיף עוד רב אחד לפנים כמבואר כאן בפנים).

בדורינו אנו נשפלנו כ"כ במדת יר"ש עד שאין בעלי המטבחים ובעלי בתי חרושת רואין שום חשש כשלון מסחרי (ביזנעס) אם יקחו לרב המכשיר אותו הרב שישנם כבר תחת פקוחו כמה בתי מטבחים ועוד כמה מאות מצרכי מזון מינים ממינים שונים המפוזרים בעירות שונות.

הדברים מבהילין הרעיון עד למדי כי דבר זה מוכיח הוכחה ברורה כי היראים ישינים שינה עמוקה בתרדימה גדולה בשדי הכשרות ואין פוצה פה ומצפץ כי אילו היו היראים מוחין נגד פירצה הנוראה הלזו היו הבעלי בתים מוכרחים נגד רצונם להשתמש בהרבה רבנים שלא להפסיד מסחרם (זכור ואל תשכח כי גם שם היו משגיחים לרוב כמבואר בפנים).

בשלאכט-הויז הנקרא יונייטעד, ובפירוש התנו עמו שידע שהשוחטים הם בעלי בתים שלו והם לקחוהו להיות רב אצלם ולקחוהו בתנאי כפול כמו התנאי של בני גד וראובן.

ואז הסכימו תיכף הראשים מהשוחטים עם ההאלסיילערס להחליף את משכורתם, לקחת מהכשרות כבקשתם מאז, כי בכל שלאכט-הויז יש להשוחטים ב' מהם, אחד מהם נקרא בשם פארמאן והשני כמו מזכיר (סעקרעטער), שהם המדברים עם הבע"ב ועל פיהם יגמר כל הדבר, ואז מספר הטריפות שהיה מתחילה ערך ארבעים ממאה ולא פחות משלשים וחמשה ממאה, כן היה כל הזמן שעמדתי עמהם ג' שנים אחרי מות הרב ממאסקווע.

ומה שמתחילה היה בא אצלי איזה שוחט לומר בשתיקה שעל שור זה לבו נוקפו משום שהיה אי דרסה כי מחמת המהירות מהפועלים אי אפשר להזהר מזה שלא ישהה או שאר איזה פסול שחיטה והייתי מטריפו, כי אני הייתי מן הבודקי חוץ שהם הגומרים לומר כשר או טריפה, ומזמן ההוא שהתחילו לשלם ממספר הכשרות פסק זה, וגם כי הרבה פעמים באתי אל הרב הנ"ל וסדרתי לפניו מה שאני מטריף והם מכשירים וכא הרב והתחיל לדבר למה תהיה אצליכם כזאת? נתנו לו תשובה מפורשת: אנו יודעים יותר מכם בשחיטה, ומי הביאכם הלום לרב, הלא אנו! אם אינכם רוצים תוכלו ללכת לשלום, ומחר יהיה אצלנו רב אחר על מקומכם. ואז נעשה פניו לבן כמו חלב והלך בפחי נפש. ¹⁸ ומאז נתהפך הרב לאיש אחר, שאם לפעמים נתערכה כשר עם טריפה על ידי טעות מהפלאמבירער, ואז הולך הפארמאן מהשוחטים לבית הגור מקור שכולם נתלים, ובורר שם איזה שרוצה ועושהו טרפה והשאר כשרים, וכשספרתי מזה להרב, היתכן? והיתה

הי' בבית מטבחים אחד 11 שוחטים וששה משגיחים (לעומת זה כהיום בבתי המטבחים שלנו הנקראים "גלאט כשר" ושוחטים אותו המספר בהמות לשעה ששחטו אז והרבה פעמים עוד יותר ויש רק ג' שוחטים וב' משגיחים בערך) ואעפ"כ הי' הבעלי בתים מתיראים שלא ינחו דעת הקהל עם ג' בתי מטבחים שיהי' תחת דגל רב אחד.

18. מכאן רואין שרב יר"ש שהי' מיצר על המכשולות הנעשין בבית המטבחים מיד כאשר שמע קולו הרם של בעה"ב כי יפטרנו ויקח רב אחר נתהפך לאיש אחר וכ"ז שייך גם בימינו שלקחת רב המכשיר ודחייתו תלויים ביד בעה"ב כחומר ביד היוצר ברצותו מקרב וברצותו מרחיק.

תשובתו לי: הלא בשבוע נשחטים ערך 3000 ואם יתערב א' או ב' טריפות, הלא מדינא בטלים ברוב. כאשר שמעתי את זאת מפיו ממש נפחדתי ולא יכולתי לדבר אתו, כי מה יועילו דברי אם גם הוא מסכים להם, הלא כל דבר שהוא קבוע הוא כמחצה על מחצה ואין רוב, וגמרתו בלבי לעזוב את המצב.

א

שתערובות אברים כשרים בטריפה שכיח מאוד

ותערובות כאלה מן הסמאל סטאף המה מרובים מאוד ¹⁹ והכל נתכשר על ידי הפארמאן מהשוחטים, הוא העד, הוא הדיין, ושום שאלות לא יובאו להרב ¹⁹ על הכל השוחטים בעצמם דייני הצדק, אבל זה אמת, שמשכורת השוחטים נתרבה כפלים ממה שהיה בראשונה, כי בעלי הבתים עושים חשבון אחד מכמה שנמצאו כשרים, ועולה החשבון סך הכל למשל ערך 800 דאלאר, ומזה יחלקו ליתן טשעק לכל אחד כפי החלוקה מהפארמאן של השוחטים, לזה חמשים ולזה ארבעים ולהפועלים כפי מה שהשוחטים משלמים להם, ואם יעלה הסכום הכולל רק 750 אז יתמעט מהטשעק של כל אחד לפי חשבון זה.

הטשעק של השכירות לא ישוה שבוע בשבוע, כמו שהיה בשנים הראשונות, וממילא מובן מזה כיון שהכל שייך לשלם מדמי השוחטים, כל מה שיכולים למעט באנשים, הן בשוחטים והן בפועלים ימעטו וישאר להם ²⁰ רווח יוחר, ממנהג זה נחעלו ההאליסילער למיליאנער

19. הכוונה דהרבה אברים נפרדים מהבהמה לשון — כבר — בני מעיים — ריאה, שני צדדי גוף הבהמה ועוד והתערובות בהן מאד מרובים.
19. גם בזה"ז כפי השמיעה אין שאלה באה מבית המטבחים כלל לבית הרב.

20. המחבר כאן מבאר כי כאשר מחלקין הממון לפי חשבון הכשרות בין השוחטים יותר יהנו כאשר יהיו שוחטים מועטים שעי"ז נופל חלק גדול יותר לכל אחד, ודבר זה שייך גם בזה"ז כיון שבעלי המסחר הם המשלמין לשוחטים ועשירין מקמצים עיניהם רע להרבות בשוחטים ובודקים ומשגיחים, וכל שלפי המלאכה סגי בצמצום יתספקו בזה, ומשערין דבר זה כמו שאר המלאכות של הפועלים וכל שנעשית המלאכה א"צ לפועלים יתירים ה"ה בזה כיון שנעשה כל מלאכה לפי ראות העין דהיינו השוחט שוחט, הבודק מכניס יד לפנים. יש בודק חוץ, יש

והשוחטים לאלפים, אבל והוא רחום יכפר לעשירות כזאת, כי דמים בדמים נגעו, ומקור דין זה הוא בגמרא (בכורות כ"ח: וכ"ט.) הנוטל שכר לראות הבכורות אין שוחטים על פיו ואפילו כמו אילא ביבנה שהוא חסיד באמת ולא יטה אעפ"כ לא התירו לו חכמים, כי אם דוקא שוה בשוה. והרמב"ם ז"ל פסק כן גם לשוחטים שלא יטלו שכר מכשרות יותר מטריפות, וכן הסכימו כל האחרונים ואפילו אם תמצא דעה אחת להכשיר בדבר מועט, אין זה שייך לארצנו אמריקה, כי הדין של דבר מועט הוא רק כששוחטים א' או ב' אבל אצלנו מריבוי השחיטות אפילו פרוטה אחת נחשבת למרובה שעולה בשבוע לסכום רב, ולשוחטים כאלה אסור מדינא לפסוק שום פסק להכשיר.

ויש להבין שמרוב שחיטות ²¹ כאלה יש הרבה שאלות יום יום ובפרט שאלות מן בית הכנסת שנקבה ע"י מסמרים גדולים שנמצא בהם, ממש אין לך יום שלא יהיו כמה וכמה ביום והכל נגמר ע"י האנשים הפועלים, לפעמים בא ליד השוחט לראות והכל נעשה כשר על ידם, ומה שיש משגיח ²² אחד בשלאכט-הויז, הלא הוא עומד בחדר מיוחד ששם השוחטים משחזים החלפים ולא יצא מפתח חדרו ואינו רואה לא השחיטה ולא הבדיקה ולא שום שאלה יבוא לידו, כי אין לו

בלאמבירער הנקרא (ליופי המליצה משגיח. הכל שמחים הרבנים והבעלי בתים כיון שב"ה הכל טוב אין נוחרין ח"ו, ואין מכשירין הבהמה בלי בדיקה או בלי משגיח ח"ו, לא ולא, חותמים בחותם של דם ישראל "משגיח" ויאכלו עגונים וישבעו.

לא חכמו יתבוננו בהמצב הנורא שהשוחט נבהל לשחוט ולברוק סכין וסימני בהמה ולרחוץ ידו ולהכין עצמו לשחיטה החדשה הכל במינוט אחד וכן אצל הבודקים אז יבינו כי אין מלאכת השוחט כמלאכת הפשטת עור הבהמה דשם כל שרואין שנעשה המלאכה טוב, אבל כאן לאו בראות העין אלא באבנתא דליבא כי נגזל הרחבת הדעת ומנוחת הנפש המאד מוכרח להשוחט.

נהי' עובדא כאשר פתחו השוחטים פיהם לבקש הוספת שוחטים כי כבדה עליהן רגל המלאכה ונרחה טענתם ונשאר מבלתי מענה, והכל באופן ראשון.
²¹ פי' שחיטה שדרכה במהירות ומרוצה מוליד הרבה שאלות יום ויום ואין דורש ומבקש.

²² משגיח אחד לא די וכ"ש בדליכא משגיח כלל מחמת קמצנות בעה"ב כבוה"ז.

פנאי, כי לכל אחד ואחד די לו לגמר מלאכתו על מה שהוא עומד והלואי שתהיה יציאתו כביאתו.

גם נחננו בבית המטבח הרבה חביות פתוחות. שנוטלו מהן שוליהן דלמעלה, ממולאים עם מים על ידי קראן שנגדיהן, מהן יש שהן ממולאות מים רותחים ויש עם מים קרים, הכל לפי צורך הפועלים, וכימי החורף כולן כמעט מים חמים כמובן, ולהפועלים המפשיטים יותנו לכל אחד ואחד סמרטוטים גדולים חדשים וכל אחד מהם יטביל את הסמרטוט שלו בהחבית ומרחץ ומשפשף היטב את הבשר והחלבים של הכליות לנקותם מכל לכלוך ודם, גם הסכינים שמפשיטים יטבילו תמיד בהחבית, כמובן שהמים החמים יעבירו שמנונית הן לב מהסכין ובזמן שמרחצים הבשר עם המים אז נראה להדיא שצף שמנונית חלב על המים בהחבית ואז עדיין הבשר חם וגם המים חמים ונבלעים המים החמים בהבשר החם, וזה נעשה ממש יום יום, אי אפשר להם בעניין אחר להמתין עד שיתקררו, כי מפני רבוי השחיטות הכל הולך בזריזות.

יש עוד זמן אחד בימי החורף לפני ימי אידיהם, אז מביאים הסוחרים את סחורותיהם לשוקים הגדולים להראות לעין כל את ההידור והיופי של סחורותיהם, וכן גם סוחרי הבשר במשך איזה שבועות קודם הזמן הוא מתחילים לעשות על הבשר איזה ציורים שונים להדרו וליפוחו, והציור הוא באופן זה:

תיכף אחרי ההפשטה, בעוד הבשר חם, לוקחים מהחלב המוכר ג"כ חם ומטיחים כל הבשר ותיכף בחמימותם חותכים ומעבירין עם הסכין על הבשר איזה ציורים, כמו אילן וענפיו, והטבע של בשר חם, כשמחתיך אותו מעט בנחת תיכף יתפרד הבשר במקום הניתוח ונעשה הציור עליו יפה ולבן מהחלב שעל הבשר, וכן עושים יום יום קודם חגם, ואפשר שהקצבים הגאמנים יסירו החלב בעין מה שימצאו על הבשר הבא להם בחנותם, אבל את החלב הבלוע בבשר שהטריחו עליו בהיות שניהם חם, זה אי אפשר לו לנקר, וגם לא כל הקצבים שוים, יש מדקדקים כזה ויש שאינם משגיחים לטרוח כזה, כי הם מסתפקין בזה שנתלה על הבשר פתקאות בחתימת הרב שהבשר כשר להדרין מן המהדרין, ומה צריך יותר מזה! 22.

22. מכאן נ' דבשר שמחתימין עוד בבית המטבחים בחותמת כשר (וכן נוהגין גם היום בכל מקום) גורמת מכשול גדול ופתח פתוח להקצב בחנות שלא

ולדעתי ספק גדול הוא אם כשר הוא למהדרין, הלא המהדר בדבר רוצה שלא יהיה שום ספיקה בהכשר ולא יקמץ בממונו לשלם פרוטה יתירה, רק שלא יהיה לו שום ספק באכילתו בכשרות. על כן אחינו בני ישראל, נתתי לכם הסדר בקצרה מתהלוכת השחיטה בארצנו, כי על²³ הכתב אי אפשר לי לפרש הכל, כי זקן אני ונלאו ידי מלכתוב, אך זאת תדעו שלא לחנם אמרתי שאוכלים ספקי טרפות בארצנו, אפשר שלא רק ספיקות רק ודאיות, רק שאין אני רוצה להוציא מפי לומר ודאי על שום טריפות בעולם, כי לכל יש הרבה חילוקי דעות, אבל למעשה כשבאו לידי הטרפתים, ולכן אף כי לביעור חמץ נתנו לנו חז"ל זמן אור לארבעה עשר, ודוקא לאור הנר ולא באבוקה, בכדי שיהיו יכולים להכניסו לחורין ולסדקין ולבדוק, אבל ביעור החמץ הזה חוב גמור הוא עליכם יום ממש ובכל יום אתם עוברים בכל יראה ובכל ימצא וגם לאור הנר אינכם צריכים, כי לא

לנקר הבשר, דכל שהקונה רואה חותמת כשר די לו, ואינו מבין כי אינו מעיד על הניקור.

²³ הכותב מעיד כי הרבה יותר ממה שכתוב כאן הוא באמת. מוסר גדול יש ללמוד מכאן כי העונש שנקבו חז"ל על כל מי שבידו למחות אין גם אחד אפילו הדיוט ואיש פשוט שינקה מזה הבה ונתבוננה קצת, ידוע עוד מימי הקדמונים כי הקצבים היו היותר אלמים, ותקיפים, עזי פנים, כעסנים, אשר לא ישא פנים לזקן אפילו כגובה ארוים גבהו וגדול מרבן שמו בנוסף לזה שררה הפקירות גדולה באמריקא בשדי הכשרות בימים ההם. ידוע עוד כי בעבור בצע כסף עלולה בן אדם לעשות דברים היותר גרועים. ובאותן הימים יהודי שיצא מאירופא לארה"ב אמריקא נחשב לקל ופורק עול (ואצל הרבה משפחות ישבו שבעה עליו) ובהפקירא ניחא לי. וכל אחד ממדות הללו הי' די לבעלי בתים לפרוץ בשדי הכשרות והשגחה ככל העולה על לבם וכ"ש בצירוף כולם יחד, ועם כ"ז הי' לחץ היראים על בעלי הבתים במקצת עכ"פ להגביל אפקרותא דלהון שיצטרכו (עכ"פ לפנים) להרבות רבנים מפקחים וגם משגיחים כפי הצורך, הרי שבעלי הבתים תלויים בדעת הקהל במובן דבאין לקיחה אין מכירה (ווען עס איז נישט דא קיין קאסטעמערס איז נישט דא קיין ביזנעס).

וגם בימינו אלה אם היו היראים והמדקדקין מרימין קול יחד בזעקה גדולה על פני חוצות כי אין אנו רוצים בשר ושאר פראדוקטען רק מה שהם באמת למהדרין כי אז היו הבעלי בתים מוכרחים לציית לקול זעקתם.

במחבוא ובטמון הוא, אך בפרסום גדול לעין כל ואין כאן שום ספיקות, כמאמר לשון חז"ל, הרי השור שחוט לפניך ²³* ואין לזה תועלת רק כשיהיה הכל ביד העיר, להרבנים ישולם מהעיר די סיפוקם בריוח וכל ההכנסות שיש להם יהיה שייך להעיר וכן יהיה ג"כ עם השוחטים, אז בטח שיהיה הכל כשר וישר, אבל כאשר הוא כעת, שכל אחד מוכרח לעשות מעצמו, כל אחד מהם מקלו יגיד לו, כל המקל לו וכו' ובכל דבר דרבנן מקילים, באמרם ספיקא דרבנן לקולא, וכן בכל דבר שצריך שיעור מקילים שלא ישגיחו על זה שכל שיעורים שנתנו חז"ל הלכה למשה מסיני הם, כידוע שיעורין, חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני, ומזה יצאו כל הקלות שנעשו בעיר, וכאשר הלכו על דרך האמת והשלום אז ודאי חצליחו והבורא יתברך ישלים כל צרכיכם לטוב, כי הבא לטהר מסייעין אותו ושלום יהיה לנו ולכל ישראל אמן.

הזכרתי לפניכם סדר השחיטות והתשלומים כשהיה מאז, ועליכם חוב ²⁴ גמור לראות איך הוא מעמדם כהיום הזה, כי מערך עשר שנים שאינני בא בתוכם ואפשר שנשתנה בשום מה, רק זה ידוע לי, שגם אז כשאמרת להרבנים למה יהיה כן בהתשלומים מהכשרות כחדו לי הדבר ואמרו שרק דבר מועט, 2 סענטים, משלמים יותר מהכשרות, אבל לא כן הוא כדבריהם, וגם כי בארצנו מרבוי השחיטות לא שייך דבר מועט, כי אף פרוטה אחת תעלה למרובה במשך השבוע שמשלמים השכירות. גם רבים אומרים שבארצנו ²⁵ הכל כשרים בכשרות, כי כשנמצא סרכה בריאה מטריפין אותה מיד, אבל זה שקר גמור ²⁴, ואדרבה מקילים ומקילים יותר מדאי.

²³ הרי שלא מצא המחבר שום תרופה בעולם רק כשיהיו הכל ביד העיר.

²⁴ דבר זה נחוץ מאד בזה"ז.

²⁵ בעוה"ר גם בזה"ז זועקין כן.

ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

קול השחיטה

לשון הקודש ואידיש

582

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשנ"ט לפ"ק

בעזה"ת

קונטרס

קול השחיטה

מעשיות נוראות פון היינטיגען מצב
השחיטה ביי די היימישע שוחטים אין ניו
יארק און כמעט אלע חרדישע שלאכט
הייזער אין אמעריקע און קנדה
תשכ"ז — תשל"ז

מאתי הצעיר באלפי ישראל

שלום יהודה גראס

רב דקהל מגן שאול ור"מ בכולל בית ישעי
"מכון להוראות בשחיטות ובדיקות"

פה ברוקלין יע"א
שנת תשמ"ב לפ"ק

נדפס מחדש ע"י חברי הכולל פה ברוקלין נוא יארק יע"א
שנת תשמ"ז לפ"ק

— ההכנסה מוקדשת לטובת הישיבה והכולל —

בס"ד

אדם אוסר דבר שהוא שלו

איך מחבר פון דעם ספר "קול השחיטה" בעט בכל לשון של בקשה פאר דעם וואס באקומט דעם ספר, ער זאל עס נישט ווייטער געבען. נישט קיין חילוק פאר וועמען, אויסער מיט א דירעקטע רשות פון מיר פערזענליך, צוליב פארשטענדליכע טעמים.

כחובת המחבר:

Rabbi Sholom Y. Gross
4711 — 12th Avenue, Apt. A-5
Brooklyn, N.Y. 11219
(718) 436-8086

הקדמה

דאָ ברענג איך אראפ אַ חלק פון מיינע זכרונות איבער דעם היינטיגען שפּלדיגען מצב השחיטה פון נוא יארק, און אין אנדערע שטעט וואָס איך האָב אליין ביי געוואוינט מיט מיינע אייגענע אויגען, זייענדיג שוחט ובודק איבער 10 יאָר אין אַלע צענדליגע היימישע שחיטות פון עופות און בהמות מיט די בעסטע הכשרים כו'.

דעם קונטרס האָב איך אָפּ געשריבען מיט ביטערע טרערן פאַרענדיג אויף די מקומות הק' ראָמעניען און אונגאַרען.

דעם קונטרס האָב איך געשריבען בעיקר פאַר מיר אליין כדי צו געדענקען אלע מיינע פאַסירונגען, אָבער אזוי ווי איך האָב דאָס געוויזען פאַר היימישע רבנים (און נאָך תי"ח מפורסמים) האָבען זיי מיר מעורר געווען אז איך בין מחוייב דאָס צו דרוקען לדראון עולם, כדי אנדערע זאָלען אויך וויסען ווי און וואָס פאַר אַ מצב מיר געפינען זיך, ווי אזוי מען איז מכשיל טאָג טעגליך צענדליגער טויזענטער עהרליכע אידן מסלתה ומשמנה פון כלל ישראל רבנים ואדמורי"ם תלמידי חכמים וחשובים כו' מיט נבילות וטריפות רח"ל, און זיך אַ ביסעל מתבונן זיין צו וואָס דאָס האָט שוין ליידער ביז יעצט צוגעברענגט. על כן דרוק איך דאָס פאַר די אלע וואָס זוכען דעם אמת.

השי"ת זאָל מיר געבען געזונט און כח ממשיך צו זיין דעם חיבור און דאָס איבערדרוקען נאָכאַמאָל מער בשלימות אמן.

מיר האָבען משמיט געוועזען די נעמען פון די שוחטים כו' (בערך 30 שו"ב ווערען דערמאָנט אין קונטרס בהעלם שמם און פיהל פון זיי מערערע מאָל, און פון אלע היימישע שחיטות), ווייל די כוונה איז נישט מבאיש ריח צו זיין אדער רודפין און מבוזה זיין קיינעם ח"ו, נאָר אויפצודעקען די שרעקליכע שערוריה און הפקרות וואָס הערשט ביי אלע שחיטות, (דאָס זעלבע ווי די הפקרות וואָס איז אויפגעדעקט געוואָרן אין די לעצטע יאָרן [דאָרף רבנים מובהקים] ביי די ניקור חלב ודם), וואָס דאָס איז דער גורם פון די אומצאליגע אומגליקען פון כלל ישראל, און דער שרעקליכען טמטום הלב והמוח און

קאלטקייט אין יודישקייט, וואָס עס פאַלען אַוועק פון כלל ישראל וואָס אַמאָל מער ערליכע אומשולדיגע יודישע נפשות היי.

עטליכע פונקטען צו וויסען!

א. איך האב מיך במשך פון מיינע צען יאר ארבעט (תשכ"ז - תשל"ז) געדרייט ביי אלע היימישע שחיטות און ליידער געזען וואס איר וועט דא זעהן.

ב. במשך די צייט האב איך זייער אַ סאך מאל איבערגערציילט מיינע איבערלעבענישען פון "עולם השחיטה" און דערפאר ליגט עס מיר אין זכרון פונקט ווי עס וואלט היינט פאסירט.

ג. טראצדעם וואָס פון תשל"ז האב איך אפגעלאזט די שחיטה פונדעסטוועגען האב איך די פיקוח אויף די שחיטה אנגעהאלטען, און דערפאר אנגעהאלטען אַ שטענדיגען קאנטאקט מיט שוחטים, בודקים, משגיחים, בוטשערס פון אמעריקע, קאנאדע, אייראפע, ארץ ישראל. דאס האט מיר געגעבן די געלעגענהייט זיך צו איבערצייגען אז דער בעל דבר וואס פארלייגט זיך פון אייביג אויף די שחיטה האט פון אונזער דור אויך נישט פארגעסען, ועוד ידו נטווי' ד' ירחם. איך האב זיך אויך איבערצייגט אז טראץ די געציילטע תיקונים וועלכע זענען געמאכט געווארען איז דער מצב זעהר אנגעשטרענגט ווי מיר שרייבען דאס אויספירליך אין סוף קונטרס.

ד. דער קונטרס איז געמאכט בלויז פאר ערליכע אידען וואס ווילען וויסען דעם אמת למען כבוד שמים און זענען גרייט צו פארציכטען אויפן שטיקעל פלייש ווען זיי וועלען זיין איבערצייגט אין אמת, נישט ווי די וואס זאגען "וואס גייט מיך אָן דער פלייש איז טריפה, איך עס אויפן באַרד פון רב בעל המכשיר" זיי זענען אין כלל פון "כל באיה לא ישובון" מיט אזעלכע לאזונגען.

ה. זעה צום אויספיר אין סוף קונטרס וואס איז פון גרויס וויכטיגקייט פאר יעדן צו וויסען.

מפתח לספר קול השחיטה

סימן

- א. שחיטה אין באסטאן—400 טוירקיס אַ שעה פאהרט אויף אַ טשעין.
- ב. גוים הרגענען טוירקיס און לייגען די בלאמבעס אלץ כשר — בעה"ב ציוני רוצח — שוחטים זענען משיג גבול אנדערע שוחטים.
- ג. אַ ערליכער מפורסס'דיגער שוחט דרייט זיך אין שלעכטע ערטער רח"ל.
- ד. קונטוקי שחיטה — מען פליקט די עופות מיט הייס וואסער.
- ה. מען שחט טוירקיס מיט פגומ'דיגע חלפים — אַ גלחטיע שחט פאר כשר.
- ו. אַ קאטשקעס שחיטה מיט אסאך פראבלעמען — בעה"ב מישט אריין טריפות להכעיס — די חלפים מיט פגימות — מען מאכט כשר אלע טריפות.
- ז. הארטפורט שחיטה פיהל מיט טריפות רח"ל — די שוחטים מאכען נישט קיין תפיסה — קוקען נישט די סימנים —
- ח. הארטפורט — אַ למדן משגיח ביים זאלצען זעהט גארנישט — גויטעס זאלצען, און נאר איין זייט. זיי זענען מתיר אויפן סמך פון בדיעבד און שעת הדחק כו'.

- ט.** אין... שחט אַ שוחט 400 טוירקיס אַ שעה ר״ל
— נישטא צייט צו קוקען דעם חלף.
- י.** אלטע עופות מיט פראבלעמען — מען שחט
אריין אין מפרקת — חלפים מיט פגימות —
שחטן נישט רוב סימנים.
- יא.** מען שחט אין ... 400 קעלבער אַ שעה (וואס איז
— אומעגליך אלץ כשר) — דער חלף ווערט
שנעל פגום.
- יב.** בהמות שחיטה אין די שטאט ... — שחט מען 60
אַ שעה — מען שחט אהן הרגשה — מען שחט
מיט אַ פגום־דיגע חלף ר״ל. — ביי בדיקת חוץ
רייסט מען סירכות — די שוחטים זענען מקיל
און מתיר אלעס —
- יג.** אַ רב המכשיר אסרט צו שחטן — און אַ
ערליכער שוחט שחט דארט מיט תירוצים אז
דאס איז פאר מאדערנע ר״ל.
- יד.** לעמער שחיטה און פעטרעזאן — 60 אַ שעה —
מאראסטיגע העלזער מאכט פגום די חלפים —
שחטן מיט די פגומדיגע חלפים ר״ל — נאר
איין שוחט שחט און עס איז נישטא אַ צווייטער
צו קוקען דעם חלף.
- טו.** רב המכשיר קוקט נישט קיין חלף ביי די שחיטה
קיינמאל — נאר אין אפיס פון פחד, ער טרעפט
שוחטים מיט נישט גוטע חלפים.

טז. אַ ערליכער שוחט וויל נישט שחטן לעם וועגען די גרויסע פראבלעמען — 2 אנדערע זענען יא געפארען און געשחט'ן.

יז. אַ היימישע גרויסע שחיטה אין ניו דזערסי — דער רב קומט איינמאל אַ יאר צו די שחיטה — שוחט מאכט הגרמות — משגיח קוקט נישט מקום השחיטה — מען האט מורא פון אַ צו פרומען טאמער ער וועט אויסזאגען סודות פון חדר.

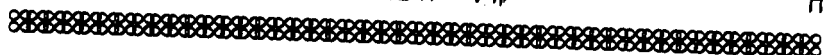
חי אַ שוחט זעהט אַ פגימה און ער ווייזט דאָס פאר'ן צווייטן שוחט אַ מקובל, יענער לייקענט און שחט ווייטער דערמיט ר"ל.

יט עס ווערען פארטויש די לונגען ביי בדיקת חוץ — מען ווייסט נישט וואס מען איז בודק — שוחטים האבען נישט קיין נעגעל צו נעמען סירכות.

כ. שוחט איז מעורר אויף קלקולים און יענער לאכט זיך אויס — זיין שחיטה איז נבילות.

כא. טויזענטער עופות אהן אַ שאלה טאג ביי טאג — אַ רב לאָזט שחט'ן פריוואט אביסעל און האט פיהל שאלות. מער ווי דער גאנצער פלענט צוזאם.

כב. מען ווארפט די עופות, (שאלת ריסוק אברים) — 2 חשובע רבנים זאגען צו מתקן צו זיין און טוהן גארנישט.

- כג.** מען שחט אויף אַ מעשין (אין הארטפורט) — גאנצע שטאט רודערט, מען איז מעורר גדולי הרבנים אויף גרויסע פראבלעמען — רבנים זאגען צו און טוהען למעשה גארנישט — אלעס לויפט ווייטער ווי פריער — שוחט ציטערט מגלה זיין קלקולים וועגען זיין פרנסה.
- כד.** בעל השור על שורו — בעה"ב קצב פושע ישראל שלאגט שוחט פארן שחטן אַ פּאָר נבילות — צוליב פחד כשרין די שוחטים אפילו נבילות.
- כה.** אין ... שחיטה למדן חסיד מאכיל טריפות — שוחט מאכט פיהל הגרמות און לאזט אלס כשר.
- כו.** בעל הבית צווינגט צו לאזען גלאט 50 פראצענט מיט אַ טענה אז ביי אַ צווייטע גרויסע חרדישע שחיטה איז אזוי.
- כז.** אַ שוחט שחט אהן אַ מקוה 3 חדשים — שחט 3 חדשים מיט האנט אינפעקשען.
- כח.** מארקעט ניו דזערסי — בעל המכשיר זעהט אויס ווי אַ גוי — קומט קיינמאל קוקען די שחיטה — האט הכשר אויף פיהל שחיטות — ווייזט נישט בכלל וואס טוט זיך און פלענט.
- כט.** שוחט שחט אויף די פעדערן — שוחט איז מודה אז ער שחט נאכדעם ווי ער האט געזעהן אַ גרויסע פגימה.
- ל.** מחלוקת השוחטים בענין הרגשה — דער רב המכשיר פארלאזט זיך אויף די שוחטים — זיי

שחטן אהן (אדער ספק) הרגשה — שוחטים בארימען זיך אז זיי שחטן 1200 אָ שעה.

ל*. שוחטים שחטין מידערהייט נאך אַ גאנצען טאג שחיטה — שחטן 1200 עופות אָ שעה — דער חלף רירט אהן אלע עופות אין מפרקת (וואס איז פוגם דעם חלף) און זיי זאגען אז עס איז גארנישט.

לא. שוחטים שטעלען בכוונה שיינע חלפים ווייל רב המכשיר קומט קוקען — רבנים קומען באשטעלט אויף אן אפוינטמענט — היימישע רבנים מכשירים שרייבען פסק הלכה מתיר זיין צו שחטין 12 הונדערט אָ שעה דורך איין שוחט — אוי יו ווערט געצווינגען מאכיל טריפה זיין לכבוד דעם כתב — די שטאט עסט מיטין הכשר נבילות וטריפות.

לב. איין שוחט רודפט דעם צווייטען פארן זיין צו ערליך — לאכט פארן איבערלאזען הגרמות — לאזט נישט מאכן גוט די בדיקת חוץ — לערנט עם אויס זיין אַ קל.

לג. שוחטים וואס לאזען איבער פיהל מאל סירכות אלס גלאט — אַ שוחט לייקענט אפ ווען מען איז איהם מעורר — איין שוחט איז יא מודה.

לד. בלאמבעס וואלגערען זיך הפקר אין די צענדליגע טויזענטער — יעדער גוי כו' קען נעמען און לייגען אויף נבילות וטריפות.

לה. היימישע רב וויל נישט קויפען פאר זיין סטאר פון שוחטים אהן בערד – קלים וריקים לאזען וואקסען אַ בארד צו מעגען שחטין פאר יענעם רבס סטאר.

לו. שוחטים רייסען סירכות און פארטיג –

לז. שוחטים שחטן ווינטער אין די גרעסטע פרעסט (אהן הייצונג) – אַ סאך שוחטים שחטן אהן הרגשה פיהל יארין, קצב צווינגט שחטין מיט פיבער און לינגען אנצינדונג אין שרעקליכע קעלט.

לח. אַ לאנגע צייט שחטין אלע שוחטים אהן אַ מקוה אין... – עס איז געווען אַ מקוה נאר מען איז פויל געווען צו גיין.

לט. באוואוסטע שחיטה – 2 היימישע שוחטים שחטין 3000 אַ שעה ר״ל (נו״ט).

מ. שוחט שחט גאנצע נאכט (10 שעה), תיכף נאכדעם געפאהרען שחטין ווייטער ערגעץ אנדערש – אַ שוחט אַ גנב.

מא. אַ שוחט שחט בלי הפסק אין אַ פאר שלאכט הייזער מידערהייט – אַ שוחט פארברענגט כסדר מיט פאליטיק און דברים בטלים.

מב. קצב פון שלאכט הויז פארקויפט טריפות פאר כשר – מישט אריין כסדר טריפות צווישן כשרע – שוחט ווערט ארויסגעווארפען פארין שטערן מאכיל טריפות זיין דעם קצב –

מג. גוים פון שלאכט הויז הענגען אויף אויפען טשעין לעבעדיגע עופות צווישען געשחטענע — דער משגיח קען גארנישט טוהן — אַ שוחט איז מעיד אז ערליכע אידען גרויסע מדקדקים עסן כסדר נבילות רח"ל.

מד. עדות פון מרן זי"ע אויף קבלה פאר אַ שוחט.

מה. אַ מארקעט וואס זאלצט נישט, און מען טונקט נאר איין די עופות אין זאלץ און דאס הייסט כשר געמאכט ר"ל.

מו. אַ היימישער שחט וואס שחט אלע יארן בקביעות נאר מיט פגימות רח"ל — שחט אין מפרקת — שחט אינמיטן כשר מאכען מיט אַ זאלציגען מעסער — רבנים ווילען ניטש נעמען עופות פון אַ שוחט ווייל דער חלף טויג נישט.

מז. שוחטים שחטן מיט אַ דרסה — אַ פערזענליכקייט איז מעורר דעם שוחט און ער טוהט ווייטער זיינס —

מח. אַ באוואוסטער שוחט זאגט אז ער ווייזט קיינמאל נישט דעם חלף פאר אַ רב — ער רעט ניבול פה אויפן חשבון פון רבנים.

מט. שחיטה אין ... — עדות פון אַ שוחט אז איין אלטער שוחט שחט דארט 100 בהמות אין איין שעה (דאס מיינט נבילות) — ער שחט מיט ציטערדיגע הענט — נאך אַ שוחט דארט איז זיך מודה אויף 100 בהמות אַ שעה רח"ל.

נ. א שוחט שחט מיט א זעג חלף פיהל מיט פגימות
1200 א שעה — קען נישט שטעלען קיין חלף — 2
משגיחים און עס העלפט נישט — דער בעה"ב איז
ברויגז אויפן משגיח.

נא. אין אן אנדערען שלאכט הויז אפאר שוחטים כמעט
יעדער שוחט שחט 1200 א שעה 1 שוחט ביז 1800 א
שעה רח"ל. — דער בעה"ב פאסט אויף די ארבעט
פון די שוחטים מיט א מאווי טעלעווישען (בעל
השור על שורו) — שוחט לאזט דורך נבילה —

נב. נסיונות ביי שחיטה גויים שטייען אויפן קאפ
און מען מוז שחטן אפילו דער חלף איז ניט
גרייט — שוחט מיט ווייניג חלפים.

נג. א שחיטה נאך יוכ"פ אויסגעמישטערהייט —
מענעדזער צווינגט אפילו אלטע שוחטים שחטן
זייער שנעל, און אויך מידערהייט — רב
המכשיר ווייס גארנישט וואס טוט זיך.

נד. פיהל שוחטים שחטן גאנץ ווינטער אין די גרעסטע
פרעסט — קלות פון שוחטים — קארג צו קויפען
ווינטער אייוועלע — מענעדזער צווינגט שחטן אין
גרויסע קעלט אהן הרגשה אויך פאר זקנים — דער
רב בעל המכשיר אן ערליכר אבער נישט באקאנט
צופיהל וואס עס טוהט זיך דארט —

נה. היימישע שוחטים אהן אַ מקוה לאנגע צייט – אַ באוואוסטער שוחט איז בכלל נישט אינטרעסירט אין אַ מקוה.

נו. אַ היימישער שוחט אַ רשע לאזט נישט מתקן זיין גראבע קלקולים – מען שחט און מען זאלצט מיט מעשינען – שוחט פארשפארט משגיח'ס מויל נישט צו מגלה זיין סודות.

נז. אַ שוחט אַ מאכיל טריפות – מאכט אייגענע מבולבליגע שחיטה – פיהרט איין מאסען שחיטה ביים היימישען ציבור פאר 30-35 יאר צוריק – ער האָט אויך פיהל אנדערע חורבנות אנגעמאכט.

חברה מזכי הרבים העולמי

בנשיאות הרב הג' מוה"ר

רבי שלום יהודה גראס שליט"א

רב דקהל "מגן שאול" ה"האלמין"

ור"מ בישיבה וכולל "בית ישעיהו"

"מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"

c/o RABBI S.Y. GROSS, 4711 12th Ave., Suite A-5

Brooklyn N.Y. 12119

מכון להוצאת

ספרי יהודה וישראל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
נשיא

"יועד הכשרות דהתאחדות הקהילות"

"קובץ כל ספרי ניקור המובהקים" ו' חלקים (ק"ה חיבורים).
"ספרי שמירת המצות והכשרות" ו' חלקים (כ"ה חיבורים).
"מדריך לכשרות ולחיזוק הדת" (מ"ב חלקים).

בעל "קובץ ספרים בעניני כשרות" ו' חלקים (מ"ב חיבורים).
ש"ת "מנתת ש"י על או"ח ווי"ד (ג' חלקים ועוד).
"גוש ישעיהו" על מאכלות אסורות (י"א חלקים).

חדשות שלא היה לעולמים

ראה זה חדש אשר לא היה לעולמים סעט שלם בפארמאט
ממוצע ומהודר הכולל כל עניני כשרות השייכים בזמן הזה
בכל העולם כולו

"קובץ ספרים בעניני כשרות"

ששה חלקים

הסעט כולל הרבה חיבורים אשר

תוכנן רב גווני שלא נראה עדיין

כבושם הזה

9000

הן הענינים הנידונים כסעט הנ"ל ומהם:

אטליז (בוטשעור) - דגים - הכשרים - חלב
עכו"ם - שחיטה - בדיקה - ניקור -
מליחה - משגיחים - קצבים - רכנים -
תולעים - ועוד ועוד

נחוץ כאויר לנשימה לכל בר ישראל לידע המכשולות
השכיחים והיאך להינצל מהם כי זהו הכתרון היחידי שתשאר
ביתו כיה נאמן בישראל וימשיכו דורותיו האמונה בד' ובתורתו
הקדושה עד כיאה הגואל (כמבואר בפרשת סי' פ"א וש"ח
ד"ת ח"א יור"ד סי' ז')

הסעט כולל 2500 עמודים ומחירו \$36.00

להשיג אצל המחבר:

RABBI SHLOM Y. GROSS

4711 / 12th Ave

BROOKLYN N Y 11219

חדשות בעולם התורני

הופיע ויצא לאור ספרי

"שמירת המצוות כהלכתן"

ארבעה כרכים מהודרים

מכיל קרוב ל-2000 עמודים

מאת הגאון הנודע בשערים מוה"ר

רבי שלום יודא גראס שליט"א

הסעט הוא יחיד במינו בכל העולם

כולו נסדר במומחיות גדולה חלק

ההלכה משולב למעשה לפי סדרי

החיים שבזמננו בכל מכמני התורה

הנהוגים יום יום ומהם: ה' ציצית,

ס"ת, תפילין, ומזוזות, שבת, וצניעות -

דיני ביהכ"נ דיני תפלה - קרה"ת - גיטין

- צורת יהודי - יחוד - צדקה - ועוד.

כבר נדפסו הרבה פעמים

פעם אחר פעם וממש נחטפו מן השוק

לגודל יקר חביבותם.

כעת אפשר להשיגם במספר מצומצם

של עותקים וכל הקודם זכה

מחיר הספרים \$28.00

ג.ב. אויב עס ווייטיגט איין אַ פירצה אדער

נאבלעסיגקייט אין אַ געוויסע מצוה און

איר ווילט אויפקלערן די דינים פאר די

מאסען לעילוי נשמת אייערע נאנטע

ולבובת הרבים, ביטע רופט: 718-436-8086

קונטרס

קול השחיטה

— א —

א שחיטה אין באסטאן — 400 טוירקיס א שעה
פאהרט אויף א טשעין

בערך בשנת תשכ"ט. בין איך געפארען שחט'ן אויף בוסטון, פון דארט זענען מיר געפארען מיט א קאר ביז לבנון אין ווייטער מיט אן ערפליין, מיט דעם שוחט ר'... נ"י דארט איז געווען א גרויסע שחיטה פון טוירקיס, דארט איז געגאנגען די לייך (טשען) 400 א שעה רח"ל, איך האב נישט געוואוסט ווי מען קען אזוי פיהל שחט'ן אבער דער ראש השוחטים ר'... האט מיך בארואיגט און געזאגט די וועסט דיך צוגעוויינען און עס וועט דיר גרינג ווערן.

ענדליך די שחיטה האט זיך אנגעפאנגען, די לייך איז געלאפען ווייטער מיט א טייל אומגעששחט'ענע, ווייל איך האב נישט געקענט אזוי שנעל נאָכיאָגען צו שחט'ן, מען האט געמוזט אראפ נעמען די לעבעדיגע פון די לייך, ווייל זיי ווערען געהאנגען מיט 200 מעטער פאר עס קומט צו די שחיטה, עס איז געווארען דאָרט גרויסע יללות, היתכן אלע שוחטים שחט'ן אין אונז קענען מיר נישט. מען האט צוליב אונז געמוזט מאכען די לייך שטאטער.

אבער עס איז געווען א גרויסער פראבלעם ווייל די אלע טראקס טוירקיס מוזען ווער'ן אפגעשחט'ן, האבן מיר געמוזט ארבעטען 12 שעה וואס אנדערע קענען שחטן אין 4 שעה בערך. אונז האבן זיך

איינגעטיילט איינער האָט זיך אפגערוט און איינער האָט געשחט'ן, מיר האבן זיך באקוקט די חלפים איינער פארן אנדערען, און דאס איז געווען דאס ערשטע און דאָס לעצטע מאָל וואס איך בין אהין געגאנגען שחט'ן. די אנדערע וואך רופט מען מיך שחט'ן האב איך זיי געמאלדען אז פאר שום קיין געלט גיי איך נישט.

בקיזור, די וואך איז אַ דורך און איך בין נישט געגאנגען אַהין, דארנאָך טרעף איך מיך מיט דעם שוחט האברך ר'... און ער דערציילט מיר אז ער האט געהאט זייער אַ שווערע שחיטה די וואך און ער ווייזט מיר זיינע געשוואלענע הענט פון די תפיסה וואס ער האָט געמאכט אויף די טוירקיס און צושניטען, פרעג איך איהם וויפל איז געגאנגען אַ שעה, האט ער געזאגט 400 טוירקיס אַ שעה. פרעג איך איהם וואס האסטו נישט געזאגט מען זאל מאכען שטייטער די לייך? האט ער געזאגט איך האב געהייסען, אבער זיי האבען געזאגט אז מען קען נישט שטייטער מאכען און אויב דער אלטער שוחט ר'... קען שחט'ן די זעלבע דארפסטו א יונגערמאן אויך קענען. די טוירקיס זענען געגאנגן פאר 2 היימישע שלאַכט הייזער.

— ב —

**גוים הרגענען טוירקיס און לייגען די בלאמבעס
אלץ כשר — בעה"ב ציוני רוצה — שוחטים
זענען משיג גבול אנדערע שוחטים**

אויך מיט'ן שוחט ר'... (2 אלטע שוחטים) פלעג איך אַ סאך מאָל שחט'ן טוירקיס לעבען וויינלאנד, עס איז אויך געווען אַ שנעלע שחיטה אבער איך בין געווען אַ העלפער שוחט יענע זאל זיך קענען אפרוען אַ ביסעל, איך געדענק נישט די שנעלקייט פון די שחיטה עס איז געווען גאנץ שנעל, די חלפים פון די דאָזיגע צוויי שוחטים זענען געווען רח"ל מיט פגימות גדולות, ווייל זיי האבען געמוזט שחט'ן ביזן מפרקת, און צו מיר האָבן זיי כסדר געשריגען יודעלע שחט טיפער, און מען האט מיר געזאגט האב נישט מורא פאר דעם חלף, אַ

מפרקת איז נישט פוגם, קוק מיין חלף. איך האב קיינמאל נישט פארשטאנען ווי זיי שעמען זיך נישט ווייזען אַ זעלכע פגימות'דיגע חלפים רח"ל?.

דער איידעם פון רב... נ"י איז געווען דארט משגיח, האט ער מיר דערציילט דאס איין טאג האט איהם דער בעל הבית ... געזאגט אז אזוי ווי עס איז אַ גרויסער שניי און די טוירקיס זענען נישט אריינגעקומען, שחט מען היינט נישט. דער שוחט ר'... איז דעמאָלסט געווען אין אַ האטעל וואָס איז געווען אַ פּאָר מייל ווייט פון די שחיטה, האָט דער בעל הבית פארשטאנען דאָס ער וועט נישט קומען אין אזא שניי ווייל קיין קאר האָבען זיי נישט. דער דאָזיגער שוחט ר'... איז זייער אַ גראבער, און ער פלעגט גיין אין די גרעסטע פראסטען מיט אַ העמעד בלויז, עס איז איהם קיין מאָל נישט געווען קאלט. אזוי ווי לערנען פלעגט ער קיינמאָל נישט איז ער משוגע געוואָרען פאר לידיג גיין, האט ער געחאפט אַ שפאציר ביז צום שחיטה "פלענט" האט ער געזעהן ווי מען הארגעט טוירקיס אין מען לייגט בלאמבעס אלעס אן אַ שוחט רח"ל!!!.

דער בעל הבית האָט אים געזאָגט אז טאָמער ער וועט דאָס עמעצען פארציילען וועט ער איהם שיסען, ער פלעגט האָבען אַ רעוואלווער ביי זיך. ער איז אַ פושע ישראל, און געווען אַ חייל אין די ארץ ישראל'דיגע ארמיי, און ער איז געווען נחשד אויף דעם, ער איז אַ גרויסער אונטער וועלטניק, אבער פאַר מיר האָט דער שוחט די מעשה יאָ דערציילט. דאָס איז שוין געווען אַ סך צייט נאָך דעם וואָס איך האָב שוין נישט געשחט'ן דאָרט, איך האָב דאָרט געאַרבעט בערך 6-8 וואָכען אלס העלפער פאר דעם שוחט ר'...

איינמאל האָב איך מיך נישט געפילט גוט האָב איך געשיקט שחט'ן דעם שוחט ר' ... אַ שטאָטס מיר, דער שוחט דער מפקח ר' ... האָט געזען אז דער שוחט ר' ... שחט פונקט ווי ער אין מפרקת האָט ער עס געזאָגט ער זאָל בלייבן דאָרט אַ שטאָט מיר, דאָרט האָט מען באַקומען 60 דולר אַ וואָך, 2 טעג אַ וואָך פלעגט מען דאָרט אַרבעטען.

בקיצור, דער שוחט ר' ... זאָגט מיר נעקסטע וואָך אַז ער בלייבט דאָרט שחט'ן בפקודת דער מפקח השוחט ר' ... האָב איך איהם געפרעגט "היתכן"? "השגת גבול", איך האָב אים געוויזען אין ספרים די הלכה האָט ער דאָס געזאָגט פאָר'ן מפקח האָט ער איהם געענטפערט ביי מיר איז נישט דאָ אזא זאָך ווי "השגת גבול" איך וועל ארייננעמען און ארויסשטעלען וועם מיר וועט געפעלען, און דו געפעלסט מיר נישט ווייל דיין שחט'ן איז צו שטאַט, און מיר מוזען האָבן שנעלע ארבעטער ווי מאַשינען, און אזוי בין איך פון די שחיטה פטור געוואָרען, ב"ה.

— ג —

אַ ערליכער מפורסם'דיגער שוחט דרייט זיך אין ביזע ערטער רח"ל

ביי דעם זעלבען בעל הבית הקצב ... האָב איך געאַרבעט און געפאָרען קיין אוהיאַ מיט השוחט ר' ... פון אוהיאַ האָבען מיר געדאַרפט נעמען נאָך אַן ערעפליין, איינמאל האָבען מיר פאַרשפעטיגט דעם ערפלעין, האָט דער קצב ... געזאָגט פאַר די בעלי בתים פון די עירפאָרטס אז אזוי ווי עס קומט מיט זיי צופליען 2 ראבייס און זיי זענען דיפלומאַטען, די גרעסטע ראבייס פון א"י, זיי קומען צו אַ מיטינג מיט'ן פרעזידענט, און אויב מיר וועלען נישט זיין ביז 12 ביינאַכט ביי די מיטינג וועט דאָס שטיין אין אַלע צייטונגען, אז דער עראָפליין אינטערנעשענעל האָט אונז אזוי באַעוולה'ט. בקיצור, עס איז אים געלונגען, ער האָט געוואָלט מען זאָל פאַר אונז צו שטעלן אַן עקסטערען ערפליין. דערווייל האָט ער גענומען אַ לימוזין קאַר, מיר זענען געפאָרען ביז צו אַ גרויסען האָטעל ווי פרעזידענטען שטייען איין, דאָכט זיך מיר אז עס האָט געהייסען אמבאסאדאר האָטעל. מיר זענען אנגעקומען און דער שוחט ר' ... האָט זיך גענומען אַן עקסטער צימער, ווייל ער האָט געזאָגט אז ער מוז עקסטער שלאָפען. עס איז שוין געווען 12 ביינאַכט.

בערך 12.30 ביינאכט בין איך געגאנגען צו דעם דאָזיגן שוחט ר' ... אין זיין צימער, איך האָב עם געדארפט עפעס פרעגען ואיננו !!! . בין איך געגאנגען פרעגען ווי דער ראבבי איז, האָבען זיי מיר געזאָגט איך זאָל אים זוכען דאָרט... במקומות המתועבים ר"ל. איך האָב שוין דאמאָלס פאַרשטאנען פאַרוואָס מיר האָבען געדאַרפט האָבען אזא טייערען האָטעל און נאָך צוויי צימערען דערצו, וואָס דער גרעסטער עושר וואָלט זיך דאָס נישט ערלויבט, אָבער ביי דער שוחט ר' ... און ביי דעם בעל הבית דער קצב ... איז געווען קלאָר פאַרוואָס מען דאַרף אויסגעבען אזוי פיהל געלט פאַר איין נאכט.

עס איז דאָ דאָרט פארשידענע שחיטה פראָבלעמען נאָר איך געדענק שוין נישט יעצט אין די מינוט.

— ד —

קענטוקי שחיטה — מען פליקט די עופות מיט הייס וואסער

ביי דעם זעלבען קצב יונג ... וואָס ער איז געווען בעל הבית ביי עטלעכע שלאַכט הייזער, און אַ געמיינער מענטש, האָב איך געשחטן אויף אַ אנדער פלאַץ, דער משגיח דאָרט איז געווען אקראסנער חסיד, איך מיין דער פלאַץ איז געווען אין קענטאקי אוהיא, בקיצור איך שחט טורקיס, די שחיטה איז ב"ה געווען אַ שטאטע, עס איז געווען אַ מחי' ביז מען הייסט מיר סטאַפען, וואָס איז געשעהן? די טורקיס ליגען אויף דער ערד (פלאַך) מאַסען ווייז פיהל מיט פעדערען, זיי ווילען זיך נישט לאָזען אָפּ פליקען די פעדערען. איך גיי אריין אין וויסירעטינג רום (דאָרט וואו די עופות ווערן אָפגעפליקט און כשר געמאַכט) און איך זעה דאס פון דעם פאס וואסער וואס אלע טורקיס גייען דאָרט אַ דורך פאַרן אָפּ פליקען די פעדערן גייט אַ רויך, איך לייג אריין די האנט אין דעם פאס, דאס וואסער איז גוט ווארעם אביסעל הייס, ע"פ הלכה פארען זאלצען אויב מען טינקט איין אין הייס וואסער קען אוודאי נישט אנגערופען ווערען גלאט כשר בפרט פאר אונזערע צוויי באַקאַנטע היימישע שחיטות ... גיי איך צו צו דעם משגיח ר' ... ער

זאָגט אז ער קען דעם נועם אלימלך בע"פ ער פארקויפט אתרוגים אין ... עווניו אויף די ... סטע סטריט) און איך זאג איהם היתכן? איך שחט כשר און דא ווערט דאס טריפה? האט ער מיר געזאגט וואָס קען איך טוהן מיט דעם קצב ... ער וויל נישט אנדערש, איך האָב מורא פאַר איהם, האָב איך איהם געזאגט אז איך וועל נישט שחט'ן בשום אופן פאר הייס וואסער, ער מעג זיך זוכען אן אנדערען שוחט, האט ער מיר געזאגט דאס דער גאנצער טרעיליער טוירקיס וועלען פייגערען, און עס איז אַ סכנה זיך צו טשעפענען מיט דעם בעל הבית, ווייל ער קען נעמען אַ רעוואָלווער און עס איז נישט קיין חכמות!.

בקיזור איך גיי נישט שחט'ן, ותהום כל הפלענט, היתכן דער שוחט וויל נישט שחט'ן? מען האט גערופען דעם קצב ... און ער פיינגט אן צו שרייען אויף מיר, דער גאנצער פלענט שטייט, די טוירקיס וועלען פייגערען, די מענטשען שטייען עס קאסט איהם אוצרות מיט געלט יעדע מינוט און איך שטיי? האב איך איהם געענטפערט אז אויב איך שחט מיט הייס וואסער ווער איך פסול צו שחט'ן און איך וועל קיינמאל מער נישט קענען שחט'ן און איך וועל דאס נישט טוהן בשום אופן נאר מיט קאַלט וואָסער! ער טענה'ט מיט מיר איך זאָל מתיר זיין לווילעך וואָסער ביי 80 ביז 90 די גראַד האָב איך מסכים געווען, נאָר איך האָב איהם געזאָגט אז עס וועט זיך נישט פליקען, ווייל עס מוז זיין אָדער שטאַרק קאַלט אָדער שטאַרק הייס, ביז ער האָט איין געזעהן (נאָך זיין פרובירען) אַז איך בין גערעכט, און ער האָט ווייטער געמאַכט שטאַרק קאַלט. האָב איך איהם געזאָגט זעהסט אז מען מאַכט כשר פליקט זיך גוט! . ביי אַלע ענינים האָט דער בעל הבית געטוהן וואָס ער האָט געוואָלט און די שוחטים האָבן כשר געמאַכט טריפות ציטערענדיג פאַר דעם קצב יונג.

— ה —

**מען שחט טוירקיס מיט פגומדיגע חלפים
א גלח'טע שחט פאר כשר!!!**

אין אן אנדער פלאץ אין קונטוקי האב איך געשחט'ן טוירקיס אליין, עס איז געגאנגען לאנגזאם, אבער אזוי ווי איך פיינג אן צו שחט'ן ביים צווייטן דריטן טוירקי שנייד איך אריין אין א דראט און דער חלף איז געווארען פגום, איך מאך טריפה, און נעם אן אנדערען חלף, קימט א נאָגעל, דער חלף איז ווייטער פגום געוואָרען. בקיצור, ביז איך האב געשחט'ן 10-15 טוירקיס האב איך קאליע געמאכט 5-6 חלפים און איך בלייב שטיין מיט די שחיטה, דער בעל הבית פון דארט איז געקומען שרייען, דער שוחט מאכט מער טריפה ווי כשר, איך האב איהם געוויזען די דראנטען און נעגעל וואס איך האב ארויס גענומען פון וושט, און דער בעל הבית האט געזאגט ער שחט שוין יארען לאנג און דאס איז דאס ערשטע מאל וואס א שוחט האט נישט קיין חלף צו שחט'ן, קיינער פארציילט איהם נישט קיין מעשיות, איך מעג שחט'ן מיט דעם זעלבען חלף וואס רירט אן א דראנט.

זיי האָבען נישט געהאַט קיין געדולט צו וואַרטען איך זאָל פארעכטען אַ חלף און אזוי ווי איך דריי מיך אויס זעה איך ווי עס שטייט אַ גלח'טע און שחט מיט אַ לעקטערישען מעסער וואס ארבעט אויטאמאטיש רח"ל. איך גיב אַ געשריי אז זי זאל סטאפען און וואס טוט זי דא, ענטפערט זי מיך און זאגט, אז עס איז נישט קיין חילוק, זי קען אויך שחט'ן. איך לויף צו צום משגיח דער זעלבער חסיד פון ... און זאָג איהם אז אַלעס איז טריפה. ער איז געגאַנגען זאָגען פארן בעל הבית וואס עס גייט פאר. דער בעל הבית איז געווען אויפגערעגט און ער האט געפרעגט זיין ווייב אויב די גלחטע האט געשחטען, האָט זי געענטפערט "שקר" עס פאַנגט זיך נישט אָן זי האָט נישט

געשחט'ן. איר (זיין פרוי) איז געגאנגען אין לעבען צו ניצן דוקא די טוריקיס וואָס די גלח'טע האט געשחט'ן.

דער משגיח האָט ווייטער געציטערט, ער איז געווען ממש אַ אָפגעשמיסענער, מען וועט פאַרלירען די פרנסה אויב ער וועט נישט לאָזען ניצען די טוריקיס. איך האָב געמאכט אַ ויצעקו, און ער האָט מיר געזאָגט אז ער וועט עס אָפסטעמפלען אלס טריפה ווען די עופות וועלען שוין ליגען אין די באקסעס, אַ פאטענט אז דער גוי זאָל נישט זיין ברוגז. מי יודע צו עס איז אמת געווען, אויב ער האָט יאָ געמאַכט אָדער נישט, דער דאָזיגער שחט פלאץ איז געווען פול מיט פראַבלעמען רח"ל. דער גרעסטער פראַבלעם איז געווען דער משגיח, וואָס אויף כשרות איז ער געווען אַ וותרן ווייל ער קען פאַרלירען די פרנסה.

מער בין איך אהין נישט געגאנגען, לפי זכרוני.

— 1 —

**אַ קאטשקעס שחיטה מיט אַ סאך פראבלעמען —
בעה"ב מישט אריין טריפות להכעיס — די חלפים
מיט פגימות — מען מאכט כשר אלע טריפות**

איך בין געגאנגען שחט'ן קאטשקעס מיט השוחט הזקן ר' ... אין לאַנג איילאָנד, איך בין נאר געווען משגיח ביים כשר מאכען די קאטשקעס, וואס דאס איז אן עקסטערע גרויסע צימער נישט ווייט פון די שחיטה, און מיין ארבעט האט נישט געהאט קיין שום שייכות מיט די שחיטה, אבער ווי פארשטענדלעך האב איך צו געקוקט ווי די שחיטה גייט, עס איז געווען זייער ב'טעם'ט, מען האט געשחט'ן נישט מער ווי 21 אויף איינמאל, עס איז געווען 2 ליינס מיט בלעכען ווי מען לייגט אריין די קאטשקעס. געוויינטליך האט מען געדארפט שחט'ן די גאנצע 21 עופות און נאך דעם הערשט באקוקען דעם חלף, ווייל עס דויערט צייט ביז עס רינט ארויס דאס בלוט און מען לייגט אריין נאך אַ מאל פרישע 21 קאטשקעס, נאכ'ן שחט'ן 21 קאטשקעס ווערט דער

חלף זייער בלוטיג און פוהל מיט קליינע פעדערען, דאס איז איין פראבלעם.

דער צווייטער און גרויסער פראָבלעם, איז, אז עס איז זייער שווער צו שחט'ן זיי האָבען האַרטע קנָה'ס און דער חלף ווערט באַלד אַ תּל, עס איז גרינגער צו שחט'ן 1000 עופות ווי 50 אדער 100 קאטשקעס, נאך בערך יעדער 21 אדער 42 קאטשקעס מוז מען גלעטען דעם חלף אויף אַ שטיין. דאס ערשטע מאל ווען דער שוחט ר' ... האט געשחט'ן האב איך נישט געזען קיין חלף, קען זיין ער האָט מיר געוואלט וויזען, אבער איך האב נישט געוואלט זעהן ווייל מה לי ולצרה הזאת בחנם. דאָרט ווי איך האָב ממילא גאָרנישט געקענט פויעלן צו מתקן זיין... און עס איז נישט געווען אויף מיין אחריות. אויך איז געווען דארט אַ גרויסער פראבלעם ווייל יעדע קאטשקע וואס איז געווארען טריפה האט מען געמוזט אפ שניידען אַ האלבע פיס און לאזען אין אַ זייט, און אכטונג געבען דער גוי זאל עס נישט צו גנבענען און אויס מישען מיט די כשרע. ער פלעגט דאָס אלז טאן להכעיס, ער האט אליין געהאט אַ פארעם פון שווערע צענדליגע טויזענטער קאטשקעס, אבער ס'איז געווען פאר איהם אַ מציאה אריינצוחאפען אַ טריפה און אויסמישען, דער תירוץ איז געווען אז עס איז פאר אַ גוי וכו'.

ויהי היום עס קומט אויף מיר די צייט און איך גיי שחט'ן פאר די שחיטה פון די ... קהלה. איך פאנג אן צו שחט'ן און דער חלף זעט אויס שרעקליך, עס איז אַ פחד, נישט קיין פגימות ממש אבער עס פאלירט די גלעט און מען דארף אסאך ווישען אויף די האנט צו וויסען אויב עס איז נישט פגום דער חלף, און נאך דעם הערשט צו גלעטען אויפן שטיין, און עס געדויערט גענוג צייט, און איך האב די שטאטע שחיטה נישט געקענט נאך יאגען. איך האב אויך געטראפען אין די וושט'ן העלצער דראנטען, כמ"פ וכו'.

אויך האב איך געהאט אַ היבש ביסעל טריפות, די טריפות וואס איז פאָרגעקומען ביי איינצעלע עופות איז געווען גרינג צו מסדר זיין, איך האָב דאָס באַלד געוואָרפען אין וואַלד צווישען די גרויסע גראָזען וואָס דער בעל הבית וועט קיינמאָל נישט טרעפען, אָבער איך האָב געהאָט אַ זעלכע פראָבלעמען אַז איך האָב געהאט 2 מאָל אַ פגימה איינמאל נאָך 21 קאטשקעס און איינמאָל נאך 10 קאטשקעס און איינמאָל נאָך בערך אַ 17 קאטשקעס וואָס דער בעל הבית האָט אליין צו געזעהן, איך האָב געהאָט ס"ה קרוב צו 50 שטיק טריפות, דער בעל הבית האָט געברענט ווי אַ פייער, קאטשקע פלייש איז זייער טייער, איך האָב געזעהן דעם בעל הבית, ער איז ארום ווי אַ פארסמטע מויד עס האט ביי איהם נאך קיינמאל נישט פאסירט אזוי פיהל טריפות. איך האב מורא געהאט אז דער בעל הבית וועט דאָס אויסמישען מיט די כשר'ע, האָב איך געזאָגט פאר'ן בעל הבית אז איך קויף אָפּ אַלע טריפות און באַצאָל איהם וויפיל עס קאָסט. אויך האָב איך אנגערופען דעם רב המכשיר ר' ... פון די ... קהילה וואָס די שחיטה באַלאַנגט צו איר ער זאָל שוין קומען ווייל עס איז דא פראָבלעמען. ער איז ביז 2 שעה געווען דאָרט, ער האט באַרוואַיגט דעם בעל הבית, און איך האב נישט געדאַרפט באַצאָלען די טריפות, וייל עס האָט דעם רב ... נישט געפאסט, ווייל אויב יאָ איז דאָס גאַנצע שחיטה אונטער אַ פראגע צייכען? וואָס איז ממילא נישט גוט געווען אונטער אַזאָ טעראָר צו שחט'ן, ווי עס איז טאַקע געווען אז די אַלע אַנדערע שוחטים האָבען קיינמאָל נישט טריפה געמאַכט אַ סך פון מורא.

דער רב המכשיר ר' ... האָט מיר געזאָגט אז ער פאַרשטייט נישט פאַרוואָס אנדערע שוחטים שחט'ן און ביי זיי איז דאָס אַ גרינגע שחיטה עס האָט קיינמאָל נישט פאַסירט אזוי פיל טריפות, פאַרוואָס בין איך אזא שלימזל? איך האָב איהם געזאָגט אז מען מוז האָבען צוויי שוחטים אנדערשט טאָר מען נישט שחט'ן, האָט ער מיר געזאָגט אז איך זאל איינמאל צו קוקען ווי די

באָוואָוסטע שוחטים הזקנים ר' ... און ר' ... שחט'ן וועל איך זעהן אז דאָס איז ממש אַ שפילעריי. בקיצור, איך בין געבליבען איינמאַל וואָרטען אויף די דאָזיגע שוחטים ר' ... און ר' ... זעהן ווי דאָס איז אַ שפילעריי, האב איך געזעהן ווי זיי שחט'ן. די חלפים זענען געווען פּוהל מיט פּגימות רח"ל, ער האט געהאט פון די גאַנצע שחיטה פון פיר שעה בערך 1200 עופות קאַטשקעס און עס איז געווען נישט מער ווי איינס אדער צוויי טריפות, עס איז ביי זיי נישט געווען קיין שום פראבלעמען, דאס איז דאך די גרינגסטע שחיטה וואס איז דא. דאס צווייטע מאל בין איך געגאַנגען מיט להבל"ח דעם שוחט ר' ... ע"ה איינער האט געשחט'ן און איינער האט געשטעלט חלפים אַ גאַנצע צייט, ער האט מודה געווען אז איין שוחט טאר נישט אליין שחט'ן, פון דעמאלטס אן פלעגן זיין 2 שוחטים ביי די דאָזיגע ... קהילה, ביז אַ שטיק צייט.

— ז —

האַרטפורד שחיטה פיהל מיט טריפות רח"ל
— די שוחטים מאכען נישט קיין תפיסה
— קוקען נישט די סימנים —

אין האַרטפוט האָט מען געשחט'ן טוירקיס בערך 150 אַ שעה האָט דער אלטער שוחט ר' ... וואָס איז געווען מענעדזער צו געשטעלט דעם שוחט ר' ... ער זאָל דאָרט שחט'ן, ער האט אפילו נישט געקענט מאכען קיין תפיסה, די ערשטע פאר הונדערט וואס איך האב צוגעקוקט איז געווען ממש אלע טריפה, ער האט נישט געמאכט קיין תפיסה נישט באקוקט קיין סימנים, אבער ער איז געווארען אַלס שוחט אין איין טאג אַ האלסיילער. דאָס זעלבע איז געווען ביי די עופות דאָס ווען דער שוחט ר' ... האָט זיך געוואָגט מערר זיין אז יעדעס עוף איז נישט כשר, האט דער שוחט ... דער מענעדזער עם געענטפערט אזוי לערענט מען זיך אויס.

— ה —

הארטפורט — אַ למדן משגיח ביים זאלצען זעהט
 גארנישט — גויטעס זאלצען, און נאר איין זייט
 זיי זענען מתיר אויפן סמך פון בדיעבד אין שעת
 הדחק כו'

איך האָב דארט געטראפּען אַ משגיח אַ גרויסער תלמיד חכם הרב
 ר' ... אַ ... חסיד אַ בקי בש"ס, און ער איז געשטאַנען ביים זאַלצען די
 טוירקיס האָב איך געזעהן ווי גויטעס זאלצען און ער שטייט דאָרט ווי
 אַ ליימינער גולם. פּרעג איך איהם זיי זאלצען גוט, ענטפּערט ער אבער
 נאָך ווי. זיי פּלאַגען זיך מיט די 50 פּונטיגע טוירקיס אָבער זיי מאַכען
 ערשט קלאַסיג, בין איך צו געגאַנגען און צו געקוקט עס איז געווען
 קוים נמלח מצד אחד, האָב איך געוויזען דעם משגיח אז עס איז
 אינעווייניג נישט געווען בכלל קיין זאַלץ, האָט ער מיר געזאָגט נו מה
 כל הרעש נמלח מצד אחד כשר? האָב איך איהם מסביר געווען אז דאָס
 איז נאָר בדיעבד, נישט צענדליגער טויזענטער בקביעות, פאַר יודען
 מהדרין, האָט ער מיר געענטפּערט אז ווען איינער גייט זיין אַ משגיח
 אין אמעריקא מוז ער לכתחילה איין גיין אויף די עבד ושעת הדחק, כדי
 צו זיין געזיכערט מיט אַ גוטע פּרנסה. און אויב נישט האָט ער נישט
 וואָס אנצופאַנגען. ווייטער זאָגט ער מיר דו זאַלסט וויסען דו ביזט
 דאָך נאָך אַ יונגעראַמן, אין הימעל איז אנגעגרייט אַ ספּעציעלער
 גיהנום פאר די משגיחים, שוחטים, רבנים, קיין אנדערען וועט מען
 דארט נישט אריינלאזען.

— ט —

**אין שלאַכט הויז ... שחט אַ שוחט 400 טוירקיס
אַ שעה רח"ל — נישטא צייט צו קוקען דעם חלף**

ווען איך האָב געשחט'ן אין אַ באַקאַנטע ריזיקער עופות מאַרקעט ... איז דאָרט אויך געווען אַ שחיטה פון טוירקיס 400 אַ שעה עס איז געווען ממש אַ פחד, ווי קען מען בודק זיין די חלפים, די טוירקיס פארען אויף די לייך, זיי ווארפען זיך, דער שוחט האָט מיר געבעטען ער וויל גיין אין בית הכסא איך זאָל איהם העלפען אַ פאַר מינוט, איך האָב געהייסען מאכען שטאטער די לייך און איך האב געשחט'ן בערך 5-10 מינוט, דער שוחט איז צוריק געקומען האט ער מיך געגעבען ארבעט נאך אַ פאר מינוט, ער איז מיד ער וויל זיך אפרועהן, האָב איך מסכים געווען. איך האָב דאָך אַלעס געדאַרפט קענען און וויסען. פלוצלינג האָב איך באַקומען אַ פאַטש פון אַ פליגעל פון טוירקי און די ברילען האבען זיך צובראכן, האב איך שוין נישט געקענט שחט'ן אפילו די איינע שעה פאר די היימישע עופות שחיטה פון דעם ... רב שליט"א.

* * *

— י —

**אַלטע עופות מיט פראַבלעמען — מען שחט אריין
אין מפרקת — חלפים מיט פגימות — שחטן נישט
רוב סימנים**

מען האט געשחט'ן אלטע אייער עופות פאַר קענס, ביי אַ קליינע היימישע שחיטה וואָס האָט באַלאַנגט צו הרב ר' ... די אַלטע עופות שחט'ן זיך זייער שווער, די קנה'ס זענען אלט וכו'. די לייך איז

געגאנגען אַ סאך שטאטער ווי נארמאל, מען האט געשחט'ן איין שוחט פון 200 ביז 300 אַ שעה, איך האב געמאכט זייער אַ סאך טריפות און די אנדערע האבען נישט געהאט נאר ווייניג טריפות, איך האב מיך פשוט געשעמט, עס איז אויסגעקומען אז ביי מיר וועט די טריפות זיין מער ווי כשרה, האָב איך געלאָזט רופען דעם שו"ב דער דאָרטיגער אויפזייער ר' ... און איך זאָג איהם פשוט איך קען נישט שחט'ן די עופות, פרעגט ער פאָרוואָס אנדערע קענען יא, האב איך איהם געזאגט נו! זיי זענען דאך עלטער פון מיר זיי האָבען מער עקספיריענס, אויך האָב איך איהם געזאָגט, אז איך באשטיי אַ וועק צו געבען מיין געלט פון דעם טאָג שחיטה \$75 פאַר די וואָס וועלען ארבעטען אַ שטאט מיר. איז דאך גוט, איז דאך אַ סימן אז איך בין נישט פויל ווייל איך גיב דאך אַ וועק פון מויל, האבען זיי געארבעט אַ שטאט מיר. דער סוד פון די אלטע עופות צו קענען דורך שחט'ן די סימנים איז אז מען הערט נישט אויף צו שחט'ן ביז מען דערגרייכט אין מפרקת, עס פארשטייט זיך אז איך האָב דאס נישט געקענט באווייזען ווייל נאָך יעדען עוף וועל איך דאָרפען באקוקען 6 בדיקות, און ועל כולם זענען די מפרקת'ן פון די אלטע עופות שפיצעדיג אז עס מאכט זייע שנעל פגימות. בקיצור, איך האב אויף געהערט שחט'ן. איך שפאציר אריין אין פליק צימער און איך קוק ווי עס זעט אויס די שחיטות זעה איך אז אפשר האלב עופות פון די שחיטה זענען נישט דערשחט'ן רוב סימנים, אין אַ חוץ דעם זענען אלע מפרקת'ן געווען אריין געשניטען רח"ל. איך האָב מיר דערשראָקען וואס גייט פאָר, איך בין באַלד ארויף רופען דעם רב המכשיר הרב ר' ... שליט"א, און איך האָב אים געוויזען ער האָט געהייסען נעמען אַלע נישט דערשחטענע עופות, ער איז געווארן ווייס ווי דער וואנט ער פרעגט מיך ווי קענן דאס זיין אז א שוחט זאל אַ דורך לאזען אן אומגעשחטענעם עוף? ער האט דערציילט די שוחטים וואס ער האט דעטראפען און געהייסען מער אכטונג געבען בלשון נקי'. אזוי האב איך אויסגעלרענט פאַר דעם רב המכשיר מיט זיין ... און ... צו וויסען ווי דעם שוחט'ס חלף זעהט אויס אָן דעם וואָס ער זאָלל זעהן דעם

חלף, אַז ווען ער גייט ביים פליק צימער און באקוקט דעם "מקום השחיטה" צו די מפרקת'ן זענען אריינגעהאקט איז אַ סימן אז דער חלף איז פגום. מען קען זעהן זייער שנעל אַ חילוק פון איין שוחט צום צווייטען שוחט, אויך זעט מען צו די פערדערען זענען געפליקט, צו עס איז אַ גרויסע שחיטה צו אַ קליינע, הגרמה וכדומה.

ביי די בדיקות חוץ אויף די בני מעיים פון די אַלטע עופות איז דא זייער אַ סאך שאלות אין מיין אַ 10% זענען געווען שאלה דיגע עס איז געווען יענעם טאג עטליכע הונדערט עופות טריפה אויף די קישקעס. ווייל די עופות זענען אלטע אייער עופות. מען דארף זיי זייער לאנג קאכען פאר זוף די פרייז איז דעמאלטס געווען 6 סענט אַ פונט. דער רב המכשיר האָט אַ גאַנצען טאָג געמוזט פסק'נען שאלות. דעמאָלטס האָב איך געזאגט פאר'ן רב המכשיר ער זאָל וויסן זיי קענען בעסער און אז איך קען נישט שחט'ן פאר טריפה, עס האט אים נישט געשמעקט אבער איך האב געטוהען ווי די תורה הייסט.

— יא —

מען שחט אין... "400 קעלבער" אַ שעה
(וואס איז אומעגליך אלץ כשר) — דער
חלף ווערט שנעל פגום

אין די שטאָט ... (ווי עס וואוינען אויך אַ גרויסע עדה חרדישע יודען) ווי מען שחט קעלבער גייט 400 קעלבער אַ שעה בלי גוזמא. ויהי היום איך האב געפוילט ביי דעם דאָרטיגען שוחט ער זאָל מיך מיט נעמען צו די שחיטה, איך האב געטענה'ט אז איך מוז אלעס קענען, און איך בין זייער געשיקט.

עס איז נישט דא אזאך וואס איך זאל נישט קענען, אלעס קען מען זיך אויסלערנען. מכל מלמדי וכו'.

איך זעה ביי די שחיטה; די קעלבער פארען אויף אַ ליין און מען שחט, מען באקוקט דעם חלף נאך יעדע 5 אבער 10 קעלבער, און אויב דער חלף איז פגום שנייט מען אראפ דעם אויער פון די קעלבער און דאס איז דער סימן פון טריפות, ער האט מיר געגעבען זיין חלף צו שחט'ן 8 קעלבער, 2 האב איך געמאכט הגרמות, דער חלף איז געווען שטימפיג, עס האט נישט געשניטען, איך האב נישט באקוקט דעם חלף, אבער יודעי דבר זאגען אז עס איז שוואַך, ער קען שטעלען אַ גוטען חלף אויב ער וויל. ווי איך האב געהערט האָט פאַר פופציג יאָר דער ... רב זי"ע נאָך געגעסען פון זיין שחיטה הש"י. מען קען פאַרענטפערן אז אפשר דעמאָלטס האָט דער שוחט נאָך געטויגט. אויך האָט ער מיר דערציילט אז די קעלבער איז אַ גרינגע שחיטה אָבער די לעמער 400 אַ שעה דאָס איז אַ קונץ (רח"ל), בשעת איך בין דאָרט געווען האט מען נישט געשחט'ן קיין לעמער.

— יב —

בהמות שחיטה אין די שטאט ... שחט מען 60 אַ שעה — מען שחט אהן אַ הרגשה — מען שחט מיט אַ פגום'דיגע חלף ר"ל — ביי בדיקת חוץ רייסט מען סירכות — די שוחטים זענען מקיל און מתיר אלעס —

איך בין געווען אין די שטאט ... ביי מיין קרוב ... ביי די שחיטה איך האָב שוין גוט געקענט, אָבער יעדען האָב איך געזאָגט אז איך לערען מיך נאָך שחט'ן, און איך ווייס נאָך גאָרנישט, ממילא האָט

מען נישט מורא געהאט פון מיר, חלפים האָב איך געהאט שיינע, מיין ידיד ר' ... און אויך ר' ... האָבן זיך באַרימט מיט מיינע חלפים וואָס דאָס איז די הויפט אומנות פון אַ שוחט. זיי האָבן מיר אָנגעזאָגט אז אויב מען וועט מיר ווייזען אַ חלף און איך וועל טרעפען גרויסע פגימות זאָל איך גאַרנישט זאָגען. דאָרט איז געווען 2 שוחטים איינער החסיד פון דעם ... רבי'ן זי"ע ר' ... און אויך אַ ליטווישער שוחט ... דער חסיד ר' ... ווייזט מיר אַ חלף זייער אַ גלאַטען אָבער אין מיטן אזא פגימה נורא ואיום, אָבער איך האָב געהאַלטען זייער תנאי כפול נישט צו זאָגען גאַרנישט.

בקיזור, מיין קרוב דער שוחט האָט גשחט'ן אליין 60 אַ שעה און האט בודק געווען דעם חלף נאָך יעדע בהמה, און דערנאָך האָט ער מיר געגעבן צו באַקוקען דעם חלף, און איך זאָג איהם דאָס איך דאָרף מיך לערנען וואָס הייסט פעטען, אין מיטען די בהמות שחיטה בין שחיטה לשחיטה פילט מען פעטס, אויב עס איז נישט קיין פגימה ער האָט באַקוקט זיין חלף און דערנאָך ווייזט ער עס אויך פאַר מיר, איינמאָל זעה איך אַ פגימה'לע, איך זאָג איהם איך פיהל עפעס, קען זיין עס איז פעטען, ער האָט באַקוקט נאָכאַמאָל שנעלער הייט און ער זאָגט דער חלף איז גוט, ער שחט 5-6 בהמות און ווייזט מיר ווייטער דעם חלף, האָב איך דאָך איהם נאָך אַ מאָל געזאָגט אַז איך פיהל דאָ, האָט ער באַקוקט און מודה געווען אז עס איז טאַקע יאָ דאָ דאָרט אַ פגימה, ער מאַכט טריפה די בהמה, האָב איך איהם געזאָגט אַז אויף דעם זעלבען פלאַץ האָב איך געפילט פריער, האָט ער מיך געפרעגט פאַרוואָס האָב איך איהם נישט געזאָגט, האָב איך איהם געענטפערט דאָס איך האָב עס דאָך געזאָגט אז איך פיל עפעס אָבער איך בין נישט קיין מבין צווישן פעטס אין פגימה און איך לערען מיך יעצט.

איך האָב דאָס כאמת יאָ גוט געפילט, ווייל איך בין שוין געווען גענוג ביי שחיטות, אָבער איך האב געוואלט זעהן ווי אזוי איך וועל פיהלען ווען איך וועל זיין א שוחט און שחט'ן 60 אַ שעה צו מען קען בכלל האָבן אַן הרגשה? ווי גוט די הרגשה איז וכו'. למעשה האָט

ער ווייטער געשחט'ן, אהן דעם וואָס אַ צווייטער שוחט אַ מבין זאָל כסדר איבערקוקען זיין חלף. (ועיין בזה בספרי שחיטת ואכילת בשר כהלכתה חלק א' במעבר לשער אות א' משו"ת טוב טעם ודעת ח"א בפתחי שערים שכ' הגאון שר התורה מהרש"ק זצ"ל עיי"ש, וע"ע שם בדף ס"א אות כ"ו, וע"ע בדרכ"ת סי' ל"ט סק"ז, ובשו"ת בית הלל סי' מ"ז, ובס' שמרו משפט להגה"צ בעמח"ס לב העברי מובא בס' משכיל אל דל).

די בדיקות פנים איז הענגעדיג, יעדער בודק שרייבט אויף ביי זיך אויף אַ צעטיל וואָס ער האָט געטראפען און גיט איבער דאָס צעטיל פאר'ן "בודק חוץ", דער בודק חוץ איז בכלל נישט צוגעבונדען צו די שחיטה, עס גייט אויף אַ גוטן סיסטעם. דער בודק ר' ... האָט מתיר געווען יעדע זאָך וואָס האָט נאָר עפעס אַ מקור אין די פוסקים אפילו ווען ער טרעפט איין פוסק לקולא איז ער מתיר, ער נעמט אראף די שווערסטע סירכות וכו'. איינמאל זע איך ווי ער פרובירט אראפנעמען אַ סירכה תלוי' ובסופה מיט אַ כפתור מלאה דם וואס אלע אסר'ן, האב איך איהם געפרעגט וואס פלאגט איר זיך דאס אראפ נעמען עס וועט דאך ממילא זיין טריפה, זאגט ער ניין, ער האט אַ שיטה אין בית דוד אז עס איז כשר, ער האט מיר געוויזען די שיטה און עס איז טאָקע געווען כשר, דאָס איז געווען זיין ארבעט ארויסקראַצען היתרים אפילו אַ שיטה פון אַ יחיד קעגן רוב, און דאָס האָט געהייסן "גלאַט כשר למהדרין". די אַרבעט אויף די ריאה האָט געדוירט 15 מינוט בערך. ביי דעם בודק האב איך מיך געלערנט ווי מען נעמט אראפ אַ סירכה, ער פאקט איין אלע אונזערע שוחטים אין וועסטעל טאש, ווייל אונזערע שוחטים קענען כמעט קיינער נישט אראפנעמען אַ סירכה, זיי רייסען נאר אראף, זיי האבען אפילו נישט קיין נעגעל. דער פלענט איז שוין פארברענט געווארען צו מזל. געלויבט השי"ת אז איין שחט פלאַץ ווייניגער וועט גורם זיין יודען צו עסן נכילות וטריפות רח"ל.

— יג —

א רב המכשיר אסרט צו שחטן — און א
 ערליכער שוחט שחט דארט מיט תירוצים אז
 דאס איז פאר מאדערנע ר"ל

דער זעלבער שוחט (פון אָנהויב אות יב) האָט געשחט'ן אויף
 אַ פּלאַץ לעבען אטעווע ווי די בהמה שטייט גראָד און מען
 שטיפט ארויף דעם קאפּ דורך די נאז, מען שטעלט אריין אזא
 גאפעל פון 2 דראנטען און די נאָז און די בהמה שטייט גראָד,
 ער האָט מיר געזאָגט אז דער רבי (אָ בעל המכשיר) ... האָט
 געזאָגט אז מען טאָר נישט אזוי שחט'ן, אָבער ער טענה'ט דאָס
 די שחיטה גייט דאָך פאַר נישט היימישע (אויך שומרי תורה
 ומצוות) ר"ל. איך בין איינמאל דאָרט געווען און געזעהן, די
 בהמה איז מכבד על הסכין, אבער דער שוחט זאגט אז ווען ער
 פילט דאס מאכט ער טריפה. (לשיטתו קען אַ גוי שחט'ן ווייל
 עס גייט פאַר מאָדערנע מעג דאָס זיין נבילה רח"ל).

— יד —

לעמער שחיטה און פעטרעזאן — 60 א
 שעה — מאראסטיגע העלזער מאכט פגום
 די חלפים — שחט'ן מיט די פגומ'דיגע
 חלפים ר"ל — נאר איין שוחט שחט און
 עס איז נישטא אַ צווייטער צו קוקען דעם
 חלף

איך בין געווען שחטן לעמער מיט מיין קרוב דער שוחט ר'
 ... אין פעטערזאָהן, מען שחט מיט אַ שביל, עס גייט 60 אַ שעה,
 ער האט געהאט 4-5 חלפים, און איך האב געהאט 5-6 חלפים,
 איך בין זיך נאר געגאנגען לערנען, און פון איינמאל האב איך

שוין גוט געקענט, איך האב שוין קיינמאל נישט געדארפט גיין. ער ר' ... האָט גע'שחט'ן איינס צוויי לענער און דער חלף איז געוואָרען פגום, די העלדזער זענען געווען פוהל מיט מאַראַסט. מען האָט אויסגענוצט זיינע מיט מיינע חלפים, און איך האָב געמוזט אנגעפאנגען שטעלען חלפים, אבער פון אַ פגימה ווערט נישט אזוי שנעל אַ גוטער חלף. פּרעג איך איהם ווי אזוי שחט'סטו כסדר אליין? אפילו 2 שוחטים איז דאָך נישט גענוג פאר אזא שחיטה, האָט ער מיר געענטפערט וואָס זאָל איך טוהן אז ... האָט איינגעפירט איין שוחט זאָל שחט'ן, רח"ל, לא יאומן כי יסופר. איך ווייס נישט צו אפילו איין לעמעל איז געווען כשר, יעדער חלף האָט נישט געטויגט, עס איז נישט געווען ווי אזוי עס דאָרף צו זיין, איך האָב מער נישט געוואָלט קוקען חלפים איך האָב שוין געוואוסט ווי די חלפים זעהן אויס.

— טו —

רב המכשיר קוקט נישט קיין חלף ביי די
שחיטה קיינמאָל — נאָר אין אפיס פון
פחד, ער טרעפט שוחטים מיט נישט גוטע
חלפים

אין ניו דזערסי זענען מיר געווען שחט'ן קעלבער מיט די צוויי מפורסמדיגע שוחטים איינער ר' ... און נאָך איינער איז געווען ר' ... אויך האָט מען געשחט'ן לעמער אין זעלבען טאג. און דער בעל המכשיר דער ... רב איז ארויף געקומען אין אָפיס קוקען חלפים, ווייל ביי די שחיטה האָט ער קיינמאָל נישט געקוקט קיין חלפים, און ער באַקוקט דאָרט אין אָפיס דעם חלף פון ערשטען שוחט ר' ... און עס איז נישט גוט, האָט דער שוחט זיך פאַרענטפערט ער ווייסט נישט פאַרוואָס ער האָט נישט קיין מזל צו קיין רב, אלע פסלענען זיינע חלפים דאָרט ווי אלע שוחטים זאָגען אז ער האָט דעם בעסטען חליף, און ווען אַ רב

קוקט דאָס אָהן, איז דאָס נישט גוט? און דאָס איז געווען כסדר אזוי, כאָטש די רבנים האָבן דאָס געוואוסט האָט מען אים נישט מעביר געווען.

— טז —

**א ערליכער שוחט וויל נישט שחט'ן לעם
וועגען די גרויסע פראבלעמען — 2
אנדערע זענען יא געפארן און געשחט'ן**

איך בין געווען ביים זעלבען פלאץ מיט א צווייטען שוחט, ער האָט געהאַט שיינע חלפים און איז געווען אַ ערלעכער שוחט, איך האָב ביי איהם געזעהן חלפים ביי די שחיטה, איך האָב איהם איינמאָל געזאָגט דאָס דער חלף איז נישט גוט האָט ער טריפה געמאַכט די קעלבער, קיין לעם האט ער נישט געוואלט שחט'ן וועגען די גרויסע חששות און וועגען די שנעלע שחיטה, האבען די קצבים באין ברירה געמוזט שיקען אַנדערע שוחטים, אַ מאָל דעם אַ מאָל יענעם, אַ זעלכע וואָס האָבען גערן געטוהן וואָס די קצבים האָבען געוואָלט רח"ל.

— יז —

**א היימישע גרויסע שחיטה אין ניו דזשערסי
— דער רב קומט איינמאל אַ יאָר צו די
שחיטה — שוחט מאַכט הגרמות — משגיח
קוקט נישט מקום השחיטה — מען האָט
מורא פון אַ צו פרומען טאַמער ער וועט
אויסזאָגען סודות פון חדר.**

איך בין געווען אין ניו דזערסי אין ... קא. ווי מען האָט גע'שחט'ן פאַר דעם קצב. איך בין דאָרט געווען בערך אַ האַלב יאָר אָדער אַ יאָר, איינמאל האָב איך אין גאנצען געזעהן דעם בעל המכשיר אַ היין קומען

כדי זיך אומקוקען וואָס דאָרט טוט זיך. דער שוחט ר' ... איז געווען אַ בודק פנים און אַ בלאַמבירער אויף די לינגען און ער רופט צו דעם בעל המכשיר ... און ווייזט אים דאָס 3 צינגען וואָס ער גייט יעצט בלאַמבירען זענען אַלע דריי הגרמות מען דערקענט ביי די קנה דאָס עס איז נישט געבליבען קיין טבעת, אין דער רב ... געט אַ געשריי אוי וויי, האָט אים דער דאָזיגער שוחט געוואָרענט ער זאָל אכטונג געבען, ווייל מיר האָבען דאָ אַ פּרומאַק ער קען נאך גיין פאַרציילען פאַר מענטשען וואָס דאָ גייט פאַר, האָט מען געמאַכט אַ שווייג און געלאָזט אַלעס ווייטער ביים אַלטען. דער שוחט וואס האָט איבער געלאָזט די הגרמות איז געווען אַ בעל מקובל אַ חסיד ער האָט כסדר געלערענט. ער איז אַ שטיקעל ערליכער, אָבער די שנעלע שחיטה האָט אים געברענגט דאָס ער זאָל נישט קענען בודק זיין די מקום השחיטה אויב עס איז געהעריג געשחט'ן. און ער האָט בשוגג נעבעך מאכיל טריפות געווען, אָבער די אַנדערע שוחטים מיט'ן רב המכשיר האָבען יאָ געוואוסט אַלעס פינקטלעך און דאָך גאָרנישט געטוהן.

— חי —

אַ שוחט זעט אַ פגימה און ער ווייזט דאָס פאַר'ן צווייטן שוחט אַ מקובל, יענער לייקענט און שחט ווייטער דערמיט ר"ל

איך האָב געהאַט אויך מיט דעם שוחט ר' ... אין פעטערזאהן ער האָט מיר געוויזען אַ חלף אין מיט'ן די שחיטה, איך האָב אים געהאלטען פאר אַ ערליכען האָב איך געזאָגט אז איך פיהל עפעס, עס איז טאַקע געווען אַ גוטער הרגש, האָט ער געעפּענט אַ פאר אויגען, און האָט געזאָגט עס איז גוט, איך האָב מורא געהאַט ער זאָל מיר נישט רודפ'ן, האָב איך איהם געענטפערט איך בין דאָך אַ תלמיד, קען זיין עס איז פעט'ס און

מען דאַרף נאָר אָפּווישען, איך בין נאָך נישט קיין מומחה. פון דעמאָלטס האָב איך מיך שוין אַכטונג געגעבען פון אים אויך.

— יט —

עס ווערען פארטוישט די לונגען ביי בדיקת חוץ — מען ווייסט נישט וואס מען איז בודק — שוחטים האָבען נישט קיין נעגעל צו נעמען סירכות

ביי אַ שחיטה אין ניו דזשערסי ... האָב איך געוויזען פאַר דעם שוחט ר' ... אז ביי די בדיקות חוץ טוישען זיך די לינגען, איך קען נישט חאַפען וועלכע לינג עס ליגט אויפן טיש - האָט ער געשריגען אויף דעם בודק צו קען ער דען אראָפּ נעמען אַ סירכה? ער האָט דאך נישט אַ מאָל קיין נעגעל, און ער שרייט פּערד שחט'ן אַקסען, און דער שוחט האָט בפּירוש זיך גילאָזט הערן פאַר דעם בודק אז איך קען בעסער אראָפּ נעמען אַ סירכה פון זיי אלע. זיי האָבען הנאה גיהאַט ווייל איך וועל קענען ווערען אַ גוטער שוחט, און טוהן אזוי ווי זיי רח"ל.

— כ —

שוחט איז מעורר אויף קלקולים און יענער לאַכט זיך אויס — זיין שחיטה איז נבילות

ביי די מהודר'דיגע שחיטה ... איז געגאנגען די כהמות אַ שנעלקייט פון בלוז 13 אַ שעה, דאָרט האָבען גע'שחט'ן צוויי באַקאַנטע שוחטים, איינער איז געווען פאַרן אַנדערן אַ שונא זיי פלעגען באַקומען אומזיסט לעבער'ס וכו'. אויב עס איז געווען גענוג כשר'ע האָבען זיי באַקומען בעין טוב וכּיד רחבה, איך האָב באַקומען פון איינעם פון די צוויי אַ חלף צו באַקוקען, האָב איך געפילט אַ פּגימה'לע, האָב איך אים געזאָגט, אז עס דוכט מיר דאָס עס איז דאָ עפעס, האָט ער אויף מיר אַ שריי געגעבען די ווייסט נישט וואָס דו

רעדסט דער חלף איז פיין, פון פחד האָב איך באין ברירה זיך פאַרענטפערט, זאָג איך איהם די זעלבע, איך בין דאָך אַ תלמיד מן הסתם איז דאָס נאָר פעטען, איך פאַרשטיי נאָך נישט צו גוט, און אַזוי בין איך אים געבליבען אַ ירד, אָבער דער אמת איז אז דער מצב איז דאָרט געווען מורא'דיג.

— כא —

טויזענטער עופות אָהן אַ שאלה טאג ביי
טאג — אַ רב לאַזט שחט'ן פריוואַט
אביסעל און האָט פיהל שאלות מער ווי
דער גאַנצער פלענט צואם

איך פלעג שחט'ן אין ... איינמאָל אַ וואָך, הגה"צ דער ... רב שליט"א [זצ"ל] פלעגט יעדען זומער דאָרט זיין 2 וואָכען און ער האָט זיך געלאָזט שחט'ן 200 עופות און טוירקיס, איך האָב איהם געגעבען צו באַקוקען דעם חלף ביי יעדע 5 עופות בכדי ער זאָל עסען רואיג. אין איין וועגס האָב איך געוואלט ער זאל זיך לערנען קוקען אַ חלף, ביינאָכט האָב איך איהם געהאַלפּען עפענען די עופות אין באַקוקט די שאלות, ער האט געהאַט מער שאלות ווי דער גאַנצער פלענט פון טויזענטער עופות. איך האָב מיט איהם געשמיעסט 2 מאָל בערך 6 שעה. דעמאָלסט האָב איך געאַרבעט אויף דעם ספר נפש ישעי'. האָב איך איהם זיך אָפּגערעט פון האַרץ, איך האָב איהם פאַרציילט אז איך זעה ביי די שוחטים פגימות און איך ווייס נישט וואָס צו טאָהן? איך האָב שוין עטליכע מאָל זיי געזאָגט און די רעזולטאטען זענען נישט גוט געווען. האָט ער מיר געזאָגט דאָס איז נישט כדאי צו מאַכען אַ טומעל דערפון ווייל טאָמער איך וועל אויסזאָגען וועט מיר פאַסירען ווי עס האָט אים פאַסירט, מען האָט איהם ארויסגעוואָרפען פון ... און איך טראָג נישט קיין שום אחריות אויף מיר ווייל איך וועל ממילא

נישט אויף טוהען, נאָר מען וועט שרייען אז איך בין אַ בטלן איך קען
נישט, און איך וועל ליידען בזיונות, וכך הוה.

— כב —

מען וואַרפט די עופות (שאלת ריסוק
אברים) — 2 חשובע רבנים זאָגען צו
מתקן צו זיין און טוהן גאַרנישט

איך בין געווען ביי הגה"צ המפ' ... רב ז"ל און זיך
אָפגערעט דאָס אין שלאַכט הויז ... וואָס האָט אָן השגחה פון אַ
היימישע כשרות אָרגעניזאַציע ... און מען וואַרפט די באַקסעס
טשיקען פון זייער הויך און עס איז אַ שאלה פון ריסוק אברים,
און איך שריי געוואָלד, און די בעלי בתים זאָגען אז איך בין
משוגע ווייל קיין איין שוחט שרייט נישט נאָר איך, דער רב ...
ז"ל האָט מיר צוגעזאָגט ער וועט טוהן עפעס דערצו, אָבער עס
איז גאַרנישט געוואָרען דערפון ומפּטירין כדאָתמול, עס איז
געבליבען ביים אלטען.

— כג —

מען שחט אויף אַ מעשין (אין האַרטפורד)
— גאַנצע שטאָדט רודערט - מען איז מעורר
גדולי הרבנים אויף גרויסע פראָבלעמען —
רבנים זאָגען צו און טוהען למעשה
גאַרנישט — אַלעס לויפט ווייטער ווי
פריער — שוחט ציטערט מגלה זיין
קלקולים וועגן זיין פרנסה

מעשה שהי' כך הי', אין האַרדפורט האָט מען אָנגעפאַנגען צו
שחטן אויף די רינדעכיצע מעשינדלעך (דאָס מיינט די עופות האָבן

געהאָנגען אויף די מעשין וואָס האָט געהאַט האַקען וואו מען האָט געהאָנגען די עופות אויף די פיס, די מעשין האָט דער בעל הבית אָנגעשטעלט ווי שנעל ער זאָל לויפען, און דער שוחט האָט געמוזט נאָכלויפען און שחט'ן ווי שנעל די מאַשין איז געלאָפען. 1200 אַ שעה מער אָדער ווייניגער לויט די שנעלקייט וואס מען האט געוואלט דער שוחט זאל שחט'ן) האָב איך אָנגעהיצט די פרומע פון ק"ק ... יצ"ו וכו'. ביז די גאַנצע שטאָט האָט געשמיעסט אז אַ מעשין שָחט, עולם גולם ווייסט נישט קיין חכמות, דער טומעל איז געגאנגען עד לב השמים, ביז דער ... רב זצ"ל וואָס האָט אויך געהאַט אַ שטיקעל אחריות דאָרט איז געוואָר געוואָרען און האָט געלאָזט רופען דעם שוחט פון דאָרט, יענער האָט נישט געוואוסט וואָס דער רב וויל פון איהם, אזוי פיהל האָט ער געוואוסט דאָס ער וויל פרעגען וועגען די שחיטה פראָבלעמען, בקיצור, יענער שוחט ר' ... רופט מיך אריבער צו אַ בוטשער ווען קיינער איז נישט דאָרט געווען, כדי איבער צו שמועסען וואָס מען טוט וועגען דעם גרויסען פראָבלעם, דאָס ער דאָרף גיין אויף אַ פארהער, און ער קען דאָרט נישט זאָגען קיין ליגענס ווייל מען וועט איהם חאַפען, און נאָך אַ פראָבלעם האָט ער, אז אויב ער וועט עפעס זאָגען פארען ... רב זצ"ל, און דער רב וועט זיך אָפרעדען פאַר איימיצען וועט ער זיכער איבער זאָגען אין זיין נאָמען. זאָל ער יא זאָגען, אָבער נישט זאגען, האָב איך איהם געזאָגט, הער מיך אויס, לאַמיר רעדען ביזנעס, דאָס וואָס איר שחט דאָ איז דאָך ווייל איר האָט נישט קיין ברירה, איר טוט דאָך אלעס פאר פרנסה, ממילא פאר זיך איז כדאי צו ליידען, מען מוז דאָך האָבען פרנסה, אָבער איר זאָלט זאָגען ליגענט פאַר'ן רב און אויף זיך צו נעמען אחריות אויף אַלע שוחטים דאָרט ווי איר באַקומט גאַרנישט דערפאַר, פאַרוואָס זאָלט איר דאָס טוהען, און נאָך אַ זאָך, יעצט איז אַ געלעגענהייט, אז אויב איר וועט זאָגען דעם אמת וועט מען מאַכען תיקונים, און אויב נישט וועט איר טראָגען דעם אחריות עד סוף כל הדורות וואָס אַלע שוחטים וועלען דאָרט שחט'ן, איך האָב איהם אראָפּ געלייגט דעם חפץ חיים אז מען וועט יעדעס אבר עקסטער אפערירען וכו' וזה"ק אוחה"ק.

יִוְשֵׁהוּ וְכוּ'. אָבֵעֵר עַר הָאֵט נָאָר פֶּאָר אֵיִן זָאָךְ גַּעצִיטֶעֳרַט, דָּאָס דַּער רב וועט אַלעס פֶּאַרצײלען אין זײַן נאַמען וועט ער פֶּאַרלירען די פֶּרנסה. הָאָב איך אִיהֶם גַּעגֶעבֶען אַ עצה אז איך וועל גײַן מיט אִיהֶם און ער זאָל זאָגען וואָס ער וויל און אויב דער אַלטער שוחט וואָס איז דער מענעדזשער ר' ... וועט אִיהֶם פֶּרעגֶען הִתְכַּן? די הָאָסֶט פֶּאַרצײלט זאָלסטו זאָגען אמת טאַקע אז מען הָאָט דָּאָס גַעזאָגט, אָבֵעֵר נישט ער נאָך איך הָאָב דָּאָס גַעזאָגט, און אויב ער וועט מיך דַּערנאָך פֶּרעגֶען וועל איך אים יאָ זאָגען דעם אמת אז איך הָאָב דָּאָס טאַקע גַעזאָגט, און איך הָאָב גאַרנישט קײַן מורא, ווייל פֶּאָר מיר גײַט נָאָר הַשִּׁי"ת פֶּרנסה, איך באַקום נישט פֶּון אים און נישט פֶּון קצב פֶּרנסה.

בקיזור, מיר זענען אריבער צום רב ז"ל און דער רב פֶּרעגט אונז וואָס טוט זיך עפעס בײַ די שחיטה? הָאָט יענער שוחט געבעטען איך זאָל קודם זאָגען. הָאָב איך אַראָפֿגעלייגט דעם פֶּראַבלעם פֶּון ריסוק אברים אין יענעם שלאַכט הויז אז מען וואַרפט די באַקסעס, דער רב הָאָט געהאַט אַ קלײַן צעטיל און ער הָאָט אַלעס אויפֿגעשריבען. פֶּרעגט דער רב אים וואָס זאָגסטו? הָאָט ער געענטפֿערט, איך וועל זאָגען בקיזור, אז איך שחט 200 עופות און איך באַקוק דעם חלף און טרעף אַ פֿגימה, קען איך נישט מטריף זײַן נָאָר דָּאָס לעצטע. הָאָט דער רב געפֿרעגט הִתְכַּן? מען דאַרף דאָך פֶּון די לעצטע בדיקה טריפה מאַכען? האט ... געענטפֿערט אויב איך וועל דאס טוהן אײַן מאל אדער צוויי מאל וועט מען מיך ארויסוואַרפען און שרייען אז איך בין אַ בטלן, דער רבי וועט מיר געבען פֶּרנסה קײַנער וועט זיך נישט אננעמען פֶּאר מיר, אין דער היים האט זיך דער רב אנגענומען פֶּאר'ן שוחט, ווער וועט זיך פֶּאר מיר אננעמען דא? דער רב הָאָט דָּאָס געשריבען אויף אַ צעטיל און בײַ דעם איז דָּאָס געבליבען, עס איז געוואָרען אפֿגעשריבען, אָבֵעֵר עס איז למעשה נישט געשעהן קײַן ממשות'דיגע תיקונים נאָך דעם גאַנצען טומעל.

— כד —

**בעל השור על שורו — בעה"ב קצב פושע ישראל
שלאגט שוחט פארן שחטן אַ פּאָר נבילות — צוליב
פחד כשר'ן די שוחטים אפילו נבילות**

מיין קרוב דער שוחט ר' ... איז געגאנגען אַ סאך מאָל
פארטרעטען אַ צווייטען שוחט, און אַ סאך מאל האָט מען געשחט'ן
פאר ... אָדער ... איינמאל האָט ער געמאכט עטליכע נבילות ביי די
שחיטה, אדער ביי די בדיקה, איז געגאנגען דער בעל הבית אַ פושע
ישראל און האָט איהם געגעבען אַ פּאַטש אין פנים, איז ער אַראָפּ
געפּאַלען אויף דער ערד און האָט זיך נישט געקענט רירען. האָב איך
איהם געזאגט רוף איהם אין קארט קענסט מאכען אַ מיליאן דאלאר,
האט ער מיר געענטפערט ער האט מורא פון איהם ווייל ער האט אַ
רעוואָלווער און ער קען מיך נאָך שיסען, רח"ל ע"כ. דאָס ברענגט אז
די שוחטים ציטערען און זענען מכשיר אלעס.

— כה —

**אין ... שחיטה למדן חסיד מאכיל טריפות — שוחט
מאכט פיהל הגרמות און לאזט אלס כשר**

ביים דעם אינזעל פלענט די שחיטה פון קהילת ... האב איך
געשחט'ן צוזאַמען מיט אַ חשוב'ן שוחט נ"י פּאָר די שחיטה פון דעם
... רב שליט"א, יענער שוחט פלעגט שחט'ן און איך האָב איהם
צוגעגרייט די חלפים, ער האָט געשחט'ן מיט מיינע חלפים ווייל ער
איז פויל געווען צו שטעלען שיינע חלפים, האב איך געהאט יעדען
טאג עטליכע שעה ארבעט פאר די חלפים, איך האב דאס געטאהן מיט

מייך אייגענען רצון כחנם. די שחיטה איז געווען 13 בהמות אַ שעה, ער האָט אויך בודק געווען בדיקת פנים און בדיקת חוץ, און איך האָב איהם צוגעהאַלפּען מאַכען בדיקת חוץ, ווייל ער האָט נישט געקענט אליין בודק זיין סיי בדיקת פנים און חוץ ביי 13 בהמות, מייך ארבעט איז געווען בלאַמבירען און העלפּען צו די בדיקות חוץ, טייל מאָל האָב איך אַראָפּ גענומען די קליינע רירלעך ד"ה סירכות קטנות טיילמאל ער. (ועי' מש"כ בזה באריכות בספרי שו"ת זכחו זכחי צדק בענין זה ותבין) דארט איז דא אַ ... חסיד ער שחט פאר ניו דזערסי רבנים, ער איז אזא מאכיל טריפות, ער קען נישט טריפה מאכען מער ווי 2% אדער לכל היותר 3%, און ער איז נאך אן אלטער ... יושב אַ למדן מופלג, און איז אַ בעל חוקע אין די קהילה פון ... (איך מייך ער איז שוין אויס בעל חוקע, ווייל איך האָב דערציילט פאַר ר' ... (אַ עסקן און בעל דיעה אין יענע קהילה) מה טיבו של ברנש זה. אויך לערנט ער דאָרט פאַר ...) קומט ער צו צו מיר און זאָגט מיר אז דער שוחט ר' ... האָט געמאַכט 4-5 הגרמות און האָט דאָס געלאָזט פאר כשר רח"ל, עס האָט מיר אנגעחאפט אַ ציטער, נאך אזוי פיהל מיה וואס עס קאסט מיך האבען מיר אלע נבילות, איך האב איהם געזאגט גיי זאג פאַר דעם הויפט שוחט (אַן ערליכער) וכך הוה ר' ... יענער שוחט האָט זיך אָנגעחאפט ביים קאָפּ, בקיצור, מען האָט דאָס געזאָגט פאַר דעם מענעדזשער ר' ... און אונז ביידע האָבען שוין געהאַט אַ נייעם דזאַב נאָך צו קוקען יעדען (צינג) קנה צו עס איז נישט קיין הגרמה, איך האב געזאָגט פאַר דעם דאָזיגען שוחט ר' ... אז ער איז מחוייב צו דאָס צו דערציילען פאַרן רב, ווייל עס איז אַ שאלה צו דער אַנדערער שוחט מעג ווייטער שחט'ן ווייל ער האָט אַ דורך געלאזט הגרמות אלץ כשר, איך האב איהם גראדע געזאגט אז אויב עס איז עם שווער צו זעהן, זאל ער אנטוהן ברילען, האט ער געזאגט אז ער זעהט גוט. דער כוח פון בעל דבר אין אין לשער.

— כו —

בעל הבית צווינגט צו לאזן גלאט 50 פראצענט מיט א טענה אז ביי א צווייטע גרויסע חרדישע שחיטה איז אזוי

אויך האָבען מיר געשחט'ן אין אינוועל קעלבער 50-60 אַ שעה, איין שוחט (דער מענעדשער) ר' ... האָט געשחט'ן און אַ צווייטער שוחט ר' ... איז געווען אַ בודק פנים און אַ בודק חוץ. עס איז געווען גלאַטע אינגאנצען 7% בערך, דער בעל הבית האָט געשריגען אויף יענעם שוחט היתכן? ביי ... איז דאָ 50% און אזוי אויך ביי ... וואָס האָבען חסידישע שוחטים מיט לאַנגע בערד איז דאָ 50% גלאַט אָן קאָפּ ווייטאָג און איר גיט ארויס אזוי ווייניג גלאַטע, האָט ער געענטפערט זיי האָבען אפשר מער עקספיריענס פון מיר, ווייל ער האָט מורא געהאָט צו זאָגען אז יענע שוחטים זענען טאַקע מאכיל נבילות וטריפות צוליב מורא צו פאַרלירען די פרנסה, און צוליב טעראָר — עס איז אָבער געווען אַ פעלער אז די קעלבער זענען זייער גרויסע און זיי זענען פיהל מיט סירכות, און ביי אַ קעלבעל קען מען נישט מתיר זיין קיין סירכות.

— כז —

**אַ שוחט שחט אהן אַ מקוה 3 חדשים
שחט 3 חדשים מיט האנט אינפעקשען**

דער שו"ב ר' ... האָט געהאָט אַן אינפעקשען אויסשלאַג אויף די האַנט, ער האט נישט געטארט גיין אין מקוה 3 חדשים, אבער שחט'ן מיט'ן אויסשלאַג האט ער יא געמעגט עפ"י הוראת איזה רב מ... הרע-בנים.

— כח —

אין אַ מאַרקעט אין ניו דזערסי — בעל
 המכשיר זעט אויס ווי אַ גוי — קומט
 קיינמאל ניט קוקען די שחיטה — האט
 הכשר אויף פיהל שחיטות — ווייזט נישט
 בכלל וואס טוט זיך אין פלענט

איך האָב געשחט'ן אַ לאנגע צייט אין ניו דזערסי אין אַ
 מארקעט אַ שיינע שטאטען שחיטה, אויך ר' ... שו"ב האט דארט
 געשחט'ן 15 יאר, נאך 2-3 יאר וואָס איך שחט דארט, ויהי היום
 איך האָלט אין מיט'ן כשר מאכען עופות זעה איך איינעם אַ
 נידעריגען מיט אַ שווארצען היט ער האט אויסגעזעהן ווי אן
 איטאליענער גוי, ער האט זיך דערנענטערט צו מיר, האב איך עס
 געזאגט גוט מארנינג. זאגט ער מיר אז ער איז דער ראביי דער
 רב המכשיר פון דעם פלאץ, עס איז מיר געוואָרען נישט גוט,
 איך האָב געוואָלט אָבער זעהן וואָס פאַר אַ פאַרשוין דאָס איז,
 איך נעם ארויס אַ חלף און איך ווייז איהם. ער זאגט זייער שייך.
 פרעג איך איהם פארוואָס האָב איך אייך ביז היינט נישט געזען?
 זאָגט ער אז ער איז איצט געקומען אראָפּ נעמען די השגחה,
 פרעג איך איהם פארוואס? זאָגט ער ווייל ער געט השגחה אויף
 עטליכע גרויסע שחיטות, אויף איין פלאץ שחט מען באלד 2000
 לעם אַ טאָג, און נאָכדעם אַ קעלבער השגחה, און ער האָט צו אַ
 סאך אויף זיין קאָפּ ע"כ נעמט ער אראפּ די השגחה. פרעג איך
 איהם אַ שאלה פון ווי האט ער געוואוסט אז איך שחט מיט אַ
 חלף, אפשר ח"ו מיט אַ זעג? האט ער מיר געענטפערט אז ער
 האט געהערט אויף מיר אז איך בין אַ גוטער יונגערמאן. די סיבה
 פארוואס ער נעמט אראָפּ האב איך פארשטאנען ווייל ער האָט
 באקומען ערגעץ אנדערשט מער געלט, אבער איך פרעג איהם
 לויט זיין קלאַץ תשובה, אז איר קענט טראָגען אויף אייער קאפּ

טויזענטער לעמעלעך אַ טאָג און נאָך אַ קעלבער שחיטה, און 200 עופות אַ טאג וואָס איר האָט נישט דאָרט קיין שום שאלות אַ שטאטע שחיטה האָט איר מורא?

— כ ט —

שוחט שחט אויף די פעדערן — שוחט איז מודה אז ער שחט נאכדעם ווי ער האט געזעהן אַ גרויסע פגימה

איך האָב ליידער אויסגעלערענט שחיטה פאַר אַ תלמיד כפקודת כ"ק אדמו"ר זי"ע מסאטמאר, ער איז געווען אַ גרויסער בטלן, ביז איך האָב איהם אויסגעלערענט די הלכות איז נאָך שווערער געווען כאלד ווי דער חלף. ביז צו מזל האט ער באקומען קבלה און אנגעפאנגען צו שחט'ן, אין ... האט אויסגעפעלט אַ שוחט האָט דער אויפזעהער השו"ב הזקן ר' ... אים גענומען צו שחט'ן ביי אים ער איז דאָך געווען אַ בטלן און נישט געקענט שחטן אזוי ווי די אַנדערע שוחטים. איינמאָל גיב איך אַ קוק ווי ער שחט אויף די פעדערען פונקט ווי דער שו"ב ... דער באַוואוסטער מאכיל נבילות וטריפות, עס האָט מיר געגעבען אַ שטאָך אין האַרץ אין 2-3 טעג האָט ער זיך אזוי אראָפגעקייקעלט, עס האָט מיר זייער וויי געטוהן ווייל ער איז געווען מיין תלמיד און נאָך כפקודת מרן זי"ע. ויהי היום דעם פערטען אָדער פיפטען מאָל וואָס עד האָט געשחט'ן האָט ער געוויזען זיין חלף פאר יענעם שו"ב דער אַלטער מאכיל טריפות, ... מיט אַ גרויסע פגימה פרעגט ער אים ווען איז דאָס געשעהן, זאָגט ער מיט איינס אַ האלב שעה צוריק. האָט ער געשריגען וואָס האָסטו נישט געזאָגט און געוויזען דעמאָלסט, האָסט אַ ספק ווייז עלטערע שוחטים. אָבער אַלעס איז געבליבן כשר רח"ל.

* * *

— ל —

מחלוקת השוחטים בענין הרגשה — דער רב
 המכשיר פארלאזט זיך אויף די שוחטים —
 זיי שחטן אהן (אדער ספק) הרגשה —
 שוחטים בארימען זיך אז זיי שחטן 1200 א
 שעה

איינמאל ווען דער ... רב דער בעל המכשיר איז געקומען
 האָט ער אין די קאר אַ היים פאַרענדיג מיט די שוחטים געמאַכט
 אַ מיטינג, און ער האָט געפרעגט די שוחטים אַזא שאלה. די זאך
 איז אזוי, מיר פלעגען שחטן פון 6.30 צו פרי ביז 11.00 מיטאָג.
 אין מיטען איז געווען ברעק טיים 15 מינוט. נאָך אַרבעטען בערך
 4.5 שעה, די שוחטים האָבען זיך איינגעטיילט, טייל האָבען
 געאַרבעט טייל האָבען גערוהט, נאָך לאנטש טיים 12 מיטאָג
 פלעגן שחטן דאָרט די או יו שוחטים, מען פלעגט צאָלען \$60
 אַ טאָג פאַר אַ שוחט, די נאָך מיטאָג שחיטה איז געווען ביז 2.30
 בערך. בקיצור, עס האָט אויסגעפעלט פאר דעם בעל הבית נאָך
 עופות, אין די פאַרמיטאָג שעה'ן האָט ער געהאַט בערך 12-13
 טויזענט עופות און עס האָט איהם נאָך אויסגעפעהלט נאָך איין
 שעה שחיטה. האָט דעמאָלסט פאַרענדיג אַ היים דער רב המכשיר
 געפרעגט די שוחטים צו נאָכמיטאָג האָט מען די זעלבע הרגשה
 ווי צופרי, און פרעגט מיך וואָס זאָגסטו?, קען זיין וועגען דעם
 האָט ער מיך געפרעגט ווייל ער האָט פון מיר מורא געהאַט אלץ
 אַ פרומער וכו'. האָב איך איהם געזאָגט איך בין דאָך אַ
 יונגעראַן, פרעגט קודם די עלטערע שוחטים, אַ כלל דער שו"ב
 ר' ... האָט שוין פאַרגעלייגט דעם פלאַן פאַר מיר מען זאָל
 קענען שחטן, איך האָב איהם געזאָגט איך מיין עס איז צו
 שווער. פרעגט דער רב אַ צוויטען שוחט וואָס זאָגסטו, האָט ער
 זיך אָנגערופען אז די צווייטע שעה האָט ער שוין נישט די זעלבע

הרגשה ווי גאנץ פרי, און א וודאי אז אין די נאָכמיטאָג שעה איז די שחיטה בכלל נישט צוצוגלייכען ווי צופרי ווען מען איז אויסגערוט אָבער די שוחטים קלים האָבען געזיגט, און עס איז געבליבען אז די זעלבע הרגשה האָט מען נישט אָבער אַ הרגשה האָט מען נאָך אַלץ. און מען האָט געאַרבעט נאָך אַ שעה בערך, די וואָס האָבען געאַרבעט מער האָבען מער באַקומען.

— ל* —

שוחטים שחט'ן מידערהייט נאָך אַ גאנצ'ן טאָג שחיטה — זיי שחט'ן 1200 אַ שעה — דער חלף רירט אָהן אַלע עופות אין מפרקת — (וואָס איז פוגם דעם חלף — און זיי זאָגען אז עס איז גאָרנישט.

אַ כלל מען האט געשחט'ן נאך אַ שעה איז דאך שוין געווען אַ שאד אז די או יו שוחטים דארפן יעצט שחט'ן נאך 1.5 שעה און באַקומען פאר דעם \$60 קענען מיר דאך שחט'ן פאר די או יו די איבעריגע 1.5 שעה און מאַכען נאך \$60, סיי ווי האָט מען געמוזט וואַרטען נאך 2-3 שעה כדי אהיים צו נעמען די משגיחים מיט די זעלבע קאָר, דער שוחט ר' ... האָט אַראַפ געלייגט דעם פלאַן ויענו כל העם ויאמרו אמן כסף? כסף? ווער וויל נישט שחט'ן 1.5 שעה פאַר \$60, דאָרט ווי צייט איז ממילא דאָ, און מען האָט געשחט'ן נאָך 1.5 שעה, ס"ה דעם גאנצען טאָג, אַ שטאָט מיר האָט מען זיך איינגעטיילט, אָבער מען האָט געהאַט נאָר איין יוניאן שוחט, איך האָב נישט געוואָלט שחט'ן און מוחל געווען דאָס געלט, איך האָב געזאָגט אז איך האָב זייער ליב געלט אָבער איך בין אַפגעמיטשעט. נאָכמיטאָג ווען די שוחטים זענען ארויף נאָך די שחיטה זענען די צוויי שוחטים ... צוזאַמען געפאַלען אויף די בעטען און באַלד איינגעשלאָפען. אָבער ביי די שחיטה האָבען זיי פלייסיג געאַרבעט. דער שו"ב ר'

... פלעגט זיך אַלץ אויפטוהן אז ער האָט אין די מידע נאָכמיטאָג
שעה געשחט'ן קיין איינס נישט ווייניגער ווי 1200, אין יעדען
עוף האָט ער אָנגערירט דעם מפרקת, ער האָט געזאָגט דאָס דער
מפרקת איז נישט פוגם רח"ל. (עס איז דאָ ליידער אַ סאך צו
דערציילען וועגען די שחיטה אבער אכמ"ל).

— לא —

שוחטים שטעלען בכוונה שיינע חלפים ווען
דער רב המכשיר קומט קוקען — רבנים
קומען באַשטעלט אויף אַן אפוינטמענט —
היימישע רבנים מכשירים שרייבען פסק
הלכה מתיר זיין צו שחט'ן 12 הונדערט אַ
שעה דורך איין שוחט — או יו ווערט
געצווינגען מאכיל טריפה זיין לכבוד דעם
כתב — די שטאַט עסט נכילות וטריפות
מיט'ן הכשר

איינמאָל אין אַ מיטוואך 3.15 פאַרטאָגס זענען מיר געווען אין
מקוה, און השו"ב ר' ... זאָגט פאַר די שוחטים אז דער ... רב (דער בעל
המכשיר) האָט שלום געמאַכט מיט ... רב (דער צווייטער בעל
המכשיר זיין קרוב). ווי עס איז ידוע זענען זיי געווען צוקריגט אויף
מעסער שטעך. האָב איך מיך אָנגערופען אוי געוואָלד, פּרעגט מיך
דער דאָזיגער שוחט וואָס האָט דאָס אונז פאַרציילט וואָס איז? האָב
איך געזאָגט מן הסתם גייען זיי געבען אַ הכשר אין איינעם, האָט ער
געזאָגט אז זיי קומען שוין טאַקע ארויס כדי צו געבען אַ הכשר
צוזאַמען אויף די שחיטה.

דערווייל האָבען די שוחטים מיך געפרעגט צו איך האָב נישט
געוואוסט, ווייל דער מענעדזער אַ שוחט ר' ... האָט זיי נעכטען
גערופען און געבעטען דאָס זיי זאָלן צוגרייטן שיינע חלפים, אָבער

מיר האָט ער גאָרנישט געהאַט אָנגעזאָגט. בקיצור, דער רב ... האָט אַלעס באַטראַכט און עס האָט אים זייער געפעלען די שחיטה, די גלגלים האָבען זיך שיין געדרייט, אויף אַלעם האָבען זיי אַ סאך געקוקט, אָבער ביי די שחיטה אַליין איז ער געווען נאָר עטליכע מינוט און עס האָט איהם אלעס געפּאָלען, חלפים האָט ער נישט געוואָלט קוקען ביי די שחיטה כמנהג פון רב ... (ערשטער בעל המכשיר).

דער בעל הבית פון פלענט האָט געמאַכט אַ מיטינג מיט די צוויי רבנים, אזוי ווי מען האט דעמאלטס פאבריצירט אַ נייע מאשין פארען שוחט וואס די עופות זאלען פארען אליין אין דער שוחט וועט שחט'ן פארענדיגעהייט. אויך האָט מען געמוזט האָבען אַ צעטיל דאָס מען מעג שחט'ן 1200 אַ שעה, ווייל ווען אונזערע שוחטים, זענען געווען 6 שוחטים זענען די או יו שוחטים געווען 12 שוחטים, דאס הייסט די לייך איז געגאנגען 3600 בערך אַ שעה, און ביי די או יו שוחטים האט מען געשחט'ן בערך 600 אַ שעה, מען קען זיך פארשטעלען וואָס אונזערע פּאָר גלאַטע שוחטים האָבען געטוהן משלים צו זיין 3600 אַ שעה, מען האָט געמוזט שחט'ן אויף טויט און לעבעדיג. בקיצור, דער בעל הבית, האָט באַקומען אַ גוטען אפעטיט, אז 5-6 קענען משלים זיין 12 וואָס דאָרף ער צאָלען עקסטער \$400 פאַר די יוניאן פאַר יעדען שוחט וואָס דאָס מיינט \$2400 בחינם אַ וואָך סך הכל בערך \$120.000 אַ יאָר, ע"כ האט ער פארלאנגט אַ צעטיל פון די צוויי בעלי מכשירים מען זאָל איהם צושטעלען אַ צעטיל וויפיהל מען מעג שחט'ן אַ שעה אויף זייער אחריות, און מען האט דערפאר באצאלט אַ פעטע מטבע כדת משה וישראל, די טייפּיסטען האָבען באַלד אפגעקלאפט אַ נוסח, און די 2 רבנים האָבען דאָס אונטערגעשריבען מיט זייער לעדער העט מיט שיינע חתימות דאָס מען מעג שחט'ן 1200 אַ שעה דורך איין שוחט, "ויאכלו ענוים וישבעו".

”הרצים יצאו דחופים”, דער קצב בעל הבית איז באַלד געלאָפּען צו די יוניאן אַז ער האָט 6 שוחטים איבעריג ווייל ער האָט אַ הכשר פון צוויי גרויסע רבנים אז ער קען שחטן 1200 אַ שעה און ער דאַרף נישט צאָלן אומזיסט פאַר קאַליקע שוחטים, ביז 2 וואָכען נאָך די געשיכטע האבען שוין געפעלט 4-5 שוחטים ווייל די או יו שוחטים האט געדויערט צייט ביז זיי זענען געוואָרען חסידים פון די רבנים מכשירים צו קענען שחטן 1200 אַ שעה, די או יו שוחטים האָבען געשאַלטען טאָג און נאַכט די רע-בנים וואָס זיי האָבען מתיר געווען אזא שנעלע שחיטה, דערצו נאָך מיט אַ צעטיל מיט חתימות, און די או יו שוחטים זענען באין ברירה געוואָרען געזינטע שקלאָפּען, ווייל אונזער שחיטה האָט נאָר געשחטן איין טאָג אין וואָך און זיי האָבען געאַרבעט פאַר די או יו 5 טעג אַ וואָך. מען קען זיך פאַרשטעלען וויפיל נבילות וטריפות עס איז ארויסגעקומען ר”ל, און אלץ אויפן סמך פון 2 חסידישע מפורסמדיגע רבנים.

— לב —

איין שוחט רודפט דעם צווייטען פאַרן זיין
 צו ערליך — לאַכט פאַרן איבערלאָזען
 הגרמות — לאָזט נישט מאַכען גוט די
 בדיקת חוץ — לערענט עם אויס זיין אַ
 קל

ביי די שחיטה ... קא. וואו דער שו"ב ... שחט בין איך געשטאַנען לעבען דעם שו"ב האברך ר' ... כדי צו קוקען ווי ער שחט ער איז נאך דעמאָלטס געווען אַ נייער שוחט, ער פלעגט אַ סאך קוקען אויף אַ חלף בין שחיטה לשחיטה עס האט זיך איהם אלץ געדאכט אז דאס איז אַ פגימה, זיין אייגענער קרוב ... אויך אַ שוחט דאָרט האָט זיך באַקלאָגט אַ שאָד וואָס ער האָט איהם אויסגעלערענט שחטן, ווייל ער ווערט משוגע פון אזוי פיהל קוקען אויף אַ חלף, ער פלעגט שרייען

מאך דיר אָפּ דייַן מייַן יאָ אָדער נישט, איינמאַל בשעת שחיטה ווען ער האָט געהאַלטען אין מיטן שחטן איז געקומען צו לויפן דער בעל הבית ... מיט אַ צינג אין די האנט, און זאָגט איהם נאך איינמאַל אז דו וועסט צו גיין צו די שחיטה וועל איך דיך האַרגענען, ער האָט געשחטן ארויף לצד הגוף מער כדי עס זאל נישט זיין קיין הגרמה, און די צינג האט אַ פרייז פון \$7 איין פונט, און אויב ער שחט ארויפציהר לצד הגוף קומט צו צו די צינג נאָך אַ פונט פלייש, ווייל די צונג וועגט מער מיט אַ פונט און אויב ער שחט מער לצד הראש איז די צונג אַ קלענערע, און עס וועגט ווייניגער, יעצט אויב ער שעכט מער לצד הגוף האָט דער בעל הבית שאָדען ביי 500 בהמות 500 פונט פלייש, דאָס איז דאָך אַ גרויסער סכום, איך האָב געמיינט אז ער גייט איהם ממש האַרגענען. נאָך דעם ווען דער קצב איז ארויס פון שחיטה שטיבעל האָט זיך זיין קרוב ר' ... צושריגען אויף אים מיט קולות נמרצות אז השו"ב ר' ... האָט דאָס אויך נישט געקענט דולדן ער פלעגט אלץ זאָגען לאַז איהם שוין מנוחה, אָבער עס האָט נישט געהאַלפען ווייל ר' ... איז זייער אַ גערעגטער, אָדער פשוט ער האָט געוואָלט ארויסהאקען פון איהם דאָס פרומקייט.

אַ כלל די צייטען האָבען זיך געטוישט ביז פון דעם דאָזיגען נייעם שוחט וואָס איז געווען אַ מאָל אַ יראת שמים איז געוואָרען אַ קל ביי די שחיטה פונקט ווי זיין קרוב, איך דענק נאָך ווי ער פלעגט אויפשרייבען אויפן טאָוועל פאר בדיקת חוץ אפשר 10 זאָכען, און זיין קרוב ר' האָט געשריגען די משוגענער, האָסטו נאָך געזעהען איין שוחט אויפשרייבען אזוי פיהל זאָכען, די מיינסט יעדער ריר דאָרף מען אויפשרייבען, עס האָלט דיר אין איין דאָכטען אפשר איז דאָ אויך דאָ אַ ריר נאָך אַ ריר נאָך אַ ריר שרייב אויף די גאנצע לינג איז פיהל מיט רירען, ביז ביז ער האט איהם גוט אויסגעלערענט ווי מתיר זיין טריפות.

— לג —

שוחטים וואָס לאזען איבער פיהל מאל
 סירכות אלס גלאַט — אַ שוחט לייקענט
 אָפּ ווען מען איז איהם מעורר — איין
 שוחט איז יאָ מודה

איך פלעג האבען שימוש אויף בדיקות ביי די גלאַטע שחיטה פון ... קא. געווענטליך ווען די בהמות זענען געווען גלאַט בין איך נישט אריין אין די בהמה (בדיקת פנים), טאָמער איז עס אָבער נישט געווען פאַר אונזערע נאָר פאר די מאָדערנע שחיטה, די פרייע שוחטים, פלעג איך יאָ אריינגיין אין די בהמה, אַ סאך מאָל ביי אונזערע האָב איך אויך געקענט אריין גיין. עס איז געווען עטליכע מאָל וואָס איך האָב בודק געווען נאָך ר' ... און איך האָב איינמאָל געטראָפּען אַ סירכה, האב איך דאס נאך געלאזט מיט שומן כדי מען זאל טרעפּען די סירכה אין דרויסען, און איך זאָג איהם איר האָט מיר אוודאי איבער געלאָזט אַ סירכה אויף די מתפצלת, האָט ער מיר געענטפערט רעדסט נאָרישקייטען איך האָב גאָרנישט איבערגעלאָזט, זאָג איך איהם איך האָב נאָך געלאָזט מיט שומן זאָגט ער דו ווייזט נישט וואָס דו רעדסט. האָב איך אים געזאָגט אז איך האָב מסתם געמאכט אַ טעות, איך האָב איהם פשוט געחאָפּט ביי די מעשה, אָבער איך האָב מיך נישט געטאָרט שטעלען מיט איהם טענה'ן, און איך האב מיר מער נישט וויסענדיג געמאכט. האב איך מיך געשטעלט פון דער ווייט און איך זעה ווי ער שיילט די סירכה וואס איך האב נאך געלאזט. איך האב איהם מער נישט געפרעגט. אויך ביים שוחט ר' ... האב איך אַ סאך מאל געחאָפּט, איך האב אויך געמיינט דאס ער האט עס בכוונה מיר איבעגעלאזט מיר צו פארהערען, דערוייל האט ער מיר יאָ מודה געווען אז ער האט פשוט פארזעהן די סירכה.

— לד —

פלאַמבעס וואלגערען זיך הפקר אין די
צענדליקע טויזענטער — יעדער גוי כו' קען
נעמען און לייגען אויף נו"ט

ווען איך בין געווען שחט'ן פאר דעם שלאַכט הויז פאַר די
שחיטה פון ... דאָס איז געווען בערך 5 יאָר נאָכדעם ווי דער בעל
הבית פון די היימישע שחיטה איז פון דאָרט אַ וועק, האָב איך דאָרט
געטראָפּען אַ סקיד מיט 50.000 פלאַמבעס פון די פריערדיגע שחיטה,
איך האָב דאָס געקענט אפקויפען און אפילו בחינם צו נעמען, עס איז
זיי פשוט געשטאַנען אין וועג. זיי האָבען געקענט ארויף לייגען די
פלאַמבעס אפילו אויף נבילות, ווייל עס איז געווען ממש הפקר, און
יעדער גוי האָט געקענט נעמען וויפיהל ער האָט געוואָלט.

— לה —

היימישע רב וויל נישט קויפען פאר זיין
סטאר פון שוחטים אהן בערד — קלים
וריקים לאזען וואקסען אַ בארד צו מעגען
שחט'ן פאר יענעם רבס סטאר

איך בין געווען איינמאל שחט'ן ביי די שחיטה פון ... (אביסל אַ
מאָדערנע שחיטה, ווייל עס האט זיי געפעלט אַ שוחט, איז דעמאלט
אנגעקומען אהין אַ רב פון דעטרויט, האט ער מיך געפרעגט וואס איך
זאג צו די שחיטה, צו זי איז גוט. האב איך איהם געענטפערט אז די
שחיטה איז זייער ווייט פון צו זיין גוט צוליב די שוואכע שוחטים וכו'.
האט ער מיר געפרעגט אַ עצה אזוי ווי זיין מארקעט האלסיילער אין
דעטרויעט, נעמט פון דא עופות מיט זיין הכשר וואס פאר אַ תירוץ
זאל ער איהם זאגען אז ער וויל נישט נעמען די דאָזיגע עופות. האָב

איך איהם געגעבען אַ עצה זאג זיי אז די שוחטים האבען נישט קיין בערד ווילסטו נישט נעמען פון די עופות! ער גייט ארויף צום בעל הבית און זאגט איהם דעם פעלער, זאגט איהם דער בעל הבית אויב דאס איז דער גאנצער פראבלעם וועל איך דיר געבען בערד. בקיצור, ער האט געלאזט רופען די שוחטים און זיי געזאגט אז זיי מוזען האבען בערד, די שוחטים האבען אנגעפאנגען צו שרייען בשום אופן נישט. איינער האט געזאגט איך בין עלטער פון מיין ווייב מיט 10 יאָר (מיין ווייב וועט נישט וועלען וואוינען מיט מיר מיט אַ גרויסע באָרד וכו'). אַ אנדערער האָט געזאָגט אז זיין ווייב וועט אַ וועק לויפן פון איהם וכו'. האט זיך אנגערופען צו זיי דער בעל הבית, איך האָב אַ ביזנעס שחיטה און די רבנים און סוחרים פאַרלאַנגען שוחטים מיט בערד, האב איך נישט קיין ברירה אויב איר ווילט זיך לאזען וואקסען בערד איז הרי טוב, קענט איר וויטער קומען זונטאג שחט'ן, און אויב נישט בלייבט אינדערהיים, און איך וועל ברענגען היפיס מיט בערד און איך וועל זיי מאכען פאר שוחטים. די שוחטים האבען געזעהן דאס דער בעל הבית מיינט דאס גאנץ ערענסט. בקיצור, די שוחטים האבען פארשטאנען דעם ווינק און זיי האבען זיך זייט דעמאלטס געלאזט וואקסען בערד, זיי אליין פלעגען דאס רופען בעזעמער, זיי פלעגען זאגען יעצט זענען מיר כשר'ע שוחטים מיר האבען שוין לאנגע בעזעמער, אבער וואס טוט מען נישט פאר פרנסה?

— לו —

שוחטים רייסען סירכות און פארטיג

איך פלעג גיין אין ... צו אַ בהמות שחיטה פון קעלבער — לעמער, מיט מיין קרוב השו"ב ר' ... דאָרט איז אַ שטאַט פלאַץ און איך האָב מיך געקענט לערנען קליפת הסירכות, אין דערהיים איז ער געווען ראש השוחטים. בקיצור, ער האט זייער שיין געמאכט די קליפת הסירכות, אָבער דעם אַנדערען שו"ב ר' ... איז געווען ממש אַ פחד צוצוקוקען ווי ער פלעגט געבען אַ רייס און פערטיג, איך האָב

געפרעגט מיין קרוב ... צו ער קוקט אַ מאָל ווי ער מאַכט, האָט ער מיר געענטפערט דאָס זיי קענען דאָך בכלל נישט אַראָפּגענומען קיין סירכה זיי רייסען נאָר. אויך האָב איך געזעהן דעם שו"ב ר' ... ער האָט גוט קולף געווען אַ סירכה, אויך איז דאָרט געווען נאָך 2 שוחטים זייער ערליכע מיט זייער שיינע חלפים, מיר האָבען זיך גוט געשעמט קעגען זיי. אהיים פאַרענדיג פון דאָרט איז שוין געווען 4-5 שוחטים ווייל די קאַר איז געקומען מיט אַ פאר שוחטים פון אַן אנדער שחיטה, האָט זיך מיין קרוב באַרימט אויף מיר פאר די שוחטים אז ער האָט ארויס געגעבען אגוטען תלמיד וואָס איז מחכים את רבו, און איך פאַק איין אלע שוחטים סיי מיט חלפים און סיי מיט בדיקות, און איך קען די מלאכה ווי אַ זקן ורגיל, האָט זיך אנגערופען איין שוחט ר' ... וואָס? חאַפּ נישט דאָס איז דאָך גאָר מיין תלמיד, ער האָט ביי מיר לאַנג געלערענט, און דער אנדערער האָט זיך אנגערופען ניין ער איז מיין תלמיד. בקיצור, איך האָב געמאַכט אַ פשרה "מכל מלמדי השכלתי" וכו'. און עס איז שלום געוואָרען. דאָס איז געווען איינס פון מיינע פאַטענטען זיי צו קענען חאַפען אין זייערע עוולות, יעדען איינעם האָב איך געזאָגט אז איך קען נישט און אז איך האַלט ביי די אלף, אפילו איך האָב למעשה גוט געקענט, ביז איך האָב פון זיי אלע סודות אַרויסבאַקומען, זיי האָבען געמיינט אז איך בין אַ תמים און איך קען נאָך נישט, האָבען זיי זיך נישט געהיטן פון מיר ביי די שחיטה ובדיקה, איך האָב אויף דעם אויפ'ן רואיגעהייט געקענט צווען אלע זייערע קלקולים, ווי זיי שחט'ן שנעל, אין מפרקת, מיט פגומ'דיגע מעסערס, נישט בודק זייענדיג אַפט און געהעריג די חלפים, רייסען סירכות, און נאָך פיהל זאַכען. ליידער איז געווען ערליכע שוחטים מומחים, וואָס האָבן צוליב פרנסה און בושה געמוזט שחט'ן שנעל כו'.

— לז —

שוחטים שחטן ווינטער אין די גרעסטע
 פרעסט (אהן הייצונג) — אַ סאך שוחטים
 שחטן אהן הרגשה פיהל יארן, קצב
 צווינגט שחטן מיט פיבער און לינגען
 אצינדונג אין שרעקליכע קעלט

איך פלעג שחטן ביי די עופות שחיטה פון ר' ... איין טאָג
 אַ וואָך, אויך פלעגט שחטן דאָרט דער שוחט ר' ... איין טאָג
 אין וואָך, און השו"ב הזקן ר' ... פלעגט שחטן 3 טעג אַ וואָך.
 איך פלעג אויך שחטן דאָרט אויפן פלאַץ פון דעם שוחט ר' ...
 ווען ער האָט נישט געקענט גיין שחטן. דאָרט איז געווען אָפען
 דער פלאַץ וואו מען שחט אז ווינטער איז דאָרט געווען ביטער
 קאָלט, אויך איז געשטאַנען דער טראָק לעבען די טיר און מען
 האָט אַריין געברענגט די עופות דורך די טיר, אז עס ציהט אַ
 געפערלעכער קעלט.

ויהי היום איך האָלט אין מיטן שחטן, מען פלעגט אָנפאַנגען
 שחטן אַרום 7.30 - 8 אזייגער אינדערפרי און 9.15 איז דאָ ברעיק
 טיים (פאזע) אויף 15 מינוט. בערך 11 אַ זייגער האָב איך גערופען
 דעם קצב ר' ... און איך ווייז אים אז די פיס איז מיר געפרוירען און איך
 האָב פארלאָרען די הרגשה, די פיס האָט מיר געשטאַכען פון קעלט,
 האָט זיך דער קצב ר' ... גערעגט, ער האָט שוין שוחטים 10 יאָר בערך
 און עס איז ביי איהם דאָס ערשטע מאָל וואָס ער הערט אז אַ שוחט
 פאלירט די הרגשה. האָב איך איהם געזאָגט וואָס זאָל איך טוהן? אז
 איך האָב נישט קיין הרגשה טאָר איך נישט שחטן. בקיצור, איך בין
 אריין אין שטוב זיך אפרוהען, נאך מיטאָג בין איך געגאנגען ווייטער
 שחטן, איך האָב געשחטן ביז 2.30 און ווייטער פאַרלוירען די
 הרגשה עס איז געוואָרען אַ גרויסער טומעל צווישן די שוחטים פון

דעם נייעם נוסח, מען פאַרלירט די הרגשה, רופט זיך אהן דער קצב, יאָ אַ וודאי, ער האָט געוואָלט אַנוואַרפען אַ שרעק אויף אַלע שוחטים למען ישמעו ויראו, קיינער זאָל מיר נישט דערוואַגען נאָך צוטוהן, האָט דער קצב געשריגען איינער איז פויל צו ארבעטען פאַלירט ער די הרגשה.

אַבער, הש״כ החשוב ר' ... האָט מיר געזאָגט אז איך זאל נישט ארבעטען נאָר ביז 2.30 נאָכמיטאָג ווייל דער קצב ר' ... איז אַ גרויסער אויסנוצער ער קען נאָך בעטען מען זאָל ארבעטען 12 שעה, עס איז נישט דאָ ביי איהם קיין גבול. אז איך וועל אים יעצט נאָכגעבען וועט ער מיר שוין אַלע מאָל טאַנצען אויפן קאַפּ, אזוי ווי ער טוט פאַר זיי און זיי מוזען ליידען און שוויגען, און טוהן ווי אַ גוט קינד אַלעס וואָס ער הייסט.

אַ וואָך שפעטער רופט מיך אָן דער קצב ר' ... איך זאָל קומען שחט'ן, געוויינטלעך האָט מען דאָרט געצאָלט 60-50 \$ אַ טאָג. האָב איך איהם געזאָגט אז איך וויל נישט גיין, עס איז פאַר מיר צו שווער, איך דאָרף עס נישט, און ער זאָל זיך בעסער נעמען אַ צווייטען צו שחט'ן, און אויב איר טרעפט נישט קיין אנדערען וויל איך נישט ווייניגער ווי 90 \$ אַ טאָג, און איך וועל שחט'ן ווייניגער שעות, און זיך אַפריען וויפיל מאָל איך וועל פילן אַז איך מוז, ער איז געווען זייער אַ שווערער צאָלער, אפילו 60 \$ האָט ער נישט געוואָלט צאָלען, האָב איך איהם געזאָגט, וועגען דעם זאָג איך אייך 90 ווייל איך וויל אז איר זאָלט נעמען אַ צווייטען. בקיצור, ער האָט מיר צו געזאָגט 90 \$ און איך בין געפאָרען. איך קום אָן אהין, טרעף איך הש״כ הזקן (הנ"ל) ר' ... דעם שוחט חולה רח"ל מיט אַ שווערען לינגען צינדונג און מיט הויך פיבער, און ער זאָגט מיר דאָס דער רשע דער קצב ר' ... האָט אים געהייסען שחט'ן אזוי קראַנקערהייט 10 שעה, האָב איך איהם געזאָגט איר טאָרט נישט אַ היים פאָהרן, נאָר גייט גראַד אין שפיטאַל אריין עס איז אַ סכנה צו וואַרטען. בקיצור, ער האָט מיך געפאָלגט און אריין אין שפיטאַל ער איז

געלעגען דאכט זיך מיר 2 וואָכען אין שפיטאל, און 2 וואָכען נאָכער אין דערהיים. און אזוי פלעגט דער קצב טוהן כסדר צווינגען צו ארבעטען אהן הרגשה קראַנקערהייט ביז מען איז צאָמגעפאַלען רח"ל, און אַלעס מיט אַ היימישען הכשר למהדרין מן המהדרין רח"ל.

— לח —

אין ... אַ לאַנגע צייט שחט'ן אַלע שוחטים אהן אַ מקוה — עס איז געווען אַ מקוה נאָר מען איז פויל געווען צו גיין

איך האָב געבעטען דעם דאָזיגען קצב ר' ... אז איך וויל גיין אין מקוה פאַר די שחיטה האָט ער געזאָגט וואָס פאַר אַ מקוה דאַרף דאָס אַ שוחט, זיינע שוחטים גייען קיינמאָל נישט אין מקוה, האָב איך איהם געוויזען אין שמלה חרשה אז מען דאַרף גיין אין מקוה פאַר די שחיטה. ענטפערט ער מיר דאָס דער שוחט ר' ... (הזקן החולה הנ"ל) שחט שוין 12 יאָר אָן אַ מקוה, קיינער האָט ביז יעצט נישט געדאַרפט קיין מקוה, און ער הויבט אהן מיט מיר ליצנות צו מאַכען, אפשר האָט דאָס צוטאהן מיט די הרגשה, וועגען דעם פאַרליר איך די הרגשה אזוי שנעל ווייל איך גיי אלץ אין מקוה. שפעטער בין איך געוואָר געוואָרען אז עס איז יא דא אַ מקוה נאר ער איז פויל געווען צו פאַרען מיט די שוחטים אין מקוה, און די שוחטים האָבען דאָס אפילו שוין מער נישט פארלאנגט.

— לט —

באָוואוסטע שחיטה צוויי היימישע שוחטים
שחט'ן 3000 אַ שעה רח"ל (נו"ט)

פאר דעם קצב הידוע... האָט מען געשחט'ן עופות און... השו"ב ר' ... מיט השוחט ר' ... אין ... האבען געשאחט'ן אויף אַ פארעדיגע טשעיין 3000 אַ שעה, 1500 איין שוחט רח"ל.

— מ —

**א שוחט שחט גאנצע נאכט (10 שעה),
גראָד נאָכדעם געפאָרען שחט'ן ווייטער
ערגעץ אנדערש — א שוחט א גנב**

איך פלעג גיין נעמען שימוש אין סויט 4 (אין וויליאמסבורג), מוצש"ק פלעגט שחט'ן דער אלעמען באַקאנטער שוחט ר' ... פון 9 ביינאכט ביז 6-7 אינדערפרי, איך בין דארט געווען בערך ביז 2 ביינאכט האב איך איהם געפרעגט ווי האט ער כח אַ גאנצע נאכט צו שחט'ן אין איין צי, האט ער מיר געענטפערט ממנו של אדם מעמידו על רגליו, אז מען פארדינט געלט באַקומט מען כח און מען פילט נישט קיין שוואַכקייט איך פלעג שטיין מיט איהם אין מיט'ן די וואָך פון 2 פארטאג'ס ביז 6 פרי, באַלד נאָך דעם איז ער געפאָרען גראָד פון דאָרט אויף קאנארסי מיט 2 באַסעס בערך 1 שעה אָדער מער, און דאָרט האָט ער געשחט'ן דערהאַרגעטערהייט טוירקיס מיט עופות בערך אַ 200 און פון איבעראל האָט ער בשתיקה זיך אהיים געגנב'ט סחורה טוירקיס וכו', האָב איך איהם געפרעגט דער בעל הבית לאזט דיך?, האט ער מיר געענטפערט אז ער האט געזאגט פארן בעל הבית אַז טוירקיס קען מען שחט'ן גראד און מען קען שחט'ן שיעף, אויב מען שחט שיעף איז דא פעדערען, און עס וועט איהם ווערען אַ סך טריפות, טאמער שחט ער אנדערשט וועט ער נישט האבען קיין טריפות. דער בעל הבית האט פארשטאנען דעם ווינק, (אז דער שוחט מיינט אז ער דארף עופות) והכל על מקומו יבא בשלום, און ער האט געגנב'ט וויפיהל ער האט נאר געקענט שלעפען, אהן וויסען פון בעל הבית.

— מא —

א שוחט שחט בלי הפסק אין א פאר
שלאכט הייזער מידערהייט — א שוחט
פארברענגט כסדר, מיט פאליטיק און דברים
בטלים

אונז פלעגען מיר צו פאָרען אויף שחיטה צו ... מיטוואך פארטאָגס 3:30 פון די סאטמאר מקוה, איך פלעג קומען דער ערשטער פון אלע שוחטים. אַ חוץ השוחט ר' ... ער פלעגט שטיין אונטערען טוש (מקלחת) און זייפען זיך 15 מינוט, עס איז מיר אלץ געווען אַ פלא, (איך האָב נישט פארשטאנען וואָס שטייט ער אזוי לאנג אונטערען טוש), ביז איך בין געקומען צו אַן המצאה מן הסתם ארבעט ער אַ גאנצע נאכט, און ער וויל נישט אויסזעהן מיד, וואָשט ער זיך אזוי לאַנג. נאָך חקירות ודרישות בין איך געוואויר געוואָרען אז ער ארבעט אין סויט 4 ביז פאר 3 ביינאכט, און אַ קאר ברענגט איהם אין מקוה פון דאָרט, און פון מקוה האָט ער אין די זעלבע נאָכט געדארפט פאָרען 2.5 שעה און שחט'ן אין ... אַ ריזיגע שחיטה פון 1000 אַ שעה און אפשר מער. אַ גאנצען וועג האָט מען גערעדט פאָליטיק, דעם גאנצען פאָרווערטס האָט ער געקענט אויסווייניג, און ער פלעגט זיך מישען און מבינות זאָגען אין יעדען פאליטיק, וואס אַ נאָרמאלער מענטש האָט נאָר פאָרשטאַנען פלעגט ער זאָגען פונקט פאָרקערט, בקיצור ער האָט דעם עולם אויפגעהאלטען אויפן וועג מען זאָל נישט איינשלאָפען, און עס זאָל אונז נישט נמאס ווערען זיצענדיג אזוי לאנג. און נאך דעם האט ער געארבעט לעבעדיג, מען איז אהיים געקומען אויף וומס"ב פון הארדפוט בערך מיטוואך 6-7 פארנאכט איז ער גראד געגאנגען צו אונגארס סטאר כשר מאכען עופות דאס איז דאָך נישט מעגליך בדרך הטבע נאָר אויב ער איז ממש אַ מלאך און מען טרויט זיך נאָך צו באַרעדן אלס מאכילי טריפות ונבילות אויף אזעלכע שוחטים מלאכים רח"ל.

— מב —

קצב פון שלאכט הויז פארקויפט טריפות
פאר כשר — מישט אריין כסדר טריפות

צווישן כשרע — שוחט ווערט

ארויסגעווארפען פאר'ן שטערן מאכיל טריפות
זיין דעם קצב

החסיד המפורסם ר' ... שו"ב הי"ו האָט מיר דערציילט אז מיט 20 יאָר צוריק איז ער געווען משגיח אין סויט 4 אין וויליאמסבורג, ער פלעגט בלאמבירען די זעק מיט עופות, און פאר ער פלעגט בלאמבירען האט ער אלץ אריינגעקוקט וואס איז דא אינעווייניג, ווייל ער האט חושד געווען דעם בעל הבית אויף אלעס אויף דער וועלט, איינמאָל פרעגט איהם דער בעל הבית וואס האסטו מורא?, האט ער איהם געענטפערט, איך האב מורא דו וועסט אריין לייגען אַ געפייגערטע קעץ, דער בעל הבית איז געווען נחשד צו צו גנב'נען פונעם שוחט אַ טריפה עוף און אריינווארפען אין זאק אריין, איינמאל ווען דער שוחט ר' ... האט געשחט'ן און געהאָט טריפות איז דאָס פלוצלינג נעלם געווארען, ער פלעגט מאכען אַ סימן אפצושניידען אַ פינגער פון די פיס. בקיצור, ואיננו, די טויטע עוף איז נעלם געווארען, מען האט שוין געוואוסט אז דער בעל הבית חאפט די טריפות מיט אַ תירוץ אז ער דארף דאס פאר אַ גוי. אַ סאך מאָל האָט פאַסירט דאָס עס פלעגט אַ דורך פאַרען אַ קאָר און אריינווארפען ביי די טיהר 2-3 עופות וואָס האָבען נישט געהאָט קיין בלאַמבעס, האבען דאס די סוחרים צוריק געשיקט, און דער משגיח ר' ... האָט נישט מער געלאָזט בלאַמבירען ווייל דאָס איז בשר שנחעלם מן העין. בקיצור, דער בעל הבית האט פון איהם נישט אויסגעהאלטען. האָט ער באַשלאָסען דאָס ער וועט ווערען אַ יוניאן שוחט, אבער די יוניאן האט געוואלט מען זאל אריינגעבען 5 אלפים צו ווערען אַ יוניאן שוחט. יעצט אז דער בעל הבית געזעהן דאס ער מאכט איהם צרות מיט די השגחה, האט

דער בעל הבית געפרעגט ר' ... צו ער וויל ווערען אַ שוחט, האָט ער איהם געזאגט פארוואס נישט? דער בעל הבית האט אנגערופען די שוחטים יוניאן דאס ער מוז שוין אין די מינוט האבען אַ שוחט, האט הרב ... געענטפערט דאס ער האט נישט קיין שוחט, האט איהם דער בעל הבית פון מארקעט געזאגט, איך האב ביי מיר אַ שוחט ר' ... קען איך איהם נוצען, בקיצור, האָט הרב ... פון די די שוחטים יוניאן מסכים געווען, דער ביז יעצטיגער משגיח ר' ... איז געוואָרען אַ שוחט, די שמחה האָט אָבער נישט צו לאַנג געדויערט ווייל אלץ שוחט האט ער נאך מער צרות אנגעטוהן. ויהי היום און דער נייער משגיח שוחט ר' ... האָט געמאַכט טריפות און אָפגעשניטען אַ פינגער אַלס סימן, און די עופות זענען נעלם געווארען, האָט ער געפרעגט דעם בעל הבית ווי איז די טריפענע טשיקען? האָט דער בעל הבית געענטפערט עס איז אין גארביטש! איז דער שו"ב געגאנגען און איבערגעדרייט אַ גרויסען גאַרביטש פאַס און מיט אַ גאַרביטש שעפּלעפעל איבער געמישט דעם גאנצען גאַרביטש און ואיננו די טריפה איז נישט דאָ. בקיצור, ער זאָגט גאַרנישט, נאָר נאָך די שחיטה ווען אן אנדערער שוחט האָט איהם אויף געטוישט, האט ער גענומען די גאַנצע ליסט פון אלע בוטשערס און האָט אנגערופען אלע בוטשערס אז אויב זיי וועלען טרעפּען אַן עוף אָן אַ פינגער זאָל מען וויסען דאָס עס איז טריפה. בקיצור, איין בוטשער לעבען פּאָפּער בית המדרש האָט דאָס געטראָפּען, דער שו"ב האָט געבעטען די בוטשערס זיי זאָלען נישט זאָגען אז ער האָט זיי געזאָגט דעם סוד, אָבער דער בוטשער האָט יאָ אויסגעזאָגט דאָס דער שו"ב ר' ... האָט איהם דאָס געזאָגט, און דער בעל הבית איז אויפגערעגט געוואָרען אויף דעם שו"ב און האָט איהם משלח געווען, און גענומען אַ צווייטען שוחט וואָס האָט איינגערוהט ווי אַ גוט קינד.

— מג —

גוים פון שלאַכט הויז הענגען אויף אויפען
טשעין לעבעדיגע. עופות צווישן געשחטענע
— דער משגיח קען גארנישט טוהן — אַ
שוחט איז מעיד אז ערליכע אידען גרויסע
מדקדקים עסן כסדר נבילות רח"ל

אין הארטפורט ווילאמענטיג איז געגאנגען די לייך 3600 אַ שעה
די גוים זענען געווען גרויסע רשעים, אויב דער שוחט האט גענאסען,
געקוקט אַ חלף, וכו', פלעגען זיי אויפהענגען דירעקט אַ לעבעדיגע
טשיקען אן אום געשחטענע, דער משגיח פלעגט קומען אלץ צו
לויפען מיט אַ טשיקען פונעם וויסירעיטינג רום און געזעהן אז די
טשיקען איז בכלל נישט גערירט געווארען דער האלז אָן אַ שניט, איז
איז ער געקומען צו לויפען ווייזען פאר די שוחטים אז ער האט
געכאפט אמת'דיגע גלאט נישט גערירטע טשיקען, מען האט
געשטעלט אַ משגיח קוקען צו די קעפ זענען אפגעשניטען אבער דער
משגיח האט עס אויך נישט אלס געחאפט און עס פלעגט נאָך אלס
דורך גיין לעבעדיגע עופות. דער שו"ב האָט געזאָגט אויף דעם אַרויף
אז הרה"ח ר' ... קען זיצען ביי זיין טיש מיט 20 אורחים און 50
אייניקלעך אויסגעצויגען מיט די פיס און זינגען כל מקדש אויף אַ
געהעריגע נבילה רח"ל.

— מד —

עדות פון מרן זיע"א אויף קבלה פאר אַ
שוחט

דער רבי זי"ע להבל"ח האט מיר געהייסען לערנען שחיטות, ביז
אַ פאר חדשים האב איך געהאט קבלות פון אַ 10 שוחטים בערך, בין
איך געגאנגען נעמען קבלה ביים שאראמאשער רב שליט"א, האט ער

מיר געזאגט אז אינדערהיים האט ער געטיילט 60 קבלות אבער ער האט מורא צו געבען פאר מיר קבלה, ווייל לערנען זעט ער אז איך קען, אָבער יר"ש קען ער נישט וויסען, האָב איך איהם געזאגט אז דער רבי האט מיר געהייסען לערנען שחיטה און ער זאל פרעגען דעם רבי'ן. ער האט טאקע געפרעגט דעם רבין זי"ע און ער האָט אים געהייסען געבען קבלה.

— מה —

א מארקעט וואָס זאלצט נישט און ער
טונקט נאָר איין די עופות אין זאָלץ און
דאָס הייסט כשר געמאכט ר"ל

השו"ב ר' ... נ"י האָט מיר דערציילט אז אין ניו דזערסי אין מארקעט פלעגט מען בכלל נישט זאלצען, נאר זיי האבען געהאט אַ טאפ מיט זאלץ וואסער און מען האט איינגעטונקען דעם עוף אין די זאלץ וואסער, און עס איז געווארען כשר געמאכט טאמער איינער האט געוואלט מער געזאלצען האט מען דאס געלאזט מער אין טאפ וויקען, ויאכלו ענוים וישבעו.

— מו —

א היימישער שוחט וואס שחט אלע יארן
בקביעות נאר מיט פגימות רח"ל — שחט
אין מפרקת — שחט אינמיטן כשר מאכען
מיט אַ זאלציגען מעסער — רבנים ווילען
נישט נעמען עופות פון אַ שוחט ווייל דער
חלף טויג נישט.

איך פלעג גיין אַ סאך מאל שחט'ן אויף ... דארט פלעגט שחט'ן די באַוואוסטע צוויי שוחטים ר' ... און ר' ... ביי דעם שוחט ר' ... האָב איך כמעט קיינמאָל נישט געזעהן קיין שיינעם חליף, ער האָט כמעט

אלץ געהאט פגימות, ווייל ער פלעגט שחט'ן אין מפרקת. ער פלעגט אויך זאלצען אין מיט'ן שחט'ן ווען עס איז געווען א סך עופות כשר צומאכען, און עס איז אלץ אריינגעפאלען אין זיין חליף האלטער זאלץ פון פאפיר, (וואס קען פוגם זיין דעם חליף). דער דאזיגער שוחט האט קיינמאל נישט געהאט קיין ישוב הדעת בודק צו זיין דעם חליף.

ביים צווייטן שוחט ר' ... פלעג איך יא זעהן כסדר גוטע שיינע חלפים, ער האט קיינמאל נישט געוואלט קיין סאך ארבעטען און בפרט כשר מאכען עופות פאר ביזנעס, עס איז ידוע דאס צוויי פון די היימישע רבנים רב ... מיט הרב ... פלעגען שחטן עופות ביים ערשטן שוחט ר' ... אבער אז ער האט נישט געהאט קיין גוט'ן חליף האט דער רב גענומען 6 עופות און אוועק געגעבען פאר זיין גוי און אויב דער חליף איז יא גוט געווען האט ער גענומען 70-60 עופות. אבער הרב ... אז דער חליף איז נישט גוט געווען פלעגט ער גארנישט נעמען, אבער חאטש זיי האבען אליין געזען ווי נישט גוט איז די חלפים, פונדעסטוועגען דאך זענען זיי ווייטער געגאנגען צו אים שחט'ן, ווייל ער הייסט א שיינער איד, זיי האבען אבער מדרק געווען צו נעמען גוטע חלפים, און די אנדערע אידן האבען זיך פארלאזט צו נעמען פלייש פון דעם דאזיגען שוחט וויבאלד א זעלכע צוויי רבנים נוצען פון זיין שחיטה.

— מז —

שוחטים שחט'ן מיט א דרסה — א
 פערזענליכקייט איז מעורר דעם שוחט און
 ער טוהט ווייטער זיינס

עס איז ידוע דאס השוחט ר' ... שחט נאָר מיט איין הובאה און האַקט אַראָפּ כמעט דעם גאַנצען קאַפּ, ווייטער דער שוחט ר' ... שחט

מיט איין דרסה. איך האָב געזעהן אַ בריף ביי הרב הבעל המכשיר ר' ... וואו ער שרייבט איהם זייער שאַרף וועגען דעם, אויך האָט ער עם געשריבען וועגען פּעדערען, ער האָט איהם געענטפּערט אַ גאַנצען בריף אַ תשובה! פיהל מיט שטותים, און ער האָט ווייטער געטאָן דאָס זעלבע.

— מח —

אַ באַוואוסטער שוחט זאָגט אַז ער ווייזט קיינמאָל נישט דעם חלף פאַר אַ רב — ער רעדט ניבול פּה אויפן חשבון פון רבנים

השו"ב ר' ... האָט געזאָגט אַז ער ווייזט קיינמאָל נישט פאַר קיין רב דעם חלף מיט וואָס ער שחט נאָר אַן אנדערען חלף מיט וואָס ער שחט נישט מיט'ן תירוץ דאָס די רבנים האָבען מורא צו זעהן אזא שאַרפען חלף, ער פלעגט צו זאָגען אַ ניבול פּה רעדן שרעקליכע ניבול פּה אויפן חשבון פון די רבנים.

— מט —

שחיטה אין ... — עדות פון אַ שוחט אז אן אלטער שוחט שחט דארט 100 בהמות אין איין שעה (דאָס מיינט נבילות) — ער שחט מיט ציטערדיגע הענט — נאך אַ שוחט דארט איז זיך מודה אויף 100 בהמות אַ שעה רח"ל.

מיינס אַ נאָנטער קרוב פון ... האָט מיר געזאָגט אויפן טלפון אז איך זאָל זאָגען פאר הצדיק דער רבי ... שליט"א דאָס ער זאָל נישט נוצען פון ... שחיטה, ווייל ער האָט פּגימות אין זיין חלף, אויך האט ער געשחט'ן 100 בהמות אַ שעה, און ער האָט געזען אז די האַנט

ציטערט אים, זאָגט מיר מיין קרוב מיילא איך שחט 100 אַ שעה בין איך דאָך יונגער ער איז דאָך אָבער אלט 72 יאר. בין איך געוואויר געוואָרען דאס ביי די גלאַטע ... — ... שחיטה אין ... האָט מען געשחט'ן 100 בהמות אַ שעה דורך איין שוחט.

— נ —

**אַ שוחט שחט מיט אַ זעג חלף פיהל מיט פגימות 1200
אַ שעה — קען נישט שטעלען קיין חלף — אַ שוחט
אַ גנב — 2 משגיחים און עס העלפט נישט — דער
בעה"ב איז ברויגז אויפן משגיח**

איך האָב געשחט'ן פאר די שחיטה פון אַ באַקאנטע קהילה ... 2 טעג אַ וואָך יעדען טאָג 2 שעה ס"ה איז געווען 2 טויזענט עופות בערך.

דאָרט איז געווען 2 יוניאן שוחטים איינער האָט געשחט'ן אויף די ליין 1200 עופות אַ שעה, ער האָט געשטעלט אַ חלף אויף אַ קאבאראנדיום שטיין, און האָט געהאַט גרויסע פגימות. איך האָב אים געזאָגט ווי צו שטעלען אַ חלף אָבער עס האָט גאָרנישט געהאַלפען, דער שייגעץ פלעגט גאנבענען טוירקיס, און טוהן רח"ל הארבע עבירות.

ראביי ... פון די או יו האָט מיך געבעטען איך זאָל האַלטען זיינע פלאַמבעס און געבען ביים פלענט וויפיל עס פעלט אויס, ווייל ער האָט נישט געגלייבט דעם שוחט, האָב איך גענומען, איך האָב באַקומען אַ שכר דערפאַר עטליכע דאָלער, איך האָב אים אלץ געגעבען אַ פינקטליכען באַריכט.

ווען איך האָב געזעהן אז דער שוחט שחט מיט פגימות, האָב איך געהאַט אַ מיטינג מיט'ן דאָזיגן ראבבי ... פון די או יו, ער איז געווען אַן אונגערישער רב אַ ת"ח, איך האָב איהם אלעס דערציילט, און איך האָב איהם עזאָגט אז טאָמער ער מיינט אז איך בין אַ פרומער און איך בין מגזם, דעמאָלט'ס זאָל ער נעמען זיינעם אַ שוחט פון די או יו ער זאָל זיך איבערצייגען דעם ריינעם אמת, ווייל אזוי צו לאָזען איז דאָך זייער ביטער, מען טאָר דאָך עם נישט לאָזען מאכיל טריפות זיין, האָט ער מיר געענטפערט דאָס ער האָט נישט קיין שוחט, האָב איך איהם באַלד געזאָגט איך וועל אייך פאַרשאַפּען אַ שוחט, האָב איך פאַרשאַפּט השו"ב החשוב ר' ... עה"ש (וואָס ער איז אוועק צווישן די 5 שוחטים ביים באַוואוסטען עקסידענט פון די עמפייער שוחטים ל"ע) און ער איז ארויס געקומען 5-6 וואָכען. ער האָט אויך פראָבירט אויסלערנען דעם ערשטן שוחט, עס האָט אויך אָבער גאַרנישט געהאַלפּען, איך האָב איהם (להבל"ח) געבעטען ער זאָל שוין אַנרופען די או יו, אָבער ער האָט רחמנות געהאַט אויף דעם שוחט האָב איך איהם (להבל"ח) געזאָגט דאָס דער גאַנצער אחריות ליגט מהיום והלאה נישט אויף די או יו נאָר אויף איהם, ווייל איהם האָט מען געשיקט פעסטשטעלען צו ער איז אַ מאכיל טריפות אָדער נישט. בקיצור, ער האָט איינגעזען אז ער איז טאָקע מחוייב, נאָך 5 וואכען האָט די או יו דעם פלאַץ אפגעשפּאַרט ווייל עס איז נישט געווען איינגעשטעלט מיט'ן סיסטעם צו שחט'ן מיט ערליכע שוחטים שטייט כו'. דער בעל הבית האָט מיך געוואָלט האַרגענען, ער האָט מיך געשאַלטען מיט מיסע קללות אז איך האָב אים אָפּגעשפּאַרט דעם פלענט.

— נא —

אין אן אנדערע שלאכט הויז כמעט יעדער שוחט שחט פון 1200 אַ שעה ביז 1800 אַ שעה רח"ל. — דער בעה"ב פאַסט אויף די ארבעט פון די שוחטים מיט אַ מאווי טעלעווישען (בעל השור על שורו) — השוחט לאַזט דורך נבילה

אין אַ גרויסע טשיקען פּאַלטרי האַבען געשחט'ן עטלעכע שוחטים, ר' ... 1200 אַ שעה, ר' ... 850 אַ שעה, ר' ... 1200, ר' ... 600 בערך. איינמאל האָט געפעלט אַ שוחט און דער שוחט ר' ... האָט געמוזט אנפילען די לייך, ער האָט נישט באַקוקט דעם חלף און האָט געשחט'ן 1800 אין אייך צי אין אייך שעה בערך, ר' ... האָט געהאַט ווייניגער טריפות ווייל ער האָט געשחט'ן 1200, דער שוחט השו"ב ר' ... האָט געהאַט אַ סאך טריפות און ער איז אלץ ברויגז געווען אויף ר' ... פאַרוואָס ער האָט נישט קיין טריפות, און דער בעל הבית קוקט אויף איהם אראָפּ פאַרוואָס ער פסקענט אָפּ אזויפיל פאַר טריפות. איינמאָל האָט ר' ... דער שוחט געשריגען אז ר' ... האָט געשחט'ן אַ פייגער ער זאָל לויפען אראָפּנעמען דעם פייגער פון די לייך, יענער שוחט וואָלט דאָס אזוי דורכגעלאָזט, ער האָט גאַרנישט געהאַט באַמערקט.

דער דאָרטיקער בעל הבית האָט מיך זייער געוואָלט האַבען פאַר אַ שוחט אפילו ער האט געזעהן אז איך שחט שטאט בערך 500 אַ שעה, און אין מיטען פון די שחיטה פון ס"ה אייך שעה בין איך אלץ געגאנגען זיך אפּוואשען די ברילען פון די שטויב, און אלע האבען געשטוינט אז איך האב נישט רחמנות אז די לייך גייט ליידיג, אבער דער בעל הבית איז געווען אַ גרויסער מבין אויף די שוחטים בעסער ווי די שוחטים אליינס ווייל ער האָט

געהאט אונטען אַ טעלעוויזען און האָט אַלעס געזעהן וואָס יעדער טוט, און ער האָט גוט פאַרשטאַנען די עבודה פון יעדען צו ער קוקט אַ חלף צו נישט, ווי שנעל ער שחט ווען ער ארבעט. איך האָב בא איהם געהאָט גרויס פראָטעקציע (ווייל ער האָט געדאַרפט אַ שוחט), איך האָב דעמאָלטס געפויעליט צו נוצען דעם טעלעפאָן דירעקט ליין. איינמאָל זעט מיך דאָרט ביים טלפון דער בעל הבית און זאָגט מיר קוק אופן טעלעוויזען, און איך זעה ווי די שוחטים שחט'ן, זעה איך אַ היימישען שוחט אַ גרויסער חסיד ווי ער שחט 200 עופות און באַקוקט נישט דעם חלף, און דער בעל הבית אַ פושע ישראל זאָגט מיר זעהסט ער טוט נישט גוט וואָס ער קוקט נישט ביים חליף, ווייל טאַמער עס קומט אַ רב פון ניו יאָרק קען ער מיר אסר'ן דעם גאַנצען פלענט, דאָס איז געווען סתם דברי חנופה כדי מיר אריינצוחאַפען, אז ער זוכט אַלעס זאָל זיין כשר. אָבער איך האָב באַמערקט דעמאָלטס אין זיין טעלעוויזשן נאָך אַ זאָך וואָס ער האָט נישט געזעהן אז דער שוחט באַקוקט נישט קיין איין סימן און דאָס איז נבילה, רח"ל. עס זעהט אויס אז דער מין טעלעוויזען איז נישט געאסערט געווארען פון די רבנים ווייל זיי האָבען דאָס נאָך קיינמאָל נישט געזעהן, ווייל זיי קומען זעלטען אין פלענט נאָקוקען די שחיטה אויף וואָס זיי געבען אַ הכשר, און זיי ווייסען אַ וודאי אויך נישט פון דעם דאָזיגען פאַטענט וואָס דאָס איז אַ ריכטיגער איסור פון בעל השור על שורו. (עי' בספרי שו"ת זבחו זבחי צדק).

— נב —

נסיונות ביי שחיטה — גוים שטייען אויפ'ן
קאָפּ און מען מוז שחט'ן אפילו דער חלף
איז נישט גרייט — שוחט מיט ווייניג
חלפים

איך בין געפאָרען אויף אוהיאָ שחט'ן עופות מיט אַ שו"ב הרה"ח ר' ... ער איז אַ שיינער בעל תפילה, אַ שוחט ביי די ... קהילה. מיר זענען אנגעקומען אין האָטעל בערך 12 ביינאַכט, און 6 דאָרף מען שוין אויפשטיין דאווענען פאַר מען פאָרט צו די שחיטה. די ערשטע זאָך ווען מען קומט אָן פון אַ וועג ביי אַן ערליכען שוחט איז צו באַקוקען די חלפים, אפשר איז דאָס ח"ו קאַליע געוואָרען פאַרענדיג, שאַקלענדיג, ב"ה מיינע חלפים זענען געווען 4 פון 6 גוט, און 2 זענען קאַליע געוואָרען, ביי אים איז קיין איין חלף נישט גוט געווען, ער האָט זיך גענומען פאַרעכטען זינע חלפים אָבער עס גייט נישט, ער האָט פראָכירט נאָך אַ מאָל אפשר זעהט ער נישט גוט, ווייל צו אַ חליף טאָר מען נישט זיין נערוועז, און מען דאָרף זיין אויסגערוהעט, און קיין איינס פון די 2 האָט ער נישט געהאַט, האָב איך אים געזאָגט דאָס איך וועל איהם געבען מיינע חלפים צו שחט'ן, ער האָט נישט געוואָלט וויסען דערפון, ווייל אין מיט'ן די שחיטה שטעלט יעדער אביסעל צו דעם חלף, און מה דאָך אז זיינס איז איהם שווער צו שטעלען וועט ער דאָך מיינס וואָס ער איז נישט געוואוינט דערמיט אַוודאי נישט קענען. עס איז געוואָרען 12:45 און עס גייט נישט, האָב איך עס געבעטען זיינע חלפים און איך וועל עס שטעלען, ער האָט לכתחילה נישט מסכים געווען, אָבער איך האָב איהם צו געזאָגט אז איך האָף בעזר השי"ת אז מיר וועט דאָס געלונגען. איך האָב מתפלל געווען צו השי"ת, און ביז 1.30 בין איך געווען פערטיג מיט זיינע חלפים. ער איז געווען

אזוי בשמחה אין לשער, ווייל צופרי ווען מען קומט אָן צו אַ שחיטה און הונדערטער גוים וואַרטען און מען האָט נישט קיין געשטעלטען חליף, איז דער נסיון אזוי גרויס אז מען שחט ל"ע מיט וואָס מען האָט. וועגען דעם טעם האָב איך אלץ מיט גענומען 6 חלפים, יעדער האָט אַלץ געמאַכט ליצנות פון מיר, דאָס איך נעם מיט אזוי פיל חלפים, אָבער נישט איינמאָל קומט פאַר דאָס מען קומט אָן צו אַ שחיטה און מען געט אַ קוק דאָס די חלפים טויגן נישט, און מען מוז אנפאַנגען שטעלען דאָרט נאָך אַ מאָל די חלפים, און ווער האָט נערווען צו שטעלען ווען יעדע מינוט איז טייער, און נישט אלע מאָל געלינגט דער חליף וכו' וכו'.

ע"כ איז די איינציגע עצה געווען צו ברענגען אַ סאך חלפים, און אפילו ווען עס ווערט קאַליע עטליכע בלייבט נאָך מיט וואָס צו גיין צו די שחיטה. און ליידער די אלע שוחטים וואָס האָבען נישט געברענגט גענוג גוטע חלפים, פלעגען טאַקע האָבען גרויסע נסיונות און ליידער זייער אַ סך מאָל געשחטן מיט וואָס עס האָט זיך געלאָזט, מען האָט נישט געדאַרפט ציטערן דאָס אַ צווייטער שוחט וועט זעהן ווייל מען פלעגט מערסטענס נישט קוקען יענעמ'ס חליף, און ווען יאָ איז עס געווען שמור לי ואשמור לך ר"ל, און דער רב אָדער משגיח וכו' איז דאָך אויך נישט געקומען כמעט קיינמאָל נאָך קוקען די שחיטה.

— נג —

א שחיטה נאך יוכ"פ אויסגעמוטשעטערהייט —
 מענעדזער צווינגט אפילו אלטע שוחטים
 שחט'ן זייער שנעל, און אויך מידערהייט
 — רב המכשיר ווייס גאָרנישט וואָס טוט
 זיך.

ווי עס איז באקאנט ביי די גרויסע שחיטה פלעצער שפילט
 אַ גרויסע ראלע יעדער טאָג שחיטה, צו עס איז 30.000 עופות אַ
 טאג צו נאָר 10.000 אַ טאָג. בפרט ביי די ימים טובים איז דאָך
 פלייש די גרעסטע ביזנעס, ממש דאָפעלט ווי געווענליך, ע"כ
 מוז מען אויסנוצען דעם מוצאי יוה"כ צו פארען באַלד נאכען
 זמן צו די שחיטה ווייל צופרי מוז מען באַלד שחט'ן, כדי צו
 קענען אָניאָגען צו שחט'ן גענוג אויף יו"ט (סוכות). די זעלבע
 איז אויך מוצאי ר"ה פאָרט מען באַלד ארויס. נאָך פאָר ר"ה
 פאָנגען זיך שוין אָן די פלענער ווען מען וועט פאָרען און ווען
 מען וועט אנפאָנגען צו שחט'ן כו'.

דער שו"ב מענעדזער האָט אונז פאָרגעשלאָגען און געזאָגט
 זיין פשוט'ן פלאַן מען וועט ארויס פאָרן מוצאי יוה"כ און מען
 וועט אָנקומען 6 פרי און אין 7 וועט מען אנפאָנגען צו שחט'ן,
 האָב איך איהם באַלד געזאָגט בלא מיט אַ גרויסע אל"ף, ווייל
 נאָכ'ן פאָרן אַ גאַנצע נאַכט מוז מען זיך אָפרוהען, און אז איך
 וועל נישט זיין אויסגערוהט וועל איך אַ וודאי נישט שחט'ן.

איך האָב איהם געגעבען אַן עצה אַז פונקט אזוי ווי דער
 דאָקטער קען סטאָפען אויף אַ פאר שעה צו שחט'ן אפילו דער
 בעל הבית באַצאָלט יעדע שעה ווען זיי שטייען, דאָס זעלבע
 קענען מיר לכתחילה אנפאָנגען שחט'ן 12 מיטאָג און יעדער
 וועט זיך גוט אפרוהען, האָט ער געלאַכט פון מיר, עס קען נישט
 זיין, און מען טאָר דאָס חלילה נישט טוהן ווייל דעמאָלטס וועט

דער פלענט אונטערגיין, די סחורה מוז פֿאַרען צו די בוטשערס! און בפרט פֿאַר יו"ט. האָב איך איהם געזאָגט איר דאָרפט נישט דאגה'ן פֿאַר די פלענטס, אונז מוזען מיד זיין אויסגערוהט נאָך אַ יוה"כ פֿאַסטען צו מוזען פֿאַדען אַ גאנצע נאכט און באַלד גיין צו די שחיטה, דער וועג מוטשעט שטאַרק אויס, האָט ער מיר געזאָגט אז ביי עמפייער איז אויך אזוי געווען, האָב איך איהם געזאָגט שוין מיט אַ העכערען טאָן, אז אין עמפייער האָט מען געשחט'ן טריפות האָט ער זיך אנגענומען פֿאַר עמפייער אז עס איז יאָ גוט דאָרט האָב איך אים דעמאָלטס געזאָגט אין פנים אז זיי שחט'ן 1200 און דאָס איז נבילות וטריפות, ער איז געוואָרען ווייס ווי די וואַנט ער האָט זיך באַלד געמוזט לייגען אויפן בעט ווייל עס איז איהם געווען אזא פֿאַטש אין פנים, אז דעם דאָזיגען שוחט וואָס האָט זיך געהאַלטען פֿאַר אַ גרויסען פריץ און אויך פֿאַר אַ רב, האָב איך געמאַכט בפניהם פון אלע שוחטים פֿאַד אַ מאכיל טריפות.

עס האָט זיך געצויגען דער ויכוח ביז ער איז ארויף אויפן הויכן טאן און ער זאָגט דאָס ער וועט מיד ווייזען אז מען וועט דאָ אויך שחט'ן 1200 אַ שעה איך האָב איהם געזאָגט אז דאָס וועט קיינמאָל נישט זיין, איך וועל איהם ארויסוואַרפען פון דאָ, איך האָב דאָ מיט גרויס מאטערנישט און פּלאַג איינגעפירט אַ כשרע שחיטה, וועל איך נישט צולאָזען מען זאָל דאָס צוברעכען, און מאכיל טריפות זיין, איך האָב צוריק געשריגען צו אים איר זענט דאָ נישט אין עמפייער איר ווילט שחט'ן טריפות איז עמפייער אָפען פֿאַד אייך און מען וועט אייך אָנעמען דאָרט גערן, איר האָט דאָרט אַ גוטען קרעדיט. די שוחטים האָבען זיך געפרייט עד אין לשער אז איך האָק אראָפּ דעם קאפּ פֿאַר דעם בעל גאווה, אָבער זיי האָבען געוואוסט אז דאָס וועט נישט אזוי גרינג דורך גיין ווייל ער איז אַ נוקם ונוטר. דערנאָך שריי איך צו אים ווייטער, איך זאָג אייך אין פנים פון אלע שוחטים, אז אויב מען וועט נישט שחט'ן אַ טאָג נאָך יוה"כ אַביסל שפעטער וועט

איר שחט'ן, נישט איך. עס וועט גיין אויף אייער באַרד. אַ כלל מען איז אָנגעקומען אַ טאָג נאָך יוה"כ 5.30 צופרי און מען האָט זיך גלייך געשטעלט דאווענען. איך האָב מיך אָבער געלייגט שלאָפען, דער מענעדזער האָט אָבער גע'טענה'ט אז איך וועל אַראָפּגיין 7 אזייגער צו די שחיטה, האָב איך איהם געזאָגט אז איר מאַכט אַ חשבון אָן דעם בעל הבית איך גיי יעצט שלאָפען, פרעגט ער ביז ווען?, זאָג איך ביז ווען איך וועל זיין אויסגערעהט. דאווענען האָב איך צייט ביים אויפשטיין, און נאָכדעם שחט'ן ווייל איך קען נישט שחט'ן אום געשלאָפען, און איך בין טאָקע באַלד געגאָנגען שלאָפען. 8 אַ זייגער קומט צו לויפען דער גוי וואָס האַלט די עופות, און ער שרייט ראַביי און וועקט מיך אויף, איך דריי מיך אויס און שלאָף ווייטער. ענדליך 9 אַ זייגער בין איך אויף געשטאַנען ביז דערווייל האָבן די אלטע שוחטים געשחט'ן, דער מענעדזער האָט געזעהן אז ער איז אַריינגעפאַלען, דער אַלטער שוחט ר' ... איז נעבעך געשטאַנען אַ לאַנגע צייט אויף די פיס און געשחט'ן מידערהייט, האָב איך זיי געזאָגט איר האָט אלע געדאַרפט מוחה זיין אזוי ווי איך, עס וואַלט אייך גאָרנישט געשעהן, פאַרוואָס ווען עס קומט אופן חשבון פון אידישקייט ציטערען אלע פאַרן בעל הבית פונעם פלענט, אָבער נישט פאַר'ן אמת'דיג'ן בעל הבית?. איך האָב אבער געטאָן איין בטלנות איך וואַלט אפשר געדאַרפט זאָגען פאַר'ן רב דער בעל המכשיר, אָבער איך בין מיך דן לכף זכות אז איך האָב איהם אַהן דעם זייער אַ סאָך פאַרדרייט דעם קאָפּ, און איך האָב נישט געוואַלט איבער ציען די מאָס. למעשה האָט מען גע'שחט'ן אָן הרגשה מידערהייט איין טאָג נאָך יום סליחה וכפרה, אזא פנים האָבען שוין די בעסטע שוחטים, דער פחד פאַר אַ בשר ודם איז שטאַרקער פון מורא שמים אפילו מען ווערט דעמאָלסט אַ מאכיל טריפות רח"ל.

— נד —

פיהל שוחטים שחטין גאנץ ווינטער אין די
 גרעסטע פרעסט — קלות פון שוחטים —
 קארג צו קויפען אַ ווינטער אייוולע —
 מענעדזער צווינגט שחטין אין גרויסע קעלט
 אהן הרגשה אויך פאר זקנים — דער רב
 בעל המכשיר אן ערליכער אבער נישט
 באקאנט צופיהל וואָס עס טוהט זיך דאָרט

עס איז ידוע אז ביי די שחיטות איז ווינטער זייער קאלט,
 האָב איך געבעטען די שוחטים מיר זאָלען פארלאנגען פונעם
 בעל הבית לעקטער אייוועלעך. האָבען די שוחטים געזאגט אז עס
 גייט איהם נישט גוט די ביזנעס און מען קען דאָס נישט
 פארלאנגען. האָב איך זיי געזאגט אז מיר פארדינען ב"ה \$350 אַ
 וואָך קענען מיר זיך ערלויבען צו קויפען פון אונזער געלט,
 יעדער שוחט וועט צאלען זיין חלק. עס פארשטייט זיך אז עס
 איז נישט געווען מיט וועמען צו גיין צום טיש ווייל אויב עס
 קאסט געלט איז שוין נישט קאלט. האָב איך זיי געזאָגט, איר
 זאָלט אַלע וויסען אז אויב עס וועט מיר ווערען קאַלט און איך
 וועל פילען דאָס איך האָב נישט קיין הרגשה בין איך אויס
 שוחט. האָט מיר ... דער מענעדזער שוחט (אַ שייגעץ) געזאָגט
 אז איך טאָר נישט אַ וועק גיין פון ליין ווייל טאָמער איך וועל
 נישט שחטין וועל איך נישט באקומען קיין וועדזשעס פאר דעם
 טאָג, דאָס הייסט \$75 אַ טאָג ווייניגער, האָב איך איהם געזאָגט
 אז עס פארשטייט זיך אז אויב איר וועט מוזען ארבעטען אַ
 שטאָט מיר באַקומט איר דאָס געלט, איך דארף נישט קיין געלט
 וואָס איז נישט כשר, האָט ער מיר געזאָגט דאָס ער האָט אויף
 מיר רחמנות, היות איך דארף געבען 7 קינדער פרנסה, ממילא
 קען איך מיר נישט ערלויבען אהיים נעמען אַ קלענערען טשעק,

האָב איך איהם געזאָגט אז נישט דער פלענט גיט מיר פרנסה נאָר השי"ת. טאָר איך נישט שחט'ן אין די קעלט אָהן הרגשה וואָס איז קעגן רצון ה', אָבער אז איך וועל יאָ טאהן זיין רצון אפילו איך זאָל נישט ארבעטען דא וועל איך בעזר השי"ת אויך האָבען פרנסה. זאגט ער אז עס איז גרינג צו רעדען, אבער פרנסה איז זייער שווער, האָב איך איהם געזאגט אז איך בין אַ מאמין באמונה שלימה אז השי"ת גיט (כלויז אין אמעריקא) פאר 200 מיליאן גוים צו עסען וועט ער להבדיל מיר זיכער געבען פרנסה, דאָרט וואו איך מיינ דאָס ערליך נאָר צו טוהן וואָס שטייט אין די תורה.

ויהי היום די פרעסט האָט געברענגט דער שניי איז געווען הויך 20 אינטשעס און עס ווערט מיר קאלט, און איך זאג די שוחטים איך בין אויס שוחט, עס אינטרעסירט מיך גארנישט, איך קען נישט ארבעטען אין די קעלט, און איך קום נישט צוריק. פאַר די שוחטים איז געווען אייז קאַלט, אָבער צוליב געלט האָבען זיי יאָ געשחט'ן, און זיי האָבן נישט געגלייבט אז איך וועל טוהען אזוי ווי איך זאָג, וואָס הייסט איך וועל נישט קומען, אזוינס איז נאָך אין די געשיכטע נישט געווען צו טוהן קעגן רצון פון קצב בעל הבית אין אַ כשר'ע אמעריקאנער שלאַכט הויז. עס ווערט אַ טומעל דער שוחט ר' ... שטייט שוין אין די קעלט 1.5 שעה עס רייסט איהם שטיקער און איך קום איהם נישט טוישען, ער ר' ... שטייט אויך, ביז דער אַנדערער שוחט ר' ... איז געקומען צו אַן החלטה דאָס ער איז נישט קיין משוגענער, און ער גייט אַ וועק און לאָזט דעם אַנדערען שוחט אַליין שחט'ן, די גוים פאנגען אן צו שרייען זיי ווילען אויך ענדיגען זיי איז אויך קאַלט, מען לויפט מיך רופען און איך וויל נישט גיין, דער מענעדזער שוחט ר' ... האָט געוואָלט זיך נוקם זיין אין מיר און ער איז נישט געגאַנגען שחט'ן אלס פאַרטרעטער. דער בעל הבית רופט אַן פון ניו יאָרק וואָס עס טוט זיך? האָט דער מענעדזער מיך גוט פאַרמאַסערט, ער לאָזט מיך רופען צום טעלעפאָן, אָבער איך זאָג איהם מיינס, ער זעט איך בין אַן עקשן רופט ער אַן דעם רב דער בעל

המכשיר, און דער רב רופט מיך און פרעגט מיך וואָס דאָ גייט פאַר, האָב איך געזאָגט פאַרן רב די גאנצע מעשה, דאָס איך האָב געבעטען מען זאָל שטעלען אַ וואַרעם אייוועלע איך האָב נישט קיין הרגשה און איך טאָר נישט שחט'ן, אויב דער רב וויל איך זאָל שחט'ן אפילו איך האָב נישט קיין הרגשה איז אַ צווייטע זאך.

דער רב האט אַ טראכט געטאן און געזאגט, אז ח"ו אויב איך פיהל אז איך האב נישט קיין הרגשה, טאר איך נישט שחט'ן, און איך האב נישט געוואלט גיין מער שחט'ן. דער בעל הבית האט שאדען געהאט יענעם טאג אוצרות געלט, עופות זענען געפייגערט פון קעלט, (זיי האָבען זעט אויס אויך פאַרלוירען זייער הרגשה, נאָר די אַלטע שוחטים האָבען הרגשה אין די גרעסטע פרעסט, ה' ירחם) ער האָט נישט געקענט אריין שיקען זיין טראַק עס איז געווען צרות עד לב השמים, עס איז נישט געווען משיג צו זיין, די שוחטים האָבען שוין געציטערט, דער פלענט וועט אונטערגיין, און זיי וועלען בלייבען אָן פרנסה, דער מענעדזער רופט אָן מען זאל זיך צוזאמען פאקען די פעקלעך, די שחיטה איז אויס שחיטה, מען שחט נישט מער ער וועט גיין אַרבעטן פאַר די או יו דאָרט וועט ער קיין צרות נישט האָבען, די שוחטים זענען געווען אבליים וחפויי ראש, וואָס פאר אַ צרות איך קען אלץ נישט אפטהון. האב איך זיי געזאגט איך האב אייך אלעס פאראויס געזאגט, און פאר אַ פאר דאלער קען מען אלעס באקומען, מיר האבען דאס אליין ערליך פארדינט. בקיצור, אלע שוחטים פאקען זיך איין די פעקלעך. די פעקלעך זענען שוין געווען אויפן סטיישען וואגען אנגעלאדענט. אלע שוחטים האבען זיך שוין געזעגענט פון פלענט, אזוי ווי ווען מען מופט ארויס פון אַ הויז, פלוצלינג קומט אַ טלפון פון בעל הבית אז מען זאל נישט אוועק פארען און מיר זאלען בלייבן דארט, מען נעמט גלייך די פעקלעך אראפ, און 15 מינוט

שפעטער רופט אן דער רב צו מען איז געפארען זאָגט מען איהם אז דער בעל הבית האָט גערופען מען זאל בלייבען, און מען האט שוין צוריק אראפגענומען די פעקלעך, האָט זיך דער רב אויפגערעגט, ווער איז דער בעל הבית דער גוי אָדער איך, פארוואס האט מען איהם געפאלגט איך האב געהייסען אַ היים פארען וואלט מען געדארפט פארען. אבער אז מען האט שוין אראפ גענומען די פעקלעך זאל דאס שוין בלייבען אונטען.

דעם מאָרגענדיגען טאג איז שוין געווען סטים אז עס איז געווען אַ מחי', אבער די סטים האט געקאסט \$350 און דער שאָדען פון נעכטען איז געווען \$10.000 ווייל די סוחרים האָבען נישט באקומען די סחורה, און דער בעל הבית האָט מיר דאָס קיינמאָל נישט פאָרגעסען, איך האָב געזאגט פאר'ן בעל הבית ער זאָל וויסען דאס די אלע שאדענס און פראבלעמען זאל ער פארדאנקען פאר זיין שוחט מענעדזשער ווייל ער האָט אויף מיר צוזאמען גערעט פארן בעל הבית אז ער גייט אַ וועק טאָמער איך קום שחט'ן נאך איינמאָל. און פארן בעל המכשיר רב האט ער די זעלבע זאך געזאגט, אבער דער רב האט אים געזאגט דאס ווער עס וויל גיין האלט ער נישט צוריק, אבער ער שיקט נישט אַ וועק קיין שום שוחט, אַ חוץ אויב דער שוחט איז נישט קיין ערליכער און איז מאכיל ח"ו נו"ט, ווען נישט די גאַנצע איבערקערנישט וואָלטן די שוחטים נאָך היינט געשחט'ן דאָרט אָן הרגשה פרירענדיג פון קעלט אָן הייצונג אין מיט'ן דעם גרעסט'ן ווינטער.

— נה —

**היימישע שוחטים אָהן אַ מקוה לאנגע צייט
— אַ באוואוסטער שוחט איז בכלל נישט
אינטרעסירט אין אַ מקוה**

ביי אַ היימישע שחיטה ווען אונז האָבען מיר אנגעפאנגען צו שחטן אין ... האבען מיר נישט געהאט קיין מקוה, איך פלעג זיך גיין בלית ברירה טובלן אין קוואל, אבער עס איז געווען ממש "פיקוח נפש", עס איז געווען ווינטער אזוי קאלט אז איך האב געמוזט בסוד זאגען פאַר צוויי שוחטים ר' ... און ר' ... אז טאמער ח"ו איך קום נישט צוריק ביז אַ 3/4 שעה זאלען זיי מיך קומען זוכען אין קוואל, איך האב אינזינען געהאט דעמאלטס אז דאס זאל זיין אַ אויסלייזונג פון די יסורים פון ההצה"ק ר' יחזקאל מערץ זי"ע, וואָס איז געווען דעמאָלטס מסוכן אָבער ליידער האט דאס נישט געהאלפען. בקיצור, נאָכדעם וואָס מיר האָבען שוין געארבעט דאָרט 4 חדשים האָב איך געזאָגט פאר די שוחטים אז ב"ה מיר פארדינען \$300 אַ וואך זאָל יעדער צושטייער געבען \$50 וועל איך בויען אַ מקוה כשרה, די שוחטים האבען געזאגט, עס איז אַ שאד איינצולייגען געלט, ווייל יעדען טאג קען זיך דער פלאץ אפשפארען, האב איך זיי געזאגט אז אויב די מקוה וועט זיך אפשפארען וועל איך יעדען צוריק געבען דאס געלט, אדער וועל איך בויען אַ מקוה אויף מיין חשבון און איר וועט צאלען מקוה געלט, ווייל פארוואס אין ניו יורק ווען איר גייט אין מקוה צאָלט איר מקוה געלט, און פונקט ווען מען שחט זאל מען נישט גיין אין מקוה. האבען זיי געזאגט אז אויב עס וועט זיין אזא גוטע פיינע און ווארימע מקוה ווי אין שטאט וועלען מיר באצאלען. ווייל מיר האָלטען נישט אז מיר דאָרפן ליידען קעלט, עס איז נישט אזוי וויכטיג צו גיין אין מקוה (רח"ל). אָבער אפילו אויף דעם האָב איך זיי ווייניג געגלייבט, איך האָב סיי ווי געהאלטען ביים בויען די

מקוה, האב איך געוואלט זיי זאלען שפעטער נישט האבען כחנם אַ מקוה נאר זאלען באצאלען, (עס זאל נישט זיין חלילה אַ קטרוג דאָס שוחטים גייען נישט אין אַ מקוה נאָר אויב עס איז באַקוועם ווי אַן אָנגעהייצטע באַד אָדער פול).

בקיצור, ביז 2 וואכען האב איך געבויט אַ שיינע מקוה מיט אַ בור מי גשמים וכו'. הרב ... איז געווען און האט געזאגט אז עס איז אַ 100 פראצענט כשרע מקוה אפילו פאר שוחטים. עס איז געווען פיין ווארעם יעדען טאג, עס האט זיך אנדערשט געשחט'ן. עס איז געקומען צום באצאלען האָבען אלע באצאלט אַ חוץ דער שוחט ר' ... ער האט נישט געוואלט באצאלען ער האט געטענה'ט 2 טענות, עס איז אַ ספק ספיקא ווייל אפשר וועט ער בקרוב אַ וועק גיין, און די צווייטע טענה אפשר וועט דאס פלאץ אויפגעגעבען ווערען און מען וועט מוזען מופען אויף אַ אנדער פלאץ. די מקוה האט געקאסט בערך \$350 דער פלאץ האט שוין געהאַט אנגעהאלטען בערך 15 יאר. פאַרוואָס זאָל זיך דאָס עפעס פונקט יעצט צושפאַרען, חוץ דעם ביז'ן אַ וועקגיין קען מען דאך באַצאָלען יעדען מאָל וואָס מען ניצט דאָס פונקט ווי יעדע מקוה וואָס יעדעס מאָל ניצען איז אַ עקסטערע חשבון, אַ כלל אלע שוחטים האָבען זיך מיט דעם דאָזיגען שוחט געטשעפעט ווען ער וועט שוין באצאלען די מקוה, יעדער האט איהם מוותר געווען אָפּי ער זאָל חאָטש זיך טובל'ן פאַרן שחט'ן, (חוץ איין שוחט וואָס האָט נישט מוותר געווען זיין חלק שותפות) — נישט אומזיסט האָט געזאָגט דער בעל-שם-טוב הק' "בזעם תצעד ארץ". זכיחה עירובין מקוואות אויף דעם פארלייגט זיך דער בעל דבר.

— נו —

א היימישער שוחט אַ רשע לאַזט נישט
מתקן זיין גראָבע קלקולים — מען שחט
און מען זאלצט מיט מעשינען — שוחט
פארשפארט משגיח'ס מויל נישט צו מגלה
זיין סודות

ווען עס איז ארויס אַ טומעל אין די גאס אז מען שחט מיט
מאשינען און מען זאלצט מיט מעשינען, האָבען די היימישע שלאַכט
הייזער געמוזט ווייזען אז מען האָט עפעס געטוהן כדי צו בארואיגען
די געמיטער, האט מען ארויסגעשיקט אַ משגיח אַ שיינער איד פון
דערהיים, און דעמאלטס איז ער געווען שמש ביים ... רב אין זיין
ביהמ"ד, אויך איז ער געווען משגיח אין אַ בוטשער סטאר אויף די ...
עוועניו.

ויהי היום און דער משגיח קומט מיט פאַרטאָג מיט די קאר פון די
שוחטים און דער שו"ב ... דערציילט אַ מעשה דאָס עס איז אַ מאל
געקומען אַ פרישער מתפלל אין אַ ביהמ"ד און האָט אנגעפאנגען
איינצוטיילען און זיך אריינמישען אין די הנהלה ענינים און עליות וכו'
האט זיך דער ראש הקהל אנגערופען (מיט אַ שיינעם ניגון) "האחד בא
לגור וישפוט שפוט" און (וואָס דער שוחט איז אויך אַ בעל מנגן
מפורסם) האָט געזונגען דעם ניגון אַ שעה צייט בערך און זיך דערביי
געגאָרגעלט, און ער האָט געהייסען יעדער זאָל איהם נאך זינגען וגם
אני בתוכם, לכתחילה האב אין נישט געחאפט וואס ער מיינט ער האט
דאך אראפ געלייגט אַ שיינע מעשה, ביז איך האב געזעהן אז דער ניגון
געדוירט שוין צו לאנג האב איך געחאפט אז דאס מיינט מען מרמז צו
זיין טאַקע פאַר דעם נייעם משגיח וואָס איז געפאָרען מיט אונז, ער
זאל זיך האלטען דאס מויל. און עס האט טאקע געהאָלפען, איך האב
פון דעם משגיח נישט געהערט קיין איין הויך ווארט, און איך ווייס
נישט צו ער קען בכלל הויך רעדען. דער משגיח האט סיי ווי דארט

נישט לאנג מאריך ימים געווען ווייל דער שוחט הנ"ל ר' ... האָט געטענה'ט צום רב (וואָס האָט די השגחה) אז ער טוט דאָך גאָרנישט עס איז אַ שאד אויפן געלט, און דער רב האָט איהם געפּאָלגט, ויצא העגל הזה, אז עס איז ארויסגעקומען מורא'דיגע מכשולות, ווייל דער שוחט הייסט גאָר אַ שיינער אויבענאָן איד מיט השפעה אויף די רבנים מכשירים, און ער איז געווען דער ראש פון די מאכילי טריפות, איינצופירען די אלע מכשולות און רודפֿן די ערליכע שוחטים און משגיחים וד"ל.

— נז —

**אַ שוחט אַ מאכיל טריפות — מאכט
אייגענע מבולבלדיגע שחיטה — פיהרט איין
מאסען שחיטה ביים היימישען ציבור פאר
30-35 יאר צוריק — ער האָט אויך פיהל
אנדערע חורבנות אנגעמאכט**

השוחט הנ"ל איז געווען שוחט אין דערהיים אין די שטאָט 2 טעג אַ וואָך, די איבעריגע צייט פלעגט ער זיך פארשטעלען, ער פלעגט זיצען אין די בארס און אויף אלע מקומות ווי זיינע חברה פלעגען זיצען, ערליכע אידען האבען נישט געגעסען פון זיין שחיטה נאך אינדערהיים, ער פלעגט זיין אַ בן בית ביים ... און אזוי האט ער נאָך דאָרט געשפילט אַ ראלע פון אַ שיינעם איד דאָרט, למעשה איז ער אָבער געווען אַ שייגעץ פאר זיך, אבער דאָ אין אמעריקא איז ער געוואָרען אַ קצב, אין די ערשטע יאָרען האָט ער דאָ געהאָט אַ טשיקען מארקעט וכו'. ביז ווי לאַנג ער האט נאָך געהאט די שחיטה אין שטאט אין ברוקלין האָבען מענטשען חאָטש געקענט זעהן וואָס עס טוט זיך

דאָרט, (איך האָב געהערט פון פאַרלעסליכע מענטשען אז עס איז געווען דאָרטן גרויסע צרות, די שוחטים האבען געמוזט אַ סאך שחט'ן און אויך דער שוחט ... איז געווען אַ שוחט ביי איהם ער אָבער אזוי ווי ר' ... האָט געזען אז ער מוז האָבען צו אַ סאך שוחטים, האָט ער ארויס געמופט פון וויליאמסבורג און געגאנגען אויף ... און געשחט'ן דארט אויף אַ לייך, דאָס הייסט די עופות זענען געפארען אויף די מעין לייך, 3000 עופות אַ שעה איז געלאפען די לייך און 2 שוחטים האבען געשחט'ן, 1500 עופות אַ שעה יעדער איינער, אין די פליגעל פון די עופות האט קיינער נישט אן געחאפט, די עופות האבען זיך געווארפען אין מיטן די שחיטה און דער חלף איז צוקלאפט געווארען נישט איינמאל, אבער קיין פגימה איז אויף דעם פלאץ קיין מאל נישט פאסירט (דאס הייסט זיי האבען קיינמאל נישט טריפה געמאכט מכח אַ פגימה, זיי פלעגן יעדן איינרעדן אַ שקר דאָס זיי האָבען געהאַט אויסגעווענדליך ס"ד אלס מכח די ברכה פון רבין זי"ע). דאָרט האָבען געשחט'ן נאָר די דאָזיקע שוחטים ... מער האט קיינער נישט געהאט קיין זכ"י דארט צו זיין, נאָר דוקא זיי 3 האָט האט ער געלאָזט ווייל זיי האָבען מיטגעהאַלטען מיט אַלע זיינע הפקרות און גאָרנישט אויסגעזאָגט ביז זיי זענען אַלע 3 ביי אים נתקלקל געוואָרען רח"ל. וועגען דעם ווייזט מען נישט מער קיין אינפראמעשין, נאר דאס וואס איך האב געהערט פון צוויי פון זיי וואָס זיי פלעגען מיר געבען לעקציעס ווי אזוי מען קען און מען דארף שחט'ן, (דאָס האָב איך געהערט פון זיי פאַרענדיג צו די שחיטה פון ... לעבען ...), מיר האבען דעמאלטס געשחט'ן אין כשר ... פאלטרי, אונטער די השגחה פון ... און ... רב אָבער מיט די אַלע גראָבע בלכולים במזיד איז דער דאָזיגער שוחט מאכיל טריפות געלונגען צו פאַרדעקען אַלעס און בלייבן ביז היינט אַ שיינער איד, ה' ישמרנו.

ההמשך יבוא אי"ה בקרוב — תם ולא נשלם בעוה"ר

צום אויספיר

א. דער בעל עקידה שרייבט: "אין חכם כבעל הנסיון" נישטא קיין חכם ווי דער וואס האט די זאך אדורכגעלעבט פראקטיש, דאָס וואָרט איז אמת ויציב און נעמט ארום אלע פאזען פון לעבן יעדער מענטש וואס ליגט און לעבט אין אַ זאָך נישט קיין חילוק אויב דאס איז אַ סופר צו א מלמד, אַ שניידער צו אַ שוסטער, אַ קעכער צו אַ בעקער אויב עס וועט אים איינער וועלען געבן עצות און איינווייזען וויאזוי בעסער צו מאכען וועט ער אים ענטפערן איר זייט גערעכט אין טעאריע אבער נישט אין פראקטיק ווייל איר לעבט נישט אין די זאך.

ב. דער נמשל איז שחיטה, בדיקה, ניקור, מליחה, נאר איינער וואס האט דאס מיטגעלעבט קען מעיד זיין פינקטליך וואס דארט גייט פאר און טאמער וועט איר ליינען מעשיות וואס לאזט זיך גארנישט גלייבען אז מענטשען זאלען זיך לאזען אזוי פארפירען פון בעל דבר קענט איר דאס נישט מבטל זיין מיט אַ מאך מיט די האנט "געזאגטע מעשיות" ווייל נאר דער וואס לעבט דערמיט איז באגלייבט עדות צו זאגען אז "גופא דעובדא הכי הוי" (די און די מעשה האט ליידער יא פאסירט).

ג. פון צייט צו צייט פירט מען צו מן השמים ברוב רחמי ד' אז טראץ אלע באווארונגען זאל דאך ארויסקומען אין די עפענטליכע גאס פארשידענע פאסקונדע מעשים פון שוחטים וואס זענען "ייהרג ואל יעבור" און אויך שטורמישע מכשולות וועלכע צוטרייסלען דאס גאנצע לאנד אזויווי דער חלב קאטאסטראפע א.ד.ג. כדי צו ווייזען פאר די

וועלכע ווילען זעהן אז דער פלייש מצב איז אזוי נידריג, דער יצר הרע איז דארט אזוי שטארק אז וואס מען זאל דערציילען דארף מען גלייבען.

ד. טראצדעם וואס יעדער שטיקעל בן תורה וועלכער האט אמאל געעפענט אַ תשובה ספר זעהט וויאזוי אלע דורות האבען געשוויבעלט מיט מכשולות ביי די שחיטה דאך וועלען מיר ציטירען געציילטע ציטאטען פון גאוניסל וצדיקים וועלכע האבען געלעבט אין אמעריקע און עדות געזאגט אויפן מצב, און וויאזוי זיך צו פירען אין היינטיגע צייט.

ה. דער סאטמארער רב זצוק"ל שרייבט: (מדריך לכשרות "דברי יואל" דף י' אוי' ה'):

דאס געפאלענקייט פון היינטיגען דור

"היינטיגע צייטען אפילו אין די געציילטע פלעצער ווי עס זענען נאָך פאַרהאַנען אַסאַך וואָס האָרעווען אין תורה מיט יראה, פונדעסטוועגען די וואס ווערן געכאַפט מיט קלות און מכשולות און נאָך פּראָבלעמען זענען דאָס מערהייט רחמנא ליצלן און פון זיי איז זייער אַסאַך".
(שו"ת דברי יואל יור"ד ל"ד אות ו')

היינטיגע צייט אפילו מיט א גוטע השגחה איז צרות

"מען זעהט בחוש אין אונזער מדינה (אמעריקע) ווי עס איז דא ב"ה משגיחים וואס געבען אכטונג אויפן פלייש פון די שחיטה ביז נאָך פארקויפן פונדעסטוועגן טוען די קצבים (הויל-סעלערס — בוטשערס)

אלע מיטלען, — אסאך מאל איז מען געוואר געווארן וואָס די קצבים האבען געוואָלט באהאלטענערהייט אריינרוקן פליישן אויף אַ וועג דער משגיח זאל נישט וויסן דערפון אָהנע קוקן אויף דעם וואָס מענטשען ווערן געשטריוקעלט — אלעס צוליב פּאַרדינען אַ פּאַר דאלער".

(שו"ת דברי יואל יור"ד ל"ד סוף אות ו')

בוטשער'ס תלמידי חכמים און יראי ד' זענען נישט באגלייבט אויף פלייש

"טייל מאָל זעהט מען אפילו ביי די בוטשער'ס וואָס פירן זיך לויט די וועגן פון די תורה און מיט ערליכקייט אין אַלע הינזיכטען אויפן בעסטן שטייגער אבער ווען עס קומט צום פלייש פאַרקויפן וואָס דאָס איז זיין פרנסה איז ער נחשד אַז ער פירט זיך נישט ווי מען דאַרף כ"ש ביי די וואָס זענען קלים אויך מיט אנדערע זאַכן. נאָר וואָס דען אויב עס איז דאָ געהעריגע משגיחים כאַפט מען זיי אבער דאָרט ווי עס איז נישטא קיין הונדערט פרעצעניטיגע השגחה כאַפט מען דאָס נישט ווייל דעמאָלטס האָבן די קצבים (בוטשערס) אַ פרייע האַנט צו טאָן וואָס זייער האַרץ גלוסט און זיי זענען מאכיל נבילות און טריפות רחמנא ליצלן און קיין שום מענטש ווייס נישט דערפון צוליב דעם ווייל אַ משגיח שטייט נישט דאָרט".

(שו"ת דברי יואל יור"ד ל"ד אות ו' בסופו)

"היינטיגע צייטן איז די חוצפה און פריצות אסאך מער ווי אין די צייטן פון רמ"א, אדרבא די עזות פנימער פון דור געוועלטיגן איבער די מקואות און כשרות און צווישן די געציילטע ערליכע אידן טרעפט זיך

נישט ווער עס זאל מיט שטייפקייט באקעמפן דאס אלעס פארן באשעפערס וועגן, זיי זענען פשוט נישט בכח השי"ת זאל זיך שוין מרחם זיין און איך וויל נישט צופיהל רעדן."

(שו"ת דברי יואל שם)

כדי צו פארשטיין וויאזוי דאס איז אז שוחטים ליגען אונטער שרעקליכען טעראר פון די קצבים זעה וואס עס שרייבט דער דברי יואל (סי' ל"ד או' ד') (מדריך לכשרות "דברי יואל" דף ח' או' ב').

אנווייזונגען וויאזוי זיך צו פירען

"דער הייליגער זיידע שרייבט אין ספר ייטב פנים (דרשות לשבה"ג אות י"ב) אז מען דארף מאכן אן עקסטער שלאכט־הויז פאר כשר'ס מיט א פארלעסליכען מענטש וואס שטייט דארט און גיט אכטונג מיט אפענע אויגן אז אלעס זאל זיין געהעריג אויך דער ניקור (טרייבערן פון חלב) א.ד.ג. און זאלסט נישט פרעגן פארוואס דארף מען טאן אזאך וואס מען האט אמאליגע צייטן נישט געטאן כאטש זיי זענען געווען ערליכע אידן פון היינט, ווייל דארט ליגט דער תירוץ, אמאליגע צייטן זענען אלע געווען ערליכע אפגעהיטענע און ג'ט'ס פארכטיגע אז מען האט נישט געדארפט מורא האבן אז עפעס זאל פאסירן אפילו אומווילדיג (בשוגג) היינט איז אבער נישט אזוי די מענטשן זעהן אנדערש אויס. און די פלייש געשעפט איז איבערגעגעבן פאר ווער עס וויל, דערפאר דארפן מיר זיך דערווייטערן און נישט עסן אפילו אזא פלייש וואס אונזערע זיידעס האבן יא געגעסן נאר אויב מען מאכט פארשידענע גדרים מיט סיגים צו זיין געזיכערט אז דאס פלייש איז כשר אהנע שום ספק."

(שו"ת דברי יואל יור"ד סי' ל"ד אות ד')

ו. דער בילאנץ (סך הכל) פון מיין ערפארונג איז: דער בעל דבר פארלייגט זיך אויפן יעדע פונקציע פון שחיטה באזונדער:

1) דער שוחט: צוליב זיין פעטען געהאלט ליגט אונטער א שטענדיגן פחד פון קצבישען טעראר סיי ביים שחט'ן שנעל און סיי ביי לאנגע אויסגעמיטשעטע נסיעות ווי מען געט נישט גענוג צייט זיך אויסצורועהן פאר די שחיטה – און אויך דעם טויט שרעק נישט צו מאכען צופיהל טריפות.

2) דער משגיח: דער בעל דבר לאזט נישט צו קיין משגיח און כדי צו פארבלענדען די אויגען פון די ערליכע נעמט מען אן ארבעטער און מען גיט אים אַ נאָמען משגיח (ביי בהמות איז דאָס דער בלאַמבירער – און ביי עופות איז דאס דער וואס קיקט קישקעלעך) לעצטענס האט איין עופות שחיטה איינגעשטעלט אַ השגחה וואס דאס איז פאקטיש נישט מער ווי אַ בודק סכינים.

3) דער קצב: צוליב זיינע מיליאנען וועלכע ער זאמעלט זוכט ער צו שניידען פון די הוצאות ווי ווייט מעגליך און אזוי ארום דארפען די שוחטים ובודקים ארבעטן איבער די כוחות ווייל עס ווערט ארויפגעלייגט אויף זיי ארבעט וועלכע דאפעלט אזויפיל ארבעטער וואלטען נארמאלערהייט געדארפט טוהן.

ער שטעלט אריין אַ מענעדזשער וואס זיין אויפגאבע איז צו טרייבען די שוחטים און האלטען אַ אויג ווער עס שעכט צו שטייט אדער ווער עס מאכט צופיהל טריפות, אדער נאך ערגער ווער עס ברענגט אריין א התעוררות צווישען די שוחטים צו שחט'ן מיט מער מתינות און בודק זיין דער חלף מיט מתינות וישוב הדעת אומגעאייילט.

טייערע אידען יראים ושלמים וועלכע שטערבן צו אויפשטעלען אַ
 אמת'ע כשר'ע הויז וויסען זאלט איר אז די נסיונות השחיטה וועלען
 אנהאלטען ביז דער גואל צדק וועט קומען (ווי דער צדיק האט
 אויסגעזאגט פאר הגאון הצדיק ר' הלל קאלאמייער זצוק"ל)
 פונדעסטוועגן ליגט דער שליסעל צו געניסען פון כשר'ע פלייש ביי אייך
 אין די הענט.

ווייל נאר אין אייער זכות און כח וואס איהר הערט זיך שטענדיג צו
 צו די מעוררים וועגען פלייש מכשולות און שיידט זיך אפ פון בהמה
 פליישען און אויך פון די עופות פון גרויסע שחיטות וואס דאס שפירען
 די פלייש סוחרים און קצבים ביי די קעשענעס דערמאנען זיי אז די
 וועלט איז נישט הפקר און מען קען נישט טוהן וואס מען וויל און אלס
 רעזולטאט טרעטן אריין פארשידענע תיקונים ביי די היימישע פלעצער.
 פון עולם התיקון איז עס נאך ווייט, אשאד ווען דער עולם זאל מער
 פארפירען און פארלאנגען וואלט מען געקענט אויפטוהן א וועלט אבער
 דער בעל דבר פארלייגט זיך און די שרייערס זענען די מקוה זיצערס און
 דאווענען שמיסערס וועלכע זענען נישט גרייט מוותר צו זיין אויפן
 פלייש. און די ערליכע אידען שווייגען און זיצען מיט פארלייגטע הענט
 און זענען יוצא בלויז מיט א קרעכץ געבן.

מודעה רבה לאורייתא

להודיע שאך יצא לאור

הספר**שחיטת ואכילת
בשר כהלכתה**

חלק א'

- הספר הזה קובץ גדול מספרי ראשונים עד אחרון שבאחרונים תמצית דבריהם בכל הנוגע למעשה בסדר שחיטה — שוחטים ואכילת בשר למהדרין.
- בו ימצאו רבנים שוחטים ונותני קבלה לשוחטים הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשון להיות נכון לבם בטוח שלא תצא תקלה מתחת ידם ח"ו.
- בו ימצאו מפקחים ומשגיחים על השחיטה ובדיקת הריאה הדרכה לפקח ולהשגיח שתעשה הכל באופן היותר נעלה על פי ההלכה ועל נתיבת המסורה.
- בו ימצאו כל בני אדם מקטן ועד גדול הדרכה נפלאה האיך להנחיג את ביתם ושלחנם הטהור באופן שיהי להם מזבח כפרה.

באכילת בשר גלאט כשר — באמת

אשר רבתה הזנחתה בעונותינו הרבים והוא הנוטל חלק בראש בכל שארי מאכלים ומעדנים המוכנסין לבתי ישראל.

מחיר הספר: \$5.00 דמי משלוח \$1.00

להשיג הספר אצל המחבר

RABBI S.Y. GROSS

רב דקהל מגן שאול דהאלמין ור"מ בכולל בית ישע"י

מכון להוראה בשחיטות ובדיקות

4711 - 12th Ave., Brooklyn, N.Y. 11219, Tel.: 436-8086

בעזרת

ספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

חלק ב'

● הספר הזה קובץ גדול מספרי ראשונים עד אחרון שבאחרונים תמצית דבריהם בכל הנוגע למעשה בסדר שחיטה — שוחטים ואכילת בשר למהדרין.

● בו ימצאו רבנים שוחטים ונותני קבלה לשוחטים הדרך לכו בה והמעשה אשר יעשון להיות נכון לבם בטוח שלא תצא תקלה מתחת ידם ח"ו.

● בו ימצאו מפקחים ומשגיחים על השחיטה ובדיקת הריאה הדרכה לפקח ולהשגיח שתעשה הכל באופן היותר נעלה על פי ההלכה ועל נתיבת המסורה.

● בו ימצאו כל בני אדם מקטן ועד גדול הדרכה נפלאה האיך להנהיג את ביתם ושלחנם הטהור באופן שיהי להם מזבח כפרה.

באכילת בשר גלאט כשר — באמת

אשר רבתה הזנחתה בעונותינו הרבים והוא הנוטל חלק בראש בכל שארי מאכלים ומעדנים המוכנסין לבתי ישראל.

הו"ל בחמלה ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הק' זי"ע

הק' שלום יודא גראס

רב דקהל „מגן שאול“ ד„האלמין“ ורי"מ בישיבה וכולל „בית ישעיהו“ „מכון להוראה בשחיטות ובדיקות“

עידו"ק ירושלים תוכבי"א תשמ"ג לפ"ק

● הוצאה שני' ●

בעזרת

ספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה

חלק ב'

● הספר הזה קובץ גדול מספרי ראשונים עד אחרון שבאחרונים תמצית דבריהם בכל הנוגע למעשה בסדר שחיטה — שוחטים ואכילת בשר למהדרין.

● בו ימצאו רבנים שוחטים ונותני קבלה לשוחטים הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשון להיות נכון לבם בטוח שלא תצא תקלה מתחת ידם ח"ו.

● בו ימצאו מפקחים ומשגיחים על השחיטה ובדיקת הריאה הדרך לפקח ולהשגיח שתעשה הכל באופן היותר נעלה על פי ההלכה ועל נתיבת המסורה.

● בו ימצאו כל בני אדם מקטן ועד גדול הדרך נפלאה האיך להנהיג את ביתם ושלהנם הטהור באופן שיהי להם מזבח כפרה.

באכילת בשר גלאט כשר — באמת

אשר רבתה הזנחתה בעונותינו הרבים והוא הנוטל חלק בראש בכל שארי מאכלים ומעדנים המוכנסין לבתי ישראל.

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ודבותי הק' וי"ע

הק' שלום יודא גראס

רב רקהל „מגן שאול“ ד„האלמין“ ור"מ בשיבה וכולל „בית ישעי“ „מכון להוראה בשחיטות ובדיקות“

עיה"ק ירושלים תוכבי"א תשמ"ג לפ"ק

● הוצאה שני' ●

התוכן

עמוד

פרק

ב	מעבר לשער	עמוד
ד	פתח השער	
ו	הסכמות	
ח	מבוא	
ט	פתח דבר	
יא	מפתח	
יט	הקדמה	
לז	א תקנות שונות בשחיטה, פתיחה	
לט	ב ענף ב' שנים שוחטים	
מד	ג השגחה על השחיטה ובדיקה — העמדת משגיחים	
סג	ד גם יר"ש כהול על ממונו	
ע	ה כח השוכים	
עג	ו לא כדורות הראשונים — האחרונים	
פ	ז שחיטה במתינות עיוה"כ וכל השנה	
צג	ח בעל נפש יחוש לנפשו ונשמתו	
צה	ט עונש מאכלות אסורות — שו"כ שאינו הגון — ועונשו	
צז	י הוראות השו"כ	
צט	יא חומרא בטריפות	
ק	יב שיעור בדיקת הסכין בשחיטה	
קא	יג מקור לשם חליף	
קה	יד השגת גבול לשוחטים	
קו	טו עד אחד לפסול השוחט	
קח	טז אכל בשר ונמצא טריפה	
קט	יז טעה הרב בתקנת שנים שוחטים	
קט	יח טעמים לשחיטה ובדיקת הסכין	
קיד	יט בדיקת הסכין, הרגשה, יר"ש וישוב הדעת לבדיקת סכין — קיד	
קכב	כ בדיקת הסכין (השמטה מחלק א)	
קכה	כא נתינת קבלה — ועוד כמה נחיצות (השמטה מחלק א)	
קכח	כב קבלה לשו"כ	
קלב	כג לעקוב אחר השו"כ (השמטה מחלק א)	
קמ	כד זהירות לשוחטים והאוכלין משחיטתן (השמטה מחלק א)	
קנא	כה הגודל השכר לנזהרין וכו' (השמטה מחלק א)	
קנד	כו מכשולות בשחיטה (השמטה מחלק א)	
קנה	כז זהירות יתירה בקטנים ממאכלות אסורות	

בעזרת

עמ"י • זה השער לה' צדיקים יבואו בו • עשו

קונטרס

„זבחו זבחי צדק“

שלש תשובות

בו יבואר ענין התקנה הקדומה המוזכרת במוסקים
(והיא נהוג כמעט בכל תפוצות ישראל לי' הדי"ח)
להצריך שני שובי"ם עומדים זה ע"ג זה רואים ומשגיחים שהוכשר
כרת ובהלכה מתחלתו ועד סופו (עיין תקנת רע"א בסוף הקונטרס).
עם כל המסתעף להלכה ולמעשה

☆ ☆ ☆

הו"ל בתמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הקי' זי"ע

הקי' שלום יודא גראס

רב רקהל „מגן שאול“ האלמין ור"מ כשיביה וכולל „בית ישעי“
ברוקלין ניו יארק

כעמח"ס: חינוך ישראל טבא (מריך לחינוך הכנים והכנות). מריך לצניעות,
מנחת יהודה, מנחת שלום (על חומר איסור „חלב עבוי"ם“ ו„סימילאק“). נפש
ישעי על מאכלות אסורות (ה"ח). גדולי יהודה (על הלכות ציצית), קדושת בנות
ישראל (על הלכות יחוד), מוזות שלום (על הלכות מוזה) וש"ס:

כלאמורר הרה"ג הצי' מוהר"ר ישעי זאב גראס זצ"ל. נכר השרף מסטרעליסק, ר' יעקב קאפיל חסיד, ט"ו, בית, תו"ט, רש"י, ולמעלה בקורש ער רור המלך עה"ש.

נרפס פה ברוקלין בשנת תשל"ו

ועתה יוצא לאור בהוצאה חרשה מתוקנת ומוגהת עם מפתח
ע"י תלמידי הישיבה והכולל „בית ישעי“
„מכון להוראה בשחיטות ובריקות“

— ברוקלין יצ"ו — שנת תשל"ח —

הוצאה שלישית

ברוקלין, נ. י. שנת תשר"ם לפ"ק

הוצאת

— אמונה פאבלישינג —

בעזה"י

ספר
הרידב"ז והכשרות

הסתערות הבעל דבר בימי הרידב"ז
ורוח קדשו של הרידב"ז על זמננו היום
ח"א

מאתי הצעיר באלפי ישראל
שלום יהודא גראס

רב דקהל מגן שאול ור"מ בכולל בית ישעי'
"מכון להוראות בשחיטות ובדיקות"

פה ברוקלין יע"א
שנת תשמ"ט לפ"ק

הספר "הרידב"ז והכשרות" נדפס בפעם הראשון בשנת תשמ"ט בתוך ספר "שלושה ספרים נפתחים" בספר ג', 2000 טופסים, ואח"כ נדפס בעיתון "פנים חדשות" 4000 טופסים, ואח"כ נדפס בספר "נפש ישעיה" (אידיש) 1000 טופסים, ואח"כ נדפס בעיתון "אלגעמיינער דזשורנאל" 2 עמודים שלמים 17.000 טופסים, וכעת נדפס בהוצאה חמישית עם הוספות חדשות 1000 טופסים.
 ס"ה שנדפס בשנת תשמ"ט 25,000 טופסים.

מכון להוצאת ספרי יהודה וישראל

בנשיאות כ"ק מן אמו"ד שליט"א
נשיא
"ועד הכשרות והתאחדות הקהילות"

חברה מזכי הרבים העולמי
 בנשיאות הר"ג מו"ד
 רבי שלום יהודה גראס שליט"א
 רב וקול "מגן שאול" ו-"האלמין"
 "ימי בשיבה וכולל "בית ישעיה"
 "מכון להוצאה בשחיטות ובריקות"
 c/o MASA S.V. GROSS, 4711 12th Ave., Suite A-5
 Brooklyn N.Y. 11219

"קובץ כל ספרי ניקור המונחקים" - חלקים (ק"ח חסידים),
 "ספרי שמירת המצוות והכשרות" - חלקים (כ"ח חסידים),
 "מדריך לכשרות ולחוקת הדין" (מ"ב חלקים)

כ"ל "קובץ ספרים בנושאי כשרות" - חלקים (מ"ב חסידים),
 שיחת "שבת ע"י" על א"ח וי"ד (ג' חלקים ועד),
 "שש השע"י" על מנהגות אסורות ו"א חלקים).

חדשות בעולם התורני
 הופיע ויצא לאור ספרי
 "שמירת המצוות כהלכתן"
 ארבעה כרכים מהדורים
 מכיל קרוב ל-2000 עמודים

מאת הגאון הנודע כשערים מוה"ר
 רבי שלום יורא גראס שליט"א
 הסעט הוא יחיד כמינו ככל העולם
 כולו נסדר כמומחיות גדולה חלק
 ההלכה משולב למעשה לפי סדרי
 החיים שכומנו ככל מכמני התורה
 הנהוגים יום יום ומהם: ה' ציצית,
 ס"ת, תפילין, ומזוזות, שבת, וצניעות -
 דיני כיהב"נ דיני תפלה - קרה"ת - גיטין
 - צודת יהודי - יחוד - צדקה - ועוד.
 כבר נדפסו הרבה פעמים
 פעם אחר פעם וממש נחטפו מן השוק
 לגדול יקר חכיכותם.

כעת אפשר להשיגם במספר מצומצם
 של עותקים וכל הקודם זכה
 מחוד הספרים \$28.00

נ.ב. איב עס וייטינג אי"ך א פירצה אר"ע
 נאלעסינקייט אין א געוויסע מצוה און
 איר ווילט אויפקלערן די דינים פאר די
 מאסען לעילוי נשמת אייערע נאנטע
 ולכות הרבים. כיטע רוסט: 718-436-8086

חדשות שלא היה לעולמים
 ראה זה תרש אשר לא הי' לעולמים סעט שלם כסארמאט
 סמוצע ומתודד הכולל כל עניני כשרות השייכים כסמן הזה
 ככל העולם כולו

"קובץ ספרים בעניני כשרות"
 ששה חלקים
 הסעט כולל הרבה חיבורים אשר
 חוכנן רב גווני שלא נראה עדיין
 כבושם הזה
9000

הן הענינים הנידונין כסעט הנ"ל ומהם:
 אטליז (בוטשער) - דינים - הכשרים - חלב
 עכרים - שחיטה - בדיקה - ניקור -
 מליחה - משגיחים - קצבים - רכנים -
 חולעים - ועוד ועוד

מחן כאויר לנשומה לכל בר ישראל לידע המכשולות
 השכיחים והיאך להינצל מהם מי חזו הכותנן היחידי שחשאר
 כיוטו כחן נאמן בישראל וימשיכו דורותיו האמונה כדי ובחירתו
 הקדושה עד כיואת הנואל (כמבואר בסר"ת ס"א פ"א וש"ת
 ד"ת ח"א וי"ד סי' ז')

הסעט כולל 2500 עמודים ומחירו \$36.00

להשיג אצל המחבר:
 RABBI SHLOM Y. GROSS
 4711 / 12th Ave
 BROOKLYN N Y 11219

מפתח

- א. הקדמה ה
- ב. מבוא להקדמת נמוקי הרידב"ז ו
- ג. המצב הנורא והירוד של השחיטה והכשרות בארה"ב בשבת תר"ס-תר"ע כפי שתיאר וסיפר לנו הגה"צ המפורסם לוחם מלחמת ה' הרידב"ז ה"ה הגאון הנודע בחיבוריו הנפלאים על הירושלמי ועוד. ט
- ד. הקדמת נמוקי הרידב"ז ט
- ה. סיבת הירידה הנוראה של הכשרות ותואר הרבנים בארצות הברית י
- ו. הרבנים נתחברו אל הבוטשערס וביחד מאכילין טריפות יא
- ז. רשעים גמורים נעשו בוטשער'ס יא
- ח. השוחט קל שבקלים יא
- ט. הרבנים האמיתיים היראים אין בכחם להועיל כלל יב
- י. על כל חלון נדבק מודעה "בשר כשר" יב
- יא. בשר טריפה אין בנמצא כלל יב
- יב. מכשול נורא, משוחטים המורטים נוצות העופות יג

- יד. מעשה נורא טז
- טו. היתכן בעולם? יז
- טז. רוח הקודש גלויה כ
- יז. הכרזת הגאון הרידב"ז בעיר כב
- יח. דרשת הרידב"ז בעיר שיקאגא כג
- יט. השטן יושב וכל כת דילי' לשמור המקום ההוא
ממאכלי הכשרות! כג
- כ. כל מה שיתקנו תקנות יקלקלו יותר כג
- כא. שלוחים נאמנים מהשטן כג
- כב. לא יאמינו זאת אנשי יוראפ! !! שבאמעריקא הכח
ביד שטרויא אחת להשחית כל העיר וכל
המדינה כה
- כג. רוח הקודש! כו
- כד. אין תרופה! ואין עצה! כו
- כה. לא תוכלו לתקן בשום אופן! מעתה ועד עולם... כו
- כו. אחרית דבר כו

הקדמה

אנו מוציאים לאור מחדש ספר "נמוקי הרידב"ז" מבעל מחבר רידב"ז על סדר קדשים שחכמי הדור שרי התורה תארו אותו בתואר צדיק נשגב המפורסם בכל קצות תבל, ומכאן יראה הרואה מלחמה גדולה וכבדה שהיה להאי גאון וצדיק עם השוחטים והקצבים באמריקה לפני שמונים שנה, שרדפו אותו עבור זה עד חרמה, ולא שמו לב לגדולתו וצדקתו שהיה נחשב בין גדולי הדור בימיו, ולוחם מלחמת ה' במסירת נפש ממש, עד שרצו להרגו.

אכן יש להמליץ אין כל חדרש תחת השמש, שגם הגאון הקדוש בעל ייטב לב זצ"ל, ניצול בדרך נס מפח יוקשים וסכנת מות שעל ידי הקצבים. (ונכדו הגאון הקדוש בעל שו"ת דברי יואל זצ"ל רמז במקום אחד שאינו רוצה להאריך בכל הפרטים, והמקום ירחם), וצדיק זה (הרידב"ז זצ"ל) אידע לו כן כאשר אנו רואים ממש כזה אצל צדיקי דורנו עבור מסירת נפשו לה' ותורתו הלוחמים עבור בשר כשר פה ניו יארק. שרוצים לרוצחם נפש ולבלעם חיים רק אם יפתחו פה לאמר שהשחיטה ובדיקה או הניקור אינו טוב.

וכל מה שכותב כאן הוא ממש בדיוק כמו המלחמה הכבידה שיש לנו גם כעת זה עשרות שנים עם הקצבים ושוכי"ם ומנקרים קלים בהשגחת והוראת רע-בנים שלוקחים האחריות הנורא על עצמם עבור כשרות בשר מכל קצווי תבל שמפיצים הבשר המפוקפק הלזו כנודע, ה"י.

כה דברי המסדר והמלקט
ה"ק שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין

מבוא
להקדמת נמוקי הרידב"ז

הרידב"ז החל לכהן כרב הכולל באמריקה ביום ט"ו אלול תרס"ג, שבא כאן על פי בקשת ראשי הקהילות והעם שיבא לכהן פאר ולתקן הנהרסות בשחיטה — מקוואות — מחיצות בביה"ס — עירובין — שיעורי תורה — כו'. ואחר התייעצות עם גדולי רוסיא וליטא קבל המשרה על שכמו, הגם שכבר נודע אז מה שאירע קודם לרב הכולל הראשון הגה"צ מוהר"ר יעקב יוסף זצ"ל שקצרו וקפחו חייו עבור מלחמתו הגדולה לתקן השחיטה המקולקל כאשר מבואר כל זה באריכות במקומות

אחרים (ועיין בחיבורי "הכשרות באמעריקא"), באותן השנים ניהל אותו גאון וצדיק מלחמה גדולה כבדה ועיקשת עם השוחטים והקצבים שהיו מאכילים נבילות וטריפות לישראל ר"ל, והם רדפו אותו בעבור זה עד חרמה ולא התחשבו בגדולתו וצדקתו שהי' נחשב בין גדולי הדור בימיו ולוחם מלחמת ד' במסירות נפש.

בטרם ניגש לאותה היסטוריה נספר במקצת מי היה הרידב"ז רבי יעקב דוד, ונודע גם בשם "הרב מסלוצק", והוא בן רבי זאב ווילאווסקי.

הוא נולד ביום ל' שבט תר"ה ובסוף ימיו היה רב בעיר צפת בא"י. — הוא נתקבל לרב ואב"ד בהיות בן כ"ג שנים בעיר איזבאלין, ואח"כ כיהן במדינות בריסק, ווילנא, פאלאצק, ווילקאמיר, ובסלוצק היה רב במשך עשר שנים שם יסד ישיבה. **כח** זכרונו היה נפלא, והיה בקי בתלמוד בבלי וירושלמי ורוב הפוסקים, הוא הקדיש את כל עיתותיו וכמיוחד את לילותיו

לשקידה על התורה ואת רוב ימיו הקדיש ללימוד הירושלמי אשר לא הורגלו בו רוב הרבנים.

הוא חיבר ספר גדול ונפלא על הירושלמי שמאז נתפרסם שמו בכל אפסים כבקי בכל מכמני התורה, והגדולים מכל המדינות חרדו לקראתו ולשמו ולזכרו.

הוא עשה ממאצים אז להדפיס את הירושלמי ואף שילם מכיסו למו"ל עבור הפצת תלמוד הירושלמי ובשנת 1900 (לפני 89 שנה) הגיע לארצות הברית, ובשנת 1903 נתמנה לרב הכולל וכינוהו הרבנים בשם "זקן הרבנים" הוא הוכתר ביום ט"ו אלול בשנת תרס"ג בעיר שיקאגא.

ויהי בימים ההם ויבא הרה"ג הצ' הרידב"ז לארץ הזהב הוא אמעריקא, וקיבלוהו שם לרב הכולל (בשיקאגא), ולחם הרבה במסירות נפש ממש על הרבה עניני חיזוק הדת ובראשם על עניני הכשרות והשחיטה, היו לו שם מלחמות כבדות ועצומות וכפי שהרידב"ז כותב בעצמו בהקדמה לספרו נימוקי הרידב"ז שיר"ל בשיקאגו בשנת תרס"ד, וכשראה בפחי נפש שלא עלה בידו לתקן המכשולות הנוראות החליט לעזוב את ארצות הברית כאשר כותב בזכרונותיו, ואחר כמה שנים עזב ועלה לישראל והתיישב בצפת, שם הוא טמון ת.נ.צ.ב.ה.

RABBI RAFAEL BLUM

165 HAINES ROAD #2

BEDFORD HILLS, N. Y. 10507

(914) 666-6800

רפאל בלום

ראב"ד דק"ק קאשוי יע"א

בעדסארד היללס. ניו יארק יע"א

ב"ה

יום י"ג מדות של רחמים תשמ"ג לפ"ק פי האזינו

שלי וברכה לכבוד כל תלמידיי החכימים הע"י

אחדש"ה אודות שנשאלתי כמה פעמים,
מענין בשר בהמה שיש מערערים, שאין החלב
מנוקר כראוי.

הנה כפי שראיתי בעצמי, בשבוע זו, במעמד
מנקרים מומחים, נתברר כי בעו"ה, שהבשר
שקנו בשבועות אלו, מחנויות המוחזקים
להיות מובים ומהודרים, אינם מנוקרים
כראוי, שנשאר עליהם חלב דאורייתא, וגם
מחלק האחוריים הי' שם עם החלב שלהם,
בדברים שאיננו תלוי במנהג או מחלוקת כלל
ואסור מן התורה לכו"ע. על כן אבקש שלא
לאכול שום בשר בהמה, כלל וכלל לא, עד
שיתוקן הכל בשלימות בע"ה, עפ"י דתוה"ק.

הי הטוב ישלח לנו ברכתו להוושע בנמח"ט בתוכי ושנת נאולה

וישועה א"ס.

ולראי בעה"ח

הק' רפאל בלום

ספר
הרידב"ז והכשרות

המצב הנורא והירוד של השחיטה והכשרות
בארה"ב בשנת תר"ס - תר"ע כפי שתיאר
וסיפר לנו הגה"צ המפורסם לוחם מלחמת
ה' הרידב"ז ה"ה הגאון הנודע בחיבוריו
הנפלאים על הירושלמי ועוד

א

הקדמת נמוקי הרידב"ז

*...כשהגלו ישראל מארצם, ובאו לארצות של פרנסה
והצלחה ועושר אבל ע"פ נימוסי המדינה ותהלוכותיה מתנגד
לשימור הדת, כמו שגלו ישראל לארצות הברית מדינה משופעת
בפרנסה וזכו לגדולה ולכבוד בין העמים, אבל המדינה הזאת היא
מתנגדת בעצם לשימור התורה והיהדות מפני חוקיה ונימוסיה
כגון וכו'.

[רבינו הגאון זצ"ל מלמד זכות על הפירצות הנוראות
וההפקרות השוררת ברחבי ארצות הברית, שאין האשמה על

*הקעפלעך בכל פרק וכן האותיות הקטנות בסוגריים מרובעים (כזה)
שבאמצע, הם הערות המו"ל. אבל המוקף בסוגריים עגולים (כזה), הוא
גם מהרידב"ז כמו הפנים.

ההמון הצבור הרחב, שבאמת ישראל קדושים הם והכל חפצים ליראה את שמו ית', רק הסיבה לכל זה הוא חוקי המדינה הזאת ונמוסי המתנגדת בעצם לשמירת התורה והיהדות, וכפי שיובא להלן, ולכן אי אפשר לתקן שם התיקונים שיהיו על צד היותר טוב כמו שהיה באירופה ובכל המקומות שהיה כבר מנהגי ישראל קבועים מימי קדם. וכמו שפירט הרדיב"ז להלן שלמרות כל התיקונים שרצה לתקן באו הקצבים ומפירי הדת בתחבולות שונות וחדשות, עד שנתייאש לגמרי ואמר בהחלטה; **שפה בארה"ב שוב לא יהיה עוד שום תיקון**. וכמו שיובא להלן מהנדפס בשו"ת "בית הרדיב"ז".

בקיצור, הסיבה העיקרית הוא, גודל התמימות של הצבור הרחב והחרדים שבאו מארצות שונות והיו רגילים למראה עיניהם שהרב הוא באמת גאון וצדיק וירא אלקים, והשוחט הוא ירא שמים, והקהילה היא קהילה חרדית וכולם אנשי אמת וצדק, ואינם רוצים להתרגל למציאות המרה שכאן בארצות הברית אינו כן, והכל הוא רק לפני ומדומה. ובעוונותינו הרבים אין לנו היום לא רב ולא קהלה ולא חזן ולא שוחט, לא יראה ולא תורה, רק ביזעס ומסחר, מרמה ושקר, והיצה"ר הוא השולט בכל, ולא שייך בזה לומר שעושים תיקונים כשהכל הרוס ונחרב ויתבוננו הקוראים בכל דברי הגאון הזה ויכיר את מצבנו היום בעוונותינו הרבים].

ב

סיבת הירידה הנוראה של הכשרות ותואר הרבנים בארצות הברית

וגם בעניני מאכל כשירות, שנכשלים ישראל במדינת של ארצות הברית, היא ג"כ באשמת המדינה, כי במדינה הזאת נקבצו בני אדם מכל ד' קצות תבל הארצות, ואין איש מכיר את חברו מי הוא זה האיש בביתו ובעירו, ורבים שהיו פסולים בכיתם באו למדינה הזאת ולבשו אדרת שער למען כחש, ומתחפש בחילוקא

יא

דרבנן והגיד דרשות לפני המון עם ומראה להם סמיכות מרבני אירופה והעם אינן יודעין מזה שאין לסמוך על הסמיכות בשנים האחרונות הללו שנתנו הרבנים סמוכות לכל אברך שפשט ידו, וכוונתם רצויה למען לקרבם לתורה כמו שמצינו בר"א בר"ש שסמכוהו קודם שלמד למען לקרבו לתורה כדאיתא בגמרא דאמרו לי רבי קרי לך וגילתא דדהבא פריסי עלך ואת אמרת לקרייתי אנא אזיל, ובאמת היה בשנים האחרונות התחזקות לתורה ע"י הסמיכה, לכן כל אברך שלמד קצת חלק ראשון יור"ד סמכוהו וכן עשיתי גם אני ולא עלה על דעתינו שהאנשים הללו הרחוקים מתורה ויראת שמים כשבאו לארץ הזאת לאחר שנשפלו בארצם ובביתם מפני רוע מעלליהם והרבה עשו מעשים רעים, כשבאו למדינת ארצות הברית ודרשו לפני המון עם לקחו אותם לדרוש בש"ק, והוא לקח עטרה לעצמו כשהראה סמיכותיו ויקרא שמו בישראל רב ונתרבו הרבנים כאלו בכמה בתי מדרשים.

[בעוונותינו הרבים ברוב רחבי ארצות הברית גם היום הוא כן, שנותנים סמיכה אפילו לקל שבקלים, והוא נעשה רב המכשיר, ומחניף לאיזה קצב ובוטשער המוכר בשר שנקרא "כשר" שיקבלוהו בתור רב המכשיר, ונותן לו חותמו על כל מיני טריפות, ושניהם ביחד מאכילין טריפות]

ג

הרבנים נתחברו אל הבוטשערס וביחד מאכילין טריפות – רשעים גמורים נעשו בוטשער"ס – השוחט קל שבקלים

וכמו כן באו מביתם רשעים גמורים ונתחפשו במדינה הנ"ל ונעשו "בוטשערס" מוכרים בשר כשר לפי ישראל והרבנים הללו נתחברו עם הבוטשארעס הללו והבוטשער עומד תחת השגחת הרב הזה (בעד בצע כסף) ושניהן מאכילין

טריפות! וכמו כן השוחטים באו מביתם עמי הארצים אך סר סכיננו היטב [היום מצוי לרוב שוחטים הנקראים "מומחים" ואינם יודעים אפילו לבדוק את הסכין] ומקבל קבלה, והוא קל שבקלים, עד שכל העם ראות קלותם למשל הולכים לבתי תטריאות אף בש"ק ועוד ועוד. והעם לא שם אל לבו מי הוא השו"ב ומי הוא הבוטשער ומי הוא הרב המשגיח עליהם, וסומכים על מאמר העולם "אז מען רופט איהם מענדיל מעג מען עסען פון זיין פענדיל" (ופלא גדולה עליהם א"כ כמו כן אז מי רופט איהם יעוואן מעג מען עסען פון זיין פאן).

ד

**הרבנים האמיתיים היראים אין בכחם
להועיל כלל — על כל חלון נדבק מודעה
"בשר כשר" — בשר טריפה אין בנמצא
כלל**

לא אכחד שמצאתי במדינה הזאת גם רבנים בעלי תורה ויראי ד' מרכים, וכך שו"ב ובוטשערס כשירים, אבל אין בכחם להועיל כלל כי בעיני העם שפל מאוד כבוד הרבנים, [כל זה ממש הוא מצבנו גם היום, השטן מרקד בין הרעבנים והקצבים והמכשירים שלהם, ועושה כל הפעולות להכשיל את בני ישראל הקדושים בפיטומי איסור, וכשרב גדול ויר"ש לאמיתו צועק ומוחה שאינו כשר, משפילים אותו ומבזים אותו בכל מיני בזיונות, וההמון אינם מבחינים בין רב לרב ובין שו"ב לשו"ב והאמת נעדרת] כראותם מעשיהם לא יבינו אח"כ בין רב לרב, בין שו"ב לשו"ב, בין בוטשער לבוטשער, כי בהדי הוצא לקי כרבא, כמאמר חז"ל, ואין להבחין איזה בשר כשר ואיזה טריפה כי על כל החלונות נדבק "טאבלינע" [מודעה] הוא הודעה כאן יש למכור

בשר כשר ובכל מקום שהולכים שם תיבת בשר כשר באותיות בולטות לעינים, **עד שלא מוצא כלל במדינה הזאת בשר טריפה** והכל כשר, והיהודים הכשירים בעלי תורה והחרדים לדבר ד' נשבר לבם בקרבם ומיגיעים להכשיר הבשר, אבל מה יעשו לנגד המון שנתקבצו מד' פינות העולם שאין משימין לב לכשרות כלל כי אכלו נבילה וטריפה גם על הספינה, והמה אינן רוצין לשמוע כלל, מפי החרדים לתקן העיר במאכל כשר, ורבניהם ושובי"ם ובוטשארס עוזרים להם להוזיל מקח הבשר, וכולם פונים אל המציאות הזאת, בשר זול בשר זול (ר"ל בשר זולל בשר זולל), ומוכרח הבוטשער היהודי הכשר להוזיל ג"כ, ומבשר כשר לא ירויח כשימכור כמו הבוטשער המוכר טריפה.

ה

מכשול נורא, משוחטים המורטים נוצות העופות

עוד ענין רע ראיתי בהעיר הזאת אשר תסמר שערות ראשי, השו"ב מורטים בעצמם נוצות העופות ששוחטים. ויש שו"ב ששוחטים ביום ה' ו' עש"ק עד ב' אלפים עופות ומורטים הנוצות, ובליל ש"ק נלאו הידיים שלו לאכול, ויש מהם אשר בני ביתם תחבו הכף לתוך פיו בלילי ש"ק לאכול, כי לא היה לו כח לאחוז הכף **הלא שחיטתו נבילה גמורה והכלים אסורין**, בין כך וכך נתפגלו בטנם של יהודים בנבילה וטריפה ר"ל, ואמרו חז"ל עד שיתפלל אדם שיכנסו דברי תורה לתוך מעיו יתפלל שלא יכנסו דברים אסורים לתוך מעיו, כי כיון שנכנס דברים אסורים לתוך מעיו הוכרח רוח היהדות ונתגברה התאוה ר"ל לכל דבר תועבה עד שקשה לעשות תשובה, וכ"ז בגרם המדינה שנקבצו מכל הארצות טובים ורעים ואין להבחין.

נקורא יקר, מן הסתם כשאתה קורא שורות הללו חיל ורעדה יאחזוך ופלצות יבעתוך, מגודל רשעת השוחטים דאז ותמ"ה תמ"ה תקר"א, על היראים דאז איך לא הרגישו בזה שאוכלים ממש נבילות וטריפות, אך מה נאמר ומה נדבר, כשנגלה לך, שגם היום מצוי ושכיח מאוד כל ענין זה, ופוק חזי, לך נא ודבר עם השוחטים אחרי כלות עבודתם שלהם, ותראה את מצבם, עייפים ומעוצבנים. ועובדה אחת מהרבה נכתוב כאן, שוחט אחד (אצל הגסות) ירא שמים ומתנהג בחסידות (לפי ראות עיני בשר) העובד אצל השחיטה על פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו, ויהי בלילה אחד (בשעה 11) אחרי עבודה של יום ארוך, הטלפון מצלצל, כשהרים את השפופרת והנה ראש השוחטים על קו הטלפון, (וכידוע שראש השוחטים הזה הוא השותף להקצב, והוא הממהר ולוחץ על השוחטים לאמר כלו מעשיכם - ה' ירחם) ואומר לו שלמחרת באשמורת הבוקר, עליו להיות מוכן לנסוע אל מקום השחיטה במקום פלוני (נסיעה ארוכה בת כמה שעות) והתחיל ביניהם דו שיח כדלהלן:

השוחט: אוי! אני עייף מאוד ואין לי כח.

הראש: אבל עליך להבין שלמחר יש שחיטה גדולה

וצריכים לנסוע!

השוחט: מה אעשה, עבדתי כל היום ואין לי כח, ואין

אוכל לשחוט?

הראש: אין לנו ברירה כי אין לנו שוחטים אחרים.

השוחט: אבל איני מבין, הלא אני מרגיש שהנני עייף

מאוד ואין לי הרגשה, ואיך אפשר לשחוט במצב כזה, הן עבדתי

כבר גם היום במדה מרובה ומלאתי מקום לשוחט אחר, ובשום

אופן אין לי כח, ועוד לקום השכם בבוקר ולנסוע נסיעה ארוכה,

לא! ולא! איני נוסע! והניח הטלפון.

מאוחר יותר, צלצל הטלפון שוב:

השוחט: הלו, מי שם?

משיב: רב פלוני (מבין הרבנים המכשירים) ואומר לו שהראש השוחטים הנ"ל קרא לו והודיע לו שמוכרחים לנסוע למחרת לשחוט!

השוחט: (נבהל ונשתומם!?) האמת הוא מה שאני שומע? וממי אני שומע זאת? מהרב המכשיר??? ומתחיל להסביר לו, הלא יהודי אנכי ואיני רוצה להכשיל אחרים במאכלי טריפות, הכיצד אוכל לנסוע למחרת לשחוט במצב עייף כזה, הלא תהיה שחיטתי נבילה!.

רב המכשיר: אבל הראש הסביר לי גודל הנחיצות, ובאמת היה מן הצורך להוסיף עוד שוחטים למלאכה מרובה כזו, רק הם (הקצב, והראש, ושאר השותפים) אינם מסכימים לזה, ואין לי ברירה אחרת!

השוחט: (מתחנן אליו) הלא לבעל המכשיר הקודם (רב פלוני) כשאמרתי לו פעם שאני עייף, שיחרר אותי, באותו היום, ואיך זה שכב' מכריח אותי להאכיל טריפות ח"ו?

הרב המכשיר: מה אעשה כי אין לי ברירה...
אחרי כמה ימים, סיפר אחד מבני ביתו של השוחט, שהוא בעצמו שמע את שיחת הטלפון בקו השני (עקסטענשא"ן), וסיים המספר ומה אתה חושב? מה הי' הסוף של המעשה? עמוד והשתומם!!!

והמשיך המספר:

לחרפתנו הנני מוכרח לגלות שהשוחט נכנע באין אונים אל הראש השוחטים, והבעל המכשיר, ובבוקר השכם כבר היה בדרך, ואחרי נסיעה ארוכה של כמה שעות, עמד ושחט כל היום (ובלשונו: ער האט געהאקט קעפ אַ גאנצען טאָג) (הוא ערף ראשים בכל היום) ובלילה חזר לביתו הרוג (ובלשונו: ער איז

אהיים געקומען א געהארגעטער) וצעק על אשתו ועל בני ביתו כמו סוס, והיה עייף ועצבני, עד שנפל אל המטה וישן.

(בלשונו: ער איז געווען משוגע און נערוועז, ער האט געשריגען אויף יעדן אזוי ווי אַ פּערד, ביז ער איז אריינגעפאלען אין בעט אריין און איז איינגעשלאָפען).

קורא יקר! אין זה דברי שחוק והיתול, ולא בדיחה, הבאנו את העובדות כהווייתן, כפי שסיפר לנו אחד מאנשי ביתו של השוחט הנ"ל. וכל הפירושים מיותרים, ואין זה מעשה יחידה אלה מעשיות כאילו אירועים בכל יום ממש עד היום הזה בבתי המטבחים ושוחטים ובעלי מכשירים המהודרים ביותר, ואין מי שיהי' בכחו לתקן המצב כי על כל צעקה מוכן מכונת הטעראָר ללמדו לקח ודי בזה.!

1

מעשה נורא

[כל היודע המצב של היום בהשחיטה הגדולה, יבין ויראה, כי המעשה הנורא הזו שהגאון הרידב"ז צעק עליו ככרוכיא, הכל כאשר לכל נמשך ונעשה גם היום, שקצב אחד לקח לו המכשירים, והוא המשלם להם ולהשוחטים. והמה לבד האחראים על הכל ולא נותנים לאף אחד ליכנס לשם לראות את תהליך השחיטה, (ועיין בהערה שאחרי זה). אלא שלדאבוננו אין הגאון הרידב"ז אתנו היום לעשות אתם מלחמה. ומן הראוי לכל ישר הולך לעיין היטב בכל הקטע הזה הדק היטב וידע את חומר המצב דהיום].

מעשה שהיה בעיר אחת מצאתי ראיתי נבלה בישראל, נבלה אשר לא נשמע מזמן תורה עד היום, קם איש אחד בעל תחבולה ויתרברכ, רחמנא לצלן ר"ל לבש א"ע בשם רב ע"י איזה קאנגרעגיישאן ויתחבר להנכרים המחזיקים בתי מטבחים,

הגבירים הגדולים אשר בלעדם לא נמצא בשר בכל העיר כמעט בכל המדינה, ורצה בעל התחבולה הזה לגרש את הרבנים רבני דמתא מבית המטבכיים, באופן שיהא רק תחת השגחתו לבד, ויהא סגור ומסוגר כל הכשרות מכל הבית המטבכיים דלא ישלוט ב" עין של ישראל ולא הרבנים הכשירים דהקהל הקדוש סומכים עליהם, ועשה בזרוע כתב בחתיכא דאיסורא עם השו"ב דאסור להם להראות סכיניהם לאיזה רב בעולם זולתו לו לבדו והוא אך הוא לבד ישגיח על ד' בתי המטבכיים הגדולים המשפיעין לעיר ובכל המדינה.

ז

היתכן בעולם?

הקבצו ושמעו בני ישראל קרעו לבככם ואל בגדיכם, הנשמע נבלה כזאת, השמעתם מימיכם ומימי אבותיכם כי בתי המטבכיים הללו הגדולים יותר בתבל, שעובדים שמה פועלים לכמה אלפים בכל בתי המטבכיים והמהומה והמבוכה רבה מאד יהיה ג' שוחטים לבתי המטבכיים ס"ה י"ב על כל בתי המטבכיים [גם היום אין להם יותר שוחטים] והג' הללו המה השוחטים, המה הבודקים, המה המארקערס ר"ל החותמים כל הרגלים, והדקין, והכבד, והמילטצע"ן כל אחד בפני עצמו ולחתום הכותלים, ולשחוט ולהעמיד הסכינים, ולבדוק בין שחיטה לשחיטה, ולבדוק ולנפח הריאה, ולא יוכלו להתמהמה אף רגע אחת יותר מהעת הקבוע להם לשחיטת הכשרות כי אז ימתינו פועלים למאות ולמאות בהריגת השורים על טריפה, מה עשה בעל התחבולה הזה סגר הכשרות בעד כל ישראל, ועוד קבל על עצמו פעקטערי של וואורסט [בית חרושת לנקניק] להאכיל לכל ארצות הברית מהשחיטה הזאת, **היתכן בעולם דאיש אחד בשר ודם יקבל על עצמו הרים גדולים כאלו** [גם היום שייך קו' זו] ועוד לסגור

בעד כולם והתפאר עוד דעשה כתב חתיכא דאיסורא עם השוחטים דיסגרו בעד כולם את מלאכתם, בזה הראה לכל דע"ה גמור הוא ואין לו יד ושם בין הלומדים, ואין צריך לפלפל בענין הזה מכמה טעמים, א' האיך חל האיסור להסגיר הכשרות מעיני ישראל הרי כנשבע לעבור על ד"ת, הא ברור כשמש כאשר יהיה פתוח ביהמ"ט לפני כל ישראל יצעקו כולם דאין זה שחיטה כשירה בג' שוחטים כל בית המטבחים הזה ובע"כ מוכרח להעמיד עוד ג' או ד' עד שיהא לכה"פ ו' או ז' שוחטים ודווקא שוחטים יראי ד'. וכן היה באמת כאשר נפתחה אח"כ ראו כולם שבכהמ"ט הנשחט בקביעות זמן נדרש לכה"פ ו' ודוקא יראי שמים והרי ע"י חתיכא דאיסורא הזאת נסגרו בתי המטבחים ועמדו שנים רבות בג' שוחטים ובודקים כי הרבנים דמתא לא ילכו עוד לבית המטבחים. [כאן המקום להעתיק לשונו של בעל מכשיר אחד איך שצעק ברבים בעת שבקשו ממנו להרשות להכנס לבית המטבחים על מנת ללמוד שם את חלקי הבהמה שיש לנקרם. (והוא העתק מתוך הטעיף שנתפרסם ברבים, ונדפס בקונטרס "הודאת בעל דין").]

רב אחד שואל: רב אנטשולדיגט, איך וויל אייך פרעגן

א שאלה למעשה, מיר דאכט זיך אז די רבנים ואני בתוכם, אז מען וויל זיך אויסלערנען א זאך, לכה"פ, מיז מען דאך האבען דארף דויערן 3 חרשים, בין איך גערעכט?

איך מיין אפילו מ'זאל זאך אפגעבען... ווי אזוי... איין

מינוט אנטשולדיגט... איך מיין אז נישט די הלכות דוקא, ביז מען קומט דאך נישט — מען קען דאך נישט יעדן טאג קומען און דאס... איז אזוי איך וויל אייך שטעלן די שאלה.

בעל המכשיר: איך זאג אייך אפען, אין שלאכט הויז

לאז איך קיינעם נישט אריין, דאס איז שטרענגסטענס פארבאטען.

— **נישט** פאר מיר — די פלאטץ וואס די בהמות לויפען
און גייען דאס איז נישט פארהאנען.

שואל: אבער אין פריזער קען מען ארייגיין?

תשובה: עס איז נישט פארהאנען, עס עקזעסטירט נישט.

שואל: וואס דארף מען זען דעם חלק אחוריים? דעם חלק

אחוריים איז נישט?

השואל: וואס איך וויל פרעגן איז דאס, איך זאג נישט,

אנטשולדיגט, איך האב נישט געענדיגט מיין שאלה (מדברים).

איך האב נישט געענדיגט מיין שאלה, איז גוט, איז 10 וואכען, על

כל פנים עס געדויערט דאך צייט, ווייל מען מוז דאך מאכען א

זאך בשלמות, געדויערט דאך צייט, איז ביז וואס ווען, קען מען

זאגען אז מען קען עסען, יאכלו ענוים וישבעו? אדער זאל מען

זאגען, אז — — (עוד אחד מדבר).

רב אחד משיב: ר'... ר'... מ'פרעגט מיך, זאג איך אזוי,

אז קיין איסור איז נישט נחברד געווארען, און ווער עס האט

געגעסען ביז היינט, אז מען קען די רבנים המכשירים אויף זיין

אחריות, יעדער קען עסען אויף יענעמס אחריות, אויף מיין

אחריות קען קיינער נישט עסען, (ויכוחים גדולים) ע"כ העתקה

מן הטייפ של האסיפה הגדולה בא' בראשית והסברים מיותרים).

ועוד יש בזה ע"ה גמורה ופשוטה וגלויה לכל, כיון דהבית

מטבחיים הוא של נכרים והמה המשפיעין בשר על כל העיר

ובלעדם אין בשר בכל העיר הר"ז דומה להוואדיקאצש"ך

המסתפק מים לכל העיר, והקאמפאניא שמסתפקין מים להעיר

ע"י מאשינעס ושוכרין פועלין לזה אם יהיו הפועלים יהודים

ויעשו חתיכא דאיסורא באיסור הנאה על כל ישראל הדרים בעיר

הזאת האם יהיו כל ישראל בלא מים היש ממשות בהאיסור הזה,

הא אין אדם אוסר דבר של חבירו על חבירו, הא כל העיר זכו במים

הללו ושייך המים הללו להעיר ואיך תאסור עליהם הא אין אדם אוסר דבר של ראובן על ראובן, כמו כן הבית המטבחים של הנכרים המסתפקין בשר כשר לכל ישראל שבעיר ובלעדם אין למצא בשר והישראל שבעיר סומכין בכשרות אך על רבניהם שרוצין, ודווקא על רבניהם רבני דמתא, וזכו בהכשרות לפי רצונם, והאיך יאסרו הפועלים השו"ב ולגזול הכשרות שלפי רצונם והא דנשמע לפעמים שהשו"ב עשו חתיכא דאיסורא על שחיטתו כשיעשה כך, הוא או כשנעשה ע"י בני העיר, או דווקא בכל העולם כשיש יכולת בהעיר לקחת שו"ב בלעדם דאז לא גזלו הכשרות מהעיר אלא הוא אסר על עצמו ואין שום חובה להעיר במה דעושה חר"א על שחיטתו אם יעשה כך משום דאז יקחו שו"ב אחר ואינו נוגע אלא לו לברו, משא"כ כאן דאין בידם לקחת שוחט ובודק אחר רחבין להעיר את זכותם ולא חל חר"א וגם שבועה לא חל רידוע בש"ס ופוסק' דלהורעת אחרים לא חל השבועה כלל היכולין לסמוך על עם הארץ הזה בהוראה אפילו קלה שבקלות. **כתבתי זאת למען יהיה למשמרת לעולם בהאיסטוריה העברית באמעריקא.**

ח

רוח הקודש גלויה

[הגה"צ הרידב"ז התחרט מאוד על נסיונו לקבל משרת הרבנות בארה"ב, אחרי שלא עלה בידו לתקן את הכשרות שהוא היסוד הראשון — ולא רצה לקבל השכירות שרצו לתת לו, ובאגרת ששלח הוא כותב וז"ל:]

"אחי ורעי בכואי למדינה הזאת בהעמקים בקראי את אחי ועמי הנקראים שושנה מצאתי שהיא שושנת העמקים במקום שהעמקים יעטפו בר ולחם ומזון ויש מהם שעדיין שושנה היא

ומרגשת שהיא שתולה בעמקים ולכם נמס בקרכם והשושנה הזאת נותנת ריח ניחוח לכם הנשכרה יאזין ד' משמים ויחנן וירחם עליהם ועל כל עמו וארצו. ונעתרתי לבקשתם והפצרתם לרחם עליהם ולהתיישב אצלם אולי ארפא את שכרם. ויראתי מאד לדחות אותם כי ראיתי שבכל לבכם ונפשם תשוקתם מאז ע"ז, אמרתי בלבי כי אולי אקבע ישיבה גדולה להביא נעורים ת"ח גדולים מיוראפ ולהגיד שיעור גפ"ת וינהרו אלי מכל אפסי ארץ ואולי אכניס התורה במדינה הזאת ואולי יבנה ישראל על ידי ומעשים כאלו היה כמה פעמים שנכנס התורה באיזה מדינות ע"י אנשים ת"ח אחדים כגון רבינו משה ובנו רבינו חנוך עיי' בס' הדורות. ולא היה בכחי להדחותם ולא חסתי על עסקי (הוא בשס"ן ירושלמי) שידעתי שארויח כפל כפלים ובכזיון מועט וליסע לא"י בלי נדר כאשר עם לבכי בע"ה ונסיתי לקבל הרבנות רב הכולל בפה אחרי ישוב הדעת שהיה לי ג' חדשים אך כעת ראיתי כי לא כונתי המטרה ולשוא עמלי אחרי שאני מיגע זמן רב להעמיד הכשרות כי זהו היסוד הראשון וברוב עמל ויגיעה רבה עלה בידי להכשיר אך ג' בתי מטבחים ולבטל מריטת הנוצות. ולא יותר, כי מהרס אחד נשתרש בפה מאיזה מקום, וע"כ כעת יש לי ישוב הדעת גדול וע"כ לא קבלתי עדיין שכירות בפה (שרצו ליתן לי כמה וכמה פעמים) ולא ארצה לקבל עד שאראה האיך יפול דבר. כי אם אולי לא אוכל להוציא מחשבתי אל הפועל בדבר התורה והיראה למה לי רבנות, ולמה לי שכירות...

[מרן הרידב"ז העדיף לוותר על כל השכירות שהיי מגיע לו באופן כשר כשרצו לתת לו בעין יפה, ולא רצה לקבל, כיון שלא עלה בידו לתקן השחיטה כפי שחשב בלבבו, הגם שבעצם תיקן קצת רק שלא תיקן כמו שהיי נחוץ עפ"י ההלכה, על כן כבר לא

רצה לקבל שום תשלום גמול ולא רצה להשאר שמה, כי אם לא יצא מחשבתו אל הפועל בדבר התורה והיראה למה לו רבנות ולמה לו שכירות, וגם לא רצה להיות כפוף ומשוחד להקצבים ובעל המכשירים ולהצטרך לחנוף להם, ורצה להיות פנוי ומשוחרר משום משועבד, ועל ידי זה דר חיי צער וגם רדיפות. והמשכיל יבין גודל החילוק בינו לבין אותם הרבנים הלוקחים כסף למרות שלא הצליחו לתקן תיקונים בהשחיטה, ועוד חולקים עם הקצבים ואוי להם בעולם הגמול בזמן שאז חלק כחלק יאכלו במה ששתקו ועוד עזרו להקצבים, ועוד פעלו להשתיק לכל מי שרצה לעורר ולתקן].

ט

הכרזת הגאון הרידב"ז בעיר טאראנטא!!!

[אי אפשר בשום אופן לתקן כשרות הבשר בארצות הברית טען הרידב"ז בעת שהופיע בעיר טאראנטא, ובשנים רבות לאחר מכן היו גורמים שניסו לזייף את דברי הרידב"ז, אנו מביאים לחלן קטע מתוך שו"ת בית רידב"ז ס"י כ"ח אשר בו הוא כותב וז"ל]:

...מה אומר ומה אדבר אחי ועמי היראים את ד' ומחכבים תורתנו הק' בעיר טאראנטא, ידעתי שלא יועיל כלל את תשובתי, כי אפילו יתקבצו כל חכמי ישראל, ויזהירו לאנשים הללו הרוצים לחבל בכרם ד' לא יטו אוזן לדבריהם ובל"ס [ובלי ספק] ששלטה בכך עה"ר רח"ל כי באמת היה קהלתכם מצוינת שהעמידו כשרות הבשר על בסיס נכון. אבל ידעתי מאד שאי אפשר בשום אופן בעולם לתקן כשרות הבשר באמריקא, ויסוד הכשרות כי כח ביד איש אחד פשוט וחברה קטנה עמי הארץ להרוס כל העיר ואולי כל המדינה בתחבולה קטנה, והתחבולה הוא שמקבלים חברה קטנה להם רב ולא רב כמה שנאמר אלא מקבלים אחד מן

השוק שעשה מעשים רעים במקומו ומכנים אותו בשם רב או יותר שמצא חן בעיניהם חלקת הלשון של איזה קל שבקלים שידרוש לפני חברה ומקבלים אותו למגיד והוא מכנה עצמו בשם רב ומתערב בעניני אר"ה ובגפרית ומלח סדומית שתחת לשונו שורף כל ארץ הברית.

[ברידב"ז בפנים כתב בזה"ל: "וידעו דורות הבאים מה שהיה באמעריקא בזמן הרידב"ז שמצא טובים ורעים בין הרבנים ובין הבעלי הבתים ובכל המפלגות, והרי שהשמיטו תיבת "בין רבנים" והסיבה מובנת לכל בר דעת. התבוננו איך שכל זה שייך גם היום].

,

דרשת הרידב"ז בעיר שיקאגא!!!

השטן יושב וכל כת דילי' לשמור המקום ההוא ממאכלי כשרות! כל מה שיתקנו תקנות יקלקלו יותר – שלוחים נאמנים מהשטן

בעיר שיקאגו נשא הרידב"ז דברים בסוגיא זו, וחלקם מובאים בספרו וז"ל:

...ו**נהירנא** מה שדרשתי בעיר שיקאגא הושיעני אלקי' כי באו מים עד נפש טבעתי כיון מצולה ואין מעמד באתי בעמקי מים ושכולת שטפתי, דהנה עיר שיקאגא ידוע שמאכלת בשר לחלק גדול בהמדינה ושם ישב השטן לילית וכל כת דילי' לשמור המקום ההוא ממאכלי כשרות והשטן עושה מלאכתו באמונה, [גם היום עוד נהוג כן בארצות הברית, שקצב אחד הוא ראש הטבחים כמעט יחידי לכל רחבי ארצות הברית, וכל תהליך השחיטה מתנהל במקומות רחוקים הרבה ממקום ישוב היהודים, ושם באותו מקום יושב השטן וכת דילי' לשמור המקום ההוא ממאכלי כשרות, והשטן עושה מלאכתו באמונה,

בעוונותינו הרבים] ובנקל ע"י התחבולה הזאת שהמציא יסד שם
 חברה קטנה שכקטנות בהעיר הזאת עמי הארץ ועזי פנים משונים
 אשר לא ישאו פנים לזקן ולא נשיאת פנים לתורה, והלבישו א"ע
 תחת מלבושי טהרה תחת שם גמ' ותחת שם משנה, (ומי יודע מה
 היו במקומם וקצת מהם ידוע מה היו במקומם) וקיבלו איש אחד
 מן השוק מתחלה לשם פרוש ואח"כ לשם רב כנהוג והתחיל לנהוג
 את העיר בהכשרים והיה קול צעקה בעיר, כי באמת בעיר שיקאגא
 יש הרבה יראי ד' באמת יוסף ד' עליהם, וכאשר באתי שמה
 והקיפוני בני העיר לקבל עלי משרת הרבנות והבטיחו לי שיחזיקו
 ישיבה אשר אייסד ובאמת יכולת ביד עיר הזאת להחזיק ישיבה
 גדולה בתבל וחשבתי אולי אהיה שליח להכניס ישיבה גדולה אל
 המקום אשר רוב ישראל נוסעים יום יום ונעתרתי להתיישב שם
 (ד' אלקי לפניך נגלה כל תעלומות לבכי ואת מחשבתי) וכאשר
 החלתי לראות את הטרפות שבהעיר והתחלתי לתקן וראיתי
 אשר כל מה שאעשה תקנות לתקן אתקלקל יותר ויותר כי
 החברה הזאת עם המכונה רב שלהם עמדו לשטן וכאשר ראיתי
 היטב שלא אוכל לתקן כי אין בכח כל העיר לעמוד לנגד
 העזות מהקטנים שבהם שמחזיקים בידי הנוכל הזה, גמרתי
 בדעתי לעזוב העיר, כי ידעתי שלא אבטל החברה הקטנה הזאת
 שהם שלוחים נאמנים מהשטן, וראי' לדבר כי אחרי שהדפיס
 הנוכל שלהם חיבור ט"פ [טרופה פסול] נקוב בשם דברי אמת
 וכאשר ראו בני תורה שהוא ע"ה גמור והדפיסו קונטרס נקוב בשם
 אכן נודע הדבר והפריזו עליו שהוא עם הארץ גמור ואסור לקרא
 לו בשם רב ואסור לסמוך עליו בשום דבר הוראה, והרבה רבנים
 מיוראפ ומאמעריקא בכו על שבר בת עמנו בראותם הט"פ הזה
 האם במדריגה זו עומדים כעת ישראל איש ע"ה ובור הזה יכולה
 בישראל בשם רב, ועכ"ז לא הועיל להם והמה בהפקירותם

כה

עומדים והשטן עוזר להם כדי להכשיל לישראל, אך החשובים והיראים יצאו מן החכרה ועזבו המקום הזה ונכנסו לכהכנ"ס קאלוואריא.

יא

לא יאמינו זאת אנשי יוראפ!!!
שבאמעריקא הכח ביד שטרויא אחת להשחית
כל העיר וכל המדינה

ודרשתי הפסוק הזה טרם צאתי מהעיר הושיעני אלוך' כו' כאשר באמעריקא הכח ביד תבן אחת "שטרוי" אחד להשחית כל העיר והמדינה (לא יאמינו זאת אנשי יוראפ), וכאמת יהודים רבים שהיה קשה להם הישיבה במקומם כי נטבעו שם בעניות ודחקות וכל מה שמתייגע לנצל עוד יטביעו יותר, ולהשאר שם על מקומם ג"כ אי אפשר ונוסעים לאמעריקא ששם ימצאו רחבת ידים, אבל כשבאים שם הן אמת שטוב יותר לגופם אבל הנשמה נטמאת בטרפות וכשרוצים לתקן עומד לנגד שיכולת והשיכולת דהוא שטרוי אחת יכול לקלקל, [דו"ק בלשונו הטהור, שכתב כשרוצים לתקן עומד לנגד שיכולת – ושיכולת דהיינו שטרויא אחד יכול לקלקל – כל עלה נדף דוחה הרבה דברי תורה ויראה, וליצנות אחת דוחה ק' תוכחות וכל זה הוא ממש גם בזמנינו, דו"ק ותשכח] וזהו פי' הפסוק הושיעני אלקי' כי באו מים עד נפש ר"ל הושיעני לא על עניני שכגופי אני בוכה אלא עניני נפש, ע"ז הושיעני אלקי' כי באו מים עד נפש, מתחלה במקומי טבעתי ביון מצולה רגלי היו אסורות במשא ומתן ולא יכולתי להשאר במקומי ואין מעמד ר"ל שלא יכולתי לעמוד שם, באחי בעמקי מים וכאשר באתי כעת לעמקי מים ויכול אני לשוט בספינה ונצלתי מיון מצולה שעל שפת הים זכיתי לישב בספינה בעמקי מים והספינה הולכת בהרחכה, אבל שיכולת דהוא

שטרייעלע שטפּתני, והשיבולת הוא הרב של החברה, ושמעתי
בפה מן הספרדים (פריינקען) אומרים בדרך הלצה גם תבן גם
מספוא רב כי תבן הוא רב, כעת אני מתפלל הושיעני אלקי כי באו
מים עד נפש שאני מטמא את הנפש.

יב

רוח הקודש!

אין תרופה! ואין עצה!

לא תוכלו לתקן בשום אופן! מעתה ועד עולם!

ע"כ אחי ועמי כיון שחברה קטנה קיבלו רב ושוכי"ם אין
תרופה ואין עצה לא תוכלו לתקן בשום אופן לאכול כשרות
מעתה ועד עולם הרב החדש לא ידעתי מי הוא, ועכ"ז מוכן הדבר
שנוכל לקרוא אליכם "שבולת שטפּתני" ולא יועיל שום עצה עד
ירחם ד' על עמו ויתקיים בנו וזרקתי עליכם מים טהורים המקום
ישלח משיחנו בכ"א ותמלא הארץ דעה את ד' כמים לים מכסים
אמן. עכ"ל.

[מאבקו של הרידב"ז נגד הכשרות היה הסיבה שנאלץ לעזוב
את הרבנות בארצות הברית, כל הנסיונות לטשטש עובדה זו לא
תעלה לאחר שאת עיקרי מאבקו העלה בספריו בהן ייסר את
תושבי ארצות הברית על הנעשה בתחום הכשרות, כאשר קבע
בפסקנות גמורה כי מעתה ועד עולם לא יצליחו עוד בארצות
הברית לשמור כראוי על הכשרות. ולא יועיל שום עצה לתקן
(הכשרות)].

יג

אחרית דבר

סוף דבר הכל נשמע כי תכסיסי יצה"ר וכת דילי' השוחטים
וקצבים הקלים וריקים לא נשתנו באמריקע כלום ממה שהי' בימי
קדם כי עבור בצע כסף ותאות ממון בארץ הזהב שנתקיים

במילואו אוהב כסף לא ישבע כסף ומי שנכנס בלבו קצת רגש אהבת כסף מפעפע בקרבו כארסו של עכנאי, וגם בזה"ז עגל הזהב עדיין מרקד בנינו ביתר שאת ועוז.

אנו רואין מזמן לזמן אנשים יראי ד' שעסקו בתורה והיו נקראים יראים וחרדים כשנכנסו לעולם המסחר נהפך לבם בקרבם ומוכנים לירד לחייו של כל העומד בדרכם וכולעים חיים לקונקורענטן שלהם (וכבוד אלקים הסתר דבר).

כללו של דבר כל שלא הוכר בכיסו אפילו רינון כ"ש עליו יש לחוש לו כי המציאות בדורינו שעיני השוחטים והרכנים ומכשירים בכיסם תליא, וכיסם תלוי' ביד הקצבים ובעלי בתים והיינו האי דאחריב למצב הכשרות באמריקע מעולם הן הכשרות והן השבת, והן הצניעות והשאר (כמבואר באורך בשו"ת דברי יואל ומועתק במדריך מס' 33, ע"ש) ועדיין שטן זה מרקד בינינו.

ולא מצאנו כעת העצה לזה רק ללכת בעקבי הצאן ואותן אנשים זעיר שם וזעיר שם שנשארו כאודים מוצלים מדורות שעברו באמעריקע הן הן שמעידין על עצמם כי רק המסירות נפש עבור בשר כשר ושאר מאכלות כשרות (והשבת והצניעות) הוא שעמדה להן להעמיד ולהמשיך דורות כשרים.

כ"ז ישים כל יהודי ירא וחרד אל לבו כי אם יתנזר מבשר אשר גדולים וצדיקים צועקים חוצה חלב! דם! נבילה! וטרפה! אז יהי טוב לו בזה ובכא, יראה דורות ישרים מבורכים מרוב נחת ועונג באורך ימים ושנים טובים אשריו בעוה"ז וטוב לו בעוה"ב.

נ.ב. לצערנו הגדול וכאכנו הרב מתאוננים אנו על הגאון וצדיק הרידב"ז זצ"ל שהצטער והתיסר כ"כ בעוה"ז מסיבת השוחטים וקצבים ולא זכה למנוחה גם בקברו כי העיד על עצמו סמוך להסתלקותו שכל חיותו בעוה"ז כדאי הי' לו עבור הצלת

ישראל ממאכ"א ואפי' כזית אחד מיהודי אחד, שמזה אנו רואין עד היכן בנפשו הי' להציל ישראל ממאכ"א, וכעיי"ז כ' הגרש"ק על עצמו בעובדא מבארדיטשוב (עי' בטוטו"ד).

וזה איזה שבועות שנדפס בעתון "דער איד" הערכה על האי צדיק לרגל יום הילולא דילי' ולא הזכיר המספר רמיזא כל דהו מכל מערכת הצדיק ופולמוסו הנורא עם השוחטים וקצבים.

ובכלל יש לתמוה על העתון הזה שלא ימצא בו כלל בשום זמן אפי' רמז ממכשולות המאורעים בשחיטה ובכל עניני כשרות, משונה דורות הראשונים שהי' כל עתוניים גם התורני"ם מלאים מזה. מה גנוז בזה ???

ובאחרונה נדפס שם בפרשת אמור השמ"ח — כמה מאמרים אודות הרידב"ז — ושם מדברים כבר ממערכת השחיטה שניהלו רידב"ז ומסיימים שם, שאכן רוח הקודש הופיע על הרידב"ז שעוד יתקיים שחיטה מהודרה בארה"ב, וכבר הערנו למעלה על גודל הזיוף דברי קדשו של הרידב"ז שכל דבריו טובים על קוטב הפוך מזה, ואדרכה כתב מה שאירע שנדע שהמצב הי' כבר אז ואי אפשר לתקן ולא שנחשוב שכיון שעומד בראש רבנים ושוחטים טובים הכל טוב, רק נדע שהמצב מרה מאד, ולא נאכל שום בשר כי לא יהי' בשר הבשר באמעריקע, ושלא היה ולא יהיה באמעריקע שום תיקון לעולם עד שיערה עלינו רוח ממרום בביאת גואל צדק בב"א.

דא ברעגען מיר אראפ א קיצור פון דעם בריף פון הייליגען רידב"ז זי"ע, וואס איז געדריקט אין ספר "פנינים יקרים" דף ע"ב אות קס"ו.

דער גאון וצדיק הרידב"ז זצ"ל געט אראפ א שטיקעל בילד פון אמעריקע אמאל ביי די כשרות השחיטה, היינט איז די זעלבע נאר אויף א פילפאכיג ערגערן אויפן אין עס האנדעלט זיך פון די שענסטע און בעסטע יודען און קהילות רבנים כו' פון כלל.

א. עס זענען געווען רשעים גמורים אין אמעריקע און געווארען "בוטשערס", פארקויפען "כשר כשר" פאר יודען.

ב. די דיינים זענען געווארען מיט זיי באהאפטען.

ג. די בוטשערס שטייען אונטער זייער השגחה צוליב געלט און ביידע זענען מאכיל טריפות.

ד. די שוחטים זענען ע"ה נאר שטעלען א חלף פארן רב, און באקומען קבלה זייענדיג א קל שבקלים.

ה. די ערליכע רבנים בני תורה ויד"ש אין די מדינה (אמעריקע) קענען גארנישט העלפען צום מצב.

ו. עס איז נישט צו וויסען קיין חילוק צווישען כשר און טריפה ווייל איבעראל הענגט גרויסע מודעות "כשר כשר" מיט א הכשר.

ז. אויך איז שווער פאר דעם עולם צו מאכען א חילוק צווישען די רבנים.

ח. אין אמעריקע קען מען נישט קויפען, טריפה אלעס איז כשר!!!

ט. די ערליכע יודען זענען צוכראכען און ווילען פארעכטען אבער קענען זיך נישט שלאגען מיט יעדן.

י. יודען ווערן כסדר פאראפאט מיט נבילות און טריפות רח"ל.

יא. דארכן עסן מאכלות אסורות איז טרוקען געווארען דער אידישער גייסט.

יב. צוליב טריפות האט זיך געשטארקט די תאוות די אלע אמווערדיגקייטען או עס איז שוין פשוט שווער תשובה צו טוהן אויף דעם אלעם.

יג. דער גורם איז ווייל עס זענען זיך דא צוזאמענגעלאפען פון אלע מינים גוטע מיט פארדארבענע, וואס עס איז שווער צו דערקענען א חילוק צווישן זיי.

יד. די גרויסע שעכט הייזער פון די גרויסע עשירים פארקויפען פלייש פאר די שטאט, און אהן זיי איז כמעט נישט דא קיין פלייש אין די גאנצע מדינה.

טו. די בעלי בתים ווילען מאכען אז נאר דער בעל המכשיר זאל קענען דארט קומען אבער אנדערע רכנים פון קהלות זאלען נישט קענען קומען און זעהן וואס דארט טוט זיך אפ.

טז. די 4 גרעסטע שחט הייזער ליגט אונטער די אויפזיכט פון א שוואכען רב.

טז. יודען צורייסט אייך די הערצער ווייל אזאנס איז נאך קיינמאל נישט געווען, די גרעסטע שחט הייזער פון די וועלט מיט טויזענטער ארבעטער, און די מהומה און פראבלעם איז זייער גרויס.

חז. די זעלבע פאר שוחטים זענען די שוחטים בודקים (חוץ ופנים) מארקערס, חלפים שטעלערס — פארזיגלען, אזויפיהל סארט חלקים פון די בהמה כו' כו' (עיי"ש עור).

יט. די שוחטים האבען נישט קיין צייט איין מינוט איבריג.

כ. בשעת'ן שחטן ווארטען פיהל הונדערטער ארבעטער, וואס ווארטען שוין ער זאל ענדיגען הרגענען די בהמות.

כא. דער שלאכט הויז איז פארשפארט פאר יעדן איד וואס וויל קוקען (חוץ די בעלי מלאכות).

כב. דער בעל הבית האט חוץ דעם נאך גענומען א פעקטערי פון ווארשטען, צו געכען עסן גאנץ אמעריקע פון די דאזיגע סחורה.

כג. ער האט געמאכט א כתב מיט די שוחטים דאס זיי טארען נישט צולאזען אנדערע שוחטים צו דער ארבעט.

כד. ווען מען וואלט געקענט דארט גיין זעהן וואלט יעדער געזעהן און געשריגען אז עס איז א נישט כשרע שחיטה, און עס איז צו ווייניג שוחטים, און אז מען דארף שוחטים נאר דווקא ערליכע אידען.

כה. דאס אלעס ציהט זיך יארען ווייל די רבנים קענען דאך שוין נישט גיין נאכקוקען.

כו. איך שרייב דא אלעס עס זאל זיין א געדענק צייכען פאר די היסטוריי אין אמעריקע.

כז. ווער ווייסט אויב די תורה וועט נישט אמאל פארוואלגערט ווערן פון אייראפע דא קיין אמעריקע זאל מען געדענקען דאס אין צייט פון רידב"ז איז געווען אגעמישעכטן צווישען די רבנים און צווישען בעלי כתים, אלע סארט פארטייען גוטע און שלעכטע פארמישט (רוח הקודש דיבר כו).

כח. ווי קען איין מענטש נעמען אויף זיך אזעלכע גרויסע בערג, און אפילו נישט צולאזען קיינעם זעהן.

כט. אפילו שפעטער ווען עס זענען געקומען אהער וויפיל אמת'דיגע ערליכע כשר'ע רבנים איז ליידער דער מצב מיט גארנישט פארבעסערט געווארען.

ל. דער עולם איז שוין געוואוינט דאס איז א שוחט אדער א כוטשער און עס האט א הכשר אין פארטיג, מער אינטערסירט עס גארנישט אלעס גייט אויפן קאנטא פון רב און שוחט, און ער וויל מער נישט וויסען.

לא. נאך ערגער צוליב די זינד פון דרוקעריי, יעדער קען זיין היינט א שרייבער זענען ארויסגעקומען שרייבערס מיט צייטונגען, און די כוטשערס זענען מכוה די תלמידי חכמים, מכוה די תורה, און אלעס וואס איז הייליג מיט שקרים און חנופה און ליצנות, און דאס ווערט, צושפרייט און דזשארגאן (אידיש) צווישען פשוטען פאלק.

לב. אז א ערליכער איד זאגט מוסר און מעורר צו חשוכה, טוט כאלד די צייטונג עס אראפקלאפען מיט ליצנות, וואס די תז"ל זאגען אז איין ליצנות שטופט אוועק הונדערט מוסר רייד.

לג. די טענה און שולד איז נישט אויף די ערליכע וואס טוט וויי דער מצב, און זיי זענען דערפון צוכראכען, זייער לעבען איז ביי זיי גארנישט ווערט נאר צו די אלע וואס טוהען און העלפען צו די וואס דערווייטערן יודען פון תורה און יודישקייט, און האכען הנאה פון די לאגער מיט איהרע חענוגים וואס קיינער שטערט נישט זייערע תאוות, זיי וועלען אראפנידערן אין גהינם רח"ל.

לד. די ערליכע האבען מיך זייער געבעטען דא צו בלייבען
וואוינען און זיי העלפן, איך האב מורא געהאט זיי
אפצוזאגען, האפענדיג אנצופיהרען דא א ישיבה פון
ינגע ת"ח אזוי ארום אריינצוברענגען דא איך די מדינה
אזוי ווי וויפיל מדינות זענען מיט דעם געראטעוועט
געווארען, האב איך אויך חס געווען אז עס זאל דא נישט
אלעס חרוב גיין דאך לידיגע יונגען.

לה. יעצט זעה איך דאס מיין ארבעט איז אומזיסט, נאכדעם
וואס א לאנגע צייט פלאג איך מיך דא אויפצושטעלען
דאס כשרות וואס איז דער ערשטער יסוד, און וויפיל
פלאג דירט עפעס אויפצוטהן.

לו. איך האב ביז היינט נישט געוואלט און נישט גענומען
אויף גארנישט קיין געהאלט נישט וויסענדיג צו איך וועל
אויפטוען (בשכיל זה לא נתפתח אחר השקר והי' יכול
לומר האמת)

לז. איין מהרס איז דאס וואס האט זיך דא איינגעווארצעלט
(דהיינו כנ"ל הבע"ב עם רב המכשיר הבשר).

לח. איך בעט די חרדים לדבר ה' און די ערליכע רבנים,
וועקט זיך אויף פון שלאף, איז דען נאך דא אזא ווייטיג
ווי אונזער, דער מצב ווערט ערגער, יעדן טאג ווערט מען
דערווייטערט פון השי"ת.

לט. אויב נישט יעצט וועט דא ח"ו נישט בלייבען קיין יוד אין
קומענדיגען דור.

(מספר פנינים יקרים דף ע"ב אות קס"ו)

